

INFORME 2016-2017

sobre a situación sociolaboral de Galicia

CONSELLO GALEGO
DE RELACIÓNS LABORAIS

Autor:

Consello Galego de Relacións Laborais (CGRL)

Edita:

Consello Galego de Relacións Laborais (CGRL)

Algalia de Abaixo, 24

Santiago de Compostela

ISSN: 2386-2866

AUTORES

María Bastida Domínguez

Profesora contratada doutora no Departamento de Organización de Empresas e Comercialización na Universidade de Santiago de Compostela

Demetrio Fernández López

Inspector de Traballo e Seguridade Laboral

Santiago Lago Peñas

Catedrático de Economía e director do grupo de investigación GEN da Universidade de Vigo

Marta Puebla Vilariño

Servicio Público de Empleo Estatal – SEPE

Benigno Sánchez García

Inspector de Traballo e Seguridade Social

Alberto Vaquero García

Profesor titular de Economía Aplicada e membro do grupo de investigación GEN da Universidade de Vigo

O capítulo 9, sobre Negociación Colectiva, foi elaborado por

Carmen Cabanas Carlín,

Funcionaria do Consello Galego de Relacións Laborais

CERTIFICACIÓN

María Luisa Peña Cebreiro,

Secretaria do Consello Galego de Relacións
Laborais

CERTIFICA

Que no pleno ordinario celebrado polo Consello Galego de Relacións Laborais o 19/09/2018 acordou tomar en consideración e publicar o Informe sobre a situación sociolaboral de Galicia en 2016 e 2017, elaborado por encargo do Consello Galego de Relacións Laborais

Santiago de Compostela, 19 de setembro de 2018

NOTA DOS AUTORES.

Todas as referencias e mencións ao Ministerio de Emprego e Seguridade Social realizadas no texto e nos cadros incluídos no contido deste Informe entenderanse referidas ao Ministerio de Traballo, Migracións e Seguridade Social, ministerio que asumiu as competencias en relacións laborais, emprego e seguridade social, así como o desenvolvemento da política do Goberno en materia de estranxeiría, inmigración e emigración o pasado 2 de xuño de 2018

ÍNDICE XERAL 7

CAPÍTULO 1 – A ECONOMÍA GALEGA NOS ANOS 2016 E 2017 11

1.1. CONTORNOS INTERNACIONAL E ESTATAL	13
1.2. CRECEMENTO ECONÓMICO GALEGO.....	19
1.3. VARIACIÓNS DO PIB E DO EMPREGO: A PRODUTIVIDADE	25
1.4. BENESTAR ECONÓMICO-SOCIAL: TAXAS DE POBREZA; ALTA DESIGUALDADE	30
1.5. PARTICIPACIÓN DOS SALARIOS NO VEB. CUSTOS LABORAIS E SALARIAIS	35
1.6. A VARIACIÓN DO IPC.....	40
1.7. COMERCIO EXTERIOR	41

CAPÍTULO 2 - ESTRUCTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL 45

2.1. INTRODUCCIÓN.....	47
2.2. ESTRUCTURA E DINÁMICA EMPRESARIAL GALEGA	47
2.3. ANÁLISE DE ENQUISAS INDUSTRIAIS	83
2.4. ESTATÍSTICA ESTRUCTURAL DEEMPRESAS DO SECTOR SERVIZOS	94
2.5. INVESTIGACIÓN CIENTÍFICA, DESENVOLVEMENTO TECNOLÓXICO E INNOVACIÓN (I+D+I)	99
2.6. POLÍTICA INDUSTRIAL. A ACHEGA DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS	115

CAPÍTULO 3 - ECONOMÍA SOCIAL 121

3.1. COOPERATIVAS.....	123
3.2. SOCIEDADES LABORAIS.....	125
3.3. CENTROS ESPECIAIS DE EMPREGO	130

CAPÍTULO 4 - POBOACIÓN E MERCADO DE TRABALLO..... 133

4.1. A POBOACIÓN GALEGA	135
4.2. RESUMO DAS PRINCIPAIS VARIABLES LABORAIS	144
4.3. POBOACIÓN ACTIVA E TAXA DE ACTIVIDADE	145
4.4. POBOACIÓN OCUPADA. TAXA DE OCUPACIÓN.....	147
4.5. POBOACIÓN DESEMPREGADA E TAXA DE PARO	158
4.6. O PARO REXISTRADO	162
4.7. A POBOACIÓN INACTIVA.....	165

CAPÍTULO 5 - A MULLER NO MUNDO LABORAL 169

5.1. INTRODUCCIÓN.....	171
5.2. A MULLER NA POBOACIÓN GALEGA	172
5.3. MULLER E ACTIVIDADE ECONÓMICA DE MERCADO	175
5.4. DEMANDAS DE EMPREGO E PARO REXISTRADO.....	184
5.5. CONTRATOS DE TRABALLO	187
5.6. FORMACIÓN	191
5.7. PODER E TOMA DE DECISIÓNS	193
5.8. CONCILIACION ENTRE A VIDA LABORAL E FAMILIAR	197
5.9. SALARIOS.....	200

5.10. PRESTACIÓNS POR DESEMPREGO.....	205
5.11. PENSÍONS	207
CAPÍTULO 6 - INICIO DA RELACIÓN LABORAL.....	211
6.1. INSCRICIÓN DE EMPRESAS	213
6.2. AFILIACIÓNS E ALTAS NA SEGURIDADE SOCIAL	215
6.3. ESTRANXEIROS.....	227
CAPÍTULO 7 - CONTRATACIÓN.....	233
7.1. INTRODUCCIÓN.....	235
7.2. MODALIDADES CONTRACTUAIS	242
7.3. CONTRATACIÓN A PERSOAS TRABALLADORAS ESTRANXEIRAS.....	285
7.4. CONCLUSIÓNS DA CONTRATACIÓN.....	286
7.5. EMPRESAS DE TRABALLO TEMPORAL	289
CAPÍTULO 8 - O SUBSISTEMA DE FORMACIÓN PARA O EMPREGO	297
8.1. INTRODUCCIÓN: ANTECEDENTES	299
8.2. REGULACIÓN ACTUAL DO SISTEMA DE FORMACIÓN PROFESIONAL PARA O EMPREGO	300
8.3. FORMACIÓN DE DEMANDA.....	302
8.4. FORMACIÓN DE OFERTA.....	307
8.5. OUTRAS INICIATIVAS DE FORMACIÓN	310
CAPÍTULO 9 - A NEGOCIACIÓN COLECTIVA	313
Parte I. A NEGOCIACIÓN COLECTIVA EN GALICIA	315
9.1. INTRODUCCIÓN E METODOLOXÍA.....	315
9.2. ESTRUCTURA DA NEGOCIACIÓN COLECTIVA	316
9.3. ÁMBITOS DE APLICACIÓN.....	327
9.4. DESENVOLVEMENTO DA NEGOCIACIÓN	349
9.5. RÉXIME ECONÓMICO	357
9.6. XORNADA PACTADA	392
Parte II. CONVENIOS COLECTIVOS ESTATAIS CON APLICACIÓN EN GALICIA	400
ANEXO I. ANALISE DAS INAPLICACIÓNS DE CONVENIOS REXISTRADAS EN 2014 EN GALICIA	416
ANEXO II. ESTADO DA ULTRAactividade DA NEGOCIACIÓN COLECTIVA SECTORIAL EN GALICIA	434
CAPÍTULO 10 - A SINISTRALIDADE LABORAL	447
10.1. INTRODUCCIÓN.....	449
10.2. DISTRIBUCIÓN POR GRAVIDADE E PROVINCIAS	449
10.3. DISTRIBUCIÓN DOS ACCIDENTES DE TRABALLO, EN XORNADA DE TRABALLO, CON BAIXA POR SECTORES ECONÓMICOS.....	452
10.4. DISTRIBUCIÓN POR ACTIVIDADES	455
10.5. DISTRIBUCIÓN EN FUNCIÓN DOUTRAS VARIABLES.....	466
10.6. EXAME ESPECÍFICO DOS ACCIDENTES MORTAIS.....	478
10.7. EVOLUCIÓN DA SINISTRALIDADE LABORAL	491

10.8. ACCIDENTES DE TRABAJO CON BAIXA, SEGUNDO A GRAVIDADE, POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS	492
10.9. ÍNDICES DE INCIDENCIA	494
10.10. ENFERMIDADES PROFESIONAIS	500
CAPÍTULO 11 – CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS DE TRABAJO	507
11.1. FOLGAS	509
11.2. CONCILIACIÓN COLECTIVAS E INDIVIDUAIS	518
11.3. XULGADOS DO SOCIAL	521
11.4. XESTIÓN DO ACORDO INTERPROFESIONAL GALEGO SOBRE PROCEDIMENTOS EXTRAJUDICIAIS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS COLECTIVOS DE TRABAJO (AGA).....	524
CAPÍTULO 12 - A REGULACIÓN DO EMPREGO E O FONDO DE GARANTÍA SALARIAL	533
12.1. REGULACIÓN DE EMPREGO	535
12.2. FONDO DE GARANTÍA SALARIAL	544
CAPÍTULO 13 - PROTECCIÓN SOCIAL	549
13.1. INTRODUCCIÓN.....	551
13.2. A PROTECCIÓN SOCIAL NA UNIÓN EUROPEA. ANÁLISE XERAL	551
13.3. PENSÍONS CONTRIBUTIVAS DA SEGURIDADE SOCIAL. ASPECTOS XERAIS	553
13.4. ANÁLISE DOS DATOS SOBRE AS PENSÍONS DO SISTEMA	565
13.5. OUTRAS PRESTACÍONS.....	575
13.6. PENSÍONS DE CARÁCTER NON CONTRIBUTIVO E ASISTENCIAL	580
13.7. DEPENDENCIA	586
CAPÍTULO 14 - ELECCIÓN SINDICAIS.....	589
ANEXO.....	601
CONCLUSÍONS	607

**A ECONOMÍA GALEGA
NOS ANOS 2016 E 2017**

1

Capítulo 1. A ECONOMÍA GALEGA EN 2016/2017

1.1 contorna internacional e estatal

1.1.1. Contorna internacional

O obxectivo deste capítulo é analizar a situación da economía galega no período 2016-2017, en perspectiva nacional e internacional.

Durante o pasado bienio, rexistrouse un forte crecemento do produto interior bruto (PIB) mundial; froito, en parte, das políticas monetarias altamente expansivas, especialmente desenvolvidas pola Reserva Federal Americana e o Banco Central Europeo (BCE).

No cadro 1.1 figuran os índices de variación do PIB, os prezos e as taxas de desemprego en China, EE.UU., OCDE, UE, UEM no último quinquenio. No caso da UE indícanse os datos dos cinco Estados con maior PIB: Alemaña, Reino Unido, Francia, Italia e España.

No bienio 2016-2017 seguiu a recuperación económica no conxunto da OCDE. Ademais, destaca, como xa é habitual, a economía chinesa, que en termos medios acadou un crecemento do 6,8%.

No derradeiro exercicio (2017) a UE, UEM e a OCDE viron aumentar significativamente o seu PIB: 2,5%, 2,5% e 2,3% respectivamente.

Tras a forte crise económica rexistrada entre 2008 e 2013, España tivo o segundo maior crecemento económico dos dez ámbitos territoriais recollidos no cadro 1.1, só despois de China.

No que atinxe á variación porcentual de Índice de Prezos ao Consumo (IPC), cabe salientar en 2017:

- O lixeiro incremento do nivel dos prezos dos bens e servizos, tanto na UE como en EE.UU., despois duns anos con estancamento nos prezos.
- A lixeira suba do IPC (2,2%) para o conxunto da OCDE
- O aumento do IPC en España (2 %), tras varios anos de deflación.

No que ten que ver coa taxa de desemprego, en España en 2017 foi do 17,2%, 2,4 puntos porcentuais menos que no ano anterior, pero segue sendo máis do dobre que na media da UE28 (7,7%) e da UEM (9,2%), o triplo que no conxunto da OCDE (5,8%), e o cuádruplo que en EE.UU. (4,3%). España segue a ser, xunto coa economía helenica, o país da UE cunha maior taxa de paro en 2017.

Cadro 1.1

Economía internacional: % de variación do PIB, IPC e taxa de paro. 2013-2017

Período	OCDE	Unión Europea							EE.UU.	China
		Total UE	UEM	España	Alemaña	Francia	Italia	Reino Unido		
PIB⁽¹⁾										
2013	1,2	0,3	-0,2	-1,7	0,4	0,7	-1,8	2,2	1,5	7,7
2014	1,9	1,4	0,9	1,4	1,6	0,2	-0,3	2,9	2,4	7,3
2015	2,5	2,2	2,0	3,4	1,5	1,0	0,9	2,3	2,9	6,9
2016	1,8	1,9	1,8	3,3	1,9	1,1	1,1	1,9	1,5	6,7
2017	2,3	2,5	2,5	3,1	2,5	1,9	1,5	1,7		6,9
Taxa desemprego										
2013	7,9	10,8	12,0	26,1	5,2	10,3	12,1	7,6		4,0
2014	7,4	10,2	11,6	24,4	5,0	10,3	12,6	6,1		3,6
2015	6,8	9,4	10,9	22,1	4,6	10,4	11,9	5,3	5,3	3,4
2016	6,3	8,6	10,0	19,6	4,2	10,0	11,7	4,8	4,9	3,1
2017	5,8	7,7	9,2	17,2	3,8	9,4	11,2	4,4	4,3	2,8
IPC⁽²⁾										
2013	1,6	1,5	1,4	1,5	1,6	1,0	1,2	2,6	1,5	2,7
2014	1,7	0,6	0,4	-0,2	0,8	0,6	0,2	1,5	1,6	2,0
2015	0,6	0,0	0,0	-0,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1,4
2016	1,1	0,3	0,2	-0,3	0,4	0,3	0,0	0,6	1,3	2,0
2017	2,2	1,7	1,5	2,0	1,7	1,2	1,3	2,7	2,1	1,5

(1) En porcentaxe de variación interanual, a prezos constantes.

(2) Índices armonizados de prezos de consumo nos Estados da UE.

Fonte: BCE, OCDE.

1.1.2. Contorna estatal

No período 2001-2007, España estivo á cabeza do crecemento económico da UE e OCDE. A situación mudou radicalmente a partir de 2008, consecuencia da Gran Recesión. O cadro 1.2, que recolle unha visión comparativa do crecemento económico desde 2007 en Galicia e España, amosa que:

- No cuadrienio 2007-2010 subiu máis o PIB en Galicia todos os anos (ou baixou menos, no caso de 2009).
- No bienio 2011-2012, o PIB en Galicia baixou máis que a media estatal.
- En 2013 foi mellor o comportamento do PIB en Galicia. En 2014 recupera o ritmo positivo de crecemento, aínda que por baixo do resultado a nivel estatal, e a partir do 2015 comeza a recuperarse notablemente, ata acadar en 2017 a mesma taxa de crecemento.

Cadro 1.2

Porcentaxes de variación anual do PIB real⁽¹⁾. Galicia e España. 2007-2017

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Galicia	4,3	1,5	-3,6	0,2	-1,3	-2,7	-0,7	0,4	2,4	3,1	3,1
España	3,8	1,1	-3,8	0,0	-1,0	-2,6	-1,7	1,4	3,4	3,3	3,1

(1) Os valores do PIB estatal dos anos 2011a 2014 foron recalculados polo INE en setembro de 2015 e baixaron respecto do cálculo anterior nos anos 2011a 2013.

Fonte: INE (Contabilidade nacional trimestral) e IGE.

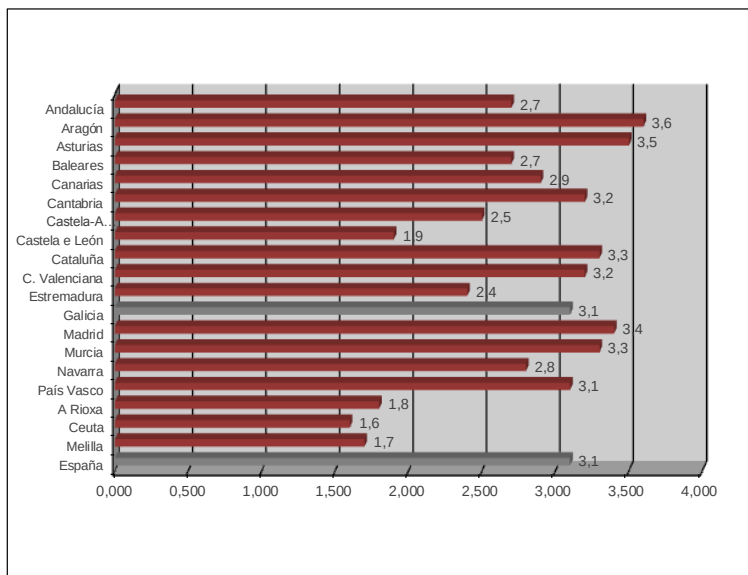
A partir dos datos para 2017 da Contabilidade rexional de España, e que figuran no cadro 1.3, pódense tirar os seguintes resultados:

- Galicia acadou un crecemento económico igual que a media estatal (3,1%) e o País Vasco.
- Tiveron subas do PIB maior que Galicia sete CC.AA.: Aragón (3,6%), Asturias (3,5%), Cantabria (3,2%), Cataluña (3,3%), Comunidade Valenciana (3,2%), Madrid (3,4%) e Murcia (3,3%).
- No outro extremo, A Rioxa (cun 1,8%) rexistrou o menor crecemento económico.
- Agás Castela e León, A Rioxa e Estremadura e as cidades autónomas de Ceuta e Melilla, o resto das CC.AA. tiveron en 2017 subas do PIB superiores á media da UE (2,5%).

Cadro 1.3

Tasa de crecemento⁽¹⁾ do PIB. Por CC.AA. 2017

	2017
Andalucía	2,7
Aragón	3,6
Asturias	3,5
Baleares	2,7
Canarias	2,9
Cantabria	3,2
Castela-A Mancha	2,5
Castela e León	1,9
Cataluña	3,3
C. Valenciana	3,2
Estremadura	2,4
Galicia	3,1
Madrid	3,4
Murcia	3,3
Navarra	2,8
País Vasco	3,1
A Rioxa	1,8
Ceuta	1,6
Melilla	1,7
España	3,1

(1) En termos de volume.
Fonte: INE, Contabilidade rexional de España.

O cadro 1.4 posibilita un exercicio de comparación a partir doutro indicador macroeconómico moi usado na medición do crecemento económico dunha sociedade: o PIB por habitante. Se ben amosa un bo comportamento, este resultado débese tanto a combinación de crecementos acumulados, como a perda significativa do peso demográfico de Galicia en España.

Cadro 1.4**PIB por habitante en euros. Por
CC.AA. 2017**

	2017
Madrid	33.809
País Vasco	33.088
Navarra	30.914
Cataluña	29.936
Aragón	27.403
A Rioxa	26.044
Baleares	25.772
España	24.999
Castela e León	23.555
Cantabria	22.513
Galicia	22.497
Asturias	22.046
C. Valenciana	22.046
Murcia	20.585
Canarias	20.425
Castela-A Mancha	19.681
Ceuta	19.524
Andalucía	18.470
Melilla	17.945
Extremadura	17.262

Os datos reflicten que en 2017:

- O PIB per cápita foi en Galicia de 22.497 euros, por baixo da media estatal (24.999 euros). Nove CC.AA. estiveron por riba neste indicador económico e oito por baixo (máis as dúas cidades autónomas).
- Madrid, País Vasco, Navarra e Cataluña foron, por esta orde e igual que nos últimos anos, as de maior PIB por habitante.
- Extremadura e Andalucía seguen a ser as CC.AA. cun PIB por habitante máis baixo.

A posición relativa en PIB per cápita de cada CC.AA. e cidade autónoma, recollida no cadro 1.5, reflicte que, no ano 2017:

- Galicia quedou un 10,0% por baixo da media estatal.
- No nivel superior, Madrid superou nun 35,2% á media española e o País Vasco, nun 32,4%.
- No baixo da media nacional aparecen Extremadura (30,9%) Melilla (28,2%) e Andalucía (26,1%).

Cadro 1.5**Relación do PIB per cápita das CC.AA.
respecto do estatal. 2016-2017**

	2016	2017
	%	%
Madrid	36,5	35,2
País Vasco	32,7	32,4
Navarra	24,4	23,7
Cataluña	19,3	19,7
Aragón	9,8	9,6
A Ríoxa	7,2	4,2
Baleares	3,8	3,1
Castela e León	-5,5	-5,8
Cantabria	-10,1	-9,9
Galicia	-10,9	-10,0
Asturias	-12,8	-11,8
C. Valenciana	-11,2	-11,8
Murcia	-19,0	-17,7
Canarias	-17,1	-18,3
Castela A Mancha	-22,4	-21,3
Ceuta	-18,9	-21,9
Andalucía	-26,4	-26,1
Melilla	-18,9	-28,2
Estremadura	-31,7	-30,9

A perspectiva estática do cadro 1.5 complementámola co cadro 1.6, que recolle a evolución comparativa do PIB por habitante en Galicia e España na última década, isto é, o valor cada ano da porcentaxe de Galicia sobre a media estatal.

Compróbase que:

- O PIB per cápita de Galicia no 2017 (22.497 euros) medrou por quinto ano consecutivo, e tivo o maior crecemento en valor absoluto do período analizado, e xa supera o obtido antes da última crise económica.
- Galicia recortou en 2,5 décimas a diferenza coa media estatal desde 2008 ata 2017.

Cadro 1.6**PIB por habitante (en euros). Galicia e España. 2008-2017⁽¹⁾**

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Galicia	21.226	20.490	20.574	20.143	19.539	19.577	19.661	20.431	21.358	22.497
% Galicia/España	87,4	88,0	88,6	87,9	87,6	88,4	87,7	87,7	89,1	89,9

(1) Datos definitivos ata 2011, provisionais en 2012-2013, avance en 2014 e primeira estimación en 2017.

Fonte: INE, Contabilidade rexional de España.

A avaliación da dinámica do PIB por habitante en Galicia en comparanza coa media da UE reflicte o proceso de converxencia (ou de diverxencia) dos dous ámbitos

territoriais. Ao fío do cadro 1.7, Galicia avanzou ininterrompidamente desde 2006 ata 2009 a porcentaxe que supoñía o seu PIB por habitante respecto á media da UE, e o proceso de converxencia dese cuadrienio freouse de súpeto coa Gran Recesión, e entre 2010 a 2013 ampliouse a diverxencia. A partir de 2014, a situación mellora, ata situarse en 2016 no 81,8%.

Cadro 1.7

Evolución do PIB por habitante⁽¹⁾. Galicia/ UE 2005-2016

	2005	2016	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
%PIB Galicia/UE	83,3	86,6	88,1	88,5	88,6	85,1	81,3	79,7	79,1	79,3	80,7	81,8

(1) En paridade de poder adquisitivo. Media do PIB por habitante da UE=100; dentro da UE 27 ata o ano 2011e da UE 28 despois.

Fonte: Eurostat.

Pola súa banda, o cadro 1.8 reflicte que:

- España avanzou no ano 2006 en porcentaxe de PIB por habitante respecto da media da UE, pero de 2008 a 2013 ampliouse cada ano a *diverxencia*.
- Os anos 2006 (cun 103,2%) e 2013 (cun 89,6%) marcan os niveis máximo e mínimo respectivamente da posición relativa de España na UE en PIB per cápita.
- En 2016 o indicador supón xa o 91,4%, mostrando unha significativa recuperación.

Cadro 1.8

Evolución do PIB por habitante⁽¹⁾. España/ UE 2005-2016

	2005	2016	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
%PIB España/UE	100,4	103,2	103,1	101,1	100,4	95,7	92,4	91,0	89,6	90,2	90,7	91,4

(1) En paridade de poder adquisitivo. Media do PIB por habitante da UE=100; dentro da UE 27 ata o ano 2011e da UE 28 despois.

Fonte: Eurostat.

Case todas as CC.AA. experimentaron unha variación negativa en termos de converxencia coa UE entre 2011 e 2016. O cadro 1.9 recolle a variación en 2016 do PIB por persoa por CC.AA. A partir dos datos presentados, pódese salientar que:

- Galicia ocupa o posto undécimo.
- A nosa comunidade rexistra para o quinquenio 2011-2016 un lixeiro incremento do seu PIB por persoa respecto da media da UE, sendo xunto con Murcia e Cataluña, as únicas que recollen unha variación positiva.
- España baixou nese mesmo quinquenio un 1% o seu PIB por persoa respecto da media da UE.

- Só catro CC.AA. quedaron en 2016 por riba da media da UE-28 en renda por habitante: Madrid (125%), País Vasco (121%), Navarra (114%) e Cataluña (110%). Son as mesmas, e pola mesma orde, que en 2014.
- As cinco CC.AA. con maior *diverxencia* en 2017 respecto da media da UE-28 en PIB por habitante foron: Estremadura (63%), Andalucía (68%), Castela-A Mancha (72%), Murcia (76%) e Canarias (75%).

Cadro 1.9

**Converxencia coa UE⁽¹⁾.
Por CC.AA. 2016. 2011-2016**

	% variación 2011-2016	% sobre PIB da UE en 2016 ⁽¹⁾
Madrid	0,0	125
País Vasco	0,0	121
Navarra	-1,0	114
Cataluña	2,0	110
A Ríoxa	-3,0	99
Aragón	-4,0	96
Baleares	-1,0	95
España	-1,0	92
Castela e León	-1,0	87
Cantabria	-4,0	82
Galicia	1,0	82
Asturias	-5,0	79
C. Valenciana	0,0	81
Canarias	-5,0	75
Murcia	1,0	76
Castela-A Mancha	-2,0	72
Andalucía	-2,0	68
Estremadura	-1,0	63

(1) En porcentaxe sobre a media do PIB por habitante da UE=100. En paridade de poder adquisitivo.

Fonte: Eurostat.

1.2. Crecemento económico galego

Este epígrafe afonda no estudo do PIB de Galicia no último quinquenio mediante a análise desde as perspectivas da demanda e máis da oferta, desagregando polas compoñentes internas e temporal.

1.2.1. A perspectiva da demanda

A perspectiva da demanda (Cadro 1.10) faise a partir da información publicada polo Instituto Galego de Estatística (IGE) nas Contas económicas trimestrais. En 2017, as exportacións de bens e servizos medraron un 4,8%. A demanda exterior neta, pola súa

banda, tivo en 2017 un comportamento moi positivo, xa que o valor das exportacións de bens e servizos subiu un 4,8%, o dobre que as importacións (2,3%).

O gasto en consumo final das Administracións públicas, aumentou en Galicia un 2,1 %, dato que contrasta coa caída ata 2014. O gasto dos fogares e Institucións sen Fin de Lucro ao Servizo das Familias (ISFLSF) rexistrou un comportamento positivo en 2017, pero moderado (1,3%). Finalmente, a formación bruta de capital, aínda negativa en 2013 (e moi negativa en anos anteriores a ese) acadou en 2017 un bo comportamento (3,2%).

Cadro 1.10

PIB de Galicia. Compoñentes da demanda. 2013-2017

Período	Gasto en consumo final		Formación bruta de capital	Demanda Interna	Exportacións de bens e servizos	Importacións de bens e servizos
	Fogares e ISFLSF	AA. PP.				
2013	-3,0	-0,8	-8,9	-3,7	11,0	4,1
2014	-0,8	-1,2	5,0	0,0	1,1	-1,3
2015	1,1	0,8	3,1	1,4	1,5	-0,6
2016	2,0	2,2	0,6	1,8	5,5	3,1
2017	1,3	2,1	3,2	1,7	4,8	2,3

Datos en porcentaxe de variación interanual corrixido de estacionalidade e calendario. Os datos dos anos 2014 e 2015 son provisionais. Os datos dos anos 2016 e 2017 son avance.
 Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

O cadro 1.11 permite unha análise temporal máis polo miúdo dos compoñentes da demanda do PIB. Destaca a mellora dos compoñentes do PIB de Galicia ao longo do ano 2017. Subiu no gasto en consumo final, en formación bruta de capital, en demanda interna, mentres que se reduce en exportacións de bens e servizos e importacións de bens e servizos.

Cadro 1.11

PIB de Galicia. Compoñentes da demanda. Por trimestres. 2017

Trimestre	Gasto en consumo final			Formación bruta de capital	Demanda Interna	Exportación de bens e servizos	Importación de bens e servizos
	Total	Fogares e SFLSF	AA. PP.				
1T	1,6	0,7	4,2	2,1	1,7	6,3	3,9
2T	1,0	1,2	0,3	2,5	1,2	6,3	2,6
3T	1,7	1,3	2,7	4,0	2,0	1,1	-0,9
4T	1,7	1,9	1,1	4,2	2,0	5,5	3,7

Datos en porcentaxe de variación interanual corrixidos de estacionalidade e calendario. Os datos dos anos son avance.
 Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

1.2.2. A perspectiva da oferta

No que atinxe á evolución desde a perspectiva da oferta, ao fío do cadro 1.12 salienta que no 2017 creceron o sector da construción e a agricultura, gandería, silvicultura e pesca.

Cadro 1.12**PIB de Galicia. Compoñentes da oferta. 2013-2017**

	Agricultura, gandaría, silvicultura e pesca	Industria	Construción	Servizos
2013	4,4	5,3	-9,7	-0,3
2014	3,6	0,7	-0,6	1,4
2015	-4,6	0,1	2,6	3,3
2016	1,1	2,4	1,6	3,5
2017	1,7	1,7	3,5	3,3

Datos en porcentaxe de variación interanual, corrixidos de estacionalidade e calendario. Os datos dos anos 2014 e 2015 son provisionais. Os datos dos anos 2016 e 2017 son avance.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

O cadro 1.13 posibilita unha análise temporal máis polo miúdo dos compoñentes da oferta do PIB en Galicia en 2017 por trimestres. Compróbase unha importante mellora entre o primeiro e segundo trimestre na industria, una lixeira redución na construción e una maior redución na agricultura, gandaría, silvicultura e pesca e no sector servizos.

Cadro 1.13**PIB de Galicia. Compoñentes da oferta. 2017. Por trimestres**

2017	Agricultura, gandaría, silvicultura e pesca	Industria	Construción	Servizos
1T	3,4	-2,0	4,2	4,0
2T	1,2	2,6	2,9	3,4
3T	1,3	2,2	3,3	3,2
4T	0,8	4,1	3,7	2,7

Datos en porcentaxe de variación interanual, corrixidos de estacionalidade e calendario. Os datos son avance.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

1.2.3. O PIB das provincias galegas

Os últimos datos publicados polo INE por provincias, son os correspondentes a 2015 (provisionais). No cadro 1.14 preséntase a evolución do seu crecemento económico.

Do PIB de Galicia no ano 2015 (56,3 millóns de euros), a provincia da Coruña xerou un 43,4%, e a de Pontevedra un 33,1%. As provincias occidentais concentran un 76,5% do total. As provincias de Lugo (12,6%) e Ourense (11,0%) pechan a clasificación, sumando entre as dúas menos da cuarta parte (23,6%) do PIB de Galicia. Entre 2013 e 2015 o PIB conxunto das provincias do norte aumentou en 2.053 millóns de euros, mentres que as do sur só o fixeron en 562 millóns.

Cadro 1.14**PIB* a prezos de mercado das provincias galegas. 2010-2015**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (p)
A Coruña	25.135.142	24.508.940	23.551.939	23.396.979	23.213.042	24.437.296
Lugo	6.791.982	6.748.370	6.608.098	6.590.719	6.760.359	7.068.924
Ourense	6.283.379	6.341.837	6.245.623	6.091.904	6.040.797	6.175.905
Pontevedra	18.814.717	18.229.054	17.617.542	17.630.514	17.966.884	18.643.557

* A prezos correntes.

(p): datos provisionais.

Fonte: INE, Contabilidade rexional de España.

1.2.4. A crise das explotacións gandeiras da vacún de orientación leiteira

Unha das actividades máis salientables no sector agro-gandeiro en Galicia e a produción de leite. De aí, a necesidade de sinalar as notas máis relevantes. No cadro 1.15 recóllese a distribución por CC.AA. da produción de leite de vaca para 2016. Galicia, como é habitual, encabeza con gran diferenza, a clasificación, cun 38,4% do total nacional.

Cadro 1.15**Produción de leite*. Por CC.AA. (2016)**

Andalucía	545,1
Aragón	142,8
Asturias	582,9
Baleares	77,1
Canarias	41,7
Cantabria	465,5
Castela-A Mancha	248,9
Castela e León	875,3
Cataluña	744,5
C. Valenciana	71,1
Estremadura	29,6
Galicia	2.702,2
Madrid	60,6
Murcia	57,7
Navarra	246,7
País Vasco	184,6
A Ríoxa	20,8
España	7.097,3

* En miles de toneladas métricas.

Fonte: Ministerio de Agricultura, Pesca, Alimentación e Medio Ambiente (2018).

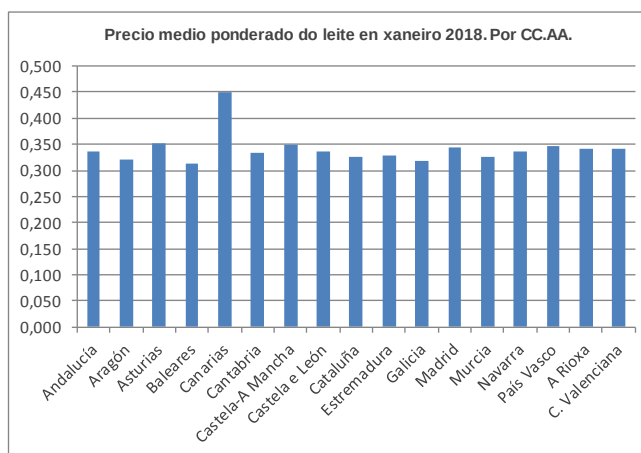
As oscilacións do prezo por litro de leite de vaca pagado ás explotacións lácteas de Galicia teñen sempre unha importantísima repercusión na renda total e máis no emprego do subsector agro-gandeiro. O cadro 1.16 presenta o prezo do litro do leite nas distintas CC.AA. en xaneiro de 2018.

- Galicia foi unha das CC.AA. cun prezo máis baixo (0,317 €/litro). Só en Baleares o prezo foi menor.
- O prezo máis alto (Canarias) superou ao de Galicia en xaneiro de 2018 en 0,13 €/litro.

Cadro 1.16

Prezo do leite en xaneiro 2018. Por CC.AA.

	N ⁽¹⁾	Prezo ⁽²⁾
Andalucía	533	0,337
Aragón	58	0,320
Asturias	1.862	0,351
Baleares	133	0,313
Canarias	105	0,450
Cantabria	1.264	0,333
Castela-A Mancha	189	0,349
Castela e León	1.150	0,335
Cataluña	505	0,325
Extremadura	69	0,328
Galicia	7.967	0,317
Madrid	48	0,345
Murcia	23	0,326
Navarra	158	0,336
País Vasco	328	0,347
A Rioxa	9	0,342
C. Valenciana	23	0,341

(1) N= número de explotacións lácteas incluídas neste estudo. En miles de litros.

(2) Prezo medio ponderado, en euros por litro.

Fonte: Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente. Informe de importes aboados.

Se na vez dunha análise estática, analízase a evolución para 2017 do prezo do leite (calculado coa ponderación dos prezos declarados polos compradores) compróbase que Galicia rexistrou unha diminución intensa e continua ata xullo, como reflicte a columna “total estratos” do cadro 1.17.

- Na media das explotacións de vacún de Galicia, o prezo do leite subiu un 6,2% de xaneiro a decembro de 2017.
- Os menores prezos percibíronos os propietarios das explotacións gandeiras máis pequenas; as do estrato 6 (de 700.001 kg/ano ou máis) cobraron en decembro de 2017 un prezo (33,2 céntimos) que superou en 0,79 céntimos/litro á media (32,20 céntimos), mentres que nas de menor tamaño (cota láctea inferior a 100.000 kg/ano) o prezo (28,4) quedou 3,8 céntimos por baixo desa media.
- O prezo de venda do litro en decembro de 2017 quedou no estratos máis pequenos por baixo do custo de produción (estimado en 0,30 euros/litro).

Cadro 1.17**Prezos do leite, declarados polos compradores. Galicia 2017. Por meses**

	Total estratos	Estrato 1	Estrato 2	Estrato 3	Estrato 4	Estrato 5	Estrato 6
Xaneiro	30,30	26,90	28,65	29,42	30,06	30,76	31,22
Febreiro	30,20	26,86	28,50	29,29	29,93	30,60	31,09
Marzo	30,20	26,61	28,47	29,31	30,03	30,64	31,26
Abril	30,00	26,49	28,16	28,97	29,77	30,37	31,02
Maio	29,90	26,36	28,01	28,88	29,62	30,25	30,89
Xuño	29,70	26,28	27,87	28,69	29,46	30,13	30,77
Xullo	29,90	26,45	28,10	29,00	29,59	30,30	30,88
Agosto	30,30	26,82	28,46	29,33	29,94	30,65	31,24
Setembro	31,10	27,45	29,14	30,08	30,70	31,51	32,09
Outubro	31,70	27,84	29,66	30,52	31,21	32,00	32,66
Novembro	32,00	28,28	30,02	30,86	31,66	32,34	33,00
Decembro	32,20	28,43	30,24	30,92	31,82	32,41	33,17

€100 litros, sen IVE.

Estrato 1: Explotacións de vacún cota ata 100.000 kg de leite/ano.

Estrato 2: entre 100.001e 200.000 kg.

Estrato 3: entre 200.001e 300.000 kg.

Estrato 4: entre 300.001e 400.000 kg.

Estrato 5: entre 400.001e 700.000 kg.

Estrato 6: maior de 700.001kg de leite/ano.

Fonte: Fondo Galego de Garantía Agraria.

Ao fío do cadro 1.18 pódese salientar que:

- O prezo medio percibido polo litro de leite en Galicia en 2017 foi de 30,63 euros. A pesar desta mellora respecto a outros anos, o importe a pagar é inferior ao que se satisfai noutros países e CC.AA..
- Ese prezo medio esconde unha forte heteroxeneidade por tamaño de explotación. As de menos de 100.000 kg/explotación recibiron unha media de 27,06 euros por litro de leite (3,56 euros menos que a media das explotacións gandeiras de Galicia). Ademais, nunca cobraron os 30,63 euros da media galega (cando máis se achegaron, en decembro, quedaron 2,2 euros por baixo).

Cadro 1.18

Prezo do leite en Galicia declarado polos compradores en 2017 (euros/100 litros, sen iva)

Tramo (kg/explotación)	Xan	Feb	Mar	Abr	Mai	Xuñ	Xull	Ago	Set	Out	Nov	Dec
Estrato 1 ≤100.000	26,90	26,86	26,61	26,49	26,36	26,28	26,45	26,82	27,45	27,84	28,28	28,43
Estrato 2 100.001-200.000	28,65	28,50	28,47	28,16	28,01	27,87	28,10	28,46	29,14	29,66	30,02	30,24
Estrato 3 200.001-300.000	29,42	29,29	29,31	28,97	28,88	28,69	29,00	29,33	30,08	30,52	30,86	30,92
Estrato 4 300.001-400.000	30,06	29,93	30,03	29,77	29,62	29,46	29,59	29,94	30,70	31,21	31,66	31,82
Estrato 5 400.001-700.000	30,76	30,60	30,64	30,37	30,25	30,13	30,30	30,65	31,51	32,00	32,34	32,41
Estrato 6 >700.001	31,22	31,09	31,26	31,02	30,89	30,77	30,88	31,24	32,09	32,66	33,00	33,17
Prezo medio ponderado	30,30	30,20	30,20	30,00	29,90	29,70	29,90	30,30	31,10	31,70	32,00	32,20

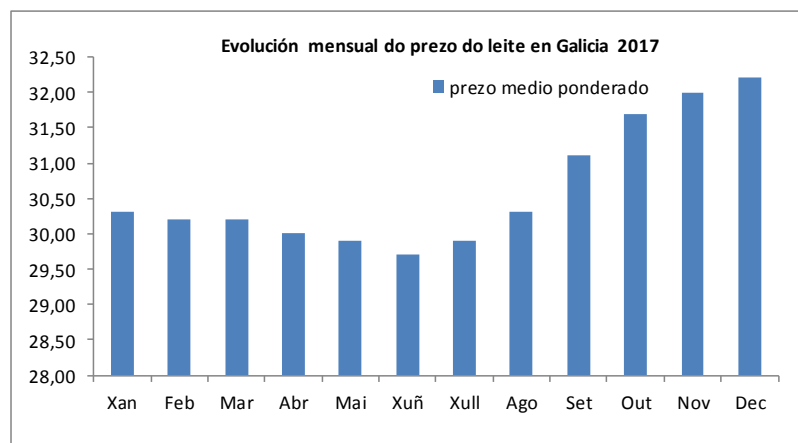
1- Os datos corresponden á situación das declaracións realizadas polos compradores na aplicación informática de declaración de entregas a data 2/02/2016.

2- Os datos de tramos de produción a partir de abril de 2015 non están referenciados á cota láctea; para determinar o tramo que lle corresponde a cada produtor, estímase a súa produción anual en base á seguinte estacionalidade mensual:

Estacionalidade da produción de leite en Galicia (peso relativo medio de cada mes nos últimos 8 períodos lácteos):

xan: 8,38%; feb: 7,83%; mar: 8,82%; abr: 8,56%; mai: 8,89%; xun: 8,47%; xul: 8,65%; ago: 8,42%; set: 7,92%; out: 8,07%; nov: 7,80%; dec: 8,19%

Fonte: Xunta de Galicia. Consellería do Medio Rural.

1.3. Variacións do PIB e do emprego: a produtividade

O obxectivo deste apartado é realizar unha análise do estado actual e máis da evolución nos últimos anos da produtividade do factor traballo na economía galega, en termos comparados coa media estatal.

1.3.1. Balance do mercado de traballo

A análise pivota sobre dúas fontes de datos: a Enquisa de poboación activa (EPA) do Instituto Nacional de Estatística, e as Contas económicas de Galicia, do Instituto Galego de Estatística.

1.3.1.1. Balance de indicadores laborais a partir dos datos da EPA

O cadro 1.19 reflicte a evolución de sete variables laborais (poboación activa, ocupada, asalariada, desempregada e as taxas de actividade, ocupación e paro), co obxecto de avaliar a traxectoria do mercado de traballo de Galicia desde 2008 ata 2017. A partir da información recollida, conclúese que:

- A poboación activa, tras unha baixada e tres subas no cuadrienio 2009-2012, e a continua diminución no trienio 2013-2017, quedou neste último ano nun nivel inferior en 66.500 persoas respecto a 2008, o que supón un descenso do 5,1%. Esta caída da poboación activa (especialmente no grupo de idade de 16 a 34 anos) é un dos “puntos negros” nas variables do mercado de traballo nun contexto do maior dinamismo económico.
- No que atinxe á ocupación, o sexenio 2008-2014 caracterízase por un ininterrompido proceso de caída, que supuxo a destrución neta de 203.200 empregos. Esta forte diminución da poboación ocupada en Galicia desde 2008 (16,9%), é unha das peores pegadas que deixou a intensa e prolongada crise económica. A partir de 2015 prodúcese unha importante mellora, que se mantén en 2017. Neste ano o número de persoas ocupadas respecto a 2016 subiu en 12.100.
- No período analizado, a poboación asalariada acadou o valor máis alto en 2008 (ao igual que a poboación ocupada) e desde entón, ata 2013, Galicia perdeu 196.900 empregos por conta allea (-20,3%). No último cuadrienio (2014-2017) subiu en 52.000 o número de persoas asalariadas.
- A poboación desempregada galega, que en 2007 estaba lixeiramente por baixo das 100.000 persoas (98.700), pasou a ser de 284.600 en 2013, tras o continuo incremento nese sexenio, con especial intensidade no peor ano da Gran Recesión (2009).
- A taxa de actividade da poboación de 16 ou máis anos estivo practicamente estancada no período 2008-2012 e logo experimentou unha caída de 1,5 puntos porcentuais, chegando a representar o 53,3% en 2017.
- A taxa de ocupación sufriu unha diminución importante e continuada en Galicia no sexenio 2008-2014 (7,9 puntos porcentuais). A partir de 2015 comeza a mellora, situándose no 45% en 2017.
- A taxa de desemprego galega multiplicouse por máis de 2,5 de 2008 a 2013, sexenio no que dun 7,6% pasou a ser un 22%, tras o continuo e intenso incremento; a diminución de 5,9 puntos porcentuais no bienio 2014 -2017 permitiu pechar 2017 cun 15,7% de taxa de paro. Para as mulleres, a taxa de paro segue sendo maior que para os homes (16,4% e 15,0%, respectivamente). Ademais, prodúcese unha desaceleración da diminución no paro entre as mulleres en relación aos homes.

Cadro 1.19

Balance do mercado de traballo. Galicia. 2008-2017

Período	Poboación activa	Poboación ocupada	Poboación asalariada	Poboación desempregada	Taxa de actividade	Taxa de ocupación	Taxa de paro
	Miles de persoas				Porcentaxe		
2008	1.314,8	1.201,2	972,2	113,6	54,8	50,0	8,6
2009	1.319,5	1.155,4	898,0	164,1	54,8	48,0	12,6
2010	1.314,4	1.104,5	865,4	199,9	54,2	45,9	15,4
2011	1.316,5	1.089,3	852,3	227,2	54,8	45,3	17,4
2012	1.317,7	1.047,2	810,1	278,5	55,0	43,7	20,5
2013	1.290,9	1.006,4	775,3	284,6	54,2	42,2	22,0
2014	1.273,9	998,0	779,5	275,8	53,8	42,1	21,6
2015	1.260,7	1.017,2	800,2	243,4	53,5	43,1	19,3
2016	1.256,1	1.040,6	817,9	215,4	53,5	44,3	17,2
2017	1.248,3	1.052,7	827,3	195,6	53,3	45,0	15,7

Datos en medias anuais.

Fonte: IGE, Enquisa de poboación activa.

1.3.1.2. Balance de indicadores laborais cos datos das Contas económicas de Galicia

A segunda aproximación da análise da evolución do mercado de traballo de Galicia farase a partir da estatística das Contas económicas trimestrais. Neste caso, o estudo da poboación ocupada faise en postos de traballo equivalentes a tempo completo, o que permite aproximar mellor á variación do emprego neto de Galicia. No cadro 1.20 recóllense os datos do último quinquenio, por sectores e ramas:

- En medias anuais, a poboación ocupada de Galicia subiu en 2017 en 30.179 persoas respecto a 2013. A traxectoria por trimestres foi de ininterrompida suba do emprego neto.
- A diminución neta de postos de traballo rexistrouse só no sector agro-pesqueiro (2.917 persoas menos).

Cadro 1.20

Emprego* segundo actividade económica. Galicia. 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
TOTAL POBOACIÓN OCUPADA	963.421	947.830	956.959	975.923	993.600
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	75.266	69.297	66.832	69.917	72.349
Industria	142.982	139.265	139.345	142.912	147.632
Construción	69.447	68.027	70.988	70.280	70.860
Servizos	675.726	671.241	679.794	692.814	702.758
-Comercio, transporte e hostalaría	276.281	268.843	269.105	273.546	278.346
-Información e comunicacións	14.923	15.377	16.398	17.084	17.108
-Actividades financeiras e de seguros	17.491	16.236	14.112	13.525	13.661
-Actividades inmobiliarias	6.131	6.593	7.005	6.487	6.660
-Actividades profesionais	87.172	87.203	86.071	88.975	92.756
-Admón. Pública (sanidade e educación)	201.774	204.406	212.237	215.983	216.499
-Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	71.954	72.583	74.866	77.212	77.728
Servizos non de mercado	164.836	163.970	163.970	165.042	164.317

* En postos de traballo equivalentes a tempo completo.

Os datos están corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Os dos anos 2014 e 2015 son provisionais e os de 2016 e 2017 son un avance.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

O cadro 1.21 recolle, cunha estrutura semellante á do cadro anterior, as porcentaxes de variación interanuais do emprego, medido en postos de traballo equivalentes a tempo completo. Nel pódese salientar:

- A redución da poboación ocupada de Galicia de 2014 deu paso, a partir de 2015, a subas continuadas. En 2017 foi do 1,8%, cada vez con maior intensidade na desagregación por trimestres. No primeiro trimestre creceu un 2,0% e no segundo un 1,9%, o mesmo que no terceiro, pero cunha suba menor no cuarto (1,4%).
- Por sectores de actividade económica, un dos máis dinámicos foi a industria.
- No sector servizos a situación é moi dispar, en función das ramas de actividade.

Cadro 1.21

Porcentaxe de variación de emprego* segundo actividade. Galicia. 2014-2017

	En medias anuais				Datos trimestrais			
	2014	2015	2016	2017	2017/I	2017/II	2017/III	2017/IV
TOTAL POBOACIÓN OCUPADA	-1,6	1,0	2,0	1,8	2,0	1,9	1,9	1,4
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	-7,9	-3,6	4,6	3,5	7,8	4,5	4,0	-2,0
Industria	-2,6	0,1	2,6	3,3	2,8	3,1	3,5	3,7
Construción	-2,0	4,4	-1,0	0,8	-0,1	0,8	0,6	2,0
Servizos	-0,7	1,3	1,9	1,4	1,5	1,5	1,4	1,3
-Comercio, transporte e hostalaría	-2,7	0,1	1,7	1,8	1,6	2,1	1,9	1,5
-Información e comunicacións	3,0	6,6	4,2	0,1	-0,1	-0,1	0,4	0,4
-Actividades financeiras e de seguros	-7,2	-13,1	-4,2	1,0	0,8	1,0	1,2	1,1
-Actividades inmobiliarias	7,5	6,2	-7,4	2,7	0,4	2,6	3,3	4,4
-Actividades profesionais	0,0	-1,3	3,4	4,2	3,9	5,2	4,3	3,6
-Admón. pública (saúde e educación)	1,3	3,8	1,8	0,2	0,7	0,0	0,0	0,3
-Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	0,9	3,1	3,1	0,7	1,6	-0,2	0,7	0,6
Servizos non de mercado	-0,5	0,0	0,7	-0,4	-0,1	-0,2	-0,6	-0,8

* En postos de traballo equivalentes a tempo completo.

Os datos están corrixis de efectos estacionais e de calendario. Os datos dos anos 2014 e 2015 son provisionais. Os datos de 2016 e 2017 son avance.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

A evolución do emprego neto en Galicia, dende 2008, medido en postos de traballo equivalentes, preséntase no cadro 1.22, que reflicte nitidamente a gran intensidade da destrución da ocupación en Galicia durante a crise. A partir do 2016, o sector agro-pesqueiro, recolle un aumento neto de postos de traballo, pechando 2017 cun incremento do 3,5%, superior ao resto de sectores. Os que peor resultado obteñen en 2017 son os servizos non de mercado (-0,4) e construción (0,8).

Cadro 1.22

Porcentaxe de variación de emprego * por sectores produtivos. Galicia. 2008-2017

	Total poboación ocupada	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	Industria	Construción	Servizos	Servizos non de mercado
2008	-0,4	-6,0	-1,7	-5,8	1,7	2,7
2009	-5,6	-3,3	-9,6	-11,3	-3,7	2,0
2010	-3,3	-2,2	-3,9	-9,7	-2,1	-1,6
2011	-3,9	-3,1	-5,2	-15,6	-1,9	-4,2
2012	-5,0	-3,6	-6,8	-18,0	-3,0	-4,2
2013	-2,3	-4,1	-3,4	-10,9	-0,8	0,1
2014	-1,6	-7,9	-2,6	-2,0	-0,7	-0,5
2015	1,0	-3,6	0,1	4,4	1,3	0,0
2016	2,0	4,6	2,6	-1,0	1,9	0,7
2017	1,8	3,5	3,3	0,8	1,4	-0,4
2017/I	2,0	7,8	2,8	-0,1	1,5	-0,1
2017/II	1,9	4,5	3,1	0,8	1,5	-0,2
2017/III	1,9	4,0	3,5	0,6	1,4	-0,6
2017/IV	1,4	-2,0	3,7	2,0	1,3	-0,8

* En postos de traballo equivalentes a tempo completo; cambio ineranual.

Os datos de 2014 e 2015 son provisionais; os de 2016 e 2017 son avances.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

O cadro 1.23 permite afondar no estudo da principal compoñente da poboación ocupada de Galicia.

Cadro 1.23

Emprego asalariado* segundo actividade. Galicia. 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
TOTAL POBOACIÓN ASALARIADA	793.173	787.253	796.701	811.344	828.084
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	27.859	28.627	29.115	30.295	30.443
Industria	128.931	125.196	125.301	128.931	133.287
Construción	117.811	114.192	114.385	117.844	121.931
Servizos	57.786	56.281	58.731	58.229	59.189
-Comercio, transporte e hostalería	578.597	577.149	583.554	593.889	605.164
-Información e comunicacións	216.807	213.408	214.051	218.696	226.283
-Actividades financeiras e de seguros	14.329	14.827	15.550	15.694	15.762
-Actividades inmobiliarias	16.374	15.062	12.919	12.472	12.559
-Actividades profesionais	5.466	5.905	6.338	5.906	6.011
-Admón. Pública (sanidade e educación)	73.145	73.531	71.842	72.958	75.683
-Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	196.805	198.815	205.843	209.510	210.261
Servizos non de mercado	55.671	55.601	57.011	58.653	58.605

* En postos de traballo equivalentes a tempo completo.

Os datos están corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Os dos anos 2014 e 2015 son provisionais e os de 2016 e 2017 son un avance.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

1.3.2. Produtividade do traballo e competitividade empresarial

A produtividade entendida como o cociente entre o valor da produción e o dos recursos (humanos e materiais) utilizados para obtela, é un factor determinante do desenvolvemento económico dun país. O cadro 1.24 resume a evolución dende 2012 ata 2017 da porcentaxe de produtividade aparente do traballo respecto á media española. Compróbase como a produtividade aparente do traballo subiu todos os anos desde o comezo da última gran crise. Neste último sexenio pásase do 92,8% en 2012 ao 98,4% en 2017.

Cadro 1.24

Porcentaxe de produtividade do traballo*. Galicia/España. 2012-2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
% Galicia/España	92,8	93,3	95,1	96,2	97,3	98,4

*% de produtividade aparente do factor traballo.

Fonte: IGE e INE.

Co gallo de obter unha análise axeitada da produtividade de traballo, é necesario realizar un estudo sectorial, para coñecer a fenda de produtividade entre os sectores produtivos (Cadro 1.25)

- En 2017, as produtividades aparentes do traballo de Galicia están por baixo das medias estatais na industria, a construción e os servizos, mentres que está por riba no sector agro-pesqueiro.
- Na comparanza dos datos dos anos 2012 e 2015, sobresaí o avance da produtividade sectorial agro-pesqueira en Galicia (concentrada no cuatrienio 2014-2017) e a lixeira suba na da industria e servizos, mentres que a construción foi distanciándose da produtividade media estatal deste sector ao longo do último trienio.

Cadro 1.25

Porcentaxe de produtividade do traballo, por sectores. Galicia/España 2012-2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	145,2	142,4	151,7	146,0	146,2	145,2
Industria	86,8	93,4	93,0	88,5	86,9	86,6
Construción	87,1	87,3	88,2	90,6	92,6	93,5
Servizos	90,9	90,3	92,6	95,6	97,5	99,1

Fonte: Contas económicas de Galicia. Base 2008.

1.4. Benestar económico-social: taxas de pobreza; alta desigualdade

1.4.1. Dificultades económicas dos fogares

Para medir axeitadamente o benestar económico e social é necesario contar cun amplo abano de indicadores económicos que van máis aló do PIB per cápita. Neste senso, a Enquisa de condicións de vida (ECV) realizada polo INE estima a nivel rexional as dificultades económicas dos fogares en 2017, cuantificándoas polos catro criterios que recolle o cadro 1.26. A partir da información presentada, cabe salientar o seguinte:

- Un 38,8% dos fogares de Galicia non podían permitirse ir de vacacións polo menos unha semana ao ano fóra da súa casa (4,4 puntos porcentuais máis que a media estatal); só cinco CC.AA. (Andalucía, Canarias, Extremadura, Castela-A Mancha e a Comunidade Valenciana) tiveron unha porcentaxe de fogares maior; as menores

porcentaxes rexistráronas as CC.AA. que encabezaron a clasificación por ingresos anuais netos medios (País Vasco, Madrid e Navarra).

- Un 23,7% dos fogares galegos consideraron que non tiñan capacidade económica para facerlle fronte a gastos imprevistos (13,6 puntos porcentuais menos que a media española); as maiores porcentaxes tivéronas as CC.AA. de Canarias, Comunidade Valenciana e Andalucía; as porcentaxes máis baixas foron as de Cantabria, País Vasco e Navarra.
- Un 3,7% dos fogares de Galicia tiveron retrasos nos pagos relacionados coa súa vivenda principal (3,7 puntos porcentuais por baixo da media española); Canarias, Murcia e Ceuta rexistraron as maiores porcentaxes de fogares; as menores rexistráronas Navarra, Cantabria, Castela e León e A Rioxa.
- Un 6,2% dos fogares galegos tiveron moita dificultade para chegar a fin de mes (3,1 puntos porcentuais por baixo da media española); Canarias, Murcia e Andalucía foron as CC.AA. de porcentaxes de fogares maiores, mentres que as menores porcentaxes rexistráronas A Rioxa, Navarra e Aragón.

Cadro 1.26

Dificultades económicas dos fogares. Por CC.AA. 2017

	Non pode permitirse ir de vacacións fora da casa polo menos unha semana ao ano	Non ten capacidade para afrontar gastos imprevistos	Retrasos nos pagos relacionados coa vivenda principal	Moita dificultade para chegar a fin de mes
Andalucía	47,9	49,1	9,9	13,9
Aragón	23,6	19,4	3,0	4,6
Asturias	37,6	38,5	3,7	10,8
Baleares	35,1	35,5	10,9	4,6
Canarias	44,2	52,4	18,7	20,9
Cantabria	27,6	14,5	2,3	7,5
Castela e León	26,7	25,3	2,3	5,3
Castela-A Mancha	39,5	41,7	4,3	9,9
Cataluña	30,1	33,0	6,6	6,9
C. Valenciana	39,1	49,8	11,0	11,5
Extremadura	42,5	47,5	7,8	11,1
Galicia	38,8	23,7	3,7	6,2
Madrid	21,0	34,4	5,6	6,4
Murcia	38,3	43,1	13,2	15,5
Navarra	26,3	18,8	2,0	1,7
País Vasco	22,3	17,9	4,4	5,4
A Rioxa	24,9	21,9	2,9	1,1
Ceuta	37,2	36,2	12,1	13,6
Melilla	28,9	29,9	8,1	13,6
España	34,4	37,3	7,4	9,3

Datos en porcentaxe.

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV - 2017)

1.4.2. Ingresos medios por persoa e máis por fogar

Na última ECV con información para 2017, estímase en 10.753 euros os ingresos medios anuais netos por persoa en Galicia, fronte a unha media de 11.074 no conxunto de España. A análise desagregada rexional, a partir da información do cadro 1.27, permite sinalar como:

- Os ingresos medios anuais netos por persoa en Galicia en 2017 están só un 2,9% por baixo da media española.
- As CC.AA. cos maiores niveis per cápita foron País Vasco, Navarra, Madrid e Cataluña, mentres que os menores tivéronos as CC.AA. de Canarias, Murcia e Estremadura.
- O ingreso medio anual neto en 2017 dunha persoa residente no País Vasco está un 33,8% por riba da media dunha residente en Galicia.

Cadro 1.27

**Clasificación das CC.AA. de maior a menor
ingreso medio anual por persoa. 2017**

País Vasco	14.397
Navarra	13.583
Madrid	13.099
Cataluña	12.712
Baleares	12.665
Asturias	12.244
A Rioxa	12.131
Aragón	12.110
Cantabria	11.293
Castela e León	11.239
España	11.074
Galicia	10.753
Melilla	10.161
Valencia	9.801
Ceuta	9.676
Andalucía	9.116
Castela-A Mancha	9.045
Canarias	8.863
Murcia	8.702
Estremadura	8.250

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV - 2017)

Ao analizar os ingresos medios anuais netos por fogar en España entre 2010 e 2017 (cadro 1.28) compróbase que a evolución foi decrecente dende 2010 a 2015, pero tras a mellora de 2016, en 2017 acada o 93% respecto ao primeiro ano. Pola súa banda, os ingresos medios anuais netos por persoa no conxunto do Estado español baixaron dende 2010 a 2017 nun 1,7%.

Cadro 1.28

**Evolución dos ingresos medios anuais por fogar
e por persoa. España. 2010-2017**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Por fogar	29.634	28.206	27.747	26.775	26.154	26.092	26.730	27.558
Por persoa	11.284	10.858	10.795	10.531	10.391	10.419	10.708	11.074

Datos en euros.

Fonte: INE (ECV anos 2011a 2017)

1.4.3. A poboación en risco de pobreza

A ECV tamén permite coñecer a taxa de pobreza en España. No cadro 1.29 preséntanse as comunidades (e cidades) autónomas ordenadas de menor a maior taxa de risco de pobreza. Esta información revela que:

- Galicia atópase por baixo da media estatal (18,7% e 21,6%, respectivamente) e ocupa en 2017 unha posición intermedia entre as comunidades pola súa taxa de pobreza.
- As CC.AA. coa taxa de pobreza máis baixa en 2017 foron Navarra, País Vasco e A Ríoxa.
- No outro extremo, Estremadura, a Cidade Autónoma de Ceuta e Andalucía rexistraron as maiores taxas de pobreza.

Cadro 1.29

**Clasificación de menor a maior taxa de pobreza.
Por CC.AA. 2017**

Navarra	8,3
País Vasco	9,7
A Ríoxa	9,7
Asturias	12,6
Aragón	13,3
Cataluña	15,0
Castela e León	15,4
Cantabria	17,6
Madrid	16,9
Galia	18,7
Baleares	21,3
España	21,6
Valencia	25,6
Melilla	26,2
Castela-A Mancha	28,1
Murcia	30,1
Canarias	30,5
Andalucía	31,0
Ceuta	32,5
Estremadura	38,8

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV - 2017)

No cadro 1.30 preséntase a evolución da poboación en risco de pobreza de Galicia e máis España de 2008 a 2017. Destacan os seguintes elementos:

- Galicia rexistrou en 2017 unha suba de taxa da pobreza dende 2013 de 1,5 puntos porcentuais, e pecha 2017 co 18,7%, despois de ter en 2014 o mellor dato (15,4%).
- Pola súa banda, a taxa media de pobreza de España tivo entre 2013 e 2017 unha suba similar (1,2 puntos porcentuais). En 2017 sitúase no 21,6%.
- A diferenza entre as dúas taxas de pobreza quedou en 2,9 puntos porcentuais en 2017.

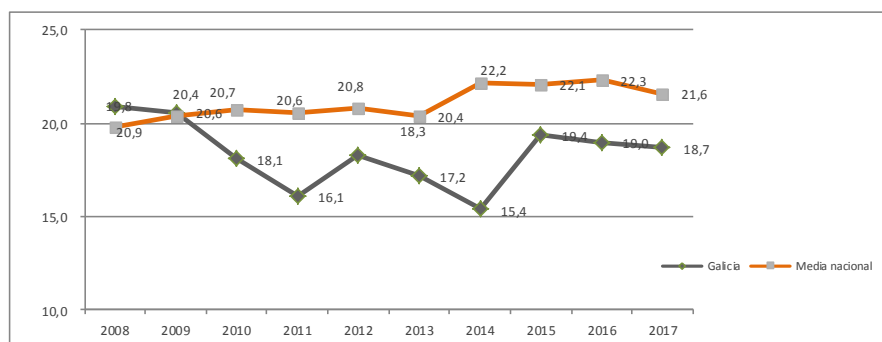
Cadro 1.30

Evolución da taxa de pobreza. Galicia e España. 2008-2017.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Galicia	20,9	20,6	18,1	16,1	18,3	17,2	15,4	19,4	19,0	18,7
España	19,8	20,4	20,7	20,6	20,8	20,4	22,2	22,1	22,3	21,6

Datos en porcentaxe.

Fonte: INE, ECV anos 2009 a 2017.

1.4.4. Distribución da renda

Unha forma de determinar a distribución da renda é calcular os quintís dos ingresos. Para iso, ordénanse todas as persoas segundo a contía dos ingresos por unidade de consumo e, posteriormente, divídense en cinco grupos iguais. O primeiro quintil corresponde ao 20% con menores ingresos e o quinto quintil corresponde ao 20% das persoas con maiores ingresos por unidade de consumo.

No cadro 1.31 preséntase a poboación por CC.AA. por quintil de renda por unidade de consumo no ano 2017, en comparanza coa media estatal, a que se lle asigna un 20% a cada quintil. Da análise pódese salientar que:

- Galicia é unha das CC.AA. nas que a porcentaxe de poboación no grupo de menos ingresos (primeiro quintil), no segundo e no grupo de máis ingresos (quinto quintil) está por baixo da media estatal; mentres que está por riba da media española no terceiro e cuarto quintís.

- As CC.AA. coa maior porcentaxe de poboación no quinto quintil foron o País Vasco (35,7%) e Navarra (29,4%).
- Nos primeiros quintís, as maiores porcentaxes rexistráronas Extremadura (35,2%), Ceuta (31,9%) e Canarias (29,7%).

Cadro 1.31

Poboación por quintil de renda por unidade de consumo. Por CC.AA. 2017

	1º quintil (menor renda): 0-20%	2º quintil (rendas intermedias): 20-40%	3º quintil (rendas intermedias): 40-60%	4º quintil (rendas intermedias): 60-80%	5º quintil (maior renda): 80-100%
Andalucía	28,9	25,6	17,9	14,5	13,1
Aragón	11,3	20,2	20,5	26,0	22,0
Asturias	11,9	20,3	22,6	23,9	21,3
Baleares	18,4	20,8	18,2	17,2	25,5
Canarias	29,7	23,3	20,4	17,5	9,1
Cantabria	15,3	25,9	20,4	19,8	18,7
Castela León	14,6	19,3	25,5	21,9	18,7
Castela-A Mancha	26,5	26,7	18,0	18,1	10,8
Cataluña	13,3	15,6	20,2	23,0	28,0
C. Valenciana	24,3	21,3	22,5	18,4	13,6
Extremadura	35,2	28,0	19,4	10,0	7,4
Galicia	17,7	18,7	24,3	23,9	15,5
Madrid	15,5	14,8	17,2	22,5	30,0
Murcia	27,5	24,3	22,2	14,8	11,2
Navarra	7,7	13,4	16,1	33,4	29,4
País Vasco	8,4	11,8	18,2	25,8	35,7
A Ríoxa	9,6	18,7	27,7	21,8	22,3
Ceuta	31,9	14,5	22,8	7,8	23,1
Melilla	25,6	14,6	17,6	18,8	23,4
España	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV - 2017)

1.5. Participación dos salarios no VEB. Custos laborais e salariais

Para analizar a participación dos salarios no valor engadido bruto se estuda a relevancia das remuneracións salariais no PIB de Galicia, España e a UE. Posteriormente, preséntanse as estatísticas de custos salarial e a evolución do salario mínimo interprofesional (SMI).

1.5.1. Peso das remuneracións salariais no PIB de Galicia, España e a UE.

A evolución da porcentaxe que sobre o PIB supón a remuneración da poboación asalariada para o período 2001-2016 en Galicia, España e UE recóllese no cadro 1.32, anotamos os seguintes aspectos:

- En 2016, a porcentaxe de remuneración da poboación asalariada de Galicia no seu PIB (43,1%) é moito menor que a estatal (47,6%). As diferenzas coa media estatal e a UE son de 4,5 e 4,3 puntos, respectivamente.
- A proporción dos salarios no PIB de Galicia acadou en 2016 o punto máis baixo da serie. A porcentaxe máxima dese período foi en 2009 (48%), para posteriormente baixar todos os anos.

- O peso relativo das remuneracións salariais no PIB de España tamén acadou en 2009 o punto máis alto (50,9%), pero o valor mínimo foi o de 2013 (47,3%). No 2016 foi de 47,6%.
- A taxa de crecemento salarial anual entre 2008-2015 en Galicia foi do 1,63%. As CC.AA. que recollen un crecemento maior foron Cantabria (4,6%) e A Rioxa (4,1%). No caso extremo sitúase Madrid (-1,2%) e Baleares (-0,62%).
- As rendas salariais no PIB da UE mantivéronse moi estables. En 2016 foi de 47,4%.

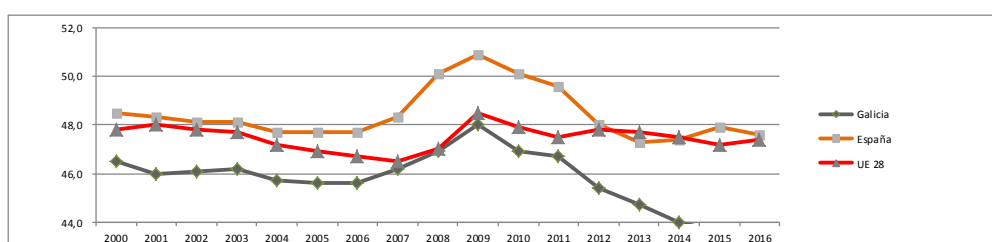
Cadro 1.32

Porcentaxe da remuneración das persoas asalariadas no PIB. Galicia, España e Europa. 2000-2016

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Galicia	46,5	46,0	46,1	46,2	45,7	45,6	45,6	46,2	46,9	48,0	46,9	46,7	45,4	44,7	44,0	43,6	43,1
España	48,5	48,3	48,1	48,1	47,7	47,7	47,7	48,3	50,1	50,9	50,1	49,6	48,0	47,3	47,4	47,9	47,6
UE 28	47,8	48,0	47,8	47,7	47,2	46,9	46,7	46,5	47,0	48,5	47,9	47,5	47,8	47,7	47,5	47,2	47,4

Datos en porcentaxe.

Fonte: IGE, Estudio sobre salarios.

1.5.2. Custos laborais. Xornada laboral

O cadro 1.33 recolle os custos laborais de 2011 a 2017 en Galicia desde unha dobre perspectiva: por traballador e mes e por hora efectiva de traballo. No que atinxe ao custo laboral por traballador e mes, compróbase no último ano un aumento ata os 2.427,6 euros (un incremento do 3,6% respecto a 2016). Polo que respecta ao custo laboral por hora efectiva, en 2017 ascende ata os 21 euros, cun aumento continuado dende 2015.

Cadro 1.33**Custos laborais. Galicia. 2011-2017**

Período	Custo laboral por traballador e mes		Custo laboral por hora efectiva	
	Euros	% var.*	Euros	% var.*
2011	2.416,5		20,7	
2012	2.256,2	-6,6	20,2	-2,2
2013	2.363,5	4,8	20,6	1,8
2014	2.378,7	0,6	20,3	-1,2
2015	2.370,6	-0,3	20,7	1,6
2016	2.343,7	-1,1	20,8	0,6
2017	2.427,6	3,6	21,0	1,2

* Sobre cuarto trimestre do ano anterior.

Fonte: INE, Enquisa trimestral de custo laboral.

Por CC.AA. o custe salarial por traballador e mes en 2017 foi de 2.688,8 euros. O maior custo laboral por traballador e mes foi o de País Vasco (3.114,6), seguido de Madrid (3.105,9 euros), Extremadura (2.192,7) e Canarias (2.250,8) pecharon a clasificación. As CC.AA. cunha maior suba porcentual no seu custo laboral en 2017 foron Galicia e Navarra (ambas con 3,6%); as maiores diminucións rexistráronse en Murcia (-1,3%) e Canarias (-0,8%).

Cadro 1.34**Custos salariais en España. Por CC.AA. 2017**

	Custo salarial por persoa traballadora e mes		Custo salarial por hora efectiva	
	Euros	Tasa*	Euros	Tasa*
España	2.668,8	0,7	21,0	1,2
Andalucía	2.362,04	-0,6	18,75	-1,3
Aragón	2.574,57	2,1	21,00	2,9
Asturias	2.744,71	-1,0	22,15	-1,5
Baleares	2.656,64	2,4	20,54	1,7
Canarias	2.250,79	-0,8	17,13	-1,7
Cantabria	2.559,71	0,0	20,15	0,9
Castela e León	2.420,14	0,4	19,41	-0,1
Castela-A Mancha	2.419,13	2,2	19,26	2,6
Cataluña	2.828,38	0,3	22,36	1,8
Comunidade Valenciana	2.409,23	2,9	19,39	4,7
Extremadura	2.192,71	0,3	17,67	-0,3
Galicia	2.427,60	3,6	19,02	3,8
Madrid	3.105,86	0,3	23,79	1,4
Murcia	2.408,71	-1,3	18,81	-0,8
Navarra	2.397,12	3,6	23,68	2,9
País Vasco	3.114,59	1,2	25,24	0,7
A Ríoxa	2.507,27	0,4	19,94	0,4

Fonte: Enquisa trimestral de custo laboral.

* Variación porcentual sobre o mesmo trimestre do ano anterior.

No cadro 1.35 preséntase a xornada laboral por persoa traballadora e mes de Galicia no cuarto trimestre, para 2008-2017, desde unha tripla vertente: total das persoas traballadoras, as que traballan a tempo completo e as que o fan a tempo parcial.

No que atinxe ao total de persoas que traballan, Galicia recolle un descenso na xornada de traballo dende 2008. En 2017 foi de 150,9 horas. Polo que respecta a persoas traballadoras a tempo completo a cantidade se estabiliza ao redor das 169 horas. Polo que fai referencia a persoas traballadoras a tempo parcial, dende 2012 prodúcese unha diminución, acadando as 83,8 horas en 2017.

Cadro 1.35

Xornada laboral. Galicia. 2008-2017

Período	Xornada laboral (horas pactadas)		
	Total traballadores/as	Tempo completo	Tempo parcial
2008	156,4	169,5	83,4
2009	156,0	169,4	83,4
2010	155,7	169,5	84,7
2011	154,5	169,8	84,7
2012	153,3	169,6	85,3
2013	152,1	169,1	87,0
2014	152,1	169,1	88,2
2015	151,8	169,4	84,7
2016	150,2	169,2	84,4
2017	150,9	169,2	83,8

Fonte: Enquisa trimestral de custo laboral.

O número de vacantes en Galicia ao remate do ano 2017 foi de 2.045 (cadro 1.36), o que supón un 2,7% do total, moi por baixo das porcentaxes relativas no total español en poboación ou PIB. Cando non existen vacantes, nese cadro tamén se recollen os principais motivos de esta situación por CC.AA. e a nivel estatal.

Cadro 1.36

Vacantes, ou motivos polos que non existen. Por CCAA. 2017*

	Vacantes	% en cada CC.AA. sobre o total de vacantes	Motivos polos que non existen vacantes (distribución autonómica)		
			Non se necesita ningunha persoa traballadora mais	Elevado coste de contratación	Outros
Andalucía	7.547	10,1	90,7	6,1	3,2
Aragón	2.462	3,3	97,0	2,0	1,0
Asturias	990	1,3	95,3	3,8	0,9
Baleares	1.163	1,6	95,1	3,3	1,6
Canarias	2.377	3,2	91,1	6,1	2,8
Cantabria	587	0,8	94,8	3,8	1,4
Castela e León	1.792	2,4	92,7	4,1	3,2
Castela-A Mancha	2.016	2,7	93,5	4,5	2,0
Cataluña	18.892	25,3	93,4	5,2	1,4
C. Valenciana	7.586	10,2	95,2	2,8	2,0
Estremadura	752	1,0	90,8	5,4	3,8
Galicia	2.045	2,7	90,0	5,8	4,2
Madrid	18.000	24,1	93,7	3,7	2,6
Murcia	1.095	1,5	94,1	3,8	2,1
Navarra	2.489	3,3	96,0	3,0	1,0
País Vasco	4.578	6,1	96,6	1,8	1,6
A Ríoxa	365	0,5	97,5	1,7	0,8
Total	74.736	100,0	93,3	4,4	2,3

*Datos do 4º trimestre de 2017.

Fonte: INE, Enquisa trimestral de custo laboral.

1.5.3. O salario mínimo interprofesional

O SMI a 1 de xaneiro de 2017 é de 825,7 euros/mes (incluíndo a pro rata das pagas extraordinarias). A súa contía actual en España é ao redor da metade do establecido en Estados socios da Eurozona como Bélxica ou Irlanda. Respecto a Francia é un 55,7% (cadro 1.37).

Cadro 1.37

Salario mínimo interprofesional. España e outros Estados da UE. 2017

	Euros/mes
Luxemburgo	1.999
Bélxica	1.563
Irlanda	1.563
Francia	1.480
Reino Unido	1.243
España	825,7 (*)
Grecia	683,8
Portugal	649,8
Polonia	453,5

(*) Inclúe o prorrateo das pagas extraordinarias.

Fonte: INE, Eurostat.

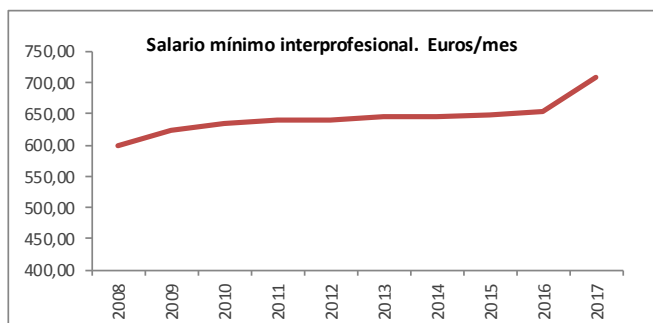
O moi limitado incremento do SMI no trienio 2012-2014 (0,6%), contrasta co importante aumento de 2016 a 2017 (8,01%), tal e como reflicte o cadro 1.38.

Cadro 1.38

Salario mínimo interprofesional. España. 2008-2017

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
€/día	20,00	20,80	21,11	21,38	21,38	21,51	21,51	21,62	21,84	23,59
€/mes	600,00	624,00	633,30	641,40	641,40	645,30	645,30	648,60	655,20	707,70
Incremento sobre o salario anterior	5,15	4,00	1,50	1,30	0,00	0,60	0,00	0,50	1,02	8,01

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

1.6. A variación do IPC

O cadro 1.39 recolle a evolución nos últimos once anos das taxas de inflación de Galicia e España. Tras unha etapa ordinaria de incrementos entre 2006 e 2013, durante o bienio 2014-2015 os prezos tiveron un comportamento extraordinario: diminuíron, para logo aumentar en 2016. Para España, a evolución foi, en liñas xerais, a mesma.

Cadro 1.39

Porcentaxe de variación do IPC⁽¹⁾. Galicia/España. 2006-2016

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Galicia	2,6	4,1	1,2	0,9	3,1	2,5	2,6	0,5	-1,0	-0,2	1,6
España	2,7	4,2	1,4	0,8	3,0	2,4	2,9	0,3	-1,0	0,0	1,6

(1) De decembro a decembro.

Fonte: INE, IPC.

A inflación subxacente, que é aquela que non ten en conta a variación dos prezos dos produtos enerxéticos nin dos alimentos non elaborados, situouse en 2017 tanto en Galicia como na media estatal no 0,8% en 2017. A taxa anual do IPC xeral a nivel nacional en decembro foi do 1,1% (1,2% para Galicia).

Cadro 1.40

Inflación subxacente. Galicia e España. 2009-2017

IPC xeral sen alimentos non elaborados nin produtos enerxéticos	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Galicia	0,2	1,4	1,6	2,2	0,3	-0,1	1,0	0,9	0,8
España	0,3	1,5	1,5	2,1	0,2	0,0	0,9	1,0	0,8

Taxas de variacións interanuais en % a decembro de cada ano.

Fonte: INE, IPC.

A información do cadro 1.41 ofrece a desagregación nos doce grupos de gasto do IPC e a súa taxa de variación nos últimos nove anos en Galicia. Obsérvase nel que en 2017:

- Diminuíron os prezos en dous grupos de gasto: ensino (-0,6 %) e sanidade (-0,1%).
- As maiores subas rexistráronse en comunicacións (2,4%), hoteis, cafés e restaurantes (2,1%) e bebidas alcohólicas e tabaco (1,8%).

Cadro 1.41

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. Alimentos e bebidas non alcohólicas	-2,0	0,5	2,7	2,5	1,5	0,1	1,4	1,0	1,4
2. Bebidas alcohólicas e tabaco	11,3	13,9	3,7	5,8	5,0	-0,4	1,2	0,9	1,8
3. Vestido e calzado	-0,9	0,5	0,3	0,3	0,1	0,4	0,5	0,8	0,4
4. Vivenda	0,8	7,3	7,0	6,4	0,4	-0,9	-3,2	0,8	1,7
5. Enxoval	1,0	0,7	1,6	1,2	0,5	-1,3	0,6	-0,5	-0,1
6. Sanidade	-0,7	-0,1	-2,3	11,1	1,6	-0,2	0,2	1,4	0,3
7. Transporte	4,1	9,1	4,6	2,1	1,1	-4,2	-2,8	4,7	2,4
8. Comunicacións	-0,3	-0,7	-1,6	-2,8	-6,6	-5,7	0,4	3,3	0,2
9. Ocio e cultura	-0,6	-0,9	0,6	0,7	-0,7	-1,8	0,1	0,2	-0,6
10. Ensino	2,6	2,1	3,2	4,0	1,6	1,0	0,6	1,6	1,0
11. Hoteis, cafés e restaurantes	1,8	2,1	1,6	1,4	0,5	0,5	0,9	1,3	2,1
12. Outros	1,9	2,5	2,0	3,6	-0,1	0,7	1,4	1,6	0,0
VARIACIÓN XERAL DO IPC	0,9	3,1	2,5	2,6	0,5	-1,0	-0,2	1,6	1,2

Taxas de variación interanuais en % a decembro de cada ano.
Fonte: INE, IPC.

1.7. Comercio exterior

Ao estudar o comercio exterior español estémonos a referir ás transaccións con orixe ou destino alén do territorio do Estado. Cando se analiza o comercio exterior galego, podemos referirnos a tres realidades económicas diferentes: i) ao importe global das transaccións con orixe ou destino en Galicia (total do comercio exterior galego); ii) tan só a unha parte dese total do comercio exterior galego: ás compravendas de Galicia co estranxeiro (ou o que é o mesmo, a parte correspondente a Galicia do comercio internacional español); adoita ser a máis usada na literatura económica tradicional pero cremos que a súa denominación pode resultar confusa; chamáremoslle comercio internacional de Galicia e iii) á outra parte do total do comercio exterior galego: as transaccións de Galicia coas outras CC.AA.; chamáremoslle comercio galego intraestatal.

1.7.1. Comercio internacional galego

O valor das exportacións/expedicións de Galicia ao estranxeiro acadou en 2017 os 21.676 millóns de euros, mentres que as importacións foron de 17.140 millóns de euros. A diferenza foi de 4.535 millóns de euros (cadro 1.42)

Cadro 1.42

Comercio exterior de Galicia (e distribución provincial). Indicadores básicos 2017

	EXPORTACIÓN				IMPORTACIÓN				SALDO	COBERT.
	Millóns €	Iprov ⁽¹⁾	TVA ⁽²⁾	Cprov a TVA ⁽³⁾	Millóns €	Iprov ⁽¹⁾	TVA (2)	Cprov a TVA ⁽³⁾	Millóns €	%
A Coruña	11.009,64	50,79	17,02	7,99	6.897,87	40,24	15,48	5,93	4.111,77	159,61
Lugo	679,58	3,14	-6,55	-0,24	625,85	3,65	-16,42	-0,79	53,73	108,59
Ourense	815,58	3,76	3,46	0,14	554,45	3,23	11,64	0,37	261,13	147,10
Pontevedra	9.171,46	42,31	0,62	0,28	9.062,66	52,87	8,32	4,47	108,81	101,20
Galicia	21.676,26	100,00	8,17	8,17	17.140,82	100,00	9,98	9,98	4.535,44	126,46

(1) Iprov: incidencia provincial na exportación/importación de Galicia (en porcentaxe)

(2) TVA: taxa de variación interanual (respecto a igual período do ano anterior), en porcentaxe.

(3) Cprov a TVA de Galicia: contribución provincial á taxa de variación interanual rexistrada por Galicia.

Fonte: Ministerio de Economía e Competitividade, Informe Anual da Dirección Territorial de Comercio en Galicia.

Consecuentemente co superávit nas compravendas de Galicia co estranxeiro, a taxa de cobertura (porcentaxe do valor das exportacións sobre o das importacións) quedou por riba do valor 100 (equilibrio da balanza comercial). En 2017, a taxa de cobertura do comercio internacional galego ascendeu ao 126,5% ou o que é o mesmo, o valor das exportacións galegas ao estranxeiro cubriu o importe das importacións e acadou ademais un 26,5% de marxe.

A desagregación provincial nas exportacións permite sinalar que:

- A provincia de Pontevedra (42,3% do total galego) e a da Coruña (50,8%) volveron a ser en 2017 os sólidos piares das nosas exportacións.
- O importe conxunto das compras do estranxeiro destas dúas provincias acadou en 2017 un 93,1% do total galego).

A desagregación provincial das importacións de Galicia procedente do estranxeiro permite indicar que:

- A provincia de Pontevedra ocupou en 2017 o primeiro posto (52,9%); seguiuille A Coruña, cun 40,2%.
- O importe conxunto das compras a outros Estados destas dúas provincias representou en 2017 un 93,1% do global galego.

Igual que se salientaba no Informe sociolaboral de 2015, as nosas vendas ao estranxeiro concéntranse especialmente en tres grupos arancelarios: material de transporte, materias téxtiles-confección e animais, peixes e moluscos, leite e ovos; entre os tres suman máis da metade do valor das exportacións de Galicia ao estranxeiro.

No que atinxe ás importacións, os grupos arancelarios máis importantes cuantitativamente foron o de Minerais e combustibles minerais, Material de transporte e Materias téxtiles e confección; entre os tres concentran algo máis da metade do valor das importacións galegas do estranxeiro. No cadro 1.43 preséntanse os indicadores básicos de comercio exterior para 2017 por CC.AA.

Cadro 1.43

Comercio exterior de España. Por CC.AA. Indicadores básicos 2017

	EXPORTACIÓN				IMPORTACIÓN				SALDO	COBERT.	EXP+HMP
	Valor (mil. Euros)	ICom ⁽¹⁾	TVA ⁽²⁾	CCom a TVA ⁽³⁾	Valor (mil. Euros)	ICom ⁽¹⁾	TVA ⁽²⁾	CCom a TVA ⁽³⁾	Valor (mil. Euros)	%	Valor (mil. Euros)
España	277.125,74	100,00	8,88	8,88	301.870,07	100,00	10,46	10,46	-24.744,33	91,80	578.995,81
Cataluña	70.828,72	25,56	8,73	2,23	84.321,66	27,93	8,35	2,38	-13.492,94	84,00	155.150,39
Madrid	30.510,26	11,01	7,75	0,86	60.884,58	20,17	5,58	1,18	-30.374,33	50,11	91.394,84
Andalucía	30.913,33	11,15	20,53	2,07	29.196,65	9,67	20,64	1,83	1.716,68	105,88	60.109,98
Valencia	29.370,98	10,60	2,41	0,27	26.027,72	8,62	9,00	0,79	3.343,26	112,85	55.398,70
País Vasco	23.860,37	8,61	10,49	0,89	18.640,83	6,18	20,55	1,16	5.219,54	128,00	42.501,20
Galicia	21.676,26	7,82	8,17	0,64	17.140,82	5,68	9,98	0,57	4.535,44	126,46	38.817,08
Castela e León	15.597,58	5,63	-3,91	-0,25	13.397,60	4,44	5,66	0,26	2.199,98	116,42	28.995,18
Aragón	12.019,84	4,34	10,62	0,45	10.874,79	3,60	4,63	0,18	1.145,05	110,53	22.894,63
Murcia	10.456,74	3,77	16,00	0,57	9.667,56	3,20	21,47	0,63	789,18	108,16	20.124,30
Castela-A Mancha	7.056,06	2,55	9,29	0,24	8.432,22	2,79	11,04	0,31	-1.376,16	83,68	15.488,28
Navarra	8.073,72	2,91	-3,17	-0,10	4.432,78	1,47	-2,07	-0,03	3.640,93	182,14	12.506,50
Asturias	4.175,62	1,51	19,40	0,27	4.145,01	1,37	32,05	0,37	30,61	100,74	8.320,63
Canarias	2.533,51	0,91	26,61	0,21	4.301,05	1,42	27,04	0,34	-1.767,53	58,90	6.834,56
Non determinado	2.042,35	0,74	15,93	0,11	3.569,39	1,18	26,20	0,27	-1.527,04	57,22	5.611,75
Cantabria	2.319,22	0,84	-0,97	-0,01	1.951,85	0,65	7,86	0,05	367,37	118,82	4.271,07
Baleares	1.853,59	0,67	59,01	0,27	1.775,55	0,59	25,26	0,13	78,04	104,40	3.629,14
A Ríoxa	1.848,18	0,67	8,43	0,06	1.361,17	0,45	8,70	0,04	487,01	135,78	3.209,36
Extremadura	1.918,96	0,69	14,13	0,09	1.205,62	0,40	12,53	0,05	713,34	159,17	3.124,58
Ceuta	20,77	0,01	571,80	0,01	305,12	0,10	-2,96	0,00	-284,36	6,81	325,89
Melilla	49,67	0,02	2,19	0,00	238,09	0,08	-18,53	-0,02	-188,42	20,86	287,76

(1) Icom: incidencia autonómica na exportación/importación de España (en porcentaxe)

(2) TVA: tasa de variación interanual (respecto a igual período do ano anterior), en porcentaxe.

(3) CCom a TVA de España: contribución autonómica á taxa de variación interanual rexistrada por España.

Fonte: Ministerio de Economía e Competitividade, Informe anual da Dirección Territorial de Comercio en Galicia.

1.7.2 Comercio galego con outras comunidades autónomas

Desafortunadamente non contamos con estatísticas oficiais sobre comercio interrexional en España. O que si temos é a estimación global das exportacións de bens e servizos de Galicia, incluíndo ao resto de España. Os datos aparecen recollidos no cadro 1.44. Galicia acada un superávit crecente dende o ano 2015. Dende os 766 millóns de euros neste ano ata 2.455 en 2017. Poñendo en relación estas cifras agregadas coas que foron presentadas anteriormente para o comercio exterior de mercancías co resto do mundo pódese concluír, primeiro, que o superávit comercial de Galicia e a súa nidia mellora se debe, fundamentalmente, ao que pasa co comercio de bens internacional; e, segundo, que Galicia mantén un lixeiro déficit no comercio de bens e servizos co resto de España.

Cadro 1.44

Exportacións e importacións de bens e servizos en Galicia

	2015	2016	2017
Exportacións	29.487	30.403	32.300
Importacións	28.721	28.705	29.846
Saldo neto	766	1.699	2.455

Nota: Os datos dos anos 2014 e 2015 son provisionais. Os datos dos anos 2016 e 2017 son avance.

Datos en millóns de euros.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

**Estrutura empresarial e
política industrial**

2

Capítulo 2. ESTRUCTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

2.1. Introducción

Se o capítulo anterior se centra no estudo da realidade macroeconómica galega, este segundo adopta unha perspectiva microeconómica para analizar a estrutura e dinámica do tecido produtivo de Galicia e o desenvolvemento das políticas industriais que propoñen as diferentes Administracións públicas.

Pártese dos datos do Directorio Central de Empresas (DIRCE) do Instituto Nacional de Estadística (INE) en relación coas empresas galegas, co obxectivo de debuxar o panorama de estrutura empresarial de Galicia. Para unha mellor comprensión de dita estrutura, nalgún caso se completarán cos datos do Instituto Galego de Estadística (IGE). Neste contexto, a análise non se limita á concatenación de cifras e indicadores, senón que se trata de realizar unha comparación de distintos ámbitos poboacionais (provincial, autonómico e nacional). Así, afóndase en aspectos como o tamaño das empresas, a súa distribución provincial, evolución, clasificación en diferentes parámetros, como a forma xurídica que adoptan ou a súa actividade principal, ou o número de persoas que empregan. Complétase o epígrafe cunha revisión do capital social subscrito e ampliado polas sociedades mercantís.

A continuación, procédese coa análise sectorial a través da enquisas estruturais do INE, a do sector servizos e dúas estatísticas de actividades económicas que forman parte deste sector (o comercio polo miúdo e a ocupación hoteleira). A través destas fontes determinarase a distribución porcentual da cifra de negocios de Galicia, o peso relativo de cada sector ou a súa evolución, como tamén a do índice de produción industrial e o de prezos industriais. Novamente faise a comparación co resto de CC.AA., nun intento de estimar o potencial sectorial de Galicia no conxunto do Estado.

En terceiro lugar, procederase coa análise dos resultados estatísticos e indicadores que reflicten as enquisas de investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D), de innovación tecnolóxica e alta tecnoloxía.

Finalmente, abordarase o estudo do sector público empresarial en Galicia (analizando a súa relevancia en emprego e en investimento) e da política industrial en Galicia, contemplada desde a perspectiva das distintas administracións que determinan ditas políticas: europea, central e autonómica.

2.2. Estructura e dinámica empresarial galega

Este epígrafe comeza introducindo a estrutura do tecido produtivo galego dende unha dobre perspectiva estática e dinámica, proporcionando a análise da evolución das empresas galegas en función de determinados parámetros de clasificación como os sectores de actividade, o número de persoas asalariadas que teñen ou a condición xurídica baixo a cal son constituídas as sociedades, de acordo coa información subministrada polo DIRCE.

Esta información combina, na elaboración das estatísticas de empresas, os datos da Seguridade Social cos procedentes das retencións do imposto sobre a renda das persoas físicas (IRPF), o imposto de actividades económicas (IAE) e os de Rexistro Mercantil, someténdoo a unha serie de tratamentos de depuración, harmonización e integración co obxecto de obter maior fiabilidade. Os datos refírense á situación a día 1 de xaneiro de cada ano e non inclúen as empresas dos sectores agrario e pesqueiro, nin os servizos administrativos das administracións públicas (aínda que si as empresas públicas).

Debe destacarse que o DIRCE analiza dúas entidades diferentes, a empresa e a unidade local. A primeira fai referencia á unidade organizativa de produción de bens e servizos que exerce actividade nun ou varios lugares; mentres a segunda se corresponde cunha empresa (ou parte dela) situada nunha localización xeográfica concreta onde se exercen actividades económicas.

Comézase analizando o número de empresas activas que figuran no DIRCE a 1 de xaneiro de 2017 por CC.AA. e no conxunto do Estado, clasificadas en función do sector económico. Dita información aparece recollida no cadro 2.1.

Cadro 2.1**Empresas activas, por sector económico e comunidade autónoma. 2017**

	Total	Industria	Construcción	Comercio	Resto de servicios
Cataluña	608.981	36.374	72.762	127.645	372.200
Madrid	526.156	22.798	57.982	96.061	349.315
Andalucía	501.745	27.644	52.860	135.495	285.746
C. Valenciana	350.065	24.371	41.490	86.193	198.011
Galicia	198.923	12.524	29.549	48.579	108.271
Castela e León	161.619	11.580	23.557	38.840	87.642
País Vasco	140.290	11.408	18.830	31.959	78.093
Canarias	141.595	5.274	15.108	32.854	88.359
Castela-A Mancha	127.102	11.936	18.871	33.084	63.211
Aragón	90.903	6.579	12.175	19.477	52.672
Murcia	93.574	6.916	12.296	25.406	48.956
Baleares	93.067	4.580	15.459	16.565	56.463
Asturias	68.368	3.518	8.463	15.098	41.289
Extremadura	65.844	4.839	8.301	19.124	33.580
Navarra	44.120	3.933	6.145	9.767	24.275
Cantabria	38.459	2.032	5.496	8.245	22.686
A Ríoxa	23.167	2.328	2.933	5.361	12.545
Ceuta e Melilla	8.368	171	646	3.750	3.801
España	3.282.346	198.805	402.923	753.503	1.927.115

Fonte: INE, DIRCE.

O número de empresas en España medrou no bienio 2015-2016 en 95.468, case un 3%. Este crecemento está vencellado, principalmente, co incremento producido nas empresas do sector servizos (5,94%) e, en menor medida, co relacionado coas empresas do sector industrial (0,40%), que permiten compensar a contracción de empresas rexistrada no sector da construción (-0,72%) e comercio (-1,36%).

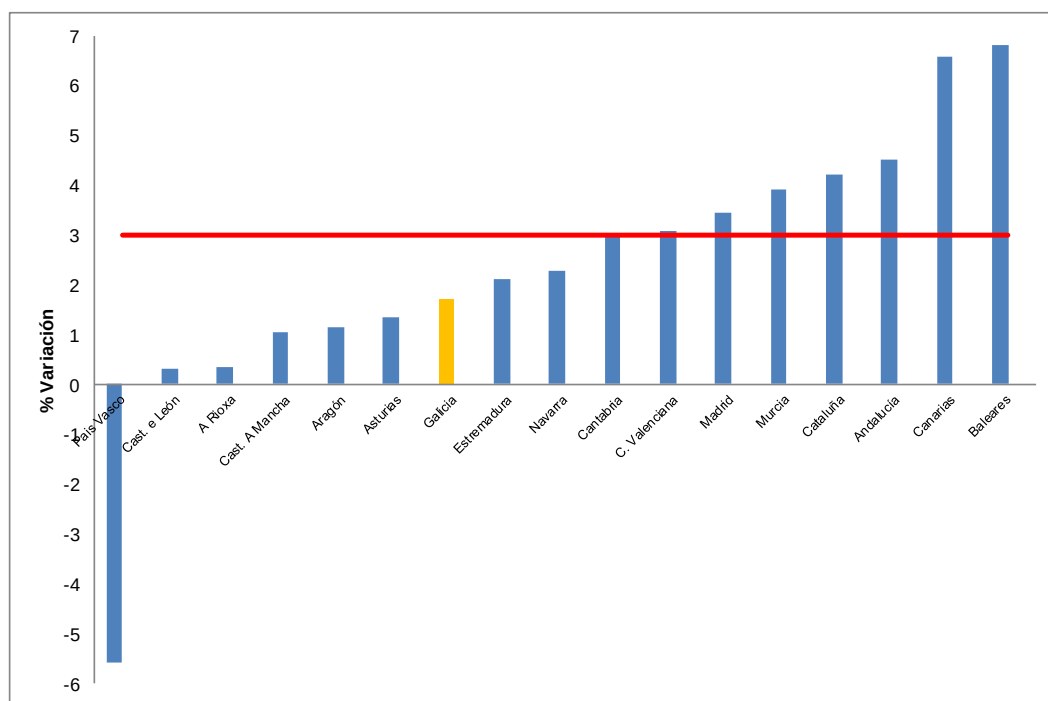
No ano 2016 Cataluña continuaba a ser a comunidade onde se rexistraba un número máis elevado de empresas (18,55%), seguida de Madrid (16,03%), Andalucía (15,29%) e a Comunidade Valenciana (10,67%). Estas catro CC.AA. concentran máis do 60,5% das empresas españolas atendendo ao emprazamento da súa sede central, case medio punto porcentual máis que a súa representación conxunta en 2015 (60,02%). Galicia mantén o quinto lugar, cunha concentración próxima ao 6% das empresas do Estado.

O saldo neto amosa que o número de empresas creceu en todas as CC.AA. con excepción do País Vasco, onde se produce unha diminución do 5,58%. En Galicia rexístrase un descenso do 2,40% das empresas do sector comercio, así como descensos máis leves das empresas construtoras (0,65%) e industriais (0,19%). De xeito semellante ao acontecido no conxunto do Estado, na comunidade galega o sector

servizos tamén adopta un rol motor, e o incremento das empresas rexistrado neste sector (4,58%) permite compensar en parte os datos negativos do resto de sectores industriais. Así, no bienio 2015-2016 en Galicia compútanse 3.328 empresas máis que as contabilizadas en 2014, o que equivale a un incremento relativo dun 1,70%. A comunidade galega aporta un 3,48% das 95.468 novas empresas que se inclúen no cómputo total do conxunto do Estado en 2015 e 2016.

O gráfico 2.1 amosa as variacións relativas no número de empresas no bienio 2015-2017 por CC.AA. con incrementos na práctica totalidade delas, salientando os producidos en Baleares, Canarias e Andalucía. O incremento en Galicia non chega á media do Estado (3%), o que deixa a nosa comunidade como a sétima de menor crecemento.

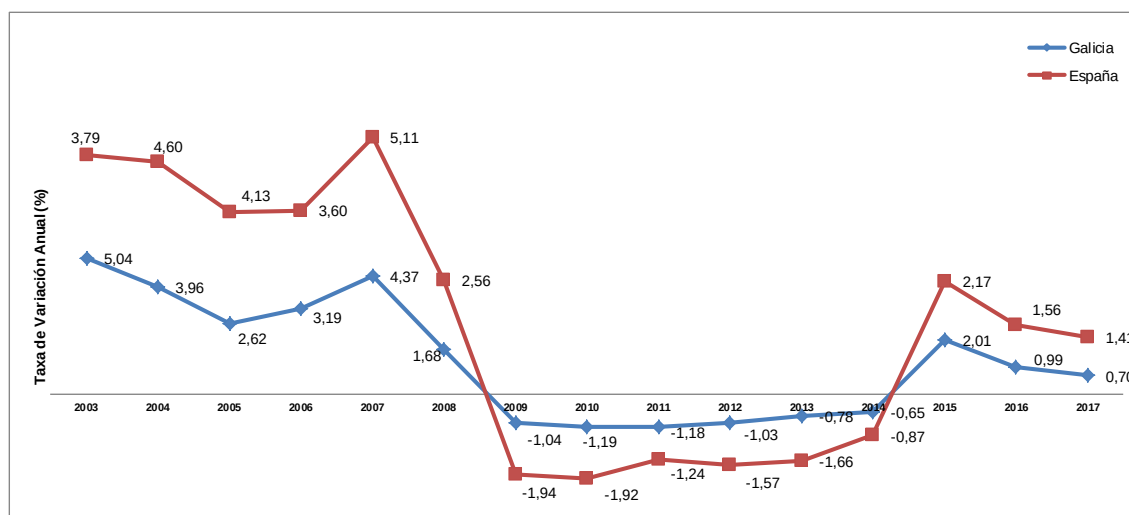
Gráfico 2.1

A análise da taxa de variación anual do número de empresas activas (gráfico 2.2) amosa unha tendencia de comportamento similar en Galicia e España, con magnitudes menos acusadas na nosa comunidade. A variación do número de empresas en Galicia mantense en valores positivos ata o ano 2008, en que torna a un crecemento negativo. A partir deste ano concaténanse seis períodos consecutivos de caída no número de empresas, que rematan en 2014. Tres anos despois seguimos en valores positivos. Non obstante, o crecemento experimentado entre 2014 e 2015 (2,01%) perde forza, pasando a ser de preto do 1% o ano seguinte, para rematar no 0,70% nos últimos datos dispoñibles. Cabe sinalar que dita ralentización é lixeiramente superior en Galicia que no

conxunto do Estado: así, se en 2015 a taxa de variación galega é similar á española (2,17%), en 2016 distáncianse medio punto porcentual (0,99% e 1,56%, respectivamente). O dato de variación en España en 2017 duplica o de Galicia (1,41% fronte a 0,70%).

Gráfico 2.2

Estes resultados poden ser completados cos obtidos do IGE, que inclúen tanto as empresas coma as unidades locais e, ademais, as organizacións do sector primario. Do mesmo xeito que o comentado no caso particular das empresas, o cadro 2.1b permite detectar unha ralentización no período 2015-2016 en relación co inmediatamente anterior. O número de empresas aumenta no sector servizos e da construción, mentres decrece na industria e, especialmente, no sector primario, onde en 2016 se recollen case 1.000 empresas e unidades locais menos que en 2015.

Cadro 2.1b

Empresas con actividade en Galicia, segundo actividade principal

	Nº Empresas			Variación relativa	
	2014	2015	2016	2015-2014	2016-2015
Agricultura e pesca	44.179	43.193	42.195	-2,23	-2,31
Industria, incluída a enerxía	14.922	14.844	14.749	-0,52	-0,64
Construción	31.504	31.821	31.854	1,01	0,10
Servizos	152.807	155.559	157.492	1,80	1,24
Total	243.412	245.417	246.290	0,82	0,36

A continuación analízase o número de empresas activas por sector económico, que aparece reflectido tanto para Galicia como para España no cadro 2.2. O sector “resto de servizos” é o que ten o maior peso na estrutura de poboación empresarial en ambos casos. A 1 de xaneiro de 2017 dito sector conta con 1.927.115 empresas activas no

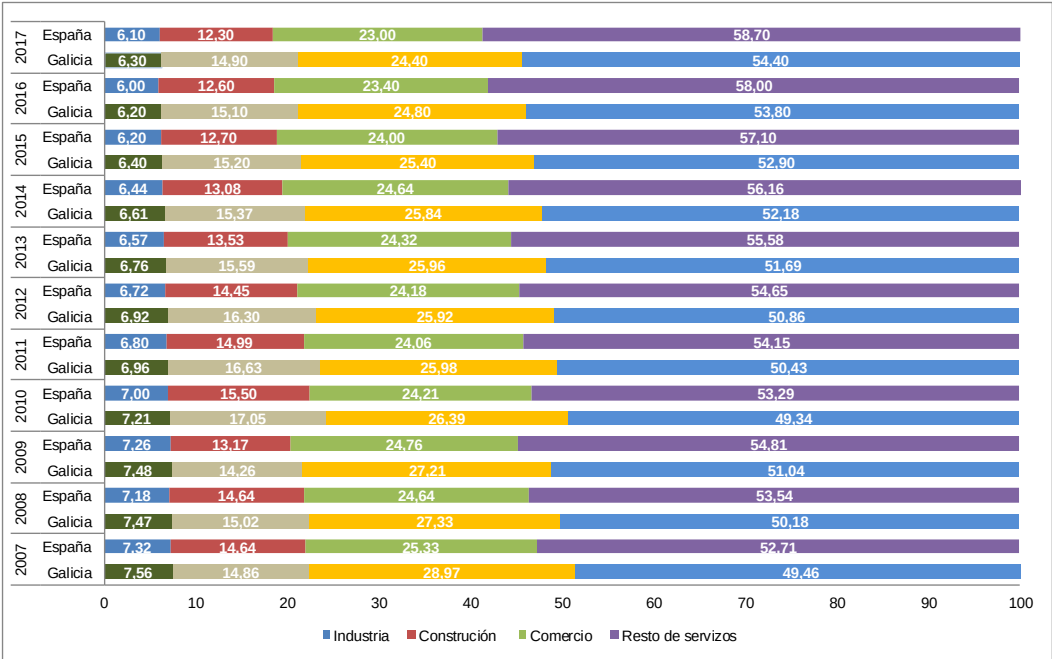
conxunto do Estado (un 58,7% do total), dos que 108.271 son empresas de Galicia, un 54,4% das empresas da nosa comunidade. O peso do comercio, algo superior en Galicia (24,4%) que en España (23,0%), tamén é significativo. Tanto en España como en Galicia, máis do 75% das empresas (isto é, tres de cada catro) englobáanse conxuntamente no sector servizos.

Cadro 2.2

Distribución das empresas. Por sectores económicos ⁽¹⁾ . Galicia/ España. 2007-2017																						
Sector	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España		
Industria	7,6	7,3	7,5	7,2	7,5	7,3	7,2	7,0	7,0	6,8	6,9	6,7	6,8	6,6	6,6	6,4	6,4	6,2	6,2	6,0	6,3	6,1
Construción	14,9	14,6	15,0	14,6	14,3	13,2	17,1	15,5	16,6	15,0	16,3	14,5	15,6	13,5	15,4	13,1	15,2	12,7	15,1	12,6	14,9	12,3
Comercio	29,0	25,3	27,3	24,6	27,2	24,8	26,4	24,2	26,0	24,1	25,9	24,2	26,0	24,3	25,8	24,6	25,4	24,0	24,8	23,4	24,4	23,0
Resto de servizos	49,5	52,7	50,2	53,5	51,0	54,8	49,3	53,3	50,4	54,2	50,9	54,6	51,7	55,6	52,2	56,2	52,9	57,1	53,8	58,0	54,4	58,7
Elaboración propia.																						
(1) En porcentaxe de cada sector sobre o total de empresas.																						
Fonte: INE, DIRCE.																						

O gráfico 2.3 reflicte o peso relativo de cada sector no tecido empresarial na última década, tanto en Galicia coma en España. A adscrición de empresas a sectores é similar. En todos os exercicios destaca o número de empresas adscritas ao sector servizos (incluído o comercio), sendo lixeiramente superior a porcentaxe en España. A continuación figuran as empresas construtoras, algo máis frecuentes en Galicia, aínda que con tendencia decrecente dende o ano 2010. Finalmente, o sector industrial concentra o menor número de empresas tanto en Galicia coma en España, cunha porcentaxe similar en ambos contextos.

Gráfico 2.3

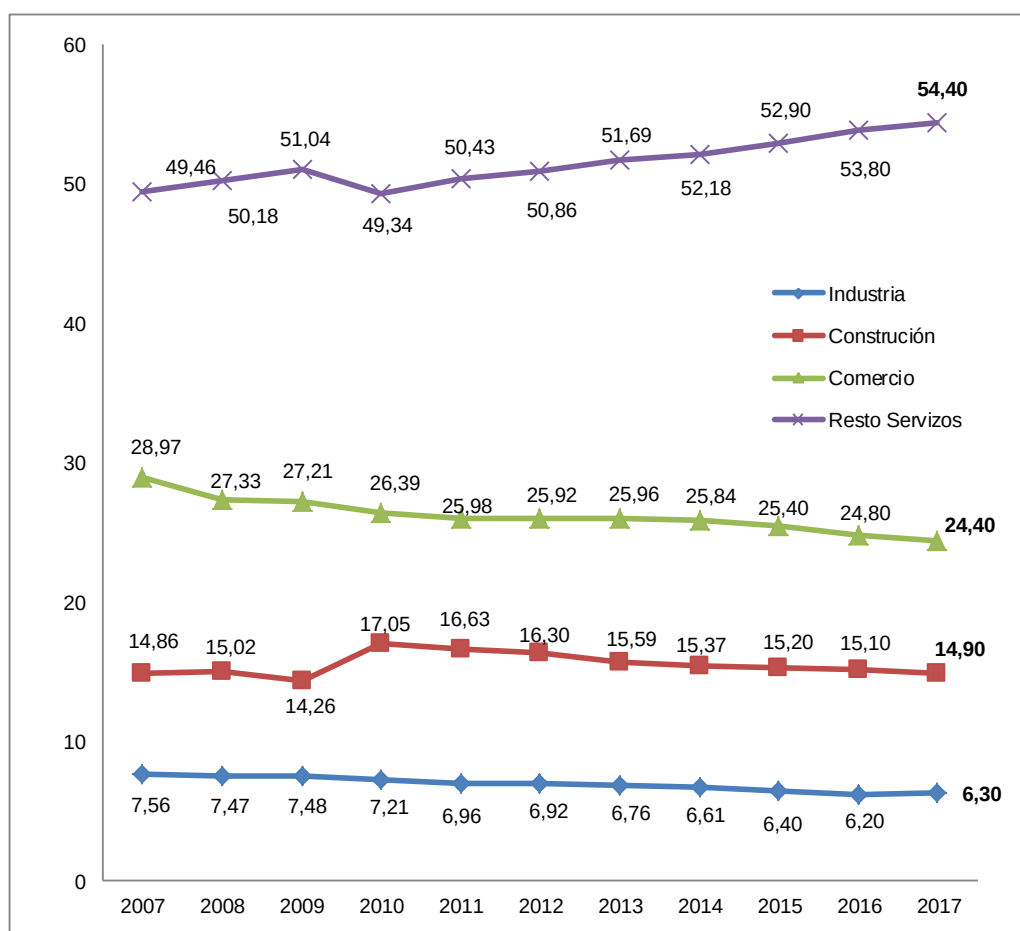

A análise da situación a comezos de 2017 amosa que as empresas galegas situadas nos sectores industrial, construción e comercio teñen unha representación lixeiramente

superior á que existe no conxunto do Estado, mentres que as adscritas no sector “resto de servizos” teñen un peso relativo lixeiramente inferior (54,4% e 58,7% en Galicia e España, respectivamente).

Por outra banda, en Galicia o sector industrial e o de comercio van perdendo representación en favor das empresas no sector de “outros servizos”. O gráfico 2.4 reflicte a participación relativa de cada sector no conxunto das empresas galegas na última década. As empresas industriais pasan de supoñer o 7,6% das empresas rexistradas en 2007 ao 6,3% actual, mentres que a perda nas de comercio acada algo máis de 5 puntos porcentuais. As empresas construtoras, pola súa banda, manteñen una representación estable.

Gráfico 2.4

A información do IGE reforza este desprazamento de protagonismo en favor do sector servizos. Dende 2014, é o único sector que aumenta na súa participación porcentual sobre o global de empresas galegas (cadro 2.2b).

Cadro 2.2b**Empresas con actividade en Galicia segundo actividade principal (%)**

	2014	2015	2016
Agricultura e pesca	18,15	17,60	17,13
Industria, incluída a enerxía	6,13	6,05	5,99
Construción	12,94	12,97	12,93
Servizos	62,78	63,39	63,95

O cadro 2.3 presenta a progresión do número total de empresas en Galicia e España nos últimos 16 anos. O peso relativo das empresas galegas no conxunto do Estado preséntase no cadro 2.3b, onde se pode comprobar que dita participación mantense bastante estable en torno ao 6%. Detéctase tamén unha lixeira perda de representación dende o ano 2015. De feito, en 2016 rexístranse en Galicia 1.943 empresas máis que en 2015 (un incremento relativo de preto do 1%), mentres que en 2017 o número de empresas supera en 1.385 ás do ano precedente (0,70%).

Cadro 2.3**Evolución do número total de empresas. Galicia e España 2002-2017**

Ano	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Galicia	165.726	174.077	180.977	185.722	191.642	200.020	203.374	201.263
España	2.710.400	2.813.159	2.942.583	3.064.129	3.174.393	3.336.657	3.422.239	3.355.830
Ano	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Galicia	198.874	196.535	194.511	192.998	191.745	195.595	197.538	198.923
España	3.291.263	3.250.576	3.199.617	3.146.570	3.119.310	3.186.878	3.236.582	3.282.346

Cadro 2.3b**Evolución do número total de empresas. Galicia s/ España 2002-2017**

Ano	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
% Galicia	6,11	6,19	6,15	6,06	6,04	5,99	5,94	6,00
Ano	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
% Galicia	6,04	6,05	6,08	6,13	6,15	6,14	6,10	6,06

A análise da taxa de crecemento anual do número de empresas (cadro 2.3c) permite observar que a tendencia en Galicia é similar á rexistrada en España, se ben lixeiramente máis moderada. Así, no período entre 2002 e 2017 o ritmo de evolución do número de empresas en Galicia en media é practicamente coincidente co de España (1,22% e 1,28%, respectivamente). O período de crise implicou unha contracción superior en España (1,60% anual fronte ao 1,04% en Galicia), mentres que na etapa de recuperación a creación de empresas avanza tamén no conxunto do Estado a un ritmo lixeiramente superior; concretamente medio punto porcentual.

Cadro 2.3c**TCA do número total de empresas. Galicia e España**

Ano	TCA			
	2002-2009	2009-2013	2014-2017	2002-2017
Galicia	2,81	-1,04	1,23	1,22
España	3,10	-1,60	1,71	1,28

No cadro 2.4 amplíase o marco temporal de observación presentando a evolución das empresas en Galicia e máis no Estado dende 1995. Asemade, engádese a distribución das empresas por provincias.

A tendencia apuntada anteriormente no relacionado coa representación das empresas galegas no total estatal de empresas que figuran no DIRCE, esténdese aos anos anteriores, aínda que cunha lixeira perda de representatividade dende 2005. Entre 2013 e 2014 hai unha leve recuperación, para volver a descender dende ese ano ata o actual 6,06%. Cabe destacar que en 2017 Galicia rexistra 51.533 empresas máis que en 2005, o que supón un crecemento do número de empresas do 34,96% que sitúa a nosa comunidade moi por debaixo do incremento de empresas rexistrado en España (42,61%).

Pontevedra é a provincia que presenta un maior crecemento no número de empresas, cun incremento relativo superior á media do conxunto do Estado (46,51%). En segundo lugar, estaría A Coruña, cun crecemento relativo (33,67%) próximo á media galega. As provincias de Lugo e Ourense pechan a clasificación, aínda que tamén con saldos claramente positivos no número de empresas rexistradas (24,75% e 21,25%, respectivamente). Non obstante, o maior crecemento comparativo das provincias atlánticas motiva unha perda relativa representatividade de máis dun punto porcentual, algo máis acusado en Ourense (1,32 dende 1995) que en Lugo (1,01 no mesmo período).

Cadro 2.4

Distribución das empresas por provincias. Galicia/España. 1995-2017

	Nº empresas						Peso Relativo Provincias/Galicia				Peso Relativo
Ano	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia/España
1995	61.647	19.678	19.085	46.980	147.390	2.301.559	41,83	13,35	12,95	31,87	6,40
1996	63.865	20.254	19.779	48.597	152.495	2.384.711	41,88	13,28	12,97	31,87	6,39
1997	64.946	20.545	20.076	49.494	155.061	2.438.830	41,88	13,25	12,95	31,92	6,36
1998	66.313	20.945	20.370	50.955	158.583	2.474.690	41,82	13,21	12,85	32,13	6,41
1999	63.167	21.267	20.598	52.013	157.045	2.518.801	40,22	13,54	13,12	33,12	6,23
2000	69.381	21.825	20.959	53.907	166.072	2.595.392	41,78	13,14	12,62	32,46	6,40
2001	70.021	21.865	21.136	54.710	167.732	2.645.317	41,75	13,04	12,60	32,62	6,34
2002	66.276	21.942	21.215	56.293	165.726	2.710.400	39,99	13,24	12,80	33,97	6,11
2003	71.748	22.396	21.560	58.373	174.077	2.813.159	41,22	12,87	12,39	33,53	6,19
2004	74.809	22.479	22.118	61.571	180.977	2.942.583	41,34	12,42	12,22	34,02	6,15
2005	77.023	23.122	22.452	63.125	185.722	3.064.129	41,47	12,45	12,09	33,99	6,06
2006	79.170	23.780	22.843	65.849	191.642	3.174.393	41,31	12,41	11,92	34,36	6,04
2007	82.873	24.609	23.520	69.018	200.020	3.336.657	41,43	12,30	11,76	34,51	5,99
2008	84.220	25.035	23.711	70.408	203.374	3.422.239	41,41	12,31	11,66	34,62	5,94
2009	83.748	24.861	23.304	69.350	201.263	3.355.830	41,61	12,35	11,58	34,46	6,00
2010	82.729	24.714	23.100	68.331	198.874	3.291.263	41,60	12,43	11,62	34,36	6,04
2011	81.321	24.499	22.987	67.728	196.535	3.250.576	41,38	12,47	11,70	34,46	6,05
2012	80.408	24.288	22.845	66.970	194.511	3.199.617	41,34	12,49	11,74	34,43	6,08
2013	80.215	24.022	22.694	66.067	192.998	3.146.570	41,56	12,45	11,76	34,23	6,13
2014	79.854	23.703	22.663	65.525	191.745	3.119.310	41,65	12,36	11,82	34,17	6,15
2015	81.432	24.087	22.991	67.085	195.595	3.186.878	41,63	12,31	11,75	34,30	6,14
2016	82.156	24.353	23.061	67.968	197.538	3.236.582	41,59	12,33	11,67	34,41	6,10
2017	82.403	24.549	23.140	68.831	198.923	3.282.346	41,42	12,34	11,63	34,60	6,06

Elaboración propia.

Fonte: INE, DIRCE.

Este marco temporal permite diferenciar a evolución do número de empresas na etapa de maior incidencia da crise e na posterior a esta (cadro 2.4b). A partir do ano 2009 a tendencia é decrecente en todas as provincias galegas, coma tamén en contexto estatal. Pontevedra e A Coruña recollen as maiores contraccións. De feito, das 11.629 empresas menos que se rexistran en Galicia entre 2008 e 2014, un 79,5% encontrábanse en ditas provincias. A comunidade galega sofre unha redución do 5,7% do número de empresas rexistradas neses sete anos, tres puntos inferior á media do Estado (8,8%). Non obstante, a recuperación no número de empresas dende 2014 tamén é máis leve na nosa comunidade, posto que entre dito ano e 2017 tan só medra nun 3,74% fronte ao 5,23% de media estatal. Iso significa que, das 163.036 empresas máis que figuran en España en 2017 en relación con 2014, o 4,40% son empresas galegas. A provincia de Pontevedra presenta o mellor dato no relacionado co número de empresas rexistradas nese período, próximo á media do conxunto de España (5,05%). Pola contra, Ourense presenta a menor taxa de crecemento nos últimos tres anos(2,10%).

Cadro 2.4b

Evolución interanual nº empresas (2007-2017)

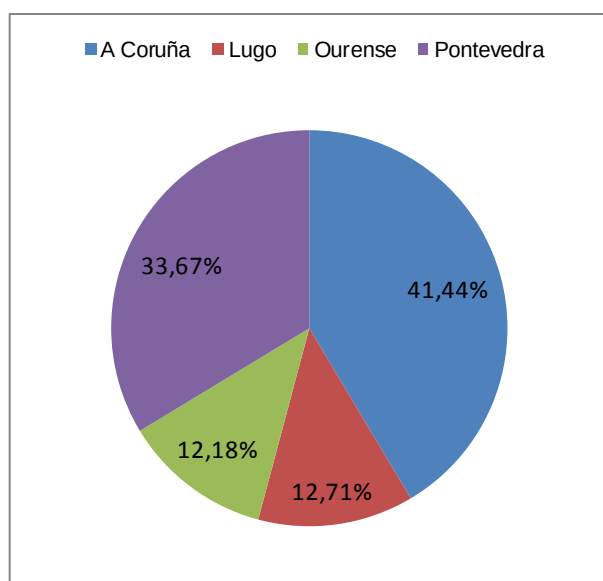
Ano	Variación Anual nº empresas					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
2008	1,63	1,73	0,81	2,01	1,68	2,56
2009	-0,56	-0,70	-1,72	-1,50	-1,04	-1,94
2010	-1,22	-0,59	-0,88	-1,47	-1,19	-1,92
2011	-1,70	-0,87	-0,49	-0,88	-1,18	-1,24
2012	-1,12	-0,86	-0,62	-1,12	-1,03	-1,57
2013	-0,24	-1,10	-0,66	-1,35	-0,78	-1,66
2014	-0,45	-1,33	-0,14	-0,82	-0,65	-0,87
2015	1,98	1,62	1,45	2,38	2,01	2,17
2016	0,89	1,10	0,30	1,32	0,99	1,56
2017	0,30	0,80	0,34	1,27	0,70	1,41

Elaboración propia.

Fonte: INE, DIRCE.

Por outra banda, tamén se detecta unha tendencia á estabilidade no reparto do número de empresas entre as catro provincias galegas. En concreto, dende 1995 ata a actualidade case 3 de cada 4 empresas está na Coruña ou Pontevedra. A concentración relativa de empresas na provincia da Coruña (41,44%) e Lugo (12,71%) son similares á representatividade da súa poboación (41,39% e 12,31% respectivamente), mentres que a da provincia de Pontevedra (34,67%) é lixeiramente inferior ao seu peso poboacional (34,80%) e a de Ourense levemente superior (12,18% de empresas cun 11,50% de poboación). O gráfico 2.5 representa a participación do número de empresas de cada provincia (en media) no total de empresas de Galicia.

Gráfico 2.5

A análise dos datos das empresas no período 2014-2016 segundo os rexistros do IGE (cadro 2.4c) revela resultados de interese. O sector servizos é o que presenta un maior crecemento do número de empresas rexistradas en todas as provincias. A taxa de variación das empresas do sector primario recolle valores negativos nos dous anos e para todas as provincias, como o sector industrial, con excepción da provincia de Pontevedra. Os datos permiten corroborar a tendencia antes apuntada á unha ralentización no bienio 2015/2016 en comparación cos datos do ano anterior.

Pontevedra é a provincia que presenta unha menor redución de empresas rexistradas no trienio, todas elas no sector primario. No polo oposto figura a provincia de Ourense, onde o número de empresas decrece en todos os sectores agás o de servizos. A creación de empresas neste sector apenas chega para absorber a destrución producida nos resto dos sectores produtivos.

Cadro 2.4c

Evolución interanual nº empresas e unidades locais por provincias (2014-2016)													
		A Coruña			Lugo			Ourense			Pontevedra		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Total Empresas	Total	100.168	100.761	101.083	37.597	37.551	37.337	27.009	27.205	27.106	78.638	79.900	80.764
	Agricultura e pesca	16.759	16.274	15.934	12.835	12.508	12.070	3.666	3.556	3.424	10.919	10.855	10.767
	Industria	5.865	5.792	5.717	1.910	1.903	1.873	2.150	2.131	2.109	4.997	5.018	5.050
	Construción	12.994	13.104	13.162	4.095	4.129	4.124	4.293	4.256	4.243	10.122	10.332	10.325
	Servizos	64.550	65.591	66.270	18.757	19.011	19.270	16.900	17.262	17.330	52.600	53.695	54.622
		ABS	REL		ABS	REL		ABS	REL		ABS	REL	
Variación 2016-14	Total	915	0,91		-260	-0,69		97	0,36		2.126	2,70	
	Agricultura e pesca	-825	-4,92		-765	-5,96		-242	-6,60		-152	-1,39	
	Industria	-148	-2,52		-37	-1,94		-41	-1,91		53	1,06	
	Construción	168	1,29		29	0,71		-50	-1,16		203	2,01	
	Servizos	1.720	2,66		513	2,73		430	2,54		2.022	3,84	
		15/14	16/15		15/14	16/15		15/14	16/15		15/14	16/15	
Taxa Variación	Total	0,59	0,32		-0,12	-0,57		0,73	-0,36		1,60	1,08	
	Agricultura e pesca	-2,89	-2,09		-2,55	-3,50		-3,00	-3,71		-0,59	-0,81	
	Industria	-1,24	-1,29		-0,37	-1,58		-0,88	-1,03		0,42	0,64	
	Construción	0,85	0,44		0,83	-0,12		-0,86	-0,31		2,07	-0,07	
	Servizos	1,61	1,04		1,35	1,36		2,14	0,39		2,08	1,73	

IGE. Explotación do directorio de empresas e unidades locais.

Centrando á análise no último bienio (cadro 2.4d) o número de empresas medrou nas catro provincias galegas, case un 1% en 2016 e algo menos (0,70%) en 2017. Esta lixeira desaceleración é superior á acontecida en España, que é unha escasa décima porcentual (1,56% e 1,41% en cada ano).

Cadro 2.4d

Evolución nº Empresas por provincia 2015/2017

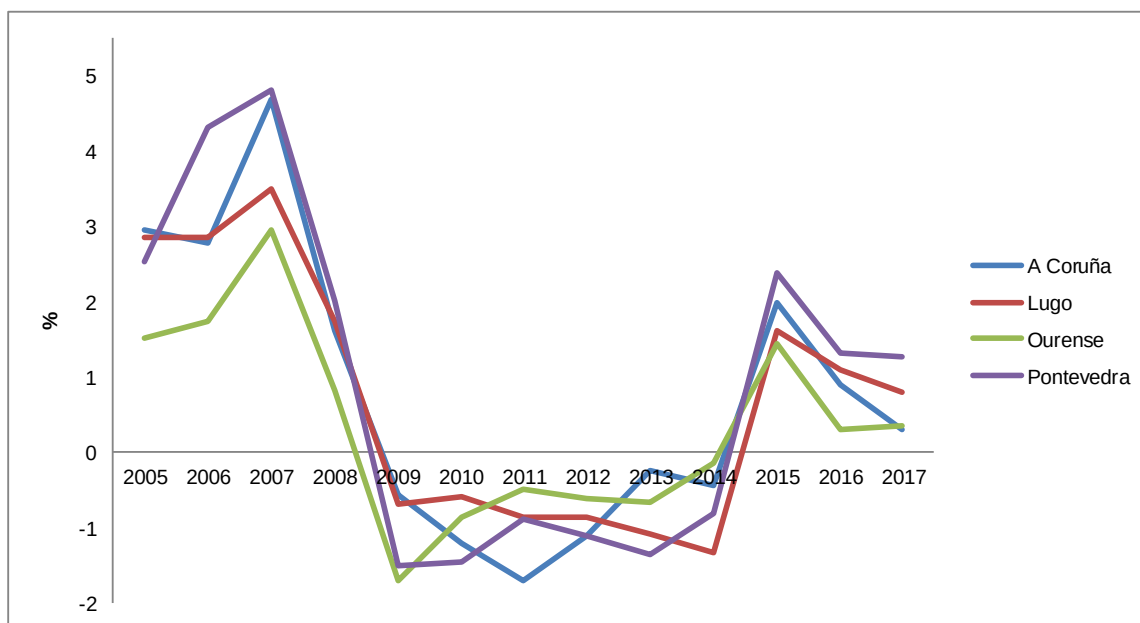
Ano	Nº EMPRESAS					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
2015	81.432	24.087	22.991	67.085	195.595	3.186.878
2016	82.156	24.353	23.061	67.968	197.538	3.236.582
2017	82.403	24.549	23.140	68.831	198.923	3.282.346
Variación Absoluta						
16-15	724	266	70	883	1943	49704
17-16	247	196	79	863	1385	45764
Variación Relativa						
16-15	0,89	1,10	0,30	1,32	0,99	1,56
17-16	0,30	0,80	0,34	1,27	0,70	1,41

Elaboración propia.

Fonte: INE, DIRCE.

Pontevedra segue a ser a provincia que presenta un maior dinamismo, cun crecemento do 1,32% en 2016 e do 1,27% no último ano. A Coruña perde o segundo posto en favor de Lugo, que rexistra crecementsos superiores á media galega en ambos casos (1,1% en 2016 e 0,80% no 2017) fronte ao 0,89% e 0,30% respectivos da provincia coruñesa. En último lugar atópase Ourense, con incrementos relativos do 0,30% e 0,34% no bienio. Este liderado da provincia pontevedresa vese reflectido tamén na taxa de crecemento anual do número de empresas, que medran a unha media anual do 1,75% dende 1995. Este dato sitúaa sobre a media galega (1,37%) e estatal (1,63%). O gráfico 2.6 permite observar o crecemento relativo anual do número de empresas no período 2005-2016 en cada provincia. Compróbase unha caída importante entre 2007 e 2009 en todos os casos, como tamén que a variación interanual se mantén en valores negativos ata 2014. A partir dese ano rexístranse valores positivos, pero con tendencia decrecente no último bienio. Como xa se comentou, Pontevedra lidera as porcentaxes de crecemento, mentres que Ourense presenta o menor dinamismo.

Gráfico 2.6

O cadro 2.5 reflicte o número de empresas inscritas en Galicia –distribuídas por provincias- e en España. Nese contexto, das 197.538 unidades produtivas rexistradas en 2016 –e con independencia da data en que comezan a súa actividade comercial- 109.345 están constituídas como persoa física (55,35%). En 2017 esta porcentaxe aumenta lixeiramente, ata un 57% do total (198.923). A continuación figuran as sociedades inscritas como persoa xurídica, onde destacan claramente as de responsabilidade limitada cun peso do 33,12% e un 32,79% en 2015 e 2016, respectivamente. En terceira situación atópanse os organismos autónomos, que supoñían preto dun 6% das empresas galegas en 2016 e 4,79% en 2017. A análise da distribución das empresas segundo a súa forma xurídica por provincias amosa que esta coincide nas catro provincias galegas, sendo as provincias de Lugo e Ourense as que presentan as porcentaxes máis altas de empresas baixo a forma de persoa física (un 60% en 2017). O único comportamento diferencial atopámolo na provincia de Lugo, onde os organismos autónomos ceden o terceiro posto en favor das comunidades de bens. Dita forma xurídica acada unha representación superior ao 6% das empresas da provincia, o que case duplica a media de Galicia en dita modalidade (3,32% en 2017).

Cadro 2.5

Empresas segundo condición xurídica, por provincias. Galicia/España 2009-2017

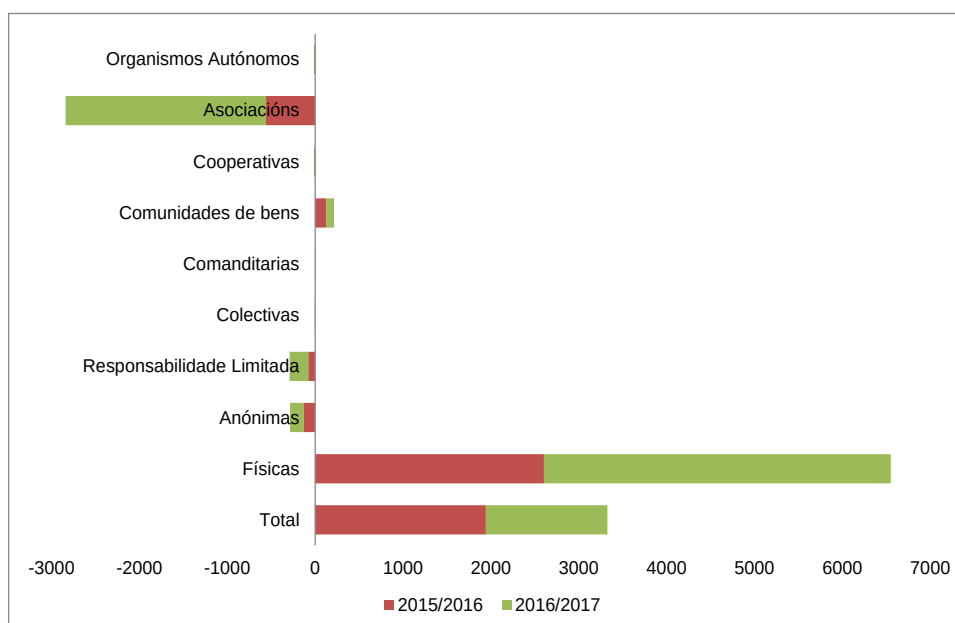
Empresas segundas conxición xarxada por provincias: Galicia-España 2009-2017											
	Total empresas	Persoas físicas	SOCIEDADES					Comunidades de bens	Asociacións e outros tipos	Organismos autónomos	
			Anónimas	Responsabilidade limitada	Colectivas	Comanditarias	Cooperativas				
A Coruña	2009	83.748	48.259	1.644	25.694	8	-	380	989	6.505	169
	2010	82.729	47.251	1.572	25.692	7	-	381	1.030	6.636	160
	2011	81.321	46.042	1.576	25.294	7	-	366	1.060	6.799	177
	2012	80.408	44.779	1.547	25.509	7	-	374	1.136	6.874	182
	2013	80.215	44.410	1.460	25.875	7	-	370	1.172	6.739	182
	2014	79.854	43.511	1.395	26.166	7	-	382	1.256	6.952	185
	2015	81.432	44.624	1.356	26.358	7	-	374	1.327	7.200	186
	2016	82.156	45.758	1.297	26.362	6	1	369	1.409	6.769	185
	2017	82.403	47.819	1.214	26.044	6	1	366	1.635	5.132	186
Lugo	2009	24.861	15.355	292	6.818	-	-	160	1.650	530	56
	2010	24.714	15.127	280	6.848	-	-	151	1.620	624	60
	2011	24.499	14.821	268	6.908	-	-	152	1.644	644	62
	2012	24.288	14.481	269	6.982	-	-	148	1.652	694	62
	2013	24.022	14.265	283	6.975	-	-	143	1.613	697	66
	2014	23.703	13.895	256	7.002	-	-	151	1.623	713	63
	2015	24.087	14.069	240	7.120	-	-	161	1.648	786	63
	2016	24.353	14.319	233	7.143	-	-	162	1.638	794	64
	2017	24.549	14.649	222	7.187	-	-	158	1.518	756	59
Ourense	2009	23.304	14.145	452	6.776	2	-	105	333	1.429	62
	2010	23.100	13.877	440	6.811	2	4	105	347	1.450	64
	2011	22.987	13.648	437	6.864	2	3	112	354	1.505	62
	2012	22.845	13.404	436	6.906	1	3	111	378	1.546	60
	2013	22.694	13.258	416	6.925	-	3	115	374	1.542	61
	2014	22.663	13.071	398	6.998	-	3	112	402	1.622	57
	2015	22.991	13.236	376	7.063	-	4	116	421	1.715	60
	2016	23.061	13.432	369	7.073	-	4	114	436	1.573	60
	2017	23.140	13.851	355	7.096	-	4	109	454	1.211	60
Pontevedra	2009	69.350	36.637	1.517	25.668	2	-	278	2.983	2.153	112
	2010	68.331	35.978	1.438	25.321	2	-	267	2.924	2.291	110
	2011	67.728	35.531	1.419	25.124	2	-	263	2.929	2.346	114
	2012	66.970	34.768	1.395	25.078	2	-	265	2.903	2.445	114
	2013	66.067	34.341	1.326	24.838	2	-	272	2.747	2.427	114
	2014	65.525	33.669	1.297	24.794	2	-	276	2.856	2.515	116
	2015	67.085	34.812	1.250	24.967	2	-	279	2.989	2.669	117
	2016	67.968	35.836	1.190	24.853	2	-	275	3.029	2.674	109
	2017	68.831	36.976	1.146	24.890	1	-	285	2.994	2.430	109
Galicia	2009	201.263	114.396	3.905	64.956	12	-	923	5.955	10.617	399
	2010	198.874	112.233	3.730	64.672	11	4	904	5.921	11.001	394
	2011	196.535	110.042	3.700	64.190	11	3	893	5.987	11.294	415
	2012	194.511	107.432	3.647	64.475	10	3	898	6.069	11.559	418
	2013	192.998	106.274	3.485	64.613	9	3	900	5.906	11.405	423
	2014	191.745	104.146	3.346	64.960	9	3	921	6.137	11.802	421
	2015	195.595	106.741	3.222	65.508	9	4	930	6.385	12.370	426
	2016	197.538	109.345	3.089	65.431	8	5	920	6.512	11.810	418
	2017	198.923	113.295	2.937	65.217	7	5	918	6.601	9.529	414
España	2009	3.355.830	1.793.897	109.330	1.140.820	306	85	23.483	114.831	164.284	8.794
	2010	3.291.263	1.745.912	105.203	1.125.990	269	91	22.702	114.186	168.364	8.546
	2011	3.250.576	1.706.565	104.636	1.122.786	256	98	22.273	114.064	171.268	8.630
	2012	3.199.617	1.656.467	102.532	1.123.574	231	100	21.764	113.823	172.495	8.631
	2013	3.146.570	1.619.614	96.600	1.125.041	228	89	20.990	109.117	166.174	8.717
	2014	3.119.310	1.574.729	92.986	1.137.696	210	91	20.761	111.771	172.323	8.743
	2015	3.186.878	1.626.938	89.392	1.146.131	203	85	20.719	116.045	178.588	8.777
	2016	3.236.582	1.681.838	85.430	1.152.813	179	83	20.571	115.823	171.019	8.863
	2017	3.282.346	1.747.159	81.954	1.162.254	166	83	20.656	115.377	145.834	8.826

A categoría de sociedades anónimas está liderada pola provincia da Coruña, con 1.297 entidades en 2016 e 1.214 en 2017. Nunha situación moi próxima sitúase Pontevedra, con 1.190 e 1.146, respectivamente, no bienio. Cabe destacar que ditas

provincias aportan máis do 80% de sociedades anónimas da comunidade galega dende 2009. No que se refire ás formas xurídicas menos relevantes, Ourense é a provincia onde se sitúan case en exclusividade sociedades comanditarias. A sociedade cooperativa presenta un peso porcentual inferior ao 0,50% en Galicia, sendo Lugo a provincia onde as cooperativas presentan unha maior representación en comparación coas empresas da provincia (0,60%). Pese a isto, A Coruña aporta máis do 40% do total de cooperativas en Galicia.

No gráfico 2.7 recóllese a evolución das empresas galegas entre 2015 e 2017. Pode apreciarse un incremento neto do número de sociedades no total de Galicia, liderado polo aumento das conformadas baixo a forma xurídica dominante (persoa física). No ano 2016 rexistráronse 3.950 empresas máis que en 2015, un incremento dun 52%. Tamén se observa un incremento –máis leve- nas empresas que escollen como modalidade as comunidades de bens. Non obstante, este aumento non é suficiente para absorber na súa totalidade as caídas noutros tipos societarios, nomeadamente nas asociacións (2.841 menos dende 2016).

Gráfico 2.7

O cadro 2.6 presenta a distribución das empresas e en función do número de asalariados e asalariadas na última década. Dende esta perspectiva, as empresas volven a caracterizarse pola súa reducida dimensión. Así, das 198.923 empresas existentes en Galicia a 1 de xaneiro de 2017, segundo o DIRCE, o 54,36% son empresas sen persoal asalariado (un punto menos que a media do conxunto estatal). Ademais, outras 58.247 empresas (un 29,28% do total) tiñan unha ou dúas persoas traballadoras. Se sumamos ambos grupos, un 83,46% das empresas galegas teñen

menos de dous persoas traballando por conta allea (unha porcentaxe lixeiramente superior ao equivalente nas empresas españolas, que é do 82,8%).

Das que teñen asalariados e asalariadas, algo máis do 64% teñen menos de dúas persoas traballando, preto do 92% menos de dez, e a práctica totalidade menos de 50. As empresas cuxo persoal asalariado supera as 200 persoas non chegan ao 0,25% do total de empresas con asalariados/as. Polo tanto, a práctica totalidade do tecido empresarial galego –o 99,89% equivalente a 198.706 unidades produtivas- está constituído por pemes e micropemes.

Cadro 2.6

Empresas segundo estrato de persoal asalariado (Provincias/Galicia/España 2016-17)

		Sen asalariados/as		Con asalariados/as				
		Nº	%	Nº	De 1 a 2	Menos de 10	Menos de 50	Más de 200
A Coruña	2016	45.671	55,59	36.485	64,43	91,62	98,51	0,32
	2017	46.038	55,87	36.365	63,95	91,48	98,51	0,34
Lugo	2016	12.781	52,48	11.572	65,12	93,48	99,32	0,09
	2017	13.021	53,04	11.528	65,66	93,42	99,32	0,10
Ourense	2016	12.404	53,79	10.657	66,85	93,39	99,06	0,16
	2017	12.549	54,23	10.591	66,51	93,00	99,07	0,15
Pontevedra	2016	35.837	52,73	32.131	63,73	91,76	98,81	0,18
	2017	36.526	53,07	32.305	63,08	91,47	98,74	0,20
Galicia	2016	106.693	54,01	90.845	64,56	92,12	98,78	0,22
	2017	108.134	54,36	90.789	64,16	91,90	98,76	0,24
España	2016	1.791.909	55,36	1.444.673	61,99	90,35	98,37	0,36
	2017	1.823.250	55,55	1.459.096	61,28	90,03	98,30	0,38

A provincia que ten unha maior porcentaxe de empresas que non chegan a dez persoas asalariadas é Lugo (43,87% do total), que supera lixeiramente a media en Galicia (41,92%) e España (40,02%). No extremo contrario, A Coruña e Pontevedra aportan o maior número de persoas traballando por conta allea, superando lixeiramente o 40% e o 35% respectivamente no bienio 2016-2017. Polo tanto, tres de cada catro persoas que traballan por conta allea en Galicia fanlo en empresas destas provincias. Lugo, pola súa banda, aporta un 12,70% do persoal asalariado, mentres que Ourense queda en último lugar, en torno a un 11,70%. Cabe salientar, ademais, que A Coruña presenta a maior concentración de empresas con máis de 20 persoas traballando, cun 43,74% do total de empresas desta categoría (44,23% en 2016).

A información extraída da explotación do directorio de empresas e unidades locais do IGE permite obter unha visión máis detallada desta estrutura de empresas para 2016 (cadro 2.7). O sector primario, non incluído na base anterior, ten unha estrutura similar á debuxada para o resto de sectores, con presenza maioritaria de micropemes e, de

xeito destacado, das de menor tamaño: case o 97% teñen entre 1 e 2 persoas traballadoras. As empresas do grupo “O” (Administración pública e Defensa) son as que concentran o menor número de empresas de pequeno tamaño, con só un 11,5% de empresas con menos de 10 persoas asalariadas. Asemade, son tamén as que concentran o maior número de empresas con máis de 10 persoas asalariadas con independencia do estrato de análise. Pola súa banda, as empresas extractivas e do sector hostaleiro presentan a maior porcentaxe de empresas entre 3 e 9 persoas traballadoras.

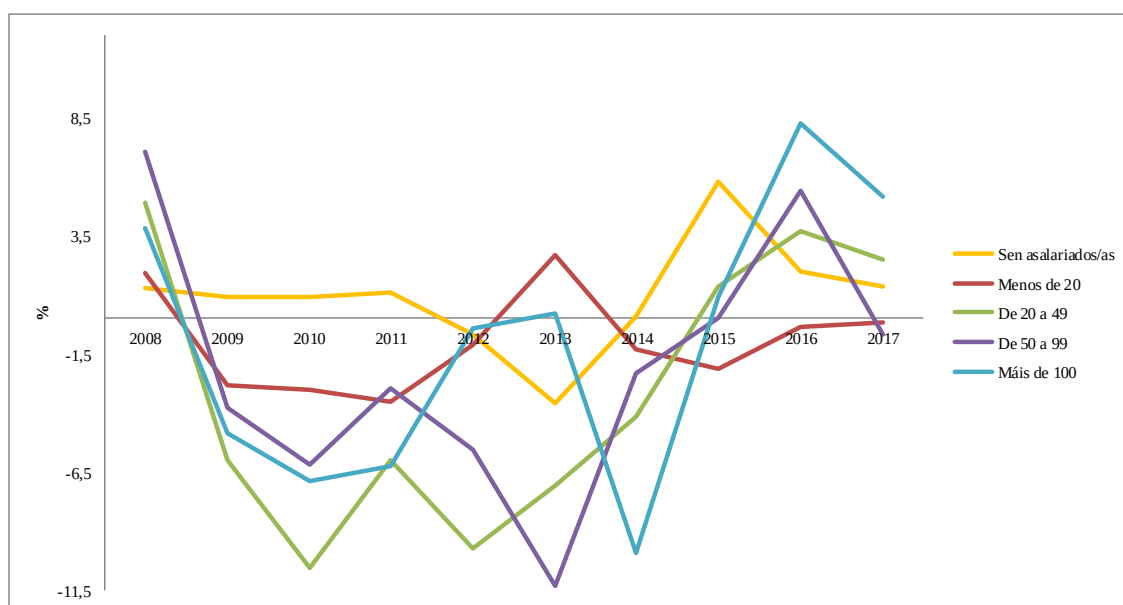
Cadro 2.7

Empresas e unidades locais segundo estrato de persoal asalariado (Galicia, 2016)

	Con asalariados/as				
	De 1 a 2	Entre 3 e 9	Entre 10 e 49	Entre 50 e 249	250 ou máis
A. Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	40.834	1.042	306	13	0
B. Industrias extractivas	181	57	49	5	0
C. Industria manufacturera	9.392	2.590	1.421	319	34
D. Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	375	28	9	5	0
E. Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación	182	48	40	12	2
F. Construción	28.798	2.367	626	62	1
G. Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	45.290	6.412	1.374	99	15
H. Transporte e almacenamento	9.727	1.220	496	60	4
I. Hostalaría	16.575	4.178	600	33	2
J. Información e comunicacións	2.234	252	99	27	5
K. Actividades financeiras e de seguros	4.450	218	30	5	2
L. Actividades inmobiliarias	5.916	191	18	1	0
M. Actividades profesionais, científicas e técnicas	20.067	1.548	332	29	4
N. Actividades administrativas e servizos auxiliares	4.975	581	271	65	15
O. Administración Pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria	14	34	197	146	26
P. Educación	5.190	684	335	67	7
Q. Actividades sanitarias e de servizos sociais	6.683	866	371	80	21
R. Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	3.932	433	156	29	1
S. Outros servizos	9.537	1.090	159	13	1
Total	214.352	23.839	6.889	1.070	140

As empresas sen persoal asalariado medran dende 2007 a un ritmo medio en Galicia do 0,90% anual, algo superior á media española (0,67%). Pontevedra lidera este crecemento, cunha taxa anual de crecemento do 1,32%. No que atinxe ás empresas con persoal por conta allea, presentan taxas globais negativas. A recuperación dende 2015 non é suficiente para compensar a destrución dos anos precedentes (gráfico 2.8).

Gráfico 2.8

O cadro 2.8 amosa as porcentaxes de empresas con e sen persoal asalariado en España e Galicia dende 1999, incluíndo o detalle provincial no último caso. Neste contexto, xorden algúns resultados de especial interese:

- A porcentaxe de empresas con persoal asalariado na nosa comunidade ven caendo de forma constante dende 2010. Esta redución prodúcese nas catro provincias, aínda que A Coruña presenta un comportamento de maior estabilidade.
- No bienio 2016-2017, porén, a porcentaxe de empresas con persoal contratado por conta allea mantense estable (46%) por riba da porcentaxe no conxunto do Estado (44,89%).
- A porcentaxe de empresas sen persoal asalariado é menor en Galicia que en España. Non obstante, mentres que estas empresas crecen cun ritmo de media do 1,36% anual dende 1995 (20 décimas por debaixo do crecemento medio anual en España), no período de recuperación da crise pasa a acadar o 3,03%, moi superior ao ritmo da media estatal (0,28%).
- En contraste co anterior, mentres o número de empresas con persoal asalariado en España medra dende 2014 cunha media de 1,71% anual, en Galicia decrecen a un 0,75% en media anual. As catro provincias galegas –e moi claramente Pontevedra e Coruña– reproducen esta tendencia de crecemento de empresas sen persoal asalariado nos tres últimos anos.

Cadro 2.8

%Empresas con e sen persoal asalariado. Galicia e Provincias, España. 1999-2017

	España		Galicia		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra	
	Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado	
	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen
1999	44,45	55,55	45,64	54,36	44,13	55,87	46,96	53,04	45,77	54,23	46,93	53,07
2000	44,64	55,36	45,99	54,01	44,41	55,59	47,52	52,48	46,21	53,79	47,27	52,73
2001	44,96	55,04	46,52	53,48	44,88	55,12	47,96	52,04	46,37	53,63	48,05	51,95
2002	46,38	53,62	48,44	51,56	46,64	53,36	49,69	50,31	47,79	52,21	50,40	49,60
2003	46,56	53,44	48,83	51,17	47,00	53,00	50,17	49,83	48,07	51,93	50,82	49,18
2004	44,84	55,16	47,34	52,66	45,09	54,91	48,46	51,54	46,80	53,20	49,83	50,17
2005	44,77	55,23	47,52	52,48	44,86	55,14	49,12	50,88	47,16	52,84	50,26	49,74
2006	46,10	53,90	48,72	51,28	46,54	53,46	49,87	50,13	47,45	52,55	51,37	48,63
2007	47,33	52,67	49,78	50,22	47,45	52,55	50,46	49,54	48,09	51,91	52,91	47,09
2008	48,74	51,26	50,77	49,23	48,57	51,43	51,40	48,60	48,96	51,04	53,78	46,22
2009	48,87	51,13	50,58	49,42	48,28	51,72	51,53	48,47	48,86	51,14	53,59	46,41
2010	49,06	50,94	50,89	49,11	48,63	51,37	51,68	48,32	49,02	50,98	53,97	46,03
2011	48,63	51,37	50,62	49,38	48,20	51,80	51,41	48,59	48,79	51,21	53,95	46,05
2012	49,01	50,99	50,58	49,42	48,21	51,79	51,45	48,55	48,31	51,69	53,97	46,03
2013	48,10	51,90	49,61	50,39	47,58	52,42	50,17	49,83	47,33	52,67	52,72	47,28
2014	47,41	52,59	49,32	50,68	48,11	51,89	49,44	50,56	46,37	53,63	51,79	48,21
2015	46,74	53,26	47,72	52,28	45,61	54,39	48,35	51,65	45,46	54,54	51,03	48,97
2016	45,39	54,61	46,05	53,95	44,05	55,95	46,24	53,76	43,76	56,24	49,46	50,54
2017	44,89	55,11	46,02	53,98	44,94	55,06	45,15	54,85	42,87	57,13	48,94	51,06
TCA 1999-2017	1,43	1,53	1,28	1,36	1,39	1,57	1,02	0,61	1,02	0,36	1,33	1,79
TCA 2014-2017	1,71	0,28	-0,75	3,03	-0,79	2,61	-0,71	2,97	-0,74	1,98	-0,73	3,97

O número de empresas de cada un dos estratos de asalariados/as en Galicia e España figura no cadro 2.9. Na comparanza das porcentaxes Galicia-España apréciase que a participación relativa de Galicia no total español é maior que a correspondente á nosa poboación (5,82%) nos extremos, isto é, nas empresas de menos de 6 persoas traballadoras e no de máis de 5.000. Este é precisamente o tramo de maior representatividade nas empresas galegas no conxunto do Estado (6,78% en 2017).

Cadro 2.9

Número de empresas, por estrato de asalariados/as. Galicia/España. 2016 e 2017

Número de empresas, por estado de asalariados/as en Galicia, España y UE.														
		Total empresas	Sen asalariados/as	Con persoal asalariado										
				1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50-99	100-199	200-499	500-999	1.000-4.999	5.000 ou máis
2016	Galicia	197.538	106.693	58.647	18.347	6.690	3.844	2.212	620	282	137	25	34	7
	España	3.236.582	1.791.909	895.574	292.403	117.293	75.022	40.895	12.020	6.243	3.489	951	674	109
	% Galicia/España	6,1	6,0	6,5	6,3	5,7	5,1	5,4	5,2	4,5	3,9	2,6	5,0	6,4
2017	Galicia	198.923	108.134	58.247	18.334	6.853	3.962	2.267	616	293	150	30	29	8
	España	3.282.346	1.823.250	894.179	298.744	120.696	77.632	43.079	12.540	6.674	3.756	969	709	118
	% Galicia/España	6,1	5,9	6,5	6,1	5,7	5,1	5,3	4,9	4,4	4,0	3,1	4,1	6,8

O cadro 2.10 permite ver a evolución nos últimos dezoito anos da porcentaxe de empresas en función do número de persoas contratadas por conta allea. Pódese comprobar que a concentración só é superior en Galicia en comparación con España nas empresas de menor tamaño, e tende a igualarse nas que teñen entre 3 e 5 persoas

traballadoras. A partir de aí, as diferenzas van aumentando a prol do conxunto do Estado.

Cadro 2.10

Nº Empresas por estrato de asalariados e asalariadas

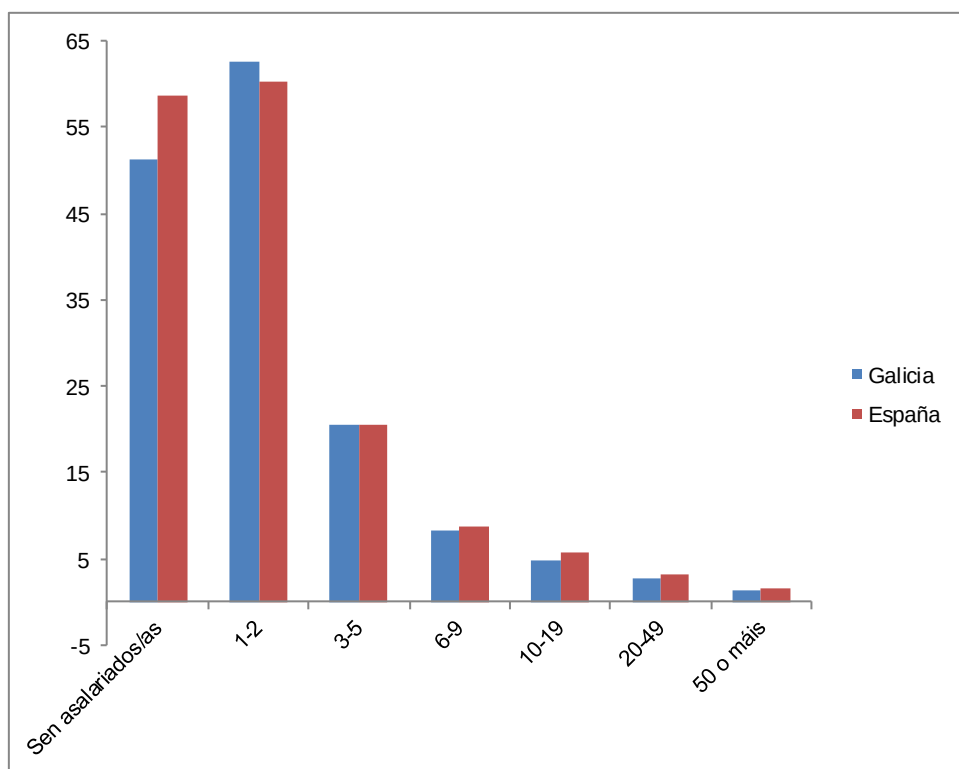
	Galicia						España					
	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis
2000	59,5	21,1	8,7	6,1	3,4	1,2	56,6	20,9	9,2	7,2	4,2	1,9
2001	59,3	20,9	9,3	6,0	3,2	1,3	56,0	21,0	10,2	7,0	3,9	1,9
2002	59,0	21,1	9,3	6,0	3,3	1,3	55,8	21,1	10,2	7,0	3,9	1,7
2003	59,8	20,8	9,0	5,9	3,2	1,3	56,2	21,1	10,1	6,9	3,8	1,9
2004	59,9	21,1	8,9	5,8	3,1	1,2	56,7	21,1	9,9	6,8	3,7	1,8
2005	60,1	20,8	8,9	5,7	3,2	1,3	57,1	20,9	9,8	6,7	3,8	1,8
2006	60,0	20,9	8,9	5,7	3,2	1,3	56,6	21,1	9,9	6,8	3,8	1,8
2007	60,1	20,9	8,9	5,7	3,1	1,4	57,2	20,9	9,7	6,7	3,7	1,8
2008	60,0	20,8	8,9	5,7	3,2	1,4	57,5	20,7	9,6	6,6	3,7	1,8
2009	59,8	21,3	9,0	5,5	3,1	1,4	57,9	20,9	9,5	6,4	3,5	1,8
2010	60,6	21,1	8,9	5,1	2,9	1,3	58,9	21,0	9,4	5,8	3,2	1,7
2011	60,0	21,8	8,9	5,2	2,8	1,3	58,3	21,5	9,5	5,8	3,2	1,7
2012	62,4	20,3	8,6	4,8	2,6	1,3	60,5	20,1	9,2	5,5	3,0	1,7
2013	65,1	19,2	7,9	4,4	2,3	1,2	63,0	19,2	8,5	5,1	2,7	1,6
2014	66,1	19,3	7,0	4,1	2,3	1,2	63,7	19,7	7,7	4,9	2,6	1,5
2015	65,4	19,8	7,1	4,2	2,3	1,1	62,8	20,1	7,9	5,0	2,7	1,6
2016	64,6	20,2	7,4	4,2	2,4	1,2	62,0	20,2	8,1	5,2	2,8	1,6
2017	64,2	20,2	7,5	4,4	2,5	1,2	61,3	20,5	8,3	5,3	3,0	1,7

Elaboración propia, a partir dos datos do DIRCE.

(1) Calculado sobre o total de empresas que teñen algún asalariado/a.

Analizando o acontecido dende o ano 2000, obsérvase que o comentado no cadro anterior coincide co comportamento en media dos anos precedentes. Así, o gráfico 2.9 permite constatar que as empresas que teñen menos de dous persoas traballadoras son o único caso onde a concentración relativa en Galicia supera á española, e que a porcentaxe de empresas que teñen entre 3 e 5 persoas traballadoras é similar. Nos restantes estratos, incluído o correspondente ao de empresas sen persoal asalariado, presentan unha concentración menor nas empresas galegas.

Gráfico 2.9

A Estatística de sociedades mercantís mide, dende hai 80 anos, a demografía das sociedades con información detallada mensual –desagregada por provincias e CC.AA. - sobre as sociedades creadas e disoltas, como tamén aquelas onde se produciron modificacións de capital. Para iso utiliza como fonte de información o Rexistro Mercantil Central, que recolle toda a información provincial sobre sociedades e empresarios e os actos mercantís determinados por Lei.

Este apartado comeza coa análise da taxa de variación anual da constitución de sociedades mercantís, que dá medida do dinamismo empresarial da comunidade autónoma e do marco estatal. O cadro 2.11 amosa o número de sociedades creadas e disoltas no período dende 2014 a 2017.

Cadro 2.11**Sociedades mercantís creadas e disoltas. Galicia/España. 2014-2017**

		Creadas	% variación anual	Disoltas	% variación anual
2014	Galicia	4.266	-0,21	1.528	-21,10
	España	94.152	0,80	21.850	-11,90
2015	Galicia	3.968	-6,99	1.512	-1,05
	España	94.644	0,52	20.758	-5,00
2016	Galicia	4.533	14,24	1.495	-1,12
	España	101.047	6,77	21.223	2,24
2017	Galicia	4.066	-10,30	1.428	-4,48
	España	94.377	-6,60	21.558	1,58

Nota: Os datos son provisionais dende marzo de 2017.

Fonte: INE.

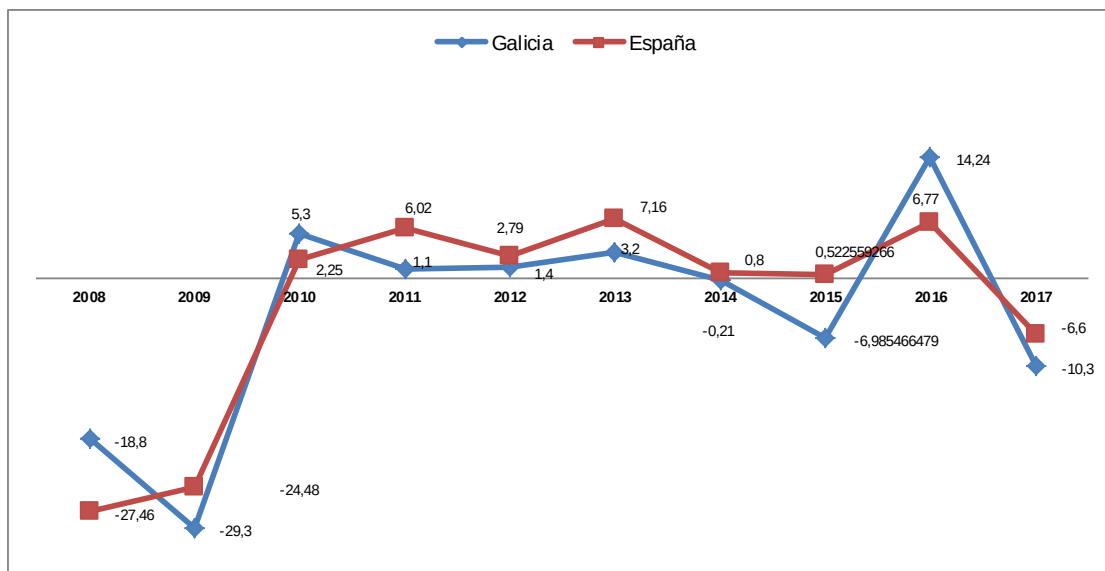
Despois de dous anos seguidos de caídas no número de sociedades mercantís, os datos do Rexistro Mercantil reflicten que en 2016 se crearon en Galicia máis de 4.500 sociedades, case 570 máis que en 2015. En termos interanuais, o número de sociedades incrementou un 14,24%. A dinámica cambia en 2017, onde se crean 467 sociedades menos que implican unha variación interanual negativa do 10,30%.

Pola súa banda, o número de sociedades disoltas segue en variacións interanuais negativas por cuarto ano consecutivo, destacando en particular o ano 2017 no que a taxa interanual de disolución en Galicia queda próxima ao -4,5%. No 2016 en Galicia disolvéronse dezasete sociedades menos que en 2015, e no 2017 sesenta e sete menos que no ano precedente. Estes datos contrastan coa evolución crecente do número de sociedades disoltas en España dende 2015. Así, se en 2015 o 7,28% das sociedades disoltas en España eran galegas, no 2017 esta porcentaxe pasa a ser do 6,62%.

Como se pode comprobar no gráfico 2.10, o ano 2016 constitúe unha dinámica atípica na evolución de taxas de variación na creación de sociedades mercantís en Galicia en relación coa española. As taxas galegas, salvo algunha excepción, como 2010, son lixeiramente inferiores ás do conxunto do Estado. Non obstante, en 2016 a importante suba da taxa –máis de vinte e un puntos dende 2015- a sitúa moi por enriba da media española, case 7,5 puntos. A caída rexistrada no 2017, vólvea a parámetros máis próximos á tendencia en relación coa taxa media de España. Froito desta

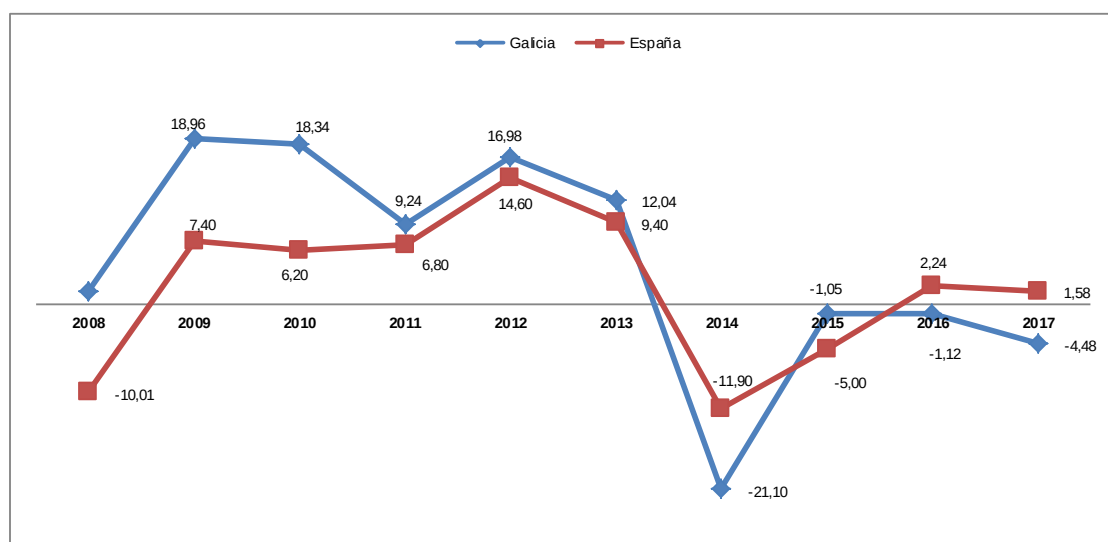
variabilidade, a porcentaxe que a comunidade galega representa no total de sociedades constituídas en España pasa dun 4,53% en 2014 ao actual 4,23%.

Gráfico 2.10

A análise da evolución da taxa de variación da disolución de sociedades presenta un resultado lixeiramente diferente. A partir de 2014, as variacións en Galicia son menores que no conxunto do Estado. En particular, como xa se anticipou, no ano 2017 a taxa interanual en Galicia é catro veces inferior a española (gráfico 2.11).

Gráfico 2.11

A evolución do número de sociedades mercantís, contemplada na súa globalidade dende o ano 2008 e distribuída por CC.AA., permite observar que o número de

sociedades constituídas decrece en media anual en todas elas, agás Canarias e Madrid. O maior ritmo de decrecemento corresponde a Castela-A Mancha, onde o ritmo de creación diminúe nunha media anual do 6,75% na última década. Pola contra, o número de sociedades disoltas vense incrementando anualmente, salvo en Cataluña e a Comunidade Valenciana, sendo Murcia a que presenta un maior crecemento. No conxunto do Estado, en 2017, creáronse 9.246 sociedades menos que en 2008; e disolvéronse 5.346 sociedades máis que nese ano. Como dato destacable, a creación de sociedades diminúe anualmente ata 2014, ano no que empeza unha tendencia crecente que queda truncada no 2017. No caso da disolución de sociedades pode facerse o comentario contrario: está en valores crecentes ata 2013, onde empeza unha diminución que queda interrompida en 2017 (cadro 2.12).

Cadro 2.12

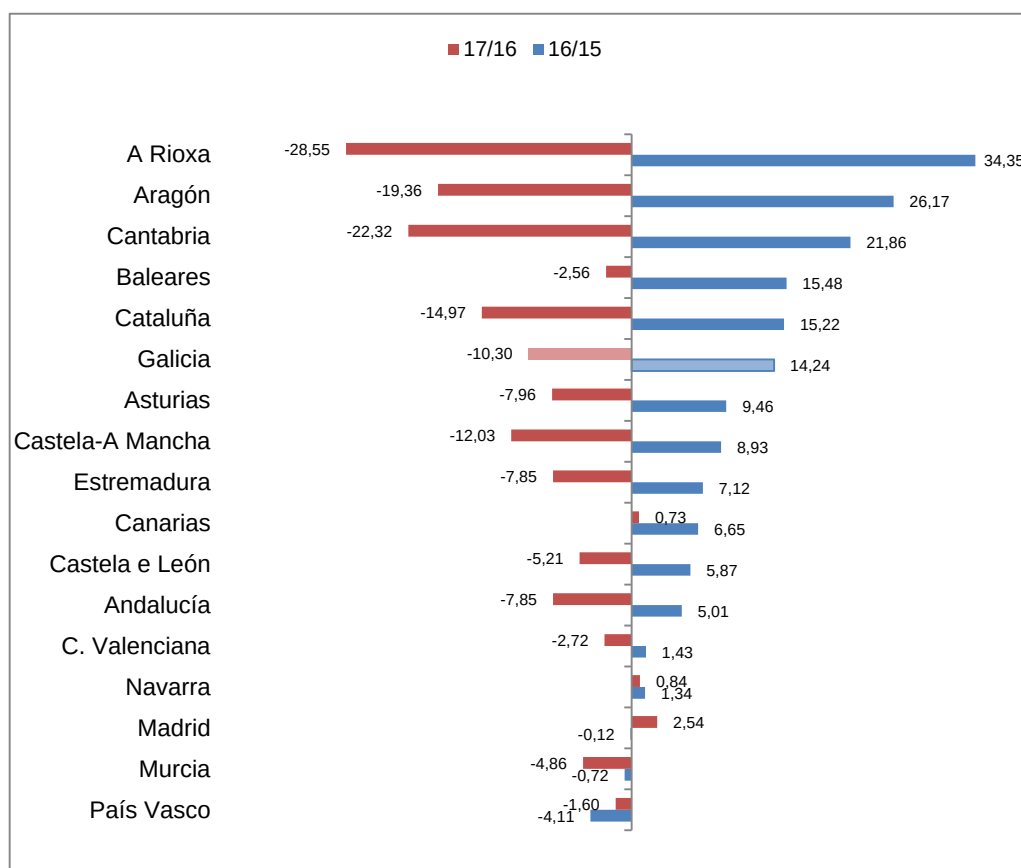
**Taxa de crecemento anual sociedades mercantís
constituídas e disoltas (2008-2017)**

	TCA Sociedades (2008-2017)	
	Constituídas	Disoltas
Andalucía	-0,32	2,91
Aragón	-1,79	0,79
Asturias	-1,89	1,21
Baleares	1,79	4,32
Canarias	0,19	3,99
Cantabria	-1,21	2,50
Castela e León	-3,21	3,86
Castela-A Mancha	-6,75	2,45
Cataluña	-0,14	-1,35
C. Valenciana	-1,03	-0,28
Extremadura	-3,89	2,91
Galicia	-3,15	3,79
Madrid	0,10	6,33
Murcia	-2,28	9,97
Navarra	-5,54	3,94
País Vasco	-3,50	3,11
A Ríoxa	-3,59	7,04

No bienio 2016-2017 os movementos de variación interanual nas diferentes CC.AA. seguen unha tendencia similar á debuxada para Galicia. A creación de empresas presenta variacións interanuais positivas en 2016, que pasan a ser negativas en 2017 coa excepción de Canarias e a Comunidade Foral de Navarra. A maior taxa de variación rexístrase na Ríoxa, tanto no crecemento do ano 2016 coma na variación negativa en 2017. En termos absolutos, o maior incremento do número de sociedades en 2016 amósase en Cataluña e Madrid, con 21.769 e 19.924 sociedades máis,

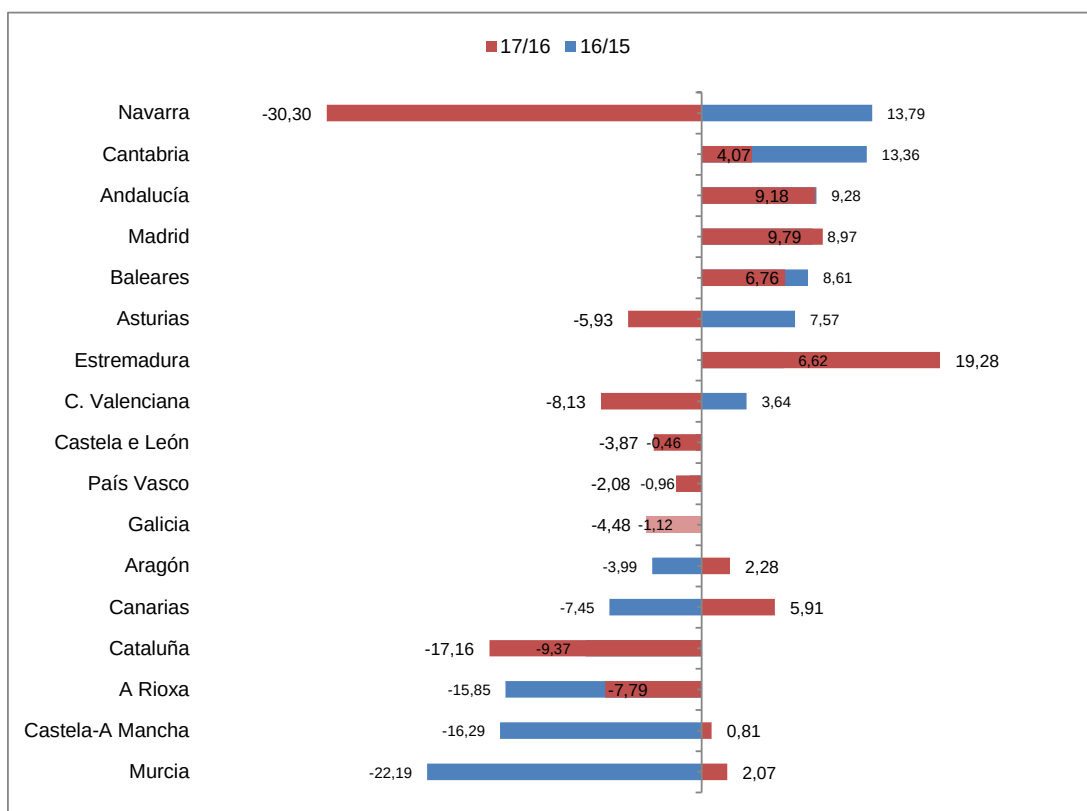
respectivamente. Pola contra, o menor número de sociedades creadas en 2016 atópase na Rioxa. Os datos en 2017 son similares, pese a que o liderado pasa á comunidade madrileña en detrimento da catalá (gráfico 2.12).

Gráfico 2.12

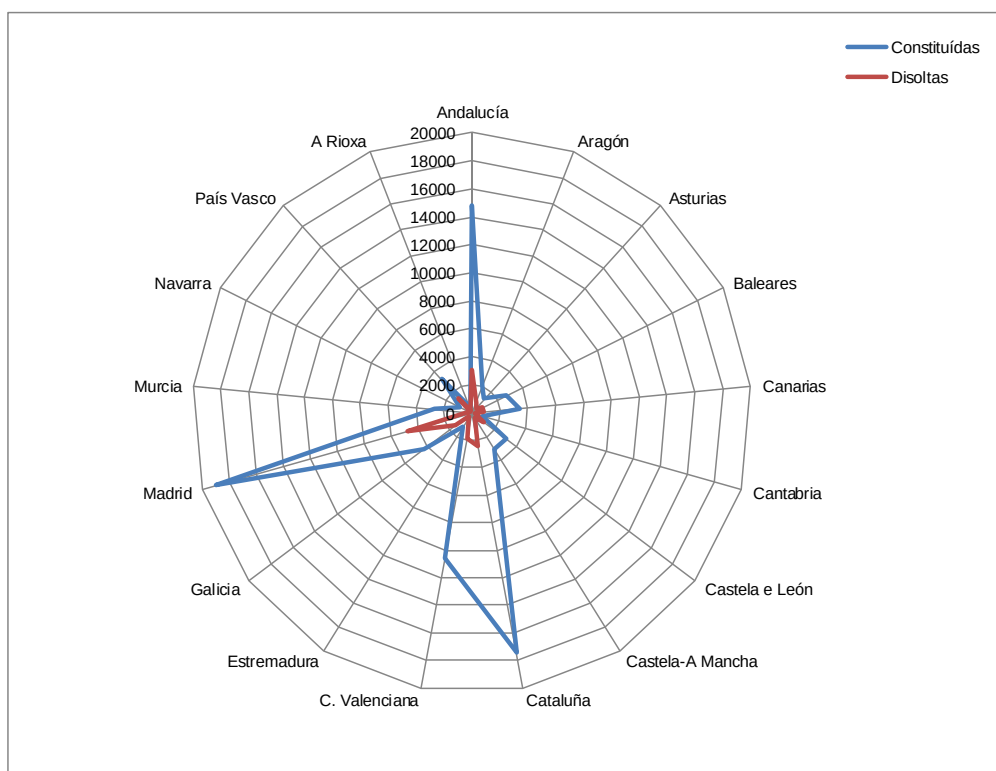
No que atinxe as sociedades disoltas, a comparación entre as diferentes CC.AA. presenta unha maior variabilidade (gráfico 2.13). O máis salientable é que só cinco (A Rioxa, Cataluña, Galicia, País Vasco e Castela e León) presentan dúas taxas interanuais consecutivas negativas. Destas comunidades, Galicia é a terceira na diminución media no bienio, sendo Cataluña onde maior é a redución do número de sociedades disoltas nos dous anos. En termos absolutos, Madrid e Andalucía achegan o maior número de sociedades disoltas nos dous anos, correspondendo a Navarra o menor número.

Gráfico 2.13

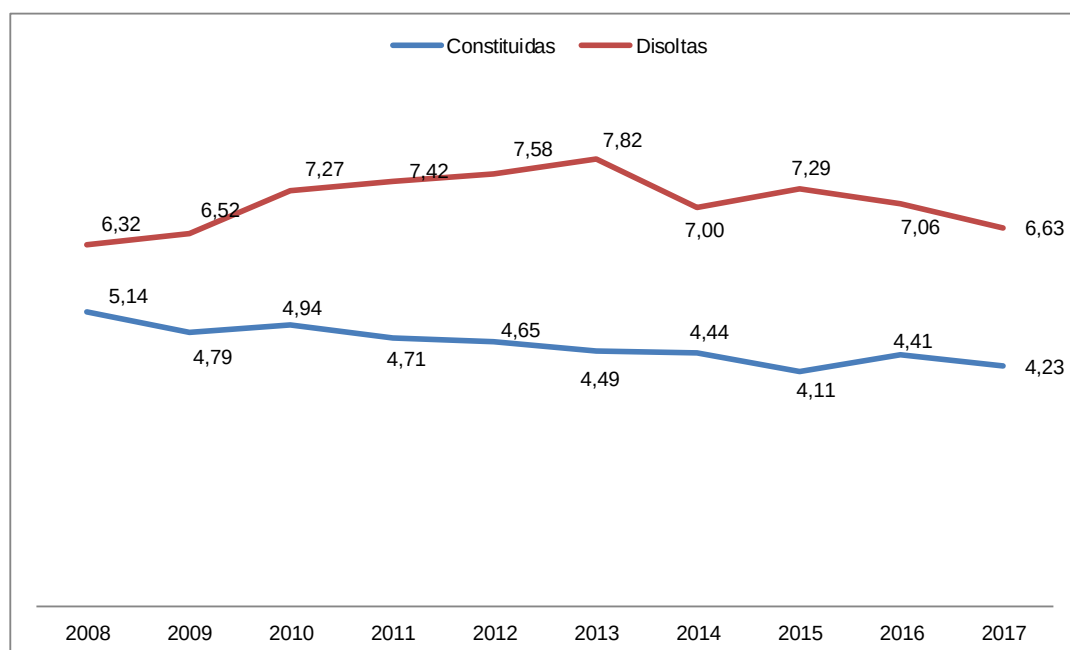
Unha das características máis destacadas no que se refire ás sociedades mercantís é a alta concentración que presentan en determinadas CC.AA. O gráfico 2.14 amosa o número medio de creación e disolución de sociedades nos últimos dez anos, distribuídos por CC.AA. Pódese comprobar como Madrid, Cataluña, Comunidade Valenciana e Andalucía inclúen o maior número de sociedades en media anual, tanto no que se refire ás que se crean coma as disoltas. Galicia ocupa o quinto lugar en ambas clasificacións.

Gráfico 2.14

A este respecto, pódese salientar que Galicia vai perdendo peso relativo no conxunto do Estado, tanto no que se refire ás sociedades disoltas –o que é positivo- como nas constituídas (gráfico 2.15).

Gráfico 2.15

Segundo a forma xurídica que adoptaron as sociedades mercantís constituídas en

Galicia no bienio 2016-2017, as de responsabilidade limitada foron as máis numerosas: máis do 99,5% do total, igualando a porcentaxe rexistrada no conxunto do Estado.

O cadro 2.13 reflicte o número de sociedades mercantís constituídas por CC.AA., como tamén o total en España, no período 2015-2017, xunto co capital suscrito para a constitución de ditas sociedades. No 2016, o capital suscrito para a constitución das sociedades galegas superou os 204 millóns de euros, unha diminución do 44,5% en relación co ano anterior. En 2

Cadro 2.13

Capital suscrito polas sociedades mercantís Galicia /España. 2015-2017

	Nº de sociedades			Capital total suscrito		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
	94.644	101.047	94.377	7.355.949	6.292.376	5.262.217
Andalucía	15.893	16.689	15.379	688.381	716.249	644.395
Aragón	2.002	2.526	2.037	76.679	168.490	90.340
Asturias	1.332	1.458	1.342	47.346	71.182	61.770
Baleares	3.108	3.589	3.497	344.965	498.911	168.543
Canarias	3.577	3.815	3.843	93.740	204.789	186.389
Cantabria	805	981	762	20.578	20.253	16.607
Castela e León	2.847	3.014	2.857	86.384	196.911	147.180
Castela-A Mancha	2.732	2.976	2.618	85.899	72.233	67.129
Cataluña	18.894	21.769	18.510	840.417	950.541	1.025.090
C. Valenciana	10.991	11.148	10.845	578.110	753.292	752.571
Estremadura	1.165	1.248	1.150	122.197	74.082	64.105
Galicia	3.968	4.533	4.066	368.693	204.576	317.054
Madrid	19.947	19.924	20.431	3.608.403	1.895.965	1.256.410
Murcia	2.796	2.776	2.641	173.613	183.137	119.999
Navarra	820	831	838	26.809	23.901	60.704
País Vasco	3.137	3.008	2.960	142.917	208.154	248.472
A Rioxa		571	408	49.228	46.905	33.231

017, a contía aumenta ata os 317 millóns, un incremento próximo ao 55%.

O capital medio suscrito tamén sofre unha redución entre 2015 e 2016, pasando de 92,91 euros a 45,13 euros. Non obstante, entre 2016 e 2017 volve a aumentarse case un 73%, quedando nos 77,98 euros. Esta situación motiva que o importe medio da subscrición en Galicia sexa notablemente superior ao importe medio no conxunto do Estado, que é de 55,75 euros. Só o País Vasco e A Rioxa superan esta cantidade en 2017, sendo Cantabria a que rexistra menor importe medio, próximo a 22 euros. O cadro 2.13b abunda nesta información, recollendo as sociedades que ampliaron capital no período 2015-2017, así como o capital total ampliado.

Pódese comprobar que o número de sociedades que amplían capital diminúe cada ano, cunha taxa de variación interanual decrecente do 7,45% entre 2015 e 2016 que pasa a ser inferior ao 5,97% en 2017. En ambos casos son taxas superiores ás rexistradas en España, dun -2,66% e un -1,57%, respectivamente. Deste xeito, se no ano 2015 o 4,69% das sociedades que ampliaron capital en España eran galegas, en 2017 a porcentaxe redúcese ata o 4,26%.

Cadro 2.13b

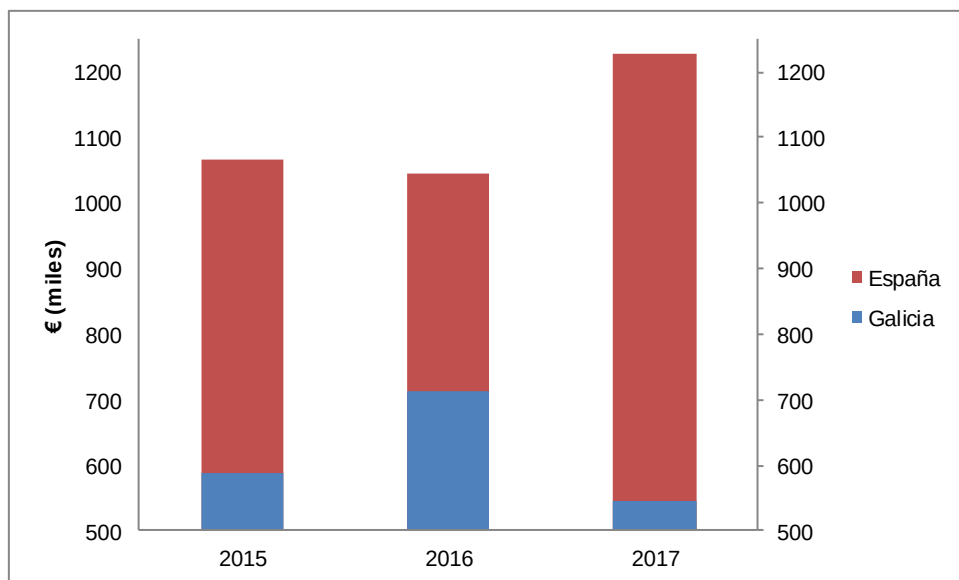
Sociedades mercantís que amplían capital. Galicia /España. 2015

		Nº de sociedades	Capital total ampliado (*)
2015	Galicia	1.520	893.100
	España	32.370	34.544.392
2016	Galicia	1.405	1.002.097
	España	31.507	32.908.240
2017	Galicia	1.321	721.357
	España	31.010	38.040.739

Doutra banda, o capital ampliado increméntase un 12,20% en Galicia en 2016, a diferenza do acontecido en España, onde rexistra un decrecemento medio dun 4,73%. No 2017, porén, atópase a situación contraria: na comunidade galega o capital obxecto de ampliacións rexistra unha forte redución do 28,01%, mentres en España aumenta un 15,60%. O capital ampliado en sociedades galegas pasa de representar un 2,59% no conxunto do Estado en 2015 a un 1,90% en función dos últimos datos dispoñibles.

O capital medio ampliado polas sociedades en Galicia aumenta en máis de 125.000 euros entre 2015 e 2016, pero rexistra unha caída de preto de 170.000 euros ata os 546.069 euros en media do ano 2017. Polo contrario, en España diminúe 2,13% en 2016 pero aumenta nun 17,45% no período 2016-2017. Segundo o último dato dispoñible, o importe medio das ampliacións de capital en España superan en máis de 680.000 euros o das sociedades galegas (gráfico 2.16).

Cadro 2.16

O cadro 2.14 permite comprobar que no ano 2017 a comunidade galega continúa na senda de diminución do número de sociedades mercantís disoltas. No bienio 2016-2017 en Galicia disolvéronse 83 sociedades menos que en 2015, o que contrasta coa evolución crecente rexistrada en España. Así, no conxunto do Estado en 2016, as sociedades disoltas aumentaron un 2,24%, e en 2017 outro 1,60%. Na comunidade galega, polo contrario, decreceron respectivamente un 1,12% e un 4,41%. O peso relativo das sociedades mercantís galegas no conxunto das españolas vai decrecendo progresivamente, dende o 7,28% do 2015 ata o 6,63% actual.

Cadro 2.14

Sociedades mercantís disoltas

		Sociedades disoltas			
		Total	Voluntaria	Por fusión	Outras
2014	Galicia	1.528	1.132	86	310
	España	21.850	14.869	1.857	5.124
2015	Galicia	1.512	1.166	104	242
	España	20.758	14.602	1.931	4.225
2016	Galicia	1.495	1.206	87	202
	España	21.223	15.578	2.346	3.299
2017	Galicia	1.429	1.163	89	177
	España	21.563	16.620	2.265	2.678

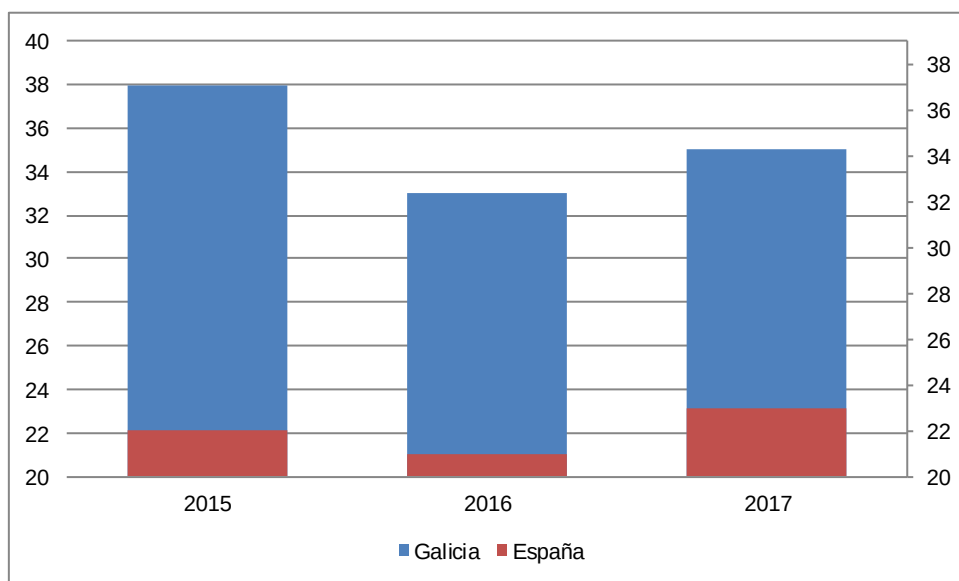
Notas: Os datos son provisionais dende abril de 2017.

Fonte: INE

Unha ollada máis atenta á distinta tipoloxía de causas de disolución das sociedades revela que a porcentaxe de sociedades que se disolven voluntariamente é lixeiramente superior en Galicia que en España (81,39% e 77,08% en 2017, respectivamente); mentres que a representación das que se disolven por procesos de fusión en Galicia é máis reducida (6,23% fronte a 10,50% en 2017). Non obstante, mentres que en España os procesos de fusión en 2017 se reducen un 3,45% en relación cos rexistrados en 2016, en Galicia aumentan un 2,30%. Polo contrario, a porcentaxe de disolucións voluntarias aumenta preto dun 6,7% no bienio en España, mentres que se reducen en Galicia un 3,56%.

Como dato de particular interese, o índice de rotación permite contrastar a evolución das sociedades disoltas e constituídas. Como se pode comprobar no gráfico 2.17, este parámetro é en Galicia superior ao de España. En particular, en Galicia no ano 2015 constituíanse 38 sociedades por cada cen disoltas. O valor descende ata 33 sociedades en 2016, e volve a aumentar ata o dato máis recente: 34 sociedades por cada 100 disoltas. En España os valores son preto de 12 puntos inferiores nos tres anos analizados.

Gráfico 2.17

Analízase agora a información proporcionada pola Estatística do procedemento concursal, que combina información recollida vía cuestionario dos Xulgados do Mercantil e dos Xulgados de 1ª Instancia, como tamén dos Xulgados de 1ª Instancia e Instrución con competencia mercantil. A estatística proporciona datos trimestrais sobre o número de debedores concursados, así como do tipo de concurso (voluntario ou necesario), da clase de procedemento (ordinario ou abreviado), e da existencia de proposta anticipada de convenio e do seu contido (quita, espera, quita e espera ou outra proposición).

Neste contexto, o cadro 2.15 reflicte que os debedores concursados en Galicia continúan a diminuír, como veñen facendo dende 2013. Os últimos datos dispoñibles (2017) amosan que, mentres os debedores concursados galegos se reducen un 9,41%, en España se produce un lixeiro incremento (0,67%).

Cadro 2.15

Debedores concursados. Galicia / España. 2008-2015

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Galicia	185	345	336	412	539	539	460	331	308	279
España	2.902	5.922	5.750	6.755	8.726	9.660	7.038	5.746	5.253	5.288

Datos provisionais dende o segundo trimestre de 2017.

Fonte: INE, Estatística do procedemento concursal.

Estes datos poden completarse coa análise desagregada dos concursos de acredores por natureza xurídica do debedor, por tipo de concurso e por clase de procedemento (cadro 2.16). O número de debedores concursais con actividade empresarial en Galicia

vense reducindo dende 2013. En particular, no bienio 2016-2017 redúcense un 12,8% cada ano, a diferenza do que pasa no conxunto do Estado, onde en 2016 se produce unha diminución do 8,60% pero entre 2016 e 2017 aumenta lixeiramente (un 0,67%). Pódese comprobar tamén que a maioría de debedores sometidos a concurso de acredores en Galicia veñen sendo voluntarios (máis do 90% nos últimos tres anos), e de carácter abreviado (en media, o 87% entre 2015 e 2017).

Cadro 2.16

Debedores concursados. Desagregación en distintas variables. Galicia. 2012-2015

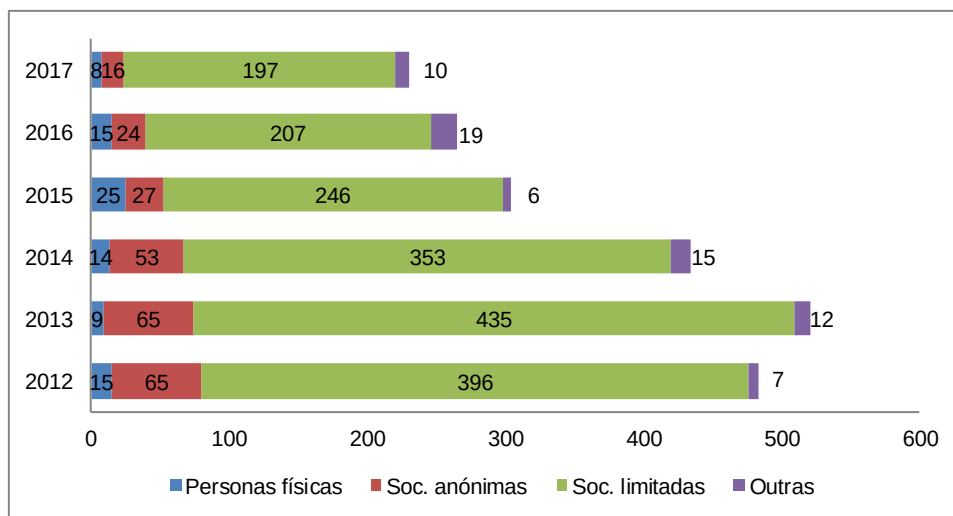
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Por natureza xurídica						
- Personas físicas sen actividade empresarial	58	18	25	27	43	48
- Empresas	481	521	435	304	265	231
- Personas físicas	15	9	14	25	15	8
- Soc. anónimas	65	65	53	27	24	16
- Soc. limitadas	396	435	353	246	207	197
- Outras	7	12	15	6	19	10
Por tipo de concurso						
- Por vontade	509	502	417	307	287	253
- Necesario	30	37	43	24	21	26
Por clase de procedemento						
- Ordinario	65	89	49	56	25	39

Datos provisionais dende o segundo trimestre de 2017.

Fonte: INE, Estatística do procedemento concursal.

O gráfico 2.18 amosa a diminución continua do número de sociedades en concurso de acredores dende 2013. Obsérvase que a maioría das empresas son sociedades de responsabilidade limitada, seguidas a moita distancia das sociedades anónimas e as empresas de persoa física. En media, dende ese ano 2013 o 90,38% dos procedementos concursais celebráronse en empresas, sendo o 73,91% sociedades de responsabilidade limitada e o 9,05% anónimas. A porcentaxe de procedementos sobre persoa física é do 4%. Non obstante, debe sinalarse que os procedementos con persoas físicas veñen aumentando a unha media anual do 50,65% dende 2013, mentres que os correspondentes a empresas decrecen a un ritmo do 3,79% anual. En correspondencia, os concursos cuxo obxecto son empresas dunha persoa física aumentan a un ritmo medio anual do 14,47%, e os celebrados con sociedades decrecen tanto nas sociedades anónimas coma limitadas (-16,96% e -3,29% respectivamente, en media anual).

Gráfico 2.18

O cadro 2.17 permite realizar unha análise máis polo miúdo das empresas sometidas a concurso de acredores en Galicia nos últimos anos. En función do tramo de persoas asalariadas, conséntase que a maior parte dos procedementos concursais se celebran con empresas de menos de 10 persoas traballadoras. Cabe sinalar que a porcentaxe correspondente a dito tramo en 2012 era dun 54,47%, que aumenta ata un 72,73% no 2017. Dende 2015 aumenta 15 puntos porcentuais. Polo contrario, a porcentaxe que representan as empresas de máis de 10 persoas traballadoras ven diminuindo, especialmente no caso de empresas con máis de 100 persoas asalariadas. En concreto, no ano 2016 representaron un 23,02%, que pasan a pouco máis do 19% en 2017.

Atendendo ao volume de negocio, as empresas máis afectadas son as que teñen unha facturación inferior a dous millóns de euros anuais. En media, dende 2013 preto de tres de cada catro empresas concursadas (un 72,72% do total) entraban neste tramo. Non obstante, dende 2015 se producen descensos continuados neste tramo, dun 6,73% en 2016 que se triplican (-18,27%) en 2017; como tamén descende a incidencia nas empresas con volume de negocio sen clasificar. Cabe destacar que o número de procedementos concursais en empresas con facturación entre 2 e 5 millóns se duplica entre 2016 e 2017.

Finalmente, no que atinxe aos sectores produtivos, a maior incidencia corresponde cos servizos. Dende 2013 practicamente a metade dos procedementos concursais (48,63% en media) corresponde con empresas deste sector, seguidas de empresas do sector da construción (23,55%) e industriais (16,99%).

Cadro 2.17

Empresas concursadas por tramos de persoal asalariado, volume de negocio e actividade económica principal. Galicia. 2012-2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Total empresas	481	521	435	304	265	231
Por tramos de persoal asalariado						
· 0	44	56	49	45	38	42
· 1-9	218	240	239	159	145	126
· 10-49	152	173	87	65	53	38
· 50-99	27	17	15	7	3	6
· Máis de 100	8	18	11	4	5	0
· Sen clasificar	32	17	34	24	21	19
Por volume de negocio *						
· Menos de 2	326	345	302	223	208	170
· 2-5	65	73	29	21	9	16
· 5-10	29	42	19	6	3	8
· Máis de 10	29	25	18	3	6	5
· Sen clasificar	32	36	67	51	39	32
Por actividade económica principal						
· Agricultura e pesca	2	4	12	7	3	5
· Industria	113	108	76	39	37	38
· Enerxía	2	4	1	1	1	0
· Construción	148	120	113	75	49	56
· Servizos	185	231	197	158	154	113
· Sen clasificar	31	54	34	24	21	19

Elaboración propia.

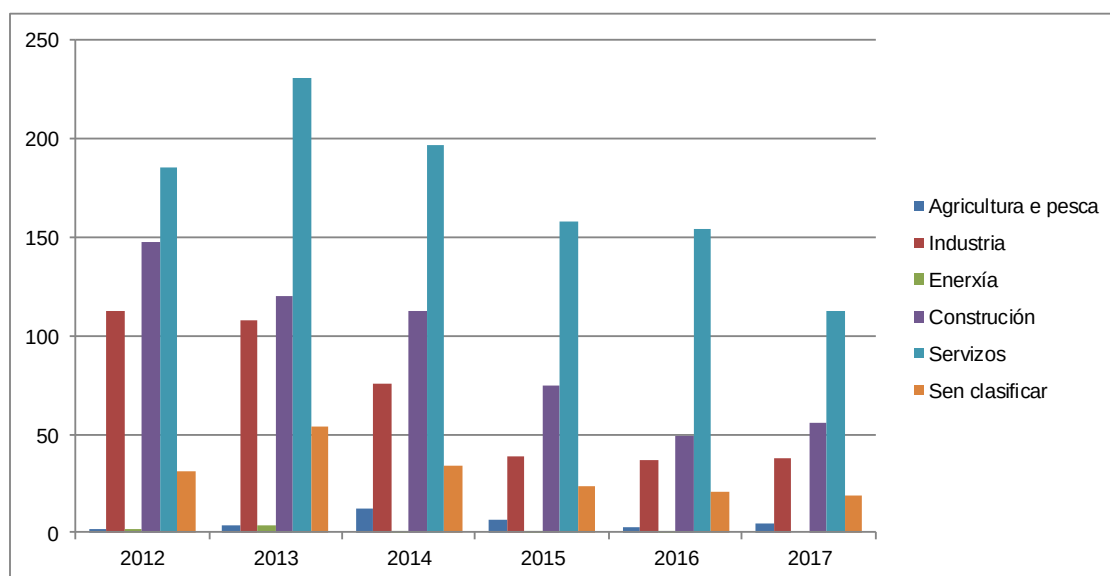
* En millóns de euros.

Datos provisionales dende o segundo trimestre de 2017.

Fonte: INE, Estatística do procedemento concursal.

O gráfico 2.19 afonda neste aspecto, destacando o protagonismo das empresas de servizos nos procedementos concursais, e como esta vai diminuíndo progresivamente dende o ano 2013. Similar tendencia pódese constatar no caso das empresas construtoras, aínda que se pode comprobar como se produce un lixeiro incremento no período máis recente.

Gráfico 2.19

Como complemento, o cadro 2.18 presenta a análise dos procesos concursais en función da idade das sociedades. Pódese comprobar que a maior incidencia corresponde a empresas de máis de 20 anos de antigüidade.

Cadro 2.18

Nº Procedementos concursais por idade das sociedades

	2015	2016	2017
De 0 a 4 anos	41	26	31
De 5 a 8 anos	40	57	26
De 9 a 12 anos	70	56	34
De 13 a 16 anos	47	31	39
De 17 a 19 anos	25	22	24
20 o máis anos	76	66	66
Sen Clasificar	5	7	11

Elaboración propia.

Datos provisionales dende o segundo trimestre de 2017.

Fonte: INE, Estatística do procedemento concursal.

2.3. Análise de enquisas industriais

2.3.1. Estatística estrutural de empresas do sector industrial

Esta estatística, recollida polo Regulamento 295/2008 do Parlamento e do Consello da UE, ten como obxectivo coñecer as características estruturais e económicas das empresas do sector industrial como tamaño, datos económicos (ingresos e gastos), estrutura de emprego e investimento. Inclúe as industrias extractivas e manufacturas, as actividades de subministro de enerxía e auga e saneamento.

Os últimos datos dispoñibles proporcionados polo INE son un avance de 2016, elaborados cos datos do sector industrial de 2015. Segundo estes datos, a cifra de negocios acadou 570.538 millóns de euros en 2016, xerando un valor engadido de 135.891 millóns de euros. Nese contexto, o cadro 2.19 permite situar o sector industrial galego no marco estatal en 2016 en función de diferentes parámetros: a cifra de negocios, o volume de ocupación no sector e o investimento en activos materiais.

A comunidade galega acada en 2016 unha cifra de negocios no sector industrial de 36.010 millóns de euros, un 6,31% do total estatal, que a sitúa en sétimo lugar tanto en valor absoluto coma relativo. Galicia ocupa a mesma posición no que se refire a participación nos investimentos en activos materiais, mentres que mellora un punto en canto a persoas ocupadas no sector industrial, sendo a sexta comunidade do Estado onde máis persoas traballan en empresas industriais.

Aínda que para o ano 2016 se aplican diferentes melloras metodolóxicas que fan que os resultados non sexan estritamente comparables con outros anos –posto que a evolución pode obedecer tanto a cambios reais no sector como a ditos cambios de metodoloxía-, a comparación no marco dos mesmos parámetros en todas as CC.AA. (e no conxunto do Estado) pode servir de referencia para ver como se comportan globalmente. Tendo en conta dita prevención, vemos que a cifra de negocios total no sector industrial en España se reduce en preto de 12 millóns de euros entre 2015 e 2016, unha contracción do 2,09%. En Galicia a redución é inferior a esa media, un decrecemento dun 1,55%, que nos sitúa no marco de comportamento de Cataluña (-1,53%) e Valencia (-1,41%). O cadro 2.19 recolle esta información.

Cadro 2.19

Cifra de negocios no sector industrial por comunidades autónomas. 2016

	Cifra de negocios		Personal ocupado		Inversión en activos materiais	
	Millóns de €	% sobre total	Media anual	% sobre total	Millóns de €	% sobre total
Andalucía	64.982	11,39	208.500	10,05	2.335	10,85
Aragón	25.736	4,51	89.310	4,30	1.004	4,67
Asturias	12.609	2,21	47.960	2,31	486	2,26
Baleares	4.272	0,75	23.011	1,11	202	0,94
Canarias	5.677	1,00	33.131	1,60	257	1,19
Cantabria	8.253	1,45	29.528	1,42	270	1,25
Castela e León	37.756	6,62	128.142	6,18	1.637	7,61
Castela-A Mancha	22.186	3,89	89.208	4,30	1.010	4,69
Cataluña	129.921	22,77	460.033	22,17	4.776	22,19
C. Valenciana	60.652	10,63	251.198	12,11	2.211	10,27
Extremadura	7.112	1,25	27.216	1,31	260	1,21
Galicia	36.010	6,31	133.323	6,43	1.141	5,30
Madrid	59.323	10,40	207.294	9,99	2.348	10,91
Murcia	18.984	3,33	69.433	3,35	633	2,94
Navarra	18.553	3,25	66.327	3,20	837	3,89
País Vasco	52.571	9,21	184.694	8,90	1.827	8,49
A Ríoxa	5.669	0,99	24.928	1,20	257	1,19
Ceuta	151	0,03	1.230	0,06	13	0,06
Melilla	121	0,02	443	0,02	17	0,08
Total	570.538	100,00	2.074.909	100,00	21.521	100,00

Elaboración propia con datos do INE, Estatística estrutural de empresas do sector industrial.

Segundo o cadro 2.20, as porcentaxes de participación de cada comunidade na cifra de negocios total estatal son bastante estables. Así, as CC.AA. con maior participación son Cataluña (22,8%), Andalucía (11,4%), a Comunidade Valenciana (10,6%), Madrid (10,4%), e o País Vasco (9,2%). A análise da evolución da representación por CC.AA. dende 2009 revela que podemos destacar diferentes grupos. En cabeza, e de forma destacada, figura Cataluña, con valores sempre superiores ao 20%. A continuación figuran as CC.AA. que aportan entre o 10% e o 15% da cifra total de negocios: Andalucía, Comunidade Valenciana e Madrid. En terceiro lugar aparece o grupo de comunidades que representa entre o 5 e o 10%, no que se atopa Galicia xunto co País Vasco e Castela e León. O grupo máis numeroso está conformado por aquelas comunidades que supoñen entre o 1 e o 5% da cifra de negocios total estatal, nomeadamente Aragón, Castela-A Mancha, Murcia, Navarra, Asturias, Cantabria e Extremadura. Pechan a lista as CC.AA. con achegas inferiores ao 1%, Baleares, A Ríoxa e Canarias. O gráfico 2.20 amosa como son cinco as CC.AA. moi destacadas na súa participación na cifra de negocios estatal dende 2009.

Cadro 2.20

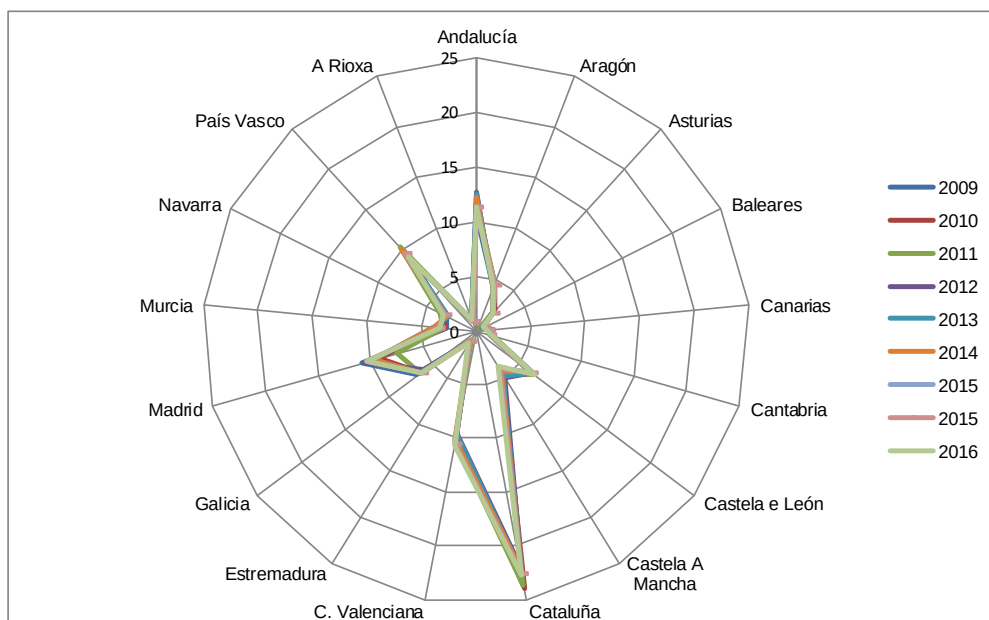
Distribución porcentual da cifra de negocios. Por CC.AA. 2009-2016

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Andalucía	10,6	11,2	11,8	12,7	12,5	12,2	11,3	11,4
Aragón	4,4	4,7	4,6	4,2	4,4	4,3	4,5	4,5
Asturias	2,5	2,5	2,3	2,4	2,4	2,4	2,3	2,2
Baleares	0,8	0,8	0,4	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7
Canarias	1,5	1,4	1,1	1,6	1,4	1,2	1,1	1,0
Cantabria	1,4	1,4	1,5	1,4	1,3	1,4	1,4	1,4
Castela e León	6,5	6,3	6,7	6,4	6,3	6,2	6,4	6,6
Castela-A Mancha	4,7	4,4	4,7	5,0	4,8	4,4	4,0	3,9
Cataluña	23,5	24,0	23,6	22,2	22,4	22,3	22,7	22,8
C. Valenciana	9,6	9,8	10,3	9,4	9,7	10,1	10,6	10,6
Estremadura	1,1	1,1	0,9	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Galicia	6,7	6,3	6,5	6,0	6,5	6,3	6,3	6,3
Madrid	10,9	9,3	7,6	10,5	9,8	9,7	10,3	10,4
Murcia	2,7	2,9	3,0	3,5	3,7	3,8	3,5	3,3
Navarra	3,0	3,2	3,6	2,8	2,9	3,0	3,2	3,3
País Vasco	9,0	9,6	10,3	9,1	9,1	10,0	9,6	9,2
A Ríoxa	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	1,0
España	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

A partir de 2016 se inclúe un cambio de metodoloxía.

Fonte: INE, "Enquisa industrial de empresas" e "Estatística estrutural de empresas do sector industrial".

Gráfico 2.20

Cataluña, Andalucía, Madrid e a Comunidade Valenciana aportan máis do 50% da cifra total dende 2008. Se a ditas CC.AA. lle engadimos o País Vasco, conxuntamente

estas concentran case dous de cada tres euros (un 64% de media dende 2009) da cifra de negocios do sector industrial en España.

O cadro 2.21 completa a información anterior incluíndo a porcentaxe de representación da comunidade galega no total de persoas ocupadas no sector industrial nos últimos anos. Este indicador caracterízase pola mesma estabilidade que foi destacada no caso da representatividade na cifra de negocios.

Cadro 2.21

Evolución da porcentaxe de Galicia no Estado nas principais variables da industria. 2001-2016

	Persoas ocupadas	Cifra de negocios
2001	6,0	5,8
2002	6,2	6,2
2003	6,2	6,1
2004	6,1	6,0
2005	6,3	6,0
2006	6,5	6,2
2007	6,7	6,6
2008	6,9	6,7
2009	6,9	6,7
2010	6,8	6,7
2011	6,9	6,7
2012	6,7	6,0
2013	6,8	6,5
2014	6,6	6,3
2015	6,4	6,3
2016	6,4	6,3

Elaboración propia

A partir de 2016 se inclúe un cambio de metodoloxía.

Fonte: INE, "Enquisa industrial de empresas" e "Estatística e estrutural de empresas do sector industrial".

Galicia vai aumentando o seu peso nas variables estruturais do sector industrial dende 2001 ata 2009, ano a partir do cal vai baixando progresivamente ata o bienio final, caracterizado pola estabilidade.

2.3.2. Estatística estrutural de empresas do sector comercio

Tamén a partir do ano 2015 no marco do Proxecto de integración das enquisas económicas estruturais aparece esta estatística estrutural para o sector comercio, que inclúe datos non comparables con períodos anteriores. Neste caso, os últimos datos dispoñibles a nivel autonómico datan do ano 2015.

As CC.AA. que figuran en cabeza nas diferentes variables do sector comercial coinciden coas sinaladas como principais protagonistas no sector industrial (cadro 2.22). Así, no que se refire á número de locais comerciais, Andalucía, Cataluña,

Madrid e Valencia ocupan de novo os primeiros postos; como tamén no resto de variables aínda que se alternan o liderado: en cifra de negocios e investimento en activos materiais, Madrid e Cataluña encabezan a clasificación; e Cataluña é a que lidera a clasificación da variable soldos e salarios, en correspondencia co seu liderado en termos de poboación ocupada. A comunidade galega, pola súa banda, ocupa a quinta posición en todas as variables agás no investimento de activos materiais, onde perde un posto en favor de Canarias.

Cadro 2.22

Cifra de negocios no sector comercial por comunidades autónomas. 2016

	Nacional	Andalucía	Aragón	Asturias	Baleares	Canarias	Cantabria	Castela e León	Castela-A Mancha
Locais (núm.)	857.245	149.772	23.494	18.053	19.441	37.565	9.181	45.222	36.178
Cifra negocios	682.057.599	84.599.755	18.189.512	9.802.419	12.193.653	23.480.255	5.764.195	29.695.189	19.650.039
Soldos e salarios	50.164.642	6.209.312	1.330.855	906.028	1.055.681	1.967.546	472.192	1.849.342	1.345.807
Inversión en activos materiais	9.130.414	1.129.367	263.227	152.665	220.665	547.960	78.555	396.522	269.135
Persoal ocupado	2.955.041	468.099	81.918	61.142	68.707	138.350	31.636	131.204	100.893
	Cataluña	Valencia	Extremadura	Galicia	Madrid	Murcia	Navarra	P Vasco	A Ríoxa
Locais (núm.)	148.565	96.347	20.855	55.293	111.401	27.029	10.939	38.378	6.044
Cifra negocios	131.660.775	61.652.078	9.346.787	43.217.777	168.968.522	20.764.143	8.956.868	28.908.637	3.357.781
Soldos e salarios	10.868.849	5.297.299	629.823	2.584.843	10.781.525	1.440.507	619.133	2.429.470	274.279
Inversión en activos materiais	1.771.941	931.669	171.388	480.467	1.905.865	300.704	110.119	330.701	55.062
Persoal ocupado	541.589	341.429	56.200	173.424	466.428	104.601	35.661	127.231	18.044

Elaboración propia con datos do INE, Estatística estrutural de empresas do sector comercial.

O cadro 2.23 afonda na información anterior, amosando as porcentaxes relativas que cada comunidade representa en cada variable sobre o total estatal. De igual forma que no sector industrial, as catro CC.AA. citadas teñen unha participación de entre o 60 e o 65% do total estatal en cada variable, correspondendo a menor ao número de locais e a maior ao pago de soldos e salarios. Galicia ten unha participación que oscila entre o 5,15% dos soldos e salarios e o 6,45% do número total de locais.

Cadro 2.23

Cifra de negocios no sector comercial por comunidades autónomas (%). 2016

	Nacional	Andalucía	Aragón	Asturias	Baleares	Canarias	Cantabria	Castela e León	Castela-A Mancha
Locais (núm.)	100,00	17,47	2,74	2,11	2,27	4,38	1,07	5,28	4,22
Cifra negocios	100,00	12,40	2,67	1,44	1,79	3,44	0,85	4,35	2,88
Soldos e salarios	100,00	12,38	2,65	1,81	2,10	3,92	0,94	3,69	2,68
Inversión en activos materiais	100,00	12,37	2,88	1,67	2,42	6,00	0,86	4,34	2,95
Persoal ocupado	100,00	15,84	2,77	2,07	2,33	4,68	1,07	4,44	3,41
	Cataluña	Valencia	Extremadura	Galicia	Madrid	Murcia	Navarra	País Vasco	A Ríoxa
Locais (núm.)	17,33	11,24	2,43	6,45	13,00	3,15	1,28	4,48	0,71
Cifra negocios	19,30	9,04	1,37	6,34	24,77	3,04	1,31	4,24	0,49
Soldos e salarios	21,67	10,56	1,26	5,15	21,49	2,87	1,23	4,84	0,55
Inversión en activos materiais	19,41	10,20	1,88	5,26	20,87	3,29	1,21	3,62	0,60
Persoal ocupado	18,33	11,55	1,90	5,87	15,78	3,54	1,21	4,31	0,61

Elaboración propia con datos do INE, Estatística estrutural de empresas do sector comercial.

O cadro 2.24 recolle a porcentaxe de vendas por CC.AA. dende 2012. Pódese constatar que a variación de metodoloxía introduce máis heteroxeneidade nesta estatística da que rexistramos no caso anterior do sector industrial, con particular incidencia nos datos correspondentes á Comunidade de Madrid.

Cadro 2.24**Porcentaxe de vendas por CCAA. 2012-2015**

	2012	2013	2014	2015
Andalucía	12,7	11,9	12,0	12,4
Aragón	4,5	4,4	4,7	2,7
Asturias	2,2	2,2	2,2	1,4
Baleares	0,3	0,3	0,3	1,8
Canarias	1,4	1,3	1,1	3,4
Cantabria	1,4	1,4	1,4	0,8
Castela e León	6,7	6,9	6,7	4,4
Castela-A Mancha	4,8	5,0	4,8	2,9
Cataluña	23,6	23,3	23,5	19,3
C.Valenciana	9,1	9,9	10,0	9,0
Estremadura	0,9	0,8	0,9	1,4
Galicia	6,7	7,1	6,8	6,3
Madrid	7,2	7,1	6,9	24,8
Murcia	3,5	3,6	3,7	3,0
Navarra	3,6	3,6	3,7	1,3
País Vasco	10,4	10,2	10,3	4,2
A Ríoxa	1,1	1,1	1,1	0,5
España	100,0	100,0	100,0	100,0

Fonte: INE, Enquisa industrial de produtos.

Feita dita prevención sobre o cambio de metodoloxía, a visión dinámica na última década da participación relativa de Galicia no importe estatal da produción comercializada figura no cadro 2.25. Tivo unha suba continuada no cuadrenio 2006-2009, até chegar ao 7,6%, a maior porcentaxe da serie. Dende ese punto, volve a diminuír ata o 6,3% dos últimos datos dispoñibles.

Cadro 2.25**Evolución do peso de Galicia no total**

	% Galicia / España
2005	6,4
2006	6,7
2007	7,1
2008	7,4
2009	7,6
2010	7,3
2011	6,9
2012	6,7
2013	7,1
2014	6,8
2015	6,3

Elaboración propia.

(1) Lista de produtos PRODCOM.

Fonte: INE, Enquisa industrial de produtos.

No cadro 2.26 preséntase a desagregación por grandes agrupacións da actividade produtiva do valor da produción comercializada galega en 2015. A maior achega, máis

do 63% do total, procede do comercio por xunto, mentres que o minorista acada o 30,56% e o grupo de venda e reparación de vehículos o 6,01% restante.

Cadro 2.26

Porcentaxe do valor da produción comercializada, por grandes agrupacións. Galicia. 2015

G TOTAL SECTOR COMERCIO	43.217.777
45 Venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas	2.598.438
451 Venda de vehículos de motor	1.449.686
452 Mantemento e reparación de vehículos de motor	617.670
453 Comercio de repostos e accesorios de vehículos de motor	495.669
454 Venda, mantemento e reparación de motocicletas e dos seus repostos e accesorios	35.413
46 Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás de vehículos de motor e motocicletas	27.412.522
461 Intermediarios do comercio	190.803
462 Comercio por xunto de materias primas agrarias e de animais vivos	930.590
463 Comercio por xunto de produtos alimenticios, bebidas e tabaco	7.465.948
464 Comercio por xunto de artigos de uso doméstico	11.650.802
465 Comercio por xunto de equipos para as tecnoloxías da información e as comunicacións	402.906
466 Comercio por xunto de outra maquinaria, equipos e subministracións	1.291.357
467 Outro por xunto especializado	5.430.667
469 Comercio por xunto non especializado	49.448
47 Comercio polo miúdo, agás de vehículos de motor e motocicletas	13.206.817
471 Comercio polo miúdo en establecementos non especializados	5.142.409
472 Comercio polo miúdo de produtos alimenticios, bebidas e tabaco en establecementos especializados	1.120.535
473 Comercio polo miúdo de combustible para a automoción en establecementos especializados	1.109.035
474 Comercio polo miúdo de equipos para as tecnoloxías da información e as comunicacións en establecementos especializados	261.589
475 Comercio polo miúdo de outros artigos de uso doméstico en establecementos especializados	1.054.370
476 Comercio polo miúdo de artigos culturais e recreativos en establecementos especializados	410.858
477 Comercio polo miúdo de outros artigos en establecementos especializados	2.988.789
478 Comercio polo miúdo en postos de venda e en mercadillos	113.133
479 Comercio polo miúdo non realizado nin en establecementos, nin en postos de venda nin en mercadillos	1.006.100

Fonte: INE, Enquisa industrial de produtos.

Unha ollada máis atenta aos dous grupos revela o papel protagonista dos artigos de uso doméstico, produtos alimenticios, bebidas e tabaco e de produtos especializados no caso do comercio por xunto, con máis dun 55,54% deste apartado; mentres que no grupo de comercio polo miúdo se detecta unha menor concentración, coincidindo o papel principal dos produtos especializados (11,90%). Finalmente, no que se refire ao grupo de venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas, o 55,80% procede da venda de vehículos de motor.

2.3.3. Análise doutras enquisas industriais (Índice de cifra de negocios, da produción e de prezos)

O ano 2015 prodúcese un cambio de base na estatística de cifra de negocios na industria (cadro 2.27). Tendo en conta esa variación, pódense comprobar tamén as variacións relativas dos anos 2015 e 2016. Como se pode observar, en Galicia mantense un lixeiro incremento constante do 0,2% no bienio. Este comportamento sitúa a comunidade galega no grupo das que presentan variacións positivas, pero no límite inferior da variabilidade.

Cadro 2.27

Índice de negocios na industria. CC.AA. 2014-2016

	índice			Variación	
	2014	2015	2016	2015	2016
Andalucía	105,3	100,0	97,9	-5,0	-2,1
Aragón	91,4	100,0	100,9	9,4	0,9
Asturias	102,5	100,0	95,8	-2,4	-4,2
Baleares	99,8	100,0	103,7	0,2	3,7
Canarias	139,0	100,0	97,7	-28,0	-2,3
Cantabria	100,1	100,0	96,2	-0,1	-3,8
Castela e León	91,6	100,0	108,2	9,2	8,2
Castela A Mancha	102,5	100,0	98,2	-2,4	-1,8
Cataluña	98,2	100,0	101,3	1,8	1,3
C. Valenciana	93,9	100,0	100,8	6,5	0,8
Extremadura	93,9	100,0	102,2	6,5	2,2
Galicia	99,8	100,0	100,2	0,2	0,2
Madrid	96,8	100,0	100,6	3,3	0,6
Murcia	102,3	100,0	96,9	-2,2	-3,1
Navarra	96,4	100,0	99,9	3,7	-0,1
País Vasco	99,7	100,0	100,4	0,3	0,4
A Rioxa	94,2	100,0	98,0	6,2	-2,0
España	98,4	100,0	100,5	1,6	0,5

En porcentaxe anual (promedio dun ano sobre decembro do ano anterior)

Fonte: INE, índice de cifra de negocios na industria.

O índice de produción industrial (IPI) é un indicador conxuntural que permite medir a evolución experimentada no volume de valor engadido bruto a custo de factores do sector industrial a curto prazo. Este indicador sufriu o mesmo tratamento estatístico que o anterior, no que se refire ao cambio de base (base actual con ano de referencia 2015). O cadro 2.28 reflicte a evolución nos tres últimos anos do IPI no conxunto das CC.AA., como tamén a nivel estatal.

Cadro 2.28

Variación do Índice xeral de produción industrial*. Por CC.AA. 2014-2015

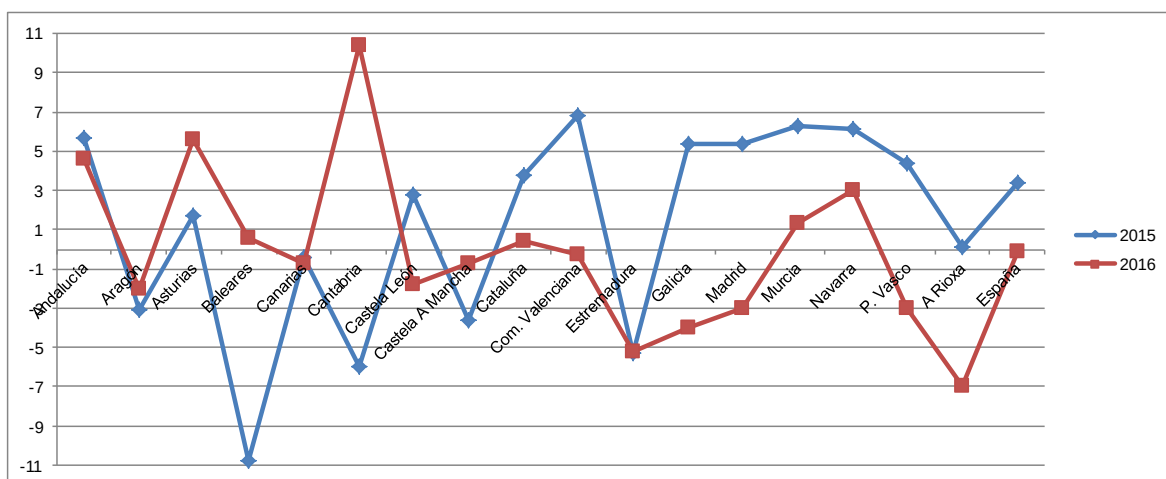
	Variación anual			Media anual (decembro)		
	2016	2015	2014	2016	2015	2014
Andalucía	4,6	5,7	-5,5	99,8	100,0	96,4
Aragón	-2,0	-3,1	9,6	99,3	100,0	98,9
Asturias	5,6	1,7	1,9	94,0	100,0	92,9
Baleares	0,6	-10,8	5,1	100,9	100,0	98,5
Canarias	-0,7	-0,4	3,3	98,7	100,0	100,2
Cantabria	10,4	-6,0	0,6	100,7	100,0	101,7
Castela e León	-1,8	2,8	4,7	102,2	100,0	98,4
Castela-A Mancha	-0,7	-3,6	6,1	99,1	100,0	95,9
Cataluña	0,4	3,8	4,9	103,1	100,0	97,5
C. Valenciana	-0,3	6,8	2,5	103,1	100,0	94,4
Extremadura	-5,2	-5,3	-2,1	98,1	100,0	98,7
Galicia	-4,0	5,4	0,8	102,3	100,0	96,0
Madrid	-3,0	5,4	2,2	104,0	100,0	96,9
Murcia	1,3	6,3	3,8	97,1	100,0	96,4
Navarra	3,0	6,1	-0,4	101,8	100,0	97,7
País Vasco	-3,0	4,4	7,3	101,1	100,0	96,4
A Ríoxa	-7,0	0,1	7,0	95,6	100,0	96,9
España	-0,1	3,4	3,1	101,6	100,0	96,8

* En porcentaxe anual (decembro sobre decembro)

Fonte: INE, Índice de produción industrial (IPI)

Como se pode comprobar no gráfico 2.21, as CC.AA. e o total nacional, experimentaron descenso neste indicador en 2016 en relación con 2015, con excepción de Asturias, Baleares e Cantabria. Neste contexto de comportamento decrecente, a caída do IPI en Galicia é superior á media estatal, quedando no grupo das comunidades que máis reducións relativas presentan. Non obstante, cabe sinalar que a media anual do IPI galego é superior á media estatal (102,3 e 101,6, respectivamente), por enriba de CC.AA. como o País Vasco ou Navarra e só un punto por debaixo de Cataluña e a Comunidade Valenciana. Concretamente, se en 2014 a nosa comunidade era a que presentaba o cuarto menor IPI (oito décimas inferior á media estatal), en 2016 pasa a ocupar o cuarto posto entre as CC.AA. que mellor índice rexistran, sete décimas superior á media do conxunto do Estado.

Gráfico 2.21

Para rematar este epígrafe, ofrécese unha análise máis detallada da estrutura do IPI en 2016 para Galicia e a media do Estado. O valor en Galicia é superior en case todos os grandes grupos, e particularmente no relacionado co IPI dos bens de consumo duradeiro. Polo contrario, presenta un valor inferior no caso dos bens de equipo (cadro 2.29).

Cadro 2.29

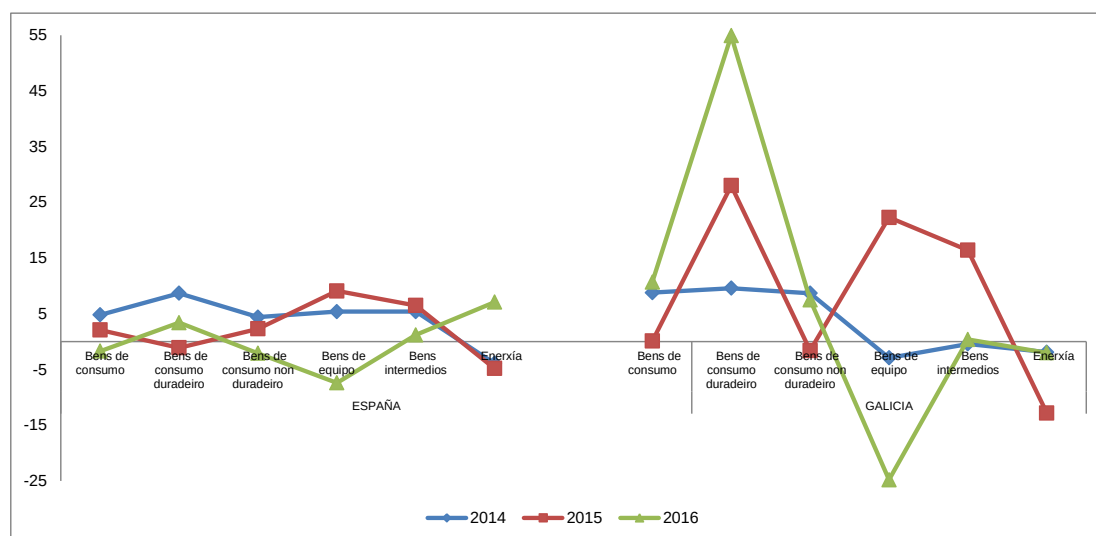
Estructura IPI Galicia-España 2016

	España	Galicia
Bens de consumo	101,4	108,0
Bens de consumo duradeiro	101,4	154,2
Bens de consumo non duradeiro	101,4	105,5
Bens de equipo	103,6	89,9
Bens intermedios	101,9	108,5
Enerxía	99,3	103,5

Fonte: INE, Índice de produción industrial (IPI)

Constátase tamén unha maior variabilidade dos índices respectivos no caso da comunidade galega, onde destaca moi especialmente a volatilidade no ano 2016, cunha variación crecente importante nos bens de consumo duradeiro, e unha decrecente nos bens de equipo (gráfico 2.22).

Gráfico 2.22

2.4. Estatística estrutural de empresas do sector servizos

Neste apartado recóllense os resultados principais da enquisa estrutural relacionada co sector servizos. Esta inclúe actividades variadas, sendo as principais ramas recollidas transporte e almacenamento, hostalería, información e comunicacións, actividades científico-técnicas, administrativas, de entretemento, reparacións e outras actividades englobadas no sector terciario ou de servizos. Os últimos datos dispoñibles a nivel autonómico son de 2015.

De forma similar ao comentado no apartado de comercio, o cadro 2.30 permite comprobar unha alta concentración nun número limitado de CC.AA. das diferentes cifras indicativas do sector servizos. Así, Cataluña, Madrid, Andalucía e a Comunidades Valenciana ocupan as primeiras posicións (e a mesma ordenación) calquera que sexa o parámetro analizado. Galicia, en función desta enquisa, acada a mellor posición no conxunto do Estado en canto ao seu número de locais comerciais, quinta en importancia cun 5,55% en España. Comparte a sétima posición en persoal ocupado no sector e soldos e salarios, cunha porcentaxe do 4,68% e 3,78%, respectivamente, do total estatal. No relacionado coa cifra de negocios, a súa participación redúcese a un 3,65%, o que a coloca en octavo posto no conxunto das comunidades. A menor participación da comunidade galega vincúlase co investimento en activos materiais, preto dun 2,90% que a deixan en décimo lugar na clasificación de porcentaxes de participación relativa.

Cadro 2.30

Cifra de negocios no sector servizos por comunidades autónomas (%). 2016

	Nacional	Andalucía	Aragón	Asturias	Baleares	Canarias	Cantabria	Castela León	Castela A Mancha
Locais (núm.)	1.258.662	180.582	34.360	27.856	38.421	57.777	14.620	56.841	40.204
Cifra negocios	416.963.298	37.677.173	8.205.497	5.449.593	15.631.504	19.603.800	2.908.423	10.906.131	7.642.924
Soldos e salarios	95.071.283	9.713.526	2.033.141	1.423.578	3.026.346	4.052.048	796.256	3.007.184	1.825.910
Inversión en activos materiais	29.425.462	2.989.661	895.024	276.936	1.623.139	1.226.474	165.347	1.374.100	540.580
Persoal ocupado	5.111.117	662.447	127.863	94.991	166.119	256.928	53.049	209.201	133.264
	Cataluña	Valencia	Extremadura	Galicia	Madrid	Murcia	Navarra	P Vasco	A Ríoxa
Locais (núm.)	243.842	125.410	21.183	69.922	235.038	30.005	16.131	56.081	8.115
Cifra negocios	83.602.992	28.797.796	3.001.270	15.197.005	146.074.748	7.266.338	4.040.957	19.010.248	1.427.307
Soldos e salarios	19.371.572	6.887.412	777.909	3.589.216	30.209.867	1.609.015	1.046.861	5.187.682	361.343
Inversión en activos materiais	4.944.232	1.843.829	271.583	853.340	10.486.712	455.431	241.858	1.122.951	92.153
Persoal ocupado	977.295	455.969	66.082	238.941	1.211.821	119.460	58.934	242.711	25.581

Elaboración propia con datos do INE, Estatística estrutural de empresas do sector servizos.

Como se pode comprobar no cadro 2.31, e tal e como se anticipou, Galicia ocupa en 2015 a oitava posición na cifra de negocios no sector servizos. Cabe sinalar que Cataluña e Madrid concentran máis do 55% da achega á cifra de negocios do sector servizos.

Cadro 2.31

Variación na cifra de negocios dos servizos. Por CC.AA. 2015

	2015	Cifra de negocios
Andalucía	9,0	37.677.173
Aragón	2,0	8.205.497
Asturias	1,3	5.449.593
Baleares	3,7	15.631.504
Canarias	4,7	19.603.800
Cantabria	0,7	2.908.423
Castela e León	2,6	10.906.131
Castela-A Mancha	1,8	7.642.924
Cataluña	20,1	83.602.992
C. Valenciana	6,9	28.797.796
Extremadura	0,7	3.001.270
Galicia	3,6	15.197.005
Madrid	35,0	146.074.748
Murcia	1,7	7.266.338
Navarra	1,0	4.040.957
País Vasco	4,6	19.010.248
A Ríoxa	0,3	1.427.307
España	100,0	416.963.298

En porcentaxe de variación anual (decembro 2015 sobre decembro 2014)

Fonte: INE, Indicadores de actividade do sector servizos.

No referente ao índice de emprego no sector servizos de mercado, a concentración é lixeiramente inferior á das variables anteriormente comentadas (cadro 2.32).

Cadro 2.32

Persoal ocupado en servizos por CC.AA. 2015

	2015	Persoal ocupado
Andalucía	13,0	662.447
Aragón	2,5	127.863
Asturias	1,9	94.991
Baleares	3,3	166.119
Canarias	5,0	256.928
Cantabria	1,0	53.049
Castela e León	4,1	209.201
Castela-A Mancha	2,6	133.264
Cataluña	19,1	977.295
C. Valenciana	8,9	455.969
Estremadura	1,3	66.082
Galicia	4,67	238.941
Madrid	23,7	1.211.821
Murcia	2,3	119.460
Navarra	1,2	58.934
País Vasco	4,7	242.711
A Rioxa	0,5	25.581
España	100,00	5.111.117

En porcentaxe de variación anual (decembro 2015 sobre decembro 2014)

Fonte: INE, Indicadores de actividade do sector servizos.

Para rematar con este apartado, o sector de transporte e almacenamento é o que ten maior participación no conxunto do sector servizos en 2015. O sector é maioritario en todos os parámetros analizados, con excepción de número de locais, onde a maior importancia reside na hostalaría (cadro 2.33).

Cadro 2.33

Cifra de negocios no sector servizos. Grupos principais. 2016

	Total	Transporte e almacenamento	Hostalaría	Información comunicacións	Actividades		
					Inmobiliarias	Profesionais científicas e técnicas e de servizos auxiliares	Administrativas
Número de locais	69.922	12.449	20.830	2.372	5.580	19.720	7.234
Cifra de negocios	15.197.005	5.600.328	2.510.071	2.019.237	628.350	2.425.366	1.910.236
Soldos e salarios	3.589.216	883.764	565.767	562.809	59.677	721.975	773.724
Investimento en activos materiais	853.340	378.391	50.188	124.762	149.580	71.993	77.826
Persoal ocupado	238.941	47.090	65.923	14.998	7.246	45.583	55.266
Número de locais	100,00	17,80	29,79	3,39	7,98	28,20	10,35
Cifra de negocios	100,00	36,85	16,52	13,29	4,13	15,96	12,57
Soldos e salarios	100,00	24,62	15,76	15,68	1,66	20,12	21,56
Investimento en activos materiais	100,00	44,34	5,88	14,62	17,53	8,44	9,12
Persoal ocupado	100,00	19,71	27,59	6,28	3,03	19,08	23,13

Fonte: INE, Indicadores de actividade do sector servizos.

O achegamento ao comportamento do sector turístico galego farémolo en función dos datos do IGE. Comezamos a análise comprobando o número de establecementos hoteleiros e de turismo rural rexistrados en Galicia no último quinquenio. Tras catro anos consecutivos de caídas no número de establecementos e prazas, en 2016 rexístrase un leve incremento, máis notable nos establecementos hoteleiros por canto no de turismo rural mellora só o número de prazas. No conxunto do período, Galicia

perde 36 establecementos hoteleiros e 41 de turismo rural, un 2,32% e un 6,30% dos rexistrados en 2012, respectivamente. En correspondencia, pérdese tamén un 2,43% das prazas en establecementos hoteleiros e un 6,30% das existentes en locais de turismo rural. No conxunto do sector, dende 2012 ata 2016 hai 1.960 prazas menos no sector (cadro 2.34).

Cadro 2.34

Establecementos hoteleiros e de turismo rural estimados 2012-2017

		Establecementos hoteleiros	Prazas	Establecementos turismo rural	Prazas
GALICIA	2012	1.548	63.155	536	6.678
	2013	1.523	61.818	520	6.493
	2014	1.529	62.173	511	6.358
	2015	1.497	61.454	497	6.238
	2016	1.512	61.616	495	6.257
A CORUÑA	2012	630	25.613	151	1.851
	2013	620	24.935	152	1.880
	2014	636	25.258	150	1.806
	2015	630	25.179	147	1.806
	2016	627	25.220	145	1.777
LUGO	2012	295	9.158	134	1.716
	2013	304	9.340	131	1.654
	2014	306	9.739	131	1.665
	2015	300	9.580	123	1.603
	2016	294	9.193	132	1.736
OURENSE	2012	191	6.180	78	990
	2013	196	6.272	74	960
	2014	184	6.009	74	960
	2015	181	6.030	70	927
	2016	187	6.251	69	899
PONTEVEDRA	2012	432	22.204	172	2.121
	2013	402	21.271	163	1.998
	2014	402	21.166	156	1.927
	2015	387	20.665	156	1.903
	2016	404	20.953	149	1.846

INE, "Enquisa de ocupación hoteleira" e "Enquisa de ocupación en aloxamentos de turismo rural".

O comportamento é similar en todas as provincias galegas, decrecente no período 2012-2015 e cunha lixeira mellora no 2016 no sector hoteleiro. No que se refire ao turismo rural, só na provincia de Lugo aumenta o número de establecementos, que segue descendendo no resto das provincias. Pola súa banda, Pontevedra é a provincia que rexistra unha mellora máis notable no sector hostaleiro.

O cadro 2.35 ofrece información sobre o número de turistas que visitaron Galicia no último quinquenio. A maior parte deles é turismo interno, aínda que se observa unha cada vez maior entrada de turistas procedentes do estranxeiro e, en particular, de

países externos á UE. Agás na provincia de Pontevedra, este é o turismo que presenta unha maior taxa de crecemento en media anual dende 2012.

Cadro 2.35

**Viaxeiros/as e noites en establecementos
hoteleiros e de turismo rural por procedencia**

		Nacionais	UE	Outros/as
Galicia	2012	2.473.594	521.831	220.922
	2013	2.545.254	567.130	261.776
	2014	2.669.107	677.056	301.408
	2015	2.928.461	783.120	374.609
	2016	3.102.983	834.219	389.198
A Coruña	2012	1.011.917	279.487	140.270
	2013	1.045.444	322.290	173.074
	2014	1.105.852	387.951	199.264
	2015	1.219.363	472.790	252.717
	2016	1.337.243	464.965	258.363
Lugo	2012	382.286	84.175	36.296
	2013	420.549	92.509	44.406
	2014	454.301	126.010	55.373
	2015	507.097	138.765	64.830
	2016	478.198	139.917	65.469
Ourense	2012	245.972	19.610	5.816
	2013	242.037	18.837	6.214
	2014	239.109	17.773	5.890
	2015	261.202	20.684	7.392
	2016	279.303	23.684	9.555
Pontevedra	2012	833.419	138.559	38.540
	2013	837.224	133.495	38.081
	2014	869.844	145.322	40.881
	2015	940.800	150.881	49.670
	2016	1.008.239	205.653	55.812
TCA 2012-2017	Galicia	5,83	12,44	15,21
	A Coruña	7,22	13,57	16,50
	Lugo	5,76	13,55	15,89
	Ourense	3,23	4,83	13,21
	Pontevedra	4,88	10,38	9,70

INE, "Enquisa de ocupación hoteleira" e "Enquisa de ocupación en aloxamentos de turismo rural".

No cadro 2.36 figuran o número de persoas que entraron e Galicia no período 2014-2016, desagregadas por establecemento hoteleiro.

Constátase un incremento do número de persoas nos dous períodos analizados, con especial incidencia no turismo rural: medra un 23,15% en 2015 e no 10,38% no 2016; mentres que as que se hospedan en establecementos hoteleiros aumentan un 12,03% e 5,88% en ambos períodos. O número de noites feitas tamén presenta taxas de variación positivas, de preto dun 18% en 2016 para o caso do turismo rural e dun 10,37% nos hoteis.

Cadro 2.36

**viaxeiros/as e noites en establecementos
hoteleiros e de turismo rural. Galicia**

	Establecementos hoteleiros		Turismo rural	
	Viaxeiros/as	Noites	Viaxeiros/as	Noites
2014	3.647.571	7.096.619	156.991	308.287
2015	4.086.190	7.684.702	193.328	362.233
2016	4.326.400	8.241.692	213.382	427.204

INE, "Enquisa de ocupación hoteleira" e "Enquisa de ocupación en aloxamentos de turismo rural".

O crecemento de persoas que entraron en Galicia no ano 2016 produciuse con especial intensidade nas estranxeiras (cun 8,16%), mellorando a xa positiva porcentaxe de variación nas residentes en España (un 7,13%). Obsérvase que os establecementos hoteleiros seguen sendo o destino preferente, tanto do turismo nacional coma do estranxeiro.

Non obstante, os incrementos máis notables no bienio 2015-2016 rexístranse nos apartamentos turísticos, que incrementan un 43,75% o número de ocupantes nacionais e un 62,09% no caso das e dos viaxeiros estranxeiros. Tamén cabe sinalar a mellora do turismo rural como destino do turismo estranxeiro, con taxas de variación interanual dun 31,18% e un 50,44% nas noites de aloxamento (cadro 2.37).

Cadro 2.37

viaxeiros/as e noites en establecementos por procedencia

		Nacional		Estranxeiro	
		Viaxeiros/as	Noites	Viaxeiros/as	Noites
2015	Hoteleiros	2.928.461	5.868.297	1.157.728	1.816.405
	Campamentos turísticos	172.560	702.039	58.810	132.484
	Apartamentos turísticos	70.343	279.616	15.081	44.509
	Turismo rural	147.478	289.095	45.850	73.140
2016	Hoteleiros	3.104.208	6.321.254	1.221.242	1.930.627
	Campamentos turísticos	196.913	794.999	75.597	168.640
	Apartamentos turísticos	101.119	367.540	24.445	66.387
	Turismo rural	153.520	317.509	60.145	110.033

INE, "Enquisa de ocupación hoteleira" e "Enquisa de ocupación en aloxamentos de turismo rural".

2.5. Investigación científica, desenvolvemento tecnolóxico e innovación (I + D + i)

2.5.1. Investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D)

O gasto interno en investigación e desenvolvemento (I+D) alcanzou en España en 2016 13.260 millóns de euros, un incremento do 0,7% en relación co ano anterior (cadro 2.38). Dito gasto supón un 1,19% do PIB español, un lixeiro descenso dende o 1,22% destinado en 2015. No relacionado coas persoas implicadas en actividades de I+D, en 2016 ocuparon a un total de 205.872,9 persoas en equivalencia a xornada

completa (un incremento do 2,5% en relación con 2015). O cadro 2.38 presenta o detalle de gastos en I+D (internos e en persoal) distribuídos por CC.AA. Existe unha alta concentración do gasto e o persoal ocupado en actividades de I+D en Madrid e Cataluña. En concreto, ambas comunidades achegan case a metade do gasto total español en I+D (49,8%), e ocupan ao 46,3% do persoal de investigación e desenvolvemento.

Galicia dedica en 2016 un 0,87% do seu PIB a I+D, unhas décimas máis que o destinado en 2015 (0,84%). No que se refire á situación relativa no marco estatal, o gasto interno total en Galicia (503.88 euros) supón un 3,8% do gasto total estatal, por debaixo do que lle correspondería en proporción a súa participación no PIB (5,18%) e no número de empresas españolas (6,1%). Unha conclusión similar, aínda que en menor medida, obtense na análise do número de persoas implicadas nestas actividades, un 4,5% inferior á participación que lle correspondería pola representatividade na poboación activa (5,52%).

Castela e León (13,1%) e Murcia (10,2%) son as comunidades con maiores taxas de crecemento no gasto en I+D no ano 2016; mentres as maiores reducións sitúanse en Extremadura (-9,0%) e Andalucía (-7,9%). A variación na comunidade galega (1,5%), sen ser das máis elevadas, duplica a media de variación estatal (0,7%). Deste xeito, a nosa comunidade mantén a sétima posición en relación coa súa participación no gasto total en I+D do Estado. A análise do persoal implicado nestas actividades sitúa a Galicia en quinto lugar no relacionado coa participación relativa no persoal total ocupado en actividades de I+D en España (4,5%), cunha taxa de variación en relación co ano precedente que supera nun punto á media do conxunto do Estado.

Cadro 2.38

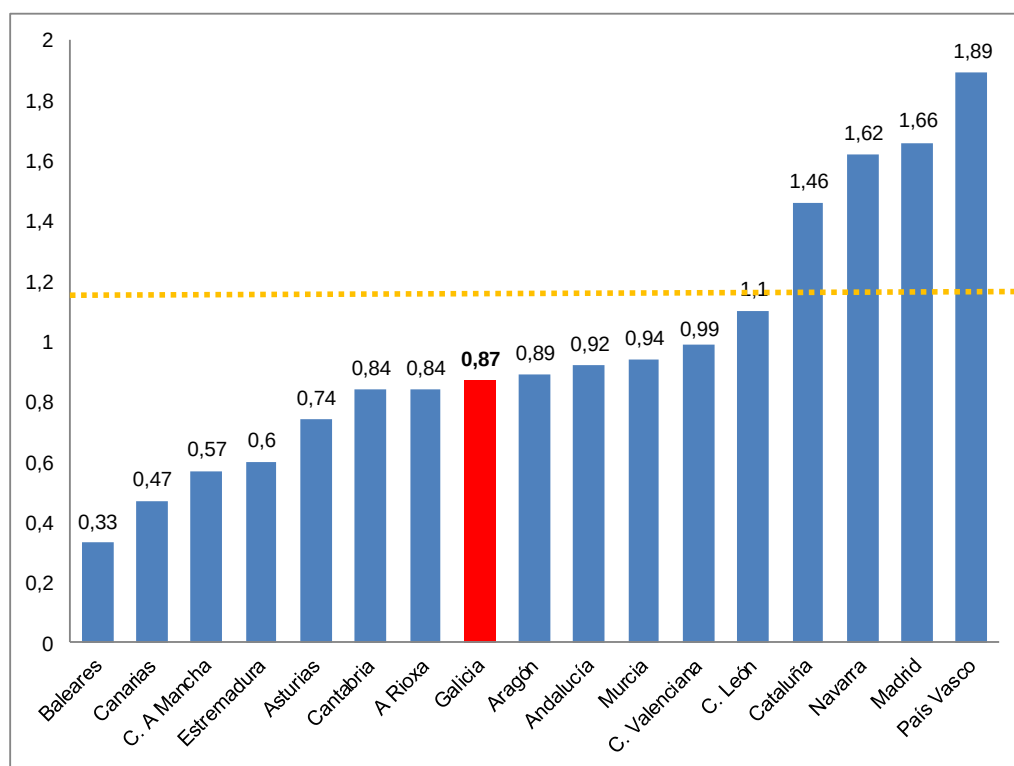
Gastos internos e persoal en I + D. Por comunidades autónomas. 2016

	Gastos internos			Persoal en equivalencia a xornada completa		
	Total (Miles de euros)	%	Taxa de Variación 2015-2016	Total	%	Taxa de Variación 2015-2016
Andalucía	1.359.795	10,3	-7,9	23.121,2	11,2	-1,7
Aragón	310.138	2,3	2,7	5.603,6	2,7	4,1
Asturias	161.352	1,2	1,7	3.127,3	1,5	4,3
Baleares	94.568	0,7	6,1	2.005,3	1,0	11,3
Canarias	198.586	1,5	-1,8	3.202,5	1,6	3,3
Cantabria	105.921	0,8	2,5	1.836,2	0,9	3,0
Castela e León	606.603	4,6	13,1	8.873,5	4,3	-0,1
Castela-A Mancha	216.222	1,6	6,5	3.149,7	1,5	11,0
Cataluña	3.103.405	23,4	-0,1	46.592,4	22,6	3,9
C. Valenciana	1.038.033	7,8	2,4	18.741,2	9,1	4,1
Extremadura	106.042	0,8	-9,0	1.885,8	0,9	-4,6
Galicia	503.888	3,8	1,5	9.366,9	4,5	3,6
Madrid	3.504.858	26,4	0,7	48.701,1	23,7	2,8
Murcia	269.137	2,0	10,2	5.808,3	2,8	3,0
Navarra	308.606	2,3	3,0	4.587,8	2,2	0,5
País Vasco	1.302.828	9,8	2,6	17.831,4	8,7	0,7
A Rioxa	67.336	0,5	-5,5	1.383,7	0,7	-1,0
Ceuta e Melilla	2.451	0,0	-	55,0	0,0	0,0
España	13.259.769	100,0	0,7	205.872,9	100,0	2,5

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

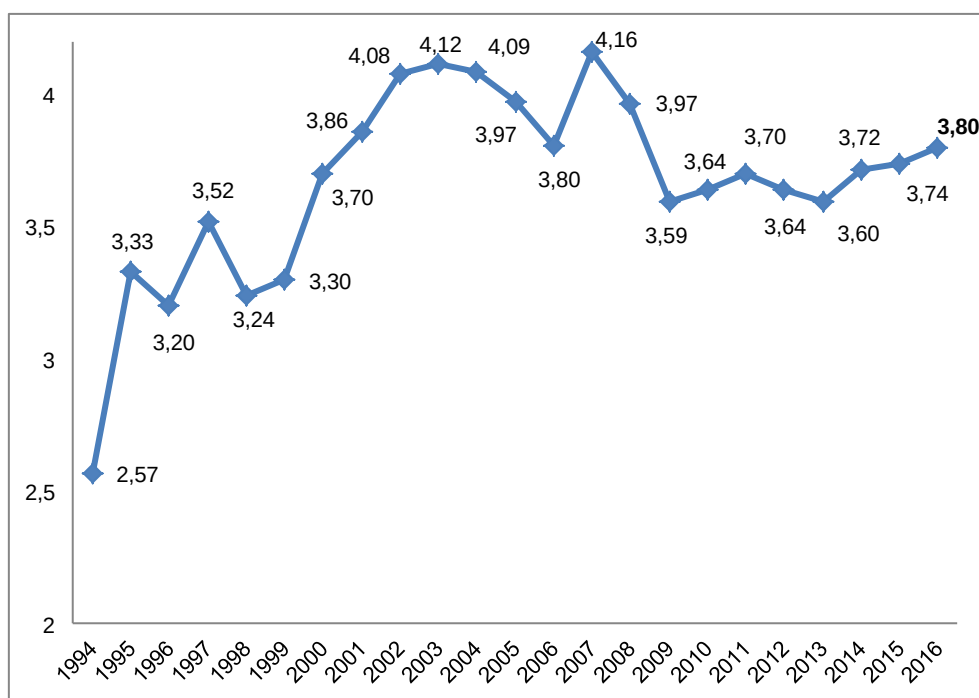
Remata esta panorámica xeral analizando a porcentaxe do PIB de cada comunidade autónoma que se destina a actividades de I+D (gráfico 2.23). Neste contexto, Galicia ocupa a décima posición, tres décimas porcentuais por debaixo da media no Estado e menos da metade do que destina o País Vasco, a comunidade que lidera a clasificación cun 1,89% do seu PIB.

Gráfico 2.23

A análise da serie histórica da porcentaxe do gasto en I+D en Galicia en relación co de España dende 1994 aparece no gráfico 2.24. A suba relativa de 1995 permitiulle a Galicia pasar do 2,57% de 1994 ao 3,33%; permanecendo relativamente estable ao redor desa porcentaxe ata o ano 2000. A partir dese momento, prodúcese unha forte suba que sitúa o gasto por enriba do 4%. Despois dunha leve caída en 2005, acada o valor máximo da serie en 2007, un 4,16%. A partir dese ano, sitúase con pequenas variacións no entorno do 3,60%. Haberá que esperar ata 2013 para recuperar a senda crecente, que acada seu valor máximo en 2016, un 3,80%. Dita porcentaxe é a maior dos últimos oito anos.

Gráfico 2.24

No que se refire á distribución do gasto en I+D por sector de execución, conséntase que o sector empresarial é o que acada máis fondos tanto en Galicia coma no conxunto do Estado. Cabe destacar, ademais, que no período transcorrido entre 2014 e 2016 dito sector reforza a súa posición como destino preferente (cadro 2.39). Así, se no ano 2014 o gasto de I+D en ensino superior –que ocupa a segunda posición na prelación de gasto total- supoñía un 79,29% do gasto en empresas; no 2016 pasa a constituír un 75,76%. Por outra banda, en 2016 o gasto total en I+D incrementouse en 26.609.000 euros na nosa comunidade. Deste aumento, o 46,24% correspóndese cun incremento de fondos para o sector empresarial, mentres que os incrementados para o ensino superior quedan nun 5,73% e o gasto nas Administracións públicas acada un 3,53%. Cabe salientar que esta tendencia se corresponde coa que se segue no total estatal –onde o sector empresarial duplica os gastos correspondentes ao ensino superior- e a detectada nas comunidades que máis invisten en I+D en proporción do seu PIB (Madrid, Navarra, Cataluña e, moi especialmente, o País Vasco).

Resulta significativo comprobar que nas comunidades que fan un maior esforzo en I+D (País Vasco, Madrid, Navarra e Cataluña) o sector privado é o responsable da meirande parte da actividade, o que pon de relevo a necesidade de dispoñer dun tecido produtivo con forte actividade de I+D. Debe notarse, ademais, que son comunidades cunha fonda tradición industrial. O sector servizos, tradicionalmente, require menos I+D para sustentar a súa actividade.

Cadro 2.39

**Gastos internos totais en I + D.
Por comunidades autónomas e sector de execución. 2016**

	Total	% sobre PIB	Empresas	Administración pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	1.359.795	0,92	501.757	276.331	579.023	2.685
Aragón	310.138	0,89	160.466	79.430	70.158	85
Asturias	161.352	0,74	74.446	28.985	57.803	117
Baleares	94.568	0,33	18.817	32.198	43.263	290
Canarias	198.586	0,47	33.147	60.175	105.084	180
Cantabria	105.921	0,84	35.633	23.260	44.008	3.020
Castela e León	606.603	1,10	363.218	49.900	193.177	309
Castela-A Mancha	216.222	0,57	128.881	26.837	(...)	(...)
Cataluña	3.103.405	1,46	1.778.955	599.304	709.041	16.105
C. Valenciana	1.038.033	0,99	434.212	131.392	471.984	445
Estremadura	106.042	0,60	20.335	24.515	(...)	(...)
Galicia	503.888	0,87	239.086	82.024	181.137	1.642
Madrid	3.504.858	1,66	1.992.705	865.147	641.532	5.474
Murcia	269.137	0,94	122.568	34.774	111.656	139
Navarra	308.606	1,62	211.019	27.075	(...)	(...)
País Vasco	1.302.828	1,89	978.503	95.747	227.260	1.319
A Ríoxa	67.336	0,84	32.224	15.682	19.394	35
España	13.259.769	1,19	7.125.972	2.452.776	3.648.812	32.209

En miles de euros (agás a 2ª columna, que está en porcentaxe)

(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

(...) dato protexido por segredo estatístico.

Na liña co anteriormente exposto constátase que o sector Empresas en España representou a maior porcentaxe sobre o gasto total en I+D, cun 53,7% (cadro 2.40). A continuación figura o sector de Ensinanza superior, cun 27,5% do gasto total. O gasto das Administracións Públicas supón o 18,5% do gasto total, mentres o 0,2% restante correspondeu ao sector Institucións Privadas sen Fins de Lucro (IPSFL). A prelación entre sectores en Galicia, como se destacou con anterioridade, é a mesma. A distribución, porén, se presenta na nosa comunidade en porcentaxes algo menores no destinado a Administracións públicas e empresas –esta última, con maior diferenza a prol de España- e lixeiramente superiores no gasto destinado ao ensino superior e IPSFL.

Cadro 2.40

Gastos internos totais en I + D (%).
Por comunidades autónomas e sector de execución. 2016

	Empresas	Administración pública	Ensino superior	IPSEFL ⁽¹⁾
Andalucía	36,90	20,32	42,58	0,20
Aragón	51,74	25,61	22,62	0,03
Asturias	46,14	17,96	35,82	0,07
Baleares	19,90	34,05	45,75	0,31
Canarias	16,69	30,30	52,92	0,09
Cantabria	33,64	21,96	41,55	2,85
Castela e León	59,88	8,23	31,85	0,05
Castela-A Mancha	59,61	12,41		
Cataluña	57,32	19,31	22,85	0,52
C. Valenciana	41,83	12,66	45,47	0,04
Estremadura	19,18	23,12		
Galicia	47,45	16,28	35,95	0,33
Madrid	56,86	24,68	18,30	0,16
Murcia	45,54	12,92	41,49	0,05
Navarra	68,38	8,77		
País Vasco	75,11	7,35	17,44	0,10
A Ríoxa	47,86	23,29	28,80	0,05
España	53,74	18,50	27,52	0,24

(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

A información do cadro anterior pode completarse coa análise do gasto destinado a financiar a persoal en actividades de I+D. A este respecto, o cadro 2.41 presenta a situación no ano 2016. Pódese comprobar que a partida de gastos de persoal, globalmente, representa unha cantidade bastante escasa do gasto total de I+D nas diferentes comunidades e no conxunto do Estado. O persoal en ensino superior acapara a meirande contía, case sen excepción.

Cadro 2.41

**Gastos en persoal actividades en I + D.
Por comunidades autónomas e sector de execución. 2016**

	Total	Empresas	Administración pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾	% Persoal s/gasto total
Andalucía	1.359.795	6.986	5.519	10.535	82	0,02
Aragón	310.138	2.297	1.218	2.085	3	0,02
Asturias	161.352	1.254	588	1.282	4	0,02
Baleares	94.568	369	449	1.180	8	0,02
Canarias	198.586	520	1.031	1.647	4	0,02
Cantabria	105.921	574	454	768	41	0,02
Castela e León	606.603	3.407	918	4.539	9	0,01
Castela-A Mancha	216.222	1.538	496	(...)	(...)	
Cataluña	3.103.405	22.064	9.747	14.561	220	0,02
C. Valenciana	1.038.033	7.140	2.447	9.145	8	0,02
Estremadura	106.042	425	466	(...)	(...)	
Galicia	503.888	3.777	1.396	4.165	29	0
Madrid	3.504.858	22.295	12.787	13.490	129	0,01
Murcia	269.137	1.911	525	3.369	4	0,02
Navarra	308.606	2.510	429	(...)	(...)	
País Vasco	1.302.828	12.538	1.246	4.026	22	0,01
A Rioxa	67.336	524	257	603	1	0,02
España	13.259.769	90.129	39.972	75.191	580	0

En miles de euros (agás a 2ª columna, que está en porcentaxe).

(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

(...) dato protexido por segredo estatístico.

A porcentaxe do gasto destinado a financiar a actividade de I+D exercidas por mulleres é maioritaria só no caso das Administracións públicas. Concretamente, Galicia destina o 60,01% do gasto de persoal en Administracións Públicas a gastos vinculados con mulleres no sector, o que a coloca á cabeza do Estado neste parámetro, 9 puntos porcentuais por enriba da media (51,21%). O gasto para mulleres traballando en actividades nas empresas é o de menor representación, situándose ao redor do 30%. Galicia, neste caso, queda por baixo da media nacional (26,37%). O cadro 2.42 recolle esta información.

Cadro 2.42

% Gasto mulleres. 2016

	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	29,50	49,53	45,25	19,93
Aragón	28,54	48,55	47,72	51,61
Asturias	30,39	52,20	44,19	2,56
Baleares	21,72	52,95	47,70	16,25
Canarias	28,35	37,36	42,60	43,18
Cantabria	28,40	57,97	44,84	36,56
Castela e León	30,40	52,30	49,90	41,49
Castela-A Mancha	32,65	45,74	..	..
Cataluña	33,50	51,64	48,81	55,65
C. Valenciana	29,50	56,24	44,31	54,22
Estremadura	29,84	41,88	..	..
Galicia	26,37	60,01	46,93	61,22
Madrid	32,00	50,75	42,50	66,54
Murcia	30,70	45,70	40,57	41,03
Navarra	29,00	48,11	..	..
País Vasco	29,08	58,24	50,36	59,63
A Rioxa	28,20	55,12	48,13	0,00
España	30,94	51,21	45,83	51,10

(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

O cadro 2.43 presenta a evolución do gasto por sectores dende 2010, en Galicia e España. Pódese comprobar que as porcentaxes relativas se manteñen bastante estables nos últimos seis anos, como tamén as diferenzas entre o principal destino do gasto entre Galicia e o conxunto do Estado. Por sectores de execución, a investimento descansa fundamentalmente no sector privado, que creceu dous puntos porcentuais tanto na nosa comunidade como en España entre 2010 e 2016; e obsérvase un leve descenso en ensino superior, algo máis importante en Galicia (do 38% en 2010 a 35,95% en 2016) que en España (menos dun punto ata o actual 27,52%). A variación no apartado "resto de sectores" vincúlase principalmente cos movementos no sector público, cun incremento na comunidade galega e unha redución en España entre 2010 e 2016. A partida destinada a empresas en Galicia acada preto de seis puntos porcentuais menos que en España, de igual xeito que a destinada a ensino superior é superior en Galicia nunha diferenza similar.

Cadro 2.43

Porcentaxe de execución do gasto en I+ D por sectores. Galicia e España. 2010-2014

	Galicia				España			
	2.010	2.012	2.014	2.016	2.010	2.012	2.014	2.016
Empresas	45,07	46,00	47,61	47,45	51,65	52,98	52,92	53,74
Ensino Superior	38,99	39,56	37,76	35,95	28,26	27,75	28,13	27,52
Resto dos Sectores ⁽¹⁾	15,94	14,43	14,63	16,60	20,09	19,27	18,95	18,74

(1) Administración pública e Institucións privadas sen fins de lucro.

Fonte: INE, Estatística de I+D.

No cadro 2.44 aparece a evolución dende o ano 2000 das porcentaxes do gasto en I+D respecto do PIB nas distintas comunidades autónomas. Obsérvase unha tendencia xeral de crecemento ata o ano 2009, cando se inverte a decrecente ata unha lixeira recuperación entre ese ano e 2015. Agás en Castela e León e Murcia, en todas as comunidades prodúcese un leve descenso entre 2015 e 2016, de xeito semellante ao comportamento medio no conxunto do Estado.

En Galicia salienta o crecemento producido en 2007 (trece centésimas), que culmina no seguinte ano onde acada a maior porcentaxe respecto ao PIB, o 1,04%. A partir de aí vai descendendo, ata estabilizarse en torno ao 0,89% a partir de 2012. No último ano obsérvase tamén un leve descenso, que o sitúa no 0,87%.

Cadro 2.44

Evolución da porcentaxe de gastos respecto ao PIB a prezos de mercado. Por comunidades autónomas 2000-2016

	2000	2001(*)	2002(*)	2003(*)	2004(*)	2005(*)	2006(*)	2007(*)	2008(*)	2009(**)	2010(**)	2011(**)	2012(***)	2013 (***)	2014 (***)	2015	2016
Andalucía	0,65	0,60	0,60	0,85	0,76	0,84	0,89	1,02	1,03	1,11	1,22	1,16	1,05	1,04	1,06	1,03	0,92
Aragón	0,69	0,69	0,71	0,70	0,69	0,79	0,87	0,90	1,03	1,12	1,13	0,97	0,95	0,90	0,92	0,90	0,89
Asturias	0,82	0,69	0,62	0,67	0,65	0,70	0,88	0,93	0,97	1,01	1,06	0,97	0,90	0,86	0,83	0,75	0,74
Baleares	0,22	0,23	0,24	0,24	0,26	0,27	0,29	0,33	0,36	0,38	0,43	0,37	0,34	0,33	0,32	0,33	0,33
Canarias	0,47	0,54	0,58	0,52	0,58	0,58	0,65	0,64	0,63	0,60	0,63	0,60	0,52	0,50	0,49	0,49	0,47
Cantabria	0,46	0,57	0,53	0,45	0,44	0,45	0,79	0,88	1,01	1,17	1,24	1,11	1,02	0,91	0,85	0,85	0,84
Castela e León	0,64	0,82	0,80	0,86	0,93	0,89	0,97	1,10	1,27	1,15	1,11	1,04	1,14	0,99	1,02	1,00	1,10
Castela-A Mancha	0,56	0,34	0,43	0,42	0,41	0,41	0,47	0,60	0,72	0,63	0,69	0,70	0,60	0,53	0,54	0,55	0,57
Cataluña	1,06	1,10	1,19	1,27	1,33	1,35	1,42	1,48	1,62	1,70	1,66	1,60	1,51	1,50	1,49	1,52	1,46
C. Valenciana	0,71	0,74	0,77	0,83	0,89	0,98	0,95	0,95	1,05	1,11	1,08	1,05	1,03	1,02	1,04	1,00	0,99
Extremadura	0,54	0,59	0,59	0,52	0,41	0,68	0,72	0,74	0,86	0,90	0,88	0,85	0,75	0,76	0,70	0,67	0,60
Galicia	0,64	0,72	0,79	0,85	0,85	0,87	0,89	1,03	1,04	0,94	0,94	0,94	0,89	0,86	0,89	0,89	0,87
Madrid	1,58	1,67	1,76	1,69	1,64	1,81	1,96	1,92	2,02	2,05	2,06	2,00	1,73	1,75	1,70	1,71	1,66
Murcia	0,69	0,62	0,54	0,68	0,65	0,73	0,76	0,91	0,86	0,87	0,92	0,86	0,84	0,84	0,88	0,89	0,94
Navarra	0,87	1,16	1,05	1,34	1,80	1,68	1,91	1,88	1,94	2,19	2,04	2,12	1,95	1,79	1,76	1,62	1,62
País Vasco	1,16	1,36	1,29	1,39	1,51	1,48	1,58	1,87	1,98	2,13	2,03	2,15	2,23	2,09	2,04	1,91	1,89
A Rioxa	0,57	0,62	0,54	0,63	0,66	0,66	1,04	1,16	1,01	1,08	1,06	1,02	0,89	0,79	0,93	0,90	0,84
Es paña	0,91	0,95	0,99	1,05	1,06	1,12	1,20	1,27	1,35	1,39	1,40	1,36	1,27	1,24	1,24	1,22	1,19

Dende 2001 (*) ata 2009 PIB pm base 2.000.

Dende 2009 (**) ata 2012 PIB pm base 2.008.

Dende 2012 (***) en adelante PIB pm base 2.010.

(A) estimación avance do PIB.

(P) estimación provisional do PIB.

Fonte: INE, Estatística de I+D.

Unha análise máis polo miúdo desta evolución permite obter resultados de interese. O cadro 2.45 presenta as taxas de crecemento medio anual das porcentaxes de gasto en I+D (en relación co PIB) nas diferentes CC.AA., en distintos cortes temporais: o total do período, entre 2000 e 2007, de 2008 a 2013 e o máis recente, os anos 2014-2016.

Cadro 2.45**TCA de gastos respecto ao PIB a prezos de mercado**

	Total	2000/2007	2008/2013	2014/2016
Andalucía	2,20	6,65	0,19	-6,72
Aragón	1,60	3,87	-2,66	-1,58
Asturias	-0,64	1,81	-2,38	-5,84
Baleares	2,57	5,96	-1,73	0,78
Canarias	0,00	4,51	-4,52	-1,63
Cantabria	3,84	9,71	-2,06	-0,77
Castela e León	3,44	8,04	-4,86	4,08
Castela-A Mancha	0,11	0,99	-5,94	2,67
Cataluña	2,02	4,88	-1,53	-1,12
C. Valenciana	2,10	4,25	-0,58	-2,43
Estremadura	0,66	4,60	-2,44	-7,20
Galicia	1,94	7,03	-3,73	-0,91
Madrid	0,31	2,82	-2,83	-1,05
Murcia	1,95	4,03	-0,47	3,36
Navarra	3,96	11,64	-1,60	-4,03
País Vasco	3,10	7,06	1,09	-3,84
A Rioxa	2,45	10,68	-4,79	-5,20
España	1,69	4,88	-1,69	-2,04

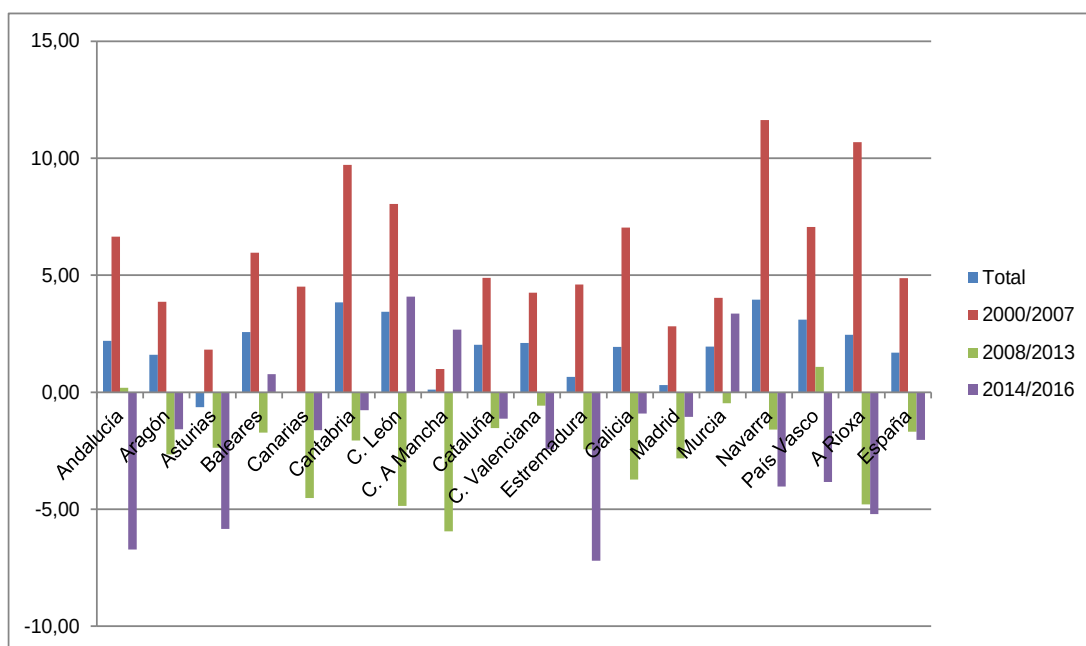
Fonte: INE, Estatística de I+D.

En media, en España o gasto total porcentual en I+D ven aumentando a un ritmo medio do 1,69%. Navarra, Cantabria, Castela e León e o País Vasco destacan no esforzo acumulado neste investimento, mentres que o ritmo de Madrid –que destacamos anteriormente en relación coa cantidade que anualmente destina a I+D- é menor. Asturias é a única comunidade que dedica en 2016 unha cantidade menor do seu PIB que a que destinaba no ano 2000. Galicia, no total do período, presenta un crecemento medio acumulado lixeiramente superior á media española (1,69% e 1,94%, respectivamente). O período entre 2000 e 2007 caracterízase por fortes incrementos anuais da parte do PIB das comunidades dirixida a actividades de I+D, con taxas de crecemento medio superiores ao 10% en casos como o da comunidade Navarra ou A Rioxa. O crecemento medio en Galicia nesta etapa expansiva (7,03%) é case tres puntos superior ao español (4,88%). A etapa de maior intensidade da crise (2008-2013) correspóndese cunha forte redución do gasto en I+D en todas as comunidades agás a andaluza, cunha media de decrecemento próxima ao 1,70% anual en media do conxunto do Estado. Galicia, pola súa banda, presenta unha taxa media de diminución do 3,73%, superior á media estatal. Esta etapa de restrición non remata, como cabería esperar, en 2014, onde só Castela-A Mancha e Castela e León presentan taxas acumuladas positivas. Cabe destacar que na práctica totalidade das

comunidades obsérvase unha diminución relativa entre 2015 e 2016, o que pode explicar este resultado global.

Estes datos resúmense no gráfico 2.25 onde se pode comprobar esta variabilidade e, particularmente, a diferenza entre o período expansivo (2000-2007) diferencial do resto, e que explica en forte medida os resultados globais positivos dos últimos dezaseis anos no conxunto das comunidades.

Gráfico 2.25

O cadro 2.46 permite poñer en relación a porcentaxe de gasto en I+D que se realiza nos diferentes países que integran a UE, así como outros países de Europa, co realizado en Galicia e España. A Estratexia Europa 2020 para un crecemento intelixente, sostible e integrador establece como obxectivo clave o aumento do investimento comunitario ata o 3% do PIB. Neste contexto, a media de gasto europeo aumenta progresivamente dende o 1,84% en media do 2008 ata 2014, a partir de cando queda estable en torno a un 2%. Suecia, Austria e Dinamarca aparecen de forma destacada no esforzo inversor. España, pola súa banda, queda por debaixo da media en todos os períodos, e ademais con tendencia decrecente. Así, se en 2008 o dato no marco estatal supoñía un 73,36% do gasto medio en Europa, en 2016 só supón un 58,62%, unha progresión claramente descendente a unha media do -2,77% anual. A comunidade galega perde máis de trece puntos porcentuais no período, pasando dun gasto en 2008 que supoñía un 56,52% da media europea ao 42,86% de 2016. A porcentaxe de gasto en Galicia sitúanos no entorno de países como Croacia,

Bulgaria, Eslovaquia ou Lituania; España queda no marco de Estados como Estonia, Hungría, Italia ou Luxemburgo.

Resulta de particular interese constatar como no ano 2008, nos albores da crise, o investimento galego en I+D supoñía o 1,04% do PIB; e o de España un 1,35%, acadando a mínima diferenza de cara a converxencia coas economías de referencia da zona euro. A partir de entón, o escenario é diferente, e a caída do investimento volve a ensanchar de forma progresiva a fenda con Europa. De feito, en 2016 –o último dato oficial dispoñible- a distancia é de 0,84 e 1,19 puntos (España e Galicia, respectivamente), a maior diferenza da serie analizada. Mentres que países como Alemaña, Francia, Italia ou o Reino Unido manteñen constante ou incluso aumentan o seu esforzo de investimento neses anos, España comeza una vía diverxente de redución en 2008, ano a partir do cal se producen baixadas relativas do peso do investimento en I+D en relación co PIB. Galicia, pola súa banda, mantense bastante constante ata a redución rexistrada no último ano.

Cadro 2.46

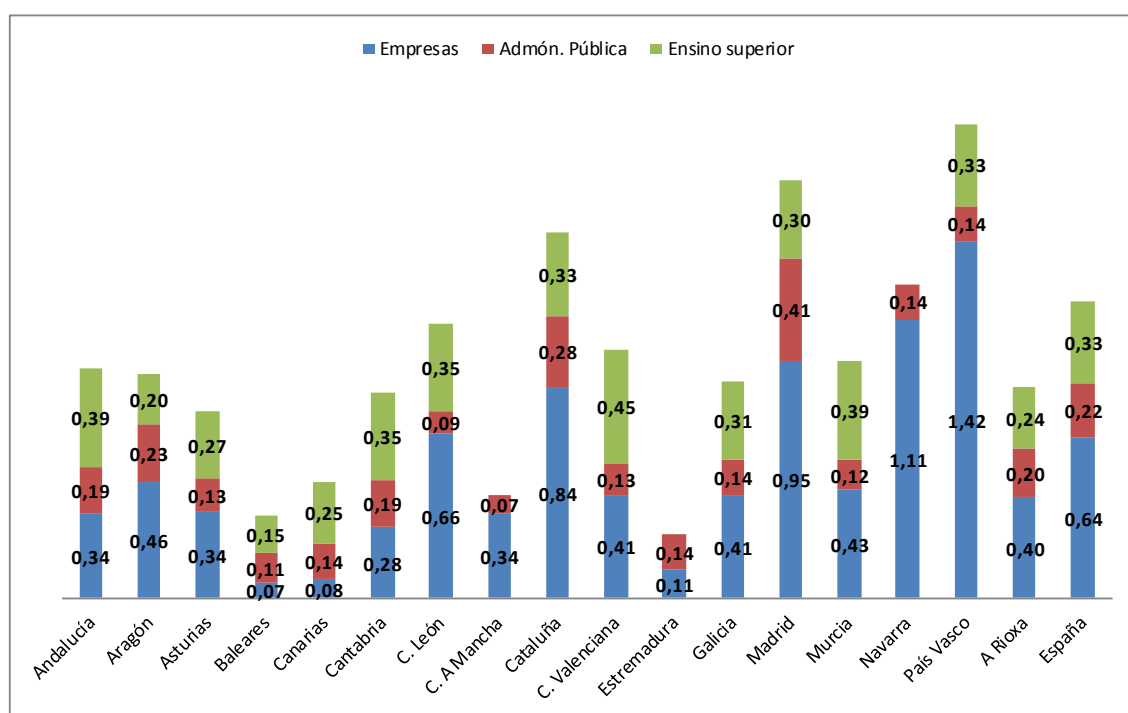
Porcentaxe de gasto en I+D sobre o PIB. Países OCDE Europa: 2008-2016

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
EU (28 países)	1,84	1,93	1,93	1,97	2,01	2,02	2,03	2,03	2,03
Alemaña	2,60	2,72	2,71	2,80	2,87	2,82	2,87	2,92	2,94
Austria	2,57	2,60	2,73	2,67	2,91	2,95	3,07	3,05	3,09
Belxica	1,92	1,99	2,05	2,16	2,27	2,33	2,39	2,47	2,49
Bulgaria	0,45	0,49	0,56	0,53	0,60	0,63	0,79	0,96	0,78
Chipre	0,39	0,44	0,45	0,46	0,44	0,48	0,51	0,48	0,50
Croacia	0,88	0,84	0,74	0,75	0,75	0,81	0,78	0,84	0,84
Dinamarca	2,77	3,06	2,92	2,94	2,98	2,97	2,91	2,96	2,87
Eslovaquia	0,46	0,47	0,62	0,66	0,80	0,82	0,88	1,18	0,79
Eslovenia	1,63	1,82	2,06	2,42	2,57	2,58	2,37	2,20	2,00
España	1,32	1,35	1,35	1,33	1,29	1,27	1,24	1,22	1,19
Estonia	1,26	1,40	1,58	2,31	2,12	1,72	1,45	1,49	1,28
Finlandia	3,55	3,75	3,73	3,64	3,42	3,29	3,17	2,90	2,75
Francia	2,06	2,21	2,18	2,19	2,23	2,24	2,23	2,22	
Grecia	0,66	0,63	0,60	0,67	0,70	0,81	0,83	0,97	0,99
Hungría	0,98	1,13	1,14	1,19	1,26	1,39	1,35	1,36	1,21
Irlanda	1,39	1,61	1,59	1,55	1,56	1,56	1,50	1,20	1,18
Italia	1,16	1,22	1,22	1,21	1,27	1,31	1,34	1,34	1,29
Letonia	0,58	0,45	0,61	0,70	0,66	0,61	0,69	0,63	0,44
Lituania	0,79	0,83	0,78	0,90	0,89	0,95	1,03	1,04	0,74
Luxemburgo	1,62	1,68	1,50	1,46	1,27	1,30	1,26	1,27	1,24
Malta	0,53	0,52	0,61	0,67	0,83	0,77	0,72	0,77	0,61
Países Baixos	1,64	1,69	1,72	1,90	1,94	1,95	2,00	2,00	2,03
Polonia	0,60	0,66	0,72	0,75	0,88	0,87	0,94	1,00	
Portugal	1,45	1,58	1,53	1,46	1,38	1,33	1,29	1,24	1,27
Reino Unido	1,63	1,69	1,67	1,67	1,60	1,65	1,67	1,67	1,69
República Checa	1,24	1,29	1,34	1,56	1,78	1,90	1,97	1,93	1,68
Romanía	0,57	0,46	0,45	0,49	0,48	0,39	0,38	0,49	0,48
Suecia	3,50	3,45	3,22	3,25	3,28	3,31	3,15	3,27	3,25
Turquía	0,69	0,81	0,80	0,80	0,83	0,82	0,86	0,88	
Islandia	2,52	2,64		2,48		1,76	2,00	2,17	2,08
Noruega	1,55	1,72	1,65	1,63	1,62	1,65	1,71	1,93	2,04
Rusia	0,98	1,17	1,06	1,02	1,05	1,06	1,07	1,10	
Galicia	1,04	0,94	0,94	0,94	0,89	0,86	0,87	0,89	0,87
España	1,35	1,39	1,35	1,33	1,28	1,26	1,23	1,22	1,19

Fonte: IGE e Eurostat.

Esta situación, e máis concretamente a redución sostida que se observa en España dende 2010, sitúa a España lonxe do obxectivo de gasto en I+D respecto do PIB para 2020, aínda tendo en conta a redución de dito obxectivo (do 3 ao 2 por 100 do PIB) establecida no Programa Nacional de Reformas 2013. Galicia, pola súa banda, permanece tamén lonxe do seu propio obxectivo, fixado no 1,70% do PIB no Plan Estratéxico de Galicia 2015-2020 para o ano 2020. A estratexia estatal contempla, entre outras medidas, conseguir unha maior participación do sector privado no investimento I+D, que debería alcanzar o 1,2 % sobre o PIB en 2020. En Galicia dito obxectivo tradúcese a unha participación do sector privado de 2/3 do obxectivo (1,7% do PIB). Tal e como vimos anteriormente, na actualidade o sector privado supón o 47,45% do gasto en I+D. Como podemos comprobar no seguinte gráfico, a situación nas comunidades autónomas e no marco estatal está, na actualidade, lonxe de tal obxectivo. Tan só o País Vasco o cumpre, cun 1,42% de esforzo inversor do sector privado (gráfico 2.26).

Gráfico 2.26

2.5.2. Innovación tecnolóxica nas empresas

A Enquisa de innovación tecnolóxica nas empresas do INE permite coñecer a estratexia tecnolóxica das empresas e os factores que inflúen na súa capacidade para innovar e ademais proporciona o marco base para estudos posteriores, como pode ser a utilización da tecnoloxía punta nos procesos de fabricación ou a análise dos fluxos de pagos e ingresos tecnolóxicos. Nesta enquisa avalíase a actividade das empresas

que realizan algunha actividade innovadora (I+D, adquisición de tecnoloxía inmaterial software, gastos en deseño, etc.). O cadro 2.47 recolle os principais indicadores de I+D nas empresas manufactureiras de alta e media alta tecnoloxía e de servizos de alta tecnoloxía.

Cadro 2.47

Principais indicadores de I+D en empresas, por tipo de empresa⁽¹⁾ e comunidades autónomas. 2016

	Manufactureiras de alta e media-alta tecnoloxía			De servizos de alta tecnoloxía		
	Nº empresas	Gastos I+D (miles euros)	Persoal en EXC	Nº empresas	Gastos I+D (miles euros)	Persoal en EXC
Andalucía	152	149.897	1.837	286	154.145	2.445
Aragón	126	84.449	1.147	79	30.383	443
Asturias	33	8.766	136	76	39.553	676
Baleares	10	2.124	44	45	11.146	227
Canarias	4	647	14	53	22.482	362
Cantabria	28	12.737	218	35	7.259	121
Castela e León	64	98.720	1.136	128	193.833	1.352
Castela-A Mancha	53	63.857	630	53	23.215	258
Cataluña	718	825.972	8.979	583	414.006	6.285
C. Valenciana	259	128.216	1.652	288	122.259	2.358
Estremadura	7	1.128	35	37	5.395	138
Galicia	98	60.448	769	184	86.921	1.696
Madrid	279	661.574	5.475	648	721.031	9.269
Murcia	65	21.965	374	80	28.950	543
Navarra	89	75.078	845	71	30.686	391
País Vasco	343	282.788	3.239	333	454.797	5.887
A Ríoxa	13	2.152	40	31	6.226	146
España	2.193	2.480.520	26.570	2.695	2.352.286	32.596

(1) Manufactureiras de alta tecnoloxía: Industria farmacéutica, maquinaria de oficina e material informático, compoñentes electrónicos, aparatos de radio, TV e comunicación, instrumentos médicos, de precisión, óptica e relojería e construción aeronáutica e espacial.

Manufactureiras de media-alta tecnoloxía: Industria química agás farmacia; maquinaria e equipo; maquinaria e aparatos eléctricos; industria do automóbil; outro material de transporte.

De servizos de alta tecnoloxía: Correos e telecomunicacións; actividades informáticas; investigación e desenvolvemento.

Fonte: INE, Base: Indicadores de Ciencia e tecnoloxía.

Na nosa comunidade apréciase un escaso número de empresas manufactureiras de alta-media tecnoloxía, en concreto 98 empresas (un 4,47% do total nacional). Tamén ten una escasa representación nos gastos en I+D e en persoal en actividades de innovación, un 2,44% e 2,89% do total no conxunto do Estado. As cifras relacionadas cos servizos de alta tecnoloxía debuxan un mellor panorama, con 184 empresas (6,83% do total) cun gasto un 143,7% superior ao das empresas manufactureiras (3,70% do total do Estado). As empresas de servizos dan emprego a 1.696 persoas en 2016, un 5,20% do total en España. Cataluña, Madrid e o País Vasco son as comunidades que lideran todas as categorías, sobre todo no relacionado co sector industrial. Entre as tres comunidades suman o 61% das empresas manufactureiras, que empregan a case o 66,60% do persoal e supoñen un 71,37% do gasto total. No sector servizos os datos son lixeiramente menores, pero con idéntica tendencia á concentración: 58% das empresas, 65,80% do emprego e 67,59% do gasto total en I+D (cadro 2.48).

Na comparativa coa situación no ano 2014, España perde un total de 153 empresas, un 6,53%. A comunidade que presenta unha maior redución é Canarias, cun 33% menos de empresas en 2016; mentres que Madrid e Aragón figuran como as máis emprendedoras, con melloras do 9,84% e 9,56%, respectivamente. Galicia sofre unha caída do 7,57%, con 8 empresas innovadoras menos que en 2014. A situación invértese no sector servizos, onde España rexistra un incremento de 218 empresas en relación coa situación de 2014. Destas, 37 son novas empresas galegas (un 17%). De feito, Galicia é a segunda comunidade que máis mellora no número de empresas innovadoras do sector servizos, empatada con Madrid e con só unha empresa menos que as creadas en Cataluña, comunidade que lidera a clasificación. Cabe destacar tamén que o gasto medio por empresa no sector industrial se cifra en preto de 617.000 euros, unha mellora do 38% en relación con 2014. Polo contrario, no sector servizos redúcese este gasto en 53.700 euros, un 10,21%. Isto nos sitúa nunha mellor situación relativa en relación coa media estatal no apartado de gasto medio en empresas manufactureiras (a media de mellora no conxunto do Estado foi do 18,71%) pero nunha menos positiva nas empresas de servizos, posto que a media en España apunta a unha mellora do 7,86%.

O gasto en actividades para a innovación tecnolóxica en Galicia acadou 504 millóns de euros en 2014, un incremento de practicamente 37,5 millóns en relación co gasto de 2014 (máis dun 8%). O cadro 2.48 recolle o número de empresas innovadoras en 2016, así como o gasto en innovación tecnolóxica distribuído por comunidades autónomas xunto coa porcentaxe de cifra de negocios en produtos novos e mellorados. Como se pode observar, tanto na porcentaxe de empresas innovadoras sobre o total estatal (5,3%) coma na cifra de gasto (3,64%) a nosa comunidade está por debaixo do que lle correspondería atendendo ao seu potencial demográfico.

Cabe sinalar, non obstante, que na comparación cos datos de 2014 Galicia mellora algo máis dun 8% nos gastos en innovación, sendo a sexta comunidade no conxunto estatal nesta mellora.

Cadro 2.48

Empresas Innovadoras e gastos en innovación por CC.AA. 2016

	Empresas Innovadoras		Gastos en Innovación 2016	% de la cifra de negocios en productos novos e mellorados
	Total	%	Total	
Andalucía	1.712,0	10,1	759.321,0	9,7
Aragón	570,0	3,4	321.766,0	19,2
Asturias	304,0	1,8	150.322,0	10,0
Baleares	207,0	1,2	35.370,0	10,7
Canarias	483,0	2,8	56.553,0	3,9
Cantabria	159,0	0,9	69.987,0	16,0
Castela e León	587,0	3,5	494.508,0	9,4
Castela-A Mancha	548,0	3,2	246.457,0	5,2
Cataluña	3.602,0	21,2	3.367.177,0	14,9
C. Valenciana	1.929,0	11,4	827.094,0	7,3
Estremadura	272,0	1,6	29.371,0	5,6
Galicia	900,0	5,3	504.024,0	13,7
Madrid	2.958,0	17,4	5.127.755,0	22,0
Murcia	563,0	3,3	193.411,0	9,6
Navarra	402,0	2,4	260.454,0	13,7
País Vasco	1.587,0	9,3	1.370.060,0	26,3
A Rioxa	203,0	1,2	41.911,0	19,9
España	16.986,0	100,0	13.855.541	16,7

Gastos en miles de euros.

Fonte: INE, Enquisa sobre innovación tecnolóxica nas empresas 2014.

2.6. Política industrial. A achega das Administracións públicas

2.6.1. Introducción

Ese apartado céntrase na análise das intervencións de maior relevancia das diferentes Administracións públicas na contorna industrial e empresarial, que permiten configurar unha visión xenérica das liñas de actuación prioritarias das políticas públicas en Galicia. Esta proposta fundaméntase en dous eixos de actuación, determinados polo axente impulsor das actuacións: a UE, e as actuacións estatais.

2.6.2 As actuacións da UE

A política de cohesión 2014-2020 introduce novos principios como consecuencia da experiencia de períodos de programación anteriores. O maior cambio é a simplificación da política de cohesión, ao que se supeditan o resto de principios:

- Harmonización das normas para os diversos fondos: FEDER, FSE, Cohesión, e os fondos sectoriais: Fondo Europeo Agrícola de Desenvolvemento Rural (FEADER) e Fondo Europeo Marítimo e da Pesca (FEMP).
- Principio de flexibilidade en programas e sistemas.

- Principio de proporcionalidade de forma, en relación coa elaboración de informes de control dos FFSSEE.
- Principio de seguridade xurídica e dixitalización de documentos e procesos.

A política de cohesión da UE neste período implántase a través de dous documentos estratéxicos: o Marco financeiro plurianual 2014-2020 (MFP) e os acordos de Asociación de cada estado membro xunto cunha norma de regulamento común dos fondos (Regulamento 1303/2013). O Marco financeiro plurianual ten tres obxectivos principais:

- Establecer as grandes cifras de prioridades de investimento establecidas para a UE no horizonte 2014-2020.
- Fixar a disciplina orzamentaria na UE.
- Servir de base para a adopción do orzamento anual da UE, a través dun marco plurianual.

Neste marco, os FFSSEE establecen tres categorías: (a) rexións menos desenvolvidas, cun PIB per cápita inferior ao 75% da media da UE27; (b) rexións en transición, cun PIB per cápita entre o 75% e o 90% da media da UE27 e (c) rexións cun PIB per cápita superior ao 90% da media da UE27, entre as que se inclúe a comunidade galega.

Ao longo do período 2014-2020 Galicia recibirá axuda comunitaria procedente dos Fondos Estruturais e de Investimento Europeos (FEDER, FSE, FEADER e FEMP) por un importe aproximado de 4.155,5 millóns de euros, que xunto coa achega adicional pública e privada, mobilizará un investimento global de 6.110,4 millóns de euros, cuxa articulación práctica se xestionará a través de programas operativos (cadro 2.49).

Cadro 2.49

Fondos comunitarios e programas operativos Galicia 2014-2020

FONDO/PROGRAMA OPERATIVO	Axuda Comunitaria	Coste	% sobre total Axuda Comunitaria
FEDER REXIONAL GALICIA	883.369.306	1.104.211.637	21,26
Crecemento Intelixente FEDER Plurirrexional	458.936.344	820.009.602	11,04
Crecemento Sustentable FEDER Plurirrexional	570.345.171	964.917.209	13,73
PEME FEDER-Plurirrexional	44.235.080	44.235.080	1,06
SUBTOTAL FEDER	1.956.885.901	2.933.373.606	47,09
FSE REXIONAL GALICIA	313.142.972	391.428.715	7,54
Emprego Xuvenil FSE Plurirrexional	97.764.350	109.553.580	2,35
Emprego, Formación e Educación FSE Plurirrexional	299.100.000	373.875.005	7,20
Inclusión Social e Economía Social FSE Plurirrexional	112.400.000	140.500.007	2,70
Asistencia Técnica FSE Plurirrexional	3.300.000	5.304.631	0,08
Fondo de Axuda Europa ás persoas desfavorecidas Plurirrexional (FEAD)	28.200.000	33.176.471	0,68
SUBTOTAL FSE	853.907.322	1.053.838.409	20,55
Cooperación Territorial Transfronteiriza España-Portugal FEDER	57.039.373	76.052.497	1,37
Cooperación Territorial Transnacional Espazo Atlántico-FEDER	19.578.119	26.104.158	0,47
Cooperación Territorial Transnacional Espazo Sudoeste-FEDER	5.114.974	6.819.966	0,12
Cooperación Territorial Interrexional- FEDER	2.140.672	2.518.437	0,02
SUBTOTAL COOPERACIÓN	83.873.138	111.495.058	2,02
FEADER REXIONAL-GALICIA	889.800.000	1.186.400.000	21,41
SUBTOTAL FEADER	889.800.000	1.186.400.000	21,41
Marítimo pesquero FEMP Plurirrexional	371.016.842	825.305.242	8,93
SUBTOTAL FEMP	371.016.842	825.305.242	8,93
TOTAL	4.155.483.203	6.110.412.318	

Fonte: Consello de Contas de Galicia (2016)

O FEDER- Galicia representa o 21,26% do total de axuda comunitaria, mentres que o FSE-Galicia representa o 7,54% e o FEADER-Galicia representa o 21,41%. Estes tres programas rexionais (FEDER-Galicia, FSE-Galicia y FEADER-Galicia) en conxunto (2.085 millóns de euros) representan o 50,21% do total de axudas comunitarias (4.155 millóns de euros) para o período 2014-2020.

Por último, o cadro 2.50 permite comparar o destino dos principais fondos europeos en Galicia e España, tanto en orixe coma en destino. Nos dous casos a maior parte das axudas entran no ámbito de aplicación de fondos FEDER, seguidas dos FEADER, os fondos do FSE e, xa a distancia, os fondos no contexto do FEMP. Canto á orixe, Galicia acapara en torno ao 11,17% do total do orzamento global en España, destacando o 32% da totalidade dos fondos FEMP.

Cadro 2.50

Fondos comunitarios e programas operativos Galicia-España 2014-2020

FONDO/PROGRAMA OPERATIVO	Axuda Comunitaria	% sobre total Axuda Comunitaria
FEDER GALICIA	1.957	48,06
FSE GALICIA	854	20,97
SUBTOTAL FEADER	890	21,85
SUBTOTAL FEMP	371	9,11
TOTAL	4.072	
FEDER ESPAÑA	19.410	53,24
FSE ESPAÑA	7.590	20,82
FEADER ESPAÑA	8.300	22,76
SUBTOTAL FEMP	1.160	3,18
TOTAL	36.460	

Elaboración propia con datos do Consello de Contas de Galicia e GEN+ Report 3/2017 "La política regional en España: análisis y propuestas de reforma".

2.6.3. Os incentivos económicos rexionais

A política rexional que desenvolve a Administración Xeral do Estado conta con dous instrumentos principais: as axudas estatais de finalidade rexional e a Cooperación Local do Estado. As primeiras son medidas financeiras destinadas ao investimento produtivo empresarial a fondo perdido, que teñen como obxectivo reducir os desequilibrios interterritoriais, sendo de aplicación a industrias transformadoras e servizos de apoio á produción e a establecementos turísticos e instalacións complementarias de lecer. Pola súa banda, o Programa de cooperación económica local do Estado (CELE) ten como obxectivo a solidariedade e a coordinación entre as distintas Administracións Públicas, incidindo nos investimentos locais para municipios menos favorecidos. Trátase, polo tanto, dun fondo de solidariedade que ten como obxectivo prioritario a axuda a municipios en peores condicións económicas para o financiamento das infraestruturas e equipamentos das Corporacións locais e para a mellora dos servizos públicos locais. Nos últimos anos céntranse ao redor dos Plans provinciais e insulares de cooperación; achegas á Federación Española de Municipios e Provincias (FEMP); investimentos de carácter inmaterial e subvencións para paliar os danos xerados por catástrofes naturais. O cadro 2.51 recolle os proxectos aprobados entre 1988 e 2016, xunto co investimento, as subvencións e o emprego previsto (tanto en creación como en mantemento). Como se pode comprobar aprobáronse 14.958 expedientes, cun investimento de 62.783 millóns de euros, unha estimación de emprego a crear de 260.353 postos de traballo e un emprego para manter de 795.000. Galicia é a terceira comunidade, tras Andalucía e Castela León

por número de expedientes e estimación de creación de emprego, cun 12,39% e 10,11% do total de expedientes e a estimación total de emprego no conxunto do Estado. No que se refire a investimento, subvencións e estimación de emprego a manter, perde un posto relativo pasando a ocupar o cuarto lugar (9,14%; 9,72% e 11,86% do total, respectivamente).

Cadro 2.51

Proxectos aprobados 1988-2016

	Expedientes	investimento	Subvención	Emprego	Emprego
Andalucía	3.503	13.864,6	1.961,7	64.192	144.813
Aragón	581	2.481,4	244,0	12.236	29.294
Asturias	665	2.925,0	493,5	9.836	30.613
Asturias (ZID)	47	129,7	34,9	1.333	763
Canarias	665	3.889,6	543,9	17.072	27.635
Cantabria	234	1.088,3	130,9	4.415	25.721
Cantabria (ZID)	30	58,9	9,8	421	5.301
Castela e León	2.405	10.923,0	1.228,2	40.424	167.579
Castela-A Mancha	1.078	4.350,9	542,2	23.298	44.612
Ceuta	20	91,5	12,3	311	301
Extremadura	1.089	3.050,8	513,6	15.373	23.631
Extremadura (ZID)	79	99,9	44,8	1.357	467
Galicia (ZID)	79	216,8	99,5	1.904	1.064
Galicia	1.854	5.736,7	838,0	26.338	94.415
A Rioxa	1	2	0	6	0
Melilla	10	21,5	3,3	197	22
Murcia	732	5.559,9	1.208,5	15.576	54.581
País Vasco	216	293,3	44,0	2.032	13.425
C. Valenciana	1.670	8.000,3	669,8	24.032	131.263
Total	14.958	62.784	8.623,2	260.353	795.500

En miles de euros

Fonte: GEN+Report 3/2017 "La política regional en España: análisis y propuestas de reforma"

O cadro 2.52 fai referencia aos proxectos vixentes, é dicir os que non decaeron e se plasmaron en realidade tanxibles. O total ascende a 8.026, cun investimento de 37.252 millóns de euros, cunha cifra de empregos a crear de 131.241, mentres que o emprego para manter cífrase en 493.912 postos de traballo. Galicia, con 910 destes proxectos é tamén a terceira comunidade por número de expedientes e a cuarta por contía da subvención. Galicia acadou nestes 37 anos de vixencia destas subvencións a cifra de 440 millóns de euros e supuxo a creación de 12.828 novos empregos e o mantemento de 52.160 postos de traballo.

Cadro 2.52

Proxectos aprobados vixentes 1988-2016

	Expedientes	investimento	Subvención	Emprego a crear	Emprego para manter
Andalucía	1.749	8.083,5	1.138,6	29.298	93.107
Aragón	318	1.593,9	161,9	6.885	21.560
Asturias	434	2.207,2	402,4	6.202	21.157
Asturias (ZID)	21	33,6	8,3	323	217
Canarias	343	2.590,9	369,3	9.476	14.555
Cantabria	148	680,4	88,7	2.946	13.045
Cantabria (ZID)	15	40,7	5,7	198	3.948
Castela León	1.398	6.915,7	758,3	21.154	100.897
Castela A Mancha	540	2.440,8	328,0	11.236	29.498
Ceuta	12	29,3	4,7	197	248
Estremadura	634	1.705,1	280,1	7.109	16.609
Estremadura (ZID)	28	36,0	18,2	438	429
Galicia (ZID)	32	64,8	23,6	597	507
Galicia	910,0	3.091,3	440,6	12.828,0	52.160,0
A Ríoxa	1	1,8	0	6	0
Melilla	3	9,9	2,3	122	34.087
Murcia	413	2.900,2	605,9	8.840	6.127
País Vasco	130	145,6	24,2	1.066	85.761
C. Valenciana	897	4.681,9	411,7	12.320	493.912
Total	8.026	37.252,6	5.072,8	131.241	987.824

En miles de euros.

Fonte: GEN+Report 3/2017 "La política regional en España: análisis y propuestas de reforma".

Economía social

3

Capítulo 3. ECONOMÍA SOCIAL

3.1. Cooperativas

Segundo datos do Ministerio de Emprego e Seguridade Social (cadro 3.1), o número total de cooperativas inscritas na Seguridade Social en Galicia, a 31 de decembro de cada ano, rexistrou unha diminución continuada nos tres últimos anos que, en 2017 respecto de 2015, supón o 4,7%, similar á do número de persoas traballadoras empregadas nelas, diminución que, neste caso, foi do 3,4%. A provincia da Coruña segue a ser a que conta con máis cooperativas, igualada coa provincia de Pontevedra no número de persoas traballadoras, practicamente o mesmo. Non obstante, son as cooperativas da provincia de Ourense as que teñen a ocupación media de traballadores máis alta de Galicia (23 persoas traballadoras), aínda que este dato está distorsionado polo efecto Coren, un dos maiores grupos industriais de Galicia, cunha ampla base cooperativa. Lugo é a provincia onde o indicador á que se acaba de facer referencia é máis baixo, con 7 persoas traballadoras de media por cooperativa.

Cadro 3.1

Cooperativas inscritas na Seguridade Social e traballadores/as das mesmas. Por provincias. Galicia. 2015-2017

	Cooperativas			Traballadores/as			
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	
						Ambos sexos	% de mulleres
Galicia	579	566	552	6.452	6.465	6.235	45,6
A Coruña	227	221	218	1883	1884	2.019	46,7
Lugo	110	105	101	819	826	747	46,1
Ourense	74	68	63	1429	1438	1458	43,6
Pontevedra	168	172	170	2.321	2.317	2.011	45,9

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais 2017.

Xa con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria, e se temos en conta tan só as cooperativas inscritas en 2016 e 2017 nos rexistros autonómicos, provinciais e central (cadros 3.2.1 e 3.2.2), a provincia que amosou un maior dinamismo neste punto foi a de Pontevedra. Por tipo de cooperativa, o protagonismo case que absoluto corresponde ao cooperativismo de traballo asociado.

Cadro 3.2.1

Cooperativas constituídas nos rexistros provinciais e central, segundo a clase de cooperativa e número de socios/as promotores/as. Galicia. 2016

CLASE	REGISTROS PROVINCIAIS																				REGISTRO CENTRAL					TOTAL					
	A Coruña					Lugo					Ourense					Pontevedra					Nº Soc.					Nº Soc.					
	Nº Soc.					Nº Soc.					Nº Soc.					Nº Soc.					Nº Soc.					Nº Soc.					
	Nº coop.	Homes	Mulleres	Persoas xurídicas	Total	Nº coop.	Homes	Mulleres	Persoas xurídicas	Total	Nº coop.	Homes	Mulleres	Persoas xurídicas	Total	Nº coop.	Homes	Mulleres	Persoas xurídicas	Total	Nº coop.	Homes	Mulleres	Persoas xurídicas	Total	Nº coop.	Homes	Mulleres	Persoas xurídicas	Total	
Traballo asociado	8	11	14		25	5	6	9		15	3	9	1		10	20	31	36		67	3	4	5		9	39	61	65		125	
Consumidores e usuarios																															
Viviendas	3	14	9		23																					3	14	9		23	
Agrarias						1	1		4	5	1	1	2		3	1	3		3	6	2	28	10		38	5	33	12	7	52	
Explotación comunitaria da terra	1	3	3		6										1	3			3						2	6	3		9		
Servizos																															
Mbr																															
Transportistas	1	4			4																						1	4		4	
Transportistas-Traballo asociado																															
Seguros																															
Sanitarias																															
Servizos sociais-Traballo asociado																															
Ensino																															
Ensino-Traballo asociado																															
Educacionais																															
Integración social																															
Segundo grao																					1					3	3	1		3	3

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais 2017

Dende o punto de vista da actividade desenvolvida, o 56,9% das cooperativas constituídas en Galicia en 2016, que agrupan ao 59,5% das persoas socias, pertencen aos sectores primario e aos subsectores do comercio e reparación de vehículos de motor; e das actividades profesionais, científicas e técnicas. Eses mesmos sectores, en 2017, agrupan ao 43,6% das cooperativas constituídas e ao 50,3% das persoas socias desas cooperativas.

Cadro 3.3.1

Cooperativas constituídas nos rexistros provinciais e central, segundo a actividade desenvolvida e número de socios/as promotores/as. Por provincias. Galicia. 2016

Cód.	Tipo de actividade	REXISTROS PROVINCIAIS								REXISTRO CENTRAL		TOTAL	
		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Nº coop.	Nº Soc.	Nº coop.	Nº Soc.
		Nº coop.	Nº Soc.	Nº coop.	Nº Soc.	Nº coop.	Nº Soc.	Nº coop.	Nº Soc.				
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	1	6	1	5	1	3	2	9	3	41	8	64
B	Industrias extractivas												
C	Industria manufacturera	1	4					1	5			2	9
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado												
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación												
F	Construción	3	23					1	3			4	26
G	Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas			3	9			9	29	1	3	13	41
H	Transporte e almacenamento	1	4							1	3	2	7
I	Hostalería							1	3			1	3
J	Información e comunicacións					1	4	1	5			2	9
K	Actividades financeiras e de seguros												
L	Actividades inmobiliarias							1	3			1	3
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	4	12	1	3	1	3	2	6			8	24
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares							1	3			1	3
O	Adm. Pública e Defensa e Seguridade Social obrigatoria												
P	Educación	1	3	1	3			1	3	1	3	4	12
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais												
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento												
S	Outros servizos	2	6			1	3	2	7			5	16
T	Activid. dos fogares como empregadores de persoal doméstico; activid. dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio												
U	Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais												0
Total		13	58	6	20	4	13	22	76	6	50	51	217

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria, Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.3.2

Cooperativas constituídas nos rexistros provinciais e central, segundo a actividade desenvolvida e número de socios/as promotores/as. Por provincias. Galicia. 2017

Cód.	Tipo de actividade	REXISTROS PROVINCIAIS								REXISTRO CENTRAL		TOTAL	
		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.
		Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.				
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	2	11					1	6	1	15	4	32
B	Industrias extractivas												
C	Industria manufacturera					1	3					1	3
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado												
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación												
F	Construción	2	15					2	6			4	21
G	Comercio por xunto e polo múdío; reparación de vehículos de motor e motocicletas	3	32					4	13			7	45
H	Transporte e almacenamento							1	3			1	3
I	Hostalería	1	3									1	3
J	Información e comunicacións	2	6					1	5	2	8	5	19
K	Actividades financeiras e de seguros												
L	Actividades inmobiliarias												
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	2	7	2	6			1	3	1	3	6	19
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares												
O	Adm. Pública e Defensa e Seguridade Social obrigatoria												
P	Educación							3	14			3	14
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais					2	7	1	4			3	11
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	1	3					1	6	2	12	4	21
S	Outros servizos												
T	Activid. dos fogares como empregadores de persoal doméstico; activid. dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio												
U	Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais												
Total		13	77	2	6	3	10	15	60	6	38	39	191

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

3.2. Sociedades laborais

De novo con datos do Ministerio de Emprego e Seguridade Social (cadro 3.4), o número total de sociedades laborais inscritas na Seguridade Social en Galicia, a 31 de decembro de cada ano, diminuíu nos últimos tres anos, nunha tendencia uniforme en todas as provincias galegas. A diminución en 2017 respecto de 2015 foi do 10,8%, se ben o número de persoas traballadoras permaneceu estable.

Cadro 3.4

Sociedades laborais inscritas na Seguridade Social e traballadores/as das mesmas.
Por provincias. Galicia. 2015-2017

	Sociedades laborais			Traballadores/as			
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	
						Ambos sexos	% de mulleres
Galicia	539	519	481	2.667	2.640	2.658	30,1
A Coruña	184	171	165	941	941	925	34,4
Lugo	72	67	53	378	357	344	29,1
Ourense	90	87	79	301	293	271	36,9
Pontevedra	193	194	184	1047	1049	1118	25,1

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais 2017.

O dato anterior resulta congruente cos facilitados pola Consellería de Economía, Emprego e Industria acerca da evolución do número de sociedades laborais constituídas en Galicia entre 2011 e 2017, e do número de sociedades laborais que causaron baixa no mesmo período, chegando a producirse 101 baixas de sociedades laborais en 2017, un 31% máis de baixas que as producidas no segundo ano da serie

en que mais baixas se teñen producido, 2011.

Cadro 3.5.1

Sociedades laborais. Actos inscritos segundo a provincia do domicilio social. Galicia. 2016

	Sociedades laborais constituídas	Modificacións Estatutarias	Sociedades laborais que causaron baixa	Totais
Galicia	29	24	39	92
A Coruña	7	12	19	38
Lugo	1	3	4	8
Ourense	3	0	5	8
Pontevedra	18	9	11	38

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.5.2

Sociedades laborais. Actos inscritos segundo a provincia do domicilio social. Galicia. 2017

	Sociedades laborais constituídas	Modificacións Estatutarias	Sociedades laborais que causaron baixa	Totais
Galicia	29	23	101	153
A Coruña	6	8	41	55
Lugo	0	2	25	27
Ourense	4	1	10	15
Pontevedra	19	12	25	56

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.6

Sociedades laborais constituídas por provincias. Galicia. 2011-2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Galicia	48	61	45	42	35	29	29
A Coruña	20	26	18	18	13	7	6
Lugo	2	7	2	5	1	1	0
Ourense	10	15	3	6	5	3	4
Pontevedra	16	13	22	13	16	18	19

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.7

Sociedades laborais. Modificacións estatutarias. Evolución Galicia. 2011-2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Galicia	24	36	31	28	20	24	23
A Coruña	7	11	15	11	6	12	8
Lugo	2	7	2	1	1	3	2
Ourense	5	4	1	4	2	0	1
Pontevedra	10	14	13	12	11	9	12

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.8**Sociedades laborais que causaron baixa por provincias. Galicia. 2011-2017**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Galicia	77	71	79	64	57	39	101
A Coruña	26	20	18	23	15	19	41
Lugo	15	14	23	8	8	4	25
Ourense	11	14	14	13	14	5	10
Pontevedra	25	23	24	20	20	11	25

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Case a metade das sociedades laborais constituídas en Galicia en 2016 (cadro 3.10.1) están encadradas en dous subsectores: o comercio e a reparación de vehículos a motor; e a industria manufactureira as actividades profesionais, científicas e técnicas. Mentres que, en 2017 (cadro 3.10.2), toman o relevo as actividades profesionais, científicas e técnicas e a hostalaría.

Cadro 3.9.1**Sociedades laborais. Distribución provincial do número de socios/as desagregado por sexo e tipo de participación nas sociedades laborais constituídas. Galicia. 2016**

	Totais socios/as por sexo				Socios/as por tipo de participación			
	Persoas Físicas	Persoas xurídicas	Homes	Mulleres	Homes soc. traballo	Mulleres soc. traballo	Homes soc. capital	Mulleres soc. capital
A Coruña	28	0	16	12	12	7	4	5
Lugo	3	0	0	3	0	3	0	0
Ourense	11	0	9	2	6	2	3	0
Pontevedra	64	1	39	25	34	14	5	11
Total	106	1	64	42	52	26	12	16

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.9.2**Distribución provincial do número de socios/as desagregado por sexo e tipo de participación nas sociedades laborais constituídas. Galicia. 2017**

	Persoas Físicas	Persoas xurídicas	Totais socios/as por sexo		Socios/as por tipo de participación			
			Homes	Mulleres	Homes soc. traballo	Mulleres soc. traballo	Homes soc. capital	Mulleres soc. capital
A Coruña	21		18	3	16	2	2	1
Lugo								
Ourense	14		8	6	5	4	3	2
Pontevedra	61	1	38	23	29	20	9	3
Total	96	1	64	32	50	26	14	6

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.10.1

Sociedades laborais constituídas, segundo a actividade económica. Por provincias. Galicia. 2016

Cód.	Actividade	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
		Nº soc. lab.	Nº Soc.	Nº soc. lab.	Nº Soc.	Nº soc. lab.	Nº Soc.	Nº soc. lab.	Nº Soc.	Nº soc. lab.	Nº Soc.
0	Non definido										
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca										
B	Industrias extractivas										
C	Industria manufacteira	2	9					2	7	4	16
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado										
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación										
F	Construción							1	4	1	4
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	3	12	1	3	1	4	5	16	10	35
H	Transporte e almacenamento	1	4							1	4
I	Hostalería							3	11	3	11
J	Información e comunicacións							1	3	1	3
K	Actividades financeiras e de seguros					1	4			1	4
L	Actividades inmobiliarias										
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas							3	15	3	15
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares										
O	Administración Pública e Defensa e Seguridade Social obrigatoria										
P	Educación							1	4	1	4
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais										
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	1	3							1	3
S	Outros servizos					1	3	2	5	3	8
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio										
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais										
	Total	7	28	1	3	3	11	18	65	29	107

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.10.2

Sociedades laborais constituídas, segundo a actividade económica. Por provincias. Galicia. 2017

Cód.	Actividade	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		GALICIA	
		Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca										
B	Industrias extractivas										
C	Industria manufacteira							2	8	2	8
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado										
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación										
F	Construción					1	3	1	5	2	8
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	1	4			1	4	2	6	4	14
H	Transporte e almacenamento										
I	Hostalería	1	4			2	7	3	6	6	17
J	Información e comunicacións	1	3					2	7	3	10
K	Actividades financeiras e de seguros							1	4	1	4
L	Actividades inmobiliarias										
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	2	7					4	14	6	21
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares										
O	Administración Pública e Defensa e Seguridade Social obrigatoria										
P	Educación							1	3	1	3
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais							1	2	1	2
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento										
S	Outros servizos	1	3					2	7	3	10
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de gbens e servizos para uso propio										
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais										
	Total	6	21	0	0	4	14	19	62	29	97

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Dende o punto de vista societario, o 72,9% das persoas socias das sociedades laborais constituídas en 2016 son socios/as de traballo, e un 60,4% homes, cifra que ascende ata o 78,4% en 2017, cun 66,7% de homes.

Cadro 3.11.1
Sociedades laborais constituídas, segundo a actividade económica, tipo de participación e sexo. Galicia 2016

Cód.	Actividade	N.º SS LL	Total socios/as	Socios/as		Sexo		
				De traballo	De capital	Home	Muller	Persoa xurídica
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca							
B	Industrias extractivas							
C	Industria manufacturera	4	16	13	3	10	6	
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado							
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación							
F	Construción	1	4	4		4		
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	10	35	24	11	18	17	
H	Transporte e almacenamento	1	4	2	2	2	2	
I	Hostalería	3	11	10	1	7	4	
J	Información e comunicacións	1	3	2	1	1	2	
K	Actividades financeiras e de seguros	1	4	2	2	3	1	
L	Actividades inmobiliarias							
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	3	15	10	5	11	3	1
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares							
O	Administración Pública e Defensa e Seguridade Social obrigatoria							
P	Educación	1	4	2	2		4	
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais							
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	1	3	2	1	2	1	
S	Outros servizos	3	8	7	1	6	2	
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio							
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais							
Total		29	107	78	29	64	42	1

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.11.2

Sociedades laborais constituídas, segundo a actividade económica, tipo de participación e sexo. Galicia. 2017

Cód	Actividade	N.º SS LL	Total socios/as	Socios/as		Sexo		
				De traballo	De capital	Home	Muller	Persoa xurídica
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca							
B	Industrias extractivas							
C	Industria manufacturera	2	8	6	2	4	3	1
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado							
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación							
F	Construción	2	8	7	1	7	1	
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	4	14	11	3	12	2	
H	Transporte e almacenamento							
I	Hostalería	6	17	14	3	9	8	
J	Información e comunicacións	3	10	8	2	9	1	
K	Actividades financeiras e de seguros	1	4	2	2	4		
L	Actividades inmobiliarias							
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	6	21	15	6	11	10	
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares							
O	Administración Pública e Defensa e Seguridade Social obrigatoria							
P	Educación	1	3	3			3	
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais	1	2	2		1	1	
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento							
S	Outros servizos	3	10	8	2	7	3	
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio							
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais							
Total		29	97	76	21	64	32	1

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

3.3. Centros especiais de emprego

Esta modalidade de organización produtiva, que persegue a integración laboral das persoas con discapacidade, viu a constitución de 11 centros en 2016, nos que a totalidade dos mesmos está integrada por persoas con discapacidade, e 9 en 2017, aquí cunha pequena presenza de persoas sen discapacidade.

Cadro 3.12.1

Centros especiais de emprego constituídos. Galicia. 2016

Centros especiais de emprego	Centros de traballo	Persoas traballadoras		Persoas con discapacidade		Persoas sen discapacidade	
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
11	15	23	13	23	13	0	0

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 3.12.2

Centros especiais de emprego constituídos en Galicia. Ano 2017

Centros especiais de emprego	Centros de traballo	Persoas traballadoras		Persoas con discapacidade		Persoas sen discapacidade	
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
9	10	36	6	34	5	2	1

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

**Poboación e mercado de
traballo**

4

Capítulo 4. POBOACIÓN E MERCADO DE TRABAJO

4.1. A poboación galega

4.1.1. Evolución da poboación

Segundo o INE, en Galicia a poboación diminuíu en 2017 respecto a 2016 en 10.186 persoas. A porcentaxe da poboación galega sobre a española baixou do 6,6% de 2001 ao 5,8% en 2017. Esta perda de peso demográfico insírese nunha nida traxectoria descendente a máis longo prazo.

Dos 2.708.339 habitantes con que contaba Galicia a 1 de xaneiro de 2017, un 30,1% reside en poboacións de ata 10.000 habitantes, un 33,4% en concellos de 10.001 a 50.000 habitantes e un 23,7%, en cidades con máis de 100.000 habitantes.

O cadro 4.1 recolle a evolución demográfica das cinco comunidades autónomas (CC.AA.) máis poboadas, nunha dobre perspectiva temporal: a un prazo máis longo e nos últimos sete anos. Andalucía, Cataluña, Madrid, Comunidade Valenciana e Galicia, por esta orde, concentran 30.093.007 habitantes, un 64,6% da poboación española.

Cadro 4.1

Poboación das 5 comunidades autónomas de mais habitantes, 2001/2011-2017

	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Andalucía	7.403.968	8.424.102	8.449.985	8.440.300	8.402.305	8.399.043	8.388.107	8.379.820
Cataluña	6.361.365	7.539.618	7.570.908	7.553.650	7.518.903	7.508.106	7.522.596	7.555.830
C. Valenciana	4.202.608	5.117.190	5.129.266	5.113.815	5.004.844	4.980.689	4.959.968	4.941.509
Galicia	2.732.926	2.795.422	2.781.498	2.765.940	2.748.695	2.732.347	2.718.525	2.708.339
Madrid	5.372.433	6.489.680	6.498.560	6.495.551	6.454.440	6.436.996	6.466.996	6.507.509
España	41.116.842	47.190.493	47.265.321	47.129.783	46.771.341	46.624.382	46.557.008	46.572.132

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano.
Os datos do 1-1-2017 son provisionais.

Se ollamos a evolución demográfica no século XXI, pode salientarse o seguinte:

- O contraste entre a gran suba da poboación española (5.455.290 habitantes, un 13,2%) e a diminución da poboación galega (24.587 habitantes, un 0,9%).
- Galicia é a única das cinco CC.AA. analizadas que ten menos poboación a 1 de xaneiro de 2017 que no 2000.

Polo que se refire aos últimos sete anos (2011-2017):

- A poboación galega diminuíu durante todo este período (87.083 persoas).
- Galicia é a única das cinco CC.AA. estudadas que baixou a poboación todos os anos.

Aparece a desagregación provincial desta evolución no cadro 4.2, destacando que:

- A poboación baixou nas catro provincias.
- A Coruña e Pontevedra seguen a concentrar máis de dous millóns de habitantes (2.063.025), un 76,2% do total da poboación en Galicia.
- O devalar demográfico en Galicia vaise facendo máis intenso ano a ano, sobre todo nas provincias de Ourense e Lugo, cunha perda de poboación dende 2011 do 6,5% e 5,1%, respectivamente.

Cadro 4.2

Variación anual da poboación. Por provincias. 2011-2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A Coruña	1.147.124	1.143.911	1.138.161	1.132.735	1.127.196	1.122.799	1.120.294
Lugo	351.530	348.902	346.005	342.748	339.386	336.527	333.634
Ourense	333.257	330.257	326.724	322.293	318.391	314.853	311.680
Pontevedra	963.511	958.428	955.050	950.919	947.374	944.346	942.731

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes, a 1de xaneiro de cada ano.

Co obxectivo de facilitar o estudo máis polo miúdo da evolución demográfica nun prazo máis longo, no cadro 4.3. recóllense os datos dende o ano 2000. Isto permite a comparanza da dinámica demográfica de cada provincia coa da poboación total de Galicia. Dende este primeiro ano ata 2017, Galicia perde 23.561 habitantes, aínda que o comportamento é moi distinto por provincias. Na Coruña e Pontevedra prodúcese certo incremento (11.875 e 30.110, respectivamente), mentres que en Lugo e Ourense, a perda é notable (31.985 e 33.561, respectivamente).

Cadro 4.3

Poboación segundo provincia. Galicia. 2000 e 2006-2017

	2000	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A Coruña	1.108.419	1.129.141	1.132.792	1.139.121	1.145.488	1.146.458	1.147.124	1.143.911	1.138.161	1.132.735	1.127.196	1.122.799	1.120.294
Lugo	365.619	356.595	355.176	355.549	355.195	353.504	351.530	348.902	346.005	342.748	339.386	336.527	333.634
Ourense	345.241	338.671	336.926	336.099	335.642	335.219	333.257	330.257	326.724	322.293	318.391	314.853	311.680
Pontevedra	912.621	943.117	947.639	953.400	959.764	962.472	963.511	958.428	955.050	950.919	947.374	944.346	942.731
Galicia	2.731.900	2.767.524	2.772.533	2.784.169	2.796.089	2.797.653	2.795.422	2.781.498	2.765.940	2.748.695	2.732.347	2.718.525	2.708.339

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes, a 1de xaneiro de cada ano.

A desagregación por grupos quinquenais de idade dos datos da poboación galega a longo prazo figura no cadro 4.4. O notable avellentamento demográfico de Galicia nas catro últimas décadas queda ben reflectido comparando a situación entre 1975 y 2017, mentres que o grupo de idade inferior aos cinco anos representa no último ano o 46,2% da cifra obtida en 1975, o de 85 ou máis anos multiplica por 5,4 en 2017 o valor de 1975.

Cadro 4.4

Serie histórica de poboación segundo grupos quinquenais de idade. Galicia. 1975-2017

	1975	1986	1996	2006	2014	2017
0-4	214.875	150.568	103.229	101.014	106.842	99.400
5-9	219.821	215.900	124.925	99.198	113.601	113.694
10-14	217.574	223.702	163.486	112.212	106.728	110.577
15-19	219.370	220.884	217.072	132.872	104.449	105.293
20-24	197.173	207.804	219.348	171.976	124.527	112.757
25-29	192.774	203.885	203.802	219.911	147.488	129.879
30-34	176.787	185.003	192.931	219.368	193.864	159.645
35-39	162.302	185.753	191.222	211.651	228.450	210.579
40-44	192.459	175.525	174.614	201.146	216.920	223.146
45-49	174.893	153.040	171.756	195.558	208.769	212.323
50-54	159.986	186.948	162.630	174.915	198.164	199.855
55-59	145.229	168.730	141.117	173.410	182.604	192.527
60-64	133.490	150.748	173.818	159.797	168.244	172.725
65-69	126.351	129.685	153.619	140.425	166.170	162.902
70-74	97.096	111.362	128.967	159.504	133.526	152.003
75-79	64.195	88.867	97.586	126.788	130.984	113.807
80-84	33.443	53.833	68.801	90.200	113.480	120.493
85 e mais	21.505	32.247	53.699	77.579	103.885	116.734
Total	2.749.323	2.844.472	2.742.622	2.767.524	2.748.695	2.708.339

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes, a 1de xaneiro de cada ano.

O cadro 4.5 amosa a evolución a longo prazo da distribución da poboación galega por comarcas, no que destacamos as once que a 1 de xaneiro de 2017 teñen máis de 50.000 habitantes. Do estudo dos datos dende 2001 a 2017 cabe salientar o seguinte:

- No eido das provincias de Lugo e Ourense, tan só a comarca da capital de provincia subiu a poboación, mentres que na Coruña aumentou en tres (A Coruña, Compostela e Barbanza) e na de Pontevedra en seis (Vigo, Pontevedra, Baixo Miño, o Condado, O Morrazo e O Salnés).
- Das comarcas das sete principais cidades de Galicia, só a de Ferrol baixou o número de habitantes.
- En varias comarcas galegas (Ortegal, Os Ancares, A Fonsagrada, Quiroga, Baixa Limia, Terra de Caldelas, Terra de Trives, Viana, A Paradanta) a poboación caeu máis dun 25%; e entre un 20%-25% en Terra de Soneira, Xallas, Chantada, O Ribeiro e Terra de Celanova).
- No último trienio (2014-2017), das 53 comarcas tan só subiu a poboación en dúas: A Coruña e Santiago de Compostela.

Cadro 4.5

Poboación segundo comarcas. Galicia. 2001, 2011-2017

	2001	2011	2012	2013	2014	2017
Arzúa	19.184	17.364	17.226	17.057	16.909	16.500
Barbanza	66.323	68.311	68.336	68.199	67.776	66.672
A Barcala	11.800	11.179	11.046	10.940	10.763	10.424
Bergantiños	70.815	70.209	69.834	69.438	68.928	67.357
Betanzos	39.142	39.632	39.419	39.065	38.768	37.975
A Coruña	358.302	396.864	398.025	398.412	397.254	398.730
Eume	28.842	26.391	26.124	25.539	25.490	24.834
Ferrol	162.261	16.251	161.541	160.666	159.422	154.802
Fisterra	25.175	23.677	23.136	22.747	22.461	21.770
Muros	15.981	14.399	14.042	13.785	13.493	12.852
Noia	37.292	35.623	35.269	34.775	34.459	33.527
Ordes	38.193	38.683	38.411	38.153	37.687	36.702
Ortegal	16.923	14.347	13.772	13.166	12.942	12.531
Santiago	146.555	163.576	164.519	164.621	165.083	166.692
O Sar	17.718	16.814	19.730	16.459	16.373	15.922
Terra de Melide	14.820	13.137	12.679	12.379	12.533	12.153
Terra de Soneira	21.694	19.426	19.168	18.706	18.386	17.360
Xallas	16.992	14.961	14.634	14.054	14.008	13.491
Os Ancares	14.238	11.612	11.330	11.153	10.951	10.265
Chantada	17.118	14.835	14.536	14.287	14.055	13.499
A Fonsagrada	7.461	6.043	5.859	5.696	5.563	5.185
Lugo	112.895	120.548	120.737	120.802	120.320	118.906
A Mariña Central	30.457	30.530	30.323	30.106	29.860	29.185
A Mariña Occidental	28.020	27.238	27.140	26.964	26.729	25.929
A Mariña Oriental	17.479	17.231	17.126	16.893	16.741	16.357
Meira	6.706	5.698	5.638	5.552	5.447	5.231
Quiroga	7.245	6.020	5.813	5.721	5.618	5.333
Sarria	26.427	24.511	24.170	23.914	23.720	22.994
Terra Chá	48.801	44.081	43.573	42.912	42.336	40.770
Terra de Lemos	36.089	33.133	32.813	32.333	31.876	30.754
A Ulloa	11.189	10.050	9.844	9.672	9.532	9.226
Allariz-Maceda	15.633	15.151	15.060	14.835	14.637	14.181
Baixa Limia	9.925	8.424	8.212	7.930	7.636	6.936
O Carballiño	30.074	22.240	28.891	28.588	27.979	26.765
A Limia	25.218	23.252	22.823	22.391	21.964	20.658
Ourense	143.142	146.165	146.135	146.190	145.563	144.011
O Ribeiro	20.546	18.861	18.369	17.808	17.195	16.336
Terra de Caldelas	4.647	3.544	3.443	3.314	3.223	2.990
Terra de Celanova	22.894	20.623	20.057	19.324	18.749	17.620
Terra de Trives	5.963	4.789	4.660	4.507	4.430	4.111
Valdeorras	29.126	27.999	27.724	27.369	27.000	26.134
Verín	29.450	28.410	28.261	27.968	27.555	26.022
Viana	8.005	6.802	6.622	6.500	6.362	5.916
O Baixo Miño	45.949	51.116	51.096	50.630	50.402	49.828
Caldas	35.397	35.322	35.154	34.958	34.757	34.197
O Condado	37.998	43.318	42.917	42.790	42.286	41.693
Deza	47.314	44.355	42.630	41.819	41.412	40.310
O Morrazo	79.817	83.669	83.313	83.340	83.613	82.711
A Paradanta	18.118	15.970	14.000	13.497	13.226	12.531
Pontevedra	115.571	124.356	124.075	124.132	124.094	125.278
O Salnés	104.184	111.849	111.541	111.089	110.534	109.882
Tabeirós-Terra de Montes	29.588	28.100	27.489	27.149	26.753	24.223
Vigo	402.240	425.456	426.213	425.616	423.842	422.078

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano.

4.1.2. A poboación estranxeira

A chegada de poboación do estranxeiro foi moi importante en España, pero non tanto en Galicia, nos últimos anos do século XX e principios do século XXI. Non obstante, a partir de 2010 a suba ralentizouse e comezou a reducirse a partir de 2013. En Galicia o máximo da serie alcázase en 2012 (112.962). Dende entón, produciuse unha redución de 24.994 persoas.

A 1 de xaneiro de 2017 hai 87.189 persoas estranxeiras residindo en Galicia, un 3,2% da nosa poboación total, unha porcentaxe que é a terceira parte da media estatal. Ademais, dende 2013 a 2017 recóllese unha perda de 22.773 persoas en Galicia, un 20,3%.

O cadro 4.6 amosa que:

- A suba continuada da poboación estranxeira feminina residente en Galicia, que comezou na última década do século XX, continuou na primeira década do século XXI, perdendo folgos no bienio 2011-2012 (cun máximo de 54.862 mulleres en 2012). Xa en 2013 comeza a diminuír, primeiro lixeiramente e logo de forma acentuada; o anterior provoca que en 2017 acádase unha cifra de poboación estranxeira de 44.238 persoas (11.080 persoas menos que en 2012).
- A evolución da poboación estranxeira masculina residente en Galicia recolle o mesmo patrón de comportamento que para as mulleres. Foi en 2012 cando acadou o máximo con 56.865 persoas. Como lle pasou ás mulleres, en 2013 a cifra comeza a diminuír. En 2017 o número de estranxeiros varóns foi de 42.951 persoas (13.914 menos que en 2012).

Cadro 4.6

Poboación estranxeira segundo sexo. Galicia. 2001-2017

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Homes	15.658	20.037	25.649	27.746	33.180	35.531	39.632	47.849	53.721	55.223	55.606	56.865	55.389	49.241	45.236	43.453	42.951
Mulleres	17.400	22.425	28.159	30.641	36.183	38.225	41.810	47.719	52.916	54.447	54.862	55.318	54.573	49.004	45.405	44.513	44.238
Total	33.058	42.462	53.808	58.387	69.363	73.756	81.442	95.568	106.637	109.670	110.468	112.183	109.962	98.245	90.641	87.966	87.189

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes. Datos a 1 de xaneiro de cada ano.

A menor intensidade da inmigración na época de crecemento económico, a forte diminución nos últimos anos de cidadás e cidadáns doutras nacionalidades, e a suba das persoas estranxeiras que abandonan a nosa comunidade mostran o menor atractivo de Galicia respecto a outras CC.AA.

A desagregación por provincias e sexos en 2017 da poboación estranxeira residente en Galicia figura no cadro 4.7. A concentración deste colectivo é evidente: as provincias da Coruña e Pontevedra recollen 61.625 persoas estranxeiras (un 70,9% do total galego).

Cadro 4.7**Poboación estranxeira. Por provincias. 2017**

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	15.065	16.456	31.521
Lugo	6.471	6.099	12.570
Ourense	6.312	6.374	12.686
Pontevedra	14.963	15.141	30.104

4.1.3. O censo de residentes no estranxeiro

O INE comezou en 2009 a elaborar o Padrón de residentes no estranxeiro. No tempo percorrido desde entón ata 2017, a poboación galega que reside no estranxeiro subiu en 128.231 persoas, acadando o 1 de xaneiro de 2017 os 511.830 galegos e galegas, o que representa o 21,2% de toda a poboación española residente fóra do país.

A desagregación da orixe das persoas residentes no estranxeiro por provincias mostran que A Coruña e Pontevedra concentran 327.076 persoas (un 63,9% do total), aínda que o peso relativo na colonia exterior galega é maior nas provincias de Lugo e Ourense (moi especialmente nesta última).

4.1.4 Movementos naturais de poboación

Galicia rexistrou no 2017 (primeiro semestre) un descenso absoluto (7.942 habitantes menos); o mesmo sucedeu coas CC.AA. de Castela e León e Asturias. No total estatal, en 2017 houbo unha redución vexetativa de 32.132 persoas, resultado da diferenza entre os 187.703 nacementos e as 219.835 defuncións. O cadro 4.8 resume estes resultados. A perspectiva temporal dos movementos naturais da poboación galega reflíctea o cadro 4.9.

Cadro 4.8**Nacementos, mortes e crecemento natural.
Galicia, España. 1º semestre 2017**

	Nacementos	Mortes	Crecemento natural
Galicia	8.870	16.812	-7.942
España	187.703	219.835	-32.132

Fonte: IGE, INE, Movemento natural de poboación. Datos provisionais.

Cadro 4.9**Movementos naturais de poboación. Galicia. 2011-2017**

	Nacementos	Defuncións	Crecemento natural
2011	21.180	29.879	-8.699
2012	21.089	30.871	-9.782
2013	19.727	30.433	-10.706
2014	19.630	29.929	-10.299
2015	19.427	31.688	-12.261
2016	19.062	31.757	-12.695
2017	8.833	16.677	-7.844

Fonte: INE, Movemento natural da poboación. Para 2017 datos dos dous primeiros trimestres.

Para a análise da situación demográfica, resulta conveniente utilizar datos relativos, xa que desa forma se poderán realizar comparanzas territoriais (cadro 4.10). O habitual é analizar taxas de natalidade, mortalidade e crecemento vexetativo por cada 1.000 habitantes.

A taxa bruta de natalidade en Galicia no último ano do que o INE proporciona datos definitivos (2016) foi dun 7,0 por 1.000 habitantes, moi por baixo da media estatal (8,8 por 1.000 habitantes). Galicia é a antepenúltima comunidade autónoma do Estado nesta clasificación (só o dato en Galicia é inferior ao obtido en Asturias e Castela e León).

En relación a taxa bruta de mortalidade (defuncións por cada 1.000 habitantes) o indicador en 2016 para Galicia (11,7 por 1.000 habitantes) foi o máis alto de España.

Os datos a longo prazo para Galicia e cada unha das súas provincias das taxas brutas de natalidade amosan que Lugo e Ourense tiñan este índice demográfico xa moi baixo no ano de partida (1976), cunha grande diferenza respecto das provincias da Coruña e Pontevedra.

A fortísima caída da taxa de natalidade de 1976 a 1996 certifícase cos dous datos:

- Tanto no global galego, como en cada unha das súas provincias (agás Ourense, por só dúas décimas) a taxa bruta de mortalidade pasou á metade.
- A menor taxa de mortalidade provincial de 1976 (Ourense: 11 por cada 1.000 habitantes) está moi por riba da maior taxa provincial de 1996 (Pontevedra: 8,1 por 1.000 habitantes).

A taxa de natalidade mostra unha tendencia crecente ata 2008, ano do comezo dunha forte crise económica e social. Dende 2009 a tendencia das taxas de natalidade foi claramente descendente. Tanto Galicia como todas as súas provincias seguen hoxe con taxas de natalidade inferiores ás de 2008 (8,4 por 1.000 habitantes) e moi por baixo da media estatal de 2016 (8,8 por cada 1.000 habitantes). En 2016 a mellor taxa correspondía á Coruña (7,4 por 1.000 habitantes) e Pontevedra (7,3 por cada 1.000

habitantes). As menores, a Lugo (6,3 por 1.000 habitantes) e, sobre todo, Ourense (5,7 por cada 1.000 habitantes).

Cadro 4.10

Serie histórica. Taxa bruta de natalidade. Galicia. 1976/1981/1986/1991/1996-2016

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
1976	17,3	11,6	11,0	20,0	16,3
1981	13,7	11,0	8,9	14,8	12,2
1986	9,4	8,5	7,4	10,6	9,3
1991	7,9	7,1	6,6	9,2	7,9
1996	6,7	5,4	5,7	8,1	6,9
1997	6,9	5,5	5,6	8,0	6,9
1998	7,2	5,4	5,4	8,5	7,2
1999	7,2	5,4	5,4	8,5	7,2
2000	7,2	5,4	5,4	8,5	7,2
2001	7,2	5,4	5,4	8,5	7,2
2002	7,2	5,4	5,4	8,5	7,2
2003	7,5	5,8	6,1	8,8	7,5
2004	7,7	5,7	5,7	8,9	7,6
2005	7,9	5,9	5,7	9,0	7,7
2006	8,0	5,8	6,1	8,9	7,8
2007	8,0	6,2	6,2	9,0	7,9
2008	8,7	6,3	6,5	9,5	8,4
2009	8,4	6,4	6,2	9,1	8,1
2010	8,2	6,3	6,2	8,8	8,0
2011	8,1	6,3	6,0	8,6	7,8
2012	7,9	6,5	5,9	8,3	7,6
2013	7,4	6,1	5,8	7,7	7,2
2014	7,3	6,3	5,8	7,8	7,2
2015	7,4	6,4	5,8	7,4	7,1
2016	7,4	6,3	5,7	7,3	7,0

Nota: Os indicadores de fecundidade elabóranse a partir dos datos definitivos do Movemento natural da poboación do ano de referencia.

Fonte: INE, Indicadores demográficos.

No que atinxe á evolución a longo prazo das taxas de mortalidade de Galicia e das súas provincias, a partir do cadro 4.11 pódese salientar que:

- Ourense (e sobre todo, Lugo) tiñan este índice demográfico xa moito máis alto en 1976 que as provincias da Coruña e Pontevedra, aínda que as diferenzas non fosen tan acusadas como na análise das taxas de natalidade.
- De 1976 a 2007 medrou a taxa bruta de mortalidade de Galicia (acadando o 11 por 1.000 habitantes) e fíxoo con especial intensidade dende 1986. A comparación por provincias das taxas de 2006 e 2016 explícita que aumentou nas catro provincias galegas, especialmente en Lugo.

Cadro 4.11**Serie histórica. Taxa bruta de mortalidade. Galicia. 1976/1986/1996/2006-2016**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
1976	8,9	12,0	10,1	8,5	9,4
1986	9,3	12,1	10,9	8,4	9,6
1996	10,2	13,5	13,2	9,1	10,7
2006	10,2	13,8	14,0	9,1	10,7
2007	10,5	13,9	14,3	9,2	11,0
2008	10,3	13,8	14,2	8,9	10,7
2009	10,6	14,1	13,6	9,1	10,9
2010	10,3	13,7	14,0	9,1	10,7
2011	10,3	13,8	14,1	9,1	10,8
2012	10,5	14,6	14,5	9,5	11,2
2013	10,7	14,4	14,0	9,3	11,1
2014	10,6	14,4	13,7	9,1	10,9
2015	11,2	15,2	14,8	9,8	11,6
2016	11,2	15,5	14,9	9,9	11,7

Nota: Os indicadores de fecundidade elabóranse a partir dos datos definitivos do Movemento natural da poboación do ano de referencia.

Fonte: INE, Indicadores demográficos.

O cadro 4.12 permite resumir o comportamento do saldo vexetativo por 1.000 habitantes para Galicia, España e a UE para o período 1975-2016. A negativa taxa de crecemento natural (ou vexetativo) de Galicia en 2016 (-4,7 por cada 1.000 habitantes) contrasta co crecemento cero de España ou da UE.

Cadro 4.12**Saldo vexetativo⁽¹⁾ por 1.000 habitantes. Galicia, España, UE 1975-2016**

	1975	1985	1995	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
UE	4,1	2,2	0,4	0,6	0,8	1	1,2	1,1	1,1	1,2	1,0	0,9	-0,4	-0,2	0,0
España	10,4	3,7	0,4	1,8	2,5	2,4	2,9	2,4	2,3	1,8	1,1	0,8	0,7	0,0	0,0
Galicia	6,6	0,8	-3,6	-3,0	-2,9	-3,0	-2,3	-2,4	-2,8	-3,3	-3,7	-3,9	-3,8	-4,5	-4,7

(1) Nacementos menos defuncións.

Fonte: INE (Indicadores demográficos básicos) e Eurostat.

4.1.5. Movementos migratorios

No cadro 4.13 aparece a evolución entre 2005-2016 das emigracións, inmigracións e saldo migratorio para Galicia. Centrando o estudo no último ano da serie, a emigración externa foi de 29.532 persoas en 2016, escollendo preferentemente como destino outra comunidade autónoma. Polo que respecta a inmigración externa, a distribución é moi similar entre outra comunidade autónoma e o estranxeiro. En 2016 o saldo migratorio externo resultou negativo en 3.025 persoas.

Cadro 4.13

Emigracións, inmigracións e saldo migratorio. Galicia. 2005-2016

	Emigración externa *	A outra comunidade	Ao estraneiro	Inmigración externa	Doutra comunidade	Do estraneiro	Saldo migratorio externo	Co resto de España	Co estraneiro
2005	22.590	19.509	3.081	39.435	19.602	19.833	16.845	93	16.752
2006	25.281	21.372	3.909	42.882	19.934	22.948	17.601	-1.438	19.039
2007	28.189	22.722	5.467	47.772	21.386	26.386	19.583	-1.336	20.919
2008	26.916	19.481	7.435	44.726	22.561	22.165	17.810	3.080	14.730
2009	28.091	18.716	9.375	38.789	23.654	15.135	10.698	4.938	5.760
2010	28.842	19.672	9.170	35.489	21.611	13.878	6.647	1.939	4.708
2011	29.880	20.563	9.317	34.688	20.841	13.847	4.808	278	4.530
2012	29.441	19.551	9.890	30.687	20.365	10.322	1.246	814	432
2013	30.709	18.970	11.739	27.876	18.608	9.268	-2.833	-362	-2.471
2014	30.154	19.862	10.292	27.875	17.498	10.377	-2.279	-2.364	85
2015	30.707	19.993	10.714	29.933	17.839	12.094	774	-2.154	1.380
2016	29.532	18.745	10.787	32.557	16.821	15.736	-3.025	-1.924	4.949

* A partir do ano 2006, na emigración ao estraneiro inclúense as baixas por caducidade.

Fonte: INE, Estatística de variacións residenciais. Elaboración polo IGE a partir dos ficheiros proporcionados polo INE.

4.2. Resumo das principais variables laborais

Os datos do cadro 4.14 explicitan os catro compoñentes en que se adoita dividir a poboación de 16 e máis anos, segundo a súa actividade económica.

- A poboación activa galega baixou dende 2012 e por quinto ano consecutivo en 2017, aínda que cada vez menos intensamente. Durante este período diminuíron en 69.400 as persoas activas (un 5,2%).
- A poboación ocupada de Galicia subiu a partir de 2015, despois de cinco anos consecutivos de diminución, o que permitiu acadar en 2017 unha cifra superior ao millón de empregos (1.052.700).
- O paro estimado pola EPA, que medrara no sexenio 2007-2013 (con especial intensidade en 2009 e 2012) diminuíu a partir de 2014, acadando en 2017 as 195.600 persoas, o que mostra unha recuperación do noso mercado de traballo.
- A poboación inactiva sitúase en 2017 nunha cifra similar a 2016, recollendo certo descenso dende 2015 (3.900 persoas).

Cadro 4.14

Poboación de 16 e máis anos, por actividade económica. Galicia. 2011-2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Poboación activa	1.316,6	1.317,7	1.290,9	1.273,9	1.260,7	1.256,1	1.248,3
Poboación ocupada	1.089,3	1.047,2	1.006,4	998,0	1.017,2	1.040,6	1.052,7
Poboación parada	227,2	270,5	284,6	275,8	234,4	215,4	195,6
Poboación inactiva	1.086,9	1.077,5	1.091,4	1.094,7	1.097,5	1.093,7	1.093,6

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005.

Fonte: INE. EPA. Elaboración polo IGE a partir dos ficheiros proporcionados polo INE.

A análise feita pódese inserir nun marco territorial máis amplo, dende a perspectiva nacional e europea. O cadro 4.15 posibilita este exercicio para o período 2013-2017. No conxunto da UE28, Eurostat estima que a poboación activa subiu dende o cuarto trimestre de 2013 ata o mesmo de 2017 en 3,9 millóns de persoas (1,6%). No conxunto

de España, en contraposición, baixou en 349.200 persoas (un 1,5% menos).

Para o total da UE28, Eurostat estima que a poboación ocupada subiu nese mesmo período en máis de 11,3 millóns de persoas, máis do 15% dese emprego xerouse en España (1,8 millóns).

A poboación desempregada na UE28 baixou en 7,3 millóns de persoas no período sinalado; en España o descenso foi de 2,1 millóns (o 29,1% da diminución total).

Cadro 4.15

Balance do mercado de traballo en Galicia, España e UE. 2013-2017

	2013			2014			2015			2016			2017		
	Galicia	España	UE	Galicia	España	UE	Galicia	España	UE*	Galicia	España	UE*	Galicia	España	UE*
Poboación activa	1283,5	22.927,8	235.181,0	1.264,3	22.883,8	235.973,6	1.255,2	22.704,6	237.423,2	1.253,8	22.575,1	238.350,5	1.237,9	22.578,6	239.089,5
Poboación ocupada	1002,6	17.005,2	210.016,9	1.000,4	17.433,7	212.370,5	1.032,5	17.932,2	215.688,8	1.049,6	18.343,9	218.458,4	1.055,8	18.820,3	221.413,7
Poboación desempregada	280,9	5.922,6	25.164,1	263,8	5.450,1	23.603,1	222,7	4.779,5	21.828,9	204,2	4.237,8	19.988,8	182,1	3.766,7	17.783,4

* Datos en miles. Datos do cuarto trimestre de cada ano.
Fonte: INE (EPA) e Eurostat.

4.3. Poboación activa e taxa de actividade

4.3.1. Poboación activa

O cadro 4.16, que resume o comportamento en valor absoluto, porcentaxe e variacións da poboación activa por CC.AA., reflicte os seguintes resultados:

- A poboación activa galega no cuarto trimestre de 2017 totalizou 1.237.900 persoas, 16.000 menos que no ano anterior, cunha caída respecto a 2016 do 1,28%.
- A participación de Galicia na poboación activa de España en 2017 (5,4%) segue na mesma porcentaxe que o ano anterior.
- Na desagregación rexional compróbase que en 2017 a poboación activa subiu en dez CC.AA., e fíxoo con especial intensidade, respecto ao ano anterior en Baleares (2,0%). As CC.AA. de maiores porcentaxes de caída foron Castela-A Mancha (-3,4%) e Aragón (-1,6%).

Cadro 4.16

Poboación activa por comunidades autónomas. 2013-2017*

	Miles					Distribución porcentual					Variacións anuais									
											Miles					%				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Andalucía	4.033,5	4.077,6	4.017,7	3.965,6	3.932,2	17,5	17,7	17,6	17,4	17,3	-17,7	44,1	-59,9	-52,1	-33,4	-0,4	1,1	-1,5	-1,3	-0,8
Aragón	649,4	647,2	642,0	648,6	638,3	2,8	2,8	2,8	2,9	2,8	-24,5	-2,2	-5,2	6,6	-10,3	-3,6	-0,3	-0,8	1,0	-1,6
Asturias	484,1	473,7	471,2	461,0	455,0	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	-5,4	-10,4	-2,5	-10,2	-6,0	-1,1	-2,1	-0,5	-2,2	-1,3
Baleares	589,5	589,9	604,3	593,5	595,5	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	-14,3	1,4	14,4	-10,8	2,0	-2,4	0,2	2,4	-1,8	0,3
Canarias	1.104,0	1.100,8	1.110,4	1.100,3	1.118,3	4,8	4,8	4,9	4,8	4,9	3,4	-3,2	9,6	-10,1	18,0	0,3	-0,3	0,9	-0,9	1,6
Cantabria	282,1	278,0	274,6	276,5	274,6	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	-3,3	-4,1	-3,4	1,9	-1,9	-1,2	-1,5	-1,2	0,7	-0,7
Castela e León	1.165,7	1.155,3	1.145,3	1.142,0	1.119,2	5,1	5,0	5,0	5,0	4,9	-11,3	-10,4	-10,0	-3,3	-22,8	-1,0	-0,9	-0,9	-0,3	-2,0
Castela-A Mancha	1.008,8	993,5	988,6	989,2	955,6	4,4	4,3	4,3	4,3	4,2	-7,1	-15,3	-4,9	0,6	-33,6	-0,7	-1,5	-0,5	0,1	-3,4
Cataluña	3.836,3	3.804,6	3.770,5	3.761,1	3.795,4	16,6	16,5	16,5	16,5	16,7	-49,4	-33,7	-34,1	-9,4	34,3	-1,3	-0,9	-0,9	-0,2	0,9
C. Valenciana	2.461,9	2.424,8	2.426,0	2.441,2	2.445,8	10,7	10,5	10,6	10,7	10,7	-10,3	-37,1	1,2	15,2	4,6	-0,4	-1,5	0,0	0,6	0,2
Extremadura	506,4	506,6	500,5	499,3	493,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	-9,6	0,2	-6,1	-1,2	-6,1	-1,9	0,0	-1,2	-0,2	-1,2
Galicia	1.283,5	1.264,3	1.255,2	1.253,9	1.237,9	5,6	5,5	5,5	5,5	5,4	-27,2	-19,2	-9,1	-1,3	-16,0	-2,1	-1,5	-0,7	-0,1	-1,3
Madrid	3.352,0	3.401,4	3.408,5	3.349,9	3.393,5	14,5	14,8	14,9	14,7	14,9	-87,9	49,4	7,1	-58,6	43,6	-2,6	1,5	0,2	-1,7	1,3
Marcia	725,0	722,1	701,2	702,0	708,3	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	2,6	-2,9	-20,9	0,8	6,3	0,4	-0,4	-2,9	0,1	0,9
Navarra	310,3	310,7	305,7	308,2	310,1	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	-7,9	0,4	-5,0	2,5	1,9	-2,5	0,1	-1,6	0,8	0,6
País Vasco	1.045,3	1.048,6	1.027,4	1.028,3	1.024,2	4,5	4,6	4,5	4,5	4,5	-22,9	3,3	-21,2	0,9	-4,1	-2,1	0,3	-2,0	0,1	-0,4
A Ríoxa	157,4	154,0	153,8	152,4	152,9	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	1,3	-3,4	-0,2	-1,4	0,5	0,8	-2,2	-0,1	-0,9	0,3
Oeua	36,3	36,4	36,2	35,9	37,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,7	1,1	-3,2	-0,3	1,4	1,9	2,9	-8,1	-0,8	3,9
Illella	36,3	34,4	34,6	37,2	38,0	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	1,1	-1,9	0,2	2,6	0,8	3,1	-5,2	0,6	7,5	2,2
España	23.070,9	23.026,8	22.873,7	22.745,9	22.765,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-289,5	-44,1	-153,1	-127,8	19,1	-1,2	-0,2	-0,7	-0,6	0,1

* Os datos corresponden á serie revisada incorporando a nova base poboacional da EPA actualizada coas estimacións derivadas do Censo de Poboación e Vivendas de 2011 en substitución da baseada no Censo 2001.
Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano (cadro tomado do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo , nº 24, marzo 2018)

4.3.2. Taxa de actividade

O cadro 4.17 recolle os valores do cuarto trimestre no último quinquenio da taxa de actividade da poboación de 16 a 64 anos nas distintas CC.AA.:

- En Galicia foi do 72,9% en 2017, catro décimas máis que no ano anterior, e 2,2 puntos porcentuais por baixo da taxa estatal.
- A taxa de actividade subiu en dez CC.AA. e baixou no resto. O maior crecemento en 2017 foi na Cidade Autónoma de Ceuta (3,98 puntos porcentuais) e a diminución máis grande, na Cidade Autónoma de Melilla (-1,22 puntos porcentuais).
- Madrid (79,0%) e Cataluña (78,6%) tiveron en 2017 as taxas máis altas, mentres que as máis baixas foron as das dúas cidades autónomas (68,9%) e a de Andalucía (70,8%). Galicia quedou en 2017, un ano máis, na parte baixa da clasificación das CC.AA.

Cadro 4.17

Taxas de actividade da poboación*. Por comunidades autónomas. 2013-2017										
	Valores das taxas en porcentaxe					Variacións anuais en puntos porcentuais				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
España	75,33	75,60	75,38	75,14	75,07	0,10	0,27	-0,22	-0,24	-0,07
Andalucía	72,38	73,13	72,18	71,39	70,87	0,06	0,75	-0,95	-0,79	-0,52
Aragón	76,26	76,52	76,55	77,47	76,85	-1,59	0,26	0,03	0,92	-0,62
Asturias	69,93	69,92	70,36	69,71	69,50	0,27	-0,01	0,44	-0,65	-0,21
Baleares	76,63	76,53	77,86	76,07	74,93	-1,59	-0,10	1,33	-1,79	-1,14
Canarias	74,52	74,02	74,40	73,74	73,58	0,03	-0,50	0,38	-0,66	-0,16
Cantabria	72,99	72,51	72,20	73,57	73,36	0,27	-0,48	-0,31	1,37	-0,21
C. A. Mancha	73,77	74,24	74,38	74,63	74,35	0,45	0,47	0,14	0,25	-0,28
C. León	74,34	73,87	74,13	74,37	75,41	0,54	-0,47	0,26	0,24	1,04
Cataluña	79,15	79,12	78,67	78,48	78,60	0,59	-0,03	-0,45	-0,19	0,12
C. Valenciana	75,36	74,92	75,44	76,06	76,17	0,60	-0,44	0,52	0,62	0,11
Extremadura	70,80	71,38	70,70	71,06	70,86	-1,10	0,58	-0,68	0,36	-0,20
Galicia	72,82	72,63	72,76	73,28	72,88	-0,57	-0,19	0,13	0,52	-0,40
Madrid	78,75	80,00	80,16	78,84	79,04	-0,08	1,25	0,16	-1,32	0,20
Murcia	74,36	74,60	72,71	72,60	72,90	0,52	0,24	-1,89	-0,11	0,30
Navarra	75,35	75,98	74,85	75,54	75,71	-0,73	0,63	-1,13	0,69	0,17
País Vasco	75,33	76,09	74,96	75,56	75,33	0,02	0,76	-1,13	0,60	-0,23
A. Ríoxa	77,53	76,16	77,11	76,43	76,83	2,23	-1,37	0,95	-0,68	0,40
Ceuta	68,61	68,62	64,33	64,96	68,94	0,46	0,01	-4,29	0,63	3,98
Melilla	67,46	65,39	64,43	68,17	66,95	4,90	-2,07	-0,96	3,74	-1,22

*Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE, EPA. 4º trimestre de cada ano (cadro tomado de: Ministerio de Empleo y Seguridad Social, Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo, nº 124, marzo 2018)

O cadro 4.18 permite estudar a diferenciación por sexos da taxa de actividade por CC.AA. e do total español.

Cadro 4.18

Taxa de actividade*. Por comunidades autónomas e sexo. 2013-2017

	Taxa de actividade					Variación da taxa en puntos porcentuais				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
HOMES										
España	80,74	81,02	80,55	80,22	80,09	-0,18	0,28	-0,47	-0,33	-0,13
Andalucía	78,71	79,53	78,39	78,24	77,57	0,23	0,82	-0,14	-0,15	-0,67
Aragón	81,45	82,26	81,87	82,80	81,92	-2,02	0,81	-0,39	0,93	-0,88
Asturias	74,53	73,74	72,48	73,26	72,30	-0,16	-0,79	-1,26	0,78	-0,96
Baleares	83,41	82,13	81,50	80,48	80,51	-0,33	-1,28	-0,63	-1,02	0,03
Canarias	79,94	79,17	80,68	78,09	77,74	0,14	-0,77	1,51	-2,59	-0,35
Cantabria	78,71	78,46	77,29	77,92	77,53	-0,09	-0,25	-1,17	0,63	-0,39
Castela-A Mancha	79,36	80,01	79,77	79,91	79,42	-0,64	0,65	-0,24	0,14	-0,49
Castela e León	82,02	81,23	80,60	81,85	82,20	0,43	-0,79	-0,63	1,25	0,35
Cataluña	83,84	83,72	83,28	82,50	82,85	0,30	-0,12	-0,44	-0,78	0,35
C. Valenciana	81,13	81,27	80,78	80,36	81,21	-0,54	0,14	-0,49	-0,42	0,85
Estremadura	76,64	78,66	77,75	77,95	77,85	-2,40	2,02	-0,91	0,20	-0,10
Galicia	76,78	76,63	76,42	77,07	76,14	-1,17	-0,15	-0,21	0,65	-0,93
Madrid	82,98	84,18	84,41	83,05	82,88	-0,37	1,20	0,23	-1,36	-0,17
Murcia	81,62	81,38	80,06	79,44	80,01	0,92	-0,24	-1,32	-0,62	0,57
Navarra	80,63	81,00	78,22	79,55	79,99	-0,04	0,37	-2,78	1,33	0,44
País Vasco	79,91	80,14	79,38	80,63	79,74	0,01	0,23	-0,76	1,25	-0,89
A Ríoxa	81,64	81,60	83,68	81,66	82,36	0,06	-0,04	2,08	-2,02	0,70
Ceuta	77,07	79,41	74,78	72,11	77,05	-0,28	2,34	-4,63	-2,67	4,94
Melilla	79,25	72,81	77,73	80,33	76,98	8,54	-6,44	3,92	2,60	-3,35
MULLERES										
España	69,87	70,16	70,19	70,05	70,04	0,40	0,29	0,03	-0,14	-0,01
Andalucía	65,97	66,66	65,91	64,47	64,12	-0,09	0,69	-0,75	-1,44	-0,35
Aragón	70,86	70,55	71,05	71,98	71,64	-1,13	-0,31	0,50	0,93	-0,34
Asturias	65,40	66,16	68,29	66,22	66,76	0,70	0,76	2,13	-2,07	0,54
Baleares	69,65	70,79	74,13	71,55	69,22	-2,85	1,14	3,34	-2,58	-2,33
Canarias	69,04	68,82	68,08	69,36	69,39	-0,05	-0,22	-0,74	1,28	0,03
Cantabria	67,21	66,50	67,07	69,20	69,18	0,64	-0,71	0,57	2,13	-0,02
Castela-A Mancha	67,93	68,22	68,78	69,14	69,10	1,59	0,29	0,56	0,36	-0,04
Castela e León	66,14	66,02	67,24	66,44	68,22	0,68	-0,12	1,22	-0,80	1,78
Cataluña	74,44	74,52	74,06	74,48	74,39	0,93	0,08	-0,46	0,42	-0,09
C. Valenciana	69,49	68,48	70,04	71,71	71,08	1,79	-1,01	1,56	1,67	-0,63
Estremadura	64,67	63,75	63,30	63,85	63,59	0,26	-0,92	-0,45	0,55	-0,26
Galicia	68,89	68,65	69,13	69,52	69,67	0,04	-0,24	0,48	0,39	0,15
Madrid	74,73	76,02	76,11	74,84	75,39	0,22	1,29	0,09	-1,27	0,55
Murcia	66,75	67,52	65,05	65,47	65,50	0,14	0,77	-2,47	0,42	0,03
Navarra	69,89	70,79	71,38	71,43	71,33	-1,39	0,90	0,59	0,05	-0,10
País Vasco	70,77	72,07	70,60	70,56	70,96	0,06	1,30	-1,47	-0,04	0,40
A Ríoxa	73,31	70,58	70,43	71,12	71,21	4,65	-2,73	-0,15	0,69	0,09
Ceuta	59,45	56,76	53,04	57,04	60,77	1,50	-2,69	-3,72	4,00	3,73
Melilla	55,14	57,80	51,81	56,18	56,13	1,48	2,66	-5,99	4,37	-0,05

*Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE. EPA, datos do 4º trimestre de cada ano (cadro tomado do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo, nº 124, marzo 2018)

4.4. Poboación ocupada. Taxa de ocupación

Este apartado céntrase na análise da poboación ocupada. En primeiro lugar, estúdase a súa evolución nos últimos anos por CC.AA.; despois faise o mesmo coa taxa de ocupación, para situar os resultados no contexto estatal e da UE. Posteriormente analízase a distribución por sexos, provincias, sectores económicos, situación profesional e tipos de contrato.

4.4.1. Poboación ocupada

O cadro 4.19 recolle os datos da poboación ocupada en cada unha das CC.AA. no cuarto trimestre ao longo do último quinquenio (2013-2017), así como a porcentaxe que cada comunidade representa no emprego total español e máis a variación que presentou cada unha delas. Salientar que:

- Galicia pechou 2017 con 1.055.800 persoas ocupadas, tras a creación de emprego neto no último ano (6.200 postos de traballo).

- A suba porcentual da poboación ocupada de Galicia en 2017 (0,6%) foi notablemente inferior á do conxunto do Estado (2,6%).

-O emprego subiu no ano 2017 en todas as CC.AA.; agás en Asturias (-1,4%), Cantabria (-1,3%), Castela e León (-0,7%) e A Ríoxa (-0,4%). As maiores porcentaxes de suba da ocupación rexistráronse nese ano en Canarias (5,5%) e Andalucía (4,4%).

- A participación de Galicia no total de ocupación española en 2017 mantívose practicamente na mesma porcentaxe do ano anterior, o 5,6%.

Cadro 4.19

Cadro 4.19

Poboación ocupada. Por comunidades autónomas. 2012-2017*																					
	Miles					Distribución porcentual					Variacións anuais										
											Miles					%					
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	
Andalucía	2.571,0	2.681,8	2.819,4	2.845,3	2.971,6	15,0	15,3	15,6	15,4	15,6	-33,4	110,8	137,6	25,9	126,3	-1,3	4,3	5,1	0,9	4,4	
Aragón	515,7	526,5	548,3	560,8	565,7	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	-32,0	10,8	21,8	12,5	4,9	-5,8	2,1	4,1	2,3	0,9	
Asturias	376,2	375,2	375,4	393,8	388,4	2,2	2,1	2,1	2,1	2,0	3,3	-1,0	0,2	18,4	-5,4	0,9	-0,3	0,1	4,9	-1,4	
Baleares	454,8	478,5	501,5	511,6	520,3	2,7	2,7	2,8	2,8	2,7	-1,5	23,7	23,0	10,1	8,7	-0,3	5,2	4,8	2,0	1,7	
Canarias	738,7	758,7	813,3	826,3	871,8	4,3	4,3	4,5	4,5	4,6	-3,1	20,0	54,6	13,0	45,5	-0,4	2,7	7,2	1,6	5,5	
Cantabria	226,2	226,8	226,0	240,8	237,6	1,3	1,3	1,2	1,3	1,3	-4,4	0,6	-0,8	14,8	-3,2	-1,9	0,3	-0,4	6,5	-1,3	
Castela e León	909,0	921,0	943,9	972,9	965,8	5,3	5,2	5,2	5,3	5,1	-23,9	12,0	22,9	29,0	-7,1	-2,6	1,3	2,5	3,1	-0,7	
Castela-A Mancha	716,4	710,3	741,7	770,1	799,1	4,2	4,0	4,1	4,2	4,2	6,0	-6,1	31,4	28,4	29,0	0,8	-0,9	4,4	3,8	3,8	
Cataluña	2.998,8	3.048,1	3.101,9	3.202,6	3.316,2	17,5	17,3	17,1	17,3	17,5	96,7	49,3	53,8	100,7	113,6	1,2	1,6	1,8	3,2	3,5	
C. Valenciana	1.793,5	1.855,4	1.905,6	1.973,9	2.035,8	10,5	10,6	10,5	10,7	10,7	4,1	61,9	50,2	68,2	62,0	0,2	3,5	2,7	3,6	3,1	
Extremadura	342,4	354,8	360,0	358,0	369,3	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9	1,7	12,4	5,2	-2,0	11,3	0,5	3,6	1,5	-0,6	3,2	
Galicia	1.002,6	1.000,4	1.032,5	1.049,6	1.055,8	5,9	5,7	5,7	5,7	5,6	-31,2	-2,2	32,1	17,1	6,2	-3,0	-0,2	3,2	1,7	0,6	
Madrid	2.666,4	2.789,0	2.845,7	2.860,8	2.927,0	15,6	15,9	15,7	15,5	15,4	-109,0	122,6	56,7	15,1	66,2	-3,9	4,6	2,0	0,5	2,3	
Murcia	518,4	525,3	536,3	571,6	586,4	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	8,2	6,9	11,0	35,3	14,8	1,6	1,3	2,1	6,6	2,6	
Navarra	259,3	264,3	264,4	277,3	280,2	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	-4,3	5,0	0,1	12,9	2,9	-1,6	1,9	0,0	4,9	1,0	
País Vasco	872,0	874,5	894,9	902,1	915,9	5,1	5,0	4,9	4,9	4,8	-18,9	2,5	20,4	7,2	13,8	-2,1	0,3	2,3	0,8	1,5	
A Ríoxa	125,5	127,5	132,3	135,8	135,3	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	-1,2	2,0	4,8	3,5	-0,5	-0,9	1,6	3,8	2,6	-0,4	
Ceuta y Melilla	48,2	50,8	51,1	54,9	56,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	-1,3	2,6	0,3	3,8	1,3	-2,6	5,4	0,6	7,4	2,4	
España	17.135,2	17.569,1	18.094,2	18.508,1	18.998,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-204,2	433,9	525,1	413,9	490,3	-1,2	2,5	3,0	2,3	2,6	

corresponden à serie
Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano (cadro tomado do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo , nº 24, marzo 2018)

4.4.2. Taxa de ocupación

O cadro 4.20 sistematiza as taxas de ocupación da poboación de 16 a 64 anos nas distintas CC.AA. no cuarto trimestre do último trienio.

- A taxa galega en 2017 subiu respecto ao ano pasado en 0,81 puntos porcentuais (a media española fíxoo en 1,52 puntos).
- Galicia pechou 2017 cunha taxa de ocupación do 62%, 0,53 puntos por baixo da media estatal, mentres no ano anterior estaba 0,18 puntos por riba.
- En 2017 só catro CC.AA. recollen unha redución da taxa de ocupación. No cuarto trimestre de 2017 as CC.AA. con maiores taxas foron Madrid, Aragón, Comunidade Valenciana e Navarra (todas por riba do 68%), mentres que as menores as tiveron as dúas cidades autónomas, igual que no bienio anterior, Andalucía e Extremadura (as catro por baixo do 54%).

Cadro 4.20

Taxas de ocupación*. Por comunidades autónomas. 2013-2017

	Valores das taxas					Variacións anuais				
	En porcentaxe					En puntos porcentuais				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
España	55,87	57,60	59,53	61,05	62,57	0,1	1,73	1,93	1,52	1,52
Andalucía	46,06	47,97	50,54	51,12	53,48	-0,37	1,91	2,57	0,58	2,36
Aragón	60,48	62,17	65,31	66,87	68,08	-2,68	1,69	3,14	1,56	1,21
Asturias	54,19	55,32	55,95	59,46	59,21	1,26	1,13	0,63	3,51	-0,25
Baleares	59,22	62,02	64,49	65,52	65,40	0,13	2,80	2,47	1,03	-0,12
Canarias	49,80	50,89	54,33	55,26	57,27	-0,24	1,09	3,44	0,93	2,01
Cantabria	58,49	59,08	59,32	64,06	63,40	-0,21	0,59	0,24	4,74	-0,66
Castela e León	57,47	59,12	61,20	63,43	64,09	-0,57	1,65	2,08	2,23	0,66
Castela- A Mancha	52,68	52,75	55,55	57,87	60,47	1,16	0,07	2,80	2,32	2,60
Cataluña	61,74	63,33	64,65	66,78	68,63	2,02	1,59	1,32	2,13	1,85
C. Valenciana	54,81	57,24	59,18	61,40	68,33	0,78	2,43	1,94	2,22	6,93
Extremadura	47,78	49,91	50,75	50,86	52,98	0,37	2,13	0,84	0,11	2,12
Galicia	56,76	57,37	59,74	61,23	62,04	-1,0	0,61	2,37	1,49	0,81
Madrid	62,65	65,52	66,84	67,26	68,09	-0,83	2,87	1,32	0,42	0,83
Murcia	53,06	54,20	55,57	59,05	60,29	1,04	1,14	1,37	3,48	1,24
Navarra	62,96	64,60	64,66	67,92	68,37	0,05	1,64	0,06	3,26	0,45
País Vasco	62,78	63,40	65,24	66,26	67,32	0,05	0,62	1,84	1,02	1,06
A Ríoxa	61,76	62,96	66,28	68,02	67,91	0,70	1,20	3,32	1,74	-0,11
Ceuta	43,08	46,28	49,32	50,35	50,87	0,73	3,20	3,04	1,03	0,52
Melilla	44,54	45,92	43,50	49,39	50,26	-1,44	1,38	-2,42	5,89	0,87

*Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano (cadro tomado do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, *Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo*, nº 124, marzo 2018)

O cadro 4.21 representa a desagregación por sexos das taxas de ocupación das distintas CC.AA.

Cadro 4.21

Taxas de ocupación⁽¹⁾. Por comunidades autónomas e sexos. 2013-2017*

	Valores das taxas					Variacións En puntos porcentuais				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
HOMES										
España	60,42	62,45	64,76	66,31	68,02	0,18	2,03	2,31	1,55	1,71
Andalucía	51,80	54,23	56,91	58,02	60,70	0,25	2,43	2,68	1,11	2,68
Aragón	65,04	69,46	72,16	73,21	74,74	-4,49	4,42	2,70	1,05	1,53
Asturias	58,45	58,66	57,09	62,25	62,08	1,56	0,21	-1,57	5,16	-0,17
Baleares	63,00	65,73	67,20	70,03	69,31	-0,20	2,73	1,47	2,83	-0,72
Canarias	52,49	55,17	59,52	59,70	62,09	-0,85	2,68	4,35	0,18	2,39
Cantabria	64,08	63,26	63,91	68,02	67,35	0,51	-0,82	0,65	4,11	-0,67
Castela-A Mancha	62,74	65,33	67,73	69,13	70,37	-1,78	2,59	2,40	1,40	1,24
Castela e León	60,12	60,95	63,44	66,59	69,36	0,11	0,83	2,49	3,15	2,77
Cataluña	65,06	66,78	69,46	70,96	72,95	2,23	1,72	2,68	1,50	1,99
C. Valenciana	59,73	62,80	64,27	66,18	69,14	0,43	3,07	1,47	1,91	2,96
Extremadura	53,90	57,09	59,24	58,95	61,24	-0,10	3,19	2,15	-0,29	2,29
Galicia	59,34	60,60	63,37	64,90	65,16	-	1,26	2,77	1,53	0,26
Madrid	66,84	68,67	70,53	71,23	72,05	0,17	1,83	1,86	0,70	0,82
Murcia	59,10	60,79	63,53	66,95	67,93	1,88	1,69	2,74	3,42	0,98
Navarra	68,17	68,84	68,76	72,15	73,68	1,16	0,67	-0,08	3,39	1,53
País Vasco	66,52	66,52	69,55	70,95	71,29	0,04	0,00	3,03	1,40	0,34
A Ríoxa	66,85	70,32	71,70	74,11	74,49	0,38	3,47	1,38	2,41	0,38
Ceuta	51,94	56,86	61,25	58,35	61,46	-2,50	4,92	4,39	-2,90	3,11
Melilla	51,73	56,84	54,68	62,62	61,15	-2,22	5,11	-2,16	7,94	-1,47
MULLERES										
España	51,28	52,71	54,29	55,79	57,12	0,12	1,43	1,58	1,50	1,33
Andalucía	40,28	41,65	44,11	44,15	46,21	-0,98	1,40	2,46	0,04	2,06
Aragón	55,75	54,60	58,22	60,34	61,25	-0,97	-1,15	3,62	2,12	0,91
Asturias	50,00	52,05	54,82	56,71	56,39	0,98	2,05	2,77	1,89	-0,32
Baleares	55,32	58,22	61,72	60,92	61,40	0,47	2,90	3,50	-0,80	0,48
Canarias	47,08	46,57	49,10	50,80	52,43	0,40	-0,51	2,53	1,70	1,63
Cantabria	52,84	54,85	54,70	60,08	59,43	-0,93	2,01	-0,15	5,38	-0,65
Castela-A Mancha	51,98	52,64	54,40	57,52	57,59	0,72	0,66	1,76	3,12	0,07
Castela e León	44,75	44,02	47,16	48,62	51,06	2,34	-0,73	3,14	1,46	2,44
Cataluña	58,40	59,88	59,86	62,63	64,34	1,82	1,48	-0,02	2,77	1,71
C. Valenciana	49,80	51,59	54,02	56,57	57,46	1,15	1,79	2,43	2,55	0,89
Extremadura	41,36	42,37	41,85	42,41	44,38	0,87	1,01	-0,52	0,56	1,97
Galicia	54,19	54,17	56,15	57,59	58,96	-0,2	-0,02	1,98	1,44	1,37
Madrid	58,66	62,52	63,33	63,48	64,33	-1,78	3,86	0,81	0,15	0,85
Murcia	46,72	47,31	47,27	50,82	52,34	0,19	0,59	-0,04	3,55	1,52
Navarra	57,56	60,22	60,45	63,58	62,94	-1,07	2,66	0,23	3,13	-0,64
País Vasco	59,06	60,30	60,97	61,63	63,39	0,09	1,24	0,67	0,66	1,76
A Ríoxa	56,52	55,42	60,78	61,84	61,23	1,09	-1,10	5,36	1,06	-0,61
Ceuta	33,50	34,66	36,42	41,48	40,22	4,55	1,16	1,76	5,06	-1,26
Melilla	37,02	34,76	32,03	36,34	38,52	-0,27	-2,26	-2,73	4,31	2,18

(1) Da poboación de 16 a 64 anos.

*Os datos corresponden á serie revisada incorporando a nova base poboacional da EPA actualizada coas estimacións derivadas do Censo de Poboación e Vidas de 2011, en substitución da baseada no Censo 2001.

Fuente: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano.

O cadro 4.22 presenta, en medias anuais, as taxas de ocupación da poboación de 16 a 64 anos en España e no conxunto da UE, de 2007 a 2017. Partindo dunha taxa de emprego 0,5 puntos superior en España que na UE en 2007, España non volveu a acadar unha taxa de ocupación maior que a UE.

O maior impacto da crise económica no Estado español fixo que a diferenza se abrise máis e máis en favor da UE ata 2013 (quedou co diferencial máximo, de 9,4 puntos). Esta situación mantense en 2014 (a diferenza foi de 9 puntos), pero comeza a remitir a partir deste ano, situándose en 2017 en 6,7 puntos porcentuais.

Cadro 4.22

Taxas de ocupación da poboación 16-64 anos. España/UE. 2007-2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
España	65,8	64,5	60,0	58,9	58,0	55,8	54,8	56,0	57,8	59,5	61,1
UE	65,3	65,8	64,5	64,2	64,3	64,2	64,2	65,0	65,7	66,7	67,8
Diferencial España-UE	0,5	-1,3	-4,5	-5,3	-6,3	-8,4	-9,4	-9,0	-7,9	-7,2	-6,7

Elaboración propia.

Datos en miles, en medias anuais.

Fonte: INE (EPA) e Eurostat.

No cadro 4.23 preséntanse as taxas de ocupación das sete maiores cidades de Galicia para os últimos catro anos (2014-2017). Só a de Pontevedra empeora en 2017 respecto a un ano antes; nas outras seis, os crecementos foron significativos sobre todo en Ferrol (3,4 puntos porcentuais adicionais) e Ourense (3,3 puntos porcentuais adicionais).

Cadro 4.23

Taxas de ocupación das sete maiores cidades de Galicia. 2014-2017

	2014	2015	2016	2017
A Coruña	45,00	45,70	46,80	48,20
Lugo	52,20	51,40	52,20	53,70
Ourense	48,60	45,30	45,20	48,50
Pontevedra	41,60	45,40	49,50	47,70
Santiago de Compostela	54,20	54,20	52,90	55,50
Vigo	45,90	46,00	45,10	46,90
Ferrol	38,00	34,50	32,50	35,90
Galicia	42,30	43,10	44,30	45,00

Datos en miles, 4º trimestre.

Fonte: IGE, INE (EPA).

O cadro 4.24 procede á desagregación por sexos e provincias das taxas de actividade.

Cadro 4.24

Taxa de ocupación. Por sexo e provincia. 2011-2017

	Total	Homes	Mulleres
Galicia			
2011	45,3	50,9	40,2
2012	43,7	48,3	39,5
2013	42,2	46,5	38,3
2014	42,1	46,2	38,4
2015	43,1	47,7	39,0
2016	44,3	48,8	40,1
2017	45,0	49,2	41,1
A Coruña			
2011	46,9	52,3	42,0
2012	45,9	50,2	42,0
2013	44,1	48,3	40,3
2014	44,1	48,1	40,5
2015	45,2	49,9	40,9
2016	46,4	51,1	42,1
2017	47,0	51,3	43,1
Lugo			
2011	46,1	51,4	41,1
2012	43,3	46,6	40,1
2013	42,1	45,7	38,8
2014	41,7	45,7	37,9
2015	43,6	47,7	39,8
2016	44,4	48,7	40,4
2017	45,1	50,4	40,2
Ourense			
2011	41,0	46,3	36,1
2012	39,2	44,4	34,3
2013	36,4	39,8	33,2
2014	37,2	40,3	34,4
2015	38,0	40,7	35,5
2016	38,6	41,7	35,7
2017	40,0	44,0	36,3
Pontevedra			
2011	44,7	50,8	39,0
2012	42,8	48,1	38,0
2013	42,1	47,0	37,5
2014	41,7	46,3	37,4
2015	42,2	47,4	37,5
2016	43,7	48,5	39,2
2017	44,1	48,0	40,5

Medias anuais.

INE, Enquisa de poboación activa.

4.4.3. Distribución da poboación ocupada por sexos, sectores económicos, grupo de idade, situacións profesionais e tipo de contrato

O cadro 4.25 recolle a distribución da poboación ocupada de Galicia por sectores dende 2011 ata 2017. A poboación ocupada galega subiu en 2017 globalmente, e en tres dos cinco sectores analizados (agricultura, gandería, caza e silvicultura, industria e servizos),

No sector de pesca e acuicultura e a construción foron os únicos nos que diminuíu o emprego. O sector servizos, a auténtica columna vertebral do emprego en Galicia e nos Estados máis desenvolvidos socioeconomicamente, concentraba en 2017 un 70,2% do emprego total galego, aínda que segue por baixo da media estatal e da media da UE.

Cadro 4.25

Poboación ocupada por sector económico. Galicia. 2011-2017

Total sectores		
	2011	1.089,3
	2012	1.047,2
	2013	1.006,4
	2014	998,0
	2015	1.017,2
	2016	1.040,6
	2017	1.052,7
Agricultura, gandería, caza e silvicultura		
	2011	64,8
	2012	59,3
	2013	56,3
	2014	49,1
	2015	45,6
	2016	49,2
	2017	55,4
Pesca e acuicultura		
	2011	18,7
	2012	20,3
	2013	18,1
	2014	17,0
	2015	18,1
	2016	22,2
	2017	19,8
Industria		
	2011	176,4
	2012	164,9
	2013	153,3
	2014	154,0
	2015	159,5
	2016	161,9
	2017	171,2
Construción		
	2011	91,3
	2012	79,3
	2013	69,3
	2014	67,1
	2015	73,6
	2016	71,8
	2017	66,6
Servizos		
	2011	738,1
	2012	723,4
	2013	709,4
	2014	710,7
	2015	720,4
	2016	735,5
	2017	739,7

Datos en medias anuais.

INE, Enquisa de poboación activa.

O cadro 4.26 permite a comparanza da distribución porcentual da poboación ocupada por

sectores económicos de Galicia e España. A porcentaxe estatal de poboación con emprego agro-pesqueiro (4,3%) é moi inferior á galega (6,9%); na industria é un 16,4% en Galicia mentres que en España é dun 14,3%; en Galicia traballa na construción un 6,2% da poboación ocupada, unha cifra similar a da media de España (5,9%) e, finalmente, nos servizos un 70,4%, 5,4 puntos por baixo da porcentaxe media española en 2017.

Cadro 4.26

Distribución porcentual da poboación ocupada por sectores económicos. Galicia/España. 2017

	Agro-Pesqueiro	Industria	Construción	Servizos
Galicia	6,9	16,4	6,2	70,4
España	4,3	14,3	6,0	75,4

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre.

O cadro 4.27 posibilita analizar, para os últimos sete anos, as situacións profesionais da poboación ocupada.

- A poboación asalariada do sector privado, que diminuíra durante tres anos consecutivos de 2012-2014, comeza a subir a partir de 2015. En 2017 sitúase en 645.600 persoas.
- A poboación empregada no sector público, en cambio, baixou lixeiramente en 2017, como xa fixera no bienio 2012-2013. No últimos sete anos (2011-2017) perdéronse 20.000 postos de traballo neste sector (un 54% da perda total de emprego en Galicia).
- O conxunto da poboación asalariada de Galicia en 2017 (827.300 persoas) representa un 78,5% da poboación ocupada.
- Séguelle á poboación asalariada en importancia cuantitativa do emprego as persoas traballadoras independentes ou empresarias e empresarios sen persoal asalariado, con 149.100 persoas en 2017, baixando lixeiramente dende 2016.
- A terceira posición ocúpana os empresarios con persoas asalariadas, 67.400 en 2017, cunha suba nos últimos anos, tras a diminución do bienio 2012-2013.
- As persoas que traballan axudando na empresa a familiares aumentaron lixeiramente en 2017, ata chegar a 6.900 (un 0,7% da poboación ocupada en Galicia).

Cadro 4.27

Poboación ocupada por situación profesional. Galicia. 2011-2017

Total poboación ocupada		
	2011	1.089,3
	2012	1.047,2
	2013	1.006,4
	2014	998,0
	2015	1.017,2
	2016	1.040,6
	2017	1.052,7
Empresario/a con asalariados/as		
	2011	71,2
	2012	69,7
	2013	64,3
	2014	65,2
	2015	68,9
	2016	64,7
	2017	67,4
Traballador/a independente ou empresario/a sen asalariados/as		
	2011	153,1
	2012	155,1
	2013	156,7
	2014	143,7
	2015	139,9
	2016	150,1
	2017	149,1
Asalariado/a do sector público		
	2011	201,7
	2012	192,1
	2013	176,8
	2014	182,7
	2015	181,0
	2016	182,8
	2017	181,7
Asalariado/a do sector privado		
	2011	650,6
	2012	618,0
	2013	598,5
	2014	596,8
	2015	619,2
	2016	635,1
	2017	645,6
Axuda na empresa ou negocio familiar		
	2011	11,2
	2012	10,0
	2013	7,9
	2014	7,4
	2015	7,0
	2016	5,7
	2017	6,9
Outros		
	2011	1,4
	2012	2,3
	2013	2,1
	2014	2,2
	2015	1,3
	2016	2,3
	2017	2,0

Datos en miles. Medias anuais.

O cadro 4.28 recolle a desagregación das persoas asalariadas segundo o seu contrato teña duración determinada (contrato temporal) ou non (indefinido). De 2011 a 2017 caeu en Galicia o número de contratos indefinidos en 39.600, un 6,2%. Pola contra, durante o mesmo período, aumentou a contratación temporal en 14.600, un 7%.

A taxa de temporalidade foi en 2017 en Galicia dun 26,9%, sete decimas máis que o ano anterior. Polo tanto, a contratación indefinida en 2017 foi do 73,1%.

A taxa de temporalidade no sector público en Galicia en 2017 foi do 24,0%, lixeiramente por riba da media estatal (23,7%). Ademais, comprobouse unha suba da taxa de temporalidade do sector público en Galicia respecto a 2016 (22,3%).

Cadro 4.28

Contratación indefinida e temporal. Galicia. 2011-2017

	De duración indefinida							Temporal						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Galicia	643,6	624,4	598,6	596,6	596,7	603,4	604,0	208,7	185,7	176,7	182,9	203,5	214,4	223,3

Datos en miles. Medias anuais.
Fonte: INE, EPA.

O cadro 4.29 amosa a duración dos contratos temporais en Galicia para 2017. O 10,1% é inferior a un mes, o 28,9% entre 1 e 3 meses e o 37,4% é de 4 a 6 meses; polo tanto o 76,4% dos contratos temporais en Galicia ten unha duración inferior a medio ano.

Cadro 4.29

Duración dos contratos temporais. Galicia. 2017

	< 1 mes	De 1 a 3 meses	De 4 a 6 meses	De 7 a 11 meses	Entre 1 e 2 anos	Entre 2 e 3 anos	De 3 anos ou mais	Non saben duración do contrato		
								Non saben duración	pero > 1 mes	pero < 1 mes
Galicia	10,1	28,9	37,4	13,2	25,0	4,1	16,8	13,5	72,6	1,7

Datos en miles. Medias anuais.
Fonte: IGE, INE, EPA.

O cadro 4.30 mostra a distribución da poboación asalariada entre a que traballa a tempo completo e a que o fai a tempo parcial para o período 2011-2017. En 2017 rómpese a tendencia de diminución dos contratos con xornada completa en Galicia, acadando os 910.700 (47.500 contratos menos que en 2011). A contratación a tempo parcial seguiu en 2017 a tendencia descendente dende 2015. En 2017 hai 10.800 empregos máis deste tipo que en 2011. O cadro 4.31 indica o número de persoas asalariadas no sector público e privado. No 2017 o 78% da poboación asalariada en Galicia traballa no sector privado.

Cadro 4.30

Persoas asalariadas por tipo de xornada. Galicia. 2011-2017

	TOTAL	
	Completa	Parcial
2011	958,2	131,2
2012	911,6	135,6
2013	861,2	145,2
2014	855,8	142,2
2015	871,3	145,9
2016	898,5	142,2
2017	910,7	142,0

Datos en miles. Medias anuais.
IGE, INE, Enquisa de poboación activa.

Cadro 4.31

Persoas Asalariadas. Sector público e privado. Galicia. 2012-2017

	Sector público						Sector privado					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Galicia	192,1	176,8	182,7	181,0	182,8	181,7	618,0	598,5	596,8	619,2	635,1	645,6

Datos en miles. Medias anuais. Fonte: INE (EPA)

4.5. Poboación desempregada e taxa de paro

4.5.1. Poboación desempregada

O cadro 4.32 recolle, cos datos do cuarto trimestre de cada ano, a poboación desempregada nas CC.AA. no último trienio. En 2017 houbo en Galicia unha forte diminución das persoas desempregadas (22.100). A diminución porcentual do desemprego de Galicia en 2017 (-10,8%) foi superior a do ano anterior (-8,3%), pero lixeiramente inferior á media estatal, que baixou un 11,1%. Finalmente, nun ano de diminución do desemprego en todas as CC.AA. (agás en Cantabria, A Rioxa e a Cidade Autónoma de Ceuta) as maiores baixadas porcentuais tiverónas, Aragón (-17,3%) e Andalucía (-14,3%) .

Cadro 4.32

Poboación desempregada. Por comunidades autónomas. 2013-2017*

	Miles					Distribución porcentual					Variacións anuais									
											Miles					%				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Andalucía	1.462,5	1.395,7	1.198,3	1.120,3	960,6	24,6	25,6	25,1	26,4	25,5	15,7	-66,8	-197,4	-78,0	-159,7	1,1	-4,6	-14,1	-6,5	-14,3
Aragón	133,7	120,7	93,7	87,8	72,6	2,3	2,2	2,0	2,1	1,9	7,6	-13,0	-27,0	-5,9	-15,2	6,0	-9,7	-22,4	-6,3	-17,3
Asturias	107,9	98,4	95,8	67,3	66,6	1,8	1,8	2,0	1,6	1,8	-8,7	-9,5	-2,6	-28,5	-0,7	-7,5	-8,8	-2,6	-29,7	-1,0
Baleares	133,7	111,4	102,8	81,9	75,1	2,3	2,0	2,2	1,9	2,0	-12,8	-22,3	-8,6	-20,9	-6,8	-8,7	-16,7	-7,7	-20,3	-8,3
Canarias	365,3	342,2	297,1	274,0	246,4	6,2	6,3	6,2	6,5	6,5	6,5	-23,1	-45,1	-23,1	-27,6	1,8	-6,3	-13,2	-7,8	-10,1
Cantabria	55,9	51,2	48,6	35,7	37,0	0,9	0,9	1,0	0,8	1,0	1,2	-4,7	-2,6	-12,9	1,3	2,2	-8,4	-5,1	-26,5	3,6
Castela-A Mancha	256,7	234,3	201,4	169,1	153,4	4,3	4,3	4,2	4,0	4,1	12,6	-22,4	-32,9	-32,3	-15,7	5,2	-8,7	-14,0	-16,0	-9,3
Castela e León	292,4	283,1	246,8	219,0	196,5	4,9	5,2	5,2	5,2	5,2	-13,1	-9,3	-36,3	-27,8	-22,5	-4,3	-3,2	-12,8	-11,3	-10,3
Cataluña	839,5	756,5	668,6	558,5	479,2	14,1	13,9	14,0	13,2	12,7	-86,1	-83,0	-87,9	-110,1	-79,3	-9,3	-9,9	-11,6	-16,5	-14,2
C. Valenciana	668,3	569,4	520,4	467,4	410,0	11,3	10,4	10,9	11,0	10,9	-14,4	-98,9	-49,0	-53,0	-57,4	-2,1	-14,8	-8,6	-10,2	-12,3
Extremadura	164,1	151,8	140,5	141,3	123,9	2,8	2,8	2,9	3,3	3,3	-11,2	-12,3	-11,3	0,8	-17,4	-6,4	-7,5	-7,4	0,6	-12,3
Galicia	280,9	263,8	222,7	204,2	182,1	4,7	4,8	4,7	4,8	4,8	4,0	-17,1	-41,1	-18,5	-22,1	1,4	-6,1	-15,6	-8,3	-10,8
Madrid	685,5	612,3	562,8	489,1	466,5	11,5	11,2	11,8	11,5	12,4	21,0	-73,2	-49,5	-73,7	-22,6	3,2	-10,7	-8,1	-13,1	-4,6
Murcia	206,6	196,9	164,9	130,5	121,9	3,5	3,6	3,5	3,1	3,2	-5,6	-9,7	-32,0	-34,4	-8,6	-2,6	-4,7	-16,3	-20,9	-6,6
Navarra	51,0	46,4	41,4	30,8	29,9	0,9	0,9	0,9	0,7	0,8	-3,6	-4,6	-5,0	-10,6	-0,9	-6,6	-9,0	-10,8	-25,6	-2,9
País Vasco	173,3	174,1	132,5	126,2	108,3	2,9	3,2	2,8	3,0	2,9	-4,1	0,8	-41,6	-6,3	-17,9	-2,3	0,5	-23,9	-4,8	-14,2
A Rioxa	31,9	26,4	21,5	16,6	17,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	2,5	-5,5	-4,9	-4,9	1,0	8,5	-17,2	-18,6	-22,8	6,0
Ceuta	14,1	12,8	8,4	8,0	9,7	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,1	-1,3	-4,4	-0,4	1,7	0,7	-9,2	-34,4	-4,8	21,3
Valencia	12,3	10,1	11,3	10,2	9,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	3,0	-2,2	1,2	-1,1	-0,9	32,3	-17,9	11,9	-9,7	-8,6
España	5.935,6	5.457,7	4.779,5	4.237,9	3.766,6	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-85,4	-477,9	-678,2	-541,6	-471,3	-1,4	-8,1	-12,4	-11,3	-11,1

*Os datos corresponden á serie revisada incorporando a nova base poboacional da EPA actualizada coas estimacións derivadas do Censo de poboación e vivendas de 2011en substitución da baseada no Censo 2001.
Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano (cadro tomado do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo, nº 124, marzo 2018)

4.5.2. Taxa de desemprego

O cadro 4.33 compara as taxas de paro por CC.AA. no cuarto trimestre dos últimos anos.

A taxa de paro foi en 2017 dun 14,8% en Galicia (1,56 puntos porcentuais menos que en 2016).

En 2017 descendeu a taxa de paro en todas as CC.AA. e cidades autónomas (agás en Asturias, Cantabria, A Ríoxa e Ceuta). As maiores reducións foron en Andalucía e Estremadura.

Na clasificación autonómica, ordenada por maior taxa de desemprego, sobresaen, un ano máis, Andalucía, Melilla, Estremadura e Ceuta. Pola contra, as menores taxas de paro, ao peche do ano 2017, preséntanas Navarra, País Vasco, Aragón e a Ríoxa, por esta orde; as catro por baixo do 12%.

Cadro 4.33

Taxas de desemprego. Por comunidades autónomas. 2013-2017

	Valores das taxas En porcentaxe					Variacións anuais (en puntos porcentuais)				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
	25,83	23,82	21,02	18,74	16,65	-0,09	-2,01	-2,80	-2,28	-2,09
España										
Andalucía	36,36	34,40	29,98	28,40	24,53	0,56	-1,96	-4,42	-1,58	-3,87
Aragón	20,69	18,75	14,69	13,68	11,40	1,82	-1,94	-4,06	-1,01	-2,28
Asturias	22,51	20,88	20,49	14,71	14,81	-1,51	-1,63	-0,39	-5,78	0,10
Baleares	22,73	18,96	17,17	13,86	12,72	-1,71	-3,77	-1,79	-3,31	-1,14
Canarias	33,18	31,25	26,98	25,05	22,16	0,36	-1,93	-4,27	-1,93	-2,89
Cantabria	19,87	18,53	17,83	12,93	13,59	0,59	-1,34	-0,70	-4,90	0,66
Castela-A Mancha	22,09	20,37	17,72	15,00	13,80	1,25	-1,72	-2,65	-2,72	-1,20
Castela e León	29,13	28,59	15,06	22,19	19,81	-1,07	-0,54	-3,53	7,13	-2,38
Cataluña	22,00	19,96	17,81	14,91	12,69	-1,97	-2,04	-2,15	-2,90	-2,22
C. Valenciana	27,27	23,60	21,56	19,27	16,86	-0,46	-3,67	-2,04	-2,29	-2,41
Estremadura	32,51	30,08	28,22	28,42	25,24	-1,56	-2,43	-1,86	0,20	-3,18
Galicia	22,06	21,01	17,89	16,44	14,88	0,74	-1,05	-3,12	-1,45	-1,56
Madrid	20,45	18,10	16,61	14,69	13,86	0,99	-2,35	-1,49	-1,92	-0,83
Murcia	28,65	27,34	23,58	18,66	17,30	-0,91	-1,31	-3,76	-4,92	-1,36
Navarra	16,45	14,98	13,61	10,09	9,70	-0,86	-1,47	-1,37	-3,52	-0,39
País Vasco	16,66	16,68	12,98	12,31	10,63	-0,05	0,02	-3,70	-0,67	-1,68
A Ríoxa	20,34	17,33	14,04	11,00	11,61	1,48	-3,01	-3,29	-3,04	0,61
Ceuta	37,20	32,55	23,34	22,50	26,20	-0,66	-4,65	-9,21	-0,84	3,70
Melilla	33,98	29,78	32,49	27,55	24,93	7,48	-4,20	2,71	-4,94	-2,62

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano (cadro tomado do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo, nº 124, marzo 2018)

No cadro 4.34 preséntanse por sexos no último quinquenio as taxas de paro das distintas CC.AA. e no global estatal.

Cadro 4.34

Taxa de desemprego. Por comunidades autónomas e sexos. 2013-2017

HOMES	En porcentaxe					Variacións en puntos porcentuais				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
España	25,16	22,91	19,61	17,34	15,07	-0,40	-2,25	-3,30	-2,27	-2,27
Andalucía	34,20	31,81	27,40	25,85	21,75	-0,12	-2,39	-4,41	-1,55	-4,10
Aragón	20,15	15,57	11,86	11,58	8,76	3,22	-4,58	-3,71	-0,28	-2,82
Asturias	21,58	20,45	21,23	15,03	14,13	-2,26	-1,13	0,78	-6,20	-0,90
Baleares	24,47	19,97	17,55	13,00	13,91	-0,06	-4,50	-2,42	-4,55	0,91
Canarias	34,34	30,32	26,22	23,55	20,13	1,19	-4,02	-4,10	-2,67	-3,42
Cantabria	18,60	19,38	17,31	12,71	13,13	-0,72	0,78	-2,07	-4,60	0,42
Castela e León	20,95	18,35	15,09	13,50	11,39	1,60	-2,60	-3,26	-1,59	-2,11
Castela-A Mancha	26,70	24,97	21,29	18,64	15,62	0,26	-1,73	-3,68	-2,65	-3,02
Cataluña	22,40	20,23	16,60	13,99	11,95	-2,39	-2,17	-3,63	-2,61	-2,04
C. Valenciana	26,38	22,72	20,44	17,64	14,86	-1,01	-3,66	-2,28	-2,80	-2,78
Extremadura	29,67	27,41	23,81	24,38	21,33	-2,01	-2,26	-3,60	0,57	-3,05
Galia	22,71	20,92	17,09	15,79	14,42	1,16	-1,79	-3,83	-1,30	-1,37
Madrid	19,45	18,43	16,44	14,23	13,07	-0,56	-1,02	-1,99	-2,21	-1,16
Murcia	27,59	25,30	20,65	15,72	15,10	-1,50	-2,29	-4,65	-4,93	-0,62
Navarra	15,46	15,02	12,10	9,30	7,89	-1,48	-0,44	-2,92	-2,80	-1,41
País Vasco	16,76	16,99	12,38	12,01	10,60	-0,03	0,23	-4,61	-0,37	-1,41
A Rioxa	18,11	13,82	14,32	9,24	9,56	-0,42	-4,29	0,50	-5,08	0,32
Ceuta	32,61	28,39	18,09	19,08	20,24	2,99	-4,22	-10,30	0,99	1,16
Melilla	34,73	21,93	28,74	22,04	20,56	11,02	-12,80	6,81	-6,70	-1,48
MULLERES										
España	26,61	24,86	22,65	20,36	18,45	0,25	-1,75	-2,21	-2,29	-1,91
Andalucía	38,98	37,51	33,08	31,52	27,93	1,40	-1,47	-4,43	-1,56	-3,59
Aragón	21,33	22,60	18,06	16,17	14,51	0,12	1,27	-4,54	-1,89	-1,66
Asturias	23,56	21,34	19,72	14,36	15,53	-0,67	-2,22	-1,62	-5,36	1,17
Baleares	20,58	17,76	16,75	14,85	11,30	-3,77	-2,82	-1,01	-1,90	-3,55
Canarias	31,81	32,33	27,88	26,76	24,44	-0,62	0,52	-4,45	-1,12	-2,32
Cantabria	21,38	17,52	18,43	13,18	14,10	2,15	-3,86	0,91	-5,25	0,92
Castela e León	23,48	22,83	20,90	16,81	16,66	0,75	-0,65	-1,93	-4,09	-0,15
Castela-A Mancha	32,34	33,33	29,87	26,83	25,16	-2,88	0,99	-3,46	-3,04	-1,67
Cataluña	21,55	19,65	19,18	15,91	13,51	-1,49	-1,90	-0,47	-3,27	-2,40
C. Valenciana	28,34	24,67	22,87	21,11	19,17	0,20	-3,67	-1,80	-1,76	-1,94
Extremadura	36,04	33,54	33,89	33,58	30,21	-1,10	-2,50	0,35	-0,31	-3,37
Galia	21,35	21,10	18,77	17,15	15,37	0,29	-0,25	-2,33	-1,62	-1,78
Madrid	21,50	17,75	16,79	15,19	14,68	2,62	-3,75	-0,96	-1,60	-0,51
Murcia	30,00	29,92	27,33	22,38	20,10	-0,15	-0,08	-2,59	-4,95	-2,28
Navarra	17,64	14,93	15,32	10,99	11,77	-0,11	-2,71	0,39	-4,33	0,78
País Vasco	16,56	16,34	13,64	12,66	10,67	-0,05	-0,22	-2,70	-0,98	-1,99
A Rioxa	22,90	21,48	13,70	13,05	14,01	3,63	-1,42	-7,78	-0,65	0,96
Ceuta	43,65	38,95	31,34	27,28	33,82	-6,38	-4,70	-7,61	-4,06	6,54
Melilla	32,86	39,87	38,18	35,32	31,38	2,36	7,01	-1,69	-2,86	-3,94

*Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE, EPA, datos do 4º trimestre de cada ano (cadro tomado do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo, nº 124, marzo 2018)

No cadro 4.35 aparecen as taxas de desemprego nos sete maiores concellos de Galicia nos últimos catro anos. Santiago de Compostela e Lugo pechan, por este orde, o ano 2017 coas menores taxas de paro (máis de tres puntos por baixo da media de Galicia). A diminución da taxa de desemprego en 2017 foi especialmente notable nas cidades de Ferrol e Santiago de Compostela. En Pontevedra e Ourense rexistráronse subidas.

Cadro 4.35

**Taxas de desemprego dos sete
maiores concellos de Galicia. 2014-2017**

	2014	2015	2016	2017
A Coruña	16,60	14,30	13,20	13,60
Lugo	15,60	15,90	14,20	11,10
Ourense	18,50	18,30	16,80	13,70
Pontevedra	28,70	18,10	17,60	19,50
Santiago de Compostela	13,40	14,10	14,70	10,10
Vigo	23,70	19,90	20,10	16,50
Ferrol	23,80	27,90	24,40	18,90
Galia	21,00	17,70	16,30	14,70

Datos en miles, 4º trimestre.

Fonte: IGE, INE, EPA.

Especialmente grave é a problemática social das persoas desempregadas de longa

duración (máis dun ano en situación de desemprego). No cadro 4.36 móstranse as taxas de desemprego no período 2011-2017 por sexo. Nos últimos anos a taxa vai caendo ata acadar o 7,8% para os homes e o 8,2% para as mulleres en 2017.

Cadro 4.36

Taxa de desemprego de longa duración. Por sexo. Galicia. 2011-2017

	Total	Homes	Mulleres
2011	7,1	6,6	7,6
2012	9,2	9,3	9,2
2013	11,1	11,6	10,6
2014	11,6	11,7	11,4
2015	10,6	10,5	10,7
2016	8,9	8,6	9,2
2017	7,9	7,8	8,2

Datos en miles. Medias anuais.
IGE, INE, EPA.

4.5.3. Desemprego dos fogares. Tempo na procura de emprego

O cadro 4.37 amosa que 75.100 fogares de Galicia tiñan todas as súas persoas activas desempregadas en 2015. Ademais, hai 341.700 fogares nos que non hai ningunha persoa activa.

Cadro 4.37

Desemprego de longa duración. Por sexo. Galicia. 2015

	Dato do trimestre actual (miles de vivendas)	Variación absoluta respecto ao mesmo trimestre do ano pasado (miles de vivendas)	Variación relativa respecto ao mesmo trimestre do ano pasado (%)
Total	1.083,6	3,7	0,3
Fogares con polo menos unha persoa activa	741,9	-7,6	-1,0
Todas as persoas activas son ocupadas	555,5	28,9	5,5
Todas as persoas activas son paradas	75,1	-13,3	-15,0
Con persoas ocupadas e paradas	111,3	-23,3	-17,3
Fogares nos que non hai ningunha persoa activa	341,7	11,4	3,5

Datos en miles. Medias anuais.
IGE, INE, EPA, do 4º trimestre de 2015.

O cadro 4.38 recolle a distribución da poboación desempregada galega no último trienio segundo o tempo de busca de emprego. En 2017 baixaron as persoas nos catro grupos en que se divide a poboación segundo o tempo que leva sen traballo, e subiron as persoas que xa atoparon traballo. En 2017 hai en Galicia 73.100 persoas desempregadas que levan dous anos ou máis buscando traballo. Estas son o 51,4% do

total de persoas sen emprego, unha porcentaxe a todas luces excesivamente alta, que pode implicar un aumento das taxas de pobreza nas familias galegas.

Cadro 4.38

**Poboación desempregada que traballou anteriormente.
Por tempo de búsqueda de emprego. Galicia. 2013-2017**

Total poboación desempregada	
2013	261,6
2014	250,5
2015	220,3
2016	196,0
2017	177,4
Menos de 6 meses	
2013	60,8
2014	54,9
2015	47,8
2016	48,1
2017	47,3
De 6 meses a < 1 ano	
2013	39,3
2014	34,4
2015	25,9
2016	23,0
2017	18,7
De 1 ano a < 2 anos	
2013	57,5
2014	49,6
2015	38,1
2016	28,9
2017	25,2
De 2 anos ou mais	
2013	100,2
2014	99,4
2015	96,0
2016	85,4
2017	73,1
Xa atopou traballo	
2013	11,9
2014	12,2
2015	12,5
2016	10,6
2017	13,0

Datos en miles. Medias anuais.

Fonte: IGE; INE, EPA.

4.6. O paro rexistrado

Os datos para a elaboración da estatística do paro rexistrado na Comunidade Autónoma obtéñense da oficina de Emprego da Xunta de Galicia. Dentro do colectivo de persoas en paro, son obxecto de tratamento aqueles que teñen demandas

pendentes de satisfacer o último día do mes, agás os que se encontren nalgunha das situacións establecidas na Orde ministerial do 11 de marzo de 1985 (BOE de 14 de marzo de 1985).

O cadro 4.39 recolle, para 2017, o paro rexistrado por CC.AA. e cidades autónomas. Compróbase unha diminución do paro rexistrado en Galicia en 20.901 persoas alcanzando unha variación de -10,1% con respecto ao ano anterior. Os datos da media de España reflectiron 290.193 persoas menos rexistradas como paradas (-7,8%). A achega de Galicia no paro rexistrado estatal foi de 5,4%.

Cadro 4.39

Paro rexistrado. Por comunidades autónomas. 2017

	Parados/as decembro 2017	Variación anual absoluta
Andalucía	825.364	-57.713
Aragón	70.710	-9.223
Asturias	76.547	-6.447
Baleares	63.369	-3.539
Canarias	216.087	-13.146
Cantabria	38.506	-5.513
Castela-A Mancha	178.569	-19.730
Castela e León	162.988	-15.198
Cataluña	418.018	-35.627
C. Valenciana	385.705	-33.258
Estremadura	111.385	-9.751
Galicia	185.013	-20.901
Madrid	369.966	-35.401
Murcia	108.599	-8.014
Navarra	35.732	-4.313
País Vasco	127.547	-8.626
A Ríoxa	17.436	-1.531
Ceuta	11.843	-611
Melilla	9.397	-1.651
España	3.412.781	-290.193

Fonte: SEPE.

O cadro 4.40 representa a evolución do paro rexistrado dende 2011 a 2017 para Galicia. Entre eses dous anos, o número de persoas en paro caeu en 73.221. Entre 2016 e 2017 reflíctese unha importante redución do desemprego en 20.901 persoas.

Cadro 4.40**Evolución do paro rexistrado.
Galicia.2011-2017**

	Nº Parados/as
2011	258.234
2012	278.787
2013	271.063
2014	251.918
2015	228.808
2016	205.914
2017	185.013

Datos de decembro de cada ano.
Fonte: SEPE.

O cadro 4.41 sintetiza a distribución para decembro de 2017 do paro rexistrado por provincias e diferenciando por idades. O 95,3% das persoas en paro teñen 25 ou máis anos, mentres que o 4,7% teñen menos de 25 anos.

Cadro 4.41**Paro rexistrado. Por provincias e idades. Galicia. 2017**

	Paro mes	<25	>25
A Coruña	73.526	3.437	70.089
Lugo	17.913	959	16.954
Ourense	19.930	1.054	18.876
Pontevedra	73.644	3.260	70.384
Galicia	185.013	8.710	176.303

Datos de decembro de 2017.
Fonte: SEPE.

En decembro de 2017 o total de homes parados rexistrados alcanzaba os 81.498, o que supoñía un 44% do total da poboación parada, fronte a unha poboación parada feminina de 103.515 mulleres, que representaban o 64% do total (cadro 4.42). Tanto a poboación parada masculina coma a feminina diminuíron en 2017.

Cadro 4.42**Paro rexistrado por idades e sexos. Galicia. 2017**

	Menores de 25 anos	Maiores de 25 anos
Homes	4.525	76.973
Mulleres	4.185	99.330

Datos decembro 2017.
Fonte: SEPE.

A distribución por sectores do paro rexistrado (cadro 4.43) reflicte para 2017 unha diminución en todos os sectores. O sector servizos segue sendo o que máis persoas desempregadas rexistra, superando a suma dos outros tres sectores produtivos: agricultura e pesca, industria, construción e, o colectivo de sen emprego anterior.

Cadro 4.43**Paro rexistrado. Por sectores. Galicia. 2017**

	Parados/as decembro 2017	Variación decembro 2016
Agricultura e pesca	6.992	-1.313
Industria	21.944	-3.555
Construción	18.140	-5.228
Servizos	122.436	-9.983
Sen emprego anterior	15.501	-822

Datos decembro 2017.
Fonte: SEPE.

O paro rexistrado para decembro de 2017 por nivel académico e provincia figura no cadro 4.44. Apréciase un maior número no grupo con estudos secundarios, con 91.233 persoas desempregadas (49,3%) e estudos primarios con 23.815 persoas desempregadas (12,9%).

Cadro 4.44**Paro rexistrado. Por nivel académico e provincias. 2017**

	Sen estudos	Sen certif. estudios prim.	Con certif. estudios prim.	Programa F.P.	Educ. xeral	Tec. prof. Sup.	1º ciclo superior	2º e 3º ciclo superior	Outros
A Coruña	4.998	7.524	7.492	5.039	33.604	6.140	2.730	5.962	37
Lugo	3.115	1.017	2.277	1.162	7.008	1.450	675	1.203	6
Ourense	178	1.488	3.340	1.275	10.496	1.261	726	1.151	15
Pontevedra	1.125	3.962	10.706	5.232	40.125	5.721	2.177	4.552	44
Galicia	9.416	13.991	23.815	12.708	91.233	14.572	6.308	12.868	179

Datos de decembro 2017.
Fonte: SEPE.

4.7. A poboación inactiva

No cadro 4.45 recóllense os datos da poboación inactiva en Galicia, diferenciando por provincias e situación de inactividade. As notas máis relevantes son:

- Unha leve suba da poboación inactiva en Lugo e Pontevedra en 2017.
- Como en anos anteriores máis da metade das persoas inactivas (57,9%) atópanse no grupo de "retirados/as, xubilados/as, pensionistas".
- O segundo grupo por importancia é o de "labores do fogar", cun leve aumento, ata alcanzar o 19,1%.
- O grupo de "estudantes" representa o 13,2% da poboación inactiva.
- Baixan todas as categorías de poboación inactiva agás "estudantes" e "outras situacións".

Cadro 4.45

Población inactiva por tipo de inactividade. Galicia-provincias. 2012- 2017

		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Total	A Coruña	406,4	439,1	438,9	440,6	438,4	437,9
	Lugo	145	145,8	146,1	143,5	142	142,4
	Ourense	148,1	148,5	148,5	145,8	143,8	142,5
	Pontevedra	357,7	357,9	361,2	367,6	369,5	370,8
	Galicia	1057,2	1091,3	1094,7	1097,5	1093,7	1093,6
Estudantes	A Coruña	60,7	57,1	58,2	59,9	57,1	58,9
	Lugo	15,4	14,9	14,2	15,6	16,8	17,6
	Ourense	16,2	15,7	15,5	15,3	15,2	14,6
	Pontevedra	48,5	46,2	48	53,2	53,2	53
	Galicia	140,8	133,9	135,9	144	142,3	144,1
Retirados/as, xubilados/as e pensionistas	A Coruña	218,4	239,4	246,6	251	255	252
	Lugo	92,7	90,5	93,1	92,7	91,3	92,1
	Ourense	93,3	94,3	93,6	89,3	89,2	91
	Pontevedra	188,7	188,6	196,5	197,1	200,4	198,9
	Galicia	593,1	612,8	629,8	630,1	635,9	634
Labores da casa	A Coruña	80,8	93	91,8	88,3	86,4	86,5
	Lugo	22	23,7	23,1	20,1	21,9	19,3
	Ourense	25,8	23,9	24,3	25,2	24	23,2
	Pontevedra	81,9	83,2	78,54	79,8	80,4	80,7
	Galicia	210,5	223,8	217,74	213,4	212,7	209,7
Incapacidade permanente	A Coruña	45,6	46,5	39,9	39,3	38,2	37,4
	Lugo	14	15,5	15	13,9	11,1	12,2
	Ourense	12,3	13,9	14	15,5	14,9	12,7
	Pontevedra	34,6	36,9	35,1	33,3	33,5	35,3
	Galicia	106,5	112,8	104	102	97,7	97,6
Outra situación	A Coruña	5,5	6,9	2,3	2,3	1,8	3,1
	Lugo	2,5	2,5	0,7	1,2	1	1,2
	Ourense	1,3	1,3	1	0,5	0,5	1,1
	Pontevedra	8,6	8,6	3,2	4,1	2	2,9
	Galicia	17,9	19,3	7,2	8,1	5,3	8,3

Dato s en miles.

Fonte: INE. EPA 2017.

Para finalizar este apartado, realízase unha breve análise da situación das persoas inactivas no resto das CC.AA. (cadro 4.46 e Cadro 4.47).

Galicia segue sendo a comunidade con maior porcentaxe de persoas inactivas no grupo de "xubilados/as e prexubilados/as" (46,8%), seguido de Cataluña (45,5%). A media nacional é de 39,1%.

No grupo de "estudantes" a porcentaxe de Galicia (13,4%) é inferior ao resto das CC.AA., despois de Asturias (12,7%), mentres que o indicador para España é do 16,4%.

A porcentaxe de persoas inactivas en Galicia no grupo de "labores do fogar" segue sendo o máis baixo do total de España, 19,2%, 23,2% en España.

Finalmente, no ano 2017 a porcentaxe de "persoas con incapacidade permanente" pasa a ser o 8,1%, fronte a media nacional do 7,9%.

Cadro 4.46

Poboación inactiva por situación de inactividade e comunidade autónoma. 2017

	Total	Estudiante	Xubilado/a ou prexubilado/a	Labores do fogar	Incapacidade permanente	Perceptor/a de pensión distinta de xubilación ou prexubilación	Outras situacións ⁽¹⁾
Total	15.951,6	2.623,5	6.237,0	3.707,7	1.268,0	1.712,8	402,7
Andalucía	2.974,1	538,8	968,8	768,2	275,9	332,8	89,6
Aragón	453,6	75,3	194,0	96,7	35,2	44,1	8,3
Asturias	442,9	56,4	190,9	93,2	33,3	57,0	12,1
Baleares	371,4	59,3	136,9	110,8	16,0	31,9	16,5
Canarias	717,4	131,8	215,9	181,4	69,8	88,4	30,2
Cantabria	217,1	34,3	83,6	52,4	16,5	24,3	5,9
Castela e León	938,1	132,2	394,6	221,3	67,6	109,0	13,4
Castela- A Mancha	677,6	113,4	234,3	197,4	48,9	74,1	9,6
Cataluña	2.353,7	364,8	1.071,3	472,3	130,2	257,0	58,1
C. Valenciana	1.678,7	256,6	704,0	369,2	165,9	140,7	42,3
Extremadura	407,2	69,3	136,3	105,9	32,7	53,7	9,3
Galicia	1.098,4	147,6	514,4	211,8	89,8	117,2	17,6
Madrid	1.965,5	356,8	780,5	457,3	131,0	192,8	47,1
Murcia	485,3	100,3	163,1	115,8	50,4	44,9	10,8
Navarra	216,8	36,5	81,9	48,6	20,2	24,7	5,0
País Vasco	794,4	120,2	309,9	164,5	73,2	104,3	22,3
A Ríoxa	106,6	17,3	45,8	23,8	6,2	11,2	2,2
Ceuta	28,2	5,6	6,7	9,5	2,7	2,2	1,5
Melilla	24,6	7,0	4,1	7,6	2,5	2,5	0,9

(1) A categoría "Outra situación" inclúe ás persoas inactivas que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.

Datos en miles.

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de 2017.

Cadro 4.47

Poboación inactiva por clase principal de inactividade e comunidade autónoma. 2017.
Porcentaxe respecto do total de cada comunidade autónoma

	Total	Estudiante	Xubilado/a ou prexubilado/a	Labores do fogar	Incapacidade permanente	Perceptor/a de pensión distinta da de xub. ou	Outras situacións ⁽¹⁾
Total	100,0	16,4	39,1	23,2	7,9	10,7	2,5
Andalucía	100,0	18,1	32,6	25,8	9,3	11,2	3,0
Aragón	100,0	16,6	42,8	21,3	7,8	9,7	1,8
Asturias	100,0	12,7	43,1	21,0	7,5	12,9	2,7
Baleares	100,0	16,0	36,9	29,8	4,3	8,6	4,5
Canarias	100,0	18,4	30,1	25,3	9,7	12,3	4,2
Cantabria	100,0	15,8	38,5	24,2	7,6	11,2	2,7
Castela e León	100,0	14,1	42,1	23,6	7,2	11,6	1,4
Castela-A Mancha	100,0	16,7	34,6	29,1	7,2	10,9	1,4
Cataluña	100,0	15,5	45,5	20,1	5,5	10,9	2,5
C. Valenciana	100,0	15,3	41,9	22,0	9,9	8,4	2,5
Extremadura	100,0	17,0	33,5	26,0	8,0	13,2	2,3
Galicia	100,0	13,4	46,8	19,3	8,2	10,7	1,6
Madrid	100,0	18,2	39,7	23,3	6,7	9,8	2,4
Murcia	100,0	20,7	33,6	23,9	10,4	9,2	2,2
Navarra	100,0	16,8	37,8	22,4	9,3	11,4	2,3
País Vasco	100,0	15,1	39,0	20,7	9,2	13,1	2,8
A Ríoxa	100,0	16,3	43,0	22,3	5,9	10,5	2,0
Ceuta	100,0	19,7	23,9	33,6	9,7	7,8	5,2
Melilla	100,0	28,6	16,6	31,0	10,1	10,1	3,6

(1) A categoría "Outra situación" inclúe ás persoas inactivas que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.

Datos en miles.

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de 2017.

Na clasificación por idades destaca (cadro 4.48) a maior porcentaxe de poboación inactiva, para o cuarto trimestre de 2017, dáse nos maiores de 65 anos co 58,5% (53,0% en España). Castela e León é a comunidade autónoma coa porcentaxe máis alta neste tramo de idade (59,2%) e a Cidade Autónoma de Melilla é a que o ten máis baixo (24,6%). Séguenlle os pertencentes ao grupo de idade de 55 a 64 anos co

14,7% (14,8% en España).

O Principado de Asturias é a comunidade que ten un maior número de poboación neste tramo de idade (17,1%) e Melilla a que menos (12,3%). En Galicia a menor porcentaxe de poboación inactiva por grupo de idade encóntrase no intervalo de 25 a 34 anos co 3,6% (4,4% en España). País Vasco é a comunidade cunha porcentaxe máis baixa neste tramo (3,3%) e a Cidade Autónoma de Melilla a que ten a porcentaxe máis alta (10,5%).

Cadro 4.48

Poboación inactiva por grupos de idade e comunidade autónoma. 2017.
Porcentaxes respecto do total de cada comunidade autónoma

	Total	De 16 a 19 anos	De 20 a 24 anos	De 25 a 34 anos	De 35 a 44 anos	De 45 a 54 anos	De 55 a 64 anos	De 65 e máis anos
Total	100,0	9,6	6,3	4,4	4,8	7,2	14,8	53,0
Andalucía	100,0	10,2	7,3	5,1	6,1	9,1	16,2	46,0
Aragón	100,0	9,1	6,2	3,5	4,3	5,2	13,8	57,9
Asturias	100,0	6,1	5,4	4,4	3,5	8,0	17,1	55,5
Baleares	100,0	9,5	7,0	8,3	6,3	8,2	13,8	46,8
Canarias	100,0	10,5	7,1	5,4	5,9	9,0	17,3	44,8
Cantabria	100,0	8,2	6,2	4,8	4,1	6,1	16,2	54,4
Castela-A Mancha	100,0	7,7	5,8	3,6	3,2	6,4	14,0	59,2
Castela e León	100,0	10,4	6,4	4,2	4,9	7,6	14,2	52,3
Cataluña	100,0	10,1	5,4	3,8	4,3	5,8	14,1	56,5
C. Valenciana	100,0	9,3	5,9	3,7	4,8	7,0	14,6	54,8
Extremadura	100,0	9,3	7,1	4,6	4,0	8,8	15,7	50,5
Galicia	100,0	7,0	5,4	3,6	4,4	6,3	14,7	58,5
Madrid	100,0	11,1	6,7	4,0	4,2	6,4	13,0	54,7
Murcia	100,0	11,5	7,5	6,9	7,5	8,3	12,3	46,0
Navarra	100,0	10,1	6,5	4,4	3,4	6,9	14,4	54,4
País Vasco	100,0	8,7	5,2	3,3	3,5	5,7	15,7	58,0
A Ríoxa	100,0	9,6	6,4	4,2	3,3	5,4	14,0	57,1
Ceuta	100,0	11,5	9,5	7,0	9,4	5,6	16,1	40,8
Melilla	100,0	18,7	13,2	10,5	9,6	11,1	12,3	24,6

Datos en miles.

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de 2017.

**A muller no mundo
laboral**

5

Capítulo 5. A MULLER NO MUNDO LABORAL

5.1. Introducción

Na exposición de motivos da Lei orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, dise: " O artigo 14 da Constitución Española proclama o dereito á igualdade e á non discriminación por razón de sexo. Pola súa banda o artigo 9.2 consagra a obriga dos poderes públicos de promover as condicións para que a igualdade do individuo e dos grupos en que se integra sexan reais ou efectivos".

A igualdade é así mesmo un principio fundamental na UE, no que se refire ao acceso ao emprego, formación, promoción profesional e ás condicións de traballo. A violencia de xénero, a discriminación salarial, a discriminación nas pensións de viuvez, o maior desemprego feminino, a escasa presenza das mulleres en postos de responsabilidade política, social, cultural e económica, ou os problemas de conciliación entre a vida persoal, laboral e familiar, mostra que a igualdade plena e efectiva aínda non se conseguiu.

O Título IV desta Lei orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, ocúpase do dereito ao traballo en igualdade de oportunidades entre mulleres e homes no acceso ao emprego, na formación profesional e nas condicións de traballo e contéplase especificamente o de negociar plans de igualdade nas empresas de máis de 250 persoas traballadoras.

As recomendacións que se fan a España están orientadas a aumentar os incentivos para que as mulleres participen no mercado de traballo e incrementar a dispoñibilidade e accesibilidade dos servizos para o coidado de fillas e fillos e outras persoas dependentes.

A situación de desigualdade da muller segue sendo palpable non só en España e Europa, senón no resto do mundo. A OIT puxo a voz de alarma sobre a feminización da pobreza, resultado, en parte, das diferenzas de xénero no ámbito laboral. Aumenta o número de mulleres que acceden ao emprego pero tamén aumenta o número de mulleres no paro. A taxa de actividade das mulleres españolas está por debaixo das europeas e a taxa de emprego feminino, aínda que mellorou nos últimos anos, aínda é máis baixa que a das mulleres europeas. A taxa de paro feminino, que tende a reducir distancias co masculino, segue sendo elevada.

As diferenzas salariais entre homes e mulleres na media da UE fóronse reducindo progresivamente. En España a evolución foi mínima, non só se manteñen unhas

grandes diferenzas salariais, por razón de sexo, senón que a porcentaxe de mulleres con ingresos anuais superiores a 30.000 euros é moi reducida.

Ao longo deste capítulo queremos deixar reflexo da necesidade de adoptar medidas que reduzan as dificultades da muller para acceder e manter o emprego, a temporalidade, a precariedade, a desigualdade salarial e dificultades para conciliar a vida familiar, laboral e persoal. A estes elementos debe unirse a importante segregación ocupacional por sexos, o emprego feminino céntrase en determinadas ramas de actividade (segregación horizontal) e en determinadas categorías profesionais (segregación vertical).

Máis complicado parece que desapareza o "teito de cristal" ou "chan pegañento": barreira invisible formada por unha complexa trama de estruturas en organizacións dominadas polos homes, que impiden que as mulleres accedan a postos de gran responsabilidade e recoñecemento social, e que en moitos casos crean que o elixiron elas libremente.

5.2. A muller na poboación galega

Neste capítulo atenderemos o mercado de traballo de Galicia dende a perspectiva da posición que nel ocupan as mulleres. Comezaremos este achegamento á problemática da muller no mercado de traballo galego analizando a participación relativa da muller na poboación galega.

As mulleres son maioría na poboación galega (así como na de cada unha das súas provincias) e na española, como se comproba co cadro 5.1.

Cadro 5.1

**Poboación de Galicia e España. Por sexo e provincias.
Padrón municipal a 1 de xaneiro de 2016 e 2017**

	2016			2017		
	Ambos sexos	Varóns	Mulleres	Ambos sexos	Varóns	Mulleres
España	46.557.008	22.843.610	23.713.398	46.572.132	22.832.861	23.739.271
Galicia	2.710.216	1.309.481	1.400.736	2.672.940	1.282.772	1.390.168
A Coruña	1.122.799	538.878	583.921	1.120.294	537.311	582.983
Lugo	336.527	163.154	173.373	333.634	161.775	171.859
Ourense	314.853	151.226	163.627	311.680	149.689	161.991
Pontevedra	944.346	456.551	487.795	942.731	455.617	487.114

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes.

Por cada 100 homes que hai en Galicia, en 2016, hai 107,5 mulleres e 107,6 en 2017; o dato na Coruña é de 108,3 en 2016 e de 109 en 2017, en Lugo de 106,2 nos dous anos; en Ourense de 108 en 2016 e 108,2 en 2017 e en Pontevedra de 106,8 en 2016 e 106,9 en 2017 (todos moi por enriba da media española: 103,8 en 2016 e 103,9 en 2017)

No cadro 5.2 constatamos que no ano 2016 había na Unión Europea aproximadamente 51,13% de poboación feminina e 5,11% en 2017.

Cadro 5.2

**Poboación España e U.E.
%de mulleres 2016/2017**

	2016	2017
EU 28	51,13	51,11
España	50,89	50,92

Fonte: Eurostat.

A porcentaxe de mulleres sobre a poboación total dende 1996 figura no cadro 5.3.

Cadro 5.3

Poboación e índice de femineidade. 1996- 2017

	Ambos sexos	Mulleres	Homes	Índice de femineidade
2017	46.572.132	23.739.271	22.832.861	103,97
2016	46.557.008	23.713.398	22.843.610	103,81
2015	46.624.382	23.733.999	22.890.383	103,69
2014	47.771.341	23.785.665	22.985.676	103,48
2013	47.129.783	23.933.397	23.196.386	103,18
2012	47.265.321	23.966.965	23.298.356	102,87
2011	47.190.493	23.907.306	23.283.187	102,68
2010	47.021.031	23.794.846	23.226.185	102,45
2009	46.745.807	23.628.819	23.116.988	102,21
2008	46.157.822	23.310.085	22.847.737	102,02
2007	45.200.737	22.860.775	22.339.962	102,33
2006	44.708.964	22.608.498	22.100.466	102,30
2005	44.108.530	22.327.661	21.780.869	102,51
2004	43.197.684	21.912.437	21.285.247	102,95
2003	42.717.064	21.682.738	21.034.326	103,08
2002	41.837.894	21.273.805	20.564.089	103,45
2001	41.116.842	20.951.328	20.165.514	103,90
2000	40.499.791	20.678.407	19.821.384	104,32
1999	40.202.160	20.531.518	19.670.642	104,32
1998	39.852.651	20.364.186	19.488.465	104,49
1996	39.669.394	20.269.845	19.399.549	104,49

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes.

A distribución por sexo de cada un dos grupos de idade en Galicia pode verse no cadro 5.4, que pon de manifesto que:

-Os homes son maioría no grupo de idade de 0 a 15 anos.

-As mulleres son maioría nos outros grupos de idade e a diferenza a favor das mulleres vaise abrindo progresivamente á medida que avanzamos na idade.

A maior esperanza de vida das mulleres e a maior emigración dos homes están, sen dúbida, entre os factores explicativos.

Cadro 5.4

Poboación de Galicia. Por idade e sexo. 2015-2017

Idade	Galicia 2015			Galicia 2016			Galicia 2017		
	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres
0-15 anos	346.989	178.696	168.253	346.006	178.205	167.801	345.107	177.680	167.427
16-64 anos	1.729.491	861.325	868.166	1.711.209	851.531	859.678	1.697.293	844.152	853.141
65 e mais	655.907	277.033	378.874	661.310	280.073	381.237	665.939	282.560	383.379
Total	2.732.347	1.317.054	1.415.293	2.718.525	1.309.809	1.408.716	2.708.339	1.304.392	1.403.947

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes.

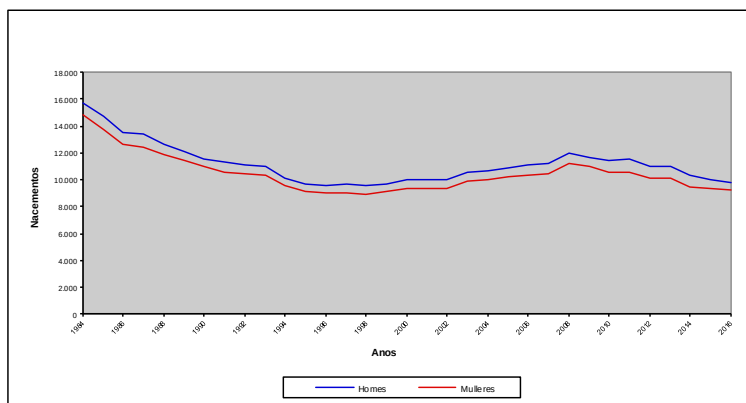
Para ver se a primacía numérica da muller en Galicia se asenta en motivos biolóxicos ou hai unha causalidade social, pode observarse no cadro 5.5 que no último cuarto de século en todos e cada un dos anos naceron en Galicia máis homes que mulleres. Destacaremos os seguintes aspectos:

- O importante descenso dos nacementos tocou fondo en 1998, ano no que o total de nacementos non chegou á metade dos de 1980 (quedou no 47,3%).
- En 2003 recuperouse o nivel dos 20.000 nacementos (por vez primeira dende 1993) e en 2008 chegouse aos 23.281 nacementos, para volver diminuír a partir dese ano.
- Da diferenza entre homes e mulleres do ano 1980 (1.384 persoas) pasouse a 484 nenos máis que nenas en 2016.

Cadro 5.5

Nacemento segundo o sexo do/a nacido/a. Galicia. 1984-2016

Ano	Homes	Mulleres
1984	15.702	14.835
1985	14.682	13.745
1986	13.517	12.661
1987	13.360	12.464
1988	12.671	11.887
1989	12.146	11.446
1990	11.552	10.949
1991	11.331	10.596
1992	11.149	10.484
1993	10.956	10.328
1994	10.113	9.570
1995	9.702	9.097
1996	9.529	9.068
1997	9.647	9.036
1998	9.621	8.917
1999	9.691	9.093
2000	10.052	9.366
2001	9.955	9.406
2002	9.987	9.340
2003	10.539	9.884
2004	10.652	9.969
2005	10.867	10.230
2006	11.075	10.317
2007	11.173	10.497
2008	12.036	11.245
2009	11.644	11.002
2010	11.443	10.507
2011	11.544	10.608
2012	10.990	10.099
2013	10.990	10.099
2014	10.316	9.427
2015	10.032	9.395
2016	9.773	9.289

Fonte: INE, Movemento natural de poboación.

No cadro 5.6 compróbase que Galicia é a cuarta comunidade autónoma por porcentaxe de mulleres estranxeiras sobre o total da poboación estranxeira. Supera en 1,15 puntos a media estatal, despois de Asturias, Madrid e Cantabria.

Cadro 5.6

Poboación estranxeira. Porcentaxe de mulleres. Por CC.AA. 2009-2017

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
España	43,66	47,83	47,86	48,13	48,53	48,84	49,05	49,30	49,59
Andalucía	43,31	47,86	47,92	48,16	48,64	48,64	48,93	48,90	48,95
Aragón	39,72	45,70	45,71	46,19	46,59	47,42	47,74	48,27	49,04
Asturias	44,49	50,80	50,81	50,77	51,70	51,62	52,66	52,95	53,23
Baleares	45,01	48,64	48,71	48,84	49,23	49,54	49,71	49,89	49,95
Canarias	45,89	49,25	49,26	49,41	49,53	49,66	49,77	49,91	49,93
Cantabria	42,71	49,29	49,36	49,77	40,17	50,31	50,73	51,38	51,88
Castela e León	42,79	47,59	47,64	47,84	48,51	48,90	48,90	49,89	50,31
Castela-A Mancha	39,83	45,56	45,61	45,87	46,51	47,00	47,65	48,18	48,58
Cataluña	42,02	46,46	46,49	46,86	47,34	47,65	47,86	48,08	48,45
C. Valenciana	44,48	47,68	47,70	47,80	48,10	48,40	48,58	48,81	49,25
Extremadura	43,42	47,78	47,80	48,00	48,51	48,77	49,35	49,82	50,35
Galicia	44,75	49,61	49,66	49,31	49,63	49,88	50,09	50,60	50,74
Madrid	46,59	50,30	50,31	50,86	51,20	51,52	51,73	52,14	52,42
Murcia	40,57	44,09	44,12	44,48	44,93	45,18	45,33	45,50	45,55
Navarra	42,16	46,02	46,07	46,63	47,13	47,38	47,87	48,08	48,64
País Vasco	42,88	48,58	48,58	48,55	48,97	49,32	49,35	49,54	49,63
A Ríoxa	40,62	46,46	46,47	47,04	47,65	48,79	49,42	49,83	50,18
Ceuta	44,70	49,64	49,70	49,14	48,25	49,37	49,83	49,99	50,33
Melilla	42,99	46,52	46,61	46,32	46,69	48,80	49,28	49,50	50,04

Fonte: INE, Explotación estatística do Padrón municipal de habitantes.

5.3. Muller e actividade económica de mercado

5.3.1. Introducción

Só nas últimas décadas a muller comezou a incorporarse maioritariamente en Galicia á actividade económica "de mercado", posto que tradicionalmente realizou un importante traballo, pero non retribuído senón ligado prioritariamente á esfera doméstica (incluíndo ademais dos labores do fogar o coidado dos nenos e nenas, das persoas con discapacidade, etc.).

A invisibilidade deste traballo, que non computa na xeración do PIB, comezou a ceder paso no último cuarto de século por unha incorporación á vida activa similar á masculina nos grupos de idade máis novos, pero queda moito camiño por andar para que poidamos falar dun mercado laboral realmente equilibrado por sexos.

Xa vimos no capítulo anterior que as mulleres, malia ser máis que os homes entre a poboación de 16 anos e máis anos, son moitas menos na poboación activa (e moi especialmente na ocupada), mentres que son maioría na poboación desempregada e na inactiva.

Podemos complementar ese cadro co 5.7, que detalla para as provincias galegas a distribución porcentual da poboación. Destacaremos que:

-A taxa de actividade maior alcázana os homes na provincia de Pontevedra (60% en 2016) e a menor é a das mulleres en Ourense (44,1% en 2017)

-A provincia con menor taxa de actividade masculina, Ourense (51,5% en 2016 e 52,1% en 2017), está por enriba en máis de 8 puntos porcentuais, da de Pontevedra. A que ten maior taxa de actividade feminina é A Coruña (50,5% en 2017), seguida da Pontevedra (49,9% en 2017). A taxa máis baixa está en Ourense con 44,1%.

-A taxa de actividade en Galicia no grupo de mulleres só chega ao 48,8% en 2016 e 49,1% en 2017 fronte ao 58,5% en 2016 e 57,9% en 2017 de homes.

-A taxa máis alta de desemprego no colectivo feminino e masculino encontrámola en Pontevedra en 2017 tanto no grupo de homes coma no de mulleres.

-A taxa de desemprego máis baixa é a de Lugo cun 11,5% nos homes e 13,9% en mulleres.

Cadro 5.7

Distribución porcentual da poboación de 16 e máis anos. Pola relación coa actividade económica. Por sexo e provincia. 2016-2017

	Taxas de actividade		Taxas de desemprego	
	2016	2017	2016	2017
Ambos sexos				
A Coruña	54,80	54,80	15,40	14,20
Lugo	52,10	51,70	14,80	12,70
Ourense	48,00	47,90	19,50	16,50
Pontevedra	54,20	53,90	19,40	18,30
Galicia	53,50	53,30	17,20	15,70
Homes				
A Coruña	59,80	59,50	14,50	13,70
Lugo	56,70	56,90	14,10	11,50
Ourense	51,50	52,10	19,00	15,40
Pontevedra	60,00	58,30	19,10	17,70
Galicia	58,50	57,90	16,50	15,00
Mulleres				
A Coruña	50,30	50,50	16,40	14,70
Lugo	47,80	46,70	15,60	13,90
Ourense	44,70	44,10	20,10	17,70
Pontevedra	48,8	49,9	19,7	18,9
Galicia	48,8	49,1	17,8	16,4

Fonte: IGE-INE, EPA.

5.3.2. Actividade e inactividade

A moito menor taxa de actividade das mulleres en Galicia (e en cada unha das súas provincias) en relación coa dos homes xa foi obxecto de estudo no capítulo 4; para completar esa análise presentamos no cadro 5.8 as taxas de actividade de homes e mulleres en cada unha das comunidades autónomas. Destacaremos que:

-A taxa de actividade feminina está en Galicia case 5 puntos porcentuais por baixo da media española.

-A taxa de actividade masculina en Galicia supera en 9 puntos á feminina, pero está 8 puntos por debaixo da media estatal para o grupo de homes en 2017.

Cadro 5.8

Taxa de actividade por sexo e comunidade autónoma. 2016-2017

	Varóns		Mulleres	
	2016	2017	2016	2017
España	64,80	64,57	53,41	53,33
Andalucía	64,60	63,95	50,61	50,21
Aragón	65,33	64,36	53,28	52,79
Asturias	55,65	54,90	46,62	46,85
Baleares	67,56	67,63	57,54	55,65
Canarias	65,56	65,60	56,32	56,37
Cantabria	61,66	60,98	51,06	51,03
Castela-A Mancha	61,05	60,19	49,09	48,78
Castela e León	66,55	66,66	51,09	52,32
Cataluña	66,83	66,98	56,76	56,78
C. Valenciana	64,58	65,08	54,63	53,77
Estremadura	62,31	62,17	47,70	47,54
Galicia	58,40	57,56	48,75	48,79
Madrid	68,47	68,24	58,42	58,90
Murcia	66,39	66,70	51,85	52,07
Navarra	63,69	63,84	54,26	54,01
País Vasco	62,58	61,81	51,20	51,25
A Ríoxa	64,33	65,05	53,48	53,03
Ceuta	63,71	64,70	46,60	49,41
Melilla	71,09	70,49	48,84	50,54

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de 2017.

Unidades: porcentaxe.

Focalizando o estudo na perspectiva de xénero os cadros 5.9 poñen de manifesto que:

-A principal situación de inactividade da muller galega deixa de ser "labores do fogar" (28,3% en 2016 e 29% en 2017) e pasa ao primeiro posto "xubilación ou prexubilación" (35,3% en 2016 e 34,9% en 2017).

-A principal situación de inactividade dos homes en Galicia é a de xubilado ou prexubilado (co 62,9% dos inactivos en 2016 e 62,5% en 2017), mentres que nas mulleres é de 35,3% en 2016 e 34,9% en 2017. A pequena proporción de mulleres que realizaron en décadas anteriores un traballo retribuído é a explicación principal deste

importante desaxuste, que contribúe a que ser muller de idade avanzada se constituía hoxe nun dos principais factores de risco para formar parte das bolsas de pobreza.

-O 12% das inactivas galegas son estudantes e a porcentaxe ascende ao 15,3% entre os homes.

-O cobramento das pensións de viuvez prioritariamente por mulleres (xa que en décadas anteriores os/as cotizantes á Seguridade Social eran en proporción moi maioritaria os homes) explica que a porcentaxe de mulleres perceptoras de pensións diferentes ás ligadas á xubilación é máis de cinco veces maior que nos homes.

Cadro 5.9

Poboación inactiva. Por clase de inactividade, sexo e comunidade autónoma. 2016

	Total	Estudante	Xubilado/a ou prexubilado/a	Labores do fogar	Incapacitado/a permanente	Perceptor/a pensión distinta da xubilación (ou prexubilación)	Outras situacións ⁽¹⁾
Homes							
España	100	19,7	60,1	5,8	8,8	2,6	3,0
Andalucía	100	21,7	55,4	6,3	10,9	2,0	3,7
Aragón	100	17,6	68,2	5,2	6,3	1,8	1,0
Asturias	100	14,4	67,1	3,5	8,5	3,7	2,9
Baleares	100	18,2	52,2	13,0	5,6	4,4	6,6
Canarias	100	20,8	50,9	9,0	11,5	3,8	4,1
Cantabria	100	19,6	61,7	3,1	7,4	4,2	3,9
Castela e León	100	16,0	67,3	4,8	7,1	2,3	2,5
Castela-A Mancha	100	20,7	61,8	5,6	7,9	1,3	2,7
Cataluña	100	18,9	61,6	5,0	8,3	3,8	2,4
C. Valenciana	100	19,1	59,5	5,8	10,1	3,0	2,5
Estremadura	100	19,2	58,9	6,7	8,6	2,0	4,5
Galicia	100	15,3	62,9	6,6	9,3	3,4	2,5
Madrid	100	23,1	61,8	4,6	5,7	1,8	2,9
Murcia	100	22,5	52,9	6,4	11,4	2,4	4,4
Navarra	100	19,8	61,6	6,9	9,5	1,7	0,5
País Vasco	100	18,4	64,7	3,9	9,4	1,1	2,6
A Rioxa	100	20,5	64,9	2,9	5,6	3,2	2,9
Ceuta	100	32,4	38,3	12,7	8,5	0,6	7,6
Melilla	100	31,4	41,5	6,4	7,4	9,1	4,1
Mulleres							
España	100	14,5	23,4	36,5	7,2	17,1	1,2
Andalucía	100	15,8	18,1	40,5	7,8	16,7	1,1
Aragón	100	13,9	26,1	34,8	7,9	16,5	0,9
Asturias	100	10,2	25,5	36,1	6,7	20,5	1,0
Baleares	100	16,6	26,0	40,6	3,6	11,9	1,3
Canarias	100	16,3	17,3	39,8	9,0	16,0	1,5
Cantabria	100	12,5	24,3	38,1	6,2	16,7	2,2
Castela e León	100	12,8	22,6	38,4	6,2	19,0	1,1
Castela-A Mancha	100	14,5	11,6	47,3	7,3	18,1	1,2
Cataluña	100	13,8	29,7	32,0	4,5	18,5	1,5
C. Valenciana	100	13,4	27,6	33,4	9,0	15,5	1,2
Estremadura	100	14,2	13,5	41,4	6,5	23,1	1,2
Galicia	100	12,0	35,3	28,3	7,0	16,5	0,8
Madrid	100	16,3	23,9	35,2	7,0	15,9	1,8
Murcia	100	15,3	17,3	42,5	9,7	14,9	0,4
Navarra	100	16,2	25,9	31,1	8,7	17,2	0,8
País Vasco	100	13,5	21,5	35,1	10,0	19,5	0,5
A Rioxa	100	14,3	22,2	38,4	5,8	18,4	0,9
Ceuta	100	20,9	8,4	47,1	8,4	14,7	0,6
Melilla	100	22,3	6,7	45,9	6,5	17,9	0,6

(1) A categoría "Outras situacións" inclúe aos inactivos/as que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.

Datos en porcentaxes, respecto da poboación inactiva total de cada comunidade autónoma.

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre.

Cadro 5.9

Poboación inactiva. Por clase de inactividade, sexo e comunidade autónoma. 2016

	Total	Estudante	Xubilado/a ou prexubilado/a	Labores do fogar	Incapacitado/a permanente	Perceptor/a pensión distinta da xubilación (ou prexubilación)	Outras situacións ⁽¹⁾
Homes							
España	100	19,7	60,1	5,8	8,8	2,6	3,0
Andalucía	100	21,7	55,4	6,3	10,9	2,0	3,7
Aragón	100	17,6	68,2	5,2	6,3	1,8	1,0
Asturias	100	14,4	67,1	3,5	8,5	3,7	2,9
Baleares	100	18,2	52,2	13,0	5,6	4,4	6,6
Canarias	100	20,8	50,9	9,0	11,5	3,8	4,1
Cantabria	100	19,6	61,7	3,1	7,4	4,2	3,9
Castela e León	100	16,0	67,3	4,8	7,1	2,3	2,5
Castela-A Mancha	100	20,7	61,8	5,6	7,9	1,3	2,7
Cataluña	100	18,9	61,6	5,0	8,3	3,8	2,4
C. Valenciana	100	19,1	59,5	5,8	10,1	3,0	2,5
Extremadura	100	19,2	58,9	6,7	8,6	2,0	4,5
Galicia	100	15,3	62,9	6,6	9,3	3,4	2,5
Madrid	100	23,1	61,8	4,6	5,7	1,8	2,9
Murcia	100	22,5	52,9	6,4	11,4	2,4	4,4
Navarra	100	19,8	61,6	6,9	9,5	1,7	0,5
País Vasco	100	18,4	64,7	3,9	9,4	1,1	2,6
A Rioxa	100	20,5	64,9	2,9	5,6	3,2	2,9
Ceuta	100	32,4	38,3	12,7	8,5	0,6	7,6
Melilla	100	31,4	41,5	6,4	7,4	9,1	4,1
Mulleres							
España	100	14,5	23,4	36,5	7,2	17,1	1,2
Andalucía	100	15,8	18,1	40,5	7,8	16,7	1,1
Aragón	100	13,9	26,1	34,8	7,9	16,5	0,9
Asturias	100	10,2	25,5	36,1	6,7	20,5	1,0
Baleares	100	16,6	26,0	40,6	3,6	11,9	1,3
Canarias	100	16,3	17,3	39,8	9,0	16,0	1,5
Cantabria	100	12,5	24,3	38,1	6,2	16,7	2,2
Castela e León	100	12,8	22,6	38,4	6,2	19,0	1,1
Castela-A Mancha	100	14,5	11,6	47,3	7,3	18,1	1,2
Cataluña	100	13,8	29,7	32,0	4,5	18,5	1,5
C. Valenciana	100	13,4	27,6	33,4	9,0	15,5	1,2
Extremadura	100	14,2	13,5	41,4	6,5	23,1	1,2
Galicia	100	12,0	35,3	28,3	7,0	16,5	0,8
Madrid	100	16,3	23,9	35,2	7,0	15,9	1,8
Murcia	100	15,3	17,3	42,5	9,7	14,9	0,4
Navarra	100	16,2	25,9	31,1	8,7	17,2	0,8
País Vasco	100	13,5	21,5	35,1	10,0	19,5	0,5
A Rioxa	100	14,3	22,2	38,4	5,8	18,4	0,9
Ceuta	100	20,9	8,4	47,1	8,4	14,7	0,6
Melilla	100	22,3	6,7	45,9	6,5	17,9	0,6

(1) A categoría "Outras situacións" inclúe aos inactivos/as que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.

Datos en porcentaxes, respecto da poboación inactiva total de cada comunidade autónoma.

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre.

A desagregación en dous grupos de idade dos cadros 5.10 permítenos constatar que no tramo de 20-24 anos, as mulleres inactivas superan os homes inactivos en 100 persoas mentres que, a medida que avanzamos en idade, tamén o facemos en diferenza, ata chegar a unha diferenza de 19.600 inactivas máis no grupo de 55 a 64 anos e a 92.800 no tramo de >65 anos en 2017.

Evidentemente, a incorporación máis igualitaria da muller ao mundo do traballo retribuído vaise producindo nos estratos de poboación máis novos.

Cadro 5.10

Inactivos/as por grupo de idade e sexo. Valores absolutos. Galicia, 2015-2017

	Total			De 16 a 19 anos			De 20 a 24 anos			De 25 a 34 anos			De 35 a 44 anos			De 45 a 54 anos			De 55 a 64 anos			De 65 e máis anos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Homes	467,4	467,8	474,3	38,2	41,6	39,4	30,3	26,2	29,9	17,3	16,6	16,3	16,9	13,9	17,9	24,6	23,1	24,7	70,8	72,1	71,1	269,3	274,4	275,1
Mulleres	630,1	627,7	624,1	37,1	38,3	37,5	30,6	31,4	29,8	22,0	21,3	23,8	33,8	31,4	30,2	53,7	49,0	44,3	90,6	88,2	90,7	362,3	368,2	367,9
Galicia	1.097,5	1.095,5	1.098,4	75,3	79,9	76,9	60,9	57,6	59,7	39,3	37,9	40,1	50,7	45,3	48,1	78,3	72,1	69,0	161,4	160,3	161,8	631,6	642,6	643,0

Fonte: INE, 4º trimestre.

5.3.3. Emprego e desemprego

Dentro da poboación activa inclúese tanto a que está a traballar (poboación ocupada) como a que busca emprego activamente (poboación desempregada).

A distribución porcentual da poboación ocupada por sexos e sectores económicos en cada unha das comunidades autónomas figura nos cadros 5.11 e 5.11 bis; neles destacaremos, no referido a Galicia e o total español, que:

-O 82,9% das mulleres en 2016 e o 83,9% en 2017 con emprego en Galicia traballan no sector servizos (en España alcanza o 88,7%).

-A porcentaxe de mulleres que traballan en Galicia no sector agropesqueiro supera o dobre da media española de mulleres, mentres que nos homes só o supera en dous puntos.

-A subrepresentación da muller por sectores económicos é especialmente rechamante na construción, actividade na que só chega ao 1% de ocupación, case igual que a media estatal (1%).

-No capítulo 4 pode comprobarse que a taxa de ocupación da muller en Galicia continúa a estar moi por baixo da masculina.

Cadro 5.11

**Distribución porcentual dos ocupados/as por sector económico,
comunidade autónoma e sexo. 2016**

	Total	Agricultura	Industria	Construción	Servizos
Andalucía					
Homes	100,0	11,9	12,3	9,4	66,4
Mulleres	100,0	5,5	4,6	0,7	89,2
Aragón					
Homes	100,0	10,3	26,3	8,9	54,4
Mulleres	100,0	2,3	8,9	1,0	87,8
Asturias					
Homes	100,0	4,1	25,1	9,5	61,4
Mulleres	100,0	2,8	6,1	1,3	89,8
Baleares					
Homes	100,0	1,4	9,2	18,0	71,4
Mulleres	100,0	—	3,5	1,3	95,2
Canarias					
Homes	100,0	3,5	7,3	9,1	80,0
Mulleres	100,0	1,3	1,6	0,7	96,3
Cantabria					
Homes	100,0	2,9	23,1	11,2	62,8
Mulleres	100,0	1,9	8,5	1,2	88,4
Castela e León					
Homes	100,0	10,3	24,1	11,3	54,2
Mulleres	100,0	2,7	8,6	0,9	87,7
Castela-A Mancha					
Homes	100,0	11,7	20,9	11,3	56,1
Mulleres	100,0	2,8	9,9	1,0	86,2
Cataluña					
Homes	100,0	2,5	24,6	9,8	63,1
Mulleres	100,0	0,7	10,8	1,2	87,2
C. Valenciana					
Homes	100,0	4,2	22,9	9,7	63,2
Mulleres	100,0	1,3	10,0	0,9	87,8
Estremadura					
Homes	100,0	15,5	14,4	11,5	58,6
Mulleres	100,0	4,1	5,2	0,3	90,4
Galicia					
Homes	100,0	8,8	20,7	11,7	58,8
Mulleres	100,0	5,8	10,3	1,1	82,9
Madrid					
Homes	100,0	0,3	12,5	8,4	78,9
Mulleres	100,0	0,2	4,1	1,3	94,4
Murcia					
Homes	100,0	18,2	17,2	8,3	56,3
Mulleres	100,0	6,7	7,4	0,6	85,3
Navarra					
Homes	100,0	6,1	34,7	7,3	51,9
Mulleres	100,0	1,5	14,5	0,4	83,6
País Vasco					
Homes	100,0	2,5	36,0	9,4	52,1
Mulleres	100,0	0,7	8,6	1,4	89,2
A Rioxa					
Homes	100,0	9,2	31,6	7,3	51,9
Mulleres	100,0	2,7	14,5	1,2	81,7
Ceuta					
Homes	100,0	—	3,7	6,1	90,2
Mulleres	100,0	-	1,0	—	99,0
Melilla					
Homes	100,0	-	5,1	3,9	91,1
Mulleres	100,0	-	4,0	2,5	93,4
España					
Homes	100,0	6,2	19,3	9,9	64,6
Mulleres	100,0	2,3	7,5	1,0	89,2

Datos en porcentaxe.
Fonte: INE, EPA, 4º trimestre.

Cadro 5.11 bis

**Distribución porcentual dos ocupados/as por sector económico,
comunidade autónoma e sexo. 2017**

	Total	Agricultura	Industria	Construción	Servizos
Andalucía					
Homes	100,0	12,1	12,1	9,4	66,5
Mulleres	100,0	5,5	4,6	0,6	89,2
Aragón					
Homes	100,0	9,1	27,9	8,8	54,1
Mulleres	100,0	2,7	9,8	1,1	86,4
Asturias					
Homes	100,0	5,5	22,7	10,1	61,7
Mulleres	100,0	3,2	5,5	1,0	90,3
Baleares					
Homes	100,0	1,7	11,7	15,6	71,0
Mulleres	100,0	0,3	5,7	2,2	91,8
Canarias					
Homes	100,0	3,3	6,0	9,2	81,5
Mulleres	100,0	2,0	1,8	0,7	95,4
Cantabria					
Homes	100,0	4,9	24,0	10,4	60,8
Mulleres	100,0	1,4	5,9	1,1	91,5
Castela e León					
Homes	100,0	9,0	25,0	11,7	54,3
Mulleres	100,0	2,7	8,5	1,2	87,6
Castela-A Mancha					
Homes	100,0	11,0	21,2	12,1	55,7
Mulleres	100,0	2,9	9,1	1,3	86,8
Cataluña					
Homes	100,0	2,5	25,4	10,7	61,4
Mulleres	100,0	0,6	11,4	1,6	86,5
C. Valenciana					
Homes	100,0	4,0	24,5	10,4	61,1
Mulleres	100,0	1,3	10,8	0,8	87,1
Estremadura					
Homes	100,0	19,7	12,1	10,1	58,1
Mulleres	100,0	5,5	4,2	0,3	90,0
Galicia					
Homes	100,0	8,4	22,4	11,1	58,1
Mulleres	100,0	5,4	9,9	0,8	83,9
Madrid					
Homes	100,0		12,6	8,8	78,7
Mulleres	100,0	0,1	5,1	1,5	93,2
Murcia					
Homes	100,0	17,1	16,3	8,8	57,7
Mulleres	100,0	6,6	6,6	1,8	85,0
Navarra					
Homes	100,0	5,5	38,6	10,0	46,0
Mulleres	100,0	2,1	13,8	1,5	82,6
País Vasco					
Homes	100,0	1,1	33,8	8,7	56,4
Mulleres	100,0	0,6	10,6	1,2	87,6
A Rioxa					
Homes	100,0	4,7	32,3	9,5	53,5
Mulleres	100,0	2,1	17,3	0,6	80,0
Ceuta					
Homes	100,0		2,4	6,7	90,9
Mulleres	100,0	-	1,1		98,9
Melilla					
Homes	100,0	1,1	3,5	6,1	89,3
Mulleres	100,0	0,9	2,0	1,3	95,7
España					
Homes	100,0	6,0	19,6	10,1	64,3
Mulleres	100,0	2,3	7,9	1,2	88,7

Datos en porcentaxe.
Fonte: INE, EPA, 4º trimestre.

As taxas de paro en cada unha das comunidades españolas e a desagregación por sexos figuran no cadro 5.12, que mostra que:

-A taxa de paro das mulleres é 1 punto superior á dos homes en Galicia e con 3 puntos de diferenza por debaixo da media española en 2017.

- As taxas de desemprego feminino son especialmente altas en Ceuta, Melilla, Andalucía e Extremadura.

- A taxa de desemprego feminino máis baixa tena País Vasco e o seu valor é 12,64% e 10,63% en 2016 e 2017 respectivamente, seguida de Baleares.

Cadro 5.12

Taxa de desemprego. Por sexo e comunidade autónoma. 2017-2016

	2017		2016	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
España	14,97	18,35	17,22	20,25
Andalucía	21,63	27,85	25,70	31,38
Aragón	8,79	14,41	11,45	16,01
Asturias	13,99	15,32	14,96	14,19
Baleares	13,77	11,23	12,95	14,76
Canarias	20,02	24,32	23,45	26,55
Cantabria	13,05	13,98	12,62	13,20
Castela-A Mancha	11,29	16,61	13,27	16,67
Castela e León	15,53	25,12	18,62	26,75
Cataluña	11,85	13,49	13,91	15,89
C. Valenciana	14,77	19,07	17,49	21,02
Extremadura	21,22	30,10	24,27	33,47
Galicia	14,25	15,21	15,63	17,00
Madrid	13,00	14,53	14,15	15,08
Murcia	15,05	19,94	15,64	22,31
Navarra	7,84	11,69	9,23	10,90
País Vasco	10,52	10,63	11,95	12,64
A Ríoxa	9,45	13,94	9,19	12,89
Ceuta	20,13	33,54	18,93	27,28
Melilla	20,46	30,67	21,81	35,32

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre.

Cadro 5.13

Taxa de paro. Por idades e sexos. Galicia. 2016-2017

	2016		2017	
	Menores de 25 anos	Maiores de 25 anos	Menores de 25 anos	Maiores de 25 anos
Homes	4.976	89.377	4.525	76.973
Mulleres	4.415	107.146	4.185	99.330

Datos: decembro 2017.

Fonte: SEPE.

A desagregación por grupos de idade do desemprego de Galicia reflíctese no cadro 5.13.

5.4. Demandas de emprego e paro rexistrado

Demandantes son os traballadores e traballadoras que se inscriben nos servizos públicos de emprego para a busca dun emprego ou mellorar o que posúen, para recibir outros servizos alleos ao emprego (orientación para o autoemprego, formación ocupacional...) ou pola obrigatoriedade de inscribirse para recibir unha prestación por desemprego, subsidio, renda activa de inserción ou calquera tipo de prestación ou axuda.

As persoas demandantes de emprego clasifícanse en determinados colectivos de pertenza e así se calcula por exclusión a cifra de paro rexistrado, ao poder reunir a demanda dunha traballador/a dous ou máis situacións. Estableceuse a seguinte orde de preferencia contabilizándose un demandante no primeiro colectivo que aparece:

- Persoas demandantes inscritas sen dispoñibilidade
- Persoas demandantes de emprego non paradas:
 - Persoas demandantes con baixa dispoñibilidade para o emprego
 - Persoas demandantes ocupadas ou con relación laboral
 - Persoas demandantes dun emprego específico
 - Outras persoas demandantes sen emprego/non ocupados
- Persoas demandantes de emprego paradas

Cadro 5.14

Parados/as. Por idade e sexo. Galicia. 2016-2017 en miles

	2016			2017		
	Nº parados/as			Nº parados/as		
	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes	Total
16 a 19	2,00	1,90	3,90	1,80	2,40	4,20
20 a 24	9,80	11,50	21,30	7,60	9,20	16,80
25 a 29	12,60	13,30	25,90	10,90	10,90	21,80
30 a 34	14,30	12,90	27,20	11,20	10,90	22,10
35 a 39	16,10	13,80	29,90	13,70	14,00	27,70
40 a 44	15,50	13,70	29,20	16,10	12,00	28,10
45 a 49	14,20	14,30	28,50	14,40	12,70	27,10
50 a 54	11,00	11,60	22,60	10,20	9,20	19,40
55 a 59	7,90	10,90	18,80	8,20	10,50	18,70
60 a 64	3,30	4,80	8,10	3,90	5,50	9,40
65 e mais	0,10	0,10	0,20	0,30	0,10	0,40
Total	106,80	108,80	215,60	98,30	97,40	195,70

Fonte: IGE-INE, EPA.

As demandas de emprego pendentes de demandantes en paro foron 215,60 en 2016 e 195,70 en 2017 segundo a información da Enquisa de poboación activa. Deles o 50,46% (2016) e o 49,77% (2017) correspondía ao colectivo de homes (España

44,35% e 46,89%) e 49,53% (2016) e 50,23% (2017) ao de mulleres (España 55,63% e 53,10%). Por tramos de idade, no grupo de mulleres, son as de entre 35-44 anos as que máis demandas acumulan ao igual que os homes.

Destaca a mellor posición do grupo feminino en Galicia en relación con España.

Cuadro 5.15

Demandas de emprego pendentes segundo xénero e nivel de estudos rematados.

Galicia. 2016-2017

Total	Homes		Mulleres	
	2016	2017	2016	2017
	96.415	85.380	116.143	109.048
Analfabetos	5.088	4.612	5.085	4.920
Estudos primarios incompletos	7.594	6.953	7.735	7.437
Estudos primarios completos	13.781	12.061	13.929	12.917
Estudos secundarios	57.188	50.127	62.846	58.870
Técnico-profesional superior	6.182	5.629	10.699	10.055
Primeiro ciclo	2.197	1.797	5.880	5.256
Segundo e terceiro ciclo	4.349	4.168	9.868	9.504
Outros	36	32	100	89

Fonte: IGE.

Centrándonos no nivel de estudos as diferenzas non son tan apreciáveis xa que nos dous grupos, é o colectivo de "Estudos secundarios", o que acumula o maior número de demandas pendentes. As mulleres 54% e homes tamén 54%. As mulleres con educación superior teñen un peor comportamento chegando ao 8,5% (2017), fronte ao 5% (2017) de homes.

Cadro 5.16

Demandas de emprego pendentes de demandantes parados/as. Segundo grupo principal de ocupación. Por provincias. Decembro 2016-2017

	2016								2017							
	Homes				Mulleres				Homes				Mulleres			
	A Coruña 2016	Lugo 2016	Ourense 2016	Pontevedra 2016	A Coruña 2016	Lugo 2016	Ourense 2016	Pontevedra 2016	A Coruña 2017	Lugo 2017	Ourense 2017	Pontevedra 2017	A Coruña 2017	Lugo 2017	Ourense 2017	Pontevedra 2017
A Directores/as e xerentes	440	75	86	386	216	30	25	174	423	62	80	364	199	28	21	154
B Técnicos/as e prof. saúde e ensino	467	138	132	382	1.708	462	462	1.510	434	139	114	371	1.664	444	473	1.426
C Outros tec. científicos e intelect.	2.391	485	480	1.862	3.515	654	659	2.569	2.189	448	435	1.708	3.339	623	626	2.405
D Técnicos/as profesionais de apoio	4.247	637	891	4.459	3.363	724	724	3.415	3.785	765	835	4.060	3.163	692	672	3.187
E Empregados/as oficina non públicos	1.472	365	407	1.522	4.823	1.136	1.279	4.938	1.416	359	391	1.413	4.425	1.060	1.191	4.574
F Empregados/as oficina públicos	306	54	68	291	1.446	254	319	1.315	302	52	66	305	1.396	247	298	1.258
G Trab. servizos restaur.e comercio	2.822	700	854	2.756	11.559	3.154	3.360	12.552	2.729	682	844	2.667	11.081	3.018	3.213	11.804
H Trab. serv. saúde	440	93	132	429	4.517	1.480	1.662	4.462	406	96	117	401	4.231	1.375	1.513	4.232
I Trab. serv. prot. e seg.	714	292	290	622	104	77	47	126	646	269	258	547	93	70	39	115
J Trab. cualificados agricul. gande.	1.451	432	498	1.436	417	162	224	721	1.299	388	456	1.290	387	155	211	663
K Trab. cual. construción	7.513	1.949	1.956	7.708	98	24	25	112	6.218	1.630	1.627	6.396	83	20	22	95
L Trab. cual. industrias. manufact.	4.474	1.053	1.003	4.562	1.416	236	238	1.912	3.806	910	858	3.763	1.355	223	211	1.753
M Operador/a instal. e maquin.	796	246	309	853	2.342	114	530	1.284	657	217	250	724	2.153	101	464	1.160
N Conductor/a operador/a maquin. móbil	2.759	1.148	1.066	2.904	144	60	39	255	2.332	963	888	2.448	130	51	37	237
O Trab. non cualificado servizos	1.255	209	263	1.004	7.622	1.965	2.502	8.030	1.158	203	252	976	7.210	1.878	2.341	7.430
P Pedóns/as agricultura e construción	6.251	1.909	2.310	6.665	1.987	438	830	3.558	5.603	1.733	2.095	6.014	1.839	421	764	3.294
Q Ocupacións militares	18	4	6	22	4	1	1	9	19	3	3	27	3	1	1	4
TOTAL	37.816	9.989	10.751	37.863	45.281	10.991	12.926	46.942	33.422	8.919	9.569	33.474	42.751	10.407	12.097	43.791

Fonte: SEPE.

Por grupo principal de ocupación segundo os datos do SEPE, as mulleres demandantes de emprego paradas, solicitan en maior número as seguintes ocupacións:

- Traballadoras de servizos de restauración e comercio

- Traballadoras non cualificadas de servizos
- Traballadoras de servizo saúde
- Empregada de oficina non pública

No colectivo masculino, a profesión máis demandada segue sendo traballadores cualificados da construción, seguida de peóns agrícolas e de construción. Estas seguen sendo profesións reservadas aos homes.

Cadro 5.17

Parados/as. Por actividade económica e sexo. Galicia. 2016-2017

	Nº parados/as			
	Homes		Mulleres	
	2016	2017	2016	2017
O. Sen emprego anterior	5.689	5.505	11.757	11.000
A Agricultura, gandería, caza e silvicultura e pesca	5.733	5.076	2.209	2.052
B Industrias extractivas	402	280	118	95
C Industria manufacturera	12.182	10.564	11.909	10.808
D Subministración enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	83	78	29	23
E Subministración de auga, act. de saneamento, xestión residuos e descontaminación	588	527	254	232
F Construción	21.947	17.587	2.439	2.115
G Comercio, reparación vehículos motor e motocicletas	10.835	9.628	19.540	18.161
H Transporte e almacenamento	4.794	4.294	1.833	1.687
I Hostalaría	7.355	6.912	17.905	16.962
J Información e comunicacións	1.315	1.231	1.467	1.355
K Actividades financeiras e de seguros	557	647	826	817
L Actividades inmobiliarias	240	217	437	418
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	3.085	2.713	5.087	4.585
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	8.332	7.779	12.703	12.208
O Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	7.200	6.615	7.124	6.750
P Educación	1.782	1.684	4.068	3.905
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	968	920	7.058	6.671
R Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	1.927	1.842	1.660	1.598
S Outros servizos	1.193	1.081	4.381	4.046
T Actividades fogares como empregadores p. doméstico; como produtores uso propio	185	184	3.308	3.529
U Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	23	19	30	30
Total	96.415	85.383	116.142	109.047

Fonte: IGE.

En canto á sección da actividade económica hai que destacar a actividade de comercio (16,65% en 2017) como a máis demandada, seguida de hostalaría con 15,55% en 2017, actividades administrativas e servizos auxiliares con 11,19% e industrias manufacturerais. En España en primeiro lugar aparece comercio, seguida hostalaría e de actividades administrativas.

Ao igual que vimos coas ocupacións máis demandadas, é a construción a sección de actividade económica onde o colectivo de homes concentra en maior medida as súas expectativas laborais, cun 20,60% en 2017, seguido da actividade de industrias manufacturerais e comercio.

Aínda que se aprecian actividades económicas igualmente demandadas por homes e mulleres, seguen existindo outras reservadas case exclusivamente ás mulleres, como actividades sanitarias e de servizos sociais, hostalaría e educación.

Cadro 5.18

Demandas de emprego pendentes de demandantes parados/as. Segundo idade e duración da demanda e sexo. Por provincias. Decembro 2016-2017

	2016					2017				
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
HOMES										
> 25 anos										
< 1 mes	426	129	146	441	1.142	416	131	141	440	1.128
De 1 a <= 6 meses	968	294	347	1.063	2.672	903	267	316	974	2.460
De > 6 meses a <= 1 ano	280	86	104	325	795	232	66	81	260	639
De máis de 1 ano	316	83	93	331	823	247	77	74	242	640
Total	1.990	592	690	2.160	5.432	1.798	541	612	1.916	4.867
< 25 anos										
< 1 mes	4.041	989	961	4.205	10.196	3.735	945	936	3.845	9.461
De 1 a <= 6 meses	10.091	2.617	2.727	10.532	25.967	9.049	2.376	2.496	9.313	23.234
De > 6 meses a <= 1 ano	4.912	1.334	1.426	5.398	13.070	4.329	1.170	1.200	4.470	11.169
De máis de 1 ano	16.782	4.458	4.946	15.567	41.753	14.509	3.885	4.323	13.929	36.646
Total	35.826	9.398	10.060	35.702	90.986	31.622	8.376	8.955	31.557	80.510
Total	37.816	9.990	10.750	37.862	96.418	33.420	8.917	9.567	33.473	85.377
MULLERES										
> 25 anos										
< 1 mes	406	110	125	400	1.041	421	115	125	374	1.035
De 1 a <= 6 meses	913	241	288	929	2.371	880	240	277	792	2.189
De > 6 meses a <= 1 ano	285	84	86	305	760	268	85	89	232	674
De máis de 1 ano	299	97	88	305	789	266	91	79	264	700
Total	1.903	532	587	1.939	4.961	1.835	531	570	1.662	4.598
< 25 anos										
< 1 mes	4.159	1.101	1.049	4.250	10.559	4.067	1.071	1.028	4.148	10.314
De 1 a <= 6 meses	11.045	5.886	2.974	11.443	31.348	10.680	2.766	2.872	10.738	27.056
De > 6 meses a <= 1 ano	6.112	1.519	1.728	6.497	15.856	5.959	1.488	1.635	5.948	15.030
De máis de 1 ano	22.065	4.952	6.589	22.816	56.422	20.211	4.552	5.991	21.297	52.051
Total	43.381	13.458	12.340	45.006	114.185	40.917	9.877	11.526	42.131	104.451
Total	45.284	13.990	12.927	46.945	119.146	42.752	10.408	12.096	43.793	109.049

Fonte: SEPE.

As mulleres maiores de 25 anos representan o 54,76% en 2016 e 56,65% en 2017 (en España 56,50% en 2016 e 58,08% en 2017) das demandas pendentes de demandantes en paro fronte ao 45,43 en 2016 e 43,37% en 2017% dos homes (43,49% en 2016 e 41,91% en 2017 en España). O 47,17% en 2016 e 47,18% en 2017 das mulleres maiores de 25 anos permanecen máis dun ano como demandantes de emprego (43,69% en 2016 e 43,64 en 2017 en homes).

Cadro 5.19

Baixas de demandas de emprego. Segundo causa da baixa. Por sexo e por provincias. Decembro 2016-2017

	2016					2017				
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
HOMES										
Baixas por colocación										
Total	91.721	23.458	22.213	96.311	233.703	84.800	22.620	21.605	91.978	221.003
Por Colocación	55.820	14.508	13.341	59.583	143.252	55.989	14.803	14.013	60.877	145.682
Total	147.541	37.966	35.554	155.894	376.955	140.789	37.423	35.618	152.855	366.685
MULLERES										
Total	94.696	25.602	24.124	100.016	244.438	89.835	24.519	23.016	94.994	232.364
Por colocación	54.653	15.404	13.740	55.812	139.609	55.879	15.868	14.147	56.671	142.565
Total	149.349	41.006	37.864	155.828	384.047	145.714	40.387	37.163	151.665	374.929

Fonte: SEPE.

Para finalizar faremos unha referencia ás baixas na demanda de emprego. As baixas por colocación representa o 57,11% en 2016 e 58,21% en 2017 (España 57%) no grupo de mulleres, fronte ao 61,30% en 2016 e 65,92% en 2017 no dos homes.

5.5. Contratos de traballo

No capítulo 7, dedicado á contratación, móstranse os datos facilitados polo SEPE por tipos de contratos e sexo, que servirán como información complementaria para este capítulo.

En 2016 a contratación feminina supuxo o 47,73% do total da contratación e un 47,68 en 2017, tanto de contratos iniciais, como conversión en indefinidos e adscricións en colaboración social. Se o distribuímos, os contratos iniciais supuxeron o 47,77% en 2016 e 47,75% en 2017 e as conversións o 46,44% en 2016 e 45,68% en 2017 do total de ambos os dous sexos, sempre por debaixo da contratación masculina.

Cadro 5.20

Contratos rexistrados segundo xénero e modalidade. Galicia 2016-2017

	2016		2017	
	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes
TOTAL CONTRATOS				
Total contratos rexistrados	450.596	493.518	486.835	534.127
Total contratos iniciais	437.365	478.263	471.580	516.000
Conversións a indefinidos	13.231	15.255	15.255	18.127
ANALFABETOS				
Total contratos rexistrados	12.002	23.562	12.592	22.619
Total contratos iniciais	11.708	23.104	12.190	22.133
Conversións a indefinidos	294	458	402	486
ESTUDOS PRIMARIOS				
Total contratos rexistrados	89.199	118.661	100.277	135.691
Total contratos iniciais	86.619	115.179	97.120	131.132
Conversións a indefinidos	2.580	3.482	3.157	4.559
ESTUDOS SECUNDARIOS				
Total contratos rexistrados	277.160	302.383	293.745	321.549
Total contratos iniciais	269.620	293.424	285.349	311.219
Conversións a indefinidos	7.540	8.959	8.396	10.330
ESTUDOS SUPERIORES				
Total contratos rexistrados	71.129	48.860	79.222	54.211
Total contratos iniciais	68.312	46.504	75.922	51.459
Conversións a indefinidos	2.817	2.356	3.300	2.752
SEN CLASIFICAR				
Total contratos rexistrados	1.106	52	999	57
Total contratos iniciais	1.106	52	999	57
Conversións a indefinidos	0	0	0	0

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Se facemos unha análise por nivel de formación, observamos que a contratación feminina é inferior á masculina en todos os niveis agás no de estudos superiores chegando ao 59,37% en 2016 e 59,275 en 2017.

Outra característica dos contratos concertados con mulleres é que o son maioritariamente no sector servizos.

Segundo o seguinte cadro o 86% en 2017 das mulleres traballadoras galegas exercen a súa profesión no sector servizos. O segundo sector de importancia é a industria

onde traballa o 12% en 2017. Na agricultura e construción a representación feminina é moi escasa.

Cadro 5.21

Contratos rexistrados nos catro grandes sectores de actividades económicas (clasificación CNAE 2009) por sexo. Galicia. 2016-2017

	Mulleres		Homes	
	2016	2017	2016	2017
Agricultura	4.880	5.601	24.618	26.157
Industria	52.690	58.829	85.565	96.002
Construción	2.174	2.305	44.573	44.529
Servizos	390.852	420.100	338.762	367.439
Total	450.596	486.835	493.518	534.127

Fonte: IGE.

O sector servizos é o único onde a contratación feminina supera a masculina representando un 53,5% tanto en 2016 como en 2017 do total dos contratos realizados neste sector. Dentro deste sector, a actividade de comercio e hostalaría, concentran maior número de mulleres traballadoras do total do sector servizos con 390.852 (2016) e 420.100 (2017) contratacións.

Cadro 5.22

Contratos sectoriais por seccións (clasificación CNAE) e sexo. Galicia. 2016-2017

	2016			2017		
	Muller	Home	Total	Muller	Home	Total
A Agricultura, gandería, caza e silvicultura e pesca	4.880	24.618	29.498	5.601	26.157	31.758
B Industrias extractivas	39	693	732	36	695	731
C Industria manufacturera	51.652	80.942	132.594	57.927	91.712	149.639
D Subministración de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	41	361	402	45	333	378
E Subministración de auga, act. saneamento, xestión residuos, descont.	958	3.569	4.527	821	3.262	4.083
F Construción	2.174	44.573	46.747	2.305	44.529	46.834
G Comercio, reparación vehículos motor e motocicletas	66.046	44.952	110.998	71.869	47.846	119.715
H Transporte e almacenamento	14.266	73.564	87.830	16.621	75.919	92.540
I Hostalaría	114.977	94.856	209.833	128.746	105.935	234.681
J Información e comunicacións	6.902	8.561	15.463	7.636	10.915	18.551
K Actividades financeiras e de seguros	3.189	1.655	4.844	3.855	1.725	5.580
L Actividades inmobiliarias	644	486	1.130	733	383	1.116
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	14.166	11.596	25.762	14.294	13.097	27.391
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	46.754	31.670	78.424	46.753	35.132	81.885
O Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	12.148	8.225	20.373	12.288	8.382	20.670
P Educación	21.033	10.467	31.500	22.193	10.876	33.069
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	39.156	7.416	46.572	40.167	7.654	47.821
R Actividades artísticas recreativas e de entretemento	23.093	38.023	61.116	27.097	42.050	69.147
S Outros servizos	18.336	6.758	25.094	17.166	6.918	24.084
T Actividades fogares como empregadores p. doméstico; como produtores uso propio	10.075	505	10.580	10.529	492	11.021
U Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	67	28	95	153	115	268
Total	450.596	493.518	944.114	486.835	534.127	1.020.962

Fonte: SEPE.

A distribución do emprego feminino está moi ligada ás ocupacións que desempeñan, por iso é importante analizar como se distribúen os empregos segundo a ocupación.

Se ben é certo que hai pouca representación de mulleres en postos de dirección de empresas, só o 40,5% fronte ao 59,5% de homes, as porcentaxes igúalanse en técnicas e profesionais de saúde (74%) e traballadoras de servizos de saúde (82,5%). O maior número de mulleres con formación superior ou universitaria está a ter reflexo no mercado de traballo, e a medio ou longo prazo ten que repercutir en que pasen a ocupar postos de dirección e polo tanto, tamén repercutan nos niveis salariais.

Outro grupo de ocupación con gran representación feminina é o das empregadas en servizos de restauración e comercio, representando o 57,5% do total das persoas contratadas.

Entre os traballadores cualificados da construción a presenza da muller é moi escasa, e no grupo de traballadoras de agricultura a representación masculina tamén é moi superior á feminina.

Podemos concluír que, no referente aos grupos de ocupación existen dúas tendencias:

- Un grupo maioritario que desempeña as súas funcións como empregada administrativa, ou como traballadora de servizos de restauración, persoais e do comercio.
- Un grupo minoritario, que grazas á obtención dun título universitario, ocupan postos como técnicas e profesionais en saúde e ensino e outras técnicas científicas e intelectuais.

Como expuxemos ao inicio deste apartado, a contratación masculina foi superior á feminina e foino especialmente nos contratos indefinidos ordinarios, onde a contratación feminina supuxo o 46% e nos indefinidos a tempo parcial chegou ao 69.7%.

Cadro 5.23

Tipoloxía contractual por sexo . Ano 2016-2017

	2016		2017	
	Muller	Home	Muller	Home
Indefinido (bonificado/ non bonificado)	20.156	22.006	21.526	25.200
Obra ou servizo	125.569	184.929	132.510	195.237
Eventual circunstancias da produción	215.112	225.813	244.166	254.815
Interinidade	66.285	27.326	63.929	25.625
Prácticas	3.061	3.073	2.963	3.066
Formación	1.859	1.691	1.739	1.450
Outros	5.323	13.425	4.747	10.607
Conversión a Indefinidos	13.231	15.255	15.255	18.127
Total	450.596	493.518	486.835	534.127

Fonte: SEPE.

A contratación segundo modalidade e sexo pódese consultar nos cadros do capítulo 7.

Hai determinadas modalidades de contratación con maior peso feminino e outras onde o peso dos homes é moito maior. Entre os claramente femininos destacar os de interinidade (71%) e os que se realizan a tempo parcial, tanto indefinidos coma temporais.

Este ano, de novo, o contrato para a formación realizado a mulleres (54,53% 2016 e 52,37% 2017) supera os concertados con homes e o de prácticas chega ao 49,15% despois de varios anos de superioridade feminina.

Os contratos temporais, tanto a xornada completa como parcial, alcanzan no colectivo feminino o 92,44% da contratación a mulleres, superando ao colectivo masculino que chega ao 91,88%. Nos dous grupo redúcese a porcentaxe de contratos temporais en relación cos anos anteriores.

Os contratos indefinidos, tanto a xornada completa como parcial, supuxeron o 4,4% nas mulleres nos dous anos e o 4,7% (2016) e 4,4% (2017) nos homes e as conversións en indefinidos distáncianse do grupo de homes chegando ao 46,4% en 2016 e ao 45,7 en 2017 para o colectivo feminino.

Mantense a tendencia dos últimos anos onde a contratación feminina está caracterizada por un maior uso de contrato a tempo parcial, aínda que hai que destacar o aumento da parcialidade no grupo de homes.

5.6. Formación

Outro factor importante a ter en conta na inserción da muller no mundo do traballo é, sen dúbida, a formación académica á que accede o alumnado feminino como fase previa ao seu acceso ao mercado laboral.

Neste apartado imos tratar a formación regrada. Dentro da formación regrada centrarémonos nos ciclos formativos de grao superior, bacharelato e titulacións universitarias, por consideralos máis significativos, e para iso imos utilizar os datos facilitados polo Instituto Galego de Estatística (IGE).

No alumnado matriculado nos ciclos formativos de grao superior, observamos que o 45,3% (2016) e 45,3% (2017) eran mulleres, porcentaxe inferior á dos homes seguindo a tendencia dos últimos anos.

Cadro 5.24

**Alumnado matriculado en ciclo formativo de FP grao superior,
por sexo. Curso 2016/2017. Galicia-España**

	2016			2017		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Galicia	17.027	9.132	7.715	17.104	9.447	7.657

Unidade: nº de alumnos/as.

Fonte: IGE. Información subministrada directamente pola Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.

O alumnado matriculado en bacharelato, segundo o IGE, mostra que as mulleres matriculadas representan en Galicia o 53% (2016) e 52,8% (2017), máis de 5 puntos á

media masculina do 47%, confirmándose novamente a necesidade dunha maior formación do colectivo feminino para enfrontarse ao mundo do traballo.

Cadro 5.25

Ensinanza non universitaria. Alumnado matriculado en bacharelato, por sexos. Curso 2016-2017. Galicia

	2016			2017		
	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres
Galicia	31.159	14.702	16.457	31.137	14.640	16.497

Unidades: nº de alumnos/as.

Fonte: IGE. Información subministrada directamente pola Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.

Cadro 5.26

Abandono educativo temperán. Poboación entre 18 e 24 anos (ambos inclusive) que non completou o nivel de educación secundaria segunda etapa e non segue ningún tipo de formación (regrada ou non regrada). Galicia

	Total	Homes	Mulleres
2010	23,1	27,8	18,3
2011	20,8	25,5	15,8
2012	23,1	27,1	18,8
2013	20,4	25,0	15,4
2014	18,5	21,7	15,2
2015	17,0	21,9	11,9
2016	15,2	19,1	11,2
2017	14,9	17,9	11,8

Unidades: porcentaxes.

Fonte: IGE-INE, EPA.

O abandono educativo temperán dos que non completaron o nivel de educación secundaria e non seguen ningunha formación, é sensiblemente superior nos homes, superando en 8 puntos ás mulleres en 2016 e en 6 puntos en 2017. Tal vez as dificultades que ten a muller para iniciarse no mercado laboral, sexa unha das razóns para que persistan na súa formación académica.

No ensino universitario en Galicia, segundo o INE, para o curso 2016, o alumnado feminino era superior ao masculino, chegando ao 55%.

Cadro 5.27

Alumnado matriculado en ensino universitario, Segundo rama de coñecemento e sexo. Curso 2016. Galicia

Total	Total	Mulleres
	53.710	29.503
Ciencias da saúde	9.311	6.821
Ciencias	4.084	2.214
Ciencias sociais e xurídicas	22.784	13.847
Enxeñaría e arquitectura	13.156	3.700
Artes e humanidades	4.375	2.921

Unidades: nº de alumnos/as.

Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria.

A porcentaxe media do 55% varía moito segundo a especialidade elixida:

As especialidades nas que é significativamente maior o número de mulleres son:

- Ciencias da saúde
- Ciencias sociais e xurídicas
- Arte e humanidades

A especialidade con máis baixa representación feminina é a de enxeñaría e arquitectura.

Como se pode observar, seguen existindo titulacións e especialidades reservadas case exclusivamente ás mulleres, aínda que parece que pouco a pouco vanse producindo movementos cara a outras áreas.

Cadro 5.28

Estudantes titulados/as nas universidades galegas por sexo. Curso 2016 - 2017 Galicia

	Total	Mulleres	% de Mulleres
Titulados/as universitarios/as	9.023	5.410	60

Unidades: nº de alumnos/as.

Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria.

É moi significativo constatar que do alumnado que finaliza os seus estudos universitarios no ano 2016 o 60% son mulleres.

É de destacar que se ben o 55% das persoas matriculadas eran mulleres, do total de alumnas e alumnos que finalizaron os seus estudos, o colectivo feminino supuxo o 60%, fronte ao 40% de homes.

5.7. Poder e toma de decisións

A idea de participación equilibrada de homes e mulleres nos procesos de toma de decisións incorporouse progresivamente en recomendacións de Nacións Unidas,

Unión Europea e Consello de Europa. Este último, adoptou a recomendación dunha participación feminina non inferior ao 40% en calquera órgano de decisión para alcanzar o devandito equilibrio, e esa porcentaxe foi establecida como mínimo na lexislación nacional, por medio da Lei orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, para alcanzar unha composición equitativa en todos os ámbitos claves da toma de decisións.

Cadro 5.29

Distribución por sexo de altos cargos da Administración do Estado en porcentaxe de mulleres 2012/2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Total	32,59	32,01	32,67	31,23	28,46
Ministras	30,77	30,77	30,77	30,77	38,46
Secretarías do Estado	22,58	20,00	26,67	20,00	34,62
Subsecretarías	32,79	33,33	32,81	33,87	28,57
Directoras xerais	32,05	32,30	31,48	30,19	26,39
Altos cargos sen rango concreto	40,38	38,39	37,84	40,54	

Fonte: elaboración do Instituto da Muller e para a Igualdade de Oportunidades, a partir dos datos facilitados polo Ministerio de Facenda e Función Pública.

En 2016 a representatividade que teñen as mulleres nos altos cargos da Administración do Estado chegou ao 28,46%, descendendo aos niveis de anos anteriores. Nas Secretarías de Estado só se alcanza o 34,62% e nos/as ministros/as o 38,42%.

Cadro 5.30

Mulleres no Goberno en %

	2018 (marzo)	2016	2015	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003 ⁽¹⁾	2003	2002	2000
Partido no Goberno	PP	PP	PP	PP	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PP	PP	PP	PP
Ambos sexos	14	14	14	13	15	17	17	16	16	16	16	16	16	16	17
% de mulleres	35,71	35,71	28,47	30,77	46,67	52,94	52,94	43,75	50	50	50	31,25	25	18,75	17,65

(1) Setembro 2003-agosto 2004.

Fonte: Instituto da Muller e para a Igualdade de Oportunidades a partir de datos publicados na web do Goberno de España.

Outra mostra do papel da muller no poder e toma de decisións, é a súa presenza no Goberno. Neste cadro pódese ver a evolución da representación da muller dende 1982, pasando de cero, ata alcanzar o 52,94% en 2008 e 2009. No ano 2011 produciuse unha redución, quedando a participación feminina nun 30,77% e en 2016 chega ata o 35,71%.

Cadro 5.31**Composición dos Parlamentos autonómicos. 2010-2016**

	2010	2011	2012	2015	2016
	% Mulleres	% Mulleres	% Mulleres	% Mulleres	% Mulleres
Total	42,2	43,1	43,2	44,6	45,1
Andalucía	45,9	45,9	47,7	49,5	49,5
Aragón	35,8	32,8	32,8	47,8	47,8
Asturias	33,3	42,2	42,2	48,9	48,9
Baleares	49,2	45,8	45,8	47,5	47,5
Canarias	40,0	36,7	36,7	53,3	53,33
Cantabria	40,5	43,6	43,6	38,9	38,9
Castela e León	43,4	66,7	66,7	41,7	41,7
Castela-A Mancha	53,2	46,9	46,9	42,4	42,4
Cataluña	41,5	41,5	40,0	40,0	39,3
C. Valenciana	45,5	40,4	40,4	44,4	44,4
Estremadura	40,0	40,0	40,0	47,7	47,7
Galicia	40,0	40,0	40,0	40,0	45,3
Madrid	42,5	44,2	44,2	42,6	42,6
Murcia	39,1	40,0	40,0	35,6	35,6
Navarra	38,0	34,0	34,0	48,0	48,0
País Vasco	45,3	39,4	49,3	49,3	53,3
A Rioxa	39,4	45,3	39,4	45,5	45,5
Ceuta	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
Melilla	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0

Fonte: Elaboración propia a partir dos datos dos Parlamentos autonómicos.

A representación da muller nos Parlamentos autonómicos alcanzou en 2016 unha media do 45,08%.

A maior presenza feminina dáse en Canarias e País Vasco co 53,3%, e a menor en Murcia co 35,6%.

En Galicia a representación é do 45,3%.

Cuadro 5.32**Participación de Mulleres na Comisión Europea. 2017**

	Ambos sexos	% Mulleres
	27	29,63
Total		
Presidencia	1	0,00
Vicepresidencias	6	16,67
Vicepresidencia primera	1	0,00
Alta representante	1	100,00
Vicepresidentas	4	0,00
Comisarias	20	35,00

Fonte: Secretaría de Estado de Igualdade.

A participación das mulleres na Comisión Europea tampouco é moi superior, co 16,67% nas vicepresidencias e o 35% nas comisarias.

Cadro 5.33**Participación de mulleres no Parlamento europeo.
2016-2017**

	% Mulleres 2016	% Mulleres 2017
UE-28	26,83	27,94
Alemaña	40,00	43,75
Austria	28,57	24,43
Bélxica	28,57	21,43
Bulgaria	42,11	30,00
Chipre	8,33	9,09
Croacia	14,29	19,05
Dinamarca	33,33	40,91
Eslovaquia	0,00	13,33
Eslovenia	47,06	47,06
España	28,57	35,71
Estonia	13,33	26,67
Finlandia	35,71	35,71
Francia	47,37	50,00
Grecia	0,00	17,65
Hungría	0,00	0,00
Irlanda	26,67	29,41
Italia	41,18	26,32
Letonia	14,29	21,43
Lituania	26,67	20,00
Luxemburgo	22,22	20,00
Malta	6,67	6,25
Países Baixos	37,50	41,67
Polonia	25,00	27,27
Portugal	22,22	22,22
R. Checa	32,00	34,78
Reino Unido	17,65	18,75
Romanía	30,43	24,00
Suecia	50,00	50,00

Fonte: INE. Elaboración do Instituto da muller e para a Igualdade de Oportunidades.

O cadro 5.33 sobre a participación da muller nos Parlamentos da Unión Europea pon de manifesto un leve aumento, pasando do 26,83% 2016 ao 27,94% de 2017. Este aumento non se repartiu por igual en todos os países da Unión Europea: en 2017 a maior porcentaxe de representación feminina osténtaa Francia e Suecia 50%, mentres que a menor representación a encontramos en Hungría (0%), e Malta (6,25%).

En España, en 2017, a representación da muller no Parlamento Europeo alcanzou o 35,71%.

Os datos ofrecidos nalgúns dos cadros anteriores e seguintes non están desagregados por CC.AA., pero aínda así os seus resultados son significativos e extrapolables, aínda que con particularidades, á situación galega.

Segundo información do Ministerio de Facenda e Función Pública aínda que a porcentaxe de funcionarias (52,43%) é superior á de funcionarios, a medida que ascendemos no complemento de destino, o número de mulleres diminúe, ata chegar ao nivel 30 onde só hai un representación feminina do 39,4% e ao nivel 29 cun 44,5 %. Ao ir descendendo de nivel, as porcentaxes vanse igualando, ata chegar ao nivel 27 cun 50,78% de mulleres, e segue incrementándose a presenza feminina en niveis máis baixos como o nivel 18 (63,37%), o 16 (61,42%) ou o 14 (60,14%).

Cadro 5.34

Representación de mulleres en organismos internacionais. España 2016

TOTAL	Ambos sexos % de mulleres	
	73	20,6
Embaixadoras - Representantes permanentes	17	17,65
Representantes permanentes adxuntas	6	16,67
Conselleiras	29	20,69
Delegadas permanentes	4	25,00
Outras	17	23,53

Fonte: Elaboración do Instituto da Muller e para a Igualdade de Oportunidades a partir de datos do Ficheiro de altos cargos. Datos xuño 2016.

Nos organismos internacionais, o papel da muller tampouco é moi destacado, cun 20,55% de representación, sendo o cargo de delegada permanente o de maior porcentaxe (25%).

A representación feminina en órganos constitucionais como o Consello de Estado, Consello Xeral do Poder Xudicial, Tribunal de Contas, Valedor do pobo, Xunta Electoral Central e Consello Económico e Social, segue sendo escasa.

A participación máis alta obsérvase no Tribunal de Contas (38,46%) e no Consello Xeral do Poder Xudicial (46,66%).

A participación feminina no ano 2016 na carreira xudicial, é do 57,87%. Pero a medida que se ascende na carreira xudicial, a porcentaxe diminúe.

En categorías de xuíces/as a participación é maioritariamente feminina (64,44%), pero só alcanza o 11,63% no caso de maxistrados/as do Tribunal Supremo.

5.8. Conciliación entre a vida laboral e familiar

Talvez sexa a conciliación entre a vida laboral e familiar un dos maiores condicionantes do acceso da muller ao mundo laboral. Os efectos negativos das dificultades de conciliación seguen recaendo sobre as mulleres a falta de repartición equitativa das responsabilidades familiares e a ausencia de infraestruturas axeitadas e

suficientes para atender a nenas e a nenos e a dependentes contribuíron ao escaso cambio producido.

Cadro 5.35

Excedencias por cuidado de familiares. Galicia- España 2015- 2017

	Ambos sexos			Mulleres		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Galicia	163	194	275	130	150	215
España	9.369	10.020	11.234	7.924	8.421	9.398

Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social.

O cadro 5.35, móstranos a nivel de toda España, como o 84,% en 2016 e 83,7% en 2017 das excedencias para o coidado de familiares son solicitadas por mulleres e a nivel de Galicia alcanzouse o 77,3% en 2016 e 78,2% en 2017, mellorando sobre anos anteriores.

Cadro 5.36

**Núcleos familiares monoparentais
por sexo en miles. 2015-2016**

	Ambos sexos	Porcentaxe Monoparentais Femininos
2016	1.964.900	80,98
2015	1.897.400	81,25

Fonte: Instituto da Muller e para a Igualdade de Oportunidades.

O cadro 5.36 serve para confirmar o papel da muller como responsable do coidado dos fillos, cunha porcentaxe moi superior de familias monoparentais femininas (81,25% en 2015 e 81% en 2016), fronte ao 19% de monoparentais masculinas.

Cadro 5.37

Prestación de maternidade por comunidades autónomas. 2016-2017

		2016		2017	
		Total maternidade	Procesos percibidos madre	Total maternidade	Procesos percibidos madre
Prestación de maternidade	Total	278.509	272.821	268.328	263.398
	Andalucía	49.613	48.949	47.283	46.749
	Aragón	7.731	7.581	7.626	7.448
	Asturias	4.549	4.404	4.322	4.210
	Baleares	7.120	6.994	6.961	6.851
	Canarias	9.751	9.605	9.537	9.404
	Cantabria	3.161	3.060	3.061	2.982
	Castela e León	12.097	11.833	11.200	10.950
	Castela-A Mancha	10.314	10.137	9.937	9.783
	C. Valenciana	26.967	26.569	47.307	25.630
	Cataluña	48.814	47.832	25.998	46.392
	Estremadura	5.870	5.803	5.660	5.584
	Galicia	14.522	14.159	13.885	13.592
	Madrid	47.325	46.302	46.156	45.360
	Murcia	9.025	8.919	8.950	8.881
	Navarra	4.488	4.305	4.081	3.944
	A Rioxa	1.850	1.803	1.759	1.725
	País Vasco	14.534	13.808	13.917	13.249
	Ceuta	316	307	298	298
	Melilla	462	451	390	376

Xaneiro/décembro 2015-2016.

Fonte: Instituto Nacional da Seguridade Social.

No cadro 5.37 constátase que en Galicia o 97,9% en 2016 y 97,5% en 2017 dos permisos de maternidade foron gozados polas nais. En España as cifras son similares co 98,16% en 2016 y 97,96% en 2017 de permisos das nais.

Cadro 5.38

Excedencias por coidado de fillas/os. 2011-2016

	España		Galicia	
	Total	% Nais	Total	% Nais
2011	34.128	95,52	555	93,69
2012	29.651	94,98	536	94,22
2013	28.038	94,50	537	94,23
2014	31.435	94,02	556	92,63
2015	36.195	93,33	683	90,92
2016	40.517	92,63	910	91,65

Fonte: Elaboración propia a partir dos datos da Tesorería Xeral da Seguridade Social.

Algo similar ocorre en as excedencias por coidado de fillas/os en Galicia correspondentes ao 2016, últimos datos dispoñibles, móstrannos que neste ano o 91,65% das excedencia por coidado de fillo/a eran solicitadas por mulleres e o 8,35% de homes, aínda que a tendencia dos últimos anos reflicte un leve aumento nas solicitudes de homes. En España, nese ano 2016, o 96,63% destas excedencias concedéronse a mulleres.

Cadro 5.39

Permisos de paternidade por CC.AA.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Total	245.867	237.988	235.678	238.806	244.468	264.632
Andalucía	37.973	37.138	36.968	37.700	39.109	42.959
Aragón	7.681	7.710	7.449	7.623	7.438	7.852
Asturias	4.303	3.910	3.718	3.812	3.868	4.289
Baleares	4.906	5.174	5.071	5.197	5.461	6.418
Canarias	7.990	7.551	7.631	7.992	8.369	9.067
Cantabria	3.192	3.081	2.822	2.828	2.871	3.055
Castela e León	11.859	11.156	11.091	11.083	11.163	11.557
Castela-A Mancha	10.542	10.200	9.761	9.968	10.313	11.123
C. Valenciana	23.888	22.798	23.319	23.389	24.466	26.109
Cataluña	46.496	44.460	44.227	45.309	45.924	49.815
Estremadura	4.722	4.451	4.572	4.370	4.867	5.073
Galicia	11.656	11.360	11.156	11.419	11.819	12.972
Madrid	40.744	40.256	39.326	39.835	40.075	44.509
Murcia	7.761	7.902	8.312	8.460	9.002	9.559
Navarra	4.665	4.284	4.241	4.244	4.216	4.102
A Ríoxa	1.973	1.885	1.806	1.781	1.756	1.854
País Vasco	14.951	14.149	13.630	13.274	13.059	13.627
Ceuta	277	248	6.601	235	228	311
Melilla	288	275	270	287	284	381

Fonte: Instituto Nacional da Seguridade Social. Actualizada a 8 de marzo de 2018.

Para completar este apartado incluimos o cadro sobre "Persoas ocupadas a tempo parcial por motivo da xornada parcial" do Instituto da Muller sobre datos da EPA.

Cadro 5.40

Persoas ocupadas a tempo parcial por motivo da xornada parcial. España 2016-2017

		2016	2017
Ambos sexos	Total	2.833,0	2805,4
	Seguir cursos de ensinanza ou formación	163,7	205,1
	Enfermidade ou incapacidade propia	32,7	32,4
	Coidado de nenos ou de adultos enfermos, incapacitados ou maiores	260,4	281,7
	Outras obrigas familiares ou persoais	143,7	142,2
	Non poder encontrar traballo de xornada completa	1.714,9	1607,3
	Non querer traballo de xornada completa	235,6	233,8
	Outros motivos	275,0	294,7
	Non sabe o motivo	7,0	8,1
% Mulleres	Total	72,61	73,86
	Seguir cursos de ensinanza ou formación	52,84	59,19
	Enfermidade ou incapacidade propia	55,96	74,07
	Coidado de nenos ou de adultos enfermos, incapacitados ou maiores	96,04	95,21
	Outras obrigas familiares ou persoais	90,68	92,05
	Non poder encontrar traballo de xornada completa	69,92	71,14
	Non querer traballo de xornada completa	78,82	82,81
	Outros motivos	66,15	62,95
	Non sabe o motivo	72,86	62,96

Unidade: miles de persoas. 2018.

Fonte: INE, EPA. Elaborado polo Instituto da Muller e para a Igualdade de Oportunidades.

Aínda que os datos non están desagregados por comunidades autónomas, parece significativo que do total de persoal que realiza un traballo a tempo parcial por coidado de nenos ou adultos enfermos, incapacitados ou maiores, o 96% en 2016 e 95,2% en 2017 sexan mulleres e o 90,7% en 2016 e 92% en 2017 do total de persoas traballadoras a tempo parcial con obrigas familiares ou persoais, tamén sexan mulleres.

Destaca, igualmente, que o 70% en 2016 e 71% en 2017 dos que non puideron encontrar traballo a xornada completa sexan mulleres, empeorando sobre anos anteriores e que o 79% en 2016 e 83% en 2017 dos que non queren traballar a xornada completa tamén sexan mulleres, xurdindo a dúbida de se realmente a elección de traballar a tempo parcial é libre ou imposta por un cúmulo de factores externos, algúns deles imperceptibles. O dato alentador é a leve baixada do número de mulleres nesta situación.

5.9. Salarios

Continuando a tendencia dos apartados anteriores deste capítulo, o sexo parece ser tamén un factor determinante das diferenzas salariais.

O informe da Axencia Tributaria sobre Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2015 e 2016 reflicte que as mulleres galegas percibiron un salario medio anual de 15.501 € en 2015 e 15.730 € en 2016 € fronte aos 19.899 € en 2015 e 20.243

€ en 2016 dos homes, o que supón que as mulleres percibiron un 22% menos que os homes polo seu traballo realizado.

A media total das CC.AA. no grupo de mulleres chegou aos 16.143 € (2016), fronte aos 21.026 € (2016) dos homes, percibindo o colectivo feminino un 22,6% menos que os homes.

A muller galega cobra menos que a media feminina estatal (16.143 € 2015 e 16.281 € 2016) e que a media no conxunto do Estado (18.645 € 2015 e 18.835 € 2016).

Cadro 5.41

Asalariados por CC.AA. e sexo. 2015-2016

	2015				2016			
	Total		Mulleres	Homes	Total		Mulleres	Homes
	Salario medio anual	%*	Salario medio anual	Salario medio anual	Salario medio anual	%*	Salario medio anual	Salario medio anual
Andalucía	14.629	76,27	12.493	16.380	14.868	76,80	12.755	16.608
Aragón	19.041	75,31	16.150	21.444	19.121	75,34	16.226	21.538
Asturias	19.684	72,94	16.443	22.542	19.765	72,57	16.474	22.702
Baleares	17.529	82,68	15.799	19.109	17.748	82,38	15.967	19.382
Canarias	16.102	85,83	14.811	17.257	16.201	85,93	14.914	17.355
Cantabria	18.918	73,86	15.878	21.498	18.905	74,57	15.974	21.421
Castela e León	18.238	77,72	15.770	20.292	18.315	77,38	15.806	20.427
Castela-A Mancha	16.216	80,52	14.228	17.670	16.331	79,99	14.278	17.849
Cataluña	21.078	77,22	18.239	23.621	21.238	76,98	18.383	23.881
C. Valenciana	17.019	78,76	14.835	18.836	17.222	78,12	14.945	19.130
Extremadura	13.628	83,56	12.289	14.707	13.797	83,64	12.457	14.894
Galicia	17.839	77,90	15.501	19.899	18.114	77,71	15.730	20.243
Madrid	24.734	73,62	20.824	28.284	24.886	72,46	20.696	28.562
Murcia	15.798	80,23	13.842	17.253	15.979	77,84	13.635	17.516
A Ríoxa	18.506	77,56	15.971	20.592	18.748	76,44	15.960	20.880
Ceuta	21.989	73,08	17.993	24.621	21.810	74,63	18.255	24.461
Melilla	21.002	77,17	17.853	23.134	20.994	78,12	17.890	22.901
Total	18.645	77,69	16.143	20.779	18.835	77,43	16.281	21.026

*Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home.

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2017.

A evolución é lenta dende o ano 2000, chegando ao 26,94% en 2006 e 26,28% en 2007. Pero dende o ano 2008 as diferenzas diminúen e mantéñense en valores similares nos anos 2009, 2010, 2011, 2012 e 2013. No ano 2014 vólvese producir unha pequena redución nas diferenzas salariais que permanecen en 2015 e 2016.

Cadro 5.42

Salarios medios por sector de actividade económica e sexo. Galicia / España. 2015

	España		Galicia		
	Homes	Mulleres	Mulleres	Homes	%
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	7.296	4.307	10.255	15.048	68,15
Industria extractiva, enerxía e auga	30.103	22.905	21.258	29.459	72,16
Industria	25.590	18.043	15.464	22.037	70,17
Construción e servizos inmobiliarios	16.797	16.583	15.780	17.035	92,63
Comercio, reparacións e transporte	20.036	13.847	13.629	18.937	71,97
Información e comunicacións	31.709	24.666	18.373	25.258	72,74
Entidades financeiras e aseguradoras	46.060	30.988	25.836	34.680	74,50
Servizo ás empresas	19.484	13.426	11.804	16.841	70,09
Servizos sociais	25.728	21.265	20.924	24.876	84,11
Outros servizos persoais e de ocio	11.664	8.551	7.442	10.070	73,90
Total	20.779	16.143	15.501	19.899	77,90

*Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home en Galicia.

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2015.

Neste cadro, apreciamos que as diferenzas salariais non son iguais segundo que rama de actividade económica se trate. As maiores diferenzas aprécianse na rama agricultura, gandería, silvicultura e pesca cunha porcentaxe dun 30,34% menos en contra da muller, na de industria cun 29,68% menos e en servizos a empresas, onde a muller gaña un 29,43% menos que o home.

As menores diferenzas encontrámonas en construción e servizos inmobiliarios onde a muller percibe o 90% do salario masculino e en servizos sociais con 83,48%.

Hai que ter en conta que estas diferenzas salariais están provocadas en boa medida porque a muller está contratada nunha maior proporción a tempo parcial, con contratos temporais, que se incorporan máis tarde ao mercado laboral e que interrompen a súa vida profesional para a atención dos fillos ou de persoas dependentes.

Cadro 5.43

Asalariadas e asalariados por tramos de salario e sexo. Galicia. 2015-2016

	2015				2016			
	Galicia		España		Galicia		España	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
De 0 a 0,5 SMI	86.191	97.973	1.804.502	1.887.617	83.976	99.130	1.799.880	1.944.504
De 0,5 a 1 SMI	54.549	71.380	1.081.178	1.187.299	55.434	73.553	1.099.913	1.239.220
De 1 a 1,5 SMI	58.576	78.740	1.036.727	1.162.847	61.667	82.529	1.106.108	1.228.139
De 1,5 a 2 SMI	92.637	71.751	1.265.364	1.050.684	95.358	72.601	1.350.335	1.088.857
De 2 a 2,5 SMI	73.091	44.746	1.069.584	730.275	74.257	45.048	1.112.874	744.053
De 2,5 a 3 SMI	43.429	28.033	733.685	519.655	43.451	28.439	756.121	529.140
De 3 a 3,5 SMI	34.434	22.920	580.416	402.382	33.946	23.105	587.338	407.383
De 3,5 a 4 SMI	23.819	16.650	444.764	314.428	24.136	16.683	449.055	322.584
De 4 a 4,5 SMI	16.902	13.498	340.865	239.433	16.827	13.747	344.437	245.319
De 4,5 a 5 SMI	11.581	7.572	241.198	154.926	11.729	7.961	246.142	158.563
De 5 a 7,5 SMI	23.545	10.854	506.798	252.010	23.581	11.176	513.614	261.422
De 7,5 a 10 SMI	6.369	2.233	150.213	56.205	6.582	2.474	152.852	60.366
Máis de 10 SMI	3.571	692	110.621	25.881	3.619	769	112.946	27.355
Total	528.694	467.042	9.365.915	7.983.642	534.563	477.215	9.631.615	8.256.905

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2015.

A partir dos datos facilitados pola Axencia Tributaria, observamos que en 2016 o 20,7% tiveron ingresos por salarios inferiores ao 50% de salario mínimo interprofesional (SMI) e o 15,4% tivéronos entre o 50% e o 100% do SMI. Isto supón que o 36% de mulleres no ano 2016 tiveron ingresos non superiores ao SMI. Os homes con salarios inferiores ao 50% do SMI foron o 15,7% e con salarios entre o 50% e o 100% do SMI foron o 10.4%.

Cos salarios máis altos acontece á inversa, é unha porcentaxe moi baixa de mulleres as que perciben salarios altos.

A Enquisa anual de estrutura salarial ano 2016 do INE confirma os datos anteriores.

Cadro 5.44

**Salario bruto anual por tipo de contrato (euros). 2016.
Enquisa anual de estrutura salarial**

Homes	Total	Indefinido	Duración determinada
Andalucía	24.026,82	26.051,21	17.022,07
Aragón	25.326,91	26.773,66	17.967,48
Asturias	27.010,87	29.287,30	18.433,00
Baleares	23.286,85	24.754,84	17.478,85
Canarias	21.149,44	22.036,76	17.285,52
Cantabria	25.210,05	26.695,30	17.925,01
Castela e León	24.445,65	26.102,84	17.466,35
Castela-A Mancha	22.871,41	24.528,03	16.324,69
Cataluña	27.572,76	29.131,80	18.187,67
C. Valenciana	23.672,18	25.230,14	16.153,00
Extremadura	21.554,75	23.352,26	14.539,78
Galicia	23.774,21	25.184,74	17.420,46
Madrid	29.111,20	30.873,73	17.653,94
Murcia	23.947,99	25.246,38	18.300,37
Navarra	29.098,99	31.530,29	18.325,30
País Vasco	31.001,21	33.130,17	21.085,14
A Ríoxa	24.653,37	25.810,98	-17.978,72
España	25.924,43	27.665,19	17.565,17

Mulleres	Total	Indefinido	Duración determinada
Andalucía	18.177,37	19.129,65	14.840,51
Aragón	18.766,21	19.733,56	14.329,94
Asturias	19.077,92	20.049,29	14.789,42
Baleares	19.702,60	20.617,04	15.480,61
Canarias	18.211,44	18.318,18	17.716,70
Cantabria	18.216,84	19.347,52	-9.792,88
Castela e León	18.662,42	19.169,74	16.300,10
Castela-A Mancha	18.213,71	19.067,33	15.234,90
Cataluña	21.110,34	21.997,57	16.107,40
C. Valenciana	18.349,52	18.980,69	14.966,93
Extremadura	17.360,28	19.219,10	12.696,83
Galicia	18.294,47	19.111,36	14.727,26
Madrid	23.371,33	24.478,45	15.802,48
Murcia	18.033,05	18.716,68	15.275,02
Navarra	20.946,00	21.993,00	15.652,39
País Vasco	23.428,18	24.572,63	17.220,04
A Ríoxa	19.047,20	19.993,49	-14.588,70
España	20.131,41	21.086,26	15.461,31

Fonte: INE.

En Galicia o salario medio bruto anual total en 2016, no colectivo feminino foi de 18.294,5 €. Se distinguimos entre tipo de contrato a media foi de 19.111,36 € para os contratos indefinidos e 14.727,26 € para os de duración determinada e no colectivo masculino foi de 23.774,21 €, distribuídos en 25.184,74 € para os contratos indefinidos e 17.420,46 € para os de duración determinada. Isto supón que as mulleres galegas

en 2011 percibiron unhas retribucións un 23% menor que os dos homes, diferenza que no caso dos contratos indefinidos alcanza o 24,11%.

En España a media salarial bruta das mulleres en 2016, foi de 20.131,41 €, fronte aos 25.924,43 dos salarios masculinos, o que reflicte unha diferenza en contra do salario feminino de 22,34%. Nas contratacións indefinidas, esta diferenza desfavorable para as mulleres chega ao 23,78%.

5.10. Prestacións por desemprego

Os datos proporcionados polo MEYSS para a elaboración deste apartado non están desagregadas por CC.AA., polo que, aínda que fagamos referencia ás súas táboas estatísticas imos utilizar tamén o informe da Axencia Tributaria sobre Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2015 e 2016.

O número de perceptoras de prestacións de desemprego, segundo as estatísticas do Anuario de estatísticas laborais e de asuntos sociais do Ministerio de Emprego e Seguridade Social , foi inferior ao dos homes no nivel contributivo e asistencial.

384.430 (2016) e 374.089 (2017) mulleres percibiron prestación de nivel contributivo, fronte a 379.267 (2016) e 352.486 (2017) homes.

418.977 (2016) e 393.126 (2017) mulleres percibiron prestacións de nivel asistencial, fronte a 460.866 (2016) e 396.292 (2017) homes.

226.273 (2016) e 246.654 (2017) mulleres percibiron a renda activa de inserción, fronte a 192.812 (2016) e 222.362 (2017) homes.

66.643 (2016) e 45.712 (2017) mulleres percibiron programa de activación para o emprego fronte a 41.695 (2016) e 28.904 (2017) homes.

Cadro 5.45**Prestación media anual. Segundo sexo e idade.
España. 2015-2016**

	2015	2016
Homes		
menor de 26 años	2.037	2.024
26 a 35 anos	2.727	2.681
36 a 45 anos	3.157	3.064
46 a 55 anos	3.362	3.175
55 e máis anos	4.420	4.187
Total	3.304	3.179
Mulleres		
menor de 26 años	1.931	1.925
26 a 35 anos	2.676	2.618
36 a 45 anos	2.989	2.902
46 a 55 anos	2.880	2.774
55 e máis anos	3.820	3.702
Total	2.962	2.882

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2016.

Para poder facer unha análise por CC.AA. e sexo utilizaremos os datos do informe da Axencia Tributaria sobre Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2015 e 2016.

En todas as CC.AA o importe da prestación media anual é inferior no colectivo feminino, 2.962 € en 2015 e 2.882 € en 2016 fronte aos 3.304 € 2015 e 3.179 € en 2016 dos homes. En Galicia a media anual chegou aos 2.921 € 2015 e 2.851 € 2016 para as mulleres e aos 3.421 € 2015 e 3.326 € en 2016 para os homes, polo tanto existe unha diferenza en prexuízo do grupo de mulleres de 490 € en 2015 e 475 € en 2016 anuais como media.

Se comparamos a percepción media feminina en materia de prestacións de desemprego co total do colectivo feminino, as mulleres galegas percibiron 31 € menos en 2016 que a media de España, empeorando a súa posición con respecto a outros anos. No caso dos homes galegos a diferenza coa media dos homes de España, é de 147 € máis.

Podemos concluír dicindo que a muller galega percibe só o 85,7% das prestacións, comparándoas coas percibidas polos seus compañeiros homes, é dicir, percibe un 14,3% menos.

Cadro 5.46

**Percepcións medias de prestacións por desemprego.
Por sexo e comunidade autónoma do perceptor. Galicia/España. 2015-2016**

	2015			2016		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
	Prestación media anual	Prestación media anual	Prestación media anual	Prestación media anual	Prestación media anual	Prestación media anual
Andalucía	2.966	3.108	2.812	2.908	3.023	2.787
Aragón	3.074	3.164	2.968	2.934	3.001	2.858
Asturias	3.341	3.647	2.971	3.213	3.496	2.887
Baleares	2.714	2.797	2.631	2.618	2.691	2.546
Canarias	2.975	3.140	2.803	2.905	3.063	2.745
Cantabria	3.129	3.370	2.833	3.009	3.226	2.754
Castela e León	3.198	3.406	2.946	3.047	3.236	2.828
Castela-A Mancha	3.025	3.213	2.802	2.865	3.029	2.680
Cataluña	3.401	3.554	3.237	3.257	3.382	3.128
C. Valenciana	3.038	3.193	2.871	2.930	3.072	2.783
Extremadura	2.885	3.063	2.690	2.858	3.011	2.694
Galicia	3.192	3.421	2.931	3.099	3.326	2.851
Madrid	3.677	3.868	3.479	3.553	3.748	3.358
Murcia	2.827	2.952	2.678	2.733	2.844	2.602
A Rioxa	3.244	3.372	3.095	3.104	3.233	2.960
Ceuta	2.944	3.212	2.671	2.867	3.160	2.576
Melilla	2.824	3.148	2.493	2.751	3.036	2.469
España	3.140	3.304	2.962	3.035	3.179	2.882

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2017.

Facendo unha análise da nacionalidade dos perceptores/as, observamos que cando a nacionalidade é española, a diferenza nas percepcións das mulleres con respecto aos varóns é superior, chegando a percibir un 14,6% menos, mentres que se a orixe é estranxeira, a diferenza redúcese ata un 10,8% menos.

Cadro 5.47

Desempregados e prestacións medias por nacionalidade e sexo do perceptor. Galicia-España. 2016-2017

	2016						2017					
	Desempregados			Prestación media anual			Desempregados			Prestación media anual		
	Ambos sexos	Mulleres	Homes	Ambos sexos	Mulleres	Homes	Ambos sexos	Mulleres	Homes	Ambos sexos	Mulleres	Homes
España												
Española	4.358.271	2.130.117	2.228.154	6.377	2.997	3.380	4.082.223	2.032.180	2.050.043	6.158	2.913	3.245
Estranxeira	549.195	217.686	331.509	5.416	2.623	2.793	524.029	211.400	312.629	5.330	2.585	2.745
Galicia												
Española	255.943	120.564	135.379	6.396	2.946	3.450	234.342	113.058	121.284	6.217	3.353	2.864
Estranxeira	10.570	4.113	6.457	5.317	2.816	2.501	9.724	3.846	5.878	5.267	2.784	2.483

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias.

A diferenza estriba na nacionalidade de orixe, xa que os homes non españois perciben unhas prestacións inferiores ás dos homes galegos (13,3% menos), mentres que as mulleres non españolas, con respecto ás mulleres galegas teñen uns ingresos en concepto de desemprego do 17% menos.

Esta análise volve reafirmar a idea de que, con independencia da orixe, nacionalidade, formación..., o colectivo de mulleres sempre está por debaixo do de homes.

5.11. Pensións

Para unha primeira análise utilizaremos os datos proporcionados polo Ministerio de Emprego e Seguridade Social nas estatísticas do Anuario de estatísticas laborais do

2016 e 2017. Aínda que os datos non están desagregados por CC.AA., si o están por sexo, polo que nos poden dar unha visión xeral da situación da muller pensionista.

Faremos unha primeira análise das pensións contributivas.

O número de pensionistas mulleres (4.115.452 en 2016 e 4.168.774 en 2017) en toda España é lixeiramente inferior ao de homes. É máis destacable que se ben no colectivo masculino as pensións de xubilación, que requiren unha cotización previa, supoñen un 64% do total, no grupo de mulleres só alcanzan un 36%, mentres que as de viuvez chegan ao 96%.

En relación co importe medio mensual podemos dicir que no conxunto do Estado, as pensións percibidas polas mulleres en 2017 son 422,23 € menos que as dos homes, ou o que é o mesmo un 37% menores (mulleres: 715,46 €; homes: 1.137,69 €), datos similares aos de 2016. Esta diferenza aínda é maior se comparamos as pensións de xubilación. Así unha pensionista de xubilación muller percibiría 454,39 € menos que os homes, un 37,6% menos.

As pensións de viuvez e a favor de familiares son lixeiramente superiores no caso das mulleres.

Cadro 5.48

Pensión contributivas e importe medio e pensionistas segundo clase, por España 2016/2017

	Importe medio En euros/mes		Pensionistas Número	
	2016	2017	2016	2017
Homes	1.119,00	1.137,69	4.436.230	4.477.130
Incapacidade permanente	991,00	995,80	606.006	608.660
Xubilación	1.211,19	1.232,83	3.585.876	3.623.402
Viudedade	482,06	485,71	63.341	63.235
Orfandade	374,36	379,63	170.232	170.237
Favor familiares	490,47	503,47	10.776	11.598
Mulleres	698,68	715,46	4.115.452	4.168.774
Incapacidade permanente	815,90	827,52	321.380	328.562
Xubilación	756,80	781,10	2.006.241	2.064.817
Viudedade	650,52	659,66	1.605.199	1.592.885
Orfandade	374,91	379,23	155.455	154.919
Favor familiares	538,92	548,09	27.176	27.592
Ambos os dous sexos	903,56	920,60	8.551.870	8.646.060
Incapacidade permanente	929,69	936,00	927.403	937.230
Xubilación	1.042,65	1.063,50	5.592.192	5.688.286
Viudedade	637,87	646,40	1.668.572	1.656.146
Orfandade	374,61	379,43	325.751	325.209
Favor familiares	525,63	535,27	37.952	39.189

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais 2017.

Se a análise o realizamos observando as pensións segundo tramos de contía mensual, por sexo e clase, para todo o territorio das CC.AA. apreciamos que no colectivo de mulleres o número de pensións en tramos superiores a 1.100 € suman 671.431, mentres que no grupo de homes alcanzan os 1.901.246 perceptores en 2017. Un 65% mas de homes que de mulleres ten pensións de contías superiores a 1.000€

Cadro 5.49

Pensión contributivas, segundo tramos de contía mensual, por sexo e clase en miles. España. 2017

	Total	Ata 150 €	De 150,01 a 500 €	De 500,01 a 707,69€	De 707,70 a 800€	De 800,01 a 1.100€	De 1.100,01 a 1.800,00	De 1.800,01 a 2.000€	De 2.000,01 a 2.573,71€	De 2.000,01 a 2.466,21€	Máis de 2.573,71 €
Homes	4.622.758	67.954,0	470,6	904.183,0	560.876,0	717.882,0	716.361,0	350.553,0	181.540,0	627.075,0	25.717,0
Incapacidade permanente	610.591,0	2.015,00	91.108,00	141.927,00	73.705,00	119.530,0	87.884,0	35.192,0	15.509,0	38.663,0	5.060,0
Xubilación	3.642.247	48.792,00	139.734,00	694.395,00	476.391,00	579.302,0	615.540,0	313.717,0	165.645,0	588.089,0	20.638,0
Viudedade	179.985,0	8.157,00	110.446,00	30.119,00	8.063,00	12.962,0	9.232,0	967,0	6,0	20,0	12,0
Orfandade e favor familiares	189.935,0	8.990,00	129.329,00	37.743,00	2.717,00	6.088,0	3.705,0	677,0	377,0	303,0	7,0
Mulleres	4.891.884	90.289,0	1.400.153,00	1908480	286.847,0	534.687,0	368.370,0	115.114,0	45.694,0	131.170,0	11.083,0
Incapacidade permanente	336.529,0	1.327,0	90.165,00	104.033,00	27.370,00	46.685,0	31.643,0	12.579,0	5.670,0	14.773,0	2.286,0
Xubilación	2.183.808	41.720,0	602.740,00	854.080,00	98.964,00	182.749,0	160.457,0	79.903,0	39.018,0	115.446,0	8.732,0
Viudedade	2.180.382	38.149,0	579.009,00	912.195,00	157.448,00	298.340,0	172.079,0	21.897,0	587,0	623,0	55,0
Orfandade e favor familiares	191.165,0	9.093,0	128.239,00	38.172,00	3.065,00	6.913,0	4.191,0	735,0	419,0	328,0	10,0

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborales 2017.

Para poder facer unha análise por CC.AA. e sexo utilizaremos os datos do informe da Axencia Tributaria "Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2015 e 2016".

Cabe sinalar que se ben en Galicia, o número de pensionistas (sen distinción polo tipo de pensión) é superior no colectivo feminino (51,8% en 2015 e 51,7 € en 2016), non o son os importes das pensións recibidas. No total das CC.AA. o número de mulleres pensionistas chega ao 49,8%.

A pensión media anual das mulleres pensionistas en Galicia alcanzou en 2015 e 2016 respectivamente os 10.025 € e os 10.266 € fronte aos 14.071 € e 14.424 € dos homes, o que supón que as mulleres perciben o 71,21% e 71,17% do importe da pensión masculina, ou o que é o mesmo un 28,75% menos, o que supón unha significativa diferenza (4.158 € menos ao ano).

A muller galega tamén está en desvantaxe se a comparamos coa pensión media das mulleres do resto de CC.AA., con 1.065 € menos en 2016.

As pensionistas galegas ocupan o quinto lugar das máis baixas, despois de Extremadura, Murcia, Melilla e Castela-A Mancha.

Cadro 5.50

Pensión media anual por CC.AA. e sexo. Exercicio 2015-2016

	2015			2016		
	Total	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes
Andalucía	12.074	10.040	14.096	12.340	10.289	14.382
Aragón	14.393	11.470	17.089	14.680	11.719	17.423
Asturias	16.621	12.018	20.858	16.898	12.340	21.110
Baleares	12.832	10.728	15.041	13.187	11.092	15.385
Canarias	11.906	10.087	13.738	12.193	10.344	14.058
Cantabria	14.297	11.279	17.234	14.654	11.620	17.598
Castela e León	13.556	11.032	15.772	13.909	11.341	16.171
Castela-A Mancha	11.929	9.852	13.559	12.215	10.119	13.871
Cataluña	14.252	11.741	16.942	14.680	12.095	17.452
C. Valenciana	12.520	10.358	14.670	12.830	10.633	15.015
Extremadura	11.182	9.629	12.584	11.373	9.825	12.772
Galicia	11.975	10.025	14.071	12.273	10.226	14.424
Madrid	16.158	13.000	19.430	16.659	13.444	20.010
Murcia	11.710	9.695	13.683	12.101	10.094	14.041
A Ríoxa	13.220	10.883	15.356	13.651	11.232	15.881
Ceuta	13.660	10.506	17.030	13.992	10.674	17.513
Melilla	12.427	9.854	15.401	12.713	10.100	15.679
Total	13.388	10.976	15.784	13.739	11.291	16.175

*Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home.

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2016.

Inicio da relación laboral

6

Capítulo 6. INICIO DA RELACIÓN LABORAL

6.1. Inscripción de empresas

A primeira parte deste capítulo detalla as empresas con persoas traballadoras, obtidas agrupando contas de cotización co mesmo número de identificación fiscal. Inclúense no réxime xeral (agás sistema especial de empregadas e empregados do fogar), o réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadoras e traballadores do mar (conta allea). Do sector servizos exclúese Administración pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria.

Nos cadros 6.1 e 6.1 bis ofrécese o dato estático do número de empresas a 31 de decembro de 2016 e a 31 de decembro de 2017, respectivamente, distribuídas segundo sector de actividade. Pódese observar que o sector servizos é o que mais empresas contén, triplicando ao resto dos sectores, e con gran diferenza, o que mais persoas traballadoras ocupa. En canto a persoas traballadoras, sígueo o sector da industria e en terceiro lugar a construción. Incrementábase o número de empresas con persoas asalariadas no ano 2017 fronte a 2016 en mais de 400 empresas.

Cadro 6.1

Empresas con asalariados/as e traballadores/as, segundo sector de actividade, por provincias ⁽¹⁾. Galicia. 2016

	Empresas					Traballadores/as				
	Total	Agrario	Industria	Construción	Servizos	Total	Agrario	Industria	Construción	Servizos
A Coruña	33.772	1.893	2.737	3.349	25.793	282.657	5.355	45.739	20.035	211.528
Lugo	11.658	1.258	1.000	1.128	8.272	69.879	3.844	10.621	4.884	50.530
Ourense	9.878	373	1.062	999	7.444	63.774	1.209	13.015	4.636	44.914
Pontevedra	29.977	2.120	2.825	2.851	22.181	226.507	7.082	49.748	13.189	156.488
Galicia	81.858	5.589	7.329	8.077	60.863	642.617	17.602	119.416	42.616	462.983

Datos a 31 de decembro de 2016.

(1) Empresas con traballadores/as, obtidas agrupando contas de cotización co mesmo NIF. Inclúense o réxime xeral (agás sistema especial de empregadas e empregados do fogar), réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadoras e traballadores do mar (conta allea). Do sector servizos exclúese "Administración pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria".

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Cadro 6.1 bis

Empresas con asalariados/as e traballadores/as, segundo sector de actividade, por provincias ⁽¹⁾. Galicia. 2017

	Empresas					Traballadores/as				
	Total	Agrario	Industria	Construción	Servizos	Total	Agrario	Industria	Construción	Servizos
A Coruña	34.106	1.943	2.753	3.358	26.052	292.233	5.580	47.529	21.521	217.603
Lugo	11.673	1.260	984	1.105	8.324	71.557	4.066	10.836	4.906	51.749
Ourense	9.845	384	1.015	973	7.473	65.378	1.342	12.996	4.819	46.221
Pontevedra	30.173	2.125	2.861	2.849	22.338	236.021	7.210	52.336	14.108	162.367
Galicia	82.273	5.647	7.304	8.053	61.269	665.189	18.340	123.886	45.101	477.862

Datos a 31 de decembro de 2017.

(1) Empresas con traballadores/as, obtidas agrupando contas de cotización co mesmo NIF. Inclúense o réxime xeral (agás sistema especial de empregadas e empregados do fogar), réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadoras e traballadores do mar (conta allea). Do sector servizos exclúese "Administración pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria".

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

No cadro 6.2, con datos extraídos do Ministerio de Empleo e Seguridade Social, pódese ver, nun cadro comparativo dos anos 2016 e 2017, o número de empresas distribuído segundo teñan persoal asalariado ou sexan autónomas e autónomos sen

persoal asalariado, extraéndose a conclusión de que a cifra das primeiras é ascendente e a das autónomas e autónomos sen persoal asalariado decreceu.

Cadro 6.2

Empresas segundo teñan asalariados/as ou sexan autónomos/as sen asalariados/as, por sector e sección de actividade, tipo, tamaño da empresa, por provincias. Galicia

	Total		Empresas con asalariados/as ⁽¹⁾		Autónomos/as sen asalariados/as ⁽²⁾	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Galicia	195.428	192.851	81.858	82.273	113.570	110.578

(1) Empresas con traballadores/as, obtidas agrupando contas de cotización co mesmo NIF. Inclúense o réxime xeral (agás sistema especial de empregadas e empregados do fogar), réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadoras e traballadores do mar (conta allea). Do sector servizos exclúese "Administración pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria".

(2) A información sobre "Autónomos/as sen asalariados" refírese aos afiliados/as aos réximes especiais de traballadoras e traballadores autónomos e do mar (conta propia). Exclúese aos autónomos/as que estean integrados/as en sociedades mercantís, cooperativas e outras entidades societarias, os/as que figuran como colaboradores/as familiares e os/as que estean rexistrados/as formando parte dalgún colectivo especial de traballadores/as.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Distribuídas as empresa e o persoal polo tipo de empresa (cadros 6.3 e 6.3 bis), claramente se observa nos dous anos, que é moi superior o número de empresas persoa xurídica e de persoal ocupado naquelas empresas que revisten esta forma.

Cadro 6.3

Empresas inscritas na Seguridade Social e traballadores/as, segundo tipo de empresa. Galicia.

	Empresas			Traballadores/as		
	Total	Persoa física	Persoa xurídica	Total	Persoa física	Persoa xurídica
Galicia	81.858	33.874	47.984	642.617	70.622	571.995

Datos a 31 de decembro de 2016.

Inclúense o réxime xeral (agás sistema especial de empregadas e empregados do fogar), o réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadoras e traballadores do mar (conta allea). Do sector servizos, exclúese "Administración pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria".

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Cadro 6.3 bis

Empresas inscritas na Seguridade Social e traballadores/as, segundo tipo de empresa. Galicia.

	Empresas			Traballadores/as		
	Total	Persoa física	Persoa xurídica	Total	Persoa física	Persoa xurídica
Galicia	82.273	33.834	48.439	665.189	71.634	593.555

Datos a 31 de decembro de 2017.

Inclúense o réxime xeral (agás sistema especial de empregadas e empregados do fogar), o réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadoras e traballadores do mar (conta allea). Do sector servizos, exclúese "Administración pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria".

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Nos cadros 6.4 e 6.4 bis pode observarse que, do persoal empregado en empresas inscritas na Seguridade Social, case o 70% teñen subscrito contrato indefinido e que, de entre estes, o número de contratos a xornada completa ten unha porcentaxe moi superior á dos contratos a tempo parcial, pese a que estes últimos medran no ano 2017.

Cadro 6.4

Traballadores/as en empresas inscritas con asalariados/as, segundo tipo de contrato e tipo de xornada. Galicia. 2016⁽¹⁾

	Total	Contrato Indefinido			Contrato Temporal		
		Total	Tempo Completo	Tempo Parcial	Total	Tempo Completo	Tempo Parcial
Galicia	642.617	440.516	360.532	79.984	202.101	130.734	71.367

(1) Empresas con traballadores/as, obtidas agrupando contas de cotización co mesmo NIF. Inclúense o réxime xeral (agás sistema especial de empregadas e empregados do fogar), réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadoras e traballadores do mar (conta allea). Do sector servizos exclúese "Administración pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria".

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Cadro 6.4 bis

Traballadores/as en empresas inscritas con asalariados/as, segundo tipo de contrato e tipo de xornada. Galicia. 2017⁽¹⁾

	Total	Contrato Indefinido			Contrato Temporal		
		Total	Tempo Completo	Tempo Parcial	Total	Tempo Completo	Tempo Parcial
Galicia	665.189	452.750	360.170	83.580	212.439	138.879	73.560

(1) Empresas con traballadores/as, obtidas agrupando contas de cotización co mesmo NIF. Inclúense o réxime xeral (agás sistema especial de empregadas e empregados do fogar), réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadoras e traballadores do mar (conta allea). Do sector servizos exclúese "Administración pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria".

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

6.2.1. Apertura de centros de traballo

Tradicionalmente incluíanse neste apartado os cadros relativos ás comunicacións de aperturas de centros de traballo, na súa acepción laboral, como unidade produtiva con organización específica que, polo tanto, non poden ser tomados conceptualmente como empresas, xa que estas poden ter un ou varios centros de traballo. Por outra banda, a falta de comunicación dos cesamentos dos centros de traballo, unha vez amortizados os cadros de persoal, impedían coñecer o dato máis preciso do total neto de centros de traballo creados nun período. En consecuencia, estas cifras referíanse a aquelas comunicacións de apertura de centros de traballo que, con carácter preceptivo, realizaban as empresas.

Nos anos 2016 e 2017 non se trataron informaticamente estes datos pola autoridade laboral autonómica, e non existe rexistro accesible, nin tan sequera para facer un recuento manual.

6.2. Afiliacións e altas na seguridade social

6.2.1. Introducción

Os datos que proporcionan as altas á Seguridade Social permiten unha análise da configuración laboral de Galicia, permitindo ademais, pola súa desagregación en réximes ou sistemas especiais, obter información de certo detalle nas actividades do mar e por

conta propia. Así mesmo, a Tesourería Xeral da Seguridade Social conta cunha base de datos do total de persoas traballadoras afiliadas por sectores de actividade de indubidable valor.

Convén precisar que por persoas afiliadas e en alta se entende, ademais das que traballan pola súa conta, todas aquelas que, nun momento determinado, se atopan ao servizo da empresa, e polas que esta cotiza, se ben o número de persoas afiliadas non se corresponde necesariamente co de persoas traballadoras, senón co de situacións que xeran a obriga de cotizar, é dicir, a mesma persoa contabilízase tantas veces como situacións de cotización teña, sexa porque teña varias actividades nun mesmo réxime, ou en varios. A afiliación e a alta na Seguridade Social é obrigatoria para toda persoa en activo por conta allea, ou que desempeñe o exercicio de calquera actividade de carácter autónomo, coa exclusión dun reducidísimo número de profesionais liberais. Tamén se asimilan ás situacións en alta, a incapacidade temporal, o desemprego na modalidade de pago delegado e a situación de suspensión por regulación de emprego.

Non obstante, as cifras que proporciona o sistema da Seguridade Social non comprenden a todos as persoas traballadoras, xa que quedan fóra as cotizantes á Mutualidade de Funcionarios/as da Administración Civil do Estado (MUFACE), as integradas no Instituto Social das Forzas Armadas (ISFAS) e as afiliadas á Mutualidade Xeral de Xustiza (MUGEJU).

6.2.2. A evolución a medio prazo

Da análise dos datos a medio prazo, ano 2005 a 2017 (cadro 6.5), obsérvase que, no total galego, existen dunha data a outra 20.400 cotizantes menos, e que dita diminución prodúcese significativamente nas provincias da Lugo e Ourense e medra en case 8.000 cotizantes na Coruña.

Cadro 6.5

**Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Réximes xeral e agrario, e total.
Galicia/España. 2005/ 2009 a 2017**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
2005	R. xeral	303,1	76,2	72,9	259,1	711,3	13.488,9
	R. agrario	20,6	21,7	6,0	10,3	58,6	1.043,8
	Total ⁽²⁾	411,4	125,7	105,2	355,5	997,7	17.835,4
2009	R. xeral	325,8	83,3	77,7	268,8	755,6	13.634,8
	R. agrario ⁽³⁾	1,4	1,4	0,4	1,3	4,5	801,7
	Agrario autónomo (SETA)	14,6	15,8	3,7	6,2	40,3	224,3
	Total ⁽²⁾	431,4	129,0	108,2	361,1	1.029,7	17.916,8
2010	R. xeral	321,7	81,9	76,5	260,5	740,6	13.354,3
	R. agrario ⁽³⁾	1,5	1,4	0,4	1,3	4,6	820,0
	Agrario autónomo (SETA)	13,4	14,8	3,3	5,6	37,1	213,1
	Total ⁽²⁾	424,6	126,3	106,2	350,4	1.007,5	17.581,9
2011	R. xeral	313,6	80,2	74,7	249,7	718,2	13.152,5
	R. agrario ⁽³⁾	1,5	1,5	0,4	1,3	4,7	822,3
	Agrario autónomo (SETA)	12,6	14,0	2,9	5,1	34,6	205,3
	Total ²	414,8	123,7	103,8	337,9	980,2	17.263,3
2012	R. xeral ⁽⁵⁾	296,2	75,1	70,5	232,4	674,2	12.470,5
	S. E. agrario ⁽⁴⁾	1,6	1,6	0,3	1,3	4,8	810,1
	Agrario autónomo (SETA)	12,0	13,3	2,7	4,8	32,8	199,6
	Total ⁽²⁾	400,2	118,8	99,9	322,3	941,2	16.738,6
2013	R. xeral ⁽⁵⁾	286,0	71,4	68,5	223,7	649,5	12.027,9
	S. E. agrario ⁽⁴⁾	1,5	1,5	0,3	1,1	4,5	753,5
	Agrario autónomo (SETA)	11,4	12,7	2,5	4,5	31,2	195,8
	Total ²	391,2	114,8	98,0	313,4	917,4	16.299,5
2014	R. xeral ⁽⁵⁾	287,4	71,6	68,6	224,6	652,2	12.212,0
	S. E. agrario ⁽⁴⁾	1,6	1,5	0,3	1,1	4,5	754,6
	Agrario autónomo (SETA)	10,9	12,2	2,4	4,3	29,8	194,3
	Total ⁽²⁾	393,9	115,0	98,2	314,8	921,8	16.556,0
2015	R. xeral ⁽⁵⁾	297,9	73,9	69,9	234,0	675,7	12.842,1
	S. E. agrario ⁽⁴⁾	1,7	1,8	0,3	1,0	4,7	807,0
	Agrario autónomo (SETA)	10,2	11,4	2,2	4,0	27,7	191,7
	Total ⁽²⁾	405,2	117,1	99,4	324,4	946,1	17.308,4
2016	R. Xeral	303,1	75,3	70,6	238,2	687,2	13.155,9
	R. agrario	1,7	1,9	0,3	1,2	5,2	765,2
	Agrario autónomo (SETA)	9,6	10,9	2,1	3,8	26,3	193,3
	Total ⁽²⁾	410,0	118,4	99,8	329,2	957,6	17.600,8
2017	R. xeral	312,7	77,4	72,1	246,7	708,9	13.745,6
	R. agrario	1,8	1,9	0,4	1,3	5,3	776,5
	Agrario autónomo (SETA)	9,1	10,5	2,0	2,3	25,3	193,4
	Total ⁽²⁾	419,0	119,9	101,0	337,7	977,7	18.222,5

(1) Non se inclúen os/as afiliados/as aos réximes especiais existentes nesa época de representantes de comercio, artistas, toureiros, escritores/as de libros e futbolistas (a incidencia é moi pequena).

(2) O total inclúe, ademais dos reseñados, os do mar, autónomos/as, empregadas/os do fogar e minería do carbón.

(3) A partir do 1de xaneiro de 2008 os traballadores/as por conta propia do réxime especial agrario intégranse no réxime especial de traballadoras e traballadores autónomos. (Lei 18/2007, do 4 de xullo).

(4) A partir do 1de xaneiro de 2012 os traballadores/as por conta allea do réxime especial agrario intégranse no réxime xeral (Lei 27/2011, do 1de agosto).

(5) Sen agrarias/os e empregadas/os do fogar.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

A análise da evolutiva amosa como os datos de maior relevancia son a diminución do número de persoas afiliadas nos anos 2010 a 2014 e o cambio de tendencia, xa que medran as cifras a partir do ano 2015.

Tamén é salientable o descenso no cómputo xeral do período do número de persoas traballadoras en alta pertencentes ao réxime agrario, que pasan no total de Galicia de 58.600 en 2005 a 30.600 en 2017, o que supón, por conseguinte, un descenso de 28.000 altas. No ano 2014 fréase o descenso de persoas activas nas catro provincias galegas e no total de Galicia, aínda que o crecemento é de só 4.400 afiliacións no conxunto da Comunidade Autónoma e ese crecemento mantense ata 2017 incluído.

En 2017 continúa o incremento do número de persoas afiliadas á Seguridade Social, que representan en decembro de dito ano un total de 977.700 cun aumento, con respecto á media de 2016, de 20.100 cotizantes.

Convén destacar tamén que o réxime xeral, onde se inclúen as persoas asalariadas do sector industrial, da construción e dos servizos, experimenta nese período un descenso de case 2.500 cotizantes, é dicir, das 711.300 persoas afiliadas en 2005 ás 708.900 en 2017, pasando a representar un 71,29% das altas en 2017, aínda así a certa distancia do 76,60% que constitúe dita proporción no total español.

A diminución nestes últimos anos das persoas afiliadas e en alta pertencentes ao extinguido réxime especial agrario, supón que, na Comunidade Autónoma Galega, o peso das persoas traballadoras susceptibles de integrarse en dito réxime pasa do 5,87% do total das afiliadas que representaba en 2005, ao 3,13% en 2017, acurtando diferenzas ano a ano e xa nestes últimos representando unha porcentaxe moi inferior respecto do conxunto estatal.

A peculiaridade dos datos das provincias de Lugo e Ourense vén dada por mor do descenso das persoas activas do sector agrario, e pese a que son as provincias nas que proporcionalmente ten o maior peso este sector, manteñen xa, a partir de 1986 en Ourense e 1989 en Lugo, a diferenza do sucedido ata ditas datas, un maior número de persoas traballadoras do citado réxime xeral que do agrario.

6.2.3. Análise dos dez últimos anos

Da análise dos datos correspondentes a estes últimos nove anos (cadro 6.6), constátase que, despois do importante número de afiliacións no ano 2008, se experimenta un descenso apreciable sobre a subida de dito ano no período que vai de 2009 a 2014, con descensos interanuais de 43.000, 22.200, 27.200 e 39.100.

En 2008 coa forte crise en plena virulencia aínda se logra un aumento (en media anual) de 1.700 cotizantes respecto do ano anterior (ver informes anteriores). Se producen diminucións importantes en 2009 (42.800); en 2010 (22.200); en 2011(22.800); en 2012 (39.000); e en 2013 (23.800).

Como sinalabamos anteriormente, en 2014 ráchase a tendencia á baixa do número de persoas afiliadas, medrando no seu conxunto 4.400 activos en Galicia, se ben diminúen en 1.400 o número de persoas activas no sector agrario (no seu conxunto, conta propia e conta allea).

Continua tamén a diminución paulatina de persoas afiliadas ao réxime do mar en 2017, do mesmo xeito que desde 2008.

Cadro 6.6

Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Por réximes. Galicia/España. 2008-2017

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
2008	R. xeral	335,4	85,4	79,6	285,3	785,7	14.526,0
	Mar	6,9	2,1	0,0	16,5	25,5	69,2
	Agrario ⁽¹⁾	1,3	1,4	0,4	1,3	4,4	744,5
	Autónomos ⁽¹⁾	93,9	41,4	28,5	72,6	236,4	3.377,9
	Outros	8,4	2,8	2,9	6,4	20,5	288,0
	Total	445,9	133,1	111,4	382,1	1.072,5	19.005,6
2009	R. xeral	323,9	82,9	77,2	267,2	751,2	13.546,1
	Mar	6,6	1,9	0,0	16,1	24,7	66,6
	Agrario ⁽¹⁾	1,4	1,4	0,4	1,3	4,5	802,2
	Autónomos ⁽¹⁾	91,0	39,9	27,6	70,3	228,8	3.213,8
	Outros	8,5	2,9	3,0	6,1	20,5	288,1
	Total	431,4	129,0	108,2	361,1	1.029,7	17.916,8
2010	R. xeral	319,6	81,4	76,0	258,7	735,7	13.279,2
	Mar	6,5	2,0	0,0	15,6	24,1	64,7
	Agrario ⁽¹⁾	1,5	1,4	0,4	1,3	4,6	818,8
	Autónomos ⁽¹⁾	88,7	38,7	26,8	68,6	222,8	3.126,0
	Outros	8,3	2,8	3,0	6,2	20,3	293,2
	Total	424,6	126,3	106,2	350,4	1.007,5	17.581,9
2011	R. xeral	311,4	79,7	74,2	247,6	712,9	13.053,1
	Mar	6,4	1,9	0,0	15,2	23,5	62,8
	Agrario ⁽¹⁾	1,5	1,5	0,4	1,3	4,7	820,2
	Autónomos ⁽¹⁾	87,1	37,8	26,3	67,6	218,8	3.088,8
	Outros	8,4	2,8	2,9	6,2	20,4	301,4
	Total	414,8	123,7	103,8	337,9	980,3	17.326,3
2012	R. Xeral ⁽²⁾	296,2	75,1	70,5	232,4	674,2	12.470,5
	Mar	6,3	1,8	0,0	14,8	22,9	61,8
	Agrario ¹	1,6	1,6	0,3	1,3	4,8	810,1
	Autónomos ⁽¹⁾	86,0	37,2	26,0	66,5	215,8	3.045,8
	Outros	10,1	3,1	3,1	7,3	23,5	350,2
	Total	400,2	118,8	99,9	322,3	941,2	16.738,6
2013	R. Xeral ⁽²⁾	286,0	71,4	68,5	223,7	649,5	12.027,9
	Mar	6,1	1,7	0,0	14,2	22,1	61,8
	Agrario ⁽¹⁾	1,5	1,5	0,3	1,2	4,5	753,5
	Autónomos ⁽¹⁾	85,7	36,7	25,8	65,6	213,9	3.029,2
	Outros	11,8	3,5	3,4	8,7	27,4	427,2
	Total	391,2	114,8	98,0	313,4	917,4	16.299,5
2014	R. Xeral ⁽²⁾	287,4	71,6	68,6	224,6	652,2	12.212,0
	Mar	6,1	1,6	0,0	13,9	21,6	61,7
	Agrario ¹	1,6	1,5	0,3	1,1	4,5	754,6
	Autónomos ⁽¹⁾	87,1	36,7	25,9	66,4	216,0	3.095,8
	Outros	11,7	3,6	3,4	8,8	27,5	432,0
	Total	393,9	115,0	98,2	314,8	921,8	16.556,0
2015	R. Xeral ⁽²⁾	297,9	73,9	69,9	234,0	675,7	12.842,1
	Mar	6,0	1,5	0,0	13,3	20,9	57,6
	Agrario ⁽¹⁾	1,7	1,8	0,3	1,0	4,7	807,0
	Autónomos ⁽¹⁾	88,0	36,2	25,8	67,2	217,3	3.168,0
	Outros	11,7	3,6	3,4	8,8	27,6	433,8
	Total	405,2	117,1	99,4	324,4	946,1	17.308,4
2016	R. Xeral	303,1	75,3	70,6	238,2	687,2	13.155,9
	Mar	5,9	1,6	0,0	13,6	21,2	64,0
	Agrario	1,7	1,9	0,3	1,2	5,2	765,2
	Autónomos	87,5	36,0	25,5	67,4	216,4	3.188,6
	Outros	11,7	3,5	3,4	8,8	27,5	429,0
	Total	410,0	118,4	99,9	329,1	957,5	17.600,8
2017	R. Xeral	312,7	77,4	72,1	246,7	709,0	13.745,7
	Mar	6,0	1,6	0,0	13,7	21,3	64,8
	Agrario	1,8	1,9	0,3	1,3	5,4	776,6
	Autónomos	86,7	35,5	25,2	67,1	214,6	3.211,1
	Outros	11,7	3,6	3,3	8,8	27,4	424,4
	Total	419,0	119,9	101,0	337,7	977,7	18.222,5

Medias anuais en miles, excepto 2015 que é a decembro de dito ano.

(1) A partir do 1de xaneiro de 2008 os traballadores/as por conta propia do rexime especial agrario intégranse no rexime especial de traballadoras e traballadores autónomos (Lei 18/2007, do 4 de xullo).

Contabilízanse a partir de dita data só os que na actualidade se inclúen no sistema especial agrario (conta allea).

(2) A partir do 1de xaneiro de 2012 os traballadores/as por conta allea do rexime especial agrario e do de empregadas e empregados do fogar intégranse no rexime xeral (Lei 27/2011, do 1de agosto).

Neste cadro no rexime xeral non se inclúen os afiliados/as destes colectivos.

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

A pesar do incremento interanual en 2016 de 11.400 cotizantes do réxime xeral, que pasan a representar en Galicia 687.200, son menos as persoas traballadoras en alta de dito réxime que en 2008, en concreto 98.500 menos. No réxime de traballadoras e traballadores autónomos hai en 2016 20.000 persoas menos que en 2008.

6.2.4. Persoas traballadoras afiliadas por sexo e réxime

No cadro 6.7 inclúense os datos de afiliación en Galicia por sexo e réxime referentes neste caso non á media anual como se reflicten no resto dos cadros senón a decembro do ano correspondente.

Cadro 6.7

		Traballadores/as afiliados/as e en alta. Por réximes e sexos. Galicia. 1998/2016-2017 ⁽¹⁾														
		A Coruña			Lugo			Ourense			Pontevedra			Galicia		
		1998	2016 ⁽²⁾	2017 ⁽²⁾	1998	2016 ⁽²⁾	2017 ⁽²⁾	1998	2016 ⁽²⁾	2017 ⁽²⁾	1998	2016 ⁽²⁾	2017 ⁽²⁾	1998	2016 ⁽²⁾	2017 ⁽²⁾
Agrario /SETA ^(1,2)	Homes	10.733	3.533	3.433	12.600	5.060	4.974	3.547	823	839	5.068	1.378	1.343	31.948	10.794	10.582
	Mulleres	16.807	6.053	5.699	15.945	5.822	5.563	7.314	1.256	1.144	10.115	2.386	2.256	50.181	15.477	14.662
Mar	Homes	6.496	4.658	5.954	2.031	1.370	1.399	0	0	0	15.992	9.538	9.582	24.519	15.566	15.533
	Mulleres	888	1.359	1.391	218	135	134	0	0	0	4.043	3.577	3.683	5.149	5.071	5.208
Autónomos (non SETA)	Homes	40.334	46.596	46.556	13.772	15.469	15.390	15.017	14.548	14.429	33.418	38.305	38.226	102.541	114.918	114.601
	Mulleres	21.867	30.365	30.435	6.452	9.142	9.170	6.842	8.575	8.631	17.780	24.371	24.775	52.941	72.813	73.011
Xeral e do Carbón	Homes	146.404	151.424	157.441	39.752	36.827	38.368	38.148	35.659	36.866	126.038	119.436	124.901	350.342	343.346	357.526
	Mulleres	85.335	150.359	155.256	20.598	37.265	39.361	21.480	34.395	35.997	66.932	116.350	120.744	194.345	338.339	351.358
Empreg. do Fogar ²	Homes	112	273	279	24	76	71	26	88	93	54	165	169	216	602	612
	Mulleres	5.367	11.391	11.323	1.476	3.524	3.475	1.695	3.238	3.220	3.671	8.575	8.635	12.209	26.728	26.653
Total	Homes	204.079	206.484	213.663	68.179	58.802	60.202	56.738	51.118	52.227	180.570	168.822	174.221	509.566	485.226	498.854
	Mulleres	130.264	199.527	204.104	44.689	55.888	57.703	37.331	47.464	48.992	102.541	155.229	160.123	314.825	458.428	470.892

Elaboración propia. Datos a decembro de cada ano.

(1) A partir do 1 de xaneiro de 2008 os traballadores/as por conta propia do réxime especial agrario intégranse no réxime especial de traballadoras e traballadores autónomos (Lei 18/2007, do 4 de xullo). A partir de dita data inclúense os datos no sistema especial SETA.

(2) A partir do 1 de xaneiro de 2012 os traballadores/as por conta allea do réxime especial agrario e do de empregadas e empregados do fogar intégranse no réxime xeral (Lei 27/2011, do 1 de agosto). A partir de dita data inclúense os datos no sistema especial, xunto cos do SETA e no sistema de empregadas/os do fogar do réxime xeral, respectivamente.

Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social.

Consoante cos datos que proporciona a Seguridade Social traballan en 2017 en Galicia máis homes que mulleres, 498.854, o 51,45% de varóns, fronte a 470.892, o 48,55% de mulleres. Por provincias, mantense unha proporción moi similar ao total galego; por réximes hai moitas diferenzas. En efecto, as mulleres son maioría esmagadora no réxime de empregadas e empregados do fogar (26.653 afiliadas por só 612 varóns en alta); tamén son maioría no réxime agrario, sendo, en 2017, 14.662 mulleres fronte a 10.582 homes.

No réxime do mar traballan 15.533 homes, tres veces máis das 5.208 mulleres en alta, cunha clara tendencia neste réxime á diminución da porcentaxe de afiliados varóns. Os 114.601 varóns afiliados ao réxime de traballadoras e traballadores autónomos constitúen o 61,08% do total de dito réxime e no xeral os 357.526 traballadores masculinos supoñen o 50,43% das persoas afiliadas.

En termos globais é de destacar que os maiores incrementos, tanto porcentual como en contía global dos últimos anos anteriores a crise, se producen no colectivo das mulleres que recorta, por tanto, as diferenzas con respecto ao total dos afiliados masculinos. Nos cinco anos de baixada xeral de cotizantes, de 2009 a 2013 diminúen en maior medida os afiliados masculinos que os correspondentes ao colectivo das mulleres e en 2014 e 2015 que comeza a medrar as afiliacións, o incremento de cotizantes teñen lugar en ambos

sexos, se ben no derradeiro ano en lixeira maior porcentaxe nos varóns, tendencia que se mantén en 2016 e 2017.

6.2.5. Persoas traballadoras afiliadas por sector de actividade

No cadro 6.8, no que se contempla unha distribución das persoas afiliadas polos sectores clásicos de actividade, a poboación afiliada galega sitúase maioritariamente no sector servizos, 702.600 persoas afiliadas en 2017 que representan o 71,14% do total, máis de 4 puntos por baixo do 75,86% dos 13.772.100 que supoñen no global de España. Segue en importancia o sector da industria, onde se atopan en alta, en 2017, 140.600 persoas traballadoras que constitúen o 14,38% das afiliadas galegas. No cómputo xeral español as 2.191.600 persoas traballadoras da industria representan unha porcentaxe do 12,03% sobre o total das afiliadas, dous puntos inferior por tanto á galega.

No sector agrario, no que debemos incluír tamén o pesqueiro, están en alta 60.800 persoas que constitúen o 6,21% das afiliadas galegas, mentres que as 1.139.900 persoas traballadoras incluídas en dito sector a nivel estatal representan o 6,74% do total das afiliadas a nivel estatal.

Por último, na construción en 2017 medran en 100 respecto do ano anterior as persoas traballadoras en alta en Galicia, situándose en 73.100 que supoñen o 7,48% do total das afiliadas, superior en case dous puntos en termos porcentuais á que representan as 1.118.800 persoas afiliadas de dito sector no total de España.

Cadro 6.8

Traballadores/as afiliados/as en alta laboral. Por sector de actividade.
Galicia/España. 2009-2017

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Agrario	2009	24,7	21,0	6,6	24,5	76,8	1.197,7
	2010	23,3	19,9	6,1	23,2	72,5	1.200,4
	2011	22,7	19,1	5,7	22,3	69,8	1.188,9
	2012	22,0	18,4	5,3	21,5	67,1	1.168,5
	2013	21,6	17,7	5,1	20,8	65,2	1.108,5
	2014	21,4	17,3	5,0	20,2	63,9	1.112,0
	2016	20,2	16,8	4,9	19,5	61,4	1.125,6
	2017	19,9	16,6	4,8	19,5	60,8	1.139,9
Industria	2009	61,7	14,8	17,1	67,7	161,3	2.397,9
	2010	59,6	14,4	16,7	63,4	154,1	2.286,0
	2011	57,6	14,1	16,8	59,1	147,6	2.222,6
	2012	54,6	13,5	16,0	55,3	139,3	2.103,5
	2013	51,9	12,6	15,4	53,6	133,5	2.021,8
	2014	51,0	12,5	15,1	52,5	131,1	2.023,1
	2016	53,6	12,8	15,3	55,3	137,0	2.125,7
	2017	55,0	13,1	15,5	57,0	140,6	2.191,6
Construción	2009	52,9	14,6	13,7	39,4	120,6	1.779,6
	2010	48,1	13,5	12,3	35,1	109,0	1.545,8
	2011	42,2	12,2	11,0	30,9	96,3	1.355,1
	2012	35,4	10,4	10,0	25,3	81,0	1.123,4
	2013	32,1	9,1	9,5	22,0	72,7	997,2
	2014	31,9	9,0	9,5	21,7	72,0	980,5
	2016	32,7	8,9	8,9	22,5	73,0	1.054,3
	2017	32,9	8,8	8,7	22,7	73,1	1.118,8
Servizos	2009	290,4	78,0	70,0	228,0	666,4	12.541,6
	2010	293,6	78,6	71,1	228,7	672,0	12.549,7
	2011	292,4	78,4	70,4	225,6	666,8	12.559,7
	2012	288,3	76,6	68,6	220,2	653,7	12.343,6
	2013	285,5	75,4	68,0	217,0	645,9	12.172,1
	2014	289,6	76,2	68,7	220,4	654,9	12.440,4
	2016	303,6	79,9	70,9	231,9	686,3	13.295,2
	2017	310,8	81,5	71,9	238,4	702,6	13.772,1
Total	2009	431,4	129,0	108,2	361,1	1.029,7	17.916,8
	2010	424,6	126,3	106,2	350,4	1.007,5	17.581,9
	2011	414,8	123,7	103,8	337,9	980,2	17.326,3
	2012	400,2	118,8	99,9	322,3	941,2	16.738,6
	2013	391,2	114,8	98,0	313,4	917,4	16.299,5
	2014	393,9	115,0	98,2	314,8	921,8	16.556,0
	2016	410,0	118,4	99,9	329,2	957,5	17.600,8
	2017	419,0	119,9	101,0	337,7	977,6	18.222,5

Elaboración propia.

Datos: medias anuais redondeadas a miles.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

6.2.6. Afiliacións e altas por comunidades autónomas

Desde a perspectiva das comunidades autónomas e o conxunto do Estado español, (cadro 6.9) despois da recuperación xeral do número de persoas afiliadas experimentada en 1996, respecto á perda de persoas activas que con carácter xeral se produciu en 1993 e 1994 (ver informes de anos precedentes), no conxunto de España, en 1997, hai un

aumento importante con respecto ao ano anterior, de 426.100 persoas afiliadas, aumento que se experimenta na totalidade das comunidades autónomas. En 1998 consolídase dita tendencia cunha importante subida interanual de 658.900 persoas afiliadas, superada pola que ten lugar en 1999, con 753.900 altas. No ano 2000 o incremento foi de 718.000, no 2001 de 587.000; no 2002 de 476.400, en 2003 de 487.300, en 2004 de 468.200, en 2005 de 753.700, en 2006 de 760.800, en 2007 de 555.900. No ano 2008 polo impacto da crise diminúe en 146.700 e en 2009 o impacto é moito maior, reducíndose en máis dun millón oitenta e oito mil o número de persoas afiliadas en alta. No ano 2010 segue a tendencia á redución do número de persoas afiliadas, aínda que o efecto é menor que o ano precedente (335.000 altas menos), en 2011 tamén algo menor: 255.600 en cómputo de media anual, en 2012 volve a incrementarse ata as 587.800 persoas menos que o ano precedente e en 2013 439.000.

No ano 2014 fréase a tendencia a baixa das afiliacións e increméntase en 256.500 persoas activas, e en 2015 dito incremento e maior: 752.400 acadando a finais do ano os 17.308.400 persoas afiliadas.

A Comunidade Autónoma Galega, tras a forte diminución na afiliación en 1993 (ver cadros en informes anteriores), volve a perder persoas afiliadas en 1994, se ben pola diminución crónica das persoas activas no sector agrario. En 1995 increméntase en 5.500 o total de persoas activas, en 1996, en 7.000 e, en 1997, en 17.200, producíndose xa, nese ano, un aumento apreciable na afiliación no réxime xeral, que confirma a tendencia á recuperación económica que se albisca timidamente os dous anos precedentes e que vén a confirmarse sen dúbida ningunha en 1998, ano en que medran as persoas activas galegas en 31.900, e aínda máis en 1999 –36.900-. Nos anos 2000 a 2005 modérase máis o crecemento – 28.900, 24.200, 19.600; de 2000 a 2002; o mesmo número 23.200 nos anos 2003 e 2004, e 27.400 en 2005 – en 2006 e 2007 volven a medrar con forza: 34.800 persoas afiliadas, e 37.600, respectivamente- o máis importante aumento de afiliación nos últimos anos. En 2008 logra a pesar das importantes diminucións dos últimos meses manter o saldo en positivo e incrementa o número de altas en 2.400, pero de 2009 a 2013, a crise faise patente e diminúe o número de persoas afiliadas en 42.900, 22.200, 27.100, 39.100 e 23.800, respectivamente, logrando en 2014 trocar a tendencia e acadar un aumento de 4.400 persoas en media anual e consolidándose en 2015: 24.300 persoas afiliadas máis a finais de dito ano e incrementándose en 2016 e 2017 ata chegar aos 977.700.

Cadro 6.9
**Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral.
Por réximes e comunidades autónomas. 2010-2017**

	2010					
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.871,5	9,0	487,9	470,6	31,7	2.870,7
Aragón	413,4	0,0	11,6	107,1	6,6	538,7
Asturias	293,1	1,7	1,1	78,6	6,4	380,9
Baleares	315,6	2,0	2,8	81,6	9,6	411,6
Canarias	546,8	5,4	15,1	104,9	7,5	679,7
Cantabria	165,1	1,3	0,7	43,2	3,9	214,2
Castela-A Mancha	504,7	0,0	41,1	148,8	7,4	702,0
Castela e León	682,9	0,0	15,8	208,5	11,4	918,6
Cataluña	2.474,2	6,5	24,6	541,4	57,0	3.103,7
C. Valenciana	1.265,0	5,3	67,5	329,8	24,4	1.692,0
Estremadura	241,1	0,0	63,7	78,6	2,5	385,9
Galicia	735,7	24,0	4,5	222,8	20,4	1.007,4
Madrid	2.362,3	4,1	4,9	356,8	72,8	2.800,9
Murcia	352,6	1,0	64,6	94,4	8,8	521,4
Navarra	208,5	0,0	4,7	46,9	4,6	264,7
País Vasco	724,3	4,2	3,2	179,4	14,7	925,8
A Ríoxa	90,9	0,0	4,9	26,4	1,8	124,0
Ceuta	16,6	0,2	0,0	2,9	0,7	20,4
Melilla	14,7	0,1	0,0	3,1	1,4	19,3
España	13.279,0	64,8	818,7	3.125,8	293,6	17.581,9

	2011					
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.843,5	8,5	487,0	467,3	31,2	2.837,5
Aragón	403,3	0,0	12,1	105,1	7,2	527,7
Asturias	281,8	1,7	1,1	77,6	9,6	371,8
Baleares	310,0	1,9	2,8	80,5	9,9	405,1
Canarias	546,9	5,3	15,0	105,0	7,4	679,6
Cantabria	162,3	1,2	0,7	42,6	3,8	210,6
Castela-A Mancha	485,6	0,0	39,1	146,8	7,5	679,0
Castela e León	672,4	0,0	16,5	206,1	13,4	908,4
Cataluña	2.429,5	6,3	25,2	533,4	57,1	3.051,5
C. Valenciana	1.237,0	5,0	69,2	325,2	24,3	1.660,7
Estremadura	237,0	0,0	65,0	78,0	2,5	382,5
Galicia	712,9	23,6	4,7	218,8	20,3	980,3
Madrid	2.336,8	3,9	4,7	355,4	74,6	2.775,4
Murcia	346,0	1,0	64,6	91,1	9,0	511,7
Navarra	206,6	0,0	4,8	46,3	4,7	262,4
País Vasco	720,0	3,9	2,9	177,2	15,6	919,6
A Ríoxa	89,9	0,0	4,7	26,0	1,8	122,4
Ceuta	16,6	0,2	0,0	3,0	0,6	20,4
Melilla	15,0	0,1	0,0	3,3	1,3	19,7
España	13.053,1	62,6	820,1	3.088,7	301,8	17.326,3

	2012					
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.741,9	8,5	488,3	462,6	38,9	2.740,2
Aragón	386,4	0,0	12,0	103,5	9,5	511,3
Asturias	269,1	1,8	1,1	76,0	7,7	355,6
Baleares	301,1	1,9	2,7	79,6	10,5	395,8
Canarias	522,0	5,2	15,1	105,4	8,8	656,4
Cantabria	154,5	1,2	0,6	42,0	4,9	203,1
Castela-A Mancha	440,2	0,0	37,4	144,0	9,6	631,3
Castela e León	638,2	0,0	15,1	203,5	15,8	872,6
Cataluña	2.338,8	6,3	24,8	524,2	60,5	2.954,6
C. Valenciana	1.175,2	5,2	62,8	318,7	27,1	1.589,0
Estremadura	223,1	0,0	64,1	77,0	3,8	367,9
Galicia	674,2	22,9	4,8	215,8	23,5	941,2
Madrid	2.272,8	3,6	3,3	351,6	87,5	2.718,8
Murcia	327,3	1,0	65,8	89,6	10,2	493,8
Navarra	196,9	0,0	5,0	45,5	6,5	253,8
País Vasco	693,3	3,9	3,1	174,5	21,3	896,0
A Ríoxa	85,2	0,0	4,3	25,7	2,4	117,6
Ceuta	15,8	0,2	0,0	3,1	0,7	19,9
Melilla	14,8	0,1	0,0	3,3	1,4	19,6
España	12.470,5	61,8	810,1	3.045,8	350,4	16.738,5

	2013					
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.663,8	9,0	458,5	464,8	48,8	2.644,8
Aragón	371,1	0,0	11,6	103,0	12,3	498,0
Asturias	253,0	1,8	1,0	75,0	11,7	342,3
Baleares	304,4	2,0	2,6	80,6	12,2	401,8
Canarias	515,5	5,2	13,9	105,8	10,7	651,2
Cantabria	146,4	1,2	0,6	41,3	5,8	195,3
Castela-A Mancha	412,9	0,0	32,9	143,4	12,1	601,3
Castela e León	605,7	0,0	13,6	201,1	20,8	841,3
Cataluña	2.270,5	6,4	22,6	517,9	69,4	2.886,8
C. Valenciana	1.138,3	5,2	53,9	316,2	32,4	1.545,9
Estremadura	213,8	0,0	61,0	76,7	5,4	356,9
Galicia	649,6	22,1	4,5	213,9	27,4	917,4
Madrid	2.199,8	3,8	2,5	350,2	106,2	2.662,4
Murcia	313,9	1,0	64,1	89,5	12,1	480,6
Navarra	190,2	0,0	4,6	45,2	7,6	247,5
País Vasco	667,4	3,8	2,2	172,5	26,7	872,7
A Ríoxa	81,3	0,0	3,4	25,6	3,0	113,3
Ceuta	15,6	0,3	0,0	3,2	1,2	20,3
Melilla	14,7	0,1	0,0	3,6	1,5	19,9
España	12.027,8	61,7	753,5	3.029,1	427,4	16.299,5

2014						
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.695,6	8,9	462,3	481,1	48,1	2.696,0
Aragón	374,2	0,0	12,6	104,7	12,5	504,0
Asturias	252,0	1,7	1,0	75,9	11,8	342,3
Baleares	314,0	2,1	2,5	83,2	12,1	414,0
Canarias	531,9	5,3	13,2	109,4	10,6	670,4
Cantabria	147,8	1,3	0,6	41,8	5,7	197,1
Castela-A Mancha	418,9	0,0	31,5	146,0	12,2	608,5
Castela e León	608,7	0,0	13,2	202,3	20,7	844,9
Cataluña	2.310,1	6,4	22,2	527,2	69,5	2.935,4
C. Valenciana	1.169,3	5,4	53,2	324,2	32,9	1.585,0
Estremadura	216,5	0,0	61,5	78,7	5,4	362,0
Galicia	652,2	21,6	4,5	216,1	27,5	921,8
Madrid	2.227,4	3,9	2,1	360,1	110,0	2.703,5
Murcia	320,4	1,0	63,9	92,9	12,0	490,1
Navarra	191,6	0,0	4,4	46,1	7,6	249,7
País Vasco	668,4	3,8	2,3	173,3	27,7	875,5
A Ríoxa	82,7	0,0	3,6	25,8	3,0	115,1
Ceuta	15,5	0,2	0,0	3,3	1,3	20,4
Melilla	14,8	0,1	0,0	4,6	0,8	20,3
España	12.211,9	61,6	754,6	3.096,6	431,4	16.556,0

2015						
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.779,9	8,4	501,1	497,9	46,8	2.834,1
Aragón	392,5	0,0	9,0	106,2	12,6	520,3
Asturias	258,7	1,6	1,0	76,2	11,4	349,0
Baleares	276,8	1,6	2,3	82,7	11,7	375,0
Canarias	570,1	5,2	14,0	115,4	10,4	715,1
Cantabria	151,4	1,1	0,7	42,1	5,6	200,9
Castela-A Mancha	440,5	0,0	32,2	148,8	12,1	633,7
Castela e León	632,7	0,0	12,3	201,8	20,3	867,1
Cataluña	2.434,8	5,6	20,2	540,4	69,2	3.070,3
C. Valenciana	1.263,3	5,1	70,6	334,0	33,1	1.706,2
Estremadura	224,7	0,0	61,7	80,1	5,3	371,8
Galicia	675,7	20,9	4,7	217,3	27,5	946,1
Madrid	2.379,1	3,6	2,1	374,2	112,6	2.871,5
Murcia	343,7	0,9	65,1	95,7	12,0	517,3
Navarra	200,0	0,0	4,7	47,0	7,8	259,5
País Vasco	698,7	3,3	2,0	174,4	29,6	908,0
A Ríoxa	86,8	0,0	3,3	26,3	3,1	119,4
Ceuta	16,5	0,2	0,0	3,4	1,2	21,3
Melilla	16,1	0,1	0,0	4,2	1,5	21,9
España	12.842,1	57,6	807,0	3.168,0	433,8	17.308,4

	2016					
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.820,0	9,4	460,0	504,0	46,6	2.841,0
Aragón	399,3	0,0	13,3	105,7	12,4	530,6
Asturias	264,3	1,7	1,0	75,9	9,0	351,9
Baleares	354,8	2,3	2,7	88,1	11,6	459,5
Canarias	581,1	5,9	13,4	116,2	10,3	726,8
Cantabria	155,7	1,3	0,7	42,1	5,5	205,4
Castela-A Mancha	454,8	0,0	32,9	149,0	12,0	648,8
Castela e León	644,0	0,0	13,9	201,3	19,2	878,5
Cataluña	2.508,0	7,0	23,3	544,0	68,8	3.151,8
C. Valenciana	1.282,0	6,3	52,7	337,0	33,0	1.711,7
Estremadura	227,9	0,0	62,6	79,7	5,2	375,5
Galicia	687,2	21,2	5,2	216,4	27,5	957,5
Madrid	2.400,0	3,8	2,2	376,1	112,2	2.894,6
Murcia	351,0	1,1	70,1	96,1	11,9	530,4
Navarra	202,9	0,0	4,9	47,3	7,7	262,9
País Vasco	700,4	3,9	2,4	173,4	29,8	910,0
A Ríoxa	88,0	0,0	3,9	26,2	2,9	121,0
Ceuta	16,1	0,2	0,0	3,4	1,2	21,0
Melilla	15,7	0,1	0,0	4,2	1,5	21,7
España	13.153,2	64,2	765,2	3.186,1	429,0	17.600,6

	2017					
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.921,0	9,2	460,3	513,0	46,3	2.949,8
Aragón	417,8	0,0	14,3	105,2	12,2	549,5
Asturias	271,6	1,7	1,1	75,1	8,9	358,5
Baleares	378,7	2,5	2,6	90,0	11,2	485,0
Canarias	613,9	6,2	13,5	119,2	10,4	763,1
Cantabria	160,9	1,3	0,7	41,9	5,5	210,3
Castela-A Mancha	473,6	0,0	34,6	148,8	11,9	669,0
Castela e León	662,8	0,0	14,1	199,1	19,1	895,2
Cataluña	2.626,8	6,9	24,8	548,4	67,2	3.274,1
C. Valenciana	1.351,0	6,6	52,9	340,2	32,9	1.783,8
Estremadura	235,2	0,0	63,0	80,0	5,1	383,3
Galicia	709,0	21,3	5,4	214,6	27,4	977,7
Madrid	2.501,7	3,8	2,2	384,6	111,1	3.003,3
Murcia	367,6	1,2	75,3	97,3	12,0	553,5
Navarra	210,2	0,0	5,2	47,4	7,7	270,5
País Vasco	720,2	3,8	2,5	172,2	29,8	928,7
A Ríoxa	91,1	0,0	3,9	26,2	2,9	124,1
Ceuta	16,5	0,2	0,0	3,5	1,2	21,4
Melilla	15,7	0,0	0,0	4,3	1,6	21,6
España	13.745,3	64,7	776,4	3.211,0	425,0	18.222,4

6.3 Persoas traballadoras estranxeiras

Nos cadros 6.10 e 6.10 bis ofrécese a cuantificación dos contratos rexistrados de persoas traballadoras estranxeiras en Galicia, segundo o tipo de contrato, podéndose observar que, tanto nas comunitarias como nas extracomunitarias, son moi superiores os contratos temporais fronte aos indefinidos tanto iniciais como convertidos nos dous

anos analizados. En 2017 prodúcese un notable incremento na contratación de persoas traballadoras estranxeiras respecto do ano anterior (55.854 fronte a 48.068). O incremento prodúcese nas catro provincias galegas.

Cadro 6.10

Contratos a estranxeiros/as segundo tipo de contrato por provincias. Galicia. 2016

GALICIA	TOTAL	Comunitarios/as				Extracomunitarios/as			
		Total	Indefinidos Iniciais	Convertidos en Indefinidos	Temporais	Total	Indefinidos Iniciais	Convertidos en Indefinidos	Temporais
	48.068	16.983	1.585	678	14.720	31.085	3.234	988	26.863
A Coruña	18.067	5.490	579	218	4.693	12.577	1.358	410	10.809
Lugo	8.603	3.150	313	142	2.695	5.453	816	227	4.410
Ourense	4.674	2.256	207	100	1.949	2.418	243	85	2.090
Pontevedra	16.724	6.087	486	218	5.383	10.637	817	266	9.554

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Cadro 6.10 bis

Contratos a estranxeiros/as segundo tipo de contrato por provincias. Galicia 2017

GALICIA	TOTAL	Comunitarios/as				Extracomunitarios/as			
		Total	Indefinidos Iniciais	Convertidos en Indefinidos	Temporais	Total	Indefinidos Iniciais	Convertidos en Indefinidos	Temporais
	55.854	19.173	1.817	842	16.514	36.681	3.773	1.236	31.672
A Coruña	21.370	6.205	779	268	5.158	15.165	1.700	520	12.945
Lugo	9.604	3.562	281	192	3.089	6.042	936	235	4.871
Ourense	5.271	2.529	194	120	2.215	2.742	265	153	2.324
Pontevedra	19.609	6.877	563	262	6.052	12.732	872	328	11.532

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Segundo o sector de actividade e por provincias, ponse de manifesto que o sector servizos é o que, con gran diferenza, rexistra o maior número de contratos. En 2017, en relación co ano anterior, increméntanse os contratos en todos os sectores. Especialmente intenso é o crecemento no sector servizos, seguido de industria.

Cadro 6.11

Contratos rexistrados de traballadores/as estranxeiros/as, segundo sector de actividade por provincia. Galicia. 2016-2017

	Total		Agrario		Industria		Construción		Servizos	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
A Coruña	18.067	21.370	1.654	1.592	1.215	1.541	1.337	1.664	13.861	16.573
Lugo	8.603	9.604	2.104	2.401	402	451	362	327	5.735	6.425
Ourense	4.674	5.271	341	430	588	720	320	386	3.445	3.735
Pontevedra	16.724	19.609	1.066	1.156	1.783	2.404	1.244	1.057	12.631	14.992
Galicia	48.068	55.854	5.165	5.579	3.988	5.116	3.263	3.434	35.672	41.725

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Nos cadros 6.12 e 6.12 bis reflíctense os datos das persoas traballadoras estranxeiras afiliadas en alta laboral en 2016 e 2017. Nos dous anos, o maior número corresponde á provincia da Coruña, seguida por esta orde por Pontevedra, Lugo e Ourense.

Cadro 6.12

Traballadores/as estranxeiros/as afiliados/as á Seguridade Social en alta laboral, segundo provincia. Galicia. 2016

	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
2016	29.180	10.434	4.512	3.961	10.273

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Cadro 6.12 bis**Traballadores/as estranxeiros/as afiliados/as á Seguridade Social en alta laboral, segundo provincia. Galicia. 2017**

	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
2017	31.520	11.394	4.994	4.194	10.938

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Nos cadros seguintes reflíctense as persoas traballadoras estranxeiras con certificado de rexistro ou tarxeta de residencia en vigor, podéndose apreciar que é maior o número en réxime de libre circulación, ofrecéndose as peculiaridades de motivo de concesión, tipo de residencia e idade.

Cadro 6.13**Traballadores/as estranxeiros/as con certificado de rexistro ou tarxeta de residencia en vigor segundo provincia e réxime. Galicia a 31-12-2016**

	Total	Réxime de libre circulación	Réxime xeral
A Coruña	33.132	22.589	10.543
Lugo	12.500	7.989	4.511
Ourense	13.754	10.951	2.803
Pontevedra	30.276	19.648	10.628
Galicia	89.662	61.177	28.485

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Cadro 6.13 bis**Traballadores/as estranxeiros/as con certificado de rexistro ou tarxeta de residencia en vigor segundo provincia e réxime. Galicia a 31-12-2017**

	Total	Réxime de libre circulación	Réxime Xeral
A Coruña	34.887	23.753	11.134
Lugo	13.200	8.467	4.733
Ourense	14.166	11.297	2.869
Pontevedra	31.436	20.677	10.759
Galicia	93.689	64.194	29.495

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Cadro 6.14**Estranxeiros/as en Réxime Xeral con autorización de residencia en vigor segundo provincia e motivo da concesión. Galicia a 31-12-2016**

Estadística sobre el número de solicitudes de residencia en vigor segundas promesas e motivo de concesión, Galicia a 31 de 2019	Total	Residencia temporal							Residencia de longa duración
		Residencia non lucrativa	Reagrupación familiar	Traballo			Circunstancias excepcionais		
				Conta allea	Conta propia	Outras autorizacións ⁽¹⁾	Arraigamento	Razóns humanitarias e outras ⁽²⁾	
Galicia	28.485	597	1.470	2.223	233	216	617	169	22.960
A Coruña	10.543	182	410	878	74	146	255	47	8.551
Lugo	4.511	68	179	299	9	11	76	21	3.848
Ourense	2.803	69	128	298	25	19	79	39	2.146
Pontevedra	10.628	278	753	748	125	40	207	62	8.415

(1) A categoría "Outras autorizacións" inclúe as autorizacións que se conceden para investigación, tarxeta azul-UE, prestacións transnacionais de servizos, excepción da autorización de traballo, inversores/as, emprendedores/as, profesionais altamente cualificados/as, traslado intraempresarial e formación, investigación, desenvolvemento e innovación.

(2) A categoría "Razóns humanitarias e outras" inclúe as autorizacións que se conceden por circunstancias excepcionais por protección internacional, razóns humanitarias, colaboración con autoridades, seguridade nacional ou interese público, mulleres vítimas de violencia de xénero, colaboración contra redes organizadas e vítimas de trata de seres humanos.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social. SEPE.

Cadro 6.14 bis

Estranxeiros/as en réxime xeral con autorización de residencia en vigor segundo provincia e motivo da concesión. Galicia a 31-12-2017

	Estranxeirías en xénero xeral con autorización de residencia en vigor segundo provincia e motivo da concesión. Galicia a 31-12-2017								
	TOTAL	Residencia temporal						Residencia de longa duración	
		Residencia non lucrativa	Reagrupación familiar	Traballo			Circunstancias excepcionais		
				Conta allea	Conta propia	Outras autorizacións ⁽¹⁾	Arraigamento		Razóns humanitarias e outras ⁽²⁾
Galicia	29.495	638	1.389	2.001	202	259	679	150	24.177
A Coruña	11.134	257	451	843	88	170	292	37	8.996
Lugo	4.733	78	185	257	11	13	87	12	4.090
Ourense	2.869	77	142	258	18	20	64	43	2.247
Pontevedra	10.759	226	611	643	85	56	236	58	8.844

(1) A categoría "Outras autorizacións" inclúe as autorizacións que se conceden para investigación, tarxeta azul-UE, prestacións transnacionais de servizos, excepción da autorización de traballo, inversores/as, emprendedores/as, profesionais altamente cualificados/as, traslado intraempresarial e formación, investigación, desenvolvemento e innovación.

(2) A categoría "Razóns humanitarias e outras" inclúe as autorizacións que se conceden por circunstancias excepcionais por protección internacional, razóns humanitarias, colaboración con autoridades, seguridade nacional ou interese público, mulleres vítimas de violencia de xénero, colaboración contra redes organizadas e vítimas de trata de seres humanos.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social. SEPE.

Cadro 6.15

Estranxeiros/as en Réxime de Libre Circulación UE con certificado de rexistro ou tarxeta en vigor segundo provincia e tipo de residencia. Galicia a 31-12-2016

	Total	Cidadanía UE-AELC								Familiares nacionais de terceiros países		
		Total	Traballo por conta allea	Traballo por conta propia	Residencia non lucrativa	Estudante	Familiar	Motivo de residencia non determinado	Residencia permanente	Total	Residencia	Residencia permanente
Galicia	61.177	47.011	3.871	584	1.600	999	1.378	22.098	16.517	14.130	8.958	5.172
A Coruña	22.589	16.595	1.512	204	394	626	551	8.906	4.402	5.994	4.132	1.862
Lugo	7.989	6.436	635	55	256	146	303	2.938	2.103	1.553	1.141	412
Ourense	10.951	9.232	500	81	266	75	177	3.941	4.192	1.719	1.043	676
Pontevedra	19.648	14.748	1.224	244	684	152	347	6.313	5.820	4.864	2.642	2.222

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social. Observatorio Permanente da Inmigración.

Cadro 6.15 bis

Estranxeiros/as en réxime de libre circulación UE con certificado de rexistro ou tarxeta en vigor segundo provincia e tipo de residencia. Galicia a 31-12-2017

	Total	Cidadanía UE-AELC								Familiares nacionais de terceiros países		
		Total	Traballo por conta allea	Traballo por conta propia	Residencia non lucrativa	Estudiante	Familiar	Motivo de residencia non determinado	Residencia permanente	Total	Residencia	Residencia permanente
Galicia	128.388	48.601	4.631	708	1.869	1.140	1.724	21.390	17.139	15.593	9.799	5.794
A Coruña	47.506	17.285	1.863	258	502	720	710	8.693	4.539	6.468	4.435	2.033
Lugo	16.934	6.718	791	66	324	158	329	2.837	2.213	1.749	1.245	504
Ourense	22.594	9.366	556	95	283	86	243	3.794	4.309	1.931	1.158	773
Pontevedra	41.354	15.232	1.421	289	760	176	442	6.066	6.078	5.445	2.961	2.484

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social. Observatorio Permanente da Inmigración.

Cadro 6.16

Estranxeiros/as en réxime xeral con autorización de residencia en vigor segundo provincia e grupo de idade. Galicia a 31-12-2016

	Total	De 0 a 15 anos	De 16 a 64 anos	65 anos e mais	Idade media
A Coruña	10.543	1.394	8.830	319	35,5
Lugo	4.511	646	3.790	75	33,3
Ourense	2.803	417	2.286	100	34,0
Pontevedra	10.628	1.431	8.870	327	35,7
Galicia	28.485	3.888	23.776	821	35,1

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social. Observatorio Permanente da Inmigración.

Cadro 6.16 bis

Estranxeiros/as en réxime xeral con autorización de residencia en vigor segundo provincia e grupo de idade. Galicia a 31-12-2017

	Total	De 0 a 15 anos	De 16 a 64 anos	65 anos e mais	Idade media
A Coruña	11.134	1.509	9.259	366	35,7
Lugo	4.733	742	3.901	90	33,3
Ourense	2.869	445	2.318	106	34,2
Pontevedra	10.759	1.476	8.907	376	36,2
Galicia	29.495	4.172	24.385	938	35,3

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social. Observatorio Permanente da Inmigración.

Cadro 6.17

Estranxeiros/as en réxime de libre circulación UE con certificado de rexistro ou tarxeta de residencia en vigor segundo provincia e grupo de idade. Galicia a 31-12-2016

	Total	De 0 a 15 anos	De 16 a 64 anos	65 anos e mais	Idade media
A Coruña	22.589	1.314	19.724	1.551	39,5
Lugo	7.989	741	6.830	418	37,6
Ourense	10.951	572	9.282	1.097	42,8
Pontevedra	19.648	1.207	16.498	1.943	42,1
Galicia	61.177	3.834	52.334	5.009	40,7

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social. Observatorio Permanente da Inmigración.

Cadro 6.17 bis

Estranxeiros/as en réxime de libre circulación UE con certificado de rexistro ou tarxeta de residencia en vigor segundo provincia e grupo de idade. Galicia a 31-12-2017

	Total	De 0 a 15 anos	De 16 a 64 anos	65 anos e mais	Idade media
A Coruña	23.753	1.320	20.701	1.732	40,1
Lugo	8.467	733	7.248	486	38,2
Ourense	11.297	567	9.541	1.189	43,5
Pontevedra	20.677	1.208	17.351	2.118	42,6
Galicia	64.194	3.828	54.841	5.525	41,2

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social. Observatorio Permanente da Inmigración.

Incrementábase o número de persoas estranxeiras tanto en réxime de libre circulación como en réxime xeral en 2017 fronte a 2016. Respecto das autorizacións de residencia, predominan as motivadas por traballo por conta allea fronte a traballo por conta propia e logo das motivadas por traballo, a maior importancia corresponde ao reagrupamento familiar.

Se atendemos ao grupo de idade, o grupo de entre 16 a 65 anos, multiplica por 5 aos outros grupos tanto no réxime de libre circulación como no réxime xeral, e a idade media sube lixeiramente en 2017 ata situarse nos 35,3 anos.

Contratación

7

Capítulo 7. CONTRATACIÓN

7.1. introdución

O Estatuto dos traballadores establece no seu artigo 16 que os empresarios están obrigados a comunicar á oficina de emprego o contido dos contratos de traballo celebrados ou as prórrogas destes, deban ou non se formalizar por escrito, nos dez días seguintes á súa concertación. Se existe obriga de formalización escrita presentárase copia do contrato para o seu rexistro e se non existe a devandita obriga presentárase comunicación da contratación. No ámbito da Comunidade Autónoma Galega a comunicación realízase na rede de oficinas de emprego do Servizo de Emprego autonómico da Xunta de Galicia ou a través de Internet (Contrat@).

O rexistro no Servizo Público de Emprego non supón ningún pronunciamento sobre o contido do contrato, o feito de que o contrato teña asignado un número de rexistro non implica que o devandito contrato reúna todos os requisitos nin se axuste á legalidade.

As distintas modalidades de contratación que aparecen nas táboas estatísticas agrúpanse en: **contratos Iniciais**, cando se formaliza a relación laboral por primeira vez, **conversión en indefinidos** doutros contratos xa existentes de duración temporal, ou en **prórrogas** de contratos que finalizaron a duración inicial.

Contratos Iniciais:

1-Indefinido (bonificados/non bonificados): É o contrato concertado sen establecer límites de tempo á prestación de servizos con xornada a tempo completo, parcial ou fixo discontinuo (Lei 12/2001, Lei 43/2006, Lei 35/2010, Real decreto lei 10/2011, Real decreto lei 1/2011, Real decreto legislativo 2/2015).

2-Indefinido persoas con discapacidade: Contrato de duración indefinida dirixido á integración laboral de persoas con discapacidade e que pode ser de xornada completa ou a tempo parcial (RD 1451/1983, modificado por RD 4/1999, Lei 12/2001 e Lei 43/2006).

3-Obra ou servizo: Son os concertados para a realización de obras ou servizos determinados, en xornada completa ou parcial, na actividade da empresa e cuxa duración é temporal (art. 15 do Estatuto dos traballadores, RD 2720/1998, Lei 12/2001, Lei 35/2010, Lei 3/2012).

4-Eventual por circunstancias da produción: Contratos de duración temporal, en xornada completa ou parcial, para atender as esixencias circunstanciais do mercado (art. 15 do Estatuto dos traballadores, Lei 35/2010, Lei 3/2012).

5-Interinidade: Contrato de duración temporal para substituír unha persoa con dereito a reserva de posto, en xornada completa ou parcial (art. 15 do Estatuto dos traballadores, Real decreto lei 11/1998, RD 2720/1998, Lei 39/1999, Lei 12/2001, Lei 45/2002 e Lei orgánica 3/2007).

6-Temporal para persoas con discapacidade: Contrato temporal de doce meses a tres anos, con xornada completa ou parcial, para persoas con discapacidade (RD 1451/1983 e Lei 43/2006).

7-Relevo: Contrato de duración indefinida ou ata o momento da xubilación da persoa á que substitúe por xubilación parcial, con xornada parcial ou completa (Lei 14/2000, Lei 3/2012).

8-Xubilación parcial: Contrato de duración determinada e xornada parcial, complementario do de relevo, que se asina coa persoa que se xubila parcialmente (Lei 12/2001, Lei 40/2007).

9-Contrato de substitución por xubilación aos 64 anos: Para persoas desempregadas que substitúan outras persoas traballadoras que anticipan a idade de xubilación nun ano (RD 1194/1985, Lei 14/2000, Lei 12/2001, Lei 27/2011, Lei 3/2012).

10-Contrato en prácticas: Destinados a completar a formación de persoas con títulos universitarios ou de formación profesional. Son contratos de duración temporal, con xornada a tempo parcial ou completa, indistintamente (art. 11 do Estatuto dos traballadores, RD 488/1998, Lei 35/2010, Lei 3/2012).

11-Contrato para a formación e a aprendizaxe (formación): Destinado a mozas e mozos de 16 a 24 anos (ata o 31 de decembro de 2013, que a taxa de desemprego sexa inferior ao 15%, pódese celebrar con persoas de ata 30 anos), para a adquisición da cualificación necesaria para o desempeño dun oficio ou posto de traballo concreto (art. 11 do Estatuto dos traballadores, Lei 3/2012, RD 1529/2012).

12-Outros contratos: Son os rexistrados pertencentes a modalidades non especificadas anteriormente e/ou pertencentes a réximes especiais de contratación, tales como os de artistas, servizo doméstico, mercantís, etc. Inclúense tamén os contratos que, pertencendo ou presentándose segundo as modalidades existentes, presentan algún defecto formal ou incumpren algún requisito básico no momento da súa introdución na base de datos, permanecendo neste apartado estatisticamente aínda que con posterioridade fosen emendados os seus defectos de forma.

Contratos convertidos en indefinidos

Son aqueles que ao abeiro da normativa en vigor, son transformados en indefinidos. Estas transformacións non se suman aos contratos a cuxa modalidade corresponden porque nese caso se produciría unha duplicidade, posto que o contrato de orixe xa foi contabilizado no seu día. Estes contratos son:

- De obra ou servizo determinado
- Eventual por circunstancias da produción
- De interinidade
- Temporal de persoas con discapacidade
- De substitución por xubilación aos 64 anos
- En prácticas
- De relevo
- De formación
- Outros contratos

Prórrogas

Alguns contratos de duración temporal, unha vez finalizada a súa duración inicial, poden prorrogarse. O número de prórrogas que admite un contrato depende da súa tipoloxía. Son as seguintes:

- De obra ou servizo determinado
- Eventual por circunstancias da produción
- De interinidade
- Temporal persoas con discapacidade
- De substitución por xubilación aos 64 anos
- En prácticas
- De relevo
- De formación
- Xubilación parcial

No cadro 7.1, que recolle os contratos de traballo e os contratos convertidos en indefinidos Galicia/España 2016-2017, pódese observar que medra o número total de contratos en 2017 respecto do ano anterior nun millón catrocentos mil contratos no conxunto do Estado e en setenta e dous mil contratos mais en Galicia. Este

incremento obsérvase principalmente nos contratos por obra e nos contratos eventuais.

Cadro 7.1

**Contratos de traballo, contratos convertidos en indefinidos e adscricións colaboración social.
Galicia/España. 2016-2017**

	Total España 2016	%	Total Galicia 2016	%	Total España 2017	%	Total Galicia 2017	%
Indefinido ordinario (bonificados/non bonificados)	1.121.350	5,78	42.162	4,37	1.232.127	5,92	46.726	4,73
Indefinido fomento da contratación indefinida								
Persoa con discapacidade	9.886	0,05	575	0,06	10.678	0,05	685	0,07
Obra ou servizo	7.715.112	39,77	310.498	32,15	8.278.306	39,77	327.747	33,18
Eventual	8.641.593	44,55	440.925	45,66	9.412.876	45,22	498.981	50,52
Interinidade	1.591.346	8,20	93.611	9,69	1.563.147	7,51	89.554	9,07
Temporal discapacitado	22.657	0,12	1.310	0,14	25.300	0,12	1.451	0,15
Relevo	15.537	0,08	784	0,08	15.487	0,07	855	0,08
Xubilación parcial	29.287	0,15	1.556	0,16	31.180	0,15	1.814	0,18
Substitución xubilación 64 anos	783	0,00	23	0,00	739	0,00	13	0,00
Prácticas	97.403	0,50	6.134	0,64	103.383	0,50	6.029	0,61
Formación	46.384	0,24	3.550	0,37	48.317	0,23	3.189	0,32
Outros	105.590	0,54	14.500	1,50	93.318	0,45	10.536	1,07
Total contratos iniciais	19.396.928	100,0	915.628	100,0	20.814.858	100,0	987.580	100,0
Convertidos en indefinidos	582.026				686.445		24.167	
Adscrición en colaboración social	3.418				1.620		219	
Total contratos e adscricións	19.982.372		915.628		21.502.923		1.011.966	

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Nunha primeira observación podemos apreciar que continúa a tendencia de anos anteriores dunha gran rotación da poboación ocupada asalariada con contratos temporais. Por provincias, A Coruña é a provincia na que máis medra a contratación, seguida de Pontevedra, e nas catro provincias increméntase en maior proporción a contratación temporal que a indefinida.

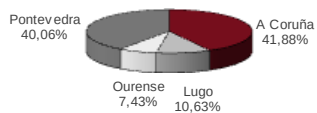
Cadro 7.2

Total contratos de traballo. Por provincias. Galicia. 2016-2017

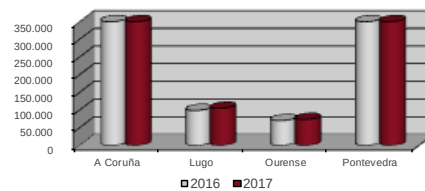
Tipo de contrato	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Duración temporal:										
Obra	140.271	149.514	27.244	28.635	28.091	27.737	114.892	121.861	310.498	327.747
Eventual	165.952	189.152	51.045	56.698	28.016	31.591	195.912	221.540	440.925	498.981
Interinidade	44.147	42.321	11.504	10.836	7.584	7.647	30.376	28.750	93.611	89.554
Temporal persoas discapacidade	506	556	130	163	97	125	577	607	1.310	1.451
Relevo	287	353	97	98	76	87	324	317	784	855
Xubilación parcial	625	788	237	264	118	145	576	617	1.556	1.814
Substitución	1	1	0	1	1	1	21	10	23	13
Prácticas	2.716	2.621	599	567	469	480	2.350	2.361	6.134	6.029
Formación	1.235	1.049	509	509	605	575	1.201	1.056	3.550	3.189
Outros	5.666	4.837	2.043	1.352	1.080	809	5.711	3.538	14.500	10.536
Duración indefinida:										
Indefinido ordinario	19.463	22.110	5.415	5.792	3.958	4.097	13.326	14.727	42.162	46.726
Indefinido fomento de emprego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Persoas con discapacidade	263	294	77	93	44	64	191	234	575	685
Total contratos	381.132	413.596	98.900	105.008	70.139	73.358	365.457	395.618	915.628	987.580

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Distribución do total de contratos en Galicia. 2017

Evolución do total de contratos en Galicia

Se tomamos o sector económico como punto de comparación observamos que, como é de esperar, é o sector servizos o que concentra a maior parte das contratacións e onde maior incremento se produce, seguido a moita distancia pola industria, a construción, (sector no que diminuíu a contratación en 2017) e no último lugar de volume de contratos rexistrados encontramos á agricultura.

Cadro 7.3

Contrato de traballo por tipo e por sector. Galicia 2016

	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Total
Indefinido ordinario	4.014	3.900	3.011	31.237	42.162
Indefinido persoas con discapacidade	13	67	30	465	575
Obra ou servizo	17.364	55.918	29.430	207.786	310.498
Eventual circunstancias produción	6.093	61.635	10.895	362.302	440.925
Interinidade	1.125	10.334	363	81.789	80.822
Temporal persoas con discapacidade	27	213	62	1.008	1.310
Relevo	0	176	28	580	784
Xubilación parcial	8	529	79	940	1.556
Substitución xubilación 64 anos	0	0	0	23	23
Prácticas	21	919	382	4.812	6.134
Formación	10	131	86	3.323	3.550
Outros contratos	10	41	84	14.365	14.500
Galicia	28.685	133.863	44.450	708.630	902.839

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.3 bis

Contrato de traballo por tipo e por sector. Galicia 2017

	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Total
Indefinido ordinario	4.033	4.475	4.055	34.163	46.726
Indefinido persoas con discapacidade	21	67	45	552	685
Obra ou servizo	18.293	60.560	27.505	221.389	327.747
Eventual circunstancias produción	7.302	73.409	11.266	407.004	498.981
Interinidade	1.124	8.680	360	79.390	89.554
Temporal persoas con discapacidade	29	269	76	1.077	1.451
Relevo	3	161	23	668	855
Xubilación parcial	16	652	84	1.062	1.814
Substitución xubilación 64 anos	0	0	0	13	13
Prácticas	26	939	393	4.671	6.029
Formación	3	112	64	3.010	3.189
Outros contratos	3	26	22	10.485	10.536
Galicia	30.853	149.350	43.893	763.484	987.580

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Por actividade económica, a hostalaría e a industria manufactureira son as dúas actividades nas que mais contratación se produce nos dous anos, o que se corresponde co dato de que por grupo principal de ocupación, o maior volume de contratación se dá no grupo de persoal do servizo de restauración e comercio.

Cadro 7.4

Contratos de traballo iniciais segundo sección de actividade económica. Por provincias. Ano 2016

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
A. Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	9.017	5.586	2.710	11.372	28.685
B. industrias extractivas	136	145	234	149	664
C. Industria manufactureira	40.063	7.888	9.683	70.830	128.464
D. Suministro de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	267	9	6	110	392
E. Suministro de auga, actividades de saneamento, xestión residuos e descontaminación	2.153	315	237	1.638	4.343
F. Construción	20.825	3.608	3.771	16.246	44.450
G. Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	48.977	10.716	8.617	36.481	104.791
H. Transporte e almacenamento	26.417	5.427	3.635	50.457	85.936
I. Hostalaría	80.313	29.005	16.234	79.013	204.565
J. Información e comunicacións	8.995	699	379	4.565	14.638
K. Actividades financeiras e de seguros	2.027	611	419	1.584	4.641
L. Actividades inmobiliarias	400	101	66	479	1.046
M. Actividades profesionais, científicas e técnicas	14.010	1.271	1.104	8.215	24.600
N. Actividades administrativas e servizos auxiliares	40.276	7.934	4.295	24.446	76.951
O. Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	7.100	3.651	3.093	6.475	20.319
P. Ensino	13.160	2.954	3.282	11.427	30.823
Q. Actividades sanitarias e de servizos sociais	20.557	5.647	5.502	13.277	44.983
R. Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	27.949	10.012	3.592	19.061	60.614
S. Outros servizos	14.068	1.616	1.718	6.665	24.067
T. Activ. dos fogares como empregadores de persoal doméstico e como produtores de bens e servizos para uso propio	4.397	1.705	1.545	2.917	10.564
U. Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais...	25	0	17	50	92
#####	98.900	70.139	365.457	915.628	

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.4 bis

Contratos de traballo iniciais segundo sección de actividade económica. Por provincias. Ano 2017

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
A. Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	9.194	6.490	3.028	12.141	30.853
B. industrias extractivas	160	193	198	120	671
C. Industria manufacturera	45.679	8.009	10.843	79.922	144.453
D. Suministro de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	247	9	18	61	335
E. Suministro de auga, actividades de saneamento, xestión residuos e descontaminación	2.254	278	205	1.154	3.891
F. Construción	20.678	3.356	3.817	16.042	43.893
G. Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	54.921	11.159	8.506	38.129	112.715
H. Transporte e almacenamento	27.772	6.108	3.777	52.620	90.277
I. Hostalaría	91.218	32.087	17.274	88.137	228.716
J. Información e comunicacións	12.229	612	552	4.396	17.789
K. Actividades financeiras e de seguros	2.376	622	532	1.734	5.264
L. Actividades inmobiliarias	471	61	32	449	1.013
M. Actividades profesionais, científicas e técnicas	14.403	1.532	1.226	8.884	26.045
N. Actividades administrativas e servizos auxiliares	41.556	7.398	4.451	26.616	80.021
O. Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	7.027	3.951	3.089	6.566	20.633
P. Ensino	13.682	3.474	3.196	11.896	32.248
Q. Actividades sanitarias e de servizos sociais	20.897	5.734	5.348	13.985	45.964
R. Actividades artísticas, recreativas e entretemento	31.526	10.701	3.662	22.652	68.541
S. Outros servizos	12.544	1.581	1.974	6.891	22.990
T. Activ. dos fogares como empregadores de persoal doméstico e como produtores de bens e servizos para uso propio	4.695	1.653	1.515	3.137	11.000
U. Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	67	0	115	86	268
	73.358	395.618	987.580		

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Cadro 7.5

Contratos de traballo iniciais segundo grupo principal de ocupación do posto. Por provincias. Ano 2016

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
A. Directivos/as e xerentes	675	147	140	614	1.576
B. Técnicos/as e profesionais da saúde e o ensino	13.779	3.425	3.360	12.616	33.180
C. Outros/as técnicos/as, científicos/as e intelectuais	21.677	4.895	2.697	14.821	44.090
D. Técnicos/as profesionais de apoio	30.682	5.808	4.673	22.983	64.146
E. Empregados/as oficina non públicos	11.782	2.330	2.513	9.283	25.908
F. Empregados/as oficina públicos	11.309	1.731	1.621	10.526	25.187
G. Traballadores/as do servizo de restauración e comercio	97.077	35.185	19.643	82.854	234.759
H. Traballadores/as dos servizos de saúde	24.400	5.959	5.804	18.322	54.485
I. Traballadores/as dos servizos de protección e seguridade	4.046	1.094	762	2.862	8.764
J. Traballadores/as cualificados/as na agricultura e gandería	3.805	1.962	484	5.079	11.330
K. Traballadores/as cualificados/as na construción	14.027	2.182	2.443	12.316	30.968
L. Traballadores/as cualificados/as das industrias manufacteiras	29.025	4.411	3.145	22.168	58.749
M. Operadores/as de instalacións industriais de maquinaria	9.338	1.172	2.853	9.861	23.224
N. Condutores/as e operadores/as de maquinaria móbil	13.193	5.773	4.093	19.106	42.165
O. Traballadores/as non cualificados/as en servizos, agás transportes	45.816	12.258	7.834	37.149	103.057
P. Peóns/onas de agricultura, pesca, construción, industria manufacturera	50.492	10.567	8.067	84.885	154.011
Q. Forzas armadas	9	1	7	12	29
Total	381.132	98.900	70.139	365.457	915.628

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.5 bis

Contratos de traballo iniciais segundo grupo principal de ocupación do posto. Por provincias. Ano 2017

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
A. Directivos/as e xerentes	810	169	125	581	1.685
B. Técnicos/as e profesionais da saúde e o ensino	14.059	3.548	3.070	12.644	33.321
C. Outros/as técnicos/as, científicos/as e intelectuais	26.888	5.508	2.400	16.527	51.323
D. Técnicos/as profesionais de apoio	34.165	6.273	5.041	24.389	69.868
E. Empregados/as oficina non públicos	11.629	2.422	2.500	9.630	26.181
F. Empregados/as oficina públicos	12.051	2.072	1.762	13.273	29.158
G. Traballadores/as do servizo de restauración e comercio	107.620	37.198	20.735	91.091	256.644
H. Traballadores/as dos servizos de saúde	25.733	6.114	5.890	19.735	57.472
I. Traballadores/as dos servizos de protección e seguridade	5.092	1.260	878	3.139	10.369
J. Traballadores/as cualificados/as na agricultura e gandaría	3.368	2.390	601	5.449	11.808
K. Traballadores/as cualificados/as na construción	114.295	2.059	2.268	12.158	130.780
L. Traballadores/as cualificados/as das industrias manufactureras	30.418	4.686	3.058	26.527	64.689
M. Operadores de instalacións industriais de maquinaria	10.316	1.406	3.679	10.307	25.708
N. Condutores/as e operadores/as de maquinaria móbil	14.889	6.281	4.174	20.569	45.913
O. Traballadores/as non cualificados/as en servizos, agás transportes	49.630	12.287	8.597	39.039	109.553
P. Peóns/onas de agricultura, pesca, construción, industria manufacturera	52.616	11.333	8.577	90.541	163.067
Q. Forzas armadas	17	2	3	19	41
Total	513.596	#####	73.358	395.618	1.087.580

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

7.2. Modalidades contractuais

A continuación analizaremos o comportamento dos contratos tendo en conta o sexo, idade, duración do contrato e tipo de xornada.

7.2.1. Contrato eventual por circunstancias da produción

Contrato de duración temporal, en xornada completa ou parcial.

O obxecto deste contrato é atender ás esixencias do mercado, acumulación de tarefas ou exceso de pedidos, aínda tratándose da actividade normal da empresa (art. 15.1.b de ET, Lei 35/2010 e Lei 3/2012).

Rexistráronse en Galicia 498.981 contratos eventuais en 2017 fronte aos 440.925 en 2016.

Esta modalidade contractual segue sendo a máis utilizada representando o 45,22% a nivel estatal en 2017 (44,55% en 2016) e o 50,52% dos contratos iniciais subscritos en Galicia. Subscribíronse en Galicia 498.981 contratos fronte aos 440.925 do ano 2016, confirmando a tendencia á alza deste contrato nos últimos anos.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 23,66%, na industria un 49,15%, na construción un 25,66% e no sector servizos un 53,31%.

Por sexo contratouse a un 51,21% dos homes fronte a 48,79% das mulleres.

Tendo en conta sexo e grupo de idade, os homes son máis contratados no grupo 30 a 39 anos (78.775 en 2017) seguido do tramo dos >45 (53.446), e no caso das mulleres dáse unha situación similar, 68.696 no grupo de 30 a 39 anos e 52.529 para as >45

anos. Desprázase nos dous anos o segundo posto, que en anos anteriores correspondía ao grupo de 25-29 anos.

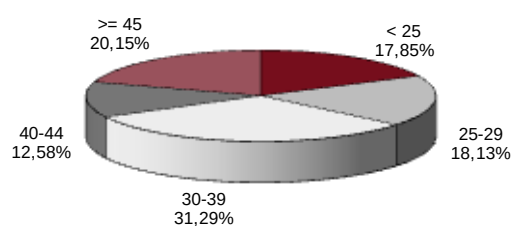
Cadro 7.6

Contratos eventuais por circunstancias da produción. Segundo sexo, idade e provincia. Galicia. 2016

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	14.109	15.126	26.304	9.569	16.041	17.799	16.077	24.907	9.710	16.310	165.952
Lugo	5.034	4.693	8.080	3.100	5.654	5.034	4.668	7.327	2.692	4.763	51.045
Ourense	2.533	2.658	4.714	1.674	2.584	2.676	2.613	4.311	1.608	2.645	28.016
Pontevedra	16.327	18.029	34.942	14.042	20.600	15.186	16.077	27.362	13.086	20.261	195.912
Galicia	38.003	40.506	74.040	28.385	44.879	40.695	39.435	63.907	27.096	43.979	440.925

Fonte: SEPE. Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

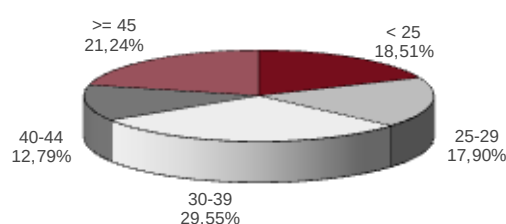
cuadro 7.6 bis

Contratos eventuais por circunstancias da produción. Segundo sexo, idade e provincia. Galicia. 2017

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	17.029	16.771	28.113	10.934	19.117	21.080	18.421	26.786	11.605	19.296	189.152
Lugo	6.052	5.266	8.533	3.479	6.608	5.330	5.064	7.897	2.910	5.559	56.698
Ourense	2.746	2.593	5.372	2.003	3.278	2.779	2.872	4.688	1.859	3.401	31.591
Pontevedra	19.420	20.238	36.757	16.063	24.443	17.942	18.090	29.325	14.989	24.273	221.540
Galicia	45.247	44.868	78.775	32.479	53.446	47.131	44.447	68.696	31.363	52.529	498.981

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Tendo en conta a duración, son os inferiores a 1 mes, con 346.473 contratos no 2017 e 302.094 en 2016 os máis concertados, seguidos de 1 a 3 meses con 89.297 e 83.824, respectivamente, os de 3 a 6 meses con 53.071 e 46.343 e, por último con escasa representación, os concertados por un tempo superior a 6 meses con 10.140 e 8.637 en 2017 e 2016, respectivamente. Estas cifras reflicten un aumento nos de duración inferior a 1 mes, quedando de manifesto a gran rotación laboral que se produce na Comunidade Galega cunha elevada porcentaxe de contratos eventuais e dentro deles o 69,44% en 2017 teñen unha duración inferior a 1 mes.

Cadro 7.7

Contratos eventuais por circunstancias da produción.
Por duración e provincias. Galicia. 2016

	Duración				Total
	<= 1 mes	>1a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 meses	
A Coruña	108.536	34.199	19.585	3.632	165.952
Lugo	34.587	9.498	5.802	1.158	51.045
Ourense	15.111	7.180	4.975	750	28.016
Pontevedra	143.860	32.947	15.981	3.097	195.885
Galicia	302.094	83.824	46.343	8.637	440.898

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.7 bis

**Contratos eventuais por circunstancias da produción.
Por duración e provincias. Galicia. 2017**

	Duración				Total
	<= 1 mes	>1a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 meses	
A Coruña	128.188	35.117	21.761	4.086	189.152
Lugo	38.961	9.622	6.813	1.302	56.698
Ourense	17.515	8.064	5.248	764	31.591
Pontevedra	161.809	36.494	19.249	3.988	221.540
Galicia	346.473	89.297	53.071	10.140	498.981

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

A variable xornada sen diferenciación por sexos mostra unha porcentaxe do 59,87% para a xornada completa e un 41,13% para a xornada a tempo parcial (57,36% e 42,64% en 2016). Se temos en conta a variable sexo, un 32,43% dos contratos efectuados a homes son a xornada parcial e un 51,84% dos efectuados a mulleres teñen a mesma xornada, sendo o sexto ano consecutivo no que é maior o número de contratos parciais realizados a mulleres que os concertados con homes. Se a xornada é completa, a contratación no caso dos homes foi de 67,57% e dun 48,16% no das mulleres, poñendo de manifesto un uso maior da parcialidade na contratación feminina, aínda que nestes dous anos o aumento se dá nos dous grupos.

Cadro 7.8

**Contratos eventuais por circunstancias da produción.
Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2016**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	81.149	34.459	46.690	84.803	52.343	32.460	165.952	86.802	79.150
Lugo	26.561	8.637	17.924	24.484	12.297	12.187	51.045	20.934	30.111
Ourense	14.163	4.624	9.539	13.853	7.296	6.557	28.016	11.920	16.096
Pontevedra	103.940	25.170	78.770	91.972	43.151	48.821	195.912	68.321	127.591
Galicia	225.813	72.890	152.923	215.112	115.087	100.025	440.925	187.977	252.948

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.8 bis

**Contratos eventuais por circunstancias da produción.
Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2017**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	91.964	39.547	52.417	97.188	59.707	37.481	189.152	99.254	89.898
Lugo	29.938	9.547	20.391	26.760	13.201	13.559	56.698	22.748	33.950
Ourense	15.992	4.849	11.143	15.599	7.953	7.646	31.591	12.802	18.789
Pontevedra	116.921	28.680	88.241	104.619	45.730	58.889	221.540	74.410	147.130
Galicia	254.815	82.623	172.192	244.166	126.591	117.575	498.981	209.214	289.767

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

7.2.2. Contrato de obra ou servizo

É aquel que se concerta para a realización dunha obra ou a prestación dun servizo, en xornada completa ou parcial, con autonomía e substantividade propia dentro da actividade na empresa, aínda tratándose da actividade habitual, e cuxa duración, aínda que limitada no tempo, é incerta (art. 15.1 a ET, 2.1 RD 2720/1998, Lei 12/2001, Lei 35/2010 e Lei 3/2012).

No ano 2017 rexistráronse en Galicia 327.747 contratos por obra ou servizo fronte aos 310.498 en 2016 e fronte aos 498.981 contratos eventuais por circunstancias da produción, que continúan en primeiro lugar igual que en anos anteriores. No total de España representaron o 39,77% da contratación en 2017 e o 33,18% en Galicia.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 59,29%, na industria un 40,55%, na construción un 62,66% e no sector servizos un 29%.

Tendo en conta a variable sexo, no caso dos homes concertáronse un 59,56% e no das mulleres un 40,44%. A maior cifra relativa de contratación de homes realízase no grupo de idade de 30 a 39 anos con 59.763 e en >45 anos 52.582. No caso das mulleres as cifras son inferiores, con 33.397 no grupo de 30 a 39 anos e 32.371 no grupo >45 anos.

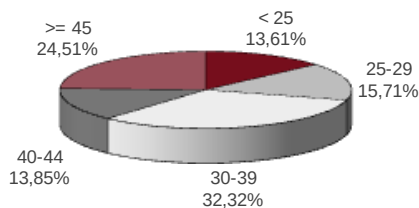
Cadro 7.9

Contratos de obra ou servizo. Por sexo, idade e provincia. Galicia. 2016

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	10.345	12.581	27.991	11.375	19.719	9.026	9.837	18.700	7.771	12.926	140.271
Lugo	2.661	2.469	4.852	1.921	3.815	1.874	2.174	3.648	1.384	2.446	27.244
Ourense	2.513	2.794	4.996	2.220	4.221	1.680	1.974	3.535	1.390	2.768	28.091
Pontevedra	8.022	9.992	22.758	10.751	18.933	6.141	6.962	13.858	6.203	11.272	114.892
Galicia	23.541	27.836	60.597	26.267	46.688	18.721	20.947	39.741	16.748	29.412	310.498

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

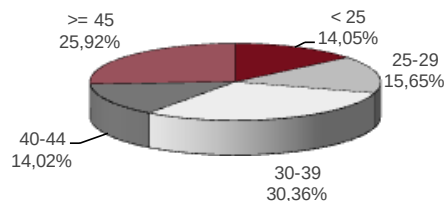
cuadro 7-9 bis

Contratos de obra ou servizo. Por sexo, idade e provincia. Galicia. 2017

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	11.063	13.307	28.164	12.617	22.895	9.894	10.076	18.802	8.350	14.346	149.514
Lugo	2.786	2.563	4.831	1.919	4.259	2.116	2.276	3.553	1.472	2.860	28.635
Ourense	2.539	2.705	4.612	2.139	4.257	1.692	1.977	3.309	1.612	2.895	27.737
Pontevedra	9.340	10.762	22.156	11.152	21.171	6.609	7.640	14.064	6.697	12.270	121.861
Galicia	25.728	29.337	59.763	27.827	52.582	20.311	21.969	39.728	18.131	32.371	327.747

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Se temos en conta a duración do contrato, son os de duración incerta ou indeterminada os que representan unha maior porcentaxe, cun 77,01% en 2017 e un 76,95% en 2016, o que parece lóxico dada a non obrigatoriedade e o carácter orientativo da data de fin de contrato. O 14,77% en 2017 e o 14,89% en 2016, concertáronse por unha duración igual ou inferior a 7 días e o 2,21% en 2017 e o 2,47% en 2016 por un período entre 1 e 3 meses.

Cadro 7.10

Contratos de obra ou servizo. Por duración e provincia. Galicia. 2016

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	indeterminada	
A Coruña	22.821	1.172	1.305	2.945	2.371	1.870	58	30	74	107.625	10.334
Lugo	5.487	374	255	1.087	722	765	13	13	34	18.494	1.503
Ourense	4.061	345	252	1.433	751	841	6	12	21	20.369	1.571
Pontevedra	13.879	1.001	954	2.210	1.968	2.181	61	67	128	92.443	7.968
Galicia	46.248	2.892	2.766	7.675	5.812	5.657	138	122	257	238.931	310.498

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.10 bis

Contratos de obra ou servizo. Por duración e provincia. Galicia. 2017

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	indeterminada	
A Coruña	24.962	1.106	1.593	2.835	2.324	2.376	200	50	271	113.797	149.514
Lugo	5.469	492	494	1.097	623	1.048	90	21	35	19.266	28.635
Ourense	3.784	295	374	1.308	593	1.056	49	8	17	20.253	27.737
Pontevedra	14.205	895	1.212	2.032	1.592	2.394	156	59	220	99.096	121.861
Galicia	48.420	2.788	3.673	7.272	5.132	6.874	495	138	543	252.412	327.747

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Nesta modalidade contractual dáse unha porcentaxe de xornada a tempo completo, co 66,46%, fronte a un 33,54% de contratos a tempo parcial no ano 2017. Se a esta variable lle unimos a variable sexo, apréciase no caso dos homes un 76,42% para a

xornada completa e un 23,58% para a parcial. Nas contratacións a mulleres séguese a tendencia xeral dunha maior contratación parcial neste colectivo con respecto aos homes supoñendo un 51,78% de xornada completa e un 48,22% de parcial, o que supón un aumento en 2017 con respecto ao ano anterior de 1,9 puntos.

Cadro 7.11

Contratos por obra ou servizo. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. 2016

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	82.011	20.056	61.955	58.260	28.319	29.941	140.271	48.375	91.896
Lugo	15.718	4.278	11.440	11.526	6.262	5.264	27.244	10.540	16.704
Ourense	16.744	5.148	11.596	11.347	6.549	4.798	28.091	11.697	16.394
Pontevedra	70.456	15.612	54.844	44.436	21.149	23.287	114.892	36.761	78.131
Galicia	184.929	45.094	139.835	125.569	62.279	63.290	310.498	107.373	203.125

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.11 bis

Contratos por obra ou servizo. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. 2017

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	149.514	21.460	66.586	61.468	29.342	32.126	149.514	50.802	98.712
Lugo	28.635	4.166	12.192	12.277	6.377	5.900	28.635	10.543	18.092
Ourense	27.737	5.116	11.136	11.485	6.733	4.752	27.737	11.849	15.888
Pontevedra	121.861	15.293	59.288	47.280	21.434	25.846	121.861	36.727	85.134
Galicia	327.747	46.035	149.202	132.510	63.886	68.624	327.747	109.921	217.826

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

7.2.3. Contrato de interinidade

Este contrato ten por obxecto substituír unha persoa con dereito a reserva do posto de traballo, en xornada completa e parcial, ou para cubrir temporalmente un posto de traballo durante un proceso de selección ou promoción, para a súa cobertura definitiva, así como para substituír a unha persoa traballadora en formación por outra beneficiaria de prestación por desemprego (art. 15.1 c ET, art.4.1 de RD 2720/1998, Lei 39/1999, Lei 12/2001, Lei 45/2002 e Lei orgánica 3/2007).

En 2017 rexistráronse en Galicia 89.557 contratos de interinidade fronte aos 93.611 de 2016.

Esta modalidade supuxo en 2017 un 9,07% dos contratos iniciais (7,51% en España) fronte ao 9,69% e 8,20%, respectivamente, do ano 2016. Mantense a tendencia de anos anteriores onde a contratación feminina é moi superior en 2017 cun 71,38% (70,98% o ano anterior), fronte a un 28,62% de homes.

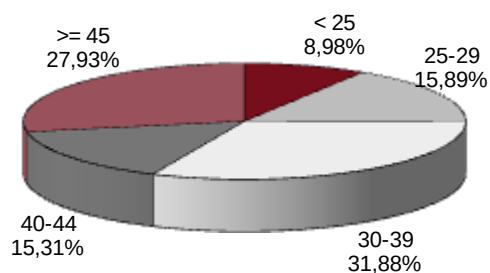
Cadro 7.12

Contratos de interinidade. Por sexos, idade e provincia. Galicia. 2016

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	1.324	2.168	4.289	1.801	2.563	2.606	4.567	9.643	5.123	10.063	44.147
Lugo	423	524	1.092	348	663	752	1.304	2.336	1.336	2.726	11.504
Ourense	229	379	703	260	444	420	800	1.744	860	1.745	7.584
Pontevedra	853	1.838	3.752	1.531	2.142	1.800	3.298	6.285	3.073	5.804	30.376
Galicia	2.829	4.909	9.836	3.940	5.812	5.578	9.969	20.008	10.392	20.338	93.611

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

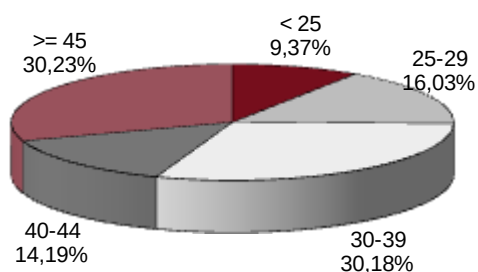
Cadro 7.12 bis

Contratos de interinidade. Por sexos, idade e provincia. Galicia. 2017

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	1.383	2.186	3.852	1.663	2.805	2.493	4.571	8.699	4.435	10.234	42.321
Lugo	315	442	1.008	326	577	697	1.180	2.241	1.099	2.951	10.836
Ourense	257	403	607	248	564	470	808	1.732	818	1.740	7.647
Pontevedra	942	1.536	2.989	1.313	2.209	1.830	3.227	5.903	2.805	5.996	28.750
Galicia	2.897	4.567	8.456	3.550	6.155	5.490	9.786	18.575	9.157	20.921	89.554

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 3,64% en 2017 e 3,92% en 2016, na industria un 5,81% en 2017 e un 7,71% en 2016, na

construción un 0,74% en 2017 e un 0,76% en 2016 e no sector servizos un 12,45% en 2017 e 13,22% en 2016.

Ao descoñecerse en moitos casos a data de finalización da reserva de posto, duración do proceso de selección, o contrato concértase por unha duración indeterminada nun 58,14% dos casos en 2017 e nun 56,07% en 2016. Os menores de 7 días supoñen en 2017 un 19,59% e os que duran entre 15 días e un mes, un 7,46%.

Cadro 7.13

Contratos de interinidade. Por duración e provincias. Galicia. 2016

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	Indeterminados	
A Coruña	12.446	3.779	3.498	1.838	1.023	174	13	4	25	21.347	44.147
Lugo	2.672	1.085	868	432	267	31	3	1	1	6.144	11.504
Ourense	1.186	524	522	374	166	39	4	4	1	4.764	7.584
Pontevedra	3.429	2.155	2.059	1.460	822	203	8	1	3	20.236	30.376
Galicia	19.733	7.543	6.947	4.104	2.278	447	28	10	30	52.491	93.611

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.13 bis

Contratos de interinidade. Por duración e provincias. Galicia 2017

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	Indeterminados	
A Coruña	10.826	3.616	3.264	1.792	955	178	7	3	23	21.657	42.321
Lugo	2.333	1.080	854	391	270	25	2	0	1	5.880	10.836
Ourense	1.228	526	568	357	190	57	2	2	2	4.715	7.647
Pontevedra	3.158	1.763	1.994	1.046	787	160	11	4	11	19.816	28.750
Galicia	17.545	6.985	6.680	3.586	2.202	420	22	9	37	52.068	89.554

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Tendo en conta a variable xornada, os celebrados a xornada completa supoñen un 68,11% en 2017 e un 31,89% os que foron a tempo parcial, cifras moi semellantes ás de 2016. Seguindo a tendencia da maior parte das contratacións, son as mulleres as que máis contratos celebran a tempo parcial (36,82%), fronte ao colectivo de homes (18,76%) aínda que se produce un aumento da parcialidade nos dous grupos.

Cadro 7.14

Contratos de interinidade. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. 2016

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	12.145	2.135	10.010	32.002	10.944	21.058	44.147	13.079	31.068
Lugo	3.050	387	2.663	8.454	3.324	5.130	11.504	3.711	7.793
Ourense	2.015	364	1.651	5.569	1.856	3.713	7.584	2.220	5.364
Pontevedra	10.116	1.985	8.131	20.260	8.139	12.121	30.376	10.124	20.252
Galicia	27.326	4.871	22.455	66.285	24.263	42.022	93.611	29.134	64.477

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.14 bis**Contratos de interinidade. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. 2017**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	11.889	2.264	9.625	30.972	11.040	19.932	42.321	13.304	29.017
Lugo	2.668	337	2.331	8.168	3.080	5.088	10.836	3.417	7.419
Ourense	2.079	336	1.743	5.568	1.678	3.890	7.647	2.014	5.633
Pontevedra	8.989	1.871	7.118	19.761	7.945	11.816	28.750	9.816	18.934
Galicia	25.625	4.808	20.817	64.469	23.743	40.726	89.554	28.551	61.003

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

7.2.4. Contrato para a formación e a aprendizaxe

Ten por obxecto a cualificación profesional das persoas traballadoras nun réxime de alternancia de actividade laboral retribuída na empresa con actividade formativa recibida no marco do sistema de formación profesional para o emprego ou do sistema educativo (art.11.2 ET, Lei 3/2012 e RD 1529/2012).

Os requisitos das persoas susceptibles de ser contratadas nesta modalidade son:

Ser maior de 16 anos e non ter cumprido os 25 (poderán celebrarse con menores de trinta anos ata que a taxa de desemprego se sitúe por debaixo do 15%). O límite de idade non será de aplicación cando se trate de persoas con discapacidade e nos supostos de contratos celebrados con persoas participantes en proxectos de emprego e formación, nin cando se concerte con colectivos en situación de exclusión social.

Non ter a titulación requirida para o contrato en prácticas nese posto ou oficio (art.11.2 a ET e art. 6 RD 488/1998)

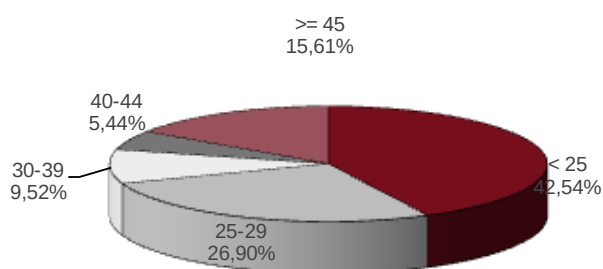
Cadro 7.15

Contratos de formación. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2016

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	295	128	42	27	93	289	195	60	38	68	1.235
Lugo	89	57	41	18	83	84	71	25	9	32	509
Ourense	129	59	17	22	79	108	82	20	17	72	605
Pontevedra	247	146	48	20	51	269	217	85	42	76	1.201
Galicia	760	390	148	87	306	750	565	190	106	248	3.550

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

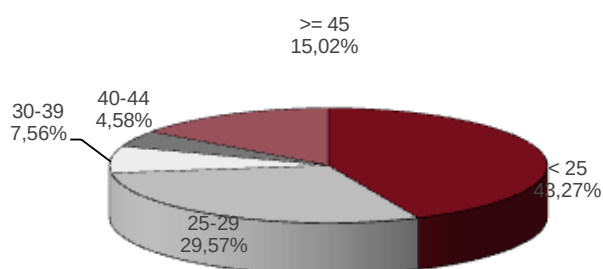
Cadro 7.15 bis

Contratos de formación. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2017

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	199	128	24	15	59	293	182	44	30	75	1.049
Lugo	103	67	31	12	67	84	73	20	17	35	509
Ourense	104	81	9	13	71	98	96	28	20	55	575
Pontevedra	228	134	35	14	56	271	182	50	25	61	1.056
Galicia	634	410	99	54	253	746	533	142	92	226	3.189

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

O número de contratos de formación rexistrados en Galicia no 2017 foi de 3.189 (3.550 en 2016), representando un 0,32% dos contratos iniciais en 2017 e 0,39% en 2016 (0,23% e 0,24% en España).

Segundo a actividade económica foi utilizado maioritariamente no sector servizos con 3.010 e 3.323 contratos rexistrados en 2017 e 2016, respectivamente.

Se estudamos a variable sexo, apreciamos que en 2017 un 45,46% destes contratos se concertan con homes e un 54,54% con mulleres, deixando ver unha tendencia ao aumento desta contratación no grupo de mulleres respecto dos tres anos anteriores. Estudando conxuntamente as variables de idade e sexo apréciase que no caso dos homes o 43,72% dos contratos se concertan con menores de 25 anos e o 28,27% no tramo de 25-29 anos. No colectivo das mulleres as porcentaxes son dun 42,90% nas menores de 25 anos e o 30,64% no tramo de 25-29 anos.

Só un 4,48% en 2017 e un 1,35% en 2016 se celebran por un período entre 12 e 24 meses, e un 95,48% en 2017 e un 96,56% en 2016 por un tempo igual ou inferior a 12 meses.

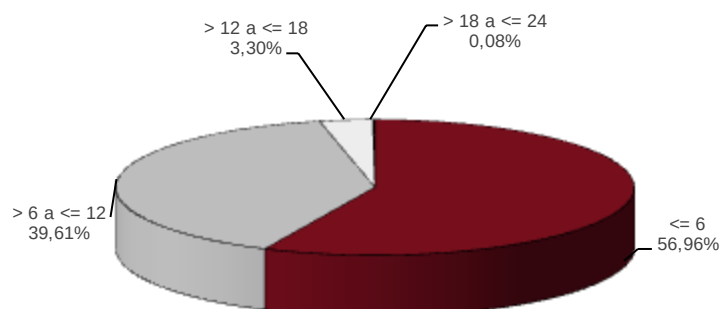
Cadro 7.16

Contratos de formación por duración e provincias. Galicia. 2016

	Duración en meses					Total
	<= 6	> 6 a <= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	>24	
A Coruña	648	547	38	0	2	1.235
Lugo	374	131	3	1	0	509
Ourense	384	191	30	0	0	605
Pontevedra	616	537	46	2	0	1.201
Galicia	2.022	1.406	117	3	2	3.550

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Tempo de duración dos contratos

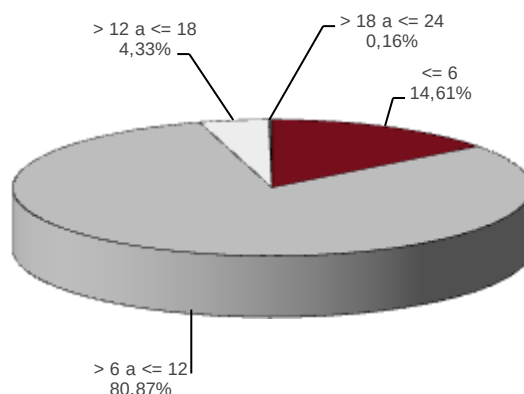
Cadro 7.16 bis

Contratos de formación por duración e provincias. Galicia. 2017

	Duración en meses					Total
	<= 6	> 6 a <= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	>24	
A Coruña	168	821	58	2	0	1.049
Lugo	72	431	6	0	0	509
Ourense	79	472	21	2	1	575
Pontevedra	147	855	53	1	0	1.056
Galicia	466	2.579	138	5	1	3.189

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Tempo de duración dos contratos

7.2.5. Contrato en prácticas

Este contrato ten como finalidade a obtención de práctica profesional, a xornada completa ou parcial, axeitada ao nivel de estudos das persoas con titulación universitaria ou de formación profesional de grao medio ou superior, ou títulos recoñecidos oficialmente como equivalentes que habiliten para o exercicio profesional (art.11 ET e 1.1 RD 488/1998, Lei 35/2010 e Lei 3/2012).

O traballador ou traballadora debe posuír algunha das titulacións seguintes:

- Licenciado/a universitario/a, enxeñeiro/a ou arquitecto/a
- Diplomado/a universitario/a, enxeñeiro/a ou arquitecto/a técnico
- Técnico/a ou técnico/a superior da formación profesional regrada da formación profesional específica, sendo equivalentes os anteriores técnico/a auxiliar (FP1) e técnico/a especialista (FP2)
- Outras titulacións oficialmente recoñecidas equivalentes ás anteriores.

Este tipo de contrato alcanzou en 2017 os 6.029 concertos e en 2016 os 6.134 (576 mais que o ano anterior) o que representa un 0,61% en 2017 e o 0,64% en 2016 dos contratos iniciais (0,50% en España).

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura en 21 ocasións en 2016 e 276 en 2017, na industria un 0,62% e un 69% en 2016 e 2017, respectivamente, na construción un 0,85% e un 0,89% e no sector servizos un 0,67% e un 0,61%.

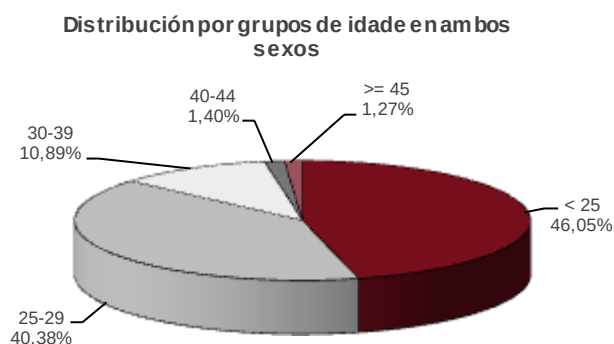
Tendo en conta o factor sexo, concertouse cun 49,60% de homes e cun 50,40% de mulleres en 2016 e cun 50,85% de homes e cun 49,15% de mulleres en 2017. É un dos poucos contratos, xunto a formación e interinidade, onde o número de concertos é practicamente parello en mulleres e en homes, e tendo en conta a incorporación masiva da muller á educación de grao medio e superior, e que é precisamente este colectivo o que en maior medida finaliza os estudos iniciados, parece ser esta a causa da maior presenza feminina.

Cadro 7.17

Contratos en prácticas. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2016

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	634	528	155	13	15	600	557	161	30	23	2.716
Lugo	175	93	22	1	4	141	136	24	1	2	599
Ourense	122	99	16	2	3	123	85	17	2	0	469
Pontevedra	546	465	150	18	12	484	514	123	19	19	2.350
Galicia	1.477	1.185	343	34	34	1.348	1.292	325	52	44	6.134

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

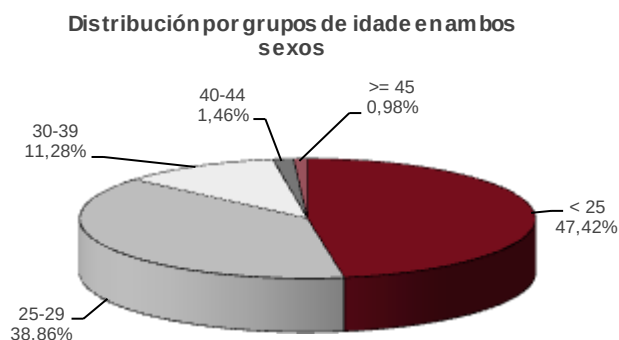

Cadro 7.17 bis

Contratos en prácticas. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2017

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	641	480	159	13	7	570	554	150	27	20	2.621
Lugo	172	78	21	2	6	140	123	18	4	3	567
Ourense	157	73	24	1	2	107	89	23	1	3	480
Pontevedra	580	471	151	20	8	492	475	134	20	10	2.361
Galicia	1.550	1.102	355	36	23	1.309	1.241	325	52	36	6.029

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Por grupos de idade, realizáronse maior numero de contratacións ao colectivo de menores de 25 anos (46,55 en 2016 e 47,42% en 2017), seguido do colectivo ente 25 e 29 anos (40,38% en 2016 e 38,86% en 2017)

Segundo a duración do contrato, os de duración igual ou inferior a 6 meses son maioría, un 63,48% en 2016 e un 62,24% en 2017. Aqueles que alcanzaron a duración máxima de 24 meses seguen, ao igual que en anos anteriores, supoñendo unha porcentaxe moi pequena, o 4,29% en 2016 e un 2,91% en 2017% e con tendencia a diminuír.

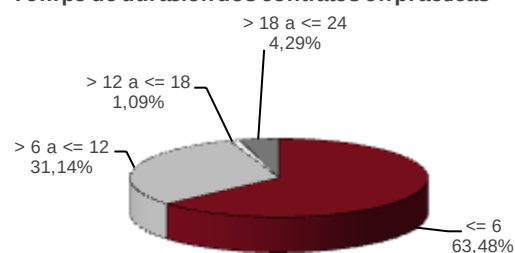
Cadro 7.18

Contratos en prácticas. Por duración e provincias. Galicia. 2016

	Duración en meses				Total
	<= 6	> 6 a <= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	
A Coruña	1.684	774	27	113	2.598
Lugo	405	170	6	8	589
Ourense	274	178	3	13	468
Pontevedra	1.413	730	29	121	2.293
Galicia	3.776	1.852	65	255	5.948

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Tempo de duración dos contratos en prácticas

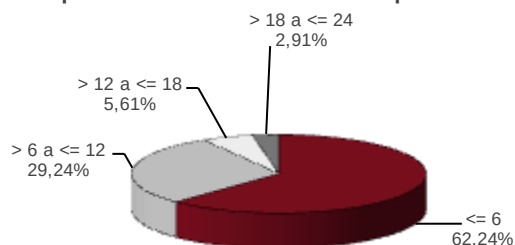
Cadro 7.18 bis

Contratos en prácticas. Por duración e provincias. Galicia. 2017

	Duración en meses				Total
	<= 6	> 6 a <= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	
A Coruña	1.758	752	44	85	2.614
Lugo	393	161	264	6	566
Ourense	261	213	30	4	480
Pontevedra	1.528	725	17	89	2.359
Galicia	3.940	1.851	355	184	6.019

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Tempo de duración dos contratos en prácticas

Se tomamos como referencia o tipo de xornada, o 76,30% celebrouse a xornada completa e o 23,70% a parcial.

Cadro 7.19

Contrato en prácticas. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2016

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	1.345	167	1.178	1.371	452	919	2.716	619	2.097
Lugo	295	32	263	304	91	213	599	123	476
Ourense	242	33	209	227	76	151	469	109	360
Pontevedra	1.191	203	988	1.159	400	759	2.350	603	1.747
Galicia	3.073	435	2.638	3.061	1.019	2.042	6.134	1.454	4.680

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.19 bis

Contrato en prácticas. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2017

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	1.300	199	1.101	1.321	415	906	2.621	614	2.007
Lugo	279	29	250	288	81	207	567	110	457
Ourense	257	28	229	223	78	145	480	106	374
Pontevedra	1.230	198	1.032	1.131	351	780	2.361	549	1.812
Galicia	3.066	454	2.612	2.963	925	2.038	6.029	1.379	4.650

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

7.2.7. Contratación en substitución por anticipación da idade de xubilación

Esta medida ten por finalidade a contratación de persoas inscritas como desempregadas en substitución de persoas traballadoras que anticipen a súa idade ordinaria de xubilación de 65 a 64 anos (art.1 e ss. RD 1194/1985) (Lei 14/2000, Lei 12/2001, Lei 27/2011 e Lei 3/2012).

No 2016 en Galicia só se realizaron 23 contratos (783 en España) desta modalidade. Deles en 3 ocasións realizáronse a homes e en 20 a mulleres. No ano 2017 foron 13 contratos en Galicia, 4 a homes e 9 a mulleres e 739 en España.

Segundo a actividade económica os 23 e os 13 contratos realizáronse no sector servizos.

Centrándonos na duración, maioritariamente concertáronse por un período de 12 meses, 22 contratos dos 23 concertados en 2016 e os 13 de 2017.

Cadro 7.20**Contatos de substitución por xubilación os 64 anos. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2016**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Pontevedra	0	0	1	2	0	2	4	8	2	2	21
Galicia	0	0	1	2	0	2	5	8	2	3	23

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.20**Contratos de substitución por xubilación os 64 anos. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2016**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Pontevedra	0	0	1	2	0	2	4	8	2	2	21
Galicia	0	0	1	2	0	2	5	8	2	3	23

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.21**Contratos de substitución por xubilación aos 64 anos.
Por duración e provincia. Galicia. 2016**

	Duración en meses				Total
	12 meses	>12 e >18 meses	>18 e >24 meses	> 24 meses	
A Coruña	1	0	0	0	1
Lugo	0	0	0	0	0
Ourense	1	0	0	0	1
Pontevedra	20	1	0	0	21
Galicia	22	1	0	0	23

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.21 bis**Contratos de substitución por xubilación aos 64 anos.
Por duración e provincia. Galicia. 2017**

	Duración en meses				Total
	12 meses	>12 e >18 meses	>18 e >24 meses	> 24 meses	
A Coruña	1	0	0	0	1
Lugo	1	0	0	0	1
Ourense	1	0	0	0	1
Pontevedra	10	0	0	0	10
Galicia	13	0	0	0	13

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

7.2.8. Contrato de relevo e xubilación parcial

É o que se concerta cunha persoa desempregada ou que estivese contratada pola empresa cun contrato de duración determinada para substituír parcialmente unha

persoa traballadora da empresa que accede á xubilación parcial (Lei 14/2000 e Lei 3/2012).

A xubilación parcial da persoa traballadora substituída é aquela que se inicia despois do cumprimento dos 61 anos e ata o momento da xubilación total, que se compaxina cun contrato a tempo parcial e se encontra vinculada ao contrato de relevo. Para determinar a idade de xubilación tense en conta as bonificacións ou anticipacións de idade que correspondan (Lei 12/2001 e Lei 40/2007).

No ano 2016 asináronse en Galicia 784 contratos de relevo e 855 en 2017, o que representa soamente un 0,08% dos contratos iniciais os dous anos (0,08% e 0,07%, respectivamente, en España).

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura en 0 ocasións en 2016 e 3 ocasións en 2017, na industria en 176 e 161 ocasións, na construción en 28 e 23 ocasións e no sector servizos en 580 e 688 ocasións, respectivamente.

Por sexo e idade, o 48,60% celebráronse con homes en 2016 e o 44,67% en 2017 e entre eles o colectivo de 30 a 39 anos, supuxo un 56,47%. No grupo de mulleres concertáronse o 51,40% dos contratos de relevo, e é o tramo de >45 o que ten maior representación cun 33,49% en 2016 e un 33,19% en 2017.

Segundo a duración, en 2017 o 82,92% fórono por un período superior a 24 meses, e segundo a xornada o 41,70% foi a tempo total e o 58,30% a tempo parcial, experimentando un forte incremento respecto de 2016.

Seguindo a tendencia doutros contratos, a parcialidade foi maior nas mulleres, representando un 72,51%, mentres que nos homes supuxo un 42,93%.

Cadro 7.22

Contratos de relevo. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2016

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	3	12	55	21	33	4	20	47	28	64	287
Lugo	5	9	18	4	14	1	3	13	12	18	97
Ourense	3	3	15	7	9	0	4	15	7	13	76
Pontevedra	12	30	76	21	31	10	33	51	20	40	324
Galicia	23	54	164	53	87	15	60	126	67	135	784

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Cadro 7.22 bis
Contratos de relevo. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2017

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	6	13	47	26	51	3	23	59	44	81	353
Lugo	3	6	19	4	15	0	4	10	10	27	98
Ourense	2	6	16	3	14	2	7	11	10	16	87
Pontevedra	9	35	64	17	26	14	48	57	14	33	317
Galicia	20	60	146	50	106	19	82	137	78	157	855

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Cadro 7.23
Contratos de relevo. Por duración e provincia. Galicia. 2016

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 d	>15 a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12 mes	>12 a <= 18 mes	>18 a <= 24 mes	>24 meses	Indeter- minada	
A Coruña	3	2	0	3	7	16	13	16	227	0	287
Lugo	0	0	0	1	1	4	4	7	80	0	97
Ourense	0	0	1	2	0	6	3	7	57	0	76
Pontevedra	3	1	0	4	8	12	9	31	256	0	324
Galicia	6	3	1	10	16	38	29	61	620	0	784

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.23 bis
Contratos de relevo. Por duración e provincia. Galicia. 2017

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 d	>15 a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12 mes	>12 a <= 18 mes	>18 a <= 24 mes	>24 meses	Indeter- minada	
A Coruña	2	2	0	0	5	17	13	10	304	0	353
Lugo	2	0	2	1	1	3	2	10	77	0	98
Ourense	1	0	0	2	0	4	7	3	70	0	87
Pontevedra	3	0	1	3	7	12	16	17	258	0	317
Galicia	8	2	3	6	13	36	38	40	709	0	855

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Cadro 7.24
**Contratos de relevo.
Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. 2016**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	124	63	61	163	127	36	287	190	97
Lugo	50	31	19	47	39	8	97	70	27
Ourense	37	16	21	39	27	12	76	43	33
Pontevedra	170	48	122	154	106	48	324	154	170
Galicia	381	158	223	403	299	104	784	457	327

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.24 bis

**Contratos de relevo.
Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. 2017**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	143	68	75	210	156	54	353	224	129
Lugo	47	16	31	51	39	12	98	55	43
Ourense	41	29	12	46	36	10	87	65	22
Pontevedra	151	51	100	166	112	54	317	163	154
Galicia	382	164	218	473	343	130	855	507	348

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Contratos de xubilación parcial concertáronse 1.556 en Galicia no 2016 e 1.844 en 2017, o que representa un 0,16% e un 0,18% dos contratos iniciais (0,15% en España nos dous anos). Do total un 65,49% concertouse con homes e só un 34,51% con mulleres en 2016 e un 66,87% e un 53,13% en 2017. Esta diferenza esta explicada co atraso da muller no acceso ao mercado laboral e polo tanto tamén en acceder ás pensións de xubilación, diferenzas que xa comezaron a diminuír. Tanto nun grupo coma noutro, os dous anos o 100% concertouse con maiores de 45 anos.

Ao igual que no contrato anterior, un 79,10% en 2017 e un 80,53% en 2016 celebrouse por un tempo superior a 24 meses.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura en 8 e 16 ocasións, respectivamente, na industria en 529 e 652 ocasións, na construción asináronse 79 e 84 contratos e no sector servizos 940 e 1.062 contratos.

Cadro 7.25

Contratos por xubilación parcial. Por sexo, idade e provincia. Galicia. 2016

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	418	0	0	0	0	207	625
Lugo	0	0	0	0	187	0	0	0	0	50	237
Ourense	0	0	0	0	82	0	0	0	0	36	118
Pontevedra	0	0	0	0	332	0	0	0	0	244	576
Galicia	0	0	0	0	1.019	0	0	0	0	537	1.556

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.25 bis

Contratos por xubilación parcial. Por sexo, idade e provincia. Galicia. 2017

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	552	0	0	0	0	266	818
Lugo	0	0	0	0	207	0	0	0	0	57	264
Ourense	0	0	0	0	96	0	0	0	0	49	145
Pontevedra	0	0	0	0	378	0	0	0	0	239	617
Galicia	0	0	0	0	1.233	0	0	0	0	611	1.844

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Cadro 7.26

Contratos por xubilación parcial. Por duración e provincia. Galicia. 2016

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 d	>15 a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12 mes	>12 a <= 18 mes	>18 a <= 24 mes	>24 meses	Indeter- minada	
A Coruña	4	1	0	1	5	10	7	24	502	71	625
Lugo	2	0	0	0	0	5	3	8	197	22	237
Ourense	0	0	0	0	0	2	2	8	97	9	118
Pontevedra	2	0	0	1	2	5	8	30	457	71	576
Galicia	8	1	0	2	7	22	20	70	1.253	173	1.556

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.26 bis

Contratos por xubilación parcial. Por duración e provincia. Galicia. 2017

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 d	>15 a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12 mes	>12 a <= 18 mes	>18 a <= 24 mes	>24 meses	Indeter- minada	
A Coruña	3	0	0	2	4	15	16	38	614	96	788
Lugo	3	0	0	0	2	7	5	12	213	22	264
Ourense	0	0	0	1	0	0	5	3	116	20	145
Pontevedra	8	0	0	0	1	9	9	16	492	82	617
Galicia	14	0	0	3	7	31	35	69	1.435	220	1.814

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

7.2.9. Contratos non contemplados anteriormente

Neste grupo inclúense contratos de modalidades non especificadas anteriormente e/ou pertencentes a réximes especiais de contratación tales como: artistas, servizo domestico, mercantís, contrato de traballo a domicilio, de grupo.

Estas contratacións son pouco representativas supoñen un 1,07% dos contratos iniciais en 2017, e son os de duración igual ou inferior a 7 días (83,71%) os máis celebrados.

Cadro 7.27

Outros contratos non contemplados anteriormente.
Por sexo, idade e provincia. Galicia. 2016

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	535	606	910	561	1.361	435	497	364	178	219	5.666
Lugo	143	122	475	176	626	54	122	199	53	73	2.043
Ourense	73	113	198	142	313	39	67	82	12	41	1.080
Pontevedra	423	706	1.539	361	1.523	226	436	250	74	173	5.711
Galicia	1.174	1.547	3.122	1.240	3.823	754	1.122	895	317	506	14.500

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.27 bis
**Outros contratos non contemplados anteriormente.
Por sexo, idade e provincia. Galicia. 2017**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	439	498	843	388	1.206	399	332	401	129	202	4.837
Lugo	102	85	264	104	415	15	75	190	24	78	1.352
Ourense	74	68	115	83	240	38	86	46	14	45	809
Pontevedra	405	479	682	332	871	124	276	160	51	158	3.538
Galicia	1.020	1.130	1.904	907	2.732	576	769	797	218	483	10.536

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Cadro 7.28
Outros contratos non contemplados anteriormente. Por duración e provincia. Galicia. 2016

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 d	>15 a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12 mes	>12 a <= 18 mes	>18 a <= 24 mes	>24 meses	Indeter- minada	
A Coruña	4.733	6	2	15	449	153	1	4	9	294	5.666
Lugo	1.892	2	1	0	34	10	0	0	0	104	2.043
Ourense	976	0	0	1	56	19	0	0	1	27	1.080
Pontevedra	4.799	9	3	27	337	172	0	1	25	338	5.711
Galicia	12.400	17	6	43	876	354	1	5	35	763	14.500

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.28 bis
Outros contratos non contemplados anteriormente. Por duración e provincia. Galicia. 2017

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 d	>15 a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12 mes	>12 a <= 18 mes	>18 a <= 24 mes	>24 meses	Indeter- minada	
A Coruña	4.092	21	16	24	318	50	1	0	3	312	4.837
Lugo	1.202	0	0	0	42	18	1	0	0	89	1.352
Ourense	687	0	1	2	71	17	0	1	0	30	809
Pontevedra	2.839	4	4	43	204	132	0	5	26	281	3.538
Galicia	8.820	25	21	69	635	217	2	6	29	712	10.536

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Cadro 7.29
**Outros contratos non contemplados anteriormente.
Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. 2016**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	3.973	264	3.709	1.693	127	1.566	5.666	391	5.275
Lugo	1.542	87	1.455	501	21	480	2.043	108	1.935
Ourense	839	61	778	241	12	229	1.080	73	1.007
Pontevedra	4.552	206	4.346	1.159	61	1.098	5.711	267	5.444
Galicia	10.906	618	10.288	3.594	221	3.373	14.500	839	13.661

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.29 bis

**Outros contratos non contemplados anteriormente.
Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. 2017**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	3.374	357	3.017	1.463	188	1.275	4.837	545	4.292
Lugo	970	110	860	382	25	357	1.352	135	1.217
Ourense	580	45	535	229	28	201	809	73	736
Pontevedra	2.769	206	2.563	769	52	717	3.538	258	3.280
Galicia	7.693	718	6.975	2.843	293	2.550	10.536	1.011	9.525

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Mención á parte daremos aos contratos temporais de persoas con discapacidade, que son aqueles cunha duración entre 12 meses e 3 anos, con xornada completa ou parcial, para persoas traballadoras con discapacidade.

Estes contratos supuxeron o 0,14% en 2016 e o 0,15% en 2017, deles o 60,99% en 2016 e o 63,61% en 2017 celebráronse con homes, deixando ver novamente a menor integración da muller no mercado laboral, mesmo cando existe algunha discapacidade.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura en 27 e 29 ocasións, na industria en 213 e 269, na construción en 62 e 76 ocasións e no sector servizos en 1.008 e 1.076 ocasións.

O tramo de idade no que máis contratos se asinaron foi o de >45 e tanto no grupo homes (304 e 351), como no de mulleres (191 e 224).

Tomando en conta a duración, foron os de 12 meses os que representaron o 97,63% en 2016 e o 98,20% en 2017 das celebracións e a xornada completa o 61,21% en 2017 e o 56,18% en 2016.

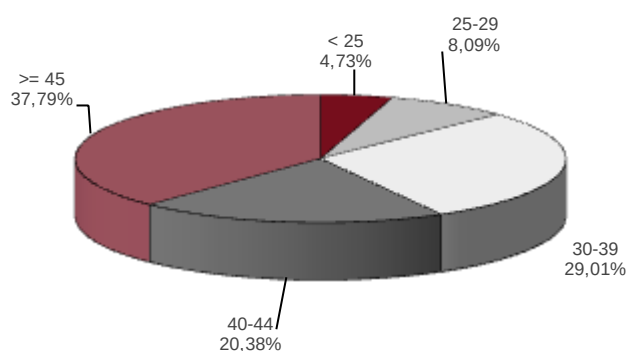
Cadro 7.30

Contratos temporais de persoas con discapacidade. Por sexo, idade e provincia. Galicia. 2016

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	9	20	86	60	120	13	19	60	41	78	506
Lugo	2	12	21	14	41	4	6	12	6	12	130
Ourense	2	9	10	12	26	5	4	11	7	11	97
Pontevedra	16	21	116	85	117	11	15	64	42	90	577
Galicia	29	62	233	171	304	33	44	147	96	191	1.310

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

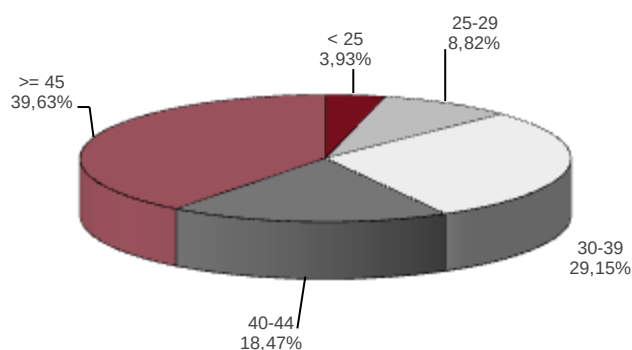
Cadro 7.30 bis

Contratos temporais de persoas con discapacidade. Por sexo, idade e provincia. Galicia. 2017

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	11	30	114	67	140	6	17	50	37	84	556
Lugo	5	8	28	16	46	0	6	19	11	24	163
Ourense	2	7	21	18	27	2	4	21	5	18	125
Pontevedra	21	36	114	74	138	10	20	56	40	98	607
Galicia	39	81	277	175	351	18	47	146	93	224	1.451

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Cadro 7.31**Contratos temporais de persoas con discapacidade.
Por duración e provincias. Galicia. 2016**

	Duración en meses				Total
	= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	> 24	
A Coruña	498	6	0	2	506
Lugo	121	8	0	1	130
Ourense	95	1	1	0	97
Pontevedra	565	9	1	2	577
Galicia	1.279	24	2	5	1.310

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.31 bis**Contratos temporais de persoas con discapacidade.
Por duración e provincias. Galicia. 2017**

	Duración en meses				Total
	= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	> 24	
A Coruña	544	10	1	1	556
Lugo	160	3	0	0	163
Ourense	124	1	0	0	125
Pontevedra	597	7	0	3	607
Galicia	1.425	21	1	4	1.451

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Cadro 7.32**Contratos temporais de persoas con discapacidade.
Segundo sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2016**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	295	112	183	211	126	85	506	238	268
Lugo	90	34	56	40	25	15	130	59	71
Ourense	59	17	42	38	20	18	97	37	60
Pontevedra	355	108	247	222	132	90	577	240	337
Galicia	799	271	528	511	303	208	1.310	574	736

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.32 bis**Contratos temporais de persoas con discapacidade.
Segundo sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2017**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	362	91	271	194	106	88	556	197	359
Lugo	103	37	66	60	29	31	163	66	97
Ourense	75	17	58	50	31	19	125	48	77
Pontevedra	383	118	265	224	134	90	607	252	355
Galicia	923	263	660	528	300	228	1.451	563	888

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

7.2.10. Contratos indefinidos ordinarios (bonificados e non bonificados)

O contrato indefinido é aquel que se concerta sen establecer límites de tempo na prestación dos servizos, en canto á duración do contrato.

A súa formalización pode ser verbal ou escrita, salvo os acollidos ao programa de fomento da contratación indefinida, discapacitados, a tempo parcial, etc. En todo caso calquera das partes pode pedir que se formalice por escrito, mesmo durante o transcurso da relación laboral.

En 2017 concertáronse en Galicia 46.726 contratos desta modalidade (42.162 en 2016). Só representan un 4,73% (4,37% en 2016) dos contratos iniciais (5,92% en España).

Segundo a actividade económica, no ano 2017 foi utilizado no sector da agricultura nun 13,07%, na industria un 2,99%, na construción un 9,23% e no sector servizos un 4,47%.

Esta contratación concertouse no sector masculino nun 53,93% do total, fronte a un 52,19 en 2016. En ambos os dous grupos, é o intervalo de idade de 30-39 anos, onde máis contratos indefinidos se asinan con 8.128 e 7.433 concertos en homes e 6.173 e 6.142 nas mulleres en 2016 e 2017. Séguese o grupo de >45 nos dous anos.

As porcentaxes segundo o tipo de xornada reflexan en 2017 un 59,57% a xornada completa, un 30,88% a tempo parcial e un 9,54% de fixos discontinuos. Estes datos modifícanse se introducimos a variable sexo, habendo no colectivo masculino un 70,79% de contratos a xornada completa, e no das mulleres un 46,44% a xornada completa. Novamente vense moi afectados os datos da xornada a tempo parcial cando introducimos a variable sexo, en detrimento do colectivo feminino.

Cadro 7.33

Contratos indefinidos ordinarios. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2016

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	979	1.517	3.658	1.472	2.809	975	1.481	2.798	1.119	2.655	19.463
Lugo	292	347	1.009	464	915	267	294	651	343	833	5.415
Ourense	191	300	595	249	533	271	344	561	267	647	3.958
Pontevedra	710	950	2.171	942	1.903	729	1.026	2.132	947	1.816	13.326
Galicia	2.172	3.114	7.433	3.127	6.160	2.242	3.145	6.142	2.676	5.951	42.162

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.33 bis

Contratos indefinidos ordinarios. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2017

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	1.295	1.753	3.925	1.680	3.350	1.207	1.610	2.958	1.380	2.952	22.110
Lugo	331	392	1.127	450	1.013	278	330	607	320	944	5.792
Ourense	281	305	596	250	543	301	346	565	238	672	4.097
Pontevedra	917	1.165	2.480	1.063	2.284	830	1.062	2.043	929	1.954	14.727
Galicia	2.824	3.615	8.128	3.443	7.190	2.616	3.348	6.173	2.867	6.522	46.726

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Cadro 7.34

Contratos indefinidos ordinarios. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2016

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	10.435	1.852	7.056	1.527	9.028	4.247	4.183	598	19.463	6.099	11.239	2.125
Lugo	3.027	384	1.830	813	2.388	1.079	1.182	127	5.415	1.463	3.012	940
Ourense	1.868	420	1.371	77	2.090	957	1.054	79	3.958	1.377	2.425	156
Pontevedra	6.676	1.156	4.935	585	6.650	2.812	3.142	696	13.326	3.968	8.077	1.281
Galicia	22.006	3.812	15.192	3.002	13.902	9.095	9.561	1.500	42.162	12.907	24.753	4.502

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.34 bis

Contratos indefinidos ordinarios. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2017

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	12.003	2.171	8.548	1.284	10.107	4.844	4.592	671	22.110	7.015	13.140	1.955
Lugo	3.313	380	1.912	1.021	2.479	1.166	1.179	134	5.792	1.546	3.091	1.155
Ourense	1.975	417	1.497	61	2.122	1.016	1.011	95	4.097	1.433	2.508	156
Pontevedra	7.909	1.400	5.884	625	6.818	3.035	3.215	568	14.727	4.435	9.099	1.193
Galicia	25.200	4.368	17.841	2.991	13.902	10.061	9.997	1.468	46.726	14.429	27.838	4.459

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

7.2.11. Contratos indefinidos bonificados

Pretenden a contratación indefinida ou temporal de diferentes colectivos de persoas traballadoras mediante a concesión de axudas económicas e incentivos fiscais e/ou bonificacións nas cotizacións á Seguridade Social.

Para os contratos susceptibles de bonificación ofrécese información dos seguintes colectivos:

Maternidade, adopción e acollemento

Outras interinidades

Persoas con discapacidade

Persoas traballadoras en risco de exclusión social

Vítimas violencia/terrorismo

Persoas traballadoras en empresas de inserción

Mozos e mozas 16-30 anos empresas <50 persoas traballadoras

Mulleres 16-30 anos subrepresentadas empresas <50 persoas traballadoras

Maiores 45 anos empresas <50 persoas traballadoras

Mulleres >45 anos subrepresentadas empresas <50 persoas traballadoras

Incorporación <30 anos a cooperativas ou SAL

Incorporación <30 anos en exclusión social a empresas inserción

Indefinido primeiro emprego novo ETT

Indefinido procedente de contrato en prácticas ETT

Persoas beneficiarias garantía xuvenil

Convertidos a indefinidos Lei 43/2006

Convertidos a indefinidos Real decreto lei 3/2012

Convertidos a indefinidos Real decreto lei 4/2013

Os contratos indefinidos bonificados supuxeron en 2016, 3.532 contratos e en 2017, 5.351 contratos, sendo un 0,38% e un 0,54% dos contratos iniciais.

Tendo en conta a variable sexo, en 2017 a porcentaxe masculina (53,70%) supera á feminina (46,30%), empeorando o comportamento destes contratos no grupo de mulleres. Se tomamos como referencia o elemento idade observamos que no colectivo de homes o tramo de idade con maior representación é o de superior ou igual 45 anos (1.191) e no grupo de mulleres o maior número tamén o alcanza o grupo de igual ou superior a 45 anos (914).

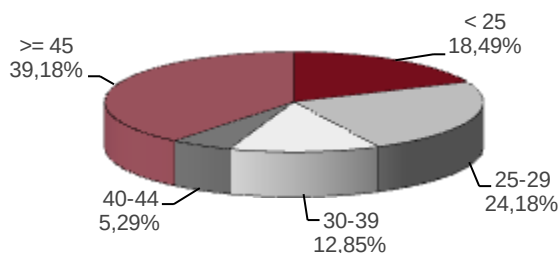
Cadro 7.35

Contratos indefinidos bonificados. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2016

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	119	164	130	61	347	104	192	92	40	300	1.549
Lugo	64	57	36	9	109	50	56	30	8	67	486
Ourense	54	50	28	8	70	40	57	13	3	69	392
Pontevedra	102	131	59	28	211	120	147	66	30	211	1.105
Galicia	339	402	253	106	737	314	452	201	81	647	3.532

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

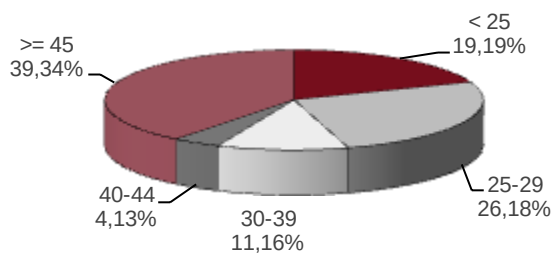
Cadro 7.35 bis

Contratos indefinidos bonificados. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2017

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	229	278	147	66	482	176	262	117	28	365	2.150
Lugo	94	96	40	23	168	59	97	28	10	114	729
Ourense	73	75	33	16	106	72	80	28	8	85	576
Pontevedra	170	246	106	39	435	154	267	98	31	350	1.896
Galicia	566	695	326	144	1.191	461	706	271	77	914	5.351

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Cadro 7.36

Contratos indefinidos bonificados segundo colectivo de bonificación. Por sexo e provincia. Galicia. 2016

	Maternidade, adopción, acollemento e risco	Outras interinidades	Persoas con discapacidade	Persoas traballadoras en risco exclusión social	Ylltimas vítimas violencia/Terrorismo	Persoas traballadoras en empresas de inserción	Moza/moza 16-30 anos. Emp. <50 persoas traballadoras	Mulleres 16-30 subrepresentadas emp. <50 persoas traballadoras	Maiores 45 anos emp. <50 persoas traballadoras	Mulleres >45 subrepresentadas emp. <50 persoas traballadoras	Incorporación <30 anos a cooperativas/SAL	Incorporación <30 anos excluídos/as sociais a empresas	Indef. primeiro emprego novo ETT	Persoas beneficiarias garantía xuvenil (Incl. Lei 29/2015)	Convertidos indefinidos Lei 43/2006	Convertidos indefinidos Lei 3/2012	Convertidos indefinidos Lei 11/2013	Total
A Coruña	0	0	499	11	4	0	299	2	409	6	0	0	0	80	4	##	1	1.549
Lugo	0	0	121	0	2	0	123	0	118	2	0	0	0	50	1	68	1	486
Ourense	0	0	66	0	0	0	99	0	110	0	0	0	0	55	3	58	1	392
Pontevedra	0	0	297	5	2	0	243	2	277	2	1	0	0	100	1	##	0	1.105
Galicia	0	0	983	16	8	0	764	4	914	10	1	0	0	285	9	##	3	3.532

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.36 bis

Contratos indefinidos bonificados segundo colectivo de bonificación. Por sexo e provincia. Galicia. 2017

	Maternidade, adopción, acollemento e risco	Outras interinidades	Persoas con discapacidade	Persoas traballadoras en risco exclusión social	Ylltimas vítimas violencia/Terrorismo	Persoas traballadoras en empresas de inserción	Moza/moza 16-30 anos. Emp. <50 persoas traballadoras	Mulleres 16-30 subrepresentadas emp. <50 persoas traballadoras	Maiores 45 anos emp. <50 persoas traballadoras	Mulleres >45 subrepresentadas emp. <50 persoas traballadoras	Incorporación <30 anos a cooperativas/SAL	Incorporación <30 anos excluídos/as sociais a empresas	Indefinido primeiro emprego novo ETT	Beneficiarias garantía xuvenil (Incl. Lei 29/2015)	Convertidos indefinidos Lei 43/2006	Convertidos indefinidos Lei 3/2012	Convertidos indefinidos Lei 11/2013	Total
A Coruña	0	0	487	4	7	0	591	1	611	7	0	0	0	0	0	##	1	2.014
Lugo	0	0	143	3	3	0	221	0	205	1	0	0	2	0	1	##	1	682
Ourense	0	0	99	3	1	0	210	1	148	1	0	0	0	0	1	67	0	531
Pontevedra	0	0	376	5	4	0	504	2	592	4	1	0	0	0	5	##	2	1.770
Galicia	0	0	1.105	15	15	0	1.526	4	1.556	13	1	0	2	0	7	##	4	4.997

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

7.2.12. Contratos convertidos en indefinidos

No 2017 realizáronse 33.382 conversións en indefinidos de contratos temporais (2016: 28.483), o que representa un 3,38% do total das contratacións celebradas (3,11% en 2016).

A maior porcentaxe de conversións en indefinidos realizouse nos contratos eventuais de circunstancias de produción con 18.486 en 2016 e 21.327 en 2017, os de obra ou servizo chegaron a 6.691 e 8.279, os de prácticas a 960 e 1.364 e os de interinidade a 858 e 1.087.

Cadro 7.37

Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias. Ambos os dous sexos. Galicia. 2016

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	3.311	722	706	2.222	6.961
Eventual circunstancias produción	7.987	2.571	1.721	6.207	18.486
Interinidade	417	81	73	287	858
Temporal persoas con discapacidade	122	32	15	95	264
Substitución xubilación 64 anos	0	0	0	4	4
Prácticas	482	99	75	304	960
Relevo	68	13	16	108	205
Formación	273	105	83	273	734
Outros	7	1	0	3	11
Total	12.667	3.624	2.689	9.503	28.483

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.37 bis**Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias.
Ambos os dous sexos. Galicia. 2017**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	3.923	795	844	2.717	8.279
Eventual circunstancias produción	9.263	2.876	2.077	7.111	21.327
Interinidade	568	127	79	313	1.087
Temporal persoas con discapacidade	121	29	28	124	302
Substitución xubilación 64 anos	0	0	0	2	2
Prácticas	640	166	107	451	1.364
Relevo	71	16	14	81	182
Formación	333	113	96	281	823
Outros	7	2	3	4	16
Total	14.926	4.124	3.248	11.084	33.382

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Cadro 7.38**Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato
e provincias. Homes. Galicia. 2016**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	1.871	464	441	1.209	3.985
Eventual circunstancias produción	4.218	1.381	877	3.174	9.650
Interinidade	180	38	22	138	378
Temporal persoas con discapacidade	76	20	11	54	161
Substitución xubilación 64 anos	0	0	0	0	0
Prácticas	272	51	38	169	530
Relevo	32	7	6	70	115
Formación	166	65	48	150	429
Outros	3	1	0	2	6
Total	6.818	2.027	1.443	4.966	15.254

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.38 bis**Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato
e provincias. Homes. Galicia. 2017**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	2.339	538	524	1.652	5.053
Eventual circunstancias produción	4.765	1.589	1.111	3.659	11.124
Interinidade	283	38	29	116	466
Temporal persoas con discapacidade	67	23	22	65	177
Substitución xubilación 64 anos	0	0	0	0	0
Prácticas	345	91	65	234	735
Relevo	36	11	5	50	102
Formación	183	68	55	160	466
Outros	6	1	1	2	10
Total	8.024	2.359	1.812	5.938	18.133

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Cadro 7.39**Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias. Mulleres. Galicia. 2016**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	1.440	258	265	1.013	2.976
Eventual circunstancias produción	3.769	1.190	844	3.033	8.836
Interinidade	237	43	51	149	480
Temporal persoas con discapacidade	46	12	4	41	103
Substitución xubilación 64 anos	0	0	0	3	3
Prácticas	210	48	37	135	430
Relevo	36	6	10	38	90
Formación	107	40	35	123	305
Outros	4	0	0	1	5
Total	5.849	1.597	1.246	4.536	13.228

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.39 bis**Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias. Mulleres. Galicia. 2017**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	1.584	257	320	1.065	3.226
Eventual circunstancias produción	4.498	1.287	966	3.452	10.203
Interinidade	285	89	50	197	621
Temporal persoas con discapacidade	54	6	6	59	125
Substitución xubilación 64 anos	0	0	0	2	2
Prácticas	295	75	42	217	629
Relevo	35	5	9	31	80
Formación	150	45	41	121	357
Outros	1	1	2	2	6
Total	6.902	1.765	1.436	5.146	15.249

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

As conversións e indefinidos supuxeron en 2017 un 54,32% do total no grupo de homes e no colectivo feminino as conversións representaron un 45,68% do total.

Cadro 7.40**Contratos convertidos en indefinidos. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. 2016**

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	6.818	1.404	5.168	246	5.849	2.765	2.821	263	12.667	4.169	7.989	509
Lugo	2.027	318	1.701	8	1.597	686	891	20	3.624	1.004	2.592	28
Ourense	1.443	285	1.103	55	1.246	556	660	30	2.689	841	1.763	85
Pontevedra	4.970	970	3.885	115	4.536	2.058	2.194	284	9.506	3.028	6.079	399
Galicia	15.258	2.977	11.857	424	13.228	6.065	6.566	597	28.486	9.042	18.423	1.021

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.40 bis**Contratos convertidos en indefinidos. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. 2017**

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	8.024	1.557	6.255	212	6.902	3.341	3.336	225	14.926	4.898	9.591	437
Lugo	2.359	332	2.004	23	1.765	682	1.060	23	4.124	1.014	3.064	46
Ourense	1.812	281	1.488	43	1.436	629	786	21	3.248	910	2.274	64
Pontevedra	5.938	1.119	4.681	138	5.146	2.415	2.565	166	11.084	3.534	7.246	304
Galicia	18.133	3.289	14.428	416	15.249	7.067	7.747	435	33.382	10.356	22.175	851

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Cadro 7.41

Contratos convertidos en indefinidos. Por duración e provincia. Galicia. 2016

	Duración en meses								Total
	<3 meses	>3 a <= 6 meses	>6 a <= 12 meses	>12 a <= 18 meses	>18 a <= 24 meses	>24 a <= 30 meses	>30 a <= 36 meses	>36 meses	
A Coruña	1.676	2.604	5.612	422	730	208	443	972	12.667
Lugo	388	699	1.810	83	165	69	160	250	3.624
Ourense	239	465	1.302	130	144	77	135	197	2.689
Pontevedra	1.119	2.074	4.325	305	510	172	369	632	9.506
Galicia	3.422	5.842	13.049	940	1.549	526	1.107	2.051	28.486

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.41 bis

Contratos convertidos en indefinidos. Por duración e provincia. Galicia. 2017

	Duración en meses								Total
	<3 meses	>3 a <= 6 meses	>6 a <= 12 meses	>12 a <= 18 meses	>18 a <= 24 meses	>24 a <= 30 meses	>30 a <= 36 meses	>36 meses	
A Coruña	1.857	3.140	6.563	468	940	239	563	1.156	14.926
Lugo	402	835	2.030	103	235	66	209	244	4.124
Ourense	288	625	1.535	131	185	74	150	260	3.248
Pontevedra	1.234	2.481	4.740	405	705	213	451	855	11.084
Galicia	3.781	7.081	14.868	1.107	2.065	592	1.373	2.515	33.382

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

7.2.13. Contratos indefinidos para persoas con discapacidade

(Lei 27/2009 e Real decreto lei 20/2012)

As persoas con discapacidade deberán ter recoñecido un grao mínimo de discapacidade igual ou superior ao 33% e estar inscritos nos servizos públicos de emprego.

A xornada pode ser a tempo completo ou parcial.

Foron 575 e 685 en 2016 e 2017 os contratos concertados a persoas con discapacidade, dos que en 2017 o 59,12% se celebraron con homes e 40,88% con mulleres. Ao igual que noutras modalidades contractuais indefinidas, as mulleres quedan cunha representación moi baixa. Os homes maiores de 45 anos son os máis contratados (136 e 178), seguidos da franxa de idade entre 30 e 39 anos (100 e 105). No grupo de mulleres foron máis contratadas as maiores de 45 anos (135 e 150) seguidas das de 30-39 anos (59 e 58).

A xornada completa en 2017 supuxo o 64,67%, a xornada parcial o 30,94% e os fixos descontinuos o 4,38%.

Cadro 7.42

Contratos de persoas con discapacidade. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. 2016

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	154	34	116	4	109	49	54	6	263	83	170	10
Lugo	39	6	32	1	38	14	22	2	77	20	54	3
Ourense	29	9	20	0	15	4	9	2	44	13	29	2
Pontevedra	92	23	64	5	99	36	62	1	191	59	126	6
Galicia	314	72	232	10	261	103	147	11	575	175	379	21

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.42 bis

Contratos de persoas con discapacidade. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. 2017

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos discontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos discontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos discontinuos
A Coruña	179	49	127	3	115	51	55	9	294	100	182	12
Lugo	58	7	48	3	35	13	20	2	93	20	68	5
Ourense	41	3	35	3	23	10	10	3	64	13	45	6
Pontevedra	127	35	90	2	107	44	58	5	234	79	148	7
Galicia	405	94	300	11	280	118	143	19	685	212	443	30

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

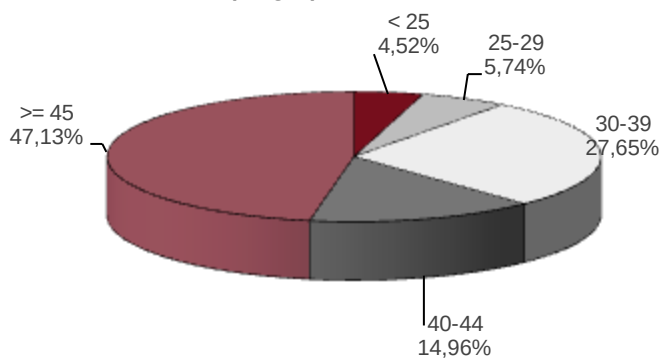
Cadro 7.43

Contratos indefinidos de persoas con discapacidade. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2016

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	4	7	49	23	71	4	7	19	19	60	263
Lugo	0	2	15	4	18	2	2	11	3	20	77
Ourense	2	1	13	5	8	1	0	6	1	7	44
Pontevedra	5	7	23	18	39	8	7	23	13	48	191
Galicia	11	17	100	50	136	15	16	59	36	135	575

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

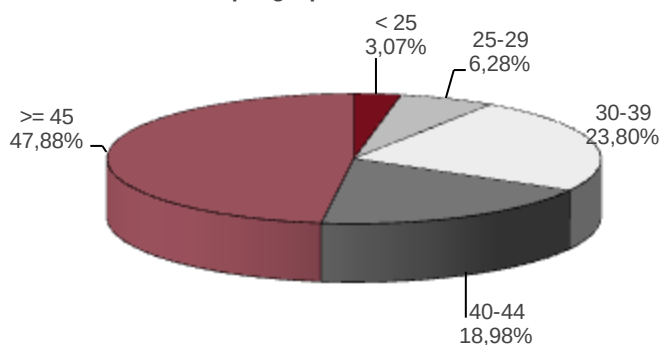

Cadro 7.43 bis**Contratos indefinidos de persoas con discapacidade. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2017**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	4	12	50	45	68	3	8	22	16	66	294
Lugo	1	3	14	11	29	0	3	8	7	17	93
Ourense	2	1	15	9	14	1	3	4	4	11	64
Pontevedra	5	8	26	21	67	5	5	24	17	56	234
Galicia	12	24	105	86	178	9	19	58	44	150	685

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

7.2.14. Contratacións a colectivos especiais

Neste epígrafe recóllense as contratacións efectuadas a:

- Persoas con discapacidade
- Contratacións a persoas con discapacidade na CEE
- Contratacións en proxectos de investigación
- Contratacións en prácticas para persoal investigador

1- Os contratos realizados a persoas con discapacidade ao longo do 2016 foron de 4.338 e en 2017 5.328, sendo o contrato temporal a persoas con discapacidade o máis utilizado con 1.310 e 1.451 contratacións en 2016 e 2017, respectivamente, seguido do de obra ou servizo (1.182 e 1.062).

As contratacións deste colectivo na CEE alcanzaron os 3.015 en 2016 e 3.109 contratos en 2017.

Cadro 7.44**Contratacións a persoas con discapacidade.
Por tipo de contrato e provincias. Galicia. 2016**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
indefi. ordinario(boni./no boni)	50	10	7	6	73
Persoas con discapacidad (indef.)	263	77	44	191	575
Obra ou servizo	949	43	52	138	1.182
Eventual circ. produción	66	44	103	180	393
Interinidade	270	17	25	155	467
Temporal persoas con discapacidade	506	130	97	577	1.310
Prácticas	0	0	0	0	0
Formación	1	0	0	1	2
Outros contratos	1	0	0	0	1
Convertidos en indefinidos	186	34	15	100	335
Total	2.292	355	343	1.348	4.338

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.44 bis**Contratacións a persoas con discapacidade.
Por tipo de contrato e provincias. Galicia. 2017**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
indefinido ordinario (bonif./no bonif.)	32	14	2	2	50
Persoas con discapacidade (indef.)	294	93	64	234	685
Obra ou servizo	783	61	29	189	1.062
Eventual circunstancias produción	862	68	45	247	1.222
Interinidade	271	20	16	176	483
Temporal persoas con discapacidade	556	163	125	607	1.451
Prácticas	3	0	0	1	4
Formación	0	0	0	1	1
Outros contratos	0	0	0	0	0
Convertidos en indefinidos	161	36	33	140	370
Total	2.962	455	314	1.597	5.328

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Cadro 7.45**Contratacións a persoas con discapacidade en CEE.
Por tipo de contrato e provincias. Galicia. 2016**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Indefinidos ordinarios (bonif./non bonif.)	50	10	7	6	73
Obra ou servizo	949	43	52	138	1.182
Eventual circunstancias produción	666	44	103	180	993
Interinidade	213	10	15	103	341
Temporal persoas con discapacidade	126	12	6	149	293
Prácticas	0	0	0	0	0
Formación	0	0	0	0	0
Outros contratos	1	0	0	0	1
Convertidos en indefinidos	106	8	0	18	132
Total	2.111	127	183	594	3.015

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.45 bis

**Contratacións a persoas con discapacidade en CEE.
Por tipo de contrato e provincias. Galicia. 2017**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Indefinidos ordinarios (bonif./non bonif.)	32	14	2	2	50
Obra ou servizo	783	61	29	189	1.062
Eventual circ. produción	862	68	45	247	1.222
Interinidade	189	9	7	110	315
Temporal discapacitados	134	13	12	151	310
Prácticas	0	0	0	0	0
Formación	0	0	0	0	0
Outros contratos	1	0	0	0	1
Conv. En indefinidos	80	9	13	47	149
Total	2.081	174	108	746	3.109

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

2- O contrato de traballo para a **realización dun proxecto de investigación** pode concertarse con persoal investigador, científico ou técnico. Estes contratos poderán realizalos organismos públicos de investigación, institucións sen ánimo de lucro e as Universidades públicas e rexeranse polo establecido na normativa do contrato de obra ou servizo determinado (art. 12 e 15 do ET)

No ano 2016 concertáronse 1.826 contratos e 281 en 2017. Os tramos de idade onde houbo maior incidencia foron os de 30-39 (46,+17 en 2016 e 42,35% en 2017).

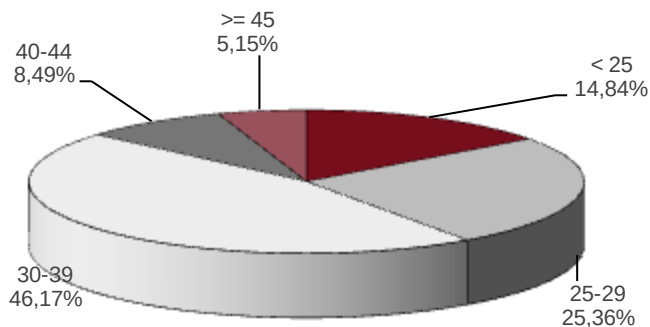
Cadro 7.46

Contratacións en proxectos de investigación. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2016

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	68	122	153	16	11	52	117	214	35	23	811
Lugo	5	9	29	6	3	5	9	41	8	6	121
Ourense	0	0	2	0	0	0	2	1	1	0	6
Pontevedra	84	123	207	48	20	57	81	196	41	31	888
Galicia	157	254	391	70	34	114	209	452	85	60	1.826

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

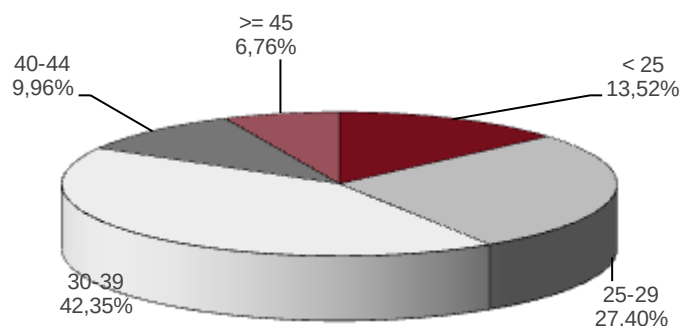
Cadro 7.46 bis

Contratacións en proxectos de investigación. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2017

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	8	13	19	5	2	5	13	33	6	4	108
Lugo	2	2	2	0	0	2	2	4	1	0	15
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	11	34	27	10	5	10	13	34	6	8	158
Galicia	21	49	48	15	7	17	28	71	13	12	281

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

3- O contrato en **prácticas para persoal investigador** require estar en posesión do título de doutor/a, sen que sexa de aplicación o límite dos catro anos dende a obtención do título. Estes contratos poderán realizalos organismos públicos de investigación, institucións sen ánimo de lucro e as Universidades públicas e rexeranse polo establecido na normativa do contrato en prácticas. A súa duración non poderá ser inferior a un ano, nin exceder de cinco (art. 11 do E.T.)

Só se realizaron 325 contratos que reúnan estas características na Comunidade Autónoma de Galicia en 2016 e 7 contratacións en 2017.

Cadro 7.47

Contratacións en prácticas para investigadoras e investigadores. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2016

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	25	32	33	1	2	38	39	34	6	0	210
Lugo	1	4	1	0	0	3	0	5	0	0	14
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Pontevedra	11	28	3	1	0	12	34	10	0	1	100
Galicia	37	64	37	2	2	53	73	50	6	1	325

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.47 bis

Contratacións en prácticas para investigadores/as. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2017

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	4
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Ourense	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Pontevedra	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Galicia	0	1	1	0	0	2	2	0	1	0	7

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

7.2.15 Adscricións en colaboración social

O seu obxecto é a mellora da capacidade de ocupación das persoas desempregadas a través de subvencións dos custos laborais para a contratación de persoas desempregadas para a execución de obras ou servizos de interese xeral e social no ámbito da colaboración coas Corporacións locais ou entidades dependentes ou vinculadas a unha Administración local.

As adscricións temporais en colaboración social realizadas en Galicia ao longo do 2016 foron 50, das que o 38% se concertaron con homes e o 62% con mulleres. Non houbo adscricións en 2017.

O tramo de idade mais significativo foi o de >45 anos en ambos os dous sexos (19 contratos no caso dos homes e 29 contratos no das mulleres) e o sector de actividade económica onde se concentraron foi exclusivamente o de servizos.

Cadro 7.48

Adscricións temporais en colaboración social. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2016

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	0	0	1	19	0	0	1	0	29	50
Galicia	0	0	0	1	19	0	0	1	0	29	50

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.48 bis

Adscricións temporais en colaboración social. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2017

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Galicia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Cadro 7.49

**Adscricións temporais en colaboración social.
Por sexos, sectores de actividade económica e provincias. Galicia. 2016**

	Homes				Mulleres				Total
	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	0	0	20	0	0	0	30	50
Galicia	0	0	0	20	0	0	0	30	50

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.49 bis

**Adscricións temporais en colaboración social.
Por sexos, sectores de actividade económica e provincias. Galicia. 2017**

	Homes				Mulleres				Total
	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Galicia	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

7.2.16 Prórrogas

As prórrogas a contratos en todo o 2016 alcanzaron as 103.265 e as 109.959 en 2017.

As prórrogas son, en boa medida, un reflexo dos contratos iniciais, así o maior número realizouse aos contratos eventuais por circunstancias da produción (88,76% en 2017), seguidas, a gran distancia, do de prácticas 4,63%.

Cadro 7.50

Prórrogas. Por tipo de contrato e provincias. Galicia. 2016

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	1.883	664	531	1.312	4.390
Eventual circunstancias produción	30.708	8.739	8.318	40.914	88.679
Interinidade	111	17	41	86	255
Temporal persoas con discapacidade	251	85	67	260	663
Relevo	1	0	0	1	2
Substitución xubilación 64 anos	0	0	0	0	0
Xubilación parcial	6	1	1	0	8
Prácticas	2.086	541	394	1.645	4.666
Formación	1.671	566	561	1.586	4.384
Outros contratos	89	9	12	108	218
Total	36.806	10.622	9.925	45.912	103.265

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.50 bis

Prórrogas. Por tipo de contrato e provincias. Galicia. 2017

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	1.841	752	578	1.162	4.333
Eventual circunstancias produción	33.455	9.464	9.212	45.464	97.595
Interinidade	209	28	29	65	331
Temporal persoas con discapacidade	277	72	50	290	689
Relevo	2	1	0	2	5
Substitución xubilación 64 anos	0	0	0	0	0
Xubilación parcial	3	2	1	2	8
Prácticas	2.328	554	363	1.851	5.096
Formación	594	245	221	593	1.653
Outros contratos	119	18	6	106	249
Total	38.828	11.136	10.460	49.535	109.959

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Se nos centramos na duración, o 60,53% realizáronse por 3 meses, o 23,68% por períodos de 3 a 6 meses e un 15,45% por períodos de 6 a 12 meses.

Cadro 7.51

Prórrogas. Por duración e provincia. Galicia. 2016

	Duración en meses						Total
	<3 meses	>3 a <= 6 meses	>6 a <= 12 meses	>12 a <= 18 meses	>18 a <= 24 meses	>24 meses	
A Coruña	19.453	9.998	6.990	161	71	83	36.756
Lugo	5.409	2.860	2.282	22	33	16	10.622
Ourense	5.360	2.759	1.756	19	28	3	9.925
Pontevedra	31.081	8.702	5.910	113	74	32	45.912
Galicia	61.303	24.319	16.938	315	206	134	103.215

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.51 bis

Prórrogas. Por duración e provincia. Galicia. 2017

	Duración en meses						Total
	<3 meses	>3 a <= 6 meses	>6 a <= 12 meses	>12 a <= 18 meses	>18 a <= 24 meses	>24 meses	
A Coruña	20.986	10.734	6.950	132	24	2	38.828
Lugo	5.916	3.007	2.170	32	10	1	11.136
Ourense	5.957	2.738	1.733	24	1	7	10.460
Pontevedra	33.709	9.560	6.133	91	39	3	49.535
Galicia	66.568	26.039	16.986	279	74	13	109.959

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Por sexos, a distribución é un 52,59% realizadas a homes e un 47,41% a mulleres.

O tramo de idade onde se rexistrou maior número de prórrogas foi de 25 a 44 anos, 37.564 homes e 33.045 mulleres en 2017, seguido do colectivo de >45 anos (11.361 en homes e 10.332 mulleres).

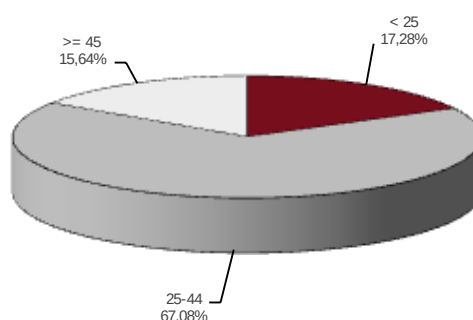
Cadro 7.52

Prórrogas. Por sexos, idade, sector de actividade e provincias. Galicia. 2016

	Homes			Mulleres			Sector de actividade				Total
	< 25	25-44	>= 45	< 25	25-44	>= 45	Agricultura	Industria	Construcción	Servizos	
A Coruña	3.184	11.897	3.616	3.273	11.574	3.212	643	4.567	3.194	28.352	73.512
Lugo	1.046	3.233	1.060	988	3.351	944	489	954	488	8.691	21.244
Ourense	962	3.562	831	886	2.868	816	94	1.293	380	8.158	19.850
Pontevedra	3.615	16.658	4.304	3.329	13.968	4.038	356	6.577	1.779	37.200	91.824
Galicia	8.807	35.350	9.811	8.476	31.761	9.010	1.582	13.391	5.841	82.401	206.430

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

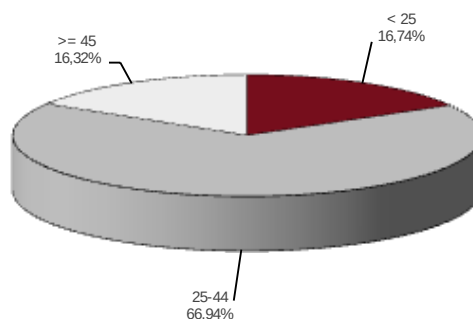
Cadro 7.52 bis

Prórrogas. Por sexos, idade, sector de actividade e provincias. Galicia. 2017

	Homes			Mulleres			Sector de actividade				Total
	< 25	25-44	>= 45	< 25	25-44	>= 45	Agricultura	Industria	Construcción	Servizos	
A Coruña	3.311	12.368	4.250	3.303	11.981	3.615	769	4.737	3.127	30.195	77.656
Lugo	1.172	3.432	1.220	928	3.315	1.069	529	1.044	474	9.089	22.272
Ourense	885	3.959	909	764	3.013	930	150	1.433	358	8.519	20.920
Pontevedra	3.908	17.805	4.982	3.386	14.736	4.718	360	6.896	1.899	40.380	99.070
Galicia	9.276	37.564	11.361	8.381	33.045	10.332	1.808	14.110	5.858	88.183	219.918

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

No sector servizos, foi onde maior número de prórrogas se rexistraron, alcanzando o 40,09%, seguida a gran distancia polo sector de industria co 6,41%.

7.3. Contratación a persoas traballadoras estranxeiras

Debido ao incremento de persoas traballadoras estranxeiras que exerce a súa actividade laboral en Galicia e en España, tanto de procedencia comunitaria coma extracomunitaria, consideramos de interese reflectir a situación contractual deste colectivo.

Cadro 7.53

Contratos a extranxeiros/as segundo tipo de contrato e provincias. Galicia. Decembro 2016

	Total	Comunitarios/as				Extracomunitarios/as			
		Total	Indefinidos iniciais	Convertidos en indefinidos	Temporais	Total	Indefinidos iniciais	Convertidos en indefinidos	Temporais
A Coruña	18.067	5.490	579	218	4.693	12.577	1.358	410	10.809
Lugo	8.603	3.150	313	142	2.695	5.453	816	227	4.410
Ourense	4.674	2.256	207	100	1.949	2.418	243	85	2.090
Pontevedra	16.724	6.087	486	218	5.383	10.637	817	266	9.554
Galicia	48.068	16.983	1.585	678	14.720	31.085	3.234	988	26.863

Fonte: SEPE, contratos rexistrados decembro 2016.

Cadro 7.53 bis

Contratos a extranxeiros/as segundo tipo de contrato e provincias. Galicia. Decembro 2017

	Total	Comunitarios/as				Extracomunitarios/as			
		Total	Indefinidos iniciais	Convertidos en indefinidos	Temporais	Total	Indefinidos iniciais	Convertidos en indefinidos	Temporais
A Coruña	21.370	6.205	779	268	5.158	15.165	1.700	520	12.945
Lugo	9.604	3.562	281	192	3.089	6.042	936	235	4.871
Ourense	5.271	2.529	194	120	2.215	2.742	265	153	2.324
Pontevedra	19.609	6.877	563	262	6.052	12.732	872	328	11.532
Galicia	55.854	19.173	1.817	842	16.514	36.681	3.773	1.236	31.672

Fonte: SEPE, contratos rexistrados decembro 2017.

O total de contratos rexistrados con persoas estranxeiras, tanto comunitarias coma extracomunitarias, foi de 48.068 en 2016 e 55.854 en 2017.

Os contratos concertados con persoas traballadoras comunitarias chegaron aos 16.983 en 2016 e 19.173 en 2017 (35,33% e 34,32%, respectivamente) e deles, en 2017, 9,48% fórono baixo a modalidade de indefinidos, 4,39% conversións en indefinidos e 86,13% contratos temporais.

Os contratos rexistrados de persoas traballadoras non comunitarias alcanzaron os 31.085 en 2016 e 36.681 en 2017.

Cadro 7.54

Contratos a estranxeiros/as segundo sexo, idade e sectores por provincias. Galicia. Decembro 2016

	Total	Homes			Mulleres			Sectores			
		< 25 anos	25 - 45 anos	> 45 anos	< 25 anos	25 - 45 anos	> 45 anos	Agricultura	Industria	Construción	Servizos
A Coruña	18.067	1.323	7.221	1.877	1.205	5.258	1.183	1.654	1.215	1.337	13.861
Lugo	8.603	960	3.029	927	729	2.488	470	2.104	402	362	5.735
Ourense	4.674	368	1.546	501	355	1.515	389	341	568	320	3.445
Pontevedra	16.724	1.130	6.457	2.195	946	4.793	1.203	1.066	1.783	1.244	12.631
Galicia	48.068	3.781	18.253	5.500	3.235	14.054	3.245	5.165	3.968	3.263	35.672

Fonte: SEPE, contratos rexistrados 2016.

Cadro 7.54 bis

Contratos a estranxeiros/as segundo sexo, idade e sectores por provincias. Galicia. Decembro 2017

	Total	Homes			Mulleres			Sectores			
		< 25 anos	25 - 45 anos	> 45 anos	< 25 anos	25 - 45 anos	> 45 anos	Agricultura	Industria	Construción	Servizos
A Coruña	21.370	1.592	7.916	2.635	1.462	6.211	1.554	1.592	1.541	1.664	16.573
Lugo	9.604	1.005	3.527	1.089	757	2.669	557	2.401	451	327	6.425
Ourense	5.271	391	1.855	639	380	1.533	473	430	720	386	3.735
Pontevedra	19.609	1.468	7.064	2.831	1.253	5.411	1.582	1.156	2.404	1.057	14.992
Galicia	55.854	4.456	20.362	7.194	3.852	15.824	4.166	5.579	5.116	3.434	41.725

Fonte: SEPE, contratos rexistrados 2017.

7.4. Conclusións da contratación

1º De todo o exposto neste capítulo pódese concluír que tras varios anos cunha redución no número de contratos, no 2015 aumentan as contratacións alcanzando os 878.053 contratos rexistrados en Galicia, e segue a tendencia en 2016 con 915.618 e en 2017 con 987.580.

2º Nos anos 2016 e 2017, a modalidade de contrato eventual segue sendo a máis utilizada (45,66% e 50,52% dos contratos iniciais, respectivamente). En segundo lugar encóntrase o contrato de obra ou servizo determinado (32,15% e 33,18% dos contratos iniciais). Este tipo de contrato sumado ao anterior alcanzou un 77,81% e 83,7% da contratación de 2016 e 2017.

3º Os contratos indefinidos ordinario (bonificados e non bonificados) seguen tendo unha moi baixa representación porcentual cun 4,73% (4,37% en 2016) da contratación inicial.

4º A rotación da poboación asalariada galega (número de contratos eventuais que, por termo medio, se concertan con cada persoa asalariada temporal) alcanzou os 3,71 contratos no caso das mulleres e os 4,74 nos homes en 2017, superando en número ao ano anterior. A media en España foi de 4,06 no grupo de mulleres e de 5,14 no de homes.

Cadro 7.55**Rotación dos asalariados/as temporais. Galicia/España. 2016/2017**

	Galicia				España			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Contratos temporais	455.940	490.938	416.951	449.771	10.300.295	11.024.660	7.975.283	8.558.071
Asalariados/as temporais	105,5	103,5	114,5	121,2	2.093,2	2.146,3	1.979,8	2.105,9
Rotación	4,32	4,74	3,64	3,71	4,92	5,14	4,03	4,06

Datos EPA en miles de persoas.

Elaboración propia.

Fonte: EPA, SEPE, Estatística de contratos rexistrados.

5º Mantense unha elevada porcentaxe de persoas asalariadas temporais, especialmente no colectivo feminino, e aumentan as distancias entre o grupo de homes e de mulleres entre 2017 e 2016.

Cadro 7.56**Asalariados/as sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. Galicia 2016/2017**

	Indefinido				Temporal			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Asalariados/as sector público	79,2	81,6	72,7	70,5	20,8	18,4	27,3	29,5
Asalariados/as sector privado	74,0	74,2	71,3	70,9	26,0	25,8	28,7	29,1

En porcentaxe.

Elaboración propia 2017.

Fonte: EPA.

Cadro 7.57**Asalariados/as sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. España. 2016-2017**

	Indefinido				Temporal			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Asalariados/as sector público	82,6	81,4	72,7	71,6	17,4	18,6	27,3	28,4
Asalariados/as sector privado	72,2	72,8	73,2	72,6	27,8	27,2	26,8	27,4

En porcentaxe.

Elaboración propia.

Fonte: EPA.

6º Seguen existindo determinas modalidades contractuais maioritariamente femininas como son o contrato de interinidade, ou os concertados a tempo parcial, e outras maioritariamente masculinas como o contrato de relevo ou xubilación parcial. Por sectores de actividade, só no sector servizos, a contratación das mulleres supera a dos homes.

7º Para finalizar e como complemento á información recollida neste capítulo engadimos os último cadros sobre contrato indefinido de apoio a persoas emprendedoras, que é aquel que se establece a xornada completa ou parcial, con período de proba dun ano, e para empresas con menos de 50 persoas traballadoras.

Segundo a persoa contratada poden ter dereito a distintos incentivos fiscais e bonificacións de cotas á Seguridade Social.

Cadro 7.58

Contratos de persoas emprendedoras. Por sexo e provincia. Galicia. 2016

	Homes	Mulleres	Total Ambos sexos
A Coruña	193	189	382
Lugo	32	26	58
Ourense	33	25	58
Pontevedra	77	56	133
Galicia	335	296	631

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.58 bis

Contratos de persoas emprendedoras. Por sexo e provincia. Galicia. 2017

	Homes	Mulleres	Total Ambos sexos
A Coruña	219	152	371
Lugo	56	34	90
Ourense	34	43	77
Pontevedra	142	103	245
Galicia	451	332	783

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

As franxas de idade con maior representación son as de 25-29 anos e a de 30-34.

Cadro 7.59

Contratos de persoas emprendedoras según idade. Galicia. 2016

	De 16-19 años	De 20-24 años	De 25-29 años	De 30-34 años	De 35-39 años	De 40-44 años	De 45-49 años	De 50-54 años	De 55-59 años	De >59 años	Total
A Coruña	12	55	67	56	47	46	51	31	14	3	382
Lugo	4	11	7	8	6	7	7	3	3	2	58
Ourense	1	6	14	9	5	4	12	3	2	2	58
Pontevedra	4	19	24	13	18	13	19	14	7	2	133
Galicia	21	91	112	86	76	70	89	51	26	9	631

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.59 bis

Contratos de persoas emprendedoras según idade. Galicia. 2017

	De 16-19 años	De 20-24 años	De 25-29 años	De 30-34 años	De 35-39 años	De 40-44 años	De 45-49 años	De 50-54 años	De 55-59 años	De >59 años	Total
A Coruña	7	47	63	53	45	41	52	40	20	3	371
Lugo	2	13	21	10	14	8	5	13	4	0	90
Ourense	1	7	10	11	9	12	10	12	5	0	77
Pontevedra	4	37	62	35	23	14	20	32	12	6	245
Galicia	14	104	156	109	91	75	87	97	41	9	783

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

Cadro 7.60

	0 Ocupacións militares	1 Directores/as e xerentes	2 Técnicos/as e profesionais científicos/as e intelectuais	3 Técnicos/as; Profesionais de apoio	4 Empregados/as contables, adm. e outros empreg. oficina	5 Traballadores/as Servizo restaur., persoais, protec. e vendedores/as	6 Trab. cualif. sector agríc., gandeiro, forestal e ...	7 Artesáns/as e trab. cualif. ind. manufactureiras e construción	8 Operadores/as instalacións maquinaria e montadores/as	9 Ocupacións elementais	Total
Agricultura, silv., gandería e pesca		1	2	6	5	4	34	1	8	110	171
Industrias extractivas		1								1	2
Industria manufacturera		13	42	98	100	94		338	100	169	954
Submin. enerxía eléc., gas, vapor e a.a.			3	4	6	2		1	1		17
Subm. auga, act.saneamento, x. residuos				2	1			4	16	10	33
Construción		9	24	76	114	12		399	31	120	785
Comercio por xunto e polo mudo	1	31	113	277	347	1.841	2	256	141	371	3.380
Transporte e almacenamento		3	1	12	95	9		16	960	66	1.162
Hostalaría		18	9	39	77	3.261		21	44	1.060	4.529
Información e comunicacións		5	59	111	74	19		6	1	15	290
Actividades financeiras		4	5	16	49	4	1		2	1	82
Actividades inmobiliarias		5	6	105	87	14		6	1	21	245
Activ. profesionais, científicas e técnicas		20	167	148	307	31	1	14	3	25	716
Act. Administrativas e servizos auxil.		12	27	45	137	72	6	22	19	138	478
Administración pública; Defensa				1							1
Educación		3	56	36	55	21		1		11	183
Actividades sanitarias e de servizos sociais		5	125	79	77	128		3	2	28	447
actividades artísticas e recreativas		7	17	101	67	92	2	11	3	41	341
Outros servizos		2	14	20	57	516	1	16	18	50	694
Actividades dos fogares como empregadores						15	1	2		7	25
Actividades de organizacións e org. Intern.											0
Indeterminado											0
Sen emprego anterior											0
Galicia	1	139	670	1.176	1.655	6.135	48	1.117	1.350	2.244	14.535

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2016.

Cadro 7.60 bis

	0 Ocupacións militares	1 Directores/as e xerentes	2 Técnicos/as e profesionais científicos/as e intelectuais	3 Técnicos/as; Profesionais de apoio	4 Empregados/as contables, adm. e outros empreg. oficina	5 Traballadores/as Servizo restaur., persoais, protec. e vendedores/as	6 Trab. cualif. sector agríc., gandeiro, forestal e ...	7 Artesáns/as e trab. cualif. ind. manufactureiras e construción	8 Operadores/as instalacións maquinaria e montadores/as	9 Ocupacións elementais	Total
Agricultura, silv., gandería e pesca			1	4	6	5	35	2	14	120	187
Industrias extractivas										3	3
Industria manufacturera		10	44	123	117	102	2	361	110	219	
Submin. enerxía eléc., gas, vapor e a.a.		1	4	4	1	1		2	1	2	
Subm. auga, act.saneamento, x. residuos			1	2	5			2	15	13	
Construción		9	32	113	111			472	70	141	
Comercio por xunto e polo mudo	1	26	116	265	335	12	6	303	155	394	
Transporte e almacenamento		11	1	20	112	1.952		17	1.108	113	3.334
Hostalaría	1	19	6	47	124	11	1	14	59	1.209	1.491
Información e comunicacións		7	79	117	82	3.627		21		11	3.944
Actividades financeiras		3	7	24	55	22			1	1	113
Actividades inmobiliarias		5	5	133	106	4		9	1	28	291
Activ. profesionais, científicas e técnicas		19	155	149	325	27	1	6	4	185	871
Act. Administrativas e servizos auxil.		6	17	39	135	24	2	35	27		285
Administración pública; Defensa				1	1	89				6	97
Educación		4	62	27	42			2	1	30	168
Actividades sanitarias e de servizos sociais		6	123	89	69	22		3	9	45	366
actividades artísticas e recreativas		2	9	186	118	172	2	8	7	41	545
Outros servizos		3	16	24	73	85		10	18	6	235
Actividades dos fogares como empregadores						432	1	2			435
Actividades de organizacións e org. Intern.						19					19
Indeterminado				1							1
Sen emprego anterior											0
Galicia	2	131	678	1.368	1.817	6.606	50	1.269	1.600	2.567	16.088

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2017.

7.5. Empresas de traballo temporal

Inclúense neste apartado as empresas de traballo temporal autorizadas inicialmente pola Lei 14/1994, do 1 de xuño, que, realizando os contratos de posta a disposición, poden supoñer unha importante canalización da ocupación.

Sendo competencia da comunidade autónoma tanto a autorización como o rexistro, contabilízanse, ademais, todas aquelas empresas de traballo temporal que posúen centros de traballo en Galicia, e que son autorizadas polo Ministerio de Emprego e Seguridade Social, por ser o seu ámbito de actuación superior ao da comunidade autónoma.

Pódese ver no cadro 7.61 e 7.61 bis, segundo datos do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, que o número de empresas autorizadas para traballar como ETT en Galicia a 31 de decembro de 2016 é de 56 e en 2017 de 53.

Cadro 7.61

Empresas de traballo temporal, cesión de persoas traballadoras e contratos de posta a disposición, segundo supostos de utilización, por provincia do centro de traballo da empresa de traballo temporal. Galicia. 2016

	Empresas de traballo temporal	Cesión de persoas traballadoras	Contratos de posta a disposición				
			Total	Obra ou servizo	Circunst. da produción	Interninidade	Formación e aprendizaxe. Prácticas
A Coruña	19	29.541	56.364	26.863	28.462	1.022	17
Lugo	8	5.180	8.278	3.699	3.080	1.513	16
Ourense	8	4.437	6.922	3.635	2.993	291	3
Pontevedra	21	38.364	71.960	29.993	37.380	489	98
Galicia	56	77.522	143.524	64.160	71.915	7.315	134

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Estatística de empresas de traballo temporal.

Cadro 7.61 bis

Empresas de traballo temporal, cesión de persoas traballadoras e contratos de posta a disposición, segundo supostos de utilización, por provincia do centro de traballo da empresa de traballo temporal. Galicia. 2017

	Empresas de traballo temporal	Cesión de persoas traballadoras	Contratos de posta a disposición				
			Total	Obra ou servizo	Circunst. da produción	Interninidade	Formación e aprendizaxe. Prácticas
A Coruña	19	35.402	66.708	28.988	36.708	1.012	19
Lugo	7	5.527	8.695	3.525	4.170	1.000	14
Ourense	9	5.411	8.042	3.830	3.891	321	3
Pontevedra	18	43.096	80.621	32.275	44.536	3.810	92
Galicia	53	89.436	164.066	68.618	89.305	6.143	128

(*) Datos provisionais.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Estatística de empresas de traballo temporal.

O número de contratos de posta a disposición en Galicia durante 2016 ascende en total á cifra de 143.524 e en 2017 a 164.066, correspondendo o maior número aos realizados na provincia de Pontevedra. Claramente as provincias da Coruña e Pontevedra agrupan o maior número de contratos de posta a disposición supoñendo a suma de ambas o 88% do total de Galicia.

Nos cadros 7.62 e 7.62 bis desagregáanse por comunidades autónomas os contratos de posta a disposición que totalizaron a cifra a nivel estatal de 3.419.395 en 2016 e 3.853.556 en 2017.

Cadro 7.62

Empresas de traballo temporal, cesión de persoas traballadoras e contratos de posta a disposición, segundo supostos de utilización, por comunidade autónoma do centro de traballo da empresa de traballo temporal. 2016

	Empresas de traballo temporal	Cesión de persoas traballadoras	Contratos de posta a disposición				
			Total	Obra ou servizo	Circunstancias da produción	Interinidade	Formación e aprendizaxe. Prácticas
Andalucía	66	185.395	423.786	259.504	159.274	4.706	302
Aragón	37	76.969	125.571	39.153	82.467	3.914	37
Asturias	18	19.897	41.304	13.568	26.624	1.049	67
Baleares	11	13.219	13.219	9.749	14.456	325	15
Canarias	23	61.841	61.841	15.565	95.857	1.155	76
Cantabria	15	30.244	51.292	17.110	33.748	377	57
Castela-A Mancha	31	67.100	102.139	28.038	72.008	2.042	51
Castela e León	23	100.132	172.637	39.079	129.743	3.632	183
Cataluña	95	407.550	631.556	273.569	336.079	20.373	1.535
C. Valenciana	78	246.141	437.642	219.326	212.965	5.236	115
Extremadura	8	8.146	12.172	4.405	7.423	339	5
Galicia	26	77.522	143.524	64.160	71.915	7.315	134
Madrid	96	261.789	495.296	166.760	316.629	11.117	790
Murcia	50	211.863	411.752	362.128	48.953	641	30
Navarra	23	50.049	98.734	13.311	76.288	9.060	75
País Vasco	38	90.366	168.103	40.697	121.595	5.471	340
A Rioxa	11	17.414	28.771	3.456	24.224	1.061	30
Ceuta e Melilla	1	6	56	0	56	0	0
Total	650	1.925.643	3.419.395	1.569.578	1.830.304	77.813	3.842

(*) Datos a 31 de decembro.

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Cadro 7.62 bis

Empresas de traballo temporal, cesión de persoas traballadoras e contratos de posta a disposición, segundo supostos de utilización, por comunidade autónoma do centro de traballo da empresa de traballo temporal. 2017

	Empresas de traballo temporal	Cesión de persoas traballadoras	Contratos de posta a disposición				
			Total	Obra ou servizo	Circunstancias da produción	Interinidade	Formación e aprendizaxe. Prácticas
Andalucía	64	209.082	442.064	242.897	194.642	4.525	302
Aragón	31	94.061	148.782	40.367	105.226	3.189	37
Asturias	17	22.160	45.996	16.519	28.063	1.414	67
Baleares	10	15.689	30.018	11.761	17.998	259	15
Canarias	26	70.759	129.931	18.576	109.951	1.404	76
Cantabria	14	38.868	64.135	23.277	40.346	512	57
Castela-A Mancha	30	80.009	124.204	32.897	88.883	2.424	51
Castela e León	20	111.102	191.695	38.777	149.151	3.767	183
Cataluña	90	454.693	697.132	316.633	360.983	19.516	1.535
C. Valenciana	71	254.213	461.213	225.590	229.679	5.944	115
Extremadura	6	9.008	13.690	5.063	8.490	137	5
Galicia	28	89.436	164.066	68.618	89.305	6.143	134
Madrid	87	289.080	535.535	164.773	358.789	11.973	790
Murcia	44	240.761	487.041	391.041	95.140	860	30
Navarra	21	57.244	106.393	15.179	86.203	5.011	75
País Vasco	40	101.828	180.908	47.422	128.763	4.723	340
A Rioxa	11	19.205	30.666	3.650	25.924	1.092	30
Ceuta e Melilla	1	73	87				
Total	611	2.157.271	3.853.556	1.663.040	2.117.536	72.893	3.842

(*) Datos a 31 de decembro.

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

O cadro 7.63 efectúa a distribución dos contratos de posta a disposición por sector e división de actividade do centro de traballo da empresa usuaria, reflectindo que a industria de alimentación é a que mais contratos contén.

Cadro 7.63

Contratos de posta a disposición por sector e división da actividade do centro de traballo da empresa usuaria. Galicia 2016

		Galicia
Total		143.524
SECTOR :		
'Agrario		2.551
'Industria		71.196
'Construción		792
'Servizos		68.985
'Non clasificables		
DIVISIÓNS:		
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	2.049
2	Silvicultura e explotacións forestais	91
3	Pesca e acuicultura	411
5	Extracción de antracita, hulla e lignito	0
6	Extracción de cru, petróleo e gas natural	0
7	Extracción minerais metálicos	0
8	Outras industrias extractivas	28
9	Actividades de apoio ás industrias extractivas	0
10	Industria da alimentación	35.999
11	Fabricación de bebidas	2.285
12	Industria do tabaco	0
13	Industria téxtil	146
14	Confección de roupa de vestir	1.396
15	Industria do coiro e do calzado	1
16	Industria da madeira e cortiza (agás mobles), cestería e espartaria	776
17	Industria do papel	535
18	Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	2.598
19	Coquerías e refinación de petróleo	0
20	Industria química	452
21	Fabricación de produtos farmacéuticos	790
22	Fabricación de produtos de caucho e plásticos	4.561
23	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	683
24	Metalurxia, fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	559
25	Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	3.329
26	Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	398
27	Fabricación de material e equipamento eléctrico	43
28	Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	246
29	Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	14.825
30	Fabricación doutro material de transporte	223
31	Fabricación de mobles	693
32	Outras industrias manufactureiras	107
33	Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	404
35	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	24
36	Captación, depuración e distribución de auga	7
37	Recollida e tratamento de augas residuais	0
38	Recollida, tratamento e eliminación de residuos; valorización	108
39	Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	0
41	Construción de edificios	145
42	Enxeñaría civil	47
43	Actividades de construción especializada	600
45	Venda, reparación de vehículos de motor e motocicletas	296
46	Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	6.128
47	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	11.030
49	Transporte terrestre e por tubaxe	3.484
50	Transporte marítimo e por vías navegables interiores	0
51	Transporte aéreo	2
52	Almacenamento e actividades anexas ao transporte	18.887
53	Actividades postais e de correos	34
55	Servizos de aloxamento	8.645
56	Servizos de comidas e bebidas	1348
58	Edición	275
59	Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	307
60	Actividades de programación e emisión de radio e televisión	16
61	Telecomunicacións	116
62	Programación, consultoría e outras actividades relacionadas coa informática	467
63	Servizos de información	26
64	Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	1471
65	Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	62
66	Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	34
68	Actividades inmobiliarias	26
69	Actividades xurídicas e de contabilidade	79
70	Actividades das sedes centrais, actividades consultoría de xestión empresarial	321
71	Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	352
72	Investigación e desenvolvemento	49
73	Publicidade e estudos de mercado	819
74	Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	145
75	Actividades veterinarias	1
77	Actividades de aluguer	2.233
78	Actividades relacionadas co emprego	46
79	Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	70
80	Actividades de seguridade e investigación	1
81	Servizos a edificios e actividades de xardinaría	1561
82	Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	3.066
84	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	39
85	Educación	131
86	Actividades sanitarias	122
87	Asistencia en establecementos residenciais	544
88	Actividades de servizos sociais sen aloxamento	55
90	Actividades de creación artísticas e espectáculo	189
91	Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0
92	Actividades de xogos de azar e apostas	4
93	Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	211
94	Actividades asociativas	327
95	Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	29
96	Outros servizos persoais	5.916
97	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	13
98	Actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio	0
99	Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais	3
	Non clasificables	0
Total		143.724

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Por outra parte, nos cadros 7.64 a 7.65 bis pódense observar as cifras de persoas postas a disposición e contratos de posta a disposición referidos unicamente aos celebrados por empresas autorizadas pola comunidade autónoma, resaltando claramente os contratos eventuais e para obra ou servizo determinado. Así mesmo, pódese contemplar que a provincia de Pontevedra supera amplamente ás demais en contratos de posta a disposición.

Cadro 7.64

Persoas traballadoras postas a disposición polas empresas de traballo temporal autorizadas pola Autoridade Laboral de Galicia, segundo ámbito de actuación. Ano 2016

	Persoas traballadoras
A Coruña	29.541
Lugo	5.180
Ourense	4.437
Pontevedra	38.364
Galicia	77.522

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Cadro 7.64 bis

Persoas traballadoras postas a disposición polas empresas de traballo temporal autorizadas pola Autoridade Laboral de Galicia, segundo ámbito de actuación. Ano 2017

	Persoas traballadoras
A Coruña	33.221
Lugo	5.071
Ourense	5.117
Pontevedra	39.792
Galicia	83.201

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Cadro 7.65

Contratos de posta a disposición realizados nas empresas autorizadas pola Autoridade Laboral de Galicia, segundo o ámbito de actuación e a modalidade de contratación. Ano 2016

	Causa do contrato					Totais
	Realización de obra ou servizo determinado	Eventual por circunstancias de produción	Interinidade por reserva de posto de traballo	Prácticas	Formación e aprendizaxe	
A Coruña	1.610	1.352	162	4	0	3.128
Lugo	1.005	1.023	690	0	0	2.718
Ourense	916	115	20	0	0	1.051
Pontevedra	6.980	11.190	144	1	0	18.315
Galicia	10.511	13.680	1.016	5	0	25.212

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Cadro 7.65 bis

Contratos de posta a disposición realizados nas empresas autorizadas pola Autoridade Laboral de Galicia, segundo o ámbito de actuación e a modalidade de contratación. Ano 2017

	Causa do contrato					Totais
	Realización de obra ou servizo determinado	Eventual por circunstancias de produción	Interinidade por reserva de posto de traballo	Prácticas	Formación e aprendizaxe	
A Coruña	29.037	36.717	1.001	21	8	66.784
Lugo	3.564	4.292	1.018	13	0	8.887
Ourense	3.882	3.900	325	0	0	8.107
Pontevedra	32.724	44.581	3.748	66	1	81.120
Galicia	69.207	89.490	6.092	100	9	164.898

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Examinando a evolución no cadro 7.66, polo que se refire a contratos de posta a disposición de empresas de traballo temporal autorizadas para traballar en Galicia pola comunidade autónoma, en xeral, no que se refire a estas empresas, increméntase considerablemente o número de contratos en relación cos anos anteriores.

Cadro 7.66

Contratos de posta a disposición realizados nas empresas autorizadas pola Autoridade Laboral de Galicia. Evolución 2011-2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A Coruña	1.751	1.866	1.557	2.432	2.051	3.121	66.784
Lugo	1.389	1.534	1.812	1.969	2.393	2.718	8.887
Ourense	691	542	739	789	777	1.051	8.107
Pontevedra	12.355	11.121	9.714	10.812	13.556	18.315	81.120
Galicia	16.186	15.063	13.822	16.002	18.777	25.205	164.898

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Pode observarse no cadro 7.67 a evolución desagregada polas causas dos contratos en que se reflicte que claramente aumentan en case todas elas.

Cadro 7.67**Contratos de posta á disposición nas empresas autorizadas pola Autoridade Laboral de Galicia. Evolución 2012-2017****Total contratos**

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A Coruña	1.866	1.557	2.432	2.051	3.128	66.784
Lugo	1.534	1.812	1.969	2.393	2.718	8.887
Ourense	542	739	789	777	1.051	8.107
Pontevedra	11.121	9.714	10.812	13.556	18.315	81.120
Total	15.063	13.822	16.002	18.777	25.212	164.898

Realización de obra ou servizo determinado

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A Coruña	1.645	1.179	1.411	1.127	1.610	29.037
Lugo	335	430	450	756	1.005	3.564
Ourense	474	449	586	701	916	3.882
Pontevedra	4.824	4.358	5.064	6.024	6.980	32.724
Total	7.278	6.416	7.511	8.608	10.511	69.207

Eventual por circunstancias de produción

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A Coruña	48	222	762	692	1.352	36.717
Lugo	837	767	761	1.018	1.023	4.292
Ourense	50	280	193	47	115	3.900
Pontevedra	6.095	5.270	5.595	7.415	11.190	44.581
Total	7.030	6.539	7.311	9.172	13.680	89.490

Interinidade

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A Coruña	143	146	253	232	162	1.001
Lugo	362	615	758	619	690	1.018
Ourense	18	8	10	29	20	325
Pontevedra	202	85	147	115	144	3.784
Total	725	854	1.168	995	1.016	6.128

Prácticas

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A Coruña	143	146	253	0	4	21
Lugo	362	615	758	0	0	13
Ourense	18	8	10	0	0	0
Pontevedra	202	85	147	0	1	66
Total	725	854	1.168	0	5	100

Formación e aprendizaxe

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A Coruña	30	10	6	0	0	8
Lugo	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	2	0	0	0	0
Pontevedra	0	1	4	2	0	1
Total	30	13	10	2	0	9

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

**O subsistema de
formación para o
emprego**

8

CAPÍTULO 8: O SUBSISTEMA DE FORMACIÓN PARA O EMPREGO

8.1. Introducción. Antecedentes

A formación profesional que imos tratar neste capítulo non é o ensino profesional regrado impartido dentro do sistema educativo, senón a coñecida como formación ocupacional para o emprego que abrangue tanto a dirixida a persoas ocupadas co obxecto de mellorar a súa cualificación profesional (formación continua) coma a destinada a persoas desempregadas (formación ocupacional) coa finalidade de adquirir as habilidades que lles permitan integrarse no mercado laboral.

A actual normativa, Lei 30/2015, do 9 de setembro, pola que se regula o Sistema de Formación Profesional para o emprego no ámbito laboral, sinala que o seu obxecto é regular no marco xeral do Sistema Nacional das Cualificacións e Formación Profesional, a planificación e financiamento do sistema, a programación e execución das accións formativas, o control, o seguimento e o réxime sancionador, así como a avaliación e o control da calidade.

Pero con anterioridade a esta lei xorden os Acordos sobre o subsistema de formación continua, como importantes fitos do diálogo social e negociación colectiva no ámbito da formación ocupacional.

O seu obxectivo fundamental foi implantar e estender en empresas e persoal traballador unha cultura de formación permanente, creando un sistema de axudas á formación continua.

Ata 1993, o sistema de formación profesional estaba integrado por dous subsistemas: A formación regrada, enmarcada no ámbito da Administración laboral e dirixida a persoas desempregadas a través do Plan de Formación e Inserción Profesional (Plan FIP).

A formación continua era unha actividade residual que só realizaban as grandes empresas.

Foi neste marco do I Acordo Nacional de Formación Continua onde se comezou a regular a formación continua coa participación das organizacións empresariais, sindicais e Goberno. Destinouse unha parte da cota de formación profesional para o financiamento da formación continua. Este modelo foi materializado na Fundación para a Formación Continua (Forcem).

En 1996 asínase o II Acordo Nacional de Formación Continua e no 2000 os III ANFC.

En 2001 créase a Fundación Tripartita para a Formación no Emprego.

En 2002 promúlgase a Lei orgánica 5/2002, do 19 de xuño, das cualificacións e da formación profesional.

En 2003, o Real decreto 1046, que regula o subsistema de formación continua, inscribe a súa regulación no ámbito da lexislación laboral.

En 2006, os Acordos nacionais de formación integraron a formación ocupacional e a formación continua nun único subsistema de formación profesional para o emprego recollido no RD 395/2007.

A conciencia acerca do valor da formación foise implantando ao longo destes anos converténdose nunha realidade.

8.2. Regulación actual do sistema de formación profesional para o emprego

8.2.1. Real decreto 395/2007, do 23 de marzo, polo que se regula o subsistema de formación profesional para o emprego

Sobres as bases sentadas polo IV Acordo Nacional de Formación do ano 2006, desenvólvese o Real decreto 395/2007, cuxas principais iniciativas foron:

- Formación bonificada de demanda das empresas e os permisos individuais de formación xestionados pola Fundación tripartita.
- Formación subvencionada ou de oferta dirixida a persoas traballadoras ocupadas, xestionada pola Fundación tripartita no ámbito estatal e polas CC.AA. no seu ámbito.
- Formación subvencionada ou de oferta dirixida a persoas desempregadas xestionada case na súa totalidade polas CC.AA.
- Programas específicos dirixidos a colectivos como mozas e mozos menores de 30 anos.
- Formación dirixida a empregadas e empregados públicos.
- Formación en alternancia co emprego e formación teórica dos contratos de formación e aprendizaxe.
- Accións de apoio e acompañamento á formación.

8.2.2. Lei 30/2015, do 9 de setembro, pola que se regula o Sistema de Formación Profesional para o emprego no ámbito laboral

A nova lei conta con catro obxectivos estratéxicos:

- Garantir o exercicio do dereito á formación de persoas traballadoras, empregadas e desempregadas

- Posibilitar a contribución efectiva da formación á competitividade das empresas
- Fortalecer a negociación colectiva na adecuación da oferta formativa
- Asegurar a eficacia e transparencia na xestión dos recursos públicos.

8.2.3. Real decreto 694/2017, do 3 de xullo, polo que se desenvolve a Lei 30/2015, do 9 de setembro, pola que regula o Sistema de Formación Profesional para o emprego no ámbito laboral

Consta de seis capítulos.

CAPÍTULO I: Disposicións xerais

Nel recóllense aspectos relacionados coa planificación plurianual (3 anos) na que participan as organizacións empresariais e sindicais máis representativas.

Establécense as modalidades formativas e as persoas destinatarias, así como os límites e porcentaxes de participación.

CAPÍTULO II: Formación programada polas empresas

Establécese que a programación e xestión das accións formativas poderá realizarse polas empresas con flexibilidade nos contidos e momentos de impartición, sendo beneficiarias calquera empresa ou entidade pública calquera que sexa o seu tamaño, sector e situación, informando as/os representantes legais.

CAPÍTULO III: Oferta formativa para os persoas ocupadas

Tomando como base o informe anual de prospección e detección de necesidades formativas prográmanse accións de formación sectorial, transversal e de cualificación e recoñecemento profesional.

Tamén se levará a cabo formación para traballadoras e traballadores autónomos e de economía social.

CAPÍTULO IV: Oferta formativa para persoas desempregadas

Apostarase por sectores innovadores e dando prioridade ao baixo nivel de cualificación, a necesidades educativas especiais ou con dificultade para a súa inserción ou recualificación.

Tamén se crean programas formativos que inclúen compromisos de contratación.

CAPÍTULO V: Outras iniciativas de formación

Neste capítulo recóllense os permisos individuais de formación, a formación en alternancia co emprego e a formación do persoal ao servizo da Administración pública.

CAPÍTULO VI: Réxime de funcionamento

As CC.AA. son competentes na programación, xestión, control e avaliación da formación profesional para o emprego no seu ámbito territorial e naqueles programas que transcendan ese ámbito requirirán unha actuación coordinada e homoxénea por parte do SEPE.

8.3. Formación de demanda

Regulada polo Real decreto 395/2007 nos anos 2016 e 2017. A partir de xaneiro de 2018 pasará a regularse no marco da Lei 3/2015 e denominarase formación programada polas empresas.

Características da formación de demanda:

- Responder ás necesidades de formación de cada empresa e dos que traballan nelas. Inclúe tanto as accións formativas coma os permisos individuais de formación. Este permiso individual é o que as empresas autorizan para realizar unha actividade formativa para a obtención dun título oficial ou certificado de profesionalidade, sen ter que estar relacionado coa actividade da empresa e cunha duración máxima de 200 horas.
- Correspóndelle á empresa a planificación e xestión das accións formativas, sendo a duración mínima de 6 horas.
- A formación irá destinada ao persoal asalariado de empresas ou entidades públicas non incluídas no ámbito das Administracións públicas, con relación laboral fixa discontinua en períodos de ocupación, que accedan a desemprego cando estean en período formativo ou acollidos a ERE en períodos de suspensión de emprego.

As empresas dispoñen dun crédito de formación, a Lei de presupostos xerais do Estado establecerá un mínimo crédito en función do número de persoas que a empresa teña en cadro de persoal.

As empresas poderán organizar a formación por si mesmas con medios propios ou externos. Poderán optar por encomendar a organización a unha entidade externa e as de menos de 100 persoas poderán agruparse con criterios territoriais ou sectoriais.

Cadro 8.1

Formación de demanda. Evolución principais indicadores. Ámbito estatal. 2011-2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Empresas formadoras	432.182	459.620	478.621	471.590	439.188	367.770	355.507
Cobertura empresas ⁽¹⁾	28,8%	31,1%	30,0%	29,7%	27,4%	22,7%	21,20%
Crédito asignado	763.772.616	799.922.865	802.189.822	785.704.096	784.331.843	761.399.133	785.460.00
Crédito disposto	560.921.613	592.128.270	608.226.556	588.057.612	551.288.713	514.729.040	517.104.469
Ratio disposto	73,4%	74,0%	75,8%	74,8%	70,3%	67,60%	65,8%
persoas participantes formadas	2.986.493	3.176.489	3.224.182	3.291.803	3.576.748	3.766.997	4.017.000
Cobertura persoas participantes ⁽²⁾	24,3%	27,4%	29,0%	28,9%	30,3%	30,90%	31,7%
Horas de formación	80.654.568	82.772.544	82.435.580	79.884.757	79.209.257	64.276.809	63.822.032
Duración media	27,0	26,1	25,6	24,3	22,2	17,1	15,9
PIF finalizados	4.634	18.909	30.226	13.666	9.403	6.492	6.034

(1) Porcentaxe de empresas formadoras sobre empresas do sector privado de alta en TXSS.

(2) Porcentaxe de persoas participantes formadas sobre traballadoras e traballadores asalariados do sector privado EPA.

Fonte: Elaboración propia con datos da Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

Se analizamos os principais indicadores do ámbito estatal constatamos que tanto en 2016 coma en 2017 se produce unha minoración de todos os indicadores (á data de peche deste capítulo non contamos con algúns datos de 2017) agás do número de persoas participantes formadas e o crédito asignado sobe lixeiramente en 2017. Menos empresas formadoras, menos tempo dedicado a formarse, menos crédito e máis persoas traballadoras que acceden á formación. É especialmente relevante a diminución das horas de formación, así como dos permisos individuais de formación nestes dous anos.

Cadro 8.2

Formación de demanda. Evolución principais indicadores. Galicia. 2011-2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Empresas formadoras	36.762	37.860	37.801	36.311	33.875	26.943	26.701
Cobertura empresas ⁽¹⁾	37,5%	39,1%	39,0%	38,3%	35,9%	28,5%	
Crédito asignado	40.872.668	41.075.645	39.740.701	37.331.150	36.458.354	34.215.124	34.870.000,00
Crédito disposto	31.705.794	31.008.366	31.187.872	29.068.392	26.534.427	22.682.453	23.090.974
Ratio disposto	77,6%	75,5%	78,5%	77,9%	72,8%	66,3%	66,2%
Persoas participantes formadas	170.482	169.835	173.282	173.381	184.270	183.787	155.814
Cobertura persoas participantes ⁽²⁾	25,9%	27,6%	29,1%	29,3%	29,9%	29,30%	30,2%
Horas de formación	5.400.651	5.223.026	5.141.169	4.859.014	4.735.227	2.952.199	2.990.632
Duración media	31,7	30,8	29,7	28,0	25,7	18,4	17,4
PIF finalizados	101	1.433	1.895	653	387	240	164

(1) Porcentaxe de empresas formadoras sobre empresas do sector privado de alta en TGSS. Dato no disponible para 2017.

(2) Porcentaxe de persoas participantes formadas sobre traballadoras e traballadores asalariados do sector privado EPA.

Fonte: Elaboración propia con datos da Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

Evolución similar apréciase en Galicia, destacando a redución das horas de formación que alcanza o 44% se comparamos o 2011 e o 2017 e 36% se tomamos como referencia os anos 2015 e 2017. As horas de formación en Galicia supuxeron só o 4,7% do total de horas a nivel estatal.

Cadro 8.3

Formación de demanda. Distribución sectorial das horas de formación. Galicia- España. 2016

	2016				2017			
	Galicia		España		Galicia		España	
	Nº horas	%	Nº horas	%	Nº horas	%	Nº horas	%
Agricultura	78.969	2,34	987.352	1,54	79.009	2,33	948.637	1,49
Industria	720.622	21,34	11.669.886	18,16	724.212	21,39	11.740.322	18,40
Construción	332.860	9,86	4.043.250	6,29	349.854	10,33	4.298.768	6,74
Comercio	621.628	18,41	11.135.077	17,32	628.455	18,56	10.327.188	16,18
Hostalaría	247.311	7,33	4.996.477	7,77	254.727	7,52	4.987.822	7,82
Outros servizos	1.374.725	40,72	31.444.767	48,92	1.349.458	39,86	31.519.295	49,39
Total servizos	2.243.664	66,46	47.576.321	74,02	2.232.640	65,94	46.834.305	73,38
Total sectores	3.376.115	100,00	64.276.809	100,00	3.385.715	100,00	63.822.032	100,00

Fonte: Elaboración propia con datos da Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

A distribución das horas de formación segundo o sector de actividade, tanto en España coma en Galicia concéntranse maioritariamente no sector servizos chegando ao 66% en Galicia e ao 74% no conxunto do Estado.

No sector industrial destaca Galicia destinando unha porcentaxe superior de horas de formación en comparación coas destinadas polo resto do Estado.

Cadro 8.4

Formación de demanda. Principais indicadores-I. Galicia. Por provincias. 2016

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Empresas formadoras	10.302	3.635	3.107	9.899	26.943
% Provincia	38,2%	13,5%	11,5%	36,7%	100,0%
Participantes formados	83.591	17.707	18.205	64.284	183.787
% Provincia	45,5%	9,6%	9,9%	35,0%	100,0%
Particip. formados mujeres	35.894	6.563	7.400	26.782	76.639
% Provincia	46,8%	8,6%	9,7%	34,9%	100,0%
Participantes formados homes	47697	11144	10805	37502	107,148
% Provincia	44,5%	10,4%	10,0%	35,0%	100,0%

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

A nivel provincial destaca A Coruña co maior número de empresas formadoras e persoas participantes formadas, seguida de Pontevedra.

Cadro 8.5

Formación de demanda. Perfil das/dos participantes formadas/os. Por idade e nacionalidade. Galicia. 2016-2017

Idade	2016						2017					
	Homes			Mulleres			Homes			Mulleres		
	Participantes formadas/os	%	Duración media	Participantes formadas/os	%	Duración media	Participantes formadas/os	%	Duración media	Participantes formadas/os	%	Duración media
De 16 a 25	4620	4,3	21,4	3785	4,9	23,1	5103	4,6	20,8	3730	4,5	22,8
De 26 a 35	25795	24,0	19,2	21542	28,1	21,8	25902	23,1	18,0	21348	25,9	21,2
De 36 a 45	41686	38,9	17,7	31480	41,0	18,7	43787	39,1	16,8	33117	40,2	18,3
De 46 a 55	26295	24,5	17,0	15640	20,4	16,4	27870	24,9	16,2	18816	22,9	15,1
Maiores de 55	8748	8,2	15,0	4188	5,5	14,8	9237	8,2	14,7	5286	6,4	12,1
Sen datos	4	0,0	5,3	4	0,0	41,8	14	0,0	30,8	10	0,0	22,2
Estranxeiros/as												
Si	2370	1,5	19,9	1282	0,7	25,7	2585	1,5	19,5	1303	0,7	24,7
Non	104778	57,0	17,8	75357	41,0	19,1	109328	57,1	16,9	81004	40,6	18,1

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

Neste cadro reflíctese o perfil das persoas participantes, sendo a franxa de idade de 36 a 45 anos, tanto en homes como en mulleres, a que maior número de persoas concentra. A franxa de idade entre 26 e 45 anos supón máis da metade das persoas formadas, aínda que é o grupo de 16 a 25 o que reflicte a media máis alta de horas de formación en torno ao 23% en mulleres e ao 21% en homes.

Cadro 8.6

Formación de demanda. Perfil das/dos participantes formadas/os. Por nivel de estudos. Galicia. 2016-2017

	2016						2017					
	Homes			Mulleres			Homes			Mulleres		
	Participantes formadas/os	%	Duración media	Participantes formadas/os	%	Duración media	Participantes formadas/os	%	Duración media	Participantes formadas/os	%	Duración media
Estudios primarios	45050	42,0	17,4	20488	26,7	17,1	46368	41,4	16,9	23749	28,9	15,0
Estudios secundarios	32687	30,5	16,9	25814	33,7	18,7	35665	31,4	15,6	27629	33,6	18,1
Estudios terciarios	28915	27,0	19,5	29795	38,9	20,8	29107	26,0	18,4	29969	36,4	20,4
Otras titulaciones	496	0,5	22,7	552	0,7	22,3	773	0,7	22,1	960	1,2	25,3

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

Segundo o nivel de estudos, son os homes con estudos primarios (EGB ou equivalente) os que concentran o maior número de persoas, seguida de homes con estudos secundarios (formación profesional, bacharelato, BUP ou equivalente). Estes dous niveis concentran en torno ao 73% dos homes.

No grupo de mulleres son as de estudos terciarios as que maior número de participantes presentan 40% en 2016 e 36% en 2017.

A duración media das horas de formación no colectivo feminino é maior no nivel de estudos terciarios (arquitectura, enxeñaría, licenciatura...) cun 20%, mentres que no masculino alcanzan o 19,5% en 2016 e 18,5 no 2017.

Cadro 8.7

Formación de demanda. Perfil das/dos participantes formadas/os. Por tamaño da empresa e sector de actividade. Galicia. 2016-2017

Tamaño da empresa	2016						2017					
	Homes			Mulleres			Homes			Mulleres		
	Participantes formadas/os	%	Duración media	Participantes formadas/os	%	Duración media	Participantes formadas/os	%	Duración media	Participantes formadas/os	%	Duración media
De 1 a 5	11422	10,7	38,1	9474	14,4	49,7	11267	10,1	37,5	9505	11,5	48,2
De 6 a 9	4846	4,5	28,2	2692	3,5	38,0	4995	4,5	27,9	2714	3,3	37,1
De 10 a 49	21187	19,8	20,0	11116	14,5	22,7	22038	19,7	19,1	10980	13,3	22,5
De 50 a 99	9793	9,1	15,8	6094	8,0	15,2	10073	9,0	15,4	6665	8,1	14,0
De 100 a 249	11321	10,6	15,3	6181	8,1	16,2	11450	10,2	14,4	7132	8,7	16,0
De 250 a 499	65552	6,1	13,5	5866	7,7	12,7	7510	6,7	13,6	5996	7,3	12,5
De 500 a 999	6509	6,1	12,0	3712	4,8	12,5	7364	6,6	10,7	5447	6,6	9,1
De 1.000 a 4.999	14936	13,9	12,4	13856	18,1	11,9	17067	6,6	10,4	14324	17,4	11,6
Más de 4.999	20582	19,2	11,4	17648	23,0	9,2	20148	15,3	11,5	19544	23,7	9,6
Sector de actividade												
Agricultura	2333	6,5	28,5	348	2,9	36,0	2372	6,8	27,1	443	4,2	30,1
Industria	35918	6,5	14,3	12522	7,2	16,5	37643	6,5	13,8	13573	7,0	15,0
Comercio	14716	4,9	20,6	18459	6,1	17,2	15076	5,1	20,5	18171	6,5	17,6
Construción	14839	9,0	19,3	1204	5,7	38,4	16196	8,5	18,6	1555	5,5	31,4
Hostalaría	2698	2,0	33,8	4298	3,0	36,3	2905	2,0	32,8	4984	3,1	32,0
Outros servizos	36644	3,9	17,7	39808	4,0	18,2	37721	3,8	16,0	43581	4,0	17,1

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

Se é o tamaño da empresa a variable a ter en conta, son as de entre 10 a 49 persoas traballadoras as que reúnen o maior número de persoas participantes formadas no grupo de homes e as de entre 1.000 e 4.999 no de mulleres.

En canto á duración media, é inversamente proporcional ao número de persoas traballadoras, a menor número, maiores son as horas de formación. Como exemplo en 2017 no colectivo feminino e en empresas de 1 a 5 persoas dedicáronse unha media de 48,2 horas e nos homes a media alcanzou 37,5 horas de formación.

O sector de actividade que concentra maior número de mulleres formadas é o de outros servizos, mentres que no grupo de homes é a industria.

Cadro 8.8

Formación de demanda. Participantes formadas/os segundo tipoloxía da formación. Galicia. 2016-2017

	2016			2017		
	Participantes formadas/os	%	Duración media	Participantes formadas/os	%	Duración media
Presencial	135.707	73,8	11,4	142.043	73,1	10,9
A distancia	0	0	0	0	0	0
Mixta	4.597	2,5	43,9	5.247	2,7	44,3
Teleformación	43.501	23,7	37,4	46.930	24,2	34,3

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

Con respecto á modalidade de formación é a presencial a que concentra o 74% das persoas participantes, seguida da teleformación co 24%. A duración media é inversamente proporcional ao número de persoas participantes, xa que a modalidade presencial só tivo unha media de duración de 11 horas, fronte á modalidade mixta que foi de 44 horas.

Cadro 8.9

Formación de demanda. Participantes formados/os segundo familia profesional¹. Galicia. 2016-2017

	2016						2017					
	Homes			Mulleres			Homes			Mulleres		
	Participantes	%	Duración media	Participantes	%	Duración media	Participantes	%	Duración media	Participantes	%	Duración media
Actividades físicas e deportivas	279	0,3	11,9	193	0,3	14,8	195	0,2	12,4	119	14,0	11,2
Administración e xestión	19245	18,0	14,6	21137	27,6	15,3	21076	18,8	13,3	23904	28,4	14,7
Agraria	433	0,4	26,7	243	0,3	20,4	239	0,2	24,6	200	0,2	14,4
Artes gráficas	223	0,2	35,6	176	0,2	37,5	213	0,2	28,4	2010	0,3	32,9
Comercio e marketing	10132	9,5	17,3	9873	12,9	17,4	9780	8,7	15,2	8321	10,1	18,5
Edificación e obra civil	3252	3,0	17,1	266	0,4	26,2	2873	2,6	16,4	194	0,2	28,3
Electricidade e electrónica	480	0,5	21,2	62	0,1	18,7	475	0,4	2,5	44	0,1	23,3
Enerxía e auga	2193	2,1	10,8	201	0,3	11,9	1989	1,8	10,7	221	0,3	10,3
Fabricación mecánica	1743	1,6	22,2	278	0,4	23,6	2653	2,4	21,1	502	0,6	26,0
Hostalaría e turismo	732	0,7	26,8	1350	1,8	24,6	877	0,8	25,2	1844	2,4	18,4
Imaxe persoal	18	0,0	25,2	690	0,9	29,2	72	0,1	24,0	889	1,1	31,4
Industrias alimentarias	4924	4,6	17,9	8138	10,6	17,2	4910	4,4	15,6	9441	11,5	14,7
Industrias extractivas	373	0,4	12,0	82	0,1	11,5	550	0,5	12,4	79	0,1	15,0
Informática e comunicacións	5550	5,2	12,0	4430	5,8	29,5	5455	4,9	27,3	4622	5,6	27,8
Instalación e mantemento	1960	1,8	18,4	126	0,2	20,0	2176	17,2	17,2	166	0,2	19,6
Sanidade	894	0,8	18,3	3225	4,2	20,5	1224	1,1	12,7	3402	4,1	20,5
Seguridade e medio ambiente	36349	33,9	14,7	10360	13,5	19,3	37903	33,9	14,4	11783	14,3	15,6
Servizos socioculturais e á comunidade	5726	5,3	14,3	8394	11,0	14,6	5750	5,1	14,7	8760	10,6	14,7
Textil, confección e pel	64	0,1	22,1	734	1,0	14,0	79	0,1	19,6	580	0,7	16,7
Transporte e mantemento de vehículos	6542	6,1	26,2	433	0,6	21,8	6515	5,8	26,7	417	0,5	21,2
Formación complementaria	5696	5,3	31,4	5990	7,8	33,6	6316	5,6	29,6	6352	7,7	33,9

(1) Por familia profesional enténdese o conxunto de cualificacións en que se estrutura o Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais, atendendo a criterios de competencia profesional. Hai 26 familias profesionais. Neste cadro téñense en conta tan só aquelas familias profesionais que agrupan a máis de 200 participantes formados/as.

Se a variable de referencia son as familias profesionais, aprécianse diferenzas segundo participen homes ou mulleres. No primeiro caso é a de "seguridade e medio" a de maior presenza co 34%, seguida de "administración e xestión" co 18%. No caso das mulleres o primeiro lugar ocúpao "administración e xestión" co 28%, seguida de "seguridade e medio".

8.4 Formación de oferta

A formación de oferta abrangue accións formativas das administracións laborais e comprenden as seguintes iniciativas:

8.4.1 Oferta formativa para persoas ocupadas:

- Programas formativos sectoriais.
- Programas formativos transversais.
- Programas de cualificación e recoñecemento profesional.

Esta oferta atende ás necesidades formativas non cubertas polas empresas e desenvólvese de forma complementaria.

Poderán participar ademais das persoas ocupadas, as desempregadas nas porcentaxes que se establezan.

O obxecto desta oferta é atender aos requirimentos de produtividade e competitividade das empresas e ás necesidades de adaptación aos cambios no sistema produtivo, ao igual que ás necesidades de promoción, desenvolvemento persoal e mellora da empregabilidade.

Os últimos datos dispoñibles á data de peche deste informe son de 2014.

Cadro 8.10

Formación dirixida prioritariamente a ocupadas/os. Participantes formadas/os, segundo sexo e provincia. Galicia. 2013-2014

	Homes 2013					Homes 2014				
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Convenio colaboración. Planes de formación	2.006	551	208	6.962	9.727	1.430	697	283	4.139	6.549
Programa específico mozos/as < 30 anos	312	29	89	923	1.353	0	0	13	266	279
Total	2.318	580	297	7.885	11.080	1.430	697	296	4.405	6.828

	Mulleres 2013					Mulleres 2014				
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Convenio colaboración. Planes de formación	1.388	315	117	9.941	11.761	942	809	211	3.786	5.748
Programa específico mozos/as < 30 anos	330	81	105	981	1.497	0	0	11	213	224
Total	1.718	396	222	10.922	13.258	942	809	222	3.999	5.972

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais.

Apréciase unha redución das persoas participantes con respecto ao ano anterior, sendo maioría o grupo de homes e a provincia de Pontevedra a de máis persoas formadas co 65% do total e seguida da Coruña.

Cadro 8.11

Formación dirixida prioritariamente a ocupadas/os. Duración media por participante (horas), según sexo e provincia. Galicia. 2013-2014

	Homes 2013					Homes 2014				
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Convenio colaboración. Planes de formación	57,4	48,8	77,7	110,2	95,2	60,2	76,0	104,5	122,0	102,8
Programa específico mozos/as < 30 anos	247,7	210,0	248,8	280,5	269,3	0,0	0,0	524,6	448,3	451,9

	Mulleres 2013					Mulleres 2014				
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Convenio colaboración. Planes de formación	65,5	59,4	97,1	116,2	108,5	83,3	104,2	86,8	115,1	107,3
Programa específico mozos/as < 30 anos	219,6	210,0	213,4	285,3	261,7	0,0	0,0	340,9	555,5	545,0

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais.

En consonancia co anterior, a duración media en horas por participante tamén é maior en Pontevedra, aínda que neste caso o grupo de mulleres ten unha media algo superior en horas ao grupo de homes.

8.4.2. Oferta formativa para persoas desempregadas

- Programas de formación dos Servizos públicos de emprego.
- Programas específicos de formación.
- Programas formativos con compromiso de contratación.

Cadro 8.12

Formación dirixida prioritariamente a desempregados/as. Accións formativas realizadas e participantes que rematan a acción formativa según sexo e idade. Galicia. 2014-2016

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Accións formativas						
	2104	163	77	115	143	498
	2015	194	103	113	168	578
	2016	136	93	98	135	462
Total		493	273	326	446	1.538
Mulleres						
	2014	1.109	413	702	958	3.182
	2015	1.193	528	713	966	3.400
	2016	826	465	533	848	2.672
Total		3.128	1.406	1.948	2.772	9.254
Homes						
	2014	864	435	560	770	2.629
	2015	927	490	479	901	2.797
	2016	631	443	381	660	2.115
Total		2.422	1.368	1.420	2.331	7.541

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais.

Os últimos datos dispoñibles á data de peche deste informe son do ano 2016.

As accións formativas dirixidas prioritariamente a persoas traballadoras desempregadas reducíronse lixeiramente con respecto ao ano anterior e son as mulleres maioría na participación cun 56%.

En relación coas provincias son A Coruña (29%) e Pontevedra (29%) as que realizaron máis accións formativas e con máis persoas participantes.

Cadro 8.13

Formación dirixida proritariamente a desempregados/as. Participantes que rematan a acción formativa. Galicia. 2016

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sen estudos	43	39	5	11	98
Estudos primarios incompletos	35	23	8	15	81
Estudos primarios completos	29	23	30	47	129
Estudos secundarios: programas de FP	139	96	113	158	506
Estudos secundarios: educación xeral	657	445	470	666	2.238
Estudos postsecundarios: técnicos profesionais superiores	298	151	164	320	933
Estudos postsecundarios: primeiro ciclo	94	61	59	117	331
Estudos postsecundarios: segundo e terceiro ciclo	159	70	65	172	466
Outros	3	0	0	2	5
Total	1.457	908	914	1.508	4.787

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais.

O nivel de estudos secundarios representa o 57% do total, seguido de estudos técnicos-profesionais superiores (19%).

Cadro 8.14

Formación dirixida prioritariamente a desempregados/as. Participantes que rematan a acción formativa segundo sexo e idade. Galicia. 2016

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Ambos sexos					
Menor de 25 anos	160	139	120	173	592
De 25 a 34 anos	379	256	252	409	1.296
De 35 a máis anos	918	513	542	926	2.899
Total	1.457	908	914	1.508	4.787
Mulleres					
Menor de 25 anos	77	54	66	94	291
De 25 a 34 anos	203	136	126	216	681
De 35 a máis anos	546	275	341	538	1.700
Total mulleres	826	465	533	848	2.672
Homes					
De 35 a máis anos	83	85	54	79	301
De 35 a máis anos	176	120	126	193	615
De 35 a máis anos	372	238	201	388	1.199
Total homes	631	443	381	660	2.115

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais.

O grupo de idade entre 35 e máis representan un 61% do total de persoas formadas. Este tramo de idade é maioritario tanto en mulleres coma en homes, e tanto na nosa Comunidade Autónoma coma a nivel do Estado.

8.5. Outras iniciativas de formación

8.5.1 Permisos individuais de formación (PIF)

Cando a empresa conceda un PIF, entenderase cumprido o dereito ao permiso retribuído de 20 horas anuais de formación.

En Galicia os datos en 2017 son:

	Home	Muller	Total
Participantes	97	67	164
Horas de permiso	7.103	4.441	11.154

En España en 2017:

	Home	Muller	Total
Participantes	3.492	2.542	6.034
Horas de permiso	294.468	153.909	448.392

Tanto en España coma en Galicia é maior o número de participantes home e en consecuencia maior o número de horas de permiso de formación.

8.5.2. Formación en alternancia co emprego

Integrada polos programas públicos de emprego-formación, que inclúen os programas de escolas obradoiro, casas de oficios, obradoiros de emprego ou formación e emprego.

As escolas obradoiro e casas de oficios son programas públicos de emprego-formación que teñen como finalidade a inserción laboral de mozas e mozos sen emprego menores de 25 anos a través de formación en alternancia co emprego, a práctica profesional en ocupacións relacionadas coa recuperación patrimonial do patrimonio histórico, artístico, cultural ou natural.

Os obradoiros de emprego combinan formación e emprego dirixidos a desempregadas e desempregados de 25 ou máis anos, con dificultades de inserción laboral (persoas desempregadas de longa duración, maiores de 45 anos, mulleres, persoas con discapacidade...). Participan en obras ou servizos de utilidade pública recibindo unha formación relacionada coa actividade e cunha duración mínima de 6 meses e máxima dun ano.

Cadro 8.15

Escolas obradoiro, obradoiros de emprego e formación para o emprego. Alumnas e alumnos que participan, inscritos e que finalizan. Galicia/España. 2016

	Alumnas/os participantes			Alumnas/os inscritos			Alumnas/os que finalizan		
	Escolas obradoiro	Obradoiros de emprego	Formación para o emprego	Escolas obradoiro	Obradoiros de emprego	Formación para o emprego	Escolas obradoiro	Obradoiros de emprego	Formación para o emprego
España	3.001	8.203	9.489	1.767	3.866	4.642	1.452	5.445	4.649
Galicia	419	0	2.341	102	0	1.292	315	0	1.028

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborales.

Este cadro móstranos as alumnas e alumnos participantes (persoa desempregada que tomou parte nunha acción formativa), inscritas e inscritos (persoa desempregada que se inscribe nunha acción formativa) e que finalizan un programa de formación e emprego a nivel nacional e autonómico no ano 2016. Galicia representa o 13,3% das persoas participantes sobre o conxunto estatal.

A negociación colectiva

9

CAPÍTULO 9. A NEGOCIACIÓN COLECTIVA

Parte I.

A negociación colectiva en Galicia

9.1. Introducción e metodoloxía

A primeira parte deste capítulo recolle unha análise dos convenios colectivos asinados e revisados durante os anos 2016 e 2017 en Galicia, centrándose na súa distribución segundo os ámbitos territorial, funcional, temporal e persoal así como nos datos que recollen respecto do incremento salarial e a xornada.

A análise máis pormenorizada das cláusulas doutro tipo que recollen os convenios asinados nestes anos poderá consultarse no informe da “Situación da Negociación Colectiva en Galicia 2016 - 2017” que tamén elabora este Consello.

O criterio de inclusión que se utiliza é o da vixencia económica, polo que os convenios que se teñen en conta son os asinados e revisados en 2016 e 2017 que teñen vixencia e efectos económicos durante cada un destes anos así como os convenios asinados ou revisados nos últimos días dos anos anteriores que teñen vixencia e inicio de efectos neses anos. Non se consideraron aqueles convenios que, aínda que foron asinados ou revisados durante os anos 2016 e 2017, non teñen efectos económicos para cada un destes anos.

Tense en conta a negociación colectiva estatutaria, de eficacia xeral, os pactos extraestatutarios e os acordos reguladores para persoal funcionario e pactos de tipo mixto que regulan de xeito unitario a todo tipo de persoal que presta servizos nas distintas administracións públicas, na medida en que se ten coñecemento deles.

Os datos estatísticos que figuran neste informe foron elaborados tendo en conta o contido dos convenios colectivos e o establecido nas follas estatísticas que de xeito preceptivo os acompañan.

Desde a posta en marcha do programa REGCON para o rexistro e depósito de convenios e acordos colectivos de traballo por medios telemáticos, a información extráese directamente do programa desde este Consello.

Para o cálculo da media ponderada do incremento salarial pactado tivéronse en conta os incrementos salariais indicados nos convenios de xeito porcentual e as cláusulas de revisión salarial recollidas neles de igual xeito, sen ter en conta os incrementos lineais ou os convenios nos que se indican varios incrementos.

Para determinar a xornada media pactada tivéronse en conta unicamente os convenios que a regulan de xeito anual, que foron 93 o ano 2016 (o 70,99% do total de convenios asinados e revisados nese ano) e 99 no ano 2017 (o 59,28% do total de convenios asinados e revisados nese ano).

Inclúese así mesmo unha análise das inaplicacións rexistradas en 2016 e 2017 e da situación da ultraactividade a 31 de decembro de 2017 dos convenios colectivos de sector en Galicia que se acompañan como anexos a este capítulo.

A segunda parte do capítulo refírese aos convenios de ámbito superior ao da Comunidade Autónoma que afectan a persoas traballadoras en Galicia.

A información recóllese dos convenios publicados no BOE que teñen vixencia para os anos 2016 e 2017 ou posterior, combinando esta información coa extraída do programa REGCON co fin de recoller só os que afectan a persoas traballadoras nalgunha das catro provincias galegas.

Nos convenios de sector o dato do número de persoas traballadoras ás que afectan foi elaborado polo IGE baseándose no traballo realizado neste Consello no que se recollen os CNAE's incluídos no ámbito de aplicación dos ditos convenios.

A fonte dos datos remitidos polo IGE son as Contas de cotización á Seguridade Social (Tesourería Xeral da Seguridade Social).

Nos convenios de empresa estes datos recóllense dos extraídos do programa REGCON e/ou contactando directamente cos departamentos de recursos humanos das empresas.

9.2. Estrutura da negociación colectiva

O número de convenios colectivos que existen en Galicia a 31 de decembro de 2017 é de 977, xa sexan vixentes ou prorrogados tacitamente, e afectan a 437.895 persoas traballadoras.

No Cadro 9.1 pode apreciarse a evolución no período 2012 – 2017.

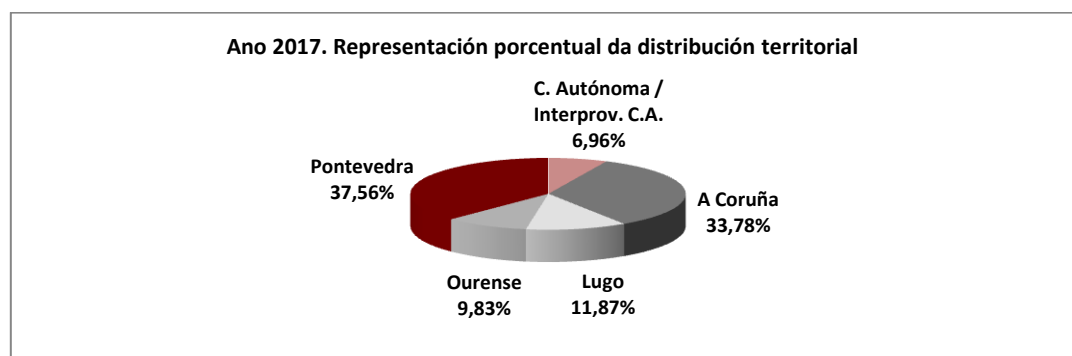
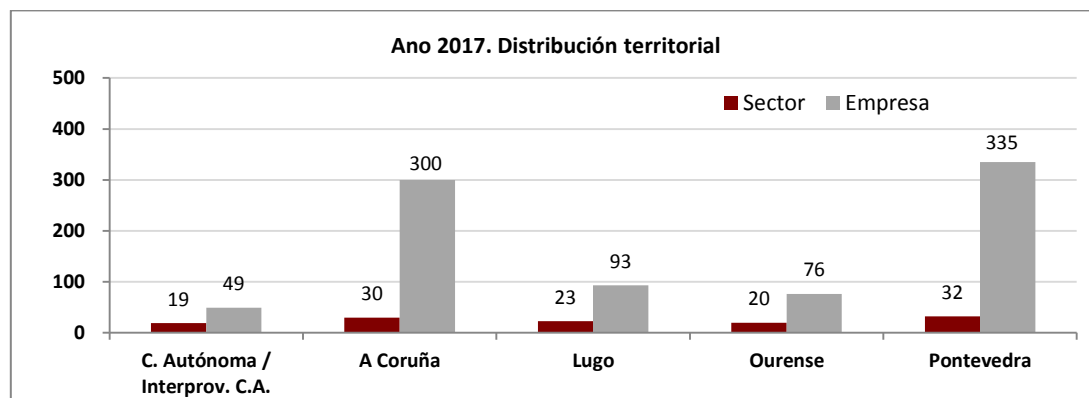
Cadro 9.1

Evolución da estrutura global da negociación colectiva. Por provincias. Galicia. 2012 - 2017

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	19	31	23	21	32	126
Empresa	46	246	74	66	283	715
Total 2012	65	277	97	87	315	841
Sector	17	30	23	20	32	122
Empresa	46	255	78	68	291	738
Total 2013	63	285	101	88	323	860
Sector	17	30	23	20	32	122
Empresa	48	272	83	69	302	774
Total 2014	65	302	106	89	334	896
Sector	17	30	23	20	32	122
Empresa	50	281	84	72	307	794
Total 2015	67	311	107	92	339	916
Sector	17	30	23	20	32	122
Empresa	50	294	87	72	320	823
Total 2016	67	324	110	92	352	945
Sector	19	30	23	20	32	124
Empresa	49	300	93	76	335	853
Total 2017	68	330	116	96	367	977

Neste cómputo total contabilízanse convenios colectivos e acordos reguladores

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Refírense estes datos a convenios de empresa e de sector negociados en Galicia, incluíndo neste total tamén aqueles pactos de eficacia limitada e acordos reguladores dos que se ten coñecemento.

Durante o ano 2016 asináronse e/ou revisáronse 131 convenios colectivos (115 convenios asinados e 16 revisados), dos que 20 son de sector (15 asinados e 5 revisados) e 111 son de empresa (100 asinados e 11 revisados).

Os convenios colectivos asinados e/ou revisados durante o ano 2017 foron 167 (139 convenios asinados e 28 revisados), dos que 30 son de sector (22 asinados e 8 revisados) e 137 son de empresa (117 asinados e 22 revisados).

Os Cadros 9.2 (2016) e 9.2 (2017) reflicten estes datos por provincias.

Cadro 9.2 (2016)

Convenios asinados e revisados. Galicia. Ano 2016.

	CONVENIOS ASINADOS			CONVENIOS REVISADOS			TOTAL ASINADOS E REVISADOS		
	Empresa	Sector	Total	Empresa	Sector	Total	Empresa	Sector	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.									
Núm. Convenios	6	2	8	0	1	1	6	3	9
Núm. Traballad.	2.040	4.211	6.251	0	866	866	2.040	5.077	7.117
Homes	553	2.269	2.822		648	648	553	2.917	3.470
Mulleres	1.487	1.942	3.429		218	218	1.487	2.160	3.647
A Coruña									
Núm. Convenios	33	0	33	2	3	5	35	3	38
Núm. Traballad.	2.951	0	2.951	192	38.850	39.042	3.143	38.850	41.993
Homes	2.222		2.222	176	37.740	37.916	2.398	37.740	40.138
Mulleres	729		729	16	1.110	1.126	745	1.110	1.855
Lugo									
Núm. Convenios	11	5	16	3	0	3	14	5	19
Núm. Traballad.	307	6.377	6.684	124	0	124	431	6.377	6.808
Homes	242	5.006	5.248	77		77	319	5.006	5.325
Mulleres	65	1.371	1.436	47		47	112	1.371	1.483
Ourense									
Núm. Convenios	6	0	6	0	1	1	6	1	7
Núm. Traballad.	626	0	626	0	4.425	4.425	626	4.425	5.051
Homes	569		569		3.894	3.894	569	3.894	4.463
Mulleres	57		57		531	531	57	531	588
Pontevedra									
Núm. Convenios	44	8	52	6	0	6	50	8	58
Núm. Traballad.	9.002	13.636	22.638	795	0	795	9.797	13.636	23.433
Homes	6.917	8.259	15.176	611		611	7.528	8.259	15.787
Mulleres	2.085	5.377	7.462	184		184	2.269	5.377	7.646
Galicia									
Núm. Convenios	100	15	115	11	5	16	111	20	131
Núm. Traballad.	14.926	24.224	39.150	1.111	44.141	45.252	16.037	68.365	84.402
Homes	10.503	15.534	26.037	864	42.282	43.146	11.367	57.816	69.183
Mulleres	4.423	8.690	13.113	247	1.859	2.106	4.670	10.549	15.219

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.2 (2017)

Convenios asinados e revisados. Galicia. Ano 2017.

		CONVENIOS ASINADOS			CONVENIOS REVISADOS			TOTAL ASINADOS E REVISADOS		
		Empresa	Sector	Total	Empresa	Sector	Total	Empresa	Sector	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.										
	Núm. Convenios	2	4	6	1	4	5	3	8	11
	Núm. Traballad.	1.825	17.235	19.060	533	3.891	4.424	2.358	21.126	23.484
	Homes	1.519	6.639	8.158	432	2.013	2.445	1.951	8.652	10.603
	Mulleres	306	10.596	10.902	101	1.878	1.979	407	12.474	12.881
A Coruña										
	Núm. Convenios	28	9	37	5	0	5	33	9	42
	Núm. Traballad.	2.417	74.929	77.346	335	0	335	2.752	74.929	77.681
	Homes	1.822	40.263	42.085	227		227	2.049	40.263	42.312
	Mulleres	595	34.666	35.261	108		108	703	34.666	35.369
Lugo										
	Núm. Convenios	14	1	15	2	0	2	16	1	17
	Núm. Traballad.	423	2.960	3.383	103	0	103	526	2.960	3.486
	Homes	330	444	774	32		32	362	444	806
	Mulleres	93	2.516	2.609	71		71	164	2.516	2.680
Ourense										
	Núm. Convenios	8	5	13	2	1	3	10	6	16
	Núm. Traballad.	218	14.650	14.868	372	600	972	590	15.250	15.840
	Homes	140	10.555	10.695	321	400	721	461	10.955	11.416
	Mulleres	78	4.095	4.173	51	200	251	129	4.295	4.424
Pontevedra										
	Núm. Convenios	65	3	68	10	3	13	75	6	81
	Núm. Traballad.	5.781	42.589	48.370	5.828	26.500	32.328	11.609	69.089	80.698
	Homes	4.242	34.789	39.031	4.719	21.300	26.019	8.961	56.089	65.050
	Mulleres	1.539	7.800	9.339	1.109	5.200	6.309	2.648	13.000	15.648
Galicia										
	Núm. Convenios	117	22	139	20	8	28	137	30	167
	Núm. Traballad.	10.664	152.363	163.027	7.171	30.991	38.162	17.835	183.354	201.189
	Homes	8.053	92.690	100.743	5.731	23.713	29.444	13.784	116.403	130.187
	Mulleres	2.611	59.673	62.284	1.440	7.278	8.718	4.051	66.951	71.002

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

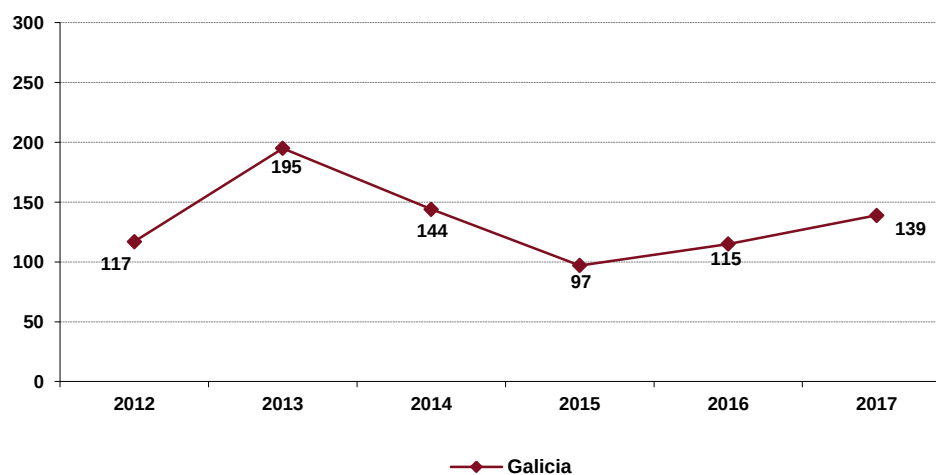
Nos Cadros 9.3a e 9.3b pode apreciarse a evolución no número de convenios asinados e revisados no período 2012 – 2017.

Cadro 9.3a

**Evolución dos convenios colectivos asinados. Por provincias.
Galicia. 2012 - 2017**

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	4	2	0	4	4	14
Empresa	5	29	10	3	56	103
Total 2012	9	31	10	7	60	117
Sector	4	11	4	6	16	41
Empresa	10	45	17	9	73	154
Total 2013	14	56	21	15	89	195
Sector	1	4	3	2	5	15
Empresa	4	38	15	4	68	129
Total 2014	5	42	18	6	73	144
Sector	3	1	1	1	4	10
Empresa	6	24	6	10	41	87
Total 2015	9	25	7	11	45	97
Sector	2	0	5	0	8	15
Empresa	6	33	11	6	44	100
Total 2016	8	33	16	6	52	115
Sector	4	9	1	5	3	22
Empresa	2	28	14	8	65	117
Total 2017	6	37	15	13	68	139

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

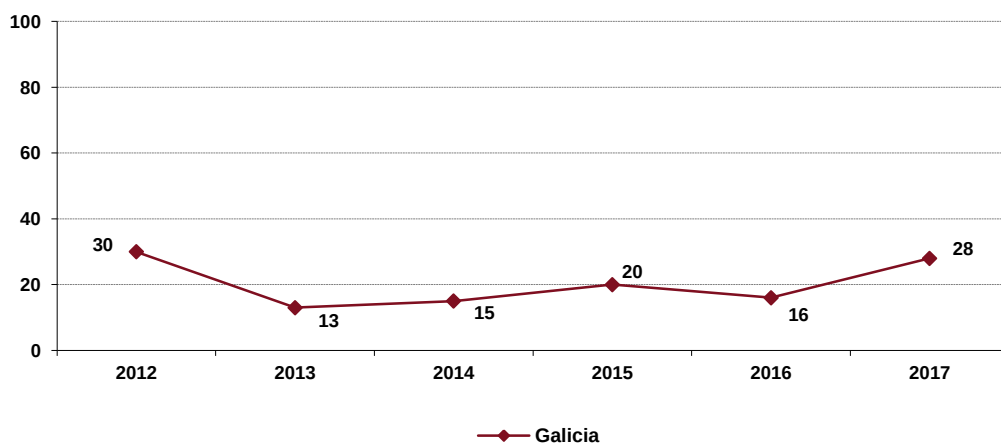

Cadro 9.3b

**Evolución dos convenios colectivos revisados.
Por provincias. Galicia. 2012 - 2017**

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	3	2	7	4	0	16
Empresa	0	2	3	2	7	14
Total 2012	3	4	10	6	7	30
Sector	2	0	0	0	1	3
Empresa	0	2	2	0	6	10
Total 2013	2	2	2	0	7	13
Sector	1	2	0	0	0	3
Empresa	0	1	5	2	4	12
Total 2014	1	3	5	2	4	15
Sector	1	2	4	0	2	9
Empresa	0	1	3	1	6	11
Total 2015	1	3	7	1	8	20
Sector	1	3	0	1	0	5
Empresa	0	2	3	0	6	11
Total 2016	1	5	3	1	6	16
Sector	4	0	0	1	3	8
Empresa	1	5	2	2	10	20
Total 2017	5	5	2	3	13	28

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo se pode apreciar con maior detalle nos cadros que seguen a continuación (Cadros 9.4 e 9.4bis para 2016 e 2017), asináronse por primeira vez 31 convenios en 2016 e 34 en 2017.

Os convenios asinados en 2016 son todos de empresa e afectan a 719 persoas traballadoras, das que 527 homes e 192 mulleres.

Os 34 asinados en 2017 afectan a 9.268 persoas traballadoras (5.006 homes e 4.262 mulleres) e deles 2 son de sector (o de Orquestras de verbena de Galicia e o Acordo marco galego do sector do transporte de viaxeiros por estrada).

Cadro 9.4 (2016)

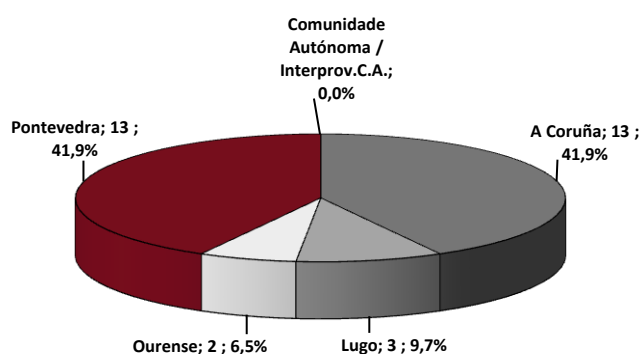
Convenios colectivos de sector e empresa asinados por vez primeira. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2016.

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agríc. e Pesca	-		-		-	0
Industria	-		-		-	0
Construción	-		-		-	0
Servizos	-		-		-	0
Total	0	-	0	-	0	0

Empresa	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agríc. e Pesca	-	-	-	-	-	0
Industria	-	4	2	-	3	9
Construción	-	1	-	-	-	1
Servizos	-	8	1	2	10	21
Total	0	13	3	2	13	31

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Convenios colectivos negociados por primeira vez. Porcentaxe provincial. Ano 2016.

Cadro 9.4 (2017)

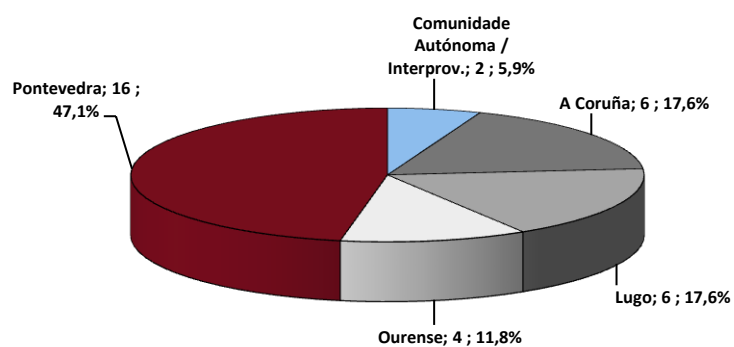
Convenios colectivos de sector e empresa asinados por vez primeira. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2017.

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agric. e Pesca	-	-	-	-	-	0
Industria	-	-	-	-	-	0
Construción	-	-	-	-	-	0
Servizos	2	-	-	-	-	2
Total	2	0	-	0	-	2

Empresa	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agric. e Pesca	-	-	-	-	1	1
Industria	-	3	2	2	5	12
Construción	-	-	2	-	-	2
Servizos	-	3	2	2	10	17
Total	-	6	6	4	16	32

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Convenios colectivos negociados por primeira vez. Porcentaxe provincial. Ano 2017.

Cadro 9.4bis (2016)

Convenios colectivos asinados por primeira vez. Galicia. 2016.

		EMPRESA	SECTOR	TOTAL
C. Autónoma / Interprov. C.A.				
	Núm. Convenios	0	0	0
	Núm. Traballad.	0	0	0
	Homes			
	Mulleres			
A Coruña				
	Núm. Convenios	13	0	13
	Núm. Traballad.	347	0	347
	Homes	252		252
	Mulleres	95		95
Lugo				
	Núm. Convenios	3	0	3
	Núm. Traballad.	107	0	107
	Homes	86		86
	Mulleres	21		21
Ourense				
	Núm. Convenios	2	0	2
	Núm. Traballad.	35	0	35
	Homes	33		33
	Mulleres	2		2
Pontevedra				
	Núm. Convenios	13	0	13
	Núm. Traballad.	230	0	230
	Homes	156		156
	Mulleres	74		74
Galicia				
	Núm. Convenios	31	0	31
	Núm. Traballad.	719	0	719
	Homes	527		527
	Mulleres	192		192

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.4bis (2017)

Convenios colectivos asinados por primeira vez. Galicia. 2017.

		EMPRESA	SECTOR	TOTAL
C. Autónoma / Interprov. C.A.				
	Núm. Convenios	0	2	2
	Núm. Traballad.	0	8.185	8.185
	Homes		4.325	4.325
	Mulleres		3.860	3.860
A Coruña				
	Núm. Convenios	6	0	6
	Núm. Traballad.	446	0	446
	Homes	231		231
	Mulleres	215		215
Lugo				
	Núm. Convenios	6	0	6
	Núm. Traballad.	98	0	98
	Homes	85		85
	Mulleres	13		13
Ourense				
	Núm. Convenios	4	0	4
	Núm. Traballad.	99	0	99
	Homes	46		46
	Mulleres	53		53
Pontevedra				
	Núm. Convenios	16	0	16
	Núm. Traballad.	440	0	440
	Homes	319		319
	Mulleres	121		121
Galicia				
	Núm. Convenios	32	2	34
	Núm. Traballad.	1.083	8.185	9.268
	Homes	681	4.325	5.006
	Mulleres	402	3.860	4.262

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Se ademais dos convenios asinados nestes anos se teñen en conta os convenios asinados en anos anteriores con vixencia para 2017 ou posterior, o número de convenios con vixencia expresa para 2017 é de 289.

Estes convenios afectan a 206.643 persoas traballadoras e deles 35 son de sector (o 28,23% do total dos convenios de sector existentes) e afectan a 178.717 persoas

traballadoras e 254 son de empresa (o 29,78% do total dos de empresa existentes) e afectan a 27.926 persoas traballadoras.

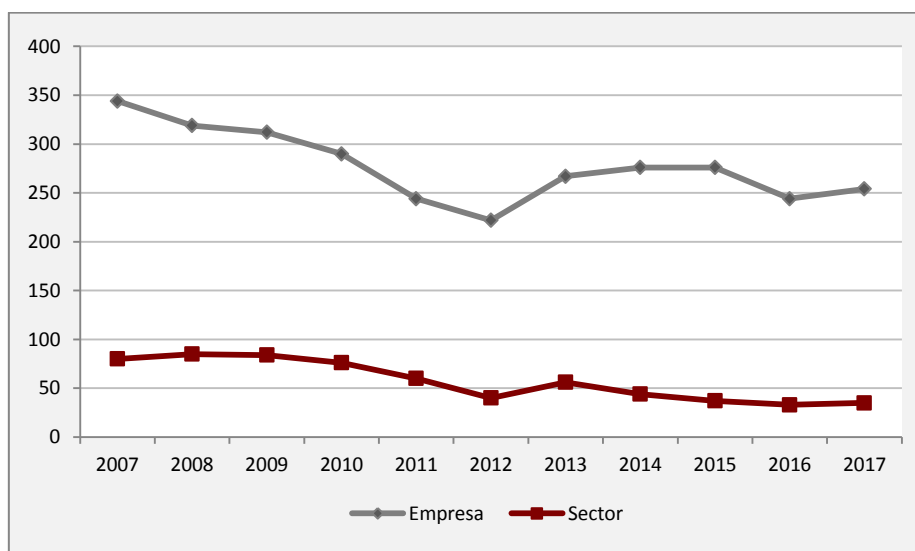
O Cadro 9.5 recolle a evolución dos convenios con vixencia expresa no período 2007 – 2017.

Cadro 9.5

Evolución convenios con vixencia expresa. Galicia. 2007 - 2017

	Empresa	Sector	Total	Núm. Traballad.
2007	344	80	424	410.501
2008	319	85	404	399.140
2009	312	84	396	407.891
2010	290	76	366	271.855
2011	244	60	304	261.557
2012	222	40	262	131.172
2013	267	56	323	298.486
2014	276	44	320	264.723
2015	276	37	313	211.164
2016	244	33	277	135.558
2017	254	35	289	206.643

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.3. Ámbitos de aplicación

9.3.1. Funcional

Dos 131 convenios asinados ou revisados no ano 2016, o 15,27% son de sector (20 convenios) e o 84,73% de empresa (111 convenios).

No ano 2017, dos 167 convenios asinados ou revisados, o 17,96% son de sector (30 convenios) e o 82,04% de empresa (137 convenios).

Tal e como veremos na análise do ámbito persoal, a maioría das persoas traballadoras e das empresas están afectadas por convenios de sector.

Segundo se pode apreciar nos Cadros 9.6 (2016) e 9.6 (2017), concéntranse estes convenios no sector servizos e na industria.

Cadro 9.6 (2016)

Convenios colectivos asinados e revisados. Por sector e grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2016.

	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Convenios de sector asinados	-	-	-	2	2
Convenios de sector revisados	-	-	-	1	1
Convenios de empresa asinados	-	-	-	6	6
Convenios de empresa revisados	-	-	-	-	0
A Coruña					
Convenios de sector asinados	-	-	-	-	0
Convenios de sector revisados	-	1	2	-	3
Convenios de empresa asinados	-	17	1	15	33
Convenios de empresa revisados	-	1	-	1	2
Lugo					
Convenios de sector asinados	-	2	1	2	5
Convenios de sector revisados	-	-	-	-	0
Convenios de empresa asinados	-	4	-	7	11
Convenios de empresa revisados	-	1	-	2	3
Ourense					
Convenios de sector asinados	-	-	-	-	0
Convenios de sector revisados	-	-	1	-	1
Convenios de empresa asinados	-	2	-	4	6
Convenios de empresa revisados	-	-	-	-	0
Pontevedra					
Convenios de sector asinados	-	4	-	4	8
Convenios de sector revisados	-	-	-	-	0
Convenios de empresa asinados	-	22	-	22	44
Convenios de empresa revisados	-	3	-	3	6
Galicia					
Convenios de sector asinados	0	6	1	8	15
Convenios de sector revisados	0	1	3	1	5
Convenios de empresa asinados	0	45	1	54	100
Convenios de empresa revisados	0	5	0	6	11

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.6 (2017)

**Convenios colectivos asinados e revisados. Por sector e grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores.
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2017.**

	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Convenios de sector asinados	-	1	-	3	4
Convenios de sector revisados	-	-	-	4	4
Convenios de empresa asinados	-	1	-	1	2
Convenios de empresa revisados	-	1	-	-	1
A Coruña					
Convenios de sector asinados	-	4	-	5	9
Convenios de sector revisados	-	-	-	-	0
Convenios de empresa asinados	-	16	-	12	28
Convenios de empresa revisados	-	3	-	2	5
Lugo					
Convenios de sector asinados	-	-	-	1	1
Convenios de sector revisados	-	-	-	-	0
Convenios de empresa asinados	-	7	2	5	14
Convenios de empresa revisados	-	1	-	1	2
Ourense					
Convenios de sector asinados	-	2	-	3	5
Convenios de sector revisados	-	1	-	-	1
Convenios de empresa asinados	-	3	-	5	8
Convenios de empresa revisados	-	1	-	1	2
Pontevedra					
Convenios de sector asinados	-	2	-	1	3
Convenios de sector revisados	-	1	1	1	3
Convenios de empresa asinados	2	40	-	23	65
Convenios de empresa revisados	-	3	-	7	10
Galicia					
Convenios de sector asinados	0	9	0	13	22
Convenios de sector revisados	0	2	1	5	8
Convenios de empresa asinados	2	67	2	46	117
Convenios de empresa revisados	0	9	0	11	20

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

A distribución destes convenios por provincias e por seccións da CNAE 2009 para cada un destes anos pode apreciarse no Cadro 9.6bis (2016) e Cadro 9.6bis (2017).

Cadro 9.6bis (2016)

Convenios colectivos asinados e revisados. Por provincias e seccións da CNAE 2009. Galicia. 2016.

TOTAL CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS EN 2016	C. Autónoma/ Interprov.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
SECCIÓN CNAE 2009						
A Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	-	-	-	-	-	0
B Industrias extractivas	-	-	-	-	1	1
C Industria manufacturera	-	10	5	2	26	43
D Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	-	1	-	-	-	1
E Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación	-	8	2	-	2	12
F Construción	-	3	1	1	-	5
G Comercio por xunto e ao retalho; reparación de vehículos de motor e motocicletas	-	3	3	-	8	14
H Transporte e almacenamento	2	5	3	2	10	22
I Hostalería	1	2	-	-	-	3
J Información e comunicacións	-	-	-	-	-	0
K Actividades financeiras e de seguros	-	-	-	-	-	0
L Actividades inmobiliarias	-	-	-	-	-	0
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	1	2	1	-	-	4
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	-	1	3	-	2	6
O Administración Pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	-	-	-	1	1	2
P Educación	-	-	-	-	-	0
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	1	1	-	1	1	4
R Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	2	2	1	-	6	11
S Outros servizos	2	-	-	-	1	3
T Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio	-	-	-	-	-	0
U Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	-	-	-	-	-	0

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.6bis (2017)

Convenios colectivos asinados e revisados. Por provincias e seccións da CNAE 2009. Galicia. 2017.

TOTAL CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS EN 2017	C. Autónoma/ Interprov.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
SECCIÓN CNAE 2009						
A Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	-	-	-	-	2	2
B Industrias extractivas	1	1	-	-	-	2
C Industria manufacturera	1	10	4	7	35	57
D Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	-	-	-	-	-	0
E Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación	1	12	4	-	11	28
F Construción	-	-	2	-	1	3
G Comercio por xunto e ao retalho; reparación de vehículos de motor e motocicletas	1	1	1	4	9	16
H Transporte e almacenamento	1	4	2	-	10	17
I Hostalería	-	1	-	-	-	1
J Información e comunicacións	-	3	-	-	1	4
K Actividades financeiras e de seguros	-	-	-	-	-	0
L Actividades inmobiliarias	-	-	-	-	-	0
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	1	1	1	-	1	4
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	-	3	3	1	2	9
O Administración Pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	-	2	-	3	6	11
P Educación	-	-	-	-	-	0
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	1	3	-	1	-	5
R Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	2	-	-	-	3	5
S Outros servizos	2	1	-	-	-	3
T Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio	-	-	-	-	-	0
U Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	-	-	-	-	-	0

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.3.2. Territorial

Igual que en anos anteriores o ámbito territorial de negociación máis empregado foi o provincial, tan só o 6,87% dos convenios asinados e/ou revisados en 2016 e o 6,59% dos convenios asinados e/ou revisados en 2017 foron de ámbito superior á provincia.

Por provincias, tal e como ven sendo habitual, Pontevedra é a que tivo máis actividade negociadora, o 44,27% do total en 2016 e o 48,50% do total en 2017, seguida da Coruña cun 29,01% en 2016 e un 25,15% en 2017.

9.3.3. Persoal

Os convenios asinados e revisados en Galicia no ano 2016 afectaron a 84.402 persoas traballadoras, das que 69.183 son homes e 15.219 mulleres [Cadros 9.7 (2016) e 9.8 (2016)].

O 81% teñen reguladas as súas condicións de traballo por convenios de sector.

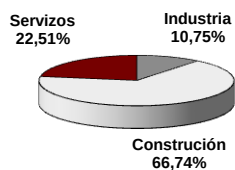
Cadro 9.7 (2016)

Persoas traballadoras e empresas afectadas por convenios colectivos asinados e revisados. Sector. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2016.

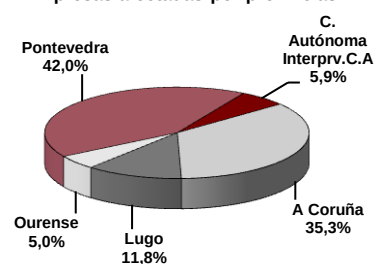
	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Núm. Empresas	-	-	-	266	266
Núm. Traballad.	-	-	-	5.077	5.077
Homes				2.917	2.917
Mulleres				2.160	2.160
A Coruña					
Núm. Empresas	-	35	1.700	-	1.735
Núm. Traballad.	-	350	38.500	-	38.850
Homes		340	37.400		37.740
Mulleres		10	1.100		1.110
Lugo					
Núm. Empresas	-	1.178	850	275	2.303
Núm. Traballad.	-	2.696	2.700	981	6.377
Homes		1.911	2.500	595	5.006
Mulleres		785	200	386	1.371
Ourense					
Núm. Empresas	-	-	898	-	898
Núm. Traballad.	-	-	4.425	-	4.425
Homes			3.894		3.894
Mulleres			531		531
Pontevedra					
Núm. Empresas	-	486	-	1.565	2.051
Núm. Traballad.	-	4.306	-	9.330	13.636
Homes		3.864		4.395	8.259
Mulleres		442		4.935	5.377
Galicia					
Núm. Empresas	0	1.699	3.448	2.106	7.253
Núm. Traballad.	0	7.352	45.625	15.388	68.365
Homes		6.115	43.794	7.907	57.816
Mulleres		1.237	1.831	7.481	10.549

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

**Convenios de sector
Trabajadores/as afectados/as
por sectores económicos**

Empresas afectadas por provincias

O sector da construción é, nos convenios de sector, o que agrupa o maior número de persoas traballadoras no ano 2016 (66,74%).

Por provincias o maior número de persoas traballadoras afectadas pola negociación deste ano corresponde á Coruña seguida de Pontevedra.

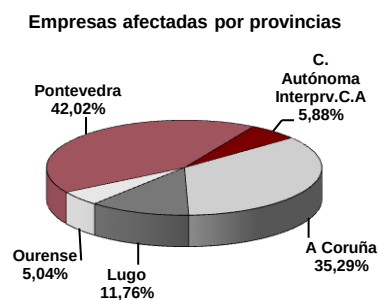
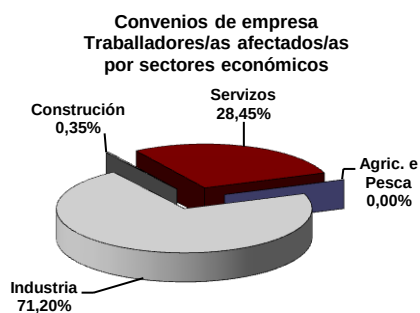
No que a empresas se refire, a negociación colectiva de 2016 afectou a 7.372 empresas.

Cadro 9.8 (2016)

Persoas traballadoras e empresas afectadas por convenios colectivos asinados e revisados.
Grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2016.

	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Núm. Empresas	-	-	-	7	7
Núm. Traballad.	-	-	-	2.040	2.040
Homes				553	553
Mulleres				1.487	1.487
A Coruña					
Núm. Empresas	-	25	1	16	42
Núm. Traballad.	-	2.311	56	776	3.143
Homes		1.821	46	531	2.398
Mulleres		490	10	245	745
Lugo					
Núm. Empresas	-	5	-	9	14
Núm. Traballad.	-	234	-	197	431
Homes		171		148	319
Mulleres		63		49	112
Ourense					
Núm. Empresas	-	2	-	4	6
Núm. Traballad.	-	468	-	158	626
Homes		424		145	569
Mulleres		44		13	57
Pontevedra					
Núm. Empresas	-	25	-	25	50
Núm. Traballad.	-	8.406	-	1.391	9.797
Homes		6.614		914	7.528
Mulleres		1.792		477	2.269
Galicia					
Núm. Empresas	0	57	1	61	119
Núm. Traballad.	0	11.419	56	4.562	16.037
Homes	0	9.030	46	2.291	11.367
Mulleres	0	2.389	10	2.271	4.670

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

No ano 2017 os convenios asinados e revisados en Galicia afectaron a 201.189 persoas traballadoras, das que 130.187 son homes e 71.002 mulleres [Cadros 9.7 (2017) e 9.8 (2017)].

O 91,14% teñen reguladas as súas condicións de traballo por convenios de sector.

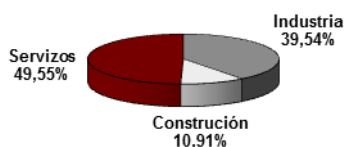
Cadro 9.7 (2017)

**Persoas traballadoras e empresas afectadas por convenios colectivos asinados e revisados. Sector.
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2017.**

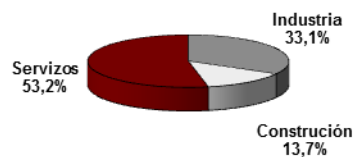
	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Núm. Empresas	-	50	-	4.233	4.283
Núm. Traballad.	-	2.400	-	18.726	21.126
Homes		1.920		6.732	8.652
Mulleres		480		11.994	12.474
A Coruña					
Núm. Empresas	-	3.138	-	5.755	8.893
Núm. Traballad.	-	25.717	-	49.212	74.929
Homes		23.684		16.579	40.263
Mulleres		2.033		32.633	34.666
Lugo					
Núm. Empresas	-	-	-	51	51
Núm. Traballad.	-	-	-	2.960	2.960
Homes				444	444
Mulleres				2.516	2.516
Ourense					
Núm. Empresas	-	600	-	410	1.010
Núm. Traballad.	-	10.800	-	4.450	15.250
Homes		9.475		1.480	10.955
Mulleres		1.325		2.970	4.295
Pontevedra					
Núm. Empresas	-	3.464	3.000	1.200	7.664
Núm. Traballad.	-	33.589	20.000	15.500	69.089
Homes		27.589	19.000	9.500	56.089
Mulleres		6.000	1.000	6.000	13.000
Galicia					
Núm. Empresas	0	7.252	3.000	11.649	21.901
Núm. Traballad.	0	72.506	20.000	90.848	183.354
Homes		62.668	19.000	34.735	116.403
Mulleres		9.838	1.000	56.113	66.951

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

**Convenios de sector
Traballadores/as afectados/as
por sectores económicos**

Empresas afectadas por sectores económicos

O sector servizos é, nos convenios de sector, o que agrupa o maior número de persoas traballadoras no ano 2017 (49,55%).

Por provincias o maior número de persoas traballadoras afectadas pola negociación deste ano corresponde a Pontevedra seguida da Coruña.

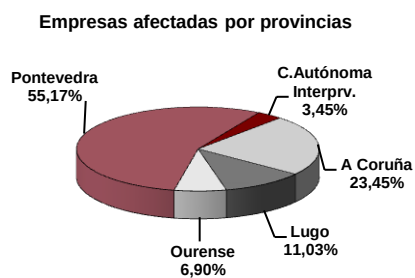
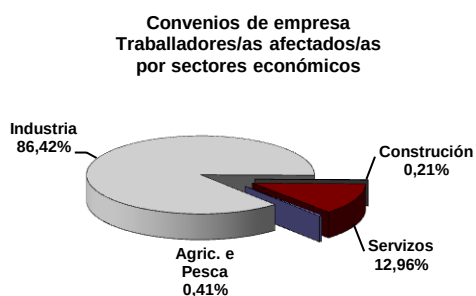
No que a empresas se refire, a negociación colectiva de 2017 afectou a 22.046 empresas.

Cadro 9.8 (2017)

Persoas traballadoras e empresas afectadas por convenios colectivos asinados e revisados.
Grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2017.

	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Núm. Empresas	-	4	-	1	5
Núm. Traballad.	-	2.289	-	69	2.358
Homes		1.895		56	1.951
Mulleres		394		13	407
A Coruña					
Núm. Empresas	-	19	-	15	34
Núm. Traballad.	-	2.164	-	588	2.752
Homes		1.727		322	2.049
Mulleres		437		266	703
Lugo					
Núm. Empresas	-	8	2	6	16
Núm. Traballad.	-	264	37	225	526
Homes		159	33	170	362
Mulleres		105	4	55	164
Ourense					
Núm. Empresas	-	4	-	6	10
Núm. Traballad.	-	434	-	156	590
Homes		372		89	461
Mulleres		62		67	129
Pontevedra					
Núm. Empresas	2	43	-	35	80
Núm. Traballad.	73	10.262	-	1.274	11.609
Homes	44	8.019		898	8.961
Mulleres	29	2.243		376	2.648
Galicia					
Núm. Empresas	2	78	2	63	145
Núm. Traballad.	73	15.413	37	2.312	17.835
Homes	44	12.172	33	1.535	13.784
Mulleres	29	3.241	4	777	4.051

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Os Cadros 9.9 (2016 e 2017) e 9.10 (2016 e 2017) agrupan os convenios de sector asinados e revisados en 2016 e 2017 en función do número de persoas traballadoras e de empresas ás que afecta cada convenio.

Nos cadros que se refiren ao ano 2016 pode observarse que o maior número de convenios de sector asinados ou revisados nese ano concéntrase no tramo que afecta entre 101 e 500 persoas traballadoras (6 convenios, un 30%) seguido do tramo entre 1.001 e 3.000 persoas traballadoras (5 convenios, un 25%). No tramo entre 3.001 e 5.000 persoas traballadoras atópanse 4 convenios, un 20%.

Tendo en conta o número de empresas afectadas nos convenios colectivos de sector asinados e revisados en 2016, obsérvase que o maior número de convenios está comprendido no tramo de 0 a 50 empresas (7 convenios, un 35%), seguido dos tramos de 101 a 500 empresas e de 501 a 1.000 empresas (4 convenios, o 20% cada un deles).

Cadro 9.9 (2016)

**Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Sector.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2016.**

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-50 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
51-100 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	12,50	1	5,00
101-500 trab.	1	33,33	1	33,33	2	40,00	-	0,00	2	25,00	6	30,00
501-1.000 trab.	1	33,33	-	0,00	1	20,00	-	0,00	1	12,50	3	15,00
1.001-3.000 trab.	-	0,00	1	33,33	2	40,00	-	0,00	2	25,00	5	25,00
3.001-5.000 trab.	1	33,33	-	0,00	-	0,00	1	100,00	2	25,00	4	20,00
5.001-10.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
10.001-20.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
+20.000 trab.	-	0,00	1	33,33	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	5,00
Total convenios	3	100	3	100	5	100	1	100	8	100	20	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.10 (2016)

**Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de empresas afectadas. Sector.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2016.**

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-50 empresas	1	33,33	1	33,33	2	40,00	-	0,00	3	37,50	7	35,00
51-100 empresas	1	33,33	1	33,33	-	0,00	-	0,00	1	12,50	3	15,00
101-500 empresas	1	33,33	-	0,00	1	20,00	-	0,00	2	25,00	4	20,00
501-1.000 empresas	-	0,00	-	0,00	1	20,00	1	100,00	2	25,00	4	20,00
1.001-2.000 empresas	-	0,00	1	33,33	1	20,00	-	0,00	-	0,00	2	10,00
+ de 2.000 empresas	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
Total convenios	3	100	3	100	5	100	1	100	8	100	20	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Polo que respecta ao ano 2017 o maior número de convenios de sector asinados ou revisados concéntrase no tramo que afecta entre 1.001 e 3.000 persoas traballadoras (8 convenios, un 26,67%).

Tendo en conta o número de empresas afectadas nos convenios de sector asinados e revisados en 2017, obsérvase que o maior número de convenios está comprendido no tramo de 101 a 500 empresas (12 convenios, un 40%), seguido do de 51 a 100 empresas (6 convenios, un 20%).

Cadro 9.9 (2017)

**Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Sector.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2017.**

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-50 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
51-100 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
101-500 trab.	2	25,00	-	0,00	-	0,00	2	33,33	-	0,00	4	13,33
501-1.000 trab.	1	12,50	-	0,00	-	0,00	2	33,33	1	16,67	4	13,33
1.001-3.000 trab.	2	25,00	3	33,33	1	100,00	1	16,67	1	16,67	8	26,67
3.001-5.000 trab.	2	25,00	1	11,11	-	0,00	-	0,00	1	16,67	4	13,33
5.001-10.000 trab.	1	12,50	2	22,22	-	0,00	1	16,67	-	0,00	4	13,33
10.001-20.000 trab.	-	0,00	2	22,22	-	0,00	-	0,00	2	33,33	4	13,33
+20.000 trab.	-	0,00	1	11,11	-	0,00	-	0,00	1	16,67	2	6,67
Total convenios	8	100	9	100	1	100	6	100	6	100	30	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.10 (2017)

**Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de empresas afectadas. Sector.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2017.**

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-50 empresas	1	12,50	1	11,11	-	0,00	1	16,67	-	0,00	3	10,00
51-100 empresas	3	37,50	-	0,00	1	100,00	1	16,67	1	16,67	6	20,00
101-500 empresas	3	37,50	3	33,33	-	0,00	4	66,67	2	33,33	12	40,00
501-1.000 empresas	-	0,00	3	33,33	-	0,00	-	0,00	1	16,67	4	13,33
1.001-2.000 empresas	-	0,00	1	11,11	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	3,33
+ de 2.000 empresas	1	12,50	1	11,11	-	0,00	-	0,00	2	33,33	4	13,33
Total convenios	8	100	9	100	1	100	6	100	6	100	30	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os Cadros 9.11 (2016 e 2017) agrupan os convenios de empresa asinados e revisados en 2016 e 2017 en función do número de persoas traballadoras ás que afecta cada convenio.

Neles pode apreciarse que o 45,05% dos convenios de empresa asinados e revisados en 2016 son convenios de empresas que teñen de 6 a 30 persoas traballadoras.

Os tramos seguintes neste ano 2016 son os dos convenios que afectan a empresas de 50 a 100 persoas traballadoras (18,02%) seguido do de 101 a 250 (un 16,22%) e do de 31 a 49 (un 10,81%).

Cadro 9.11 (2016)

**Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Empresa.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2016.**

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-5 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	16,67		0,00	1	0,90
6-30 trab.	1	16,67	16	45,71	10	71,43	2	33,33	21	42,00	50	45,05
31-49 trab.	1	16,67	2	5,71	1	7,14	1	16,67	7	14,00	12	10,81
50-100 trab.	2	33,33	6	17,14	3	21,43	-	0,00	9	18,00	20	18,02
101-250 trab.	-	0,00	8	22,86	-	0,00	1	16,67	9	18,00	18	16,22
251-500 trab.	1	16,67	3	8,57	-	0,00	1	16,67	2	4,00	7	6,31
501-750 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	2,00	1	0,90
751-1.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
1.001-2.000 trab.	1	16,67	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	0,90
2.001-3.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
+ 3.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	2,00	1	0,90
Total convenios	6	100	35	100	14	100	6	100	50	100	111	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Respecto dos convenios de empresa asinados e revisados en 2017, o 46,72 son convenios de empresas que teñen de 6 a 30 persoas traballadoras.

Os tramos seguintes neste ano 2017 son os dos convenios que afectan a empresas de 50 a 100 persoas traballadoras (17,52%) seguido do de 101 a 250 (un 14,60%) e do de 31 a 49 (un 12,41%).

Cadro 9.11 (2017)

**Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Empresa.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2017.**

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-5 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
6-30 trab.	-	0,00	13	39,39	11	68,75	7	70,00	33	44,00	64	46,72
31-49 trab.	-	0,00	3	9,09	2	12,50	1	10,00	11	14,67	17	12,41
50-100 trab.	1	33,33	8	24,24	2	12,50	1	10,00	12	16,00	24	17,52
101-250 trab.	-	0,00	7	21,21	1	6,25	-	0,00	12	16,00	20	14,60
251-500 trab.	-	0,00	2	6,06	-	0,00	1	10,00	4	5,33	7	5,11
501-750 trab.	1	33,33	-	0,00	-	0,00	-	0,00	2	2,67	3	2,19
751-1.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
1.001-2.000 trab.	1	33,33	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	0,73
2.001-3.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
+ 3.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	1,33	1	0,73
Total convenios	3	100	33	100	16	100	10	100	75	100	137	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O Cadro 9.12 (2016) reflicte o cadro de persoal medio das empresas afectadas pola negociación feita en 2016 que é de 11 persoas traballadoras por empresa, 9 por empresa nos convenios colectivos de sector e 135 nos de empresa.

Cadro 9.12 (2016)

Cadros de persoal medio das empresas afectadas pola negociación colectiva. Por provincias. Galicia. 2016.

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	19,1	22,4	2,8	4,9	6,6	9,4
Empresa	291,4	74,8	30,8	104,3	195,9	134,8
Total	26,1	23,6	2,9	5,6	11,2	11,4

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O Cadro 9.12 (2017) reflicte o cadro de persoal medio das empresas afectadas pola negociación feita en 2017 que é de 9 persoas traballadoras por empresa, 8 por empresa nos convenios colectivos de sector e 123 nos de empresa.

Cadro 9.12 (2017)

Cadros de persoal medio das empresas afectadas pola negociación colectiva. Por provincias. Galicia. 2017.

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	4,9	8,4	58,0	15,1	9,0	8,4
Empresa	471,6	80,9	32,9	59,0	145,1	123,0
Total	5,5	8,7	52,0	15,5	10,4	9,1

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.3.4. Temporal

Nos Cadros 9.13 (2016 e 2017) e 9.14 (2016 e 2017) pódense apreciar as vixencias medias dos convenios colectivos de sector e de empresa asinados nos anos 2016 e 2017.

No que se refire ao ano 2016, a vixencia que máis se repite nos 100 convenios de empresa asinados este ano é a de máis de 3 anos (o 47%) seguida da de 2 anos (o 24%) e 3 anos (o 18%). O 8% indican unha vixencia de 1 ano.

Nos 15 convenios de sector asinados en 2016 o 40% indican unha vixencia de 3 anos. Un 26,7% indican máis de 3 anos, o 20% indican unha vixencia de 1 ano e o 13,3% restante indican 2 anos.

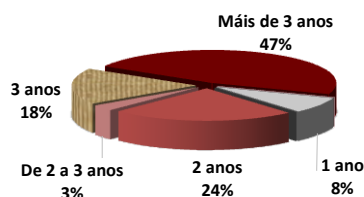
Entre os convenios asinados en 2016 que teñen vixencia superior a un ano (104 convenios, o 90,4% do total de asinados), 17 rematan a súa vixencia neste ano 2016. Deles 5 son de sector e 12 de empresa.

Cadro 9.13 (2016)

**Vixencias medias dos convenios colectivos de empresa.
Porcentaxe sobre o total de convenios de empresa asinados.
Por provincias. Galicia. 2016.**

	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Menos de 1 ano	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,0
1 ano	-	0,00	2	6,06	1	9,09	1	16,67	4	9,09	8	8,0
De 1 a 2 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,0
2 anos	-	0,00	8	24,24	3	27,27	3	50,00	10	22,73	24	24,0
De 2 a 3 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	3	6,82	3	3,0
3 anos	1	16,67	6	18,18	1	9,09	-	0,00	10	22,73	18	18,0
Máis de 3 anos	5	83,33	17	51,52	6	54,55	2	33,33	17	38,64	47	47,0
Total	6		33		11		6		44		100	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

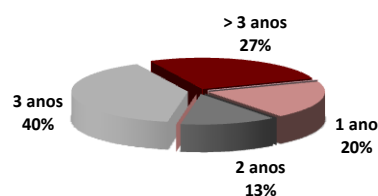

Cadro 9.14 (2016)

Vixencias medias dos convenios colectivos de sector. Porcentaxe sobre o total de convenios de sector asinados. Por provincias. Galicia. 2016.

	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Menos de 1 ano	-	0,00			-	0,00			-	0,00	0	0,0
1 ano	-	0,00			3	60,00			-	0,00	3	20,0
De 1 a 2 anos	-	0,00			-	0,00			-	0,00	0	0,0
2 anos	1	50,00			-	0,00			1	12,50	2	13,3
De 2 a 3 anos	-	0,00			-	0,00			-	0,00	0	0,0
3 anos	1	50,00			-	0,00			5	62,50	6	40,0
Máis de 3 anos	-	0,00			2	40,00			2	25,00	4	26,7
Total	2		-		5		-		8		15	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

No ano 2017, a vixencia que máis se repite nos 117 convenios de empresa asinados este ano é a de máis de 3 anos (o 39,3%) seguida da de 3 anos (o 30,8%) e 2 anos (o 17,1%). O 6,8% indican unha vixencia de 1 ano.

Nos 22 convenios de sector asinados en 2017 un 36,4% indican unha vixencia de 3 anos e outro 36,4% máis de 3 anos. Un 18,2% indican 2 anos.

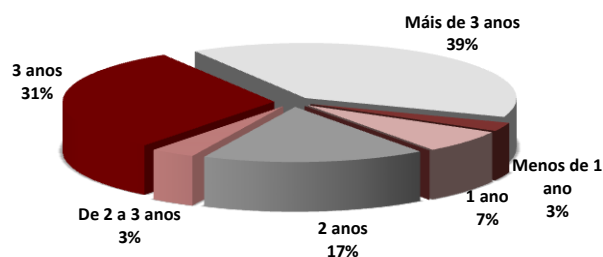
Entre os convenios asinados en 2017 que teñen vixencia superior a un ano (128 convenios, o 92,1% do total de asinados), 16 rematan a súa vixencia neste ano 2017. Deles 2 son de sector e 14 de empresa.

Cadro 9.13 (2017)

Vixencias medias dos convenios colectivos de empresa.
Porcentaxe sobre o total de convenios de empresa asinados.
Por provincias. Galicia. 2017.

	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Menos de 1 ano	-	0,00	2	7,14	-	0,00	-	0,00	1	1,54	3	2,6
1 ano	-	0,00	2	7,14	1	7,14	-	0,00	5	7,69	8	6,8
De 1 a 2 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,0
2 anos	1	50,00	5	17,86	3	21,43	2	25,00	9	13,85	20	17,1
De 2 a 3 anos	-	0,00	1	3,57	-	0,00	-	0,00	3	4,62	4	3,4
3 anos	-	0,00	9	32,14	3	21,43	3	37,50	21	32,31	36	30,8
Máis de 3 anos	1	50,00	9	32,14	7	50,00	3	37,50	26	40,00	46	39,3
Total	2		28		14		8		65		117	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

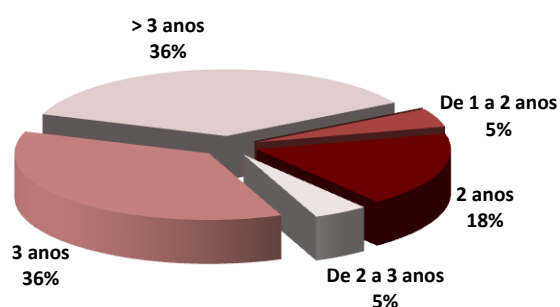

Cadro 9.14 (2017)

Vixencias medias dos convenios colectivos de sector.
Porcentaxe sobre o total de convenios de sector asinados.
Por provincias. Galicia. 2017.

	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Menos de 1 ano	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,0
1 ano	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,0
De 1 a 2 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	20,00	-	0,00	1	4,5
2 anos	2	50,00	1	11,11	-	0,00	1	20,00	-	0,00	4	18,2
De 2 a 3 anos	1	25,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	4,5
3 anos	-	0,00	5	55,56	-	0,00	1	20,00	2	66,67	8	36,4
Máis de 3 anos	1	25,00	3	33,33	1	100,00	2	40,00	1	33,33	8	36,4
Total	4		9		1		5		3		22	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

9.3.5. Ultraactividade

Os cadros 9.15 para 2016 e 2017 reflicten os convenios asinados en cada un deses anos que recollen cláusulas respecto da ultraactividade.

No ano 2016 son 87 os convenios que teñen cláusulas ao respecto (o 75, 65% dos asinados nese ano). Estes convenios afectan a 30.014 persoas traballadoras (76,66%).

Nos convenios de sector a porcentaxe de convenios con pacto de ultraactividade no ano 2016 é do 100% e nos de empresa do 72%.

Maioritariamente as cláusulas indican que o convenio seguirá vixente ata a sinatura do seguinte, só en cinco convenios o pacto de ultraactividade ten unha duración limitada (son os cinco de empresa e 2 son da Coruña, 2 de Pontevedra e 1 de Lugo).

Cadro 9.15 (2016)

Convenios colectivos asinados con pacto de ultraactividade. Galicia. 2016.

		EMPRESA		SECTOR		TOTAL	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Núm. Convenios	4	66,67%	2	100,00%	6	75,00%
	Núm. Traballad.	540	26,47%	4.211	100,00%	4.751	76,00%
	Homes	383	18,77%	2.269	53,88%	2.652	42,43%
	Mulleres	157	7,70%	1.942	46,12%	2.099	33,58%
A Coruña							
	Núm. Convenios	29	87,88%			29	87,88%
	Núm. Traballad.	2.785	94,37%			2.785	94,37%
	Homes	2.097	71,06%			2.097	71,06%
	Mulleres	688	23,31%			688	23,31%
Lugo							
	Núm. Convenios	6	54,55%	5	100,00%	11	68,75%
	Núm. Traballad.	113	36,81%	6.377	100,00%	6.490	97,10%
	Homes	77	25,08%	5.006	78,50%	5.083	76,05%
	Mulleres	36	11,73%	1.371	21,50%	1.407	21,05%
Ourense							
	Núm. Convenios	3	50,00%			3	50,00%
	Núm. Traballad.	185	29,55%			185	29,55%
	Homes	167	26,68%			167	26,68%
	Mulleres	18	2,88%			18	2,88%
Pontevedra							
	Núm. Convenios	30	68,18%	8	100,00%	38	73,08%
	Núm. Traballad.	2.167	24,07%	13.636	100,00%	15.803	69,81%
	Homes	1.440	16,00%	8.259	60,57%	9.699	42,84%
	Mulleres	727	8,08%	5.377	39,43%	6.104	26,96%
Galicia							
	Núm. Convenios	72	72,00%	15	100,00%	87	75,65%
	Núm. Traballad.	5.790	38,79%	24.224	100,00%	30.014	76,66%
	Homes	4.164	27,90%	15.534	64,13%	19.698	50,31%
	Mulleres	1.626	10,89%	8.690	35,87%	10.316	26,35%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

No ano 2017 son 114 os convenios asinados que recollen cláusulas respecto da ultraactividade (o 82,01%). Estes convenios afectan a 151.447 persoas traballadoras (92,90%).

Nos convenios de sector a porcentaxe de convenios con pacto de ultraactividade no ano 2017 é do 90,91% e nos de empresa do 80,34%.

Mayoritariamente as cláusulas indican que o convenio seguirá vixente ata a sinatura do seguinte, só en nove convenios o pacto de ultraactividade ten unha duración limitada

(son seis de empresa de Pontevedra, dous de empresa da Coruña e o do sector de Hostalería da Coruña).

Cadro 9.15 (2017)

Convenios colectivos asinados con pacto de ultraactividade. Galicia. 2017.

		EMPRESA		SECTOR		TOTAL	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Núm. Convenios	1	50,00%	2	50,00%	3	50,00%
	Núm. Traballad.	69	3,78%	8.185	47,49%	8.254	43,31%
	Homes	56	3,07%	4.325	25,09%	4.381	22,99%
	Mulleres	13	0,71%	3.860	22,40%	3.873	20,32%
A Coruña							
	Núm. Convenios	25	89,29%	9	100,00%	34	91,89%
	Núm. Traballad	2.338	96,73%	74.929	100,00%	77.267	99,90%
	Homes	1.795	74,27%	40.263	53,73%	42.058	54,38%
	Mulleres	543	22,47%	34.666	46,27%	35.209	45,52%
Lugo							
	Núm. Convenios	7	50,00%	1	100,00%	8	53,33%
	Núm. Traballad	229	54,14%	2.960	100,00%	3.189	94,27%
	Homes	168	39,72%	444	15,00%	612	18,09%
	Mulleres	61	14,42%	2.516	85,00%	2.577	76,17%
Ourense							
	Núm. Convenios	5	62,50%	5	100,00%	10	76,92%
	Núm. Traballad	176	80,73%	14.650	100,00%	14.826	99,72%
	Homes	109	50,00%	10.555	72,05%	10.664	71,72%
	Mulleres	67	30,73%	4.095	27,95%	4.162	27,99%
Pontevedra							
	Núm. Convenios	56	86,15%	3	100,00%	59	86,76%
	Núm. Traballad	5.322	92,06%	42.589	100,00%	47.911	99,05%
	Homes	3.844	66,49%	34.789	81,69%	38.633	79,87%
	Mulleres	1.478	25,57%	7.800	18,31%	9.278	19,18%
Galicia							
	Núm. Convenios	94	80,34%	20	90,91%	114	82,01%
	Núm. Traballad	8.134	76,28%	143.313	94,06%	151.447	92,90%
	Homes	5.972	56,00%	90.376	59,32%	96.348	59,10%
	Mulleres	2.162	20,27%	52.937	34,74%	55.099	33,80%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.15bis (2016), establecen unha denuncia automática 41 convenios (o 35,7% dos asinados no ano 2016), dos que 4 son de sector (26,7% dos de sector asinados este ano) e 37 son de empresa (o 37% dos de empresa asinados este ano).

Destes 41 convenios con denuncia automática, 33 (o 80,5%) recollen pacto de ultraactividade (o 100% dos de sector é o 78,4% dos de empresa).

Cadro 9.15bis (2016)

Convenios colectivos asinados con denuncia automática e pacto de ultraactividade. Galicia. 2016.

	EMPRESA				SECTOR				TOTAL			
	Denuncia automática		Recollen Pacto ultraactividade		Denuncia automática		Recollen Pacto ultraactividade		Denuncia automática		Recollen Pacto ultraactividade	
	Núm.	% (1)	Núm.	% (2)	Núm.	% (1)	Núm.	% (2)	Núm.	% (1)		% (2)
C. Autónoma / Interprov. C.A.												
Núm. Convenios	1	16,7%	1	100,0%	0	0,0%			1	12,5%	1	100,0%
Núm. Traballad.	58	2,8%	58	100,0%	0	0,0%			58	0,9%	58	100,0%
Homes	7	0,3%	7	12,1%					7	0,1%	7	12,1%
Mulleres	51	2,5%	51	87,9%					51	0,8%	51	87,9%
A Coruña												
Núm. Convenios	12	36,4%	11	91,7%					12	36,4%	11	91,7%
Núm. Traballad.	1.639	55,5%	1.583	96,6%					1.639	55,5%	1.583	96,6%
Homes	1.259	42,7%	1.213	74,0%					1.259	42,7%	1.213	74,0%
Mulleres	380	12,9%	370	22,6%					380	12,9%	370	22,6%
Lugo												
Núm. Convenios	4	36,4%	1	25,0%	2	40,0%	2	100,0%	6	37,5%	3	50,0%
Núm. Traballad.	66	21,5%	24	36,4%	3.077	48,3%	3.077	100,0%	3.143	47,0%	3.101	98,7%
Homes	44	14,3%	4	6,1%	2.031	31,8%	2.031	66,0%	2.075	31,0%	2.035	64,7%
Mulleres	22	7,2%	20	30,3%	1.046	16,4%	1.046	34,0%	1.068	16,0%	1.066	33,9%
Ourense												
Núm. Convenios	0	0,0%							0	0,0%		
Núm. Traballad.	0	0,0%							0	0,0%		
Homes												
Mulleres												
Pontevedra												
Núm. Convenios	20	45,5%	16	80,0%	2	25,0%	2	100,0%	22	42,3%	18	81,8%
Núm. Traballad.	1.762	19,6%	1.444	82,0%	8.500	62,3%	8.500	100,0%	10.262	45,3%	9.944	96,9%
Homes	1.124	12,5%	946	53,7%	4.000	29,3%	4.000	47,1%	5.124	22,6%	4.946	48,2%
Mulleres	638	7,1%	498	28,3%	4.500	33,0%	4.500	52,9%	5.138	22,7%	4.998	48,7%
Galicia												
Núm. Convenios	37	37,0%	29	78,4%	4	26,7%	4	100,0%	41	35,7%	33	80,5%
Núm. Traballad.	3.525	23,6%	3.109	88,2%	11.577	47,8%	11.577	100,0%	15.102	38,6%	14.686	97,2%
Homes	2.434	16,3%	2.170	61,6%	6.031	24,9%	6.031	52,1%	8.465	21,6%	8.201	54,3%
Mulleres	1.091	7,3%	939	26,6%	5.546	22,9%	5.546	47,9%	6.637	17,0%	6.485	42,9%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

(1) Porcentaxe respecto do total de convenios asinados no ano

(2) Porcentaxe respecto dos convenios con denuncia automática

No ano 2017 establecen unha denuncia automática 50 convenios (o 36% dos asinados este ano), dos que 7 son de sector (31,8% dos de sector asinados este ano) e 43 son de empresa (o 36,8% dos de empresa asinados este ano).

Destes 50 convenios con denuncia automática, 42 (o 84%) recollen pacto de ultraactividade (o 85,7% dos de sector é o 83,7% dos de empresa).

O Cadro 9.15bis (2017) recolle estes datos con maior detalle.

Cadro 9.15bis (2017)

Convenios colectivos asinados con denuncia automática e pacto de ultraactividade. Galicia. 2017.

	EMPRESA				SECTOR				TOTAL				
	Denuncia automática		Recollen Pacto ultraactividade		Denuncia automática		Recollen Pacto ultraactividade		Denuncia automática		Recollen Pacto ultraactividade		
	Núm.	% (1)	Núm.	% (2)	Núm.	% (1)	Núm.	% (2)	Núm.	% (1)		% (2)	
C. Autónoma / Interprov. C.A.													
	Núm. Convenios	0	0,0%			1	25,0%	0	0,0%	1	16,7%	0	0,0%
	Núm. Traballad.	0	0,0%			2.400	13,9%	0	0,0%	2.400	12,6%	0	0,0%
	Homes					1.920	11,1%			1.920	10,1%	0	0,0%
	Mulleres					480	2,8%			480	2,5%	0	0,0%
A Coruña													
	Núm. Convenios	8	28,6%	8	100,0%	1	11,1%	1	100,0%	9	24,3%	9	100,0%
	Núm. Traballad.	559	23,1%	559	100,0%	1.950	2,6%	1.950	100,0%	2.509	3,2%	2.509	100,0%
	Homes	439	18,2%	439	78,5%	1.800	2,4%	1.800	92,3%	2.239	2,9%	2.239	89,2%
	Mulleres	120	5,0%	120	21,5%	150	0,2%	150	7,7%	270	0,3%	270	10,8%
Lugo													
	Núm. Convenios	3	21,4%	2	66,7%	1	100%	1	100,0%	4	26,7%	3	75,0%
	Núm. Traballad.	68	16,1%	54	79,4%	2.960	100%	2.960	100,0%	3.028	89,5%	3.014	99,5%
	Homes	63	14,9%	50	73,5%	444	15,0%	444	15,0%	507	15,0%	494	16,3%
	Mulleres	5	1,2%	4	5,9%	2.516	85,0%	2.516	85,0%	2.521	74,5%	2.520	83,2%
Ourense													
	Núm. Convenios	1	12,5%	0	0,0%	1	20,0%	1	100,0%	2	15,4%	1	50,0%
	Núm. Traballad.	15	6,9%	0	0,0%	3.000	20,5%	3.000	100,0%	3.015	20,3%	3.000	99,5%
	Homes	12	5,5%			1.000	6,8%	1.000	33,3%	1.012	6,8%	1.000	33,2%
	Mulleres	3	1,4%			2.000	13,7%	2.000	66,7%	2.003	13,5%	2.000	66,3%
Pontevedra													
	Núm. Convenios	31	47,7%	26	83,9%	3	100,0%	3	100,0%	34	50,0%	29	85,3%
	Núm. Traballad.	3.433	59,4%	3.105	90,4%	42.589	100,0%	42.589	100,0%	46.022	95,1%	45.694	99,3%
	Homes	2.735	47,3%	2.448	71,3%	34.789	81,7%	34.789	81,7%	37.524	77,6%	37.237	80,9%
	Mulleres	698	12,1%	657	19,1%	7.800	18,3%	7.800	18,3%	8.498	17,6%	8.457	18,4%
Galicia													
	Núm. Convenios	43	36,8%	36	83,7%	7	31,8%	6	85,7%	50	36,0%	42	84,0%
	Núm. Traballad.	4.075	38,2%	3.718	91,2%	52.899	34,7%	50.499	95,5%	56.974	34,9%	54.217	95,2%
	Homes	3.249	30,5%	2.937	72,1%	39.953	26,2%	38.033	71,9%	43.202	26,5%	40.970	71,9%
	Mulleres	826	7,7%	781	19,2%	12.946	8,5%	12.466	23,6%	13.772	8,4%	13.247	23,3%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

(1) Porcentaxe respecto do total de convenios asinados no ano

(2) Porcentaxe respecto dos convenios con denuncia automática

9.4. Desenvolvemento da negociación

▪ Duración das negociacións:

Na elaboración deste dato empréganse como data inicial a da constitución da comisión negociadora, recollida da que se sinala na folia estatística do convenio ou nas actas se se dispón delas, e como data final a da sinatura do convenio.

Os cadros 9.16 para 2016 e 2017 reflicten a duración das negociacións nos convenios de empresa e de sector por provincias para cada un destes anos.

No ano 2016 o 41% dos convenios de empresa asinados negociáronse nun mes ou menos e no 17% empregaron máis de 3 mes sen superar os 6 meses.

Nos convenios de sector o 33,33% empregaron máis de 1 mes sen superar os 3 meses e outro 33,33% empregaron máis de 1 ano.

Cadro 9.16 (2016)

Duración das negociacións. Convenios de Sector.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2016.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
1 mes ou menos	-	0,00			-	0,00			-	0,00	0	0,00
Máis de 1 mes ata 3 meses	-	0,00			3	60,00			2	25,00	5	33,33
Máis de 3 meses ata 6 meses	-	0,00			-	0,00			1	12,50	1	6,67
Máis de 6 meses ata 9 meses	1	50,00			-	0,00			1	12,50	2	13,33
Máis de 9 meses ata 1 ano	-	0,00			-	0,00			2	25,00	2	13,33
Máis de 1 ano	1	50,00			2	40,00			2	25,00	5	33,33
Total convenios	2	100	-		5	100	-		8	100	15	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Duración das negociacións. Convenios de Empresa.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2016.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
1 mes ou menos	1	16,67	13	39,39	5	45,45	3	50,00	19	43,18	41	41,00
Máis de 1 mes ata 3 meses	1	16,67	1	3,03	1	9,09	-	0,00	8	18,18	11	11,00
Máis de 3 meses ata 6 meses	-	0,00	7	21,21	1	9,09	1	16,67	8	18,18	17	17,00
Máis de 6 meses ata 9 meses	-	0,00	2	6,06	2	18,18	2	33,33	4	9,09	10	10,00
Máis de 9 meses ata 1 ano	1	16,67	4	12,12	1	9,09	-	0,00	2	4,55	8	8,00
Máis de 1 ano	3	50,00	6	18,18	1	9,09	-	0,00	3	6,82	13	13,00
Total convenios	6	100	33	100	11	100	6	100	44	100	100	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

No ano 2017 o 28,21% dos convenios de empresa asinados negociáronse nun mes ou menos e no 17,09% empregaron máis de 1 ano. O 16,24% empregou máis de 3 meses sen superar os 6 meses.

Nos convenios de sector o 40,91% empregaron máis de 1 ano e o 18,18% empregaron máis de 3 meses sen superar os 6 meses.

Cadro 9.16 (2017)

Duración das negociacións. Convenios de Sector.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2017.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
1 mes ou menos	1	25,00	-	0,00	-	0,00	2	40,00	-	0,00	3	13,64
Máis de 1 mes ata 3 meses	2	50,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	2	9,09
Máis de 3 meses ata 6 meses	-	0,00	1	11,11	-	0,00	1	20,00	2	66,67	4	18,18
Máis de 6 meses ata 9 meses	-	0,00	1	11,11	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	4,55
Máis de 9 meses ata 1 ano	-	0,00	2	22,22	-	0,00	-	0,00	1	33,33	3	13,64
Máis de 1 ano	1	25,00	5	55,56	1	100,00	2	40,00	-	0,00	9	40,91
Total convenios	4	100	9	100	1	100	5	100	3	100	22	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Duración das negociacións. Convenios de Empresa.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2017.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
1 mes ou menos	2	100,00	5	17,86	7	50,00	4	50,00	15	23,08	33	28,21
Máis de 1 mes ata 3 meses	-	0,00	3	10,71	2	14,29	-	0,00	12	18,46	17	14,53
Máis de 3 meses ata 6 meses	-	0,00	8	28,57	2	14,29	-	0,00	9	13,85	19	16,24
Máis de 6 meses ata 9 meses	-	0,00	2	7,14	1	7,14	1	12,50	11	16,92	15	12,82
Máis de 9 meses ata 1 ano	-	0,00	4	14,29	2	14,29	-	0,00	7	10,77	13	11,11
Máis de 1 ano	-	0,00	6	21,43	-	0,00	3	37,50	11	16,92	20	17,09
Total convenios	2	100	28	100	14	100	8	100	65	100	117	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

▪ **Participación de mulleres na composición das mesas negociadoras.**

A información para a elaboración destes cadros recóllese da que figura nas actas e nas follas estatísticas que acompañan aos convenios para o seu rexistro, e que foi extraída directamente do programa Regcon de rexistro telemático de convenios.

No ano 2016 existe participación de mulleres na comisión negociadora en 76 convenios, o 66,09% do total dos asinados este ano. Estes convenios afectan a 34.136 persoas traballadoras (o 87,19%), das que 21.579 son homes e 12.557 mulleres.

O Cadro 9.17 (2016) reflicte a participación de mulleres na composición das comisións negociadoras dos convenios asinados en 2016.

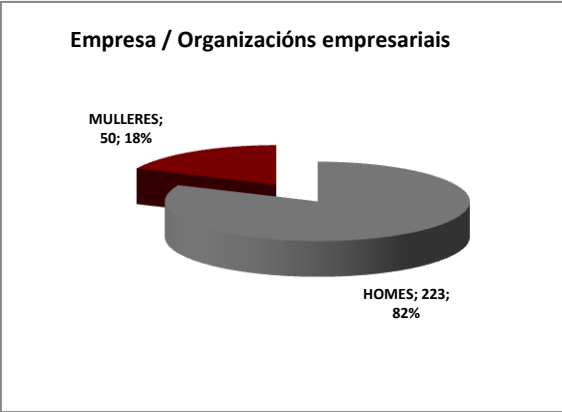
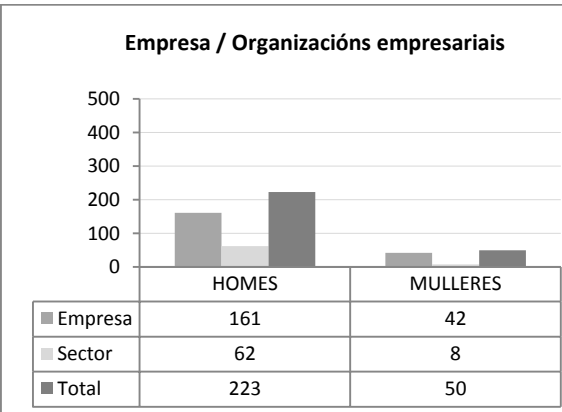
O número total de mulleres que participou na negociación de convenios en 2016 foi de 50 por parte das empresas e/ou organizacións empresariais (un 18% fronte a 223 homes, un 82%) e 129 por parte das organizacións sindicais (un 24% fronte a 411 homes, un 76%).

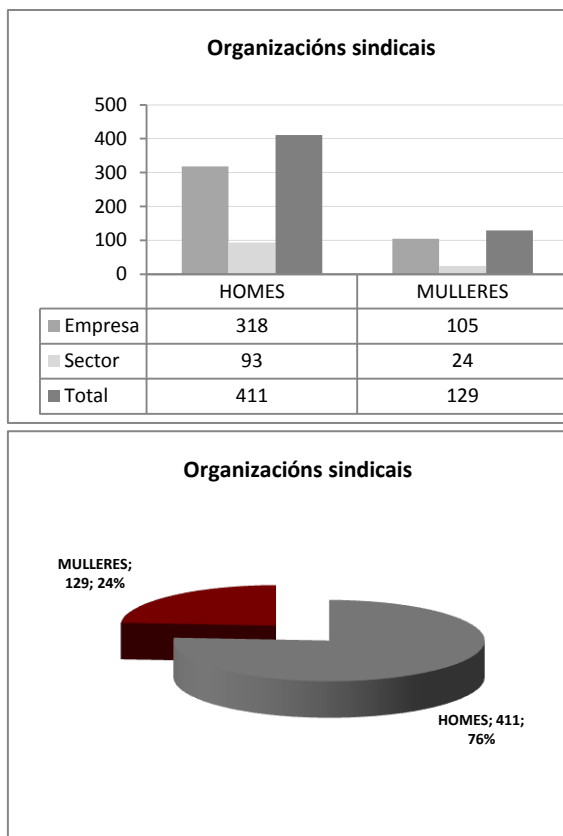
Cadro 9.17 (2016)

**CONVENIOS ASINADOS AÑO 2016
COMPOSICIÓN DA COMISIÓN NEGOCIADORA**

	EMPRESA / ORGANIZACIÓNS EMPRESARIAIS		ORGANIZACIÓNS SINDICAIS		TOTAL	
	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES
Empresa	161	42	318	105	479	147
Sector	62	8	93	24	155	32
TOTAL	223	50	411	129	634	179

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

No ano 2017 existe participación de mulleres na comisión negociadora en 97 convenios, o 69,78% do total dos asinados este ano. Estes convenios afectan a 155.195 persoas traballadoras (o 95,20%), das que 93.520 son homes e 61.675 mulleres.

O Cadro 9.17 (2017) recolle a participación de mulleres na composición das comisións negociadoras dos convenios asinados en 2017.

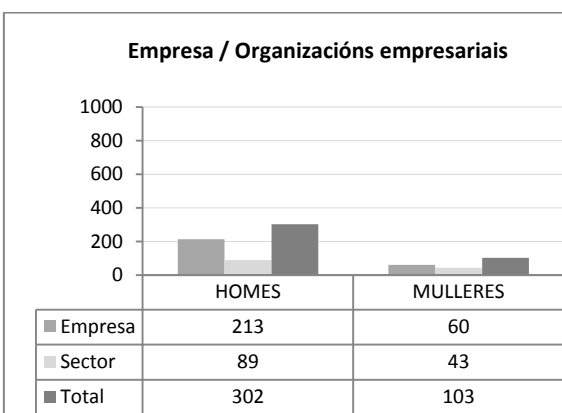
O número total de mulleres que participou na negociación de convenios en 2017 foi de 103 por parte das empresas e/ou organizacións empresariais (un 25% fronte a 302 homes, un 75%) e 203 por parte das organizacións sindicais (un 26% fronte a 589 homes, un 74%).

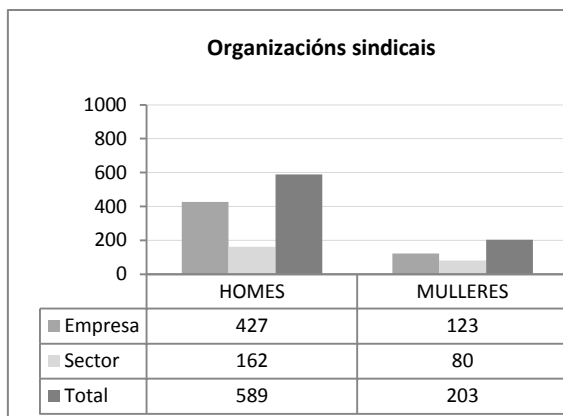
Cadro 9.17 (2017)

CONVENIOS ASINADOS AÑO 2017
COMPOSICIÓN DA COMISIÓN NEGOCIADORA

	EMPRESA / ORGANIZACIÓNS EMPRESARIAIS		ORGANIZACIÓNS SINDICAIS		TOTAL	
	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES
Empresa	213	60	427	123	640	183
Sector	89	43	162	80	251	123
TOTAL	302	103	589	203	891	306

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O Cadro 9.18 reflicte a evolución na composición das comisións negociadoras no período 2008 – 2017.

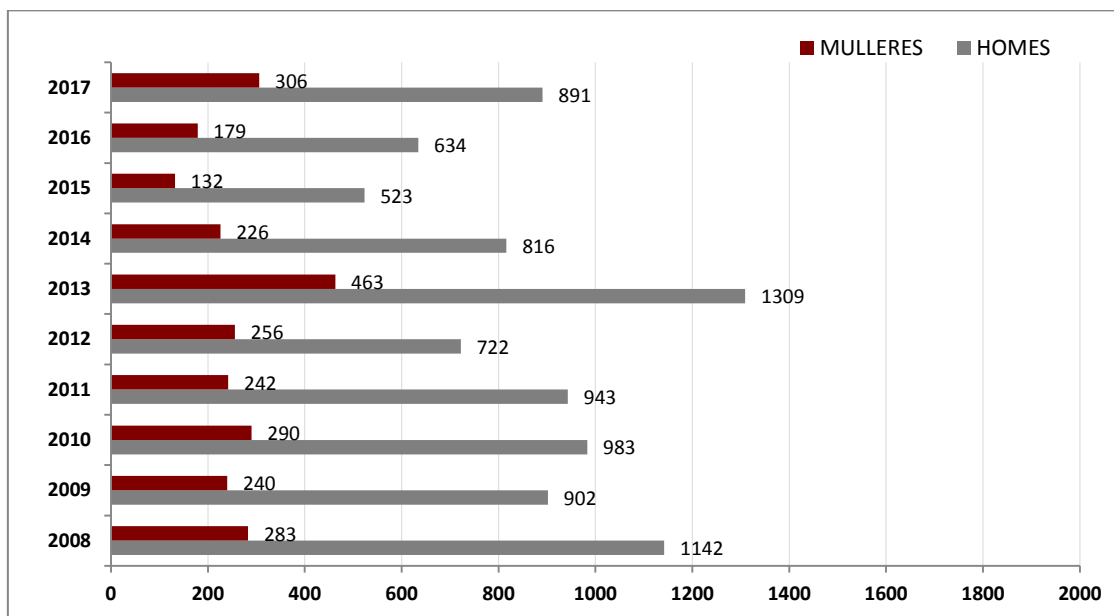
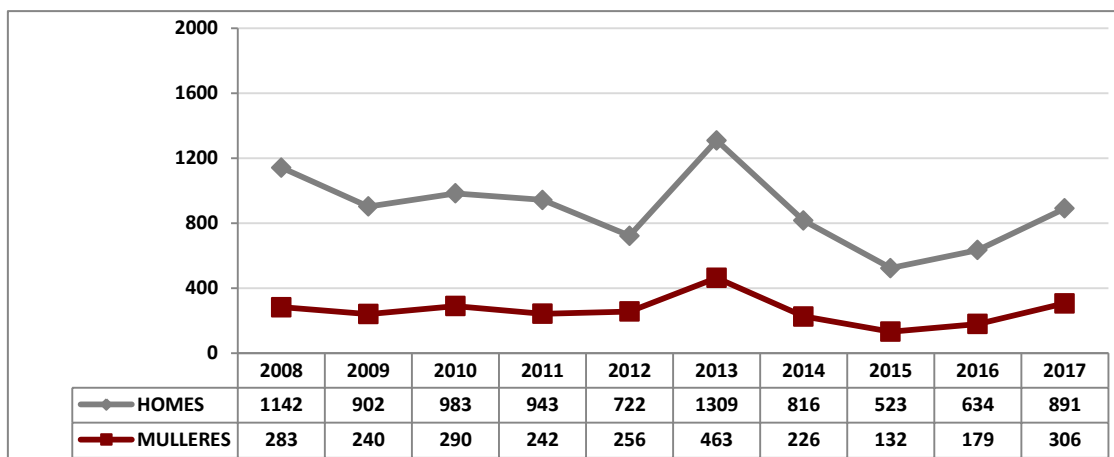
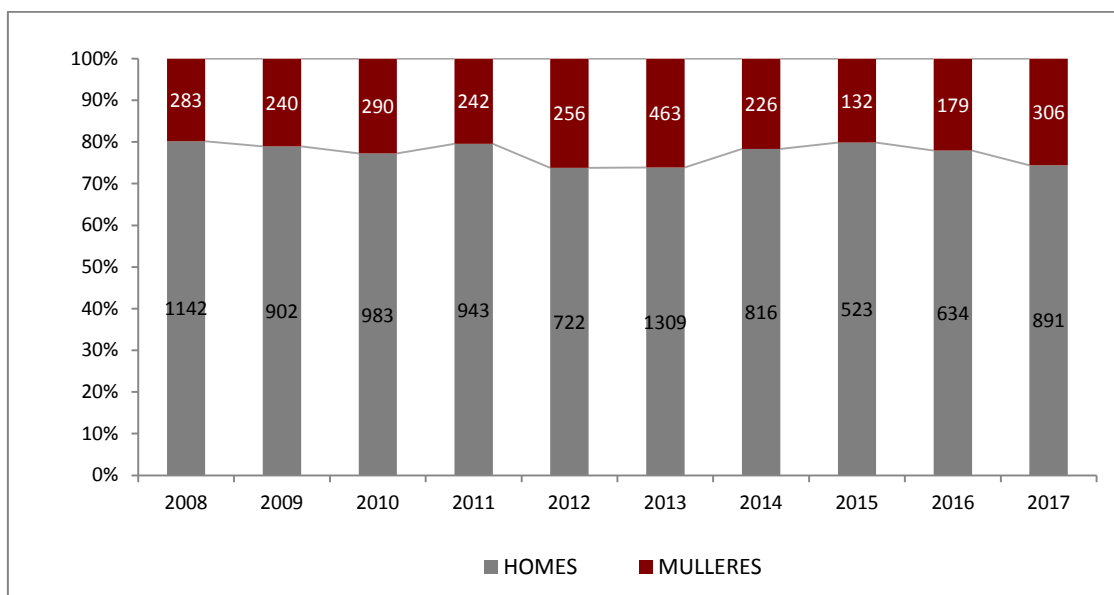
Cadro 9.18

COMPOSICIÓN DAS COMISIÓNES NEGOCIADORAS
Galicia. 2008 - 2017

	Empresa/ Organizacións empresariais		Organizacións sindicais		TOTAL	
	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES
Sector						
2008	138	24	235	24	373	48
2009	90	20	149	59	239	79
2010	119	28	180	80	299	108
2011	139	35	193	46	332	81
2012	54	17	79	41	133	58
2013	162	45	218	122	380	167
2014	48	5	77	17	125	22
2015	40	8	42	22	82	30
2016	62	8	93	24	155	32
2017	89	43	162	80	251	123
Empresa						
2008	266	61	503	174	769	235
2009	213	37	450	124	663	161
2010	207	47	477	135	684	182
2011	192	41	419	120	611	161
2012	190	50	399	148	589	198
2013	282	95	647	201	929	296
2014	224	52	467	152	691	204
2015	155	33	286	69	441	102
2016	161	42	318	105	479	147
2017	213	60	427	123	640	183
TOTAL						
2008	404	85	738	198	1142	283
2009	303	57	599	183	902	240
2010	326	75	657	215	983	290
2011	331	76	612	166	943	242
2012	244	67	478	189	722	256
2013	444	140	865	323	1309	463
2014	272	57	544	169	816	226
2015	195	41	328	91	523	132
2016	223	50	411	129	634	179
2017	302	103	589	203	891	306

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

COMPOSICIÓN DAS COMISIÓNS NEGOCIADORAS. Galicia. 2008 - 2017

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.5. Réxime económico

9.5.1. Incremento salarial medio ponderado

A media ponderada do incremento salarial pactado en Galicia foi do 1,57% en 2017 e do 0,97% en 2016 (Cadro 9.19).

No ano 2017 este incremento é superior ao IPC galego deste ano que foi do 1,2% e ao estatal que foi do 1,1%.

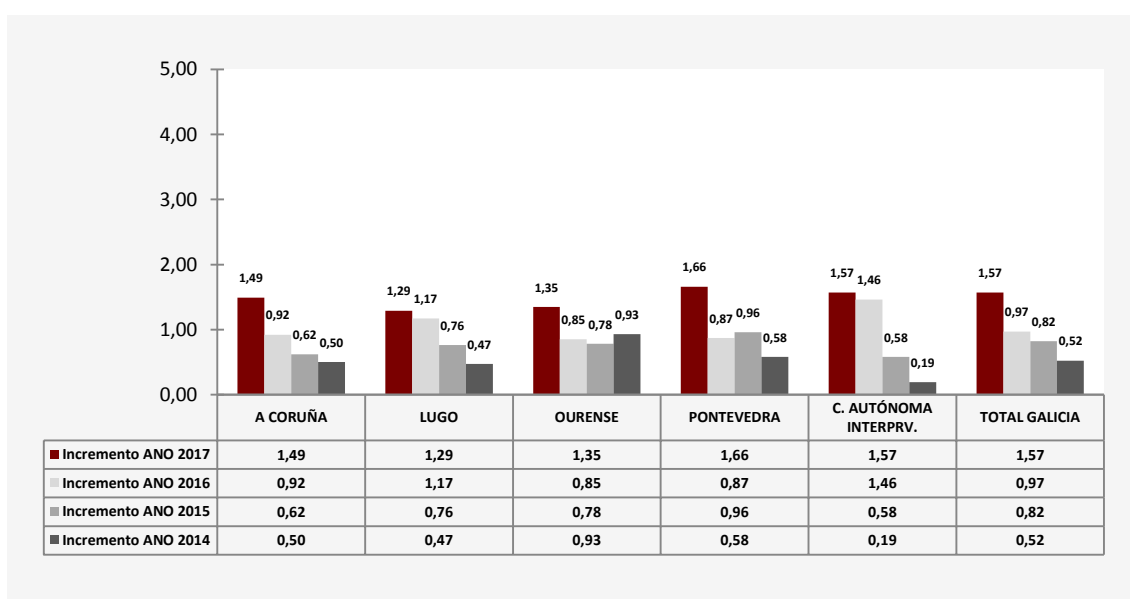
No ano 2016 o incremento é inferior ao IPC galego e ao estatal que foron do 1,6%.

Cadro 9.19

Evolución da media ponderada do incremento salarial pactado. Por provincias. Galicia. 2014-2017

	Convenios sector				Revisións sector				Convenios empresa				Revisións empresa				Media total			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
A Coruña	0,48	1,20	-	1,49	0,61	0,60	0,90	-	0,50	0,30	1,25	1,24	0,60	1,00	1,26	1,36	0,50	0,62	0,92	1,49
Lugo	0,46	0,75	1,19	1,25	-	0,77	-	-	0,35	1,00	0,89	1,69	0,78	0,26	0,57	1,90	0,47	0,76	1,17	1,29
Ourense	1,00	0,00	-	1,25	-	-	0,90	2,00	0,95	0,84	0,49	1,64	0,86	1,50	-	0,50	0,93	0,78	0,85	1,35
Pontevedra	0,45	1,23	1,24	1,71	-	0,61	-	1,81	0,75	0,41	0,21	1,49	0,66	0,98	1,47	0,73	0,58	0,96	0,87	1,66
C. Autónoma / Interprov. C.A.	0,00	0,65	1,50		0,50		1,50	1,55	0,76	0,40	1,35	1,60	-	-	-	1,60	0,19	0,58	1,46	1,57
Galicia	0,41	1,18	1,27	1,56	0,54	0,62	0,91	1,78	0,68	0,47	0,56	1,46	0,75	1,06	1,32	0,82	0,52	0,82	0,97	1,57

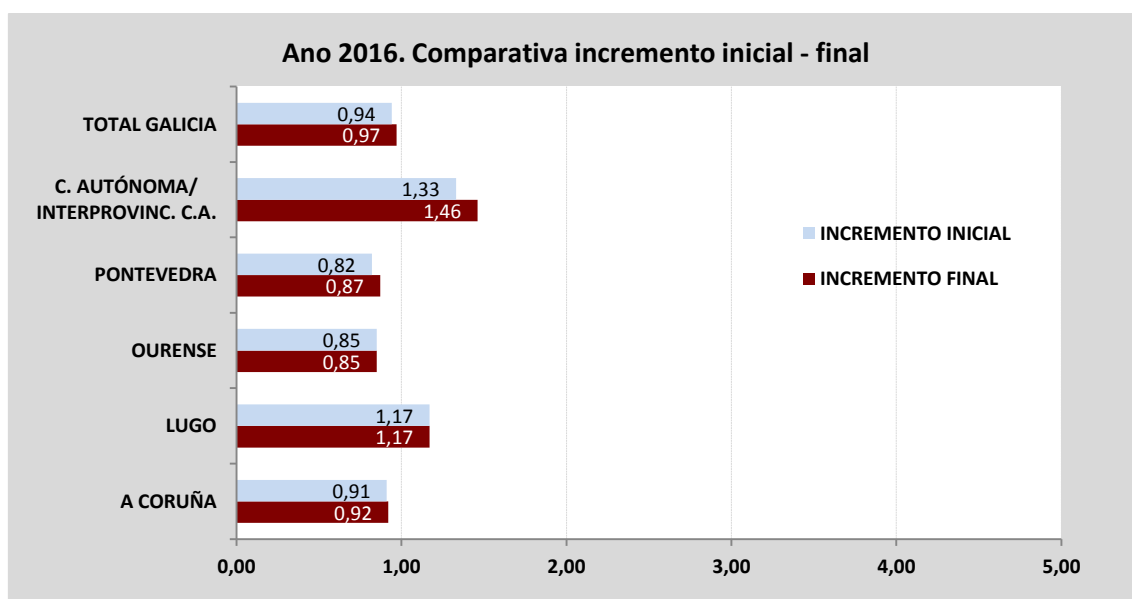
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

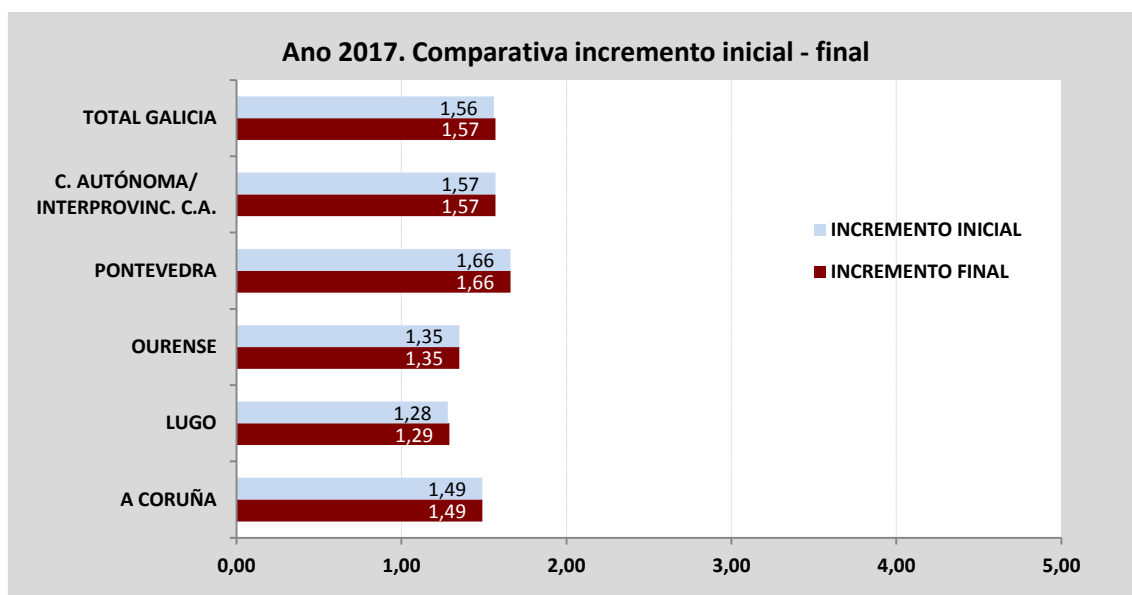
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Estas medias ponderadas están calculadas tendo en conta o incremento salarial indicado en porcentaxe nos convenios asinados e revisados cada ano e as cláusulas de revisión salarial que recollen o 13,91% dos convenios asinados e o 18,75% dos revisados en 2016, e o 23,74% dos convenios asinados e o 14,29% dos revisados en 2017.

Sen ter en conta estas cláusulas de revisión salarial, o incremento pactado inicialmente foi o 0,94% en 2016 e o 1,56 en 2017.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O tipo de incremento que se pacta xeralmente consiste en sinalar unha porcentaxe concreta ou fixalo en función do IPC.

Fíxase nalgúns convenios o incremento ou unha parte del de xeito variable vinculada á consecución dos obxectivos que se fixen para cada exercicio, indicando entre outros os beneficios e a produtividade.

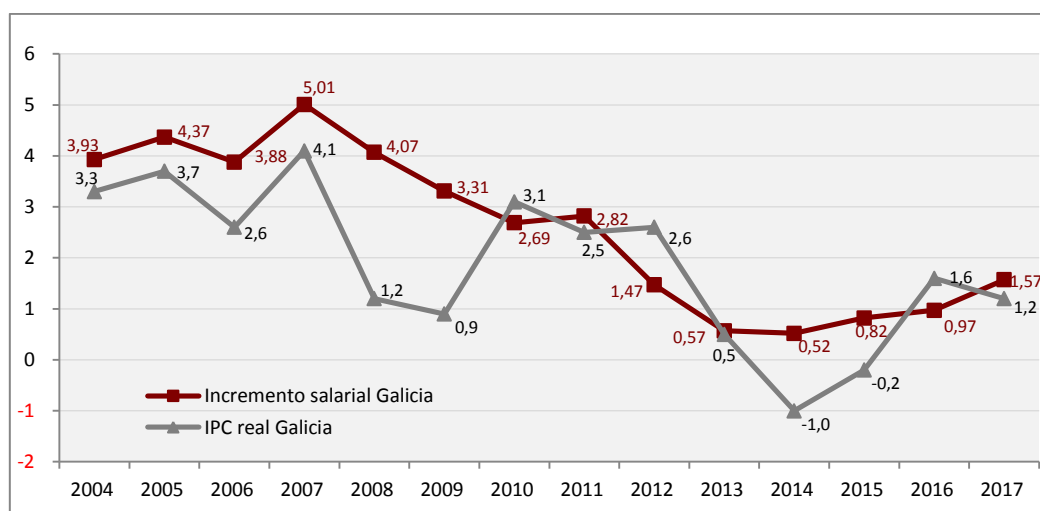
No Cadro 9.20 pode apreciarse a evolución do incremento salarial pactado en relación co IPC en Galicia no período 2004 – 2017.

Cadro 9.20

Evolución do incremento salarial pactado e relación co IPC. Galicia

	Incremento salarial Galicia	IPC real Galicia
2004	3,93	3,3
2005	4,37	3,7
2006	3,88	2,6
2007	5,01	4,1
2008	4,07	1,2
2009	3,31	0,9
2010	2,69	3,1
2011	2,82	2,5
2012	1,47	2,6
2013	0,57	0,5
2014	0,52	-1,0
2015	0,82	-0,2
2016	0,97	1,6
2017	1,57	1,2

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais e INE

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

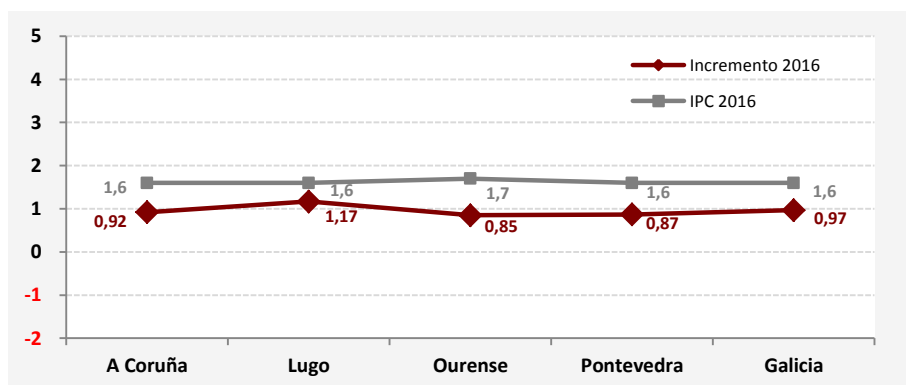
Nos cadros 9.20bis para 2016 e 2017 pode observarse a comparativa do incremento salarial pactado en relación co IPC por provincias para cada un deses anos.

Cadro 9.20bis (2016)

Comparativa incremento salarial pactado e IPC por provincias

	Incremento 2016	IPC 2016
A Coruña	0,92	1,6
Lugo	1,17	1,6
Ourense	0,85	1,7
Pontevedra	0,87	1,6
Galicia	0,97	1,6

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais e INE

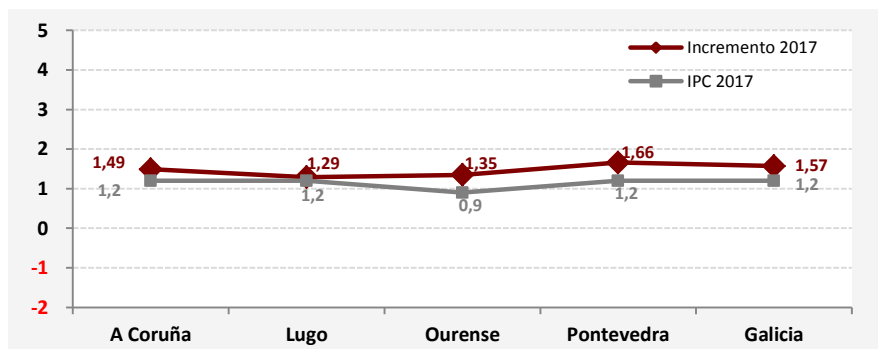

Cadro 9.20bis (2017)

Comparativa incremento salarial pactado e IPC por provincias

	Incremento 2017	IPC 2017
A Coruña	1,49	1,2
Lugo	1,29	1,2
Ourense	1,35	0,9
Pontevedra	1,66	1,2
Galicia	1,57	1,2

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais e INE

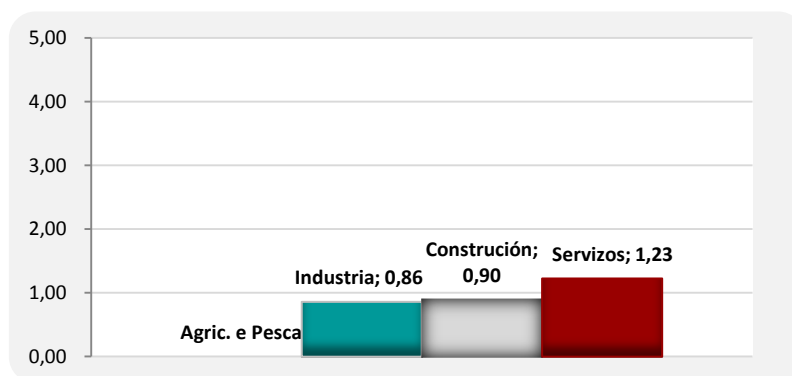
Os cadros 9.21 (2016) e 9.21 (2017) recollen os incrementos por sectores económicos e provincias para cada un deses anos.

Cadro 9.21 (2016)

**Media ponderada do incremento salarial pactado.
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2016**

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agríc. e Pesca	-	-	-	-	-	-
Industria	-	1,10	1,39	0,10	0,73	0,86
Construción	-	0,90	0,90	0,90	-	0,90
Servizos	1,46	1,58	1,27	1,97	1,04	1,23
Total	1,46	0,92	1,17	0,85	0,87	0,97

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

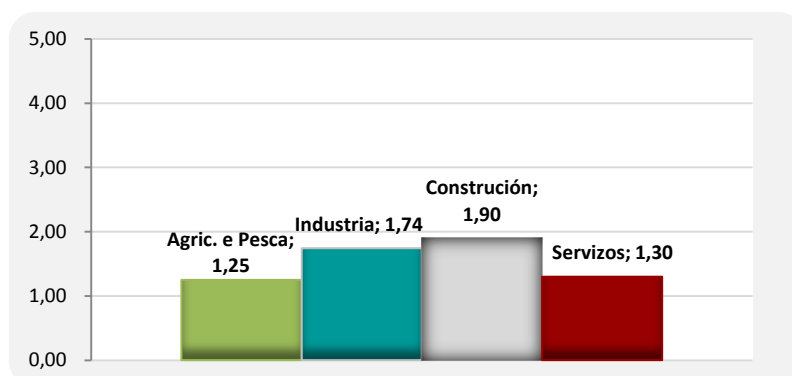

Cadro 9.21 (2017)

**Media ponderada do incremento salarial pactado.
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2017**

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agríc. e Pesca	-	-	-	-	1,25	1,25
Industria	1,60	1,75	1,33	1,71	1,75	1,74
Construción	-	-	1,50	-	1,90	1,90
Servizos	1,55	1,33	1,29	0,92	1,17	1,30
Total	1,57	1,49	1,29	1,35	1,66	1,57

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os cadros 9.21bis dos anos 2016 e 2017 que seguen a continuación recollen os incrementos por provincias e seccións da CNAE 2009 para cada un deses anos.

Cadro 9.21bis (2016)

Incremento salarial pactado nos convenios colectivos asinados e revisados.
Por provincias e seccións da CNAE 2009. Galicia. 2016.

CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS EN 2016	C. Autónoma/ Interprov.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
SECCIÓN CNAE 2009						
A Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	-	-	-	-	-	-
B Industrias extractivas	-	-	-	-	0,60	0,60
C Industria manufacturera	-	1,22	1,38	0,10	0,69	0,85
D Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	-	0,00	-	-	-	0,00
E Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación	-	0,78	2,55	-	1,60	1,27
F Construción	-	0,90	0,90	0,90	-	0,90
G Comercio por xunto e ao retalho; reparación de vehículos de motor e motocicletas	-	1,20	1,36	-	1,04	1,07
H Transporte e almacenamento	0,80	1,92	0,47	2,00	1,04	1,36
I Hostalería	1,00	-	-	-	-	1,00
J Información e comunicacións	-	-	-	-	-	-
K Actividades financeiras e de seguros	-	-	-	-	-	-
L Actividades inmobiliarias	-	-	-	-	-	-
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	1,00	0,00	1,12	-	-	0,93
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	-	0,80	0,59	-	1,00	0,64
O Administración Pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	-	-	-	-	1,00	1,00
P Educación	-	-	-	-	-	-
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	1,50	1,50	-	1,02	-	1,50
R Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	1,50	-	-	-	-	1,50
S Outros servizos	1,47	-	-	-	-	1,47
T Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio	-	-	-	-	-	-
U Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	-	-	-	-	-	-

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.21bis (2017)

**Incremento salarial pactado nos convenios colectivos asinados e revisados.
Por provincias e seccións da CNAE 2009. Galicia. 2017.**

CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS EN 2017	C. Autónoma/ Interprov.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
SECCIÓN CNAE 2009						
A Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	-	-	-	-	1,25	1,25
B Industrias extractivas		1,00	-	-	-	1,00
C Industria manufacturera	1,60	1,77	1,10	1,71	1,76	1,76
D Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	-	-	-	-	-	-
E Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación	1,60	1,25	1,42	-	1,05	1,26
F Construción	-	-	1,50	-	1,90	1,90
G Comercio por xunto e ao retalho; reparación de vehículos de motor e motocicletas		1,25	2,10	1,41	1,12	1,19
H Transporte e almacenamento		1,60	1,90	-	1,76	1,76
I Hostalería	-	1,50	-	-	-	1,50
J Información e comunicacións	-	1,26	-	-	2,00	1,43
K Actividades financeiras e de seguros	-	-	-	-	-	-
L Actividades inmobiliarias	-	-	-	-	-	-
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	1,00	1,03		-		1,00
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	-	0,91	1,26	0,90	4,04	1,03
O Administración Pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	-		-			
P Educación	-	-	-	-	-	-
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	1,60	1,59	-		-	1,59
R Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	1,60	-	-	-	3,00	1,90
S Outros servizos	1,50		-	-	-	1,50
T Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio	-	-	-	-	-	-
U Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	-	-	-	-	-	-

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo reflicte o Cadro 9.22a (2016), o tramo de incremento salarial “Menor que 1%” é no que se atopa o maior número de convenios asinados e revisados no ano 2016 en Galicia e é tamén o tramo que agrupa o maior número de persoas traballadoras afectadas.

Cadro 9.22a (2016)

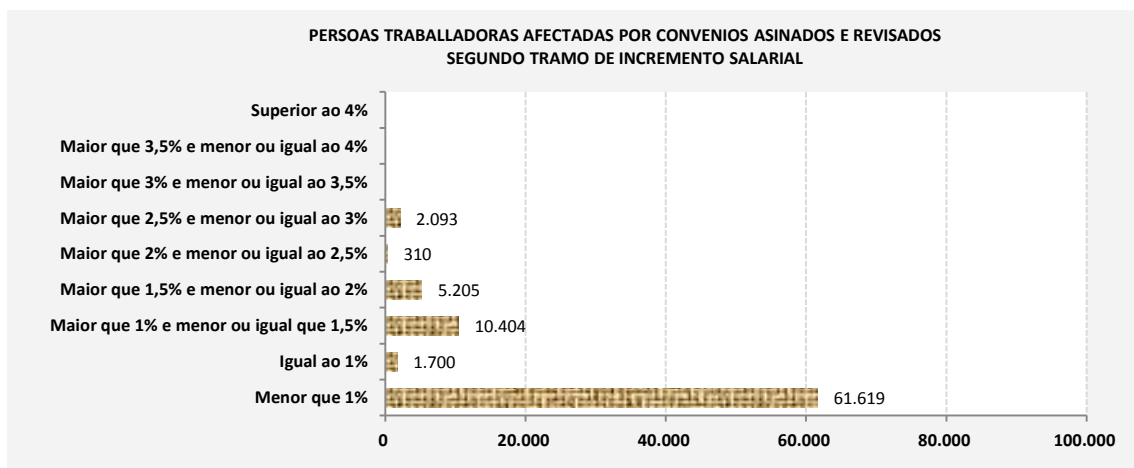
CONVENIOS COLECTIVOS ASINADOS E REVISADOS

Por tramo de aumento salarial pactado. Incremento final
Porcentaxe sobre o total negociado. Galicia. 2016.

Aumento salarial	Convenios/ Revisións	% sobre o total	Empresas	% sobre o total	Traballadores/as	% sobre o total
Total convenios asinados e revisados	131		7.372		84.402	
Subtotal de convenios con incremento en %	92	70,23%	7.285	98,82%	81.331	96,36%
Menor que 1%	37	28,24%	4.502	61,07%	61.619	73,01%
Igual ao 1%	17	12,98%	52	0,71%	1.700	2,01%
Maior que 1% e menor ou igual que 1,5%	21	16,03%	1.642	22,27%	10.404	12,33%
Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%	13	9,92%	726	9,85%	5.205	6,17%
Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%	2	1,53%	2	0,03%	310	0,37%
Maior que 2,5% e menor ou igual ao 3%	2	1,53%	361	4,90%	2.093	2,48%
Maior que 3% e menor ou igual ao 3,5%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3,5% e menor ou igual ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%
Superior ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

No ano 2017, segundo pode apreciarse no Cadro 9.22a (2017), o tramo de incremento salarial “Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%” é no que se atopa o maior número de convenios asinados e revisados este ano en Galicia e é tamén o tramo que agrupa o maior número de persoas traballadoras afectadas.

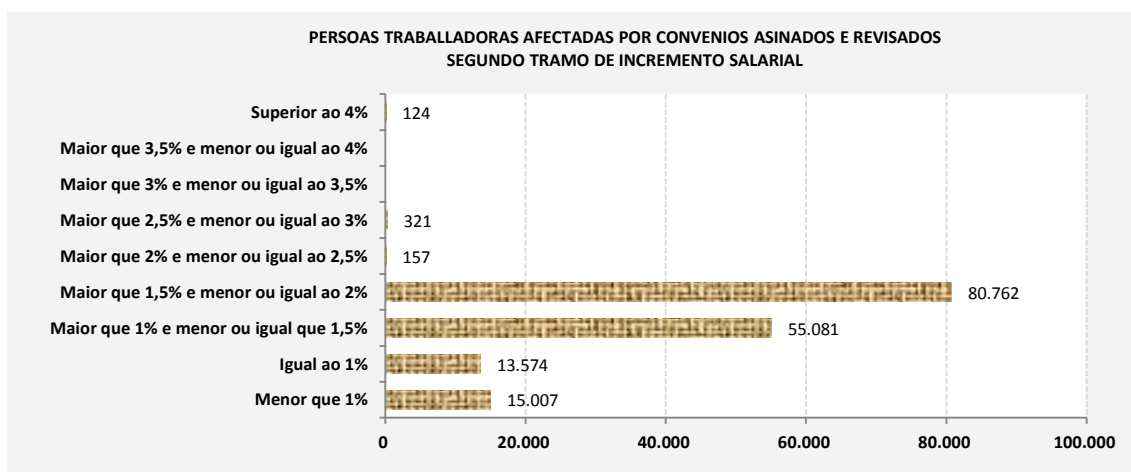
Cadro 9.22a (2017)

CONVENIOS COLECTIVOS ASINADOS E REVISADOS

Por tramo de aumento salarial pactado. Incremento final
Porcentaxe sobre o total negociado. Galicia. 2017.

Aumento salarial	Convenios/ Revisións	% sobre o total	Empresas	% sobre o total	Traballadores/as	% sobre o total
Total convenios asinados e revisados	167		22.046		201.189	
Subtotal de convenios con incremento en %	108	64,67%	17.277	78,37%	165.026	82,03%
Menor que 1%	15	8,98%	563	2,55%	15.007	7,46%
Igual ao 1%	18	10,78%	587	2,66%	13.574	6,75%
Maior que 1% e menor ou igual que 1,5%	33	19,76%	7.794	35,35%	55.081	27,38%
Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%	34	20,36%	8.296	37,63%	80.762	40,14%
Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%	2	1,20%	2	0,01%	157	0,08%
Maior que 2,5% e menor ou igual ao 3%	3	1,80%	32	0,15%	321	0,16%
Maior que 3% e menor ou igual ao 3,5%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3,5% e menor ou igual ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%
Superior ao 4%	3	1,80%	3	0,01%	124	0,06%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

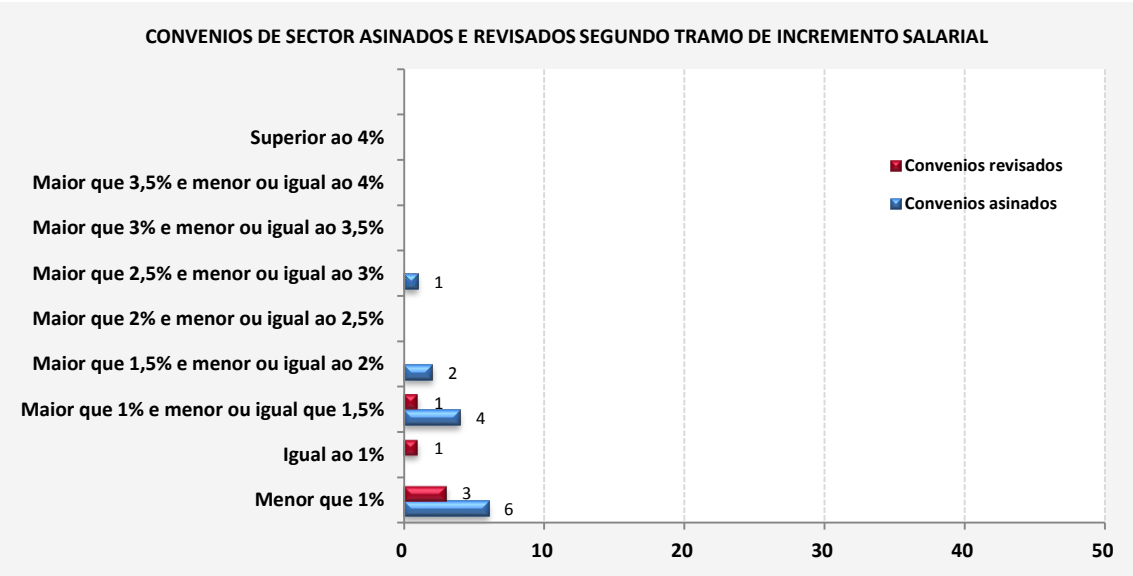

Nos Cadros 9.22b e 9.22c para 2016 e 2017 poden apreciarse os tramos dos incrementos pactados nos convenios asinados e revisados de sector e de empresa cada un deses anos.

CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS E REVISADOS
Por tramo de aumento salarial pactado. Incremento final
Porcentaxe sobre o total de sector negociado. Galicia. 2016.

Aumento salarial	CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS				CONVENIOS DE SECTOR REVISADOS			
	Convenios Sector	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total	Revisións Sector	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total
Total convenios sector	15		24.224		5		44.141	
Subtotal de convenios con incremento en %	13	86,67%	23.513	97,06%	5	100,00%	44.141	100,00%
Menor que 1%	6	40,00%	10.550	43,55%	3	60,0%	42.925	97,2%
Igual ao 1%		0,00%		0,00%	1	20,00%	350	0,79%
Maior que 1% e menor ou igual que 1,5%	4	26,67%	7.303	30,15%	1	20,00%	866	1,96%
Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%	2	13,33%	3.580	14,78%		0,00%		0,00%
Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 2,5% e menor ou igual ao 3%	1	6,67%	2.080	8,59%		0,00%		0,00%
Maior que 3% e menor ou igual ao 3,5%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3,5% e menor ou igual ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Superior ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%

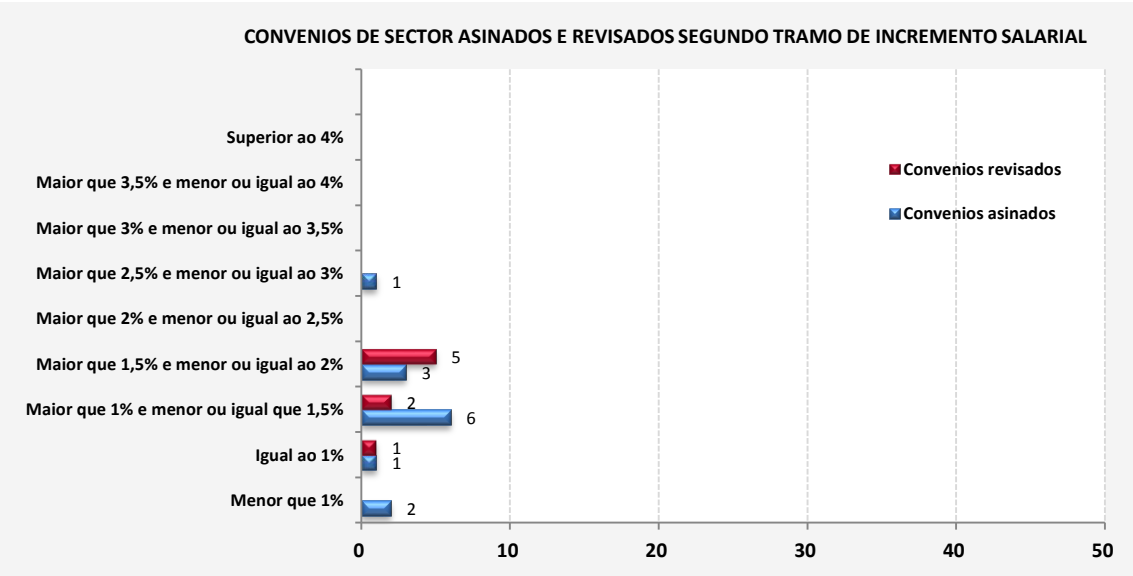
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS E REVISADOS
Por tramo de aumento salarial pactado. Incremento final
Porcentaxe sobre o total de sector negociado. Galicia. 2017.

Aumento salarial	CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS				CONVENIOS DE SECTOR REVISADOS			
	Convenios Sector	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total	Revisións Sector	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total
Total convenios sector	22		152.363		8		30.991	
Subtotal de convenios con incremento en %	13	59,09%	119.018	78,11%	8	100,00%	30.991	100,00%
Menor que 1%	2	9,09%	8.458	5,55%		0,00%		0,00%
Igual ao 1%	1	4,55%	12.000	7,88%	1	12,50%	200	0,65%
Maior que 1% e menor ou igual que 1,5%	6	27,27%	48.631	31,92%	2	25,00%	4.366	14,09%
Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%	3	13,64%	49.729	32,64%	5	62,50%	26.425	85,27%
Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 2,5% e menor ou igual ao 3%	1	4,55%	200	0,13%		0,00%		0,00%
Maior que 3% e menor ou igual ao 3,5%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3,5% e menor ou igual ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Superior ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%

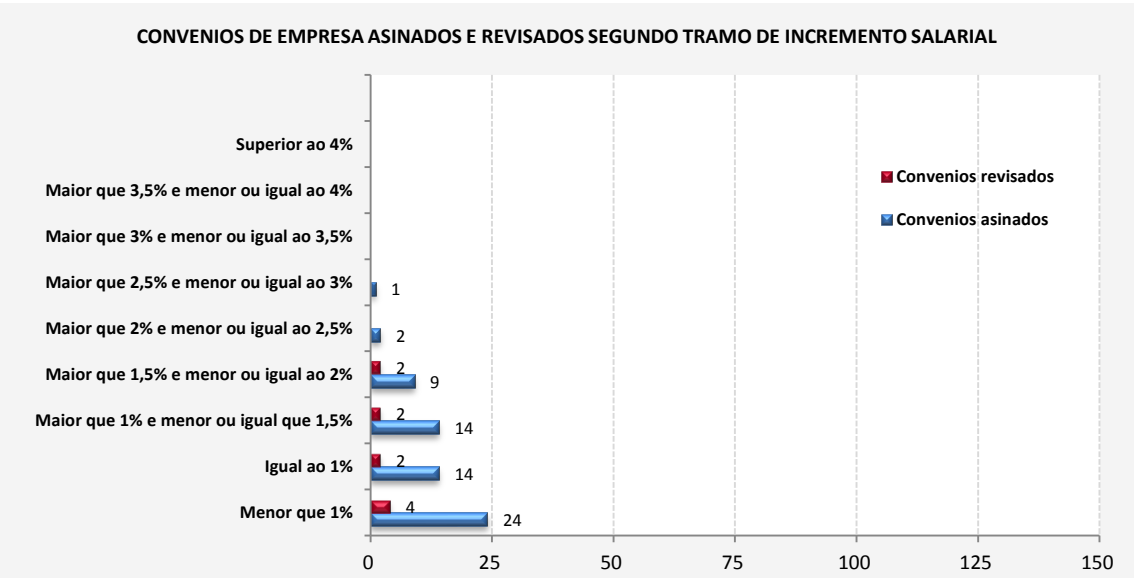
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS E REVISADOS
Por tramo de aumento salarial pactado. Incremento final
Porcentaxe sobre o total de empresa negociado. Galicia. 2016.

Aumento salarial	CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS				CONVENIOS DE EMPRESA REVISADOS			
	Convenios Empresa	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total	Revisións Empresa	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total
Total convenios empresa	100		14.926		11		1.111	
Subtotal de convenios con incremento en %	64	64,00%	12.702	85,10%	10	90,91%	975	87,76%
Menor que 1%	24	24,00%	8.019	53,73%	4	36,36%	125	11,25%
Igual ao 1%	14	14,00%	1.125	7,54%	2	18,18%	225	20,25%
Maior que 1% e menor ou igual que 1,5%	14	14,00%	2.203	14,76%	2	18,18%	32	2,88%
Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%	9	9,00%	1.032	6,91%	2	18,18%	593	53,38%
Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%	2	2,00%	310	2,08%		0,00%		0,00%
Maior que 2,5% e menor ou igual ao 3%	1	1,00%	13	0,09%		0,00%		0,00%
Maior que 3% e menor ou igual ao 3,5%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3,5% e menor ou igual ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Superior ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%

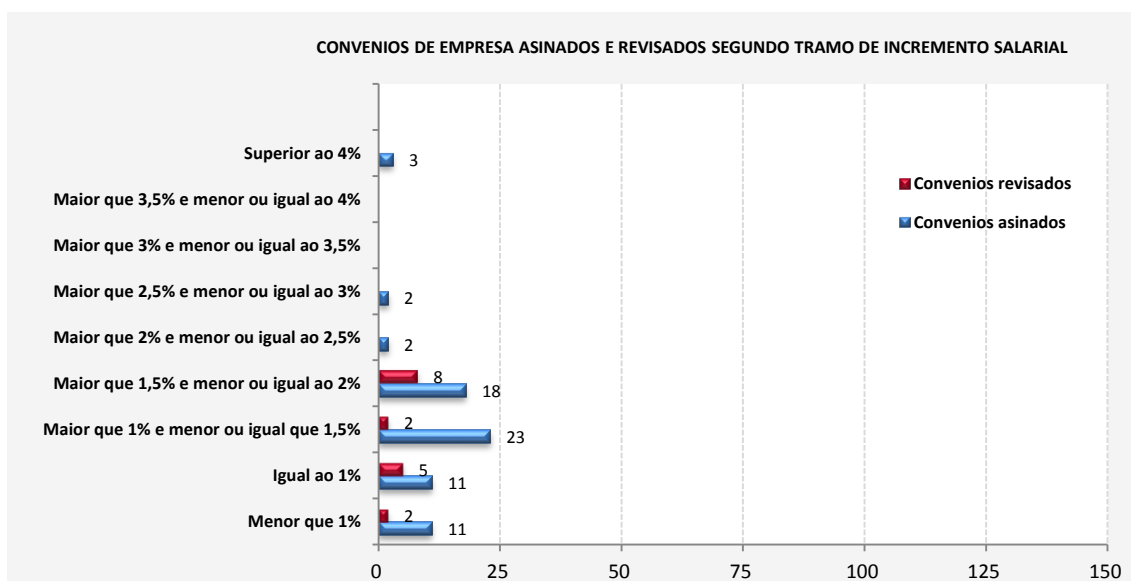
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS E REVISADOS
Por tramo de aumento salarial pactado. Incremento final
Porcentaxe sobre o total de empresa negociado. Galicia. 2017.

Aumento salarial	CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS				CONVENIOS DE EMPRESA REVISADOS			
	Convenios Empresa	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total	Revisións Empresa	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total
Total convenios empresa	117		10.664		20		7.171	
Subtotal de convenios con incremento en %	70	59,83%	8.104	75,99%	17	85,00%	6.913	96,40%
Menor que 1%	11	9,40%	724	6,79%	2	10,00%	5.825	81,23%
Igual ao 1%	11	9,40%	1.163	10,91%	5	25,00%	211	2,94%
Maior que 1% e menor ou igual que 1,5%	23	19,66%	2.045	19,18%	2	10,00%	39	0,54%
Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%	18	15,38%	3.770	35,35%	8	40,00%	838	11,69%
Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%	2	1,71%	157	1,47%		0,00%		0,00%
Maior que 2,5% e menor ou igual ao 3%	2	1,71%	121	1,13%		0,00%		0,00%
Maior que 3% e menor ou igual ao 3,5%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3,5% e menor ou igual ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Superior ao 4%	3	2,56%	124	1,16%		0,00%		0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

9.5.2. Cláusulas de revisión salarial

Teñen cláusula de revisión salarial 19 dos 131 convenios colectivos asinados ou revisados en 2016 (o 14,50%) e afectan a 9.960 persoas traballadoras (o 11,80%), das que 6.002 son homes e 3.958 mulleres.

Isto supón, segundo se pode apreciar nos cadros 9.23 (2016) e 9.24 (2016), que o 13,91% dos convenios asinados e o 18,75% dos revisados este ano pactaron cláusulas de revisión salarial.

O número de persoas traballadoras ás que afectan estas cláusulas de revisión salarial supón o 21,79% nos convenios asinados e o 3,16% nos revisados.

Cadro 9.23 (2016)

Convenios colectivos asinados con cláusula de revisión salarial. Galicia. 2016.

		EMPRESA		SECTOR		TOTAL	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Núm. Convenios	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes						
	Mulleres						
A Coruña							
	Núm. Convenios	6	18,18%	-		6	18,18%
	Núm. Traballad	600	20,33%	-		600	20,33%
	Homes	427	14,47%			427	14,47%
	Mulleres	173	5,86%			173	5,86%
Lugo							
	Núm. Convenios	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes						
	Mulleres						
Ourense							
	Núm. Convenios	1	16,67%	-		1	16,67%
	Núm. Traballad	18	2,88%	-		18	2,88%
	Homes	17	2,72%			17	2,72%
	Mulleres	1	0,16%			1	0,16%
Pontevedra							
	Núm. Convenios	5	11,36%	4	50,00%	9	17,31%
	Núm. Traballad	519	5,77%	7.395	54,23%	7.914	34,96%
	Homes	446	4,95%	4.000	29,33%	4.446	19,64%
	Mulleres	73	0,81%	3.395	24,90%	3.468	15,32%
Galicia							
	Núm. Convenios	12	12,00%	4	26,67%	16	13,91%
	Núm. Traballad	1.137	7,62%	7.395	30,53%	8.532	21,79%
	Homes	890	5,96%	4.000	16,51%	4.890	12,49%
	Mulleres	247	1,65%	3.395	14,02%	3.642	9,30%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.24 (2016)

Convenios colectivos revisados con cláusula de revisión salarial. Galicia. 2016.

		EMPRESA		SECTOR		TOTAL	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Núm. Convenios	-		1	100,00%	1	100,00%
	Núm. Traballad.	-		866	100,00%	866	100,00%
	Homes			648	74,83%	648	74,83%
	Mulleres			218	25,17%	218	25,17%
A Coruña							
	Núm. Convenios	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes						
	Mulleres						
Lugo							
	Núm. Convenios	1	33,33%	-		1	33,33%
	Núm. Traballad	19	15,32%	-		19	15,32%
	Homes	12	9,68%			12	9,68%
	Mulleres	7	5,65%			7	5,65%
Ourense							
	Núm. Convenios	-		0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad	-		0	0,00%	0	0,00%
	Homes						
	Mulleres						
Pontevedra							
	Núm. Convenios	1	16,67%	-		1	16,67%
	Núm. Traballad	543	68,30%	-		543	68,30%
	Homes	452	56,86%			452	56,86%
	Mulleres	91	11,45%			91	11,45%
Galicia							
	Núm. Convenios	2	18,18%	1	20,00%	3	18,75%
	Núm. Traballad	562	50,59%	866	1,96%	1.428	3,16%
	Homes	464	41,76%	648	1,47%	1.112	2,46%
	Mulleres	98	8,82%	218	0,49%	316	0,70%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

No ano 2017 teñen cláusula de revisión salarial 37 dos 167 convenios colectivos asinados ou revisados neste ano (o 22,16%) e afectan a 86.663 persoas traballadoras (o 43,08%), das que 61.750 son homes e 24.913 mulleres.

Isto supón, segundo se pode apreciar nos cadros 9.23 (2017) e 9.24 (2017), que o 23,74% dos convenios asinados e o 14,29% dos revisados este ano pactaron cláusulas de revisión salarial.

O número de persoas traballadoras ás que afectan estas cláusulas de revisión salarial supón o 50,95% nos convenios asinados e o 9,44% nos revisados.

Cadro 9.23 (2017)

Convenios colectivos asinados con cláusula de revisión salarial. Galicia. 2017.

		EMPRESA		SECTOR		TOTAL	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Núm. Convenios	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes						
	Mulleres						
A Coruña							
	Núm. Convenios	5	17,86%	5	55,56%	10	27,03%
	Núm. Traballad.	777	32,15%	48.086	64,18%	48.863	63,17%
	Homes	711	29,42%	32.179	42,95%	32.890	42,52%
	Mulleres	66	2,73%	15.907	21,23%	15.973	20,65%
Lugo							
	Núm. Convenios	2	14,29%	0	0,00%	2	13,33%
	Núm. Traballad.	46	10,87%	0	0,00%	46	1,36%
	Homes	36	8,51%		0,00%	36	1,06%
	Mulleres	10	2,36%		0,00%	10	0,30%
Ourense							
	Núm. Convenios	0	0,00%	1	20,00%	1	7,69%
	Núm. Traballad.	0	0,00%	450	3,07%	450	3,03%
	Homes			280	1,91%	280	1,88%
	Mulleres			170	1,16%	170	1,14%
Pontevedra							
	Núm. Convenios	18	27,69%	2	66,67%	20	29,41%
	Núm. Traballad.	3.114	53,87%	30.589	71,82%	33.703	69,68%
	Homes	2.174	37,61%	25.789	60,55%	27.963	57,81%
	Mulleres	940	16,26%	4.800	11,27%	5.740	11,87%
Galicia							
	Núm. Convenios	25	21,37%	8	36,36%	33	23,74%
	Núm. Traballad.	3.937	36,92%	79.125	51,93%	83.062	50,95%
	Homes	2.921	27,39%	58.248	38,23%	61.169	37,52%
	Mulleres	1.016	9,53%	20.877	13,70%	21.893	13,43%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.24 (2017)

Convenios colectivos revisados con cláusula de revisión salarial. Galicia. 2017.

		EMPRESA		SECTOR		TOTAL	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Núm. Convenios	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes						
	Mulleres						
A Coruña							
	Núm. Convenios	1	20,00%	-		1	20,00%
	Núm. Traballad	22	6,57%	-		22	6,57%
	Homes	22	6,57%			22	6,57%
	Mulleres	0	0,00%			0	0,00%
Lugo							
	Núm. Convenios	0	0,00%	-		0	0,00%
	Núm. Traballad	0	0,00%	-		0	0,00%
	Homes						
	Mulleres						
Ourense							
	Núm. Convenios	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes						
	Mulleres						
Pontevedra							
	Núm. Convenios	2	20,00%	1	33,33%	3	23,08%
	Núm. Traballad	79	1,36%	3.500	13,21%	3.579	11,07%
	Homes	59	1,01%	500	1,89%	559	1,73%
	Mulleres	20	0,34%	3.000	11,32%	3.020	9,34%
Galicia							
	Núm. Convenios	3	15,00%	1	12,50%	4	14,29%
	Núm. Traballad	101	1,41%	3.500	11,29%	3.601	9,44%
	Homes	81	1,13%	500	1,61%	581	1,52%
	Mulleres	20	0,28%	3.000	9,68%	3.020	7,91%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

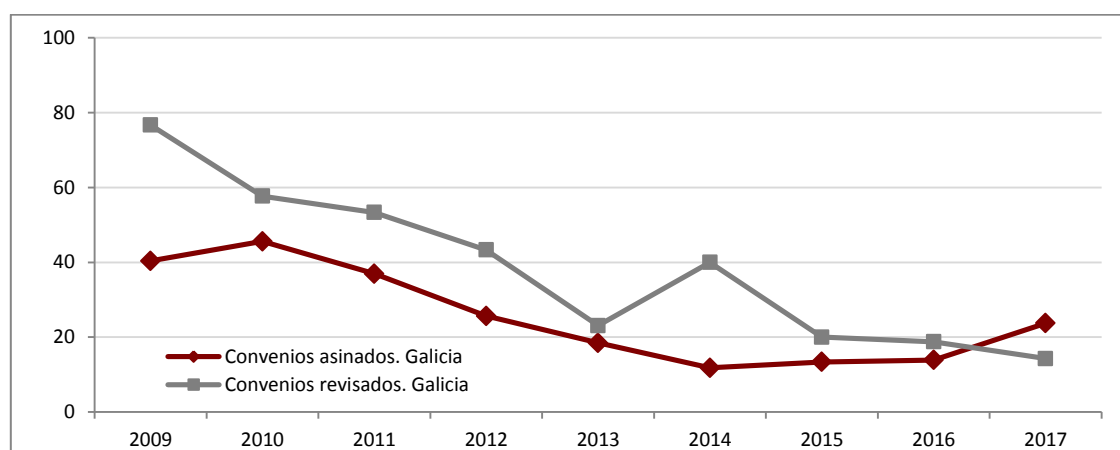
Os Cadros 9.25a e 9.25b recollen a evolución dos convenios asinados e revisados con cláusula de revisión salarial no período 2009 – 2017.

Cadro 9.25a

CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS CON CLÁUSULA DE REVISIÓN SALARIAL (%)
PERÍODO 2009 - 2017

Cláusulas revisión salarial (Porcentaxe convenios)	Período de referencia								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Convenios asinados. Galicia	40,37	45,58	36,97	25,64	18,46	11,81	13,40	13,91	23,74
Convenios revisados. Galicia	76,71	57,69	53,33	43,33	23,08	40,00	20,00	18,75	14,29

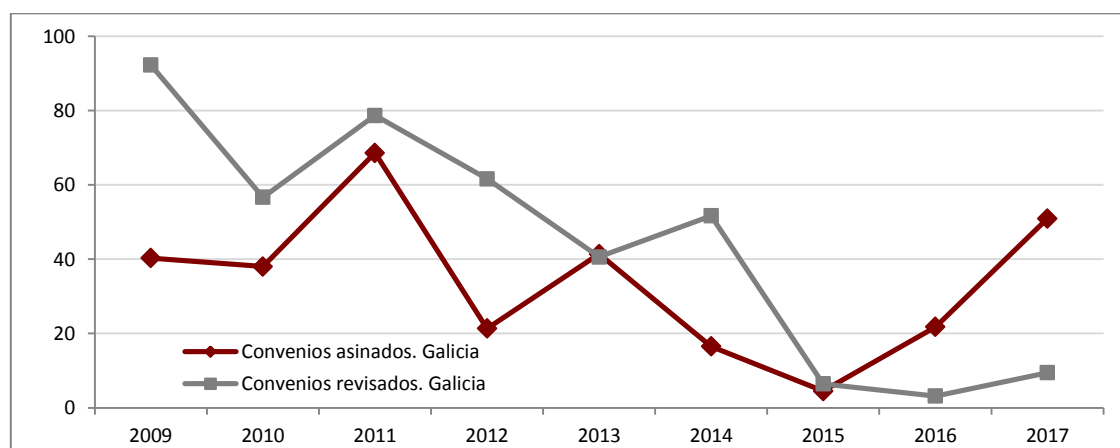
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

PERSOAS TRABALLADORAS AFECTADAS POR CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS
CON CLÁUSULA DE REVISIÓN SALARIAL (%)
PERÍODO 2009 - 2017

Cláusulas revisión salarial (Porcentaxe traballad.)	Período de referencia								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Convenios asinados. Galicia	40,31	38,02	68,61	21,33	41,36	16,52	4,51	21,79	50,95
Convenios revisados. Galicia	92,25	56,66	78,68	61,61	40,59	51,67	6,44	3,16	9,44

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.25b

**Evolución dos convenios colectivos asinados con cláusula de revisión salarial
Por provincias. Galicia. 2009 - 2017**

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Sector												
2009	1	25,0	3	75,0	1	33,3	5	50,0	5	55,6	15	50,0
2010	1	25,0	3	50,0	2	66,7	3	37,5	6	66,7	15	50,0
2011	0	0,0	3	100,0	4	57,1	3	33,3	2	66,7	12	46,2
2012	0	0,0	0	0,0	-	-	1	25,0	1	25,0	2	14,3
2013	0	0,0	5	45,5	0	0,0	2	33,3	5	31,3	12	29,3
2014	0	0,0	1	25,0	1	33,3	1	50,0	2	40,0	5	33,3
2015	1	33,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	10,0
2016	0	0,0	-	-	0	0,0	-	-	4	50,0	4	26,7
2017	0	0,0	5	55,6	0	0,0	1	20,0	2	66,7	8	36,4
Empresa												
2009	4	44,4	22	57,9	2	25,0	4	40,0	18	27,3	50	38,2
2010	4	57,1	14	46,7	12	75,0	4	40,0	18	33,3	52	44,4
2011	2	28,6	10	33,3	6	75,0	2	20,0	12	31,6	32	34,4
2012	2	40,0	8	27,6	4	40,0	1	33,3	13	23,2	28	27,2
2013	0	0,0	8	17,8	5	29,4	1	11,1	10	13,7	24	15,6
2014	1	25,0	3	7,9	3	20,0	0	0,0	5	7,4	12	9,3
2015	1	16,7	3	12,5	0	0,0	1	10,0	7	17,1	12	13,8
2016	0	0,0	6	18,2	0	0,0	1	16,7	5	11,4	12	12,0
2017	0	0,0	5	17,9	2	14,3	0	0,0	18	27,7	25	21,4
Total 2017	0	0,0	10	27,0	2	13,3	1	7,7	20	29,4	33	23,7

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

**Evolución dos convenios colectivos revisados con cláusula de revisión salarial
Por provincias. Galicia. 2009 - 2017**

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Sector												
2009	4	100,0	10	83,3	10	83,3	2	25,0	8	100,0	34	77,3
2010	5	71,4	5	83,3	5	71,4	3	42,9	2	50,0	20	64,5
2011	2	50,0	4	57,1	2	66,7	2	50,0	5	71,4	15	60,0
2012	0	0,0	1	50,0	4	57,1	3	75,0	-	-	8	50,0
2013	0	0,0	-	-	-	-	-	-	1	100,0	1	33,3
2014	0	0,0	1	50,0	-	-	-	-	-	-	1	33,3
2015	0	0,0	0	0,0	1	25,0	-	-	1	50,0	2	22,2
2016	1	100,0	0	0,0	-	-	0	0,0	-	-	1	20,0
2017	0	0,0	-	-	-	-	0	0,0	1	33,3	1	12,5
Empresa												
2009	3	75,0	9	100,0	5	55,6	1	100,0	4	66,7	22	75,9
2010	2	50,0	4	80,0	3	60,0	-	-	1	14,3	10	47,6
2011	-	-	4	80,0	4	57,1	-	-	1	12,5	9	45,0
2012	-	-	0	0,0	2	66,7	1	50,0	2	28,6	5	35,7
2013	-	-	1	50,0	0	0,0	-	-	1	16,7	2	20,0
2014	-	-	0	0,0	3	60,0	1	50,0	1	25,0	5	41,7
2015	-	-	0	0,0	0	0,0	1	100,0	1	16,7	2	18,2
2016	-	-	0	0,0	1	33,3	-	-	1	16,7	2	18,2
2017	0	0,0	1	20,0	0	0,0	0	0,0	2	20,0	3	15,0
Total 2017	0	0,0	1	20,0	0	0,0	0	0,0	3	23,1	4	14,3

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

O Cadro 9.26 (2016) recolle unha relación dos convenios asinados e revisados no ano 2016. Tamén se indica o incremento salarial dos convenios que o sinalan de xeito porcentual e se teñen cláusula de revisión salarial.

Cadro 9.26 (2016)

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados Por provincias. Galicia. 2016.

Convenios de sector asinados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			

Convenios de sector asinados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	0,90		0,90
COMERCIO DO METAL	1,50		1,50
EDIFICACIÓN E OBRAS PÚBLICAS	0,90		0,90
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	1,50		1,50
MATERIAIS E PREFABRICADOS PARA A CONSTRUCCIÓN	0,90		0,90
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,19			

Convenios de sector asinados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			

Convenios de sector asinados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ALMACENISTAS DE MADEIRA	1,80		1,80
CARPINTERÍA DE RIBEIRA	1,50	SI	1,50
CARPINTERÍA, EBANISTERÍA E ACTIVIDADES AFÍNS	2,60	SI	2,60
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	0,75		0,75
COMERCIO DE MOBLES	0,25		0,25
COMERCIO RETALLISTA TÉXTIL	1,50	SI	1,60
DERIVADOS DO CEMENTO			
SECTOR EXTRACTIVO DA PEDRA NATURAL - CANTEIRAS- DE PONTEVEDRA	0,60	SI	0,60
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,24			

Cadro 9.26 (2016) - continuación

**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e
revisados**

Por provincias. Galicia. 2016.

Convenios de sector asinados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
EMPRESAS ORGANIZADORAS DO XOGO DO BINGO			
INSTALACIÓNS DEPORTIVAS E XIMNASIOS DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA	1,50		1,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,50			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS			
TOTAL GALICIA 1,27			

Convenios de sector revisados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
CONSTRUCCIÓN	0,90		0,90
ELABORACIÓN E INSTALACIÓN DE PEDRA E MÁRMORE	1,00		1,00
PINTURA	0,90		0,90
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,90			

Convenios de sector revisados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			

Convenios de sector revisados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
CONSTRUCCIÓN	0,90		0,90
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,90			

Convenios de sector revisados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			

Convenios de sector revisados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
POMPAS FÚNEBRES	0,50	SI	1,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,50			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE SECTOR REVISADOS			
TOTAL GALICIA 0,91			

Cadro 9.26 (2016) - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados

Por provincias. Galicia. 2016.

Convenios de empresa asinados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ANGEL LOPEZ SOTO, S.L. (Centro de traballo de Couso - Aguiño)	1,50	SI	1,60
ASESORÍA CERVANTES S.L.	0,00		0,00
CESPA, S.A. - Servizo de recollida de residuos no Consorcio As Mariñas			
CESPA, S.A. - Servizos de recollida de lixos, explotación das plantas de tratamento e eliminación de residuos e limpeza viaria, talleres e oficinas do Concello da Coruña			
COMPAÑÍA DE TRANVIAS DE LA CORUÑA, S.A.	1,00	SI	2,10
CONFECCIÓN SANTIAGO, S.L.			
CRUZ ROJA ESPAÑOLA (ASSEMBLEA PROVINCIAL A CORUÑA)	1,50		1,50
DISTRIBUCIONES CAMBA, S.L.	0,50		0,50
EMPRESA MIXTA DE AUGAS DE FERROL, S.A. - EMAFESA	2,20	SI	2,20
Empresas que prestan servizos no Complexo Medioambiental de Cerceda, como subcontratistas da Sociedade Galega de Medioambiente (Sogama)			
EULEN S.A. - Persoal da limpeza industrial da refinaría de Repsol Petróleo da Coruña - (Anterior adxudicataria VULCAROL, S.L.)	0,80		0,80
EXL. QUINTAGLASS, S.L.	1,00		1,00
FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, S.A. - Servizo de xestión de residuos sólidos urbanos e asimilables da Mancomunidade de Concellos "Serra do Barbanza"	0,00		0,00
FOSTERCORE S.L.			
GALICIA EDITORIAL, S.L.			
GALIDOGS, S.C.	0,00		0,00
Grupo TOP WASH - [TOP WASH, S.L; TINPLAN, S.L; TEXTINGAL, S.L. e TEMPRASA, S.L.]	0,50	SI	0,50
HIJOS DE RIVERA, S.A.U. (Fábrica de cervexa "La Estrella de Galicia" e oficinas do centro de traballo da Grela)	2,00		2,00
HOLLYGOOD S.L.			
INTEGRAL MANAGEMENT FUTURE RENEWABLES, S.L.	0,00		0,00
JOFRA, S.A. - Limpeza industrial da central térmica de Endesa - As Pontes	1,50	SI	1,60
MARINEDA MUSIC, S.L.			
Obras e Servizos Xalo, S.L. - Limpeza viaria do concello de Oleiros	1,50		1,50
P. FERRO GPF, S.L.	0,00		0,00
PRODUCCIONES ARTISTICAS ALARMA, S.L.			
QUINTASTONE, S.A.	1,00		1,00
RE 100 GALICIA S.L.			
SERTOSA NORTE, S.L. - Tráfico interior de remolque no Porto de Ferrol			
SETEX-APARKI, S.A. - Persoal do servizo ora e grúa en Santiago de Compostela	1,00		1,00
SOCIEDAD ANÓNIMA DE GESTIÓN DE ESTIBADORES PORTUARIOS DEL PUERTO DE FERROL (SAGEP Ferrol)	1,00		1,00
TURISMOS MOTOR, S.A. - TUMOSA (Centro de traballo de Oleiros)	1,50	SI	1,60
UNIÓN DE DISTRIBUIDORES DE ELECTRICIDAD, S.A.- UDESA	0,00		0,00
UNIÓN DE EMPRESAS MADERERAS, S.A. - UNEMSA	0,00		0,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,25			

Cadro 9.26 (2016) - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados Por provincias. Galicia. 2016.

Convenios de empresa asinados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ALIBOS GALICIA, S.L.			
ARMADORES DE BURELA, S.A. (ABSA)	1,00		1,00
CALFENSA PROYECTOS, S.L. (antes SEMENTES DE GALICIA, S.L.)	0,50		0,50
CECHALVA, S.L. - Concesionaria da retirada de vehículos da vía pública no Concello de Lugo Anterior adxudicatária: SETEX APARKI, S.A.	0,30		0,30
GESTIÓN Y TÉCNICAS DEL AGUA, S.A. - Centro de traballo de Foz- Lugo (Ciclo integral da auga)	2,55		2,55
GRUPO MUSICAL ALMA LATINA C.B.			
INTERPARKING HISPANIA, S.A. (antes Aparcamientos Miño, S.A.)	1,00		1,00
LIMPIEZAS FARO, S.L. - Persoal de limpeza do Hospital Comarcal de Monforte de Lemos (antes VALORIZA FACILITIES, SAU e EULEN, S.A.)	1,00		1,00
SERTOSA NORTE, S.L. - Remolcadores con base no porto de Alúmina - Aluminio (ALCOA) en San Cibrao	0,00		0,00
TÉCNICA DE ENVASES PESQUEROS, S.A. - TEPESA	1,50		1,50
URBASER, S.A. - Servizos públicos de limpeza pública, viaria, rego, recollida, transporte, tratamento e eliminación de residuos sólidos urbanos do Concello de Vilalba			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,89			

Convenios de empresa asinados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
AUTOBUSES URBANOS DE OURENSE, S.L. (antes URBANOS DE OURENSE, UTE)	2,00		2,00
CIMO, ENTIDADE PRESTADORA DE SERVIZOS	1,02		1,02
ENTRENAMIENTO E INFORMACIÓN FORESTAL SL (EIMFOR, SL) - Persoal adscrito ao Parque de Bombeiros de Verín		SI	
EUROINVERSIONES AGUAS DE SOUSAS, S.L.Unipersonal	1,00		1,00
FAURECIA AUTOMOTIVE ESPAÑA, S.A. - Fábrica de Ourense	0,00		0,00
TRANSPORTES PACHOLO, S.L.			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,49			

Cadro 9.26 (2016) - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados

Por provincias. Galicia. 2016.

Convenios de empresa asinados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ACTEGA Artística, S.A. (Sociedade unipersonal)	1,50		1,50
AGUASANA, S.L.	2,00		2,00
ALUMINIOS PADRÓN, S.A.	1,00		1,00
AUTOMÓVILES DE TUY, S.A.			
CARCHIDEA, S.L.	0,80		0,80
CARLOS MARTÍNEZ TILVE (ORQUESTA XACOBEO)			
CITIC HIC GÁNDARA CENSA, SAU (antes SANTAZ-CENSA SA)	0,00		0,00
CLAXXON PRODUCCIONES, SL			
CONSTRUCCIONES NAVALES P.FREIRE, S.A.	1,25		1,25
COPO IBÉRICA, S.A.			
CORPORACIÓN DE PRÁCTICOS DEL PUERTO Y RÍA DE VIGO, S.L.P.	0,75	SI	1,60
DIPOWAGEN S.L.			
DORNIER, S.A. - Persoal adscrito aos servizos de xestión de estacionamento regulado da cidade de Vigo			
ELECTROQUÍMICA DEL NOROESTE, S.A. (ELNOSA)	0,90		0,90
EMPRESA MIÑO, S.L.			
FRIGORÍFICOS ROSA DE LOS VIENTOS S.L.	0,00		0,00
GEFCO ESPAÑA, S.A.	0,00		0,00
GESTAMP VIGO, S.A.	0,00		0,00
GRUPO ANTOLÍN PGA, S.A.U.	1,25		1,25
HARINAS Y SÉMOLAS DEL NOROESTE, S.A. (HASENOSA)	1,00		1,00
IMPEX EUROPA, S.L.	1,30	SI	1,30
INDUSAL RIAS BAIXAS, S.A.			
KIWI ATLÁNTICO, S.A.			
MANTENIMIENTOS, AYUDA A LA EXPLOTACIÓN Y SERVICIOS, SA (MAESSA)	1,25		1,25
MARODRI, S.L.			
METALSHIPS & DOCKS, S.A.U.	1,40	SI	1,40
MISCELLANEOUS PROMUSIC, SL			
MONTAJES ROTELU, S.L.			
NESTLE ESPAÑA, S.A. - Centro de traballo de Pontecesures	0,30		0,30
PEUGEOT CITROËN AUTOMÓVILES ESPAÑA, S.A.	0,00		0,00
PMAS3 GROVE, SL (ORQUESTA PALLADIUM)			
PRODUCTOS CONGELADOS, S.A. (PROCSA)			
QUINTALUMINI, S.A.	1,00		1,00
REXERGA SOCIEDAD DE SERVICIOS XERIÁTRICOS SLU			
SETEX APARKI, S.A. - Servizo de retirada, mobilización, depósito e xestión de cobramento dos vehículos indebidamente estacionados na vía pública do Concello de Vigo	1,50		1,50
TERMAVI, S.L. - Terminales Marítimas de Vigo, S.L.	1,50		1,50
TUNE EUREKA, S.A.	1,25		1,25
UTE CRD e CIFP MANUEL ANTONIO - Servizo de mantemento do Centro Residencial Docente do Meixoeiro e CIFP Manoel Antonio de Vigo	1,00		1,00

Cadro 9.26 (2016) - continuación**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados****Por provincias. Galicia. 2016.**

UTE VIGO PISCINAS (FCC AQUALIA, S.A. - IDONEA CYS, S.L.) - Persoal adscrito ao servizo nas instalacións deportivas (piscinas e ximnasia) do Concello de Vigo			
VIGO RECICLA UTE [FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, S.A. - CONTENUR ESPAÑA, S.L.] - Persoal adscrito aos servizos de recollida selectiva de Vigo	1,40	SI	1,60
VIGUESA DE TRANSPORTES, S.A. - VITRASA	0,20	SI	1,60
VILARMABA RETAIL SL			
VITRALBA, S.L.			
VIUDA DE J. DOMÍNGUEZ, S.L.			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,21			

Convenios de empresa asinados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
AUTOESTRADAS DE GALICIA, AUTOPISTAS DE GALICIA, CONCESIONARIA DE LA XUNTA DE GALICIA, S.A.			
AUTOPISTA CENTRAL GALLEGA, CESA	0,80		0,80
COLEXIO OFICIAL DE ARQUITECTOS DE GALICIA	0,00		0,00
FUNDACIÓN SAN ROSENDO	1,50		1,50
SUPERVISIÓN Y CONTROL, SA	1,00		1,00
Traballadores/as do servizo de cociña dos Centros Residenciais Docentes de Galicia pertencentes á Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria	1,00		1,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,35			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS			
TOTAL GALICIA	0,56		

Convenios de empresa revisados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
EMPRESA MUNICIPAL AGUAS DE LA CORUÑA, S.A. - EMALCSA	1,00		1,00
TRANVIAS DEL FERROL, S.A.	2,00		2,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,26			

Convenios de empresa revisados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ARBOREJARDIN, S.L.	0,00		0,00
PESCADOS RUBEN, S.L.	0,50		0,50
SEVERIANO SERVICIO MÓVIL, SA	0,50	SI	1,12
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,57			

Cadro 9.26 (2016) - continuación**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados****Por provincias. Galicia. 2016.**

Convenios de empresa revisados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			

Convenios de empresa revisados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
CONCELLO DE POIO - Persoal laboral	1,00		1,00
FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, S.A. - Persoal adscrito ao servizo de recollida e transporte de residuos sólidos urbanos, limpeza urbana e de praias de Vigo	1,00	SI	1,60
IMAR INGENIERIA MODULAR, S.A.	1,50		1,50
LEDISSON A&IT, S.L.	0,00		0,00
S.N.O.P ESTAMPACIÓN S.A. - Centro de traballo de Vigo			
SETEX-APARKI, S.A. - Servizo de retirada, depósito e custodia de vehículos no termo municipal de Pontevedra	0,00		0,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,47			

Convenios de empresa revisados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE EMPRESA REVISADOS			
TOTAL GALICIA	1,32		

O Cadro 9.26 (2017) recolle unha relación dos convenios asinados e revisados no ano 2017. Tamén se indica o incremento salarial dos convenios que o sinalan de xeito porcentual e se teñen cláusula de revisión salarial.

Cadro 9.26 (2017)

**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e
revisados
Por provincias. Galicia. 2017.**

Convenios de sector asinados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
CARPINTERÍA E EBANISTERÍA	1,50	SI	1,50
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	1,25		1,25
ESTABLECEMENTOS SANITARIOS DE HOSPITALIZACIÓN, ASISTENCIA, CONSULTA E LABORATORIOS DE ANÁLISES CLÍNICAS	1,60	SI	1,60
HOSTALERÍA	1,50	SI	1,50
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	2,00	SI	2,00
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	0,90		0,90
PANADERÍAS	1,20		1,20
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRA	1,50	SI	1,50
TRANSPORTE DE VIAXEIROS EN AUTOBÚS POR ESTRADA			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,49			

Convenios de sector asinados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	1,25		1,25
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,25			

Convenios de sector asinados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN			
COMERCIO DE MATERIAIS PARA A CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO		SI	
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	0,90		0,90
PASTELERÍA, CONFEITERÍA, BOLERÍA, REPOSTERÍA E PRATOS PRECOCIÑADOS	3,00		3,00
SIDEROMETAL E TALLERES DE REPARACIÓN DE VEHÍCULOS			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,25			

Convenios de sector asinados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	1,00		1,00
EMPRESAS DO METAL SEN CONVENIO PROPIO	2,00	SI	2,00
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRAS		SI	
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,71			

Cadro 9.26 (2017) - continuación

**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e
revisados
Por provincias. Galicia. 2017.**

Convenios de sector asinados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ACORDO MARCO GALEGO DO SECTOR DO TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA			
LOUSAS DE OURENSE E LUGO			
ORQUESTRAS DE VERBENA DE GALICIA			
SALÓNS DE PEITEADO DE DONAS, CABALEIROS, UNISEX E SALÓNS DE BELEZA			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS			
TOTAL GALICIA		1,56	

Convenios de sector revisados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			

Convenios de sector revisados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			

Convenios de sector revisados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
PANADERÍAS - [Código anterior 3200265]	2,00		2,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
2,00			

Convenios de sector revisados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
COMERCIO RETALLISTA TÉXTIL	1,50	SI	1,50
CONSTRUCCIÓN	1,90		1,90
INDUSTRIAS E DESPACHOS DE PANIFICACIÓN, CONFEITERÍAS, PASTELERÍAS, REPOSTERÍAS E PRATOS PREPARADOS	1,60		1,60
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,81			

Cadro 9.26 (2017) - continuación**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e
revisados****Por provincias. Galicia. 2017.**

Convenios de sector revisados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ACTORES E ACTRICES DE TEATRO DE GALICIA	1,60		1,60
II CONVENIO AUTONÓMICO PARA A ACTIVIDADE ARQUEOLÓXICA	1,00		1,00
POMPAS FÚNEBRES	1,50		1,50
RESIDENCIAS PRIVADAS DA TERCEIRA IDADE	1,60		1,60
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
	1,55		

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE SECTOR REVISADOS			
TOTAL GALICIA	1,78		

Convenios de empresa asinados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ALCOA INESPAL CORUÑA, S.L. (Antes ALCOA INESPAL, S.A.)		SI	1,10
Asociación Pro Enfermos Mentales (APEM)			
BABCOCK KOMMUNAL MBH e TÉCNICAS MEDIO AMBIENTALES TECMED, S.A. - UTE (ALBADA) - Planta de tratamento de RSU da Coruña	0,00		0,00
BETANZOS HB, S.L.	0,00		0,00
CAOLINES DE VIMIANZO, S.A.U. (CAVISA)	1,00		1,00
CASAIS Y CÍA, S.L.			
CESPA, S.A. - Limpeza pública viaria e de praias no Concello de Sada			
COMPAÑÍA DE SERVICIOS MEDIOAMBIENTAIS DO ATLÁNTICO - COSMA, S.A. (Xestión do servizo de abastecemento e saneamento de auga do Concello de Narón)	1,00		1,00
CONCELLO DE BETANZOS - Acordo regulador persoal funcionario			
CONCELLO DE BETANZOS - Persoal laboral			
DINAHOSTING, S.L.		SI	1,10
FRIGORÍFICA BOTANA, S.L.			
FUNDACIÓN ADCOR	1,00		1,00
HIJOS DE RIVERA, S.A.U. (Fábrica de cervexa "La Estrella de Galicia" e oficinas do centro de traballo da Grela)	1,67		1,67
INDUSTRIAS DEL TABLERO, S.A. - INTASA	1,00		1,00
LA FAMILIA SERVICIOS PERSONALES Y ASISTENCIALES, S.L.			
LECHE CELTA SLU - Centro de traballo de Pontedeume			
LIMPIEZAS XALO, S.L. - Limpeza viaria do concello de Culleredo	1,50		1,50
P. FERRO GPF, S.L.	1,03		1,03
Persoal de xardinería do centro de traballo de Santiago de Compostela - CESPA S.A.	1,60	SI	1,60
REMOLCADORES FERROLANOS, S.A. (REFESA) - Persoal de flota	1,60		1,60
TINTORADO, S.L.U.			
TÚNIDOS MIRAMAR, S.L.			

Cadro 9.26 (2017) - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados

Por provincias. Galicia. 2017.

URBASER, S.A. - Servizo de limpeza pública viaria e regos e xestión do punto limpo do Concello de Ames	0,80		0,80
URBASER, S.A. - Servizo de limpeza pública viaria, recollida e transporte de R.S.U. do Concello de Ferrol	2,00	SI	2,00
URBASER, S.A. (antes TÉCNICAS MEDIOAMBIENTALES - TECMED, S.A.) - Limpeza pública viaria e recollida de residuos sólidos urbanos no concello de Santiago de Compostela	0,00	SI	1,10
URBASER, S.A. (antes TÉCNICAS MEDIOAMBIENTALES - TECMED, S.A.) - Limpeza viaria e recollida de residuos sólidos urbanos no concello de Narón	1,50		1,50
UTE GESECO-CESPA LEI 18/1982 do 16 de maio - Persoal adscrito ao servizo de recollida de residuos sólidos urbanos e limpeza viaria do Concello de Teo	1,00		1,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,24			

Convenios de empresa asinados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ARBOREJARDIN, S.L.			
ASCAN GEASER UTE PORTOS NORTE - Servizo de limpeza de Portos de Galicia Zona Norte (Centro de traballo Xove - Lugo)	0,00	SI	1,10
CALFENSA PROYECTOS, S.L.	1,60		1,60
CEMENTOS COSMOS, S.A.			
CESPA, S.A. - Persoal adscrito aos servizos de limpeza de espazos públicos, recollida e transporte de residuos sólidos urbanos do Concello de Sarria			
CORPOREASPUNTOCOM S.L.U.			
ECIMAN, S.L.	1,50		1,50
FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, S.A. - Servizo de limpeza viaria e recollida de lixo do concello de Monforte de Lemos	1,00		1,00
GESTIÓN Y TÉCNICAS DEL AGUA, S.A. - Centro de traballo de Foz- Lugo (Ciclo integral da auga)	3,00		3,00
NUEVA GALIMPLANT, S.L.U.			
PESCADOS RUBÉN, S.L.	2,10		2,10
QUESERÍAS SARRIANAS, S.L.	1,00	SI	1,10
SICYME 2012, S.L.L.			
TRANSPORTES JAVIER MOIRÓN, S.L.			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,69			

Convenios de empresa asinados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
AGUAS DE CABREIROÁ, S.A.	2,00		2,00
BENITO AREÁN, SL	2,00		2,00
CONCELLO DE VILARIÑO DE CONSO - Persoal laboral			
CONCELLO DO PEREIRO DE AGUIAR - Persoal funcionario			
CONCELLO DO PEREIRO DE AGUIAR - Persoal laboral			
OURENSANA DE GAS. S.L.	0,50		0,50
POREXGAL, S.L.	1,30		1,30
STRATEGIC MINERALS SPAIN, S.L.	1,60		1,60
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,64			

Cadro 9.26 (2017) - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados

Por provincias. Galicia. 2017.

Convenios de empresa asinados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ACOPAFI, S.L.			
AGUASANA, S.L.	9,00		9,00
ALMACENAMIENTOS Y MONTAJES, S.A.U. - ALYMOSA			
ALMACENES, SERVICIOS Y RECUPERACIONES, S.L. (ALSERVI, S.L.)	1,40	SI	1,40
ALONARTI ENVASES, S.A. - Centro de Porriño			
AQUALIA G.I.A., S.A. - Servizo municipal de abastecemento e saneamento de auga do Concello de Moaña	1,00		1,00
Aqualia Gestión Integral del Agua, S.A. y Fomento de Construcciones y Contratas, S.A. (Nigrán UTE) - Concesionaria do servizo municipal de abastecemento e saneamento de auga de Nigrán	1,00		1,00
ASCAN EMPRESA CONSTRUCTORA Y DE GESTIÓN, SA - Concesionaria dos servizos públicos de recollida de lixos e limpeza viaria do Concello de Sanxenxo	0,70		0,70
AUXILIAR CONSERVERA, S.A. - AUCOSA	1,06		1,06
AVANZA EXTERNALIZACIÓN DE SERVICIOS, S.A.	5,00		5,00
BORGWARNER EMISSIONS SYSTEMS SPAIN, S.L.		SI	
CELTA DE ARTES GRÁFICAS, S.L.			
CENTRO TECNOLÓGICO DE GRUPO COPO, S.L.			
CEPILLOS MARIÑO, S.L.			
CESPA, S.A. - Persoal adscrito aos servizos de recollida de residuos sólidos e limpeza viaria do Concello de Nigrán	1,50		1,50
CESPA, S.A. - Servizos de limpeza pública contratados co Concello de Vilagarcía de Arousa	0,70		0,70
CONCELLO DE COTOBADE - Acordo regulador persoal funcionario			
CONCELLO DE COTOBADE - Persoal laboral			
CONCELLO DE PAZOS DE BORBÉN - Acordo regulador persoal funcionario			
CONCELLO DE PAZOS DE BORBÉN - Acordo regulador persoal funcionario			
CONCELLO DO ROSAL - Acordo regulador persoal funcionario			
CONCELLO DO ROSAL - Persoal laboral			
COURIER VIGO, S.L.	8,00		8,00
CRISTALERÍA PONTEVEDRESA, S.A.	2,10		2,10
DALPHI METAL ESPAÑA, S.A. (CENTRO DE TRABAJO DE O PORRIÑO)	0,75		0,75
DOMIBERIA, S.L.U. - Fábrica de Vigo	1,00	SI	1,60
ELECTROQUÍMICA DEL NOROESTE, S.A. (ELNOSA)	1,20		1,20
EMBALAJES ARMANDO, S.L. (EMBARBOX)			
ENCE ENERGÍA Y CELULOSA S.A. - Centro de operacións de Pontevedra	1,25	SI	1,35
FAURECIA INTERIOR SYSTEMS ESPAÑA, S.A. - Fábrica de Porriño	0,75		0,75
FCC AQUALIA VIGO U.T.E - Concesionaria do servizo de abastecemento e saneamento de augas de Vigo	1,00	SI	1,10
FCC Aqualia, S.A. e F.C.C., S.A. Unión Temporal de Empresas, Ley 18/82 de 26 de mayo (REDONDELA UTE) - Concesionaria do Servizo Municipal de Abastecemento e Saneamento de Auga de Redondela	1,00		1,00

Cadro 9.26 (2017) - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados

Por provincias. Galicia. 2017.

FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, S.A. - Persoal adscrito ao servizo de recollida e transporte de residuos sólidos urbanos, limpeza urbana e de praias de Vigo	1,00		1,00
GALVENTUS SERVICIOS EÓLICOS, S.L.			
GASCIES, S.L.	1,70	SI	1,70
GRUPO RADIO VIGO	2,00		2,00
IMAR INGENIERÍA MODULAR, S.A.			
INDUSTRIAS TÉCNICAS DE GALICIA. S.A. - INTEGASA	1,50		1,50
LASER GALICIA, S.L.	2,00	SI	2,00
MARFRÍO, SA	2,00	SI	2,00
MAVIVA, S.A.	1,85	SI	1,85
MGI-COUTIER ESPAÑA, S.L.	1,00	SI	1,00
MONTAJES MIRAMAR, S.L.			
NAVIERA MAR DE ONS, S.L.			
NOVAPESCA TRADING, S.L.	1,25	SI	1,25
NUEVA PESCANOVA, S.L.	1,25	SI	1,25
OSCAR ALVAREZ VALVERDE (ORQUESTA TERRANOVA)			
PESCADOS MARCELINO, S.L.	1,60		1,60
PESCANOVA ESPAÑA, S.L. - Centro Industrial Porriño	1,25	SI	1,25
PESCANOVA ESPAÑA, S.L.U. - Centro de comercio e back office Chapela	1,25	SI	1,25
PESCANOVA ESPAÑA, S.L.U. - Centro de Frío Chapela / Porriño	1,25	SI	1,25
PESCANOVA ESPAÑA, S.L.U. - Centro Industrial Chapela	1,25	SI	1,25
PLASTIC OMNIUM AUTO INERGY SPAIN, S.A.	1,00	SI	1,60
PLATAFORMA COMERCIAL DE RETAIL, S.A.U. (PSA RETAIL VIGO - Antes MOSA VIGO)			
PREMIUM MIX GROUP, S.L. Centro de traballo de MONDARIZ [Antes AGUAS DE MONDARIZ - FUENTE DEL VAL, S.A.]			
QUALITY LIAISON SERVICES AUTOMOTIVE, S.L. (QLS, S.L.)			
REAL CLUB CELTA, S.A.D.	3,00	SI	3,00
RECOLTE, SERVICIOS Y MEDIOAMBIENTE, S.A.U. - Servizo de recollida de R.S.U. da Mancomunidade do Morrazo - [antes GSC - COMPAÑÍA GENERAL DE SERVICIOS Y CONSTRUCCIÓN, SA]			
SOCIEDAD AGRÍCOLA GALLEGA S.L. - SOAGA			
TEXTIL LUPE RÍOS, S.L.			
TREVES GALICIA, S.L.U.	0,75		0,75
UTE GESTIÓN CANGAS - Concesionaria do servizo municipal de abastecemento e saneamento de auga do Concello de Cangas (Ciclo integral da auga)			
UTE PUERTO PESQUERO DE VIGO (Talher S.A. y Gonzalez Couceiro S.L.U.) - Servizo de limpeza e recollida de residuos do Porto Pesqueiro de Vigo (O Berbés)	0,00		0,00
VIGUESA DE TRANSPORTES, S.L. - ESTACIÓN AUTOBUSES DE VIGO (Antes GESTRAVISA)	0,50		0,50
VIZA AUTOMOCIÓN, S.A.U.			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
	1,49		

Cadro 9.26 (2017) - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados

Por provincias. Galicia. 2017.

Convenios de empresa asinados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
FÁBRICAS DE TABOLEIRO DO GRUPO FINSA EN GALICIA - [Financiera Maderera S.A. (Finsa) en Santiago de Compostela e Padrón (A Coruña), Fibras del Noroeste, S.A. (Fibranor) en Rábade (Lugo) e Orember, S.A. en San Cibrao das Viñas (Orense)]	1,60		1,60
NEA F3 IBÉRICA, S.L. (Substitúe os convenios de Nea Acsagal, S.L. e Nea Gatsa, S.L.)			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
	1,60		

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS			
TOTAL GALICIA	1,46		

Convenios de empresa revisados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
DESARROLLOS Y SERVICIOS DE INTERNET PARA PROFESIONALES S.L.	1,60		1,60
EMPRESA MUNICIPAL AGUAS DE LA CORUÑA, S.A. - EMALCSA	1,00		1,00
FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, S.A. - Servizo de xestión de residuos sólidos urbanos e asimilables da Mancomunidade de Concellos "Serra do Barbanza"	1,60		1,60
IBERLEY SOCIEDAD LIMITADA	1,60		1,60
JOFRA, S.A. - Limpeza industrial da central térmica de Endesa - As Pontes	1,30	SI	1,30
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
	1,36		

Convenios de empresa revisados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ALIBOS GALICIA, S.L.			
CECHALVA, S.L. - Concesionaria da retirada de vehículos da vía pública no Concello de Lugo Anterior adxudicataria: SETEX APARKI, S.A.	1,90		1,90
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
	1,90		

Convenios de empresa revisados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
CIMO, ENTIDADE PRESTADORA DE SERVIZOS			
FAURECIA AUTOMOTIVE ESPAÑA, S.A. - Fábrica de Ourense	0,50		0,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
	0,50		

Cadro 9.26 (2017) - continuación**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados****Por provincias. Galicia. 2017.**

Convenios de empresa revisados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
AUTOS ARCADE, S.L.	1,00		1,00
EMPRESA MIÑO, S.L.	1,00		1,00
GALEGA DE AUTOCARES GALA, S.L.	1,00		1,00
IMPEX EUROPA, S.L.	1,60	SI	1,60
LEDISSON A&IT, S.L.	1,60		1,60
Mª CARMEN PORTO DIÉGUEZ	2,00		2,00
PEUGEOT CITROËN AUTOMÓVILES ESPAÑA, S.A.	0,71		0,71
SNOP ESTAMPACIÓN S.A. - Centro de traballo de Vigo			
VIGO RECICLA UTE [FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, S.A. - CONTENUR ESPAÑA, S.L.] - Persoal adscrito aos servizos de recollida selectiva de Vigo	1,50	SI	1,50
VIUDA DE J. DOMÍNGUEZ, S.L.	1,00		1,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,73			

Convenios de empresa revisados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
VIAQUA, GESTIÓN INTEGRAL DE AGUAS DE GALICIA, S.A.U.	1,60		1,60
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,60			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE EMPRESA REVISADOS			
TOTAL GALICIA		0,82	

9.6. Xornada pactada

Para calcular a xornada media pactada (media ponderada) nos convenios asinados e revisados en 2016 e 2017 en Galicia, tivéronse en conta unicamente os que a regulan de xeito anual.

En 2016 foron 93 (o 70,99%) os convenios que a regulan deste xeito. Deles 17 son de sector (o 85% dos de sector asinados ou revisados este ano) e 76 son de empresa (o 68,47% dos de empresa asinados ou revisados este ano).

A xornada media pactada no ano 2016 foi de 1.737,88 horas.

En 2017 foron 99 (o 59,28%) os convenios que a regulan deste xeito. Deles 18 son de sector (o 60% dos de sector asinados ou revisados este ano) e 81 son de empresa (o 59,12% dos de empresa asinados ou revisados este ano).

A xornada media pactada no ano 2017 foi de 1.770,18 horas.

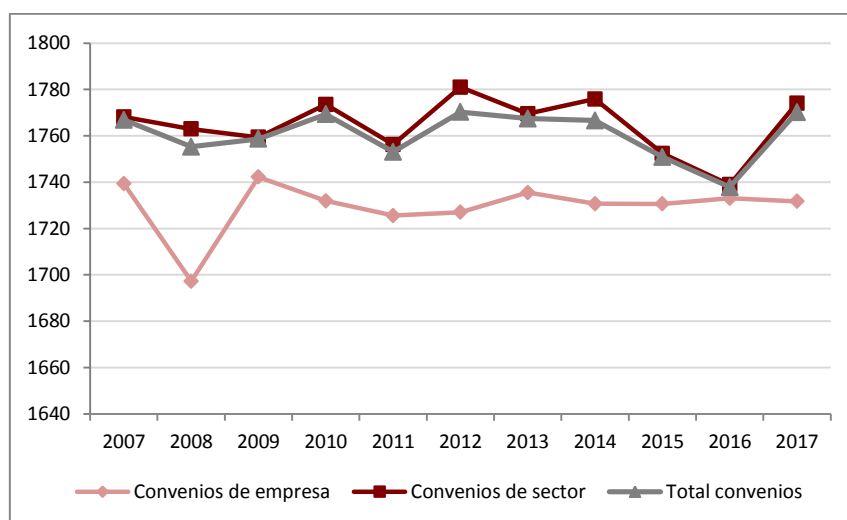
O Cadro 9.27 reflicte a evolución da xornada media pactada en Galicia no período 2007 – 2017.

Cadro 9.27

Evolución da xornada media anual pactada. Galicia. 2007 - 2017
Total Convenios. Xornada media pactada

	Convenios de empresa	Convenios de sector	Total convenios
2007	1739,4	1768,2	1766,9
2008	1697,2	1762,9	1755,3
2009	1742,2	1759,3	1758,7
2010	1731,9	1773,5	1769,3
2011	1725,5	1756,3	1753,1
2012	1727,0	1781,0	1770,3
2013	1735,5	1769,5	1767,5
2014	1730,7	1775,9	1766,6
2015	1730,6	1752,4	1750,9
2016	1733,0	1738,9	1737,9
2017	1731,70	1774,10	1770,18

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Seguindo coa tendencia de anos anteriores, a xornada nos convenios de empresa é máis reducida que nos de sector, 1.733,04 horas fronte a 1.738,93 horas no ano 2016 e 1731,70 horas fronte a 1.774,10 horas no ano 2017.

O Cadro 9.28 (2016) reflicte a xornada pactada en 2016 no total de convenios por sectores económicos, e nel pode apreciarse que a xornada pactada na industria foi de 1.738,55 horas, na construción de 1.736,80 horas e nos servizos de 1.742,16 horas.

Cadro 9.28 (2016)

TOTAL CONVENIOS. Xornada media pactada. Ano 2016.
POR SECTORES ECONÓMICOS E PROVINCIAS

	Agrario	Non Agrario		
		Industria	Construción	Servizos
C. AUTÓNOMA / INTERPROVINCIAIS				1731,61
A CORUÑA		1750,65	1736,81	1765,74
LUGO		1772,88	1738,00	1767,70
OURENSE		1714,74	1736,00	1798,69
PONTEVEDRA		1729,37		1747,94
TOTAL GALICIA	-	1738,55	1736,80	1742,16

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Respecto do ano 2017 e segundo se pode apreciar no Cadro 9.28 (2017), a xornada pactada no sector agrario foi de 1.740,00 horas, na industria de 1.766,76 horas, na construción de 1.736,04 horas e nos servizos de 1.787,18 horas.

Cadro 9.28 (2017)

TOTAL CONVENIOS. Xornada media pactada. Ano 2017.
POR SECTORES ECONÓMICOS E PROVINCIAS

	Agrario	Non Agrario		
		Industria	Construción	Servizos
C. AUTÓNOMA / INTERPROVINCIAIS		1780,54		1723,22
A CORUÑA		1760,71		1796,10
LUGO		1799,55	1759,95	1798,22
OURENSE		1781,14		1819,58
PONTEVEDRA	1740,00	1765,48	1736,00	1779,31
TOTAL GALICIA	1740,00	1766,76	1736,04	1787,18

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

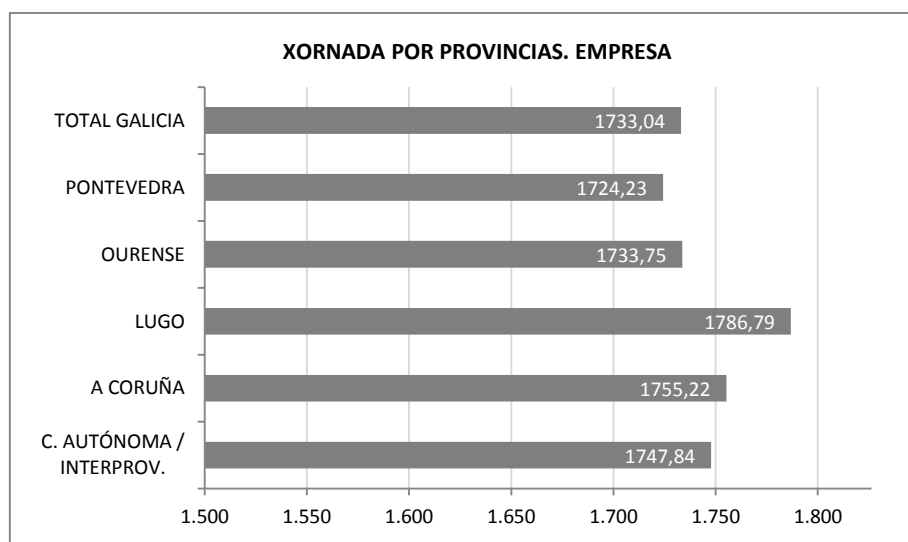
Os Cadros 9.29 (2016) e 9.29 (2017) recollen o dato da xornada pactada nos convenios de empresa e de sector por provincias para cada un destes anos.

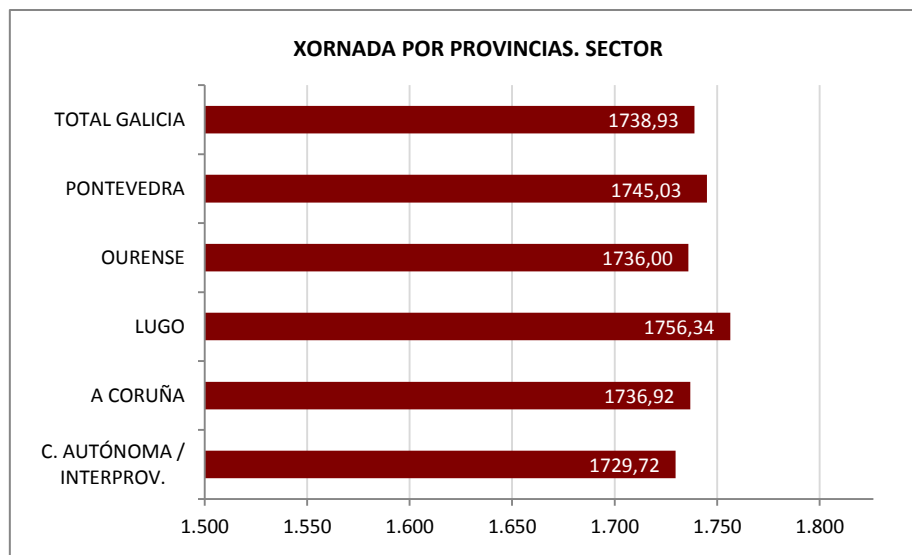
Cadro 9.29 (2016)

XORNADA POR PROVINCIAS - Ano 2016

	EMPRESA	SECTOR	TOTAL
C. AUTÓNOMA / INTERPROV.	1747,84	1729,72	1731,61
A CORUÑA	1755,22	1736,92	1737,90
LUGO	1786,79	1756,34	1758,08
OURENSE	1733,75	1736,00	1735,73
PONTEVEDRA	1724,23	1745,03	1731,08
TOTAL GALICIA	1733,04	1738,93	1737,88

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

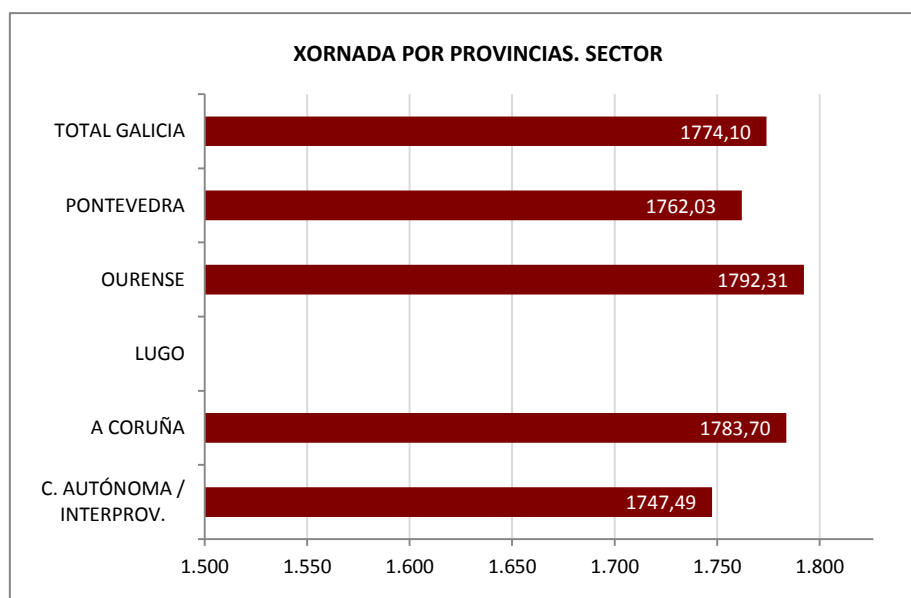
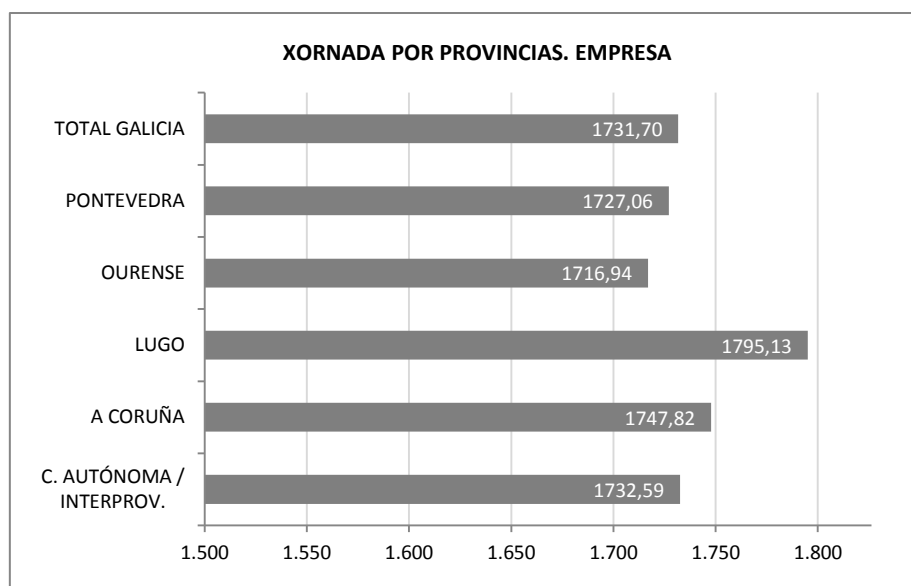

Cadro 9.29 (2017)

XORNADA POR PROVINCIAS - Ano 2017

	EMPRESA	SECTOR	TOTAL
C. AUTÓNOMA / INTERPROV.	1732,59	1747,49	1744,76
A CORUÑA	1747,82	1783,70	1782,87
LUGO	1795,13		1795,13
OURENSE	1716,94	1792,31	1789,80
PONTEVEDRA	1727,06	1762,03	1756,42
TOTAL GALICIA	1731,70	1774,10	1770,18

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Dos convenios colectivos asinados no ano 2016, o 67,83% (78 convenios) establecen unha xornada anual inferior á máxima legal. Afectan estes convenios a 27.149 persoas traballadoras (69,35%) das que 20.572 son homes e 6.577 mulleres.

Deles 12 son de sector (80% dos de sector asinados este ano) e afectan a 14.974 persoas traballadoras (61,81%) das que 11.209 son homes e 3.765 mulleres e 66 son de empresa (66% dos de empresa asinados) e afectan a 12.175 persoas traballadoras (81,57%) das que 9.363 son homes e 2.812 mulleres.

Os convenios asinados no ano 2016 que indican unha xornada semanal inferior á xornada máxima establecida son 15 (13,04% dos asinados) e afectan a 4.840 persoas traballadoras (12,36%) das que 2.655 son homes e 2.185 mulleres.

Deles 1 é de sector e 14 de empresa.

Respecto do ano 2017, o 56,83% dos convenios colectivos asinados (79 convenios) establecen unha xornada anual inferior á máxima legal. Afectan estes convenios a 127.099 persoas traballadoras (77,96%) das que 81.854 son homes e 45.245 mulleres.

Deles 13 son de sector (59,09% dos de sector asinados este ano) e afectan a 119.018 persoas traballadoras (78,11%) das que 75.677 son homes e 43.341 mulleres e 66 son de empresa (56,41% dos de empresa asinados) e afectan a 8.081 persoas traballadoras (75,78%) das que 6.177 son homes e 1.904 mulleres.

Os convenios asinados no ano 2017 que indican unha xornada semanal inferior á xornada máxima establecida son 28 (20,14% dos asinados) e afectan a 18.468 persoas traballadoras (11,33%) das que 5.360 son homes e 13.108 mulleres.

Deles 4 son de sector e 24 de empresa.

No Cadro 9.30 pódese ver a evolución no período 2011 – 2017 dos convenios asinados que reducen a xornada máxima legal anual por provincias.

Cadro 9.30

**Evolución dos convenios asinados que reducen a xornada máxima legal.
Porcentaxe sobre o total. Por provincias. Galicia. 2011-2017**

	Sector		Empresa		Total Galicia	
	Nº convenios	%	Nº convenios	%	Nº convenios	%
2011						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	2	50,00	5	71,43	7	63,64
A Coruña	2	66,67	17	56,67	19	57,58
Lugo	5	71,43	3	37,50	8	53,33
Ourense	4	44,44	5	50,00	9	47,37
Pontevedra	2	66,67	29	76,32	31	75,61
Total	15	57,69	59	63,44	74	62,18
2012						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	4	100,00	5	100,00	9	100,00
A Coruña	2	100,00	19	65,52	21	67,74
Lugo	-	-	7	70,00	7	70,00
Ourense	2	50,00	2	66,67	4	57,14
Pontevedra	2	50,00	39	69,64	41	68,33
Total	10	71,43	72	69,90	82	70,09
2013						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	4	100,00	7	70,00	11	78,57
A Coruña	8	72,73	28	62,22	36	64,29
Lugo	3	75,00	7	41,18	10	47,62
Ourense	3	50,00	4	44,44	7	46,67
Pontevedra	12	75,00	56	76,71	68	76,40
Total	30	73,17	102	66,23	132	67,69
2014						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	0	0,00	3	75,00	3	60,00
A Coruña	4	100,00	26	68,42	30	71,43
Lugo	2	66,67	11	73,33	13	72,22
Ourense	0	0,00	1	25,00	1	16,67
Pontevedra	3	60,00	49	72,06	52	71,23
Total	9	60,00	90	69,77	99	68,75
2015						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	2	66,67	3	50,00	5	55,56
A Coruña	1	100,00	19	79,17	20	80,00
Lugo	1	100,00	6	100,00	7	100,00
Ourense	-	-	7	70,00	7	63,64
Pontevedra	3	75,00	26	63,41	29	64,44
Total	7	70,00	61	70,11	68	70,10
2016						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	2	100,00	5	83,33	7	87,50
A Coruña	-	-	18	54,55	18	54,55
Lugo	5	100,00	7	63,64	12	75,00
Ourense	-	-	4	66,67	4	66,67
Pontevedra	5	62,50	32	72,73	37	71,15
Total	12	80,00	66	66,00	78	67,83
2017						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	1	25,00	1	50,00	2	33,33
A Coruña	8	88,89	12	42,86	20	54,05
Lugo	0	0,00	9	64,29	9	60,00
Ourense	2	40,00	3	37,50	5	38,46
Pontevedra	2	66,67	41	63,08	43	63,24
Total	13	59,09	66	56,41	79	56,83

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Parte II.

Convenios colectivos estatais con aplicación en Galicia

Recóllense neste apartado os convenios de ámbito superior ao da Comunidade Autónoma que afectan a persoas traballadoras en Galicia dos que se ten coñecemento neste Consello.

Para a súa elaboración pártese inicialmente dos convenios publicados no BOE que teñen vixencia para cada un dos anos 2016 e 2017 ou posterior, combinando esta información coa extraída do programa Regcon para o rexistro e depósito de convenios e acordos colectivos de traballo por medios telemáticos, procedéndose no Consello a analizar a dita información para recoller só os que afectan a persoas traballadoras dalgunha das catro provincias galegas.

Os datos do número de persoas traballadoras afectadas por convenios de sector foron elaborados polo IGE en base ao traballo realizado neste Consello no que se recollen os CNAE's incluídos no ámbito de aplicación dos ditos convenios.

Nos convenios de empresa este dato obtense coa información extraída do programa Regcon e/ou contactando directamente cos departamentos de recursos humanos das empresas afectadas.

A información remitida polo IGE é extraída do ficheiro de contas de cotización á Seguridade Social e indica o número de persoas asalariadas para Galicia por actividade, non por empresa, información esta última suxeita a segredo estatístico.

Utilízase o mesmo criterio de inclusión dos convenios colectivos que o seguido ao elaborar a parte do informe referida aos convenios negociados en Galicia, que é o da vixencia económica, téndose en conta só os que teñen vixencia e efectos económicos durante cada un destes anos.

Respecto dos convenios de sector só se teñen en conta aqueles para os que non existen convenios de ámbito provincial ou autonómico en Galicia.

Para a elaboración da media ponderada do incremento salarial pactado téñense en conta as cláusulas de revisión salarial recollidas nestes convenios.

Os Cadros 9.I e 9.II indican os convenios colectivos estatais con aplicación en Galicia asinados e/ou revisados estes anos.

No ano 2016 asináronse e ou revisáronse 84 convenios colectivos que afectan a 52.704 persoas traballadoras. Deles 57 son de empresa e afectan a 8.076 persoas traballadoras e 27 son de sector e afectan a 44.628 persoas traballadoras.

No ano 2017 asináronse e ou revisáronse 69 convenios colectivos que afectan a 79.681 persoas traballadoras. Deles 38 son de empresa e afectan a 4.803 persoas traballadoras e 31 son de sector e afectan a 74.878 persoas traballadoras.

Cadro 9.I

Convenios colectivos asinados. Ano 2016.

	Nº Convenios	Nº Traballadores/as
Empresa	51	7.653
Sector	19	13.725
Total	70	21.378

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Convenios colectivos asinados. Ano 2017.

	Nº Convenios	Nº Traballadores/as
Empresa	33	2.818
Sector	21	51.689
Total	54	54.507

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.II

Convenios colectivos revisados 2016

	Nº Convenios	Nº Traballadores/as
Empresa	6	423
Sector	8	30.903
Total	14	31.326

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Convenios colectivos revisados 2017

	Nº Convenios	Nº Traballadores/as
Empresa	5	1.985
Sector	10	23.189
Total	15	25.174

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os Cadros 9.III e 9.IV para 2016 e 2017 reflicten o número de convenios colectivos (asinados ou revisados) segundo o número de persoas traballadoras ás que afectan.

Neles obsérvase que, no ano 2016, nos convenios de empresa o maior número concéntrase nas empresas que teñen ata 50 persoas traballadoras.

Nos convenios de sector o maior número de convenios sitúase nos que afectan entre 101 e 500 persoas traballadoras e entre 1.001 e 3.000 persoas traballadoras.

Cadro 9.III (2016)

**Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de persoas traballadoras.
Empresa. Ano 2016.**

Nº Traballadores/as	Estatais	
	Nº Convenios	%
0 - 50	38	66,67%
51-100	7	12,28%
101-500	4	7,02%
501-1000	6	10,53%
1001-3000	2	3,51%
>3000	0	0,00%
Total	57	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.IV (2016)

**Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de persoas traballadoras.
Sector. Ano 2016.**

Nº Traballadores/as	Estatais	
	Nº Convenios	%
0 - 50	1	3,70%
51-100	1	3,70%
101-500	9	33,33%
501-1000	4	14,81%
1001-3000	9	33,33%
>3000	3	11,11%
Total	27	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Polo que respecta ao ano 2017, nos convenios de empresa o maior número concéntrase nas empresas que teñen ata 50 persoas traballadoras.

Nos convenios de sector o maior número de convenios sitúase nos que afectan entre 501 e 1.000 persoas traballadoras.

Cadro 9.III (2017)

**Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de persoas traballadoras.
Empresa. Ano 2017.**

Nº Traballadores/as	Estatais	
	Nº Convenios	%
0 - 50	19	50,00%
51-100	7	18,42%
101-500	10	26,32%
501-1000	1	2,63%
1001-3000	1	2,63%
>3000	0	0,00%
Total	38	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.IV (2017)

**Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de persoas traballadoras.
Sector. Ano 2017.**

Nº Traballadores/as	Estatais	
	Nº Convenios	%
0 - 50	0	0,00%
51-100	1	3,23%
101-500	7	22,58%
501-1000	9	29,03%
1001-3000	6	19,35%
>3000	8	25,81%
Total	31	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os Cadros 9.V (2016) e 9.VI (2016) reflicten as vixencias medias dos convenios de empresa e de sector asinados en 2016, e neles pode apreciarse que o 31,37% dos convenios asinados de empresa teñen unha vixencia superior a 3 anos e o 42,11% dos de sector teñen unha vixencia de 3 anos.

Cadro 9.V (2016)**Vixencias medias dos convenios asinados de empresa. Ano 2016.
Porcentaxe sobre o total**

	Nº Convenios	%
Menos de 1 ano	0	0,00%
1 ano	10	19,61%
De 1 a 2 anos	0	0,00%
2 anos	11	21,57%
De 2 a 3 anos	1	1,96%
3 anos	13	25,49%
Máis de 3 anos	16	31,37%
Total	51	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.VI (2016)**Vixencias medias dos convenios asinados de sector. Ano 2016.
Porcentaxe sobre o total**

	Nº Convenios	%
Menos de 1 ano	0	0,00%
1 ano	2	10,53%
De 1 a 2 anos	1	5,26%
2 anos	6	31,58%
De 2 a 3 anos	0	0,00%
3 anos	8	42,11%
Máis de 3 anos	2	10,53%
Total	19	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

No ano 2017 o 45,45% dos convenios asinados de empresa e o 38,10% dos de sector indican unha vixencia de máis de 3 anos.

Estes datos aprécianse con maior detalle nos Cadros 9.V (2017) e 9.VI (2017)

Cadro 9.V (2017)**Vixencias medias dos convenios asinados de empresa. Ano 2017.
Porcentaxe sobre o total**

	Nº Convenios	%
Menos de 1 ano	0	0,00%
1 ano	1	3,03%
De 1 a 2 anos	2	6,06%
2 anos	5	15,15%
De 2 a 3 anos	0	0,00%
3 anos	10	30,30%
Máis de 3 anos	15	45,45%
Total	33	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.VI (2017)**Vixencias medias dos convenios asinados de sector. Ano 2017.
Porcentaxe sobre o total**

	Nº Convenios	%
Menos de 1 ano	0	0,00%
1 ano	1	4,76%
De 1 a 2 anos	0	0,00%
2 anos	6	28,57%
De 2 a 3 anos	0	0,00%
3 anos	6	28,57%
Máis de 3 anos	8	38,10%
Total	21	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.VII (2016), o incremento salarial pactado (media ponderada) nos convenios asinados ou revisados con vixencia económica para o 2016 foi do 1,10%.

Cadro 9.VII (2016)**Media ponderada do incremento salarial pactado.**

	Convenios Colectivos		Revisións salariais		Total
	Sector	Empresa	Sector	Empresa	
Ano 2016	1,26	1,18	1,02	0,76	1,10

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Este incremento é inferior ao IPC galego e ao estatal deste ano que foron do 1,6%.

Para o cálculo deste incremento tivéronse en conta os convenios que indican incrementos salariais en porcentaxe, que foron 72 este ano (85,71% do total), así como as cláusulas de revisión salarial que figuran no 42,86% dos convenios asinados e no 50% dos revisados este ano.

O Cadro 9.VII (2017) reflicte o incremento salarial pactado (media ponderada) nos convenios asinados ou revisados con vixencia económica para o 2017, que foi do 1,48%.

Cadro 9.VII (2017)

Media ponderada do incremento salarial pactado.

Ano 2017	Convenios Colectivos		Revisións salariais		Total
	Sector	Empresa	Sector	Empresa	
	1,52	1,15	1,50	0,68	1,48

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Este incremento é superior ao IPC galego que foi do 1,2% este ano e tamén ao estatal que foi do 1,1%.

Para o cálculo deste incremento tivéronse en conta os convenios que indican incrementos salariais en porcentaxe, que foron 55 este ano (79,71% do total), así como as cláusulas de revisión salarial que figuran no 37,04% dos convenios asinados e no 53,33% dos revisados este ano.

Os Cadros 9.VIII para 2016 e 2017 recollen a media por sectores económicos para cada un destes anos.

Cadro 9.VIII (2016)**Media ponderada do incremento salarial pactado
Por sectores de actividade. Ano 2016**

	Estatais
Agricultura	0,30
Industria	1,08
Construción	1,60
Servizos	1,17
Total	1,10

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.VIII (2017)**Media ponderada do incremento salarial pactado
Por sectores de actividade. Ano 2017**

	Estatais
Agricultura	2,00
Industria	1,35
Construción	
Servizos	1,56
Total	1,48

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os Cadros 9.IX e 9.X para 2016 e 2017 indican os convenios asinados e revisados que teñen cláusula de revisión salarial para cada un destes anos e as persoas traballadoras ás que afectan.

Cadro 9.IX (2016)**Convenios colectivos asinados con cláusula de garantía salarial. Ano 2016**

	Estatais			
	Nº Convenios	%	Nº Traballadores/as	%
Empresa	20	39,22%	1.392	18,19%
Sector	10	52,63%	6.744	49,14%
Total	30	42,86%	8.136	38,06%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.X (2016)**Convenios colectivos revisados con cláusula de garantía salarial. Ano 2016**

	Estatais			
	Nº Convenios	%	Nº Traballadores/as	%
Empresa	2	33,33%	319	75,41%
Sector	5	62,50%	19.164	62,01%
Total	7	50,00%	19.483	62,19%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.IX (2017)**Convenios colectivos asinados con cláusula de garantía salarial. Ano 2017.**

	Estatais			
	Nº Convenios	%	Nº Traballadores/as	%
Empresa	8	24,24%	542	19,23%
Sector	12	57,14%	12.891	24,94%
Total	20	37,04%	13.433	24,64%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.X (2017)**Convenios colectivos revisados con cláusula de garantía salarial. Ano 2017.**

	Estatais			
	Nº Convenios	%	Nº Traballadores/as	%
Empresa	1	20,00%	11	0,55%
Sector	7	70,00%	19.539	84,26%
Total	8	53,33%	19.550	77,66%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os Cadros 9.XI e 9.XII para 2016 e 2017 recollen a xornada media pactada nos convenios asinados e revisados para cada un destes anos.

A xornada pactada (media ponderada) nos convenios asinados e revisados no ano 2016 foi de 1.763,15 horas. No cálculo desta media tivéronse en conta os 76 convenios asinados ou revisados en 2016 que sinalan a xornada de xeito anual, que supoñen o 90,48% do total de asinados e revisados este ano.

Cadro 9.XI (2016)**Xornada pactada. Media ponderada.**

2016	Xornada media (horas/ano)		
	Sector	Empresa	Total
	1.763,41	1.761,50	1.763,15

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.XII (2016)**Xornada por sector de actividade. Ano 2016.**

	Agrario	Non agrario			Total
		Industria	Construción	Servizos	
Empresa	-	1.695,64	1.742,25	1.771,78	1.761,50
Sector	1.779,43	1.772,98	-	1.750,08	1.763,41
Total	1.779,43	1.770,04	1.742,25	1.755,27	1.763,15

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

A xornada pactada (media ponderada) nos convenios asinados e revisados no ano 2017 foi de 1.768,95 horas. No cálculo desta media tivéronse en conta os 62 convenios asinados ou revisados en 2017 que sinalan a xornada de xeito anual, que supoñen o 89,86% do total de asinados e revisados este ano.

Cadro 9.XI (2017)**Xornada pactada. Media ponderada.**

2017	Xornada media (horas/ano)		
	Sector	Empresa	Total
	1.769,33	1.763,81	1.768,95

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.XII (2017)**Xornada por sector de actividade. Ano 2017.**

	Agrario	Non agrario			Total
		Industria	Construción	Servizos	
Empresa	-	1.686,06		1.773,91	1.763,81
Sector	1.776,00	1.759,25		1.778,75	1.769,33
Total	1.776,00	1.757,97		1.778,19	1.768,95

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Tres convenios de empresa dos que fixan a xornada anual en 2016 indican unha xornada de 1.826 horas. Os 73 restantes sinalan unha xornada inferior.

En 2017 son 2 convenios de empresa os que indican unha xornada de 1.826 horas. Os 60 restantes sinalan unha xornada inferior.

Nos Cadros 9.XIII (2016) e 9.XIII (2017) figura unha relación dos convenios estatais con aplicación en Galicia recollidos nos anos 2016 e 2017, con indicación do incremento salarial pactado neles de xeito porcentual e as cláusulas de revisión salarial se é o caso.

Cadro 9.XIII (2016).

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados. 2016.

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
AXENCIAS DE VIAJES	1,00	Non	1,00
COMERCIO DE FLORES E PLANTAS	1,00	Si	1,00
DISTRIBUIDORES DE ESPECIALIDADES E PRODUCTOS FARMACÉUTICOS (Comercio por xunto)	1,30	Si	1,30
EMPRESAS DE MEDIACIÓN EN SEGUROS PRIVADOS (antes AXENTES E CORREDORES DE SEGUROS)	0,90	Non	0,90
EMPRESAS DE PUBLICIDADE	3,00	Non	3,00
ESTABLECEMENTOS FINANCIEROS DE CRÉDITO	1,20	Non	1,20
SECTOR DE ACTIVIDADES FORESTAIS - I ACORDO MARCO DE ÁMBITO ESTATAL		Non	
INDUSTRIA DO CALZADO	1,00	Si	1,00
INDUSTRIA SALINEIRA - Acordo Sectorial Nacional	1,10	Non	1,10
INDUSTRIAS DE FABRICACIÓN DE ALIMENTOS COMPOSTOS PARA ANIMAIS	0,90	Si	0,90
INDUSTRIAS DE PASTAS ALIMENTICIAS	1,00	Si	1,05
INDUSTRIAS DO CURTIDO, CORREAS E COIROS INDUSTRIAIS E CURTICIÓN DE PELES PARA PELETARÍA	1,00	Si	1,60
ORTOPEDIAS E AXUDAS TÉCNICAS	1,00	Si	1,00
PASTAS, PAPEL E CARTÓN	1,30	Si	1,30
PERFUMERÍA E AFÍNS	1,30	Si	1,30
RECUPERACIÓN Y RECICLADO DE RESIDUOS Y MATERIAS PRIMAS SECUNDARIAS	0,50	Non	0,50
TÉCNICOS DE EMPRESAS DE PRODUCCIÓN AUDIOVISUAL	1,50	Si	1,50
TELLAS, LADRILLOS E PEZAS ESPECIAIS DE ARXILA COCIDA	1,00	Non	1,00
XARDINERÍA	1,00	Non	1,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,26			

Cadro 9.XIII (2016) - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos revisados de sector.

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ACCIÓN E INTERVENCIÓN SOCIAL	1,00	Non	1,00
FARIÑAS PANIFICABLES E SÉMOLAS	0,75	Non	0,75
INDUSTRIA QUÍMICA	1,50	Si	1,50
INDUSTRIA TÉXTIL E DA CONFECCIÓN	0,90	Si	0,90
INDUSTRIAS DE GRANXAS AVÍCOLAS E OUTROS ANIMAIS	0,30	Non	0,30
INDUSTRIAS EXTRACTIVAS, INDUSTRIAS DO VIDRO, INDUSTRIAS CERÁMICAS, E PARA AS DO COMERCIO EXCLUSIVISTA DOS MESMOS MATERIAIS	0,40	Si	0,40
INDUSTRIAS FOTOGRÁFICAS	0,50	Si	0,90
INDUSTRIAS LÁCTEAS E OS SEUS DERIVADOS		Si	
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,02			

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados de empresa

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
Administrador de Infraestructuras Ferroviarias (ADIF) y Administrador de Infraestructuras Ferroviarias de Alta Velocidad (ADIF AV)	1,00	Non	1,00
Alcatel-Lucent Transformation Engineering & Consulting Services Spain, S.L.U. (ALU TECSS)	1,00	Si	1,50
AVIS ALQUILE UN COCHE, S.A.	2,00	Non	2,00
BSH ELECTRODOMÉSTICOS ESPAÑA, SA SERVICIO BSH AL CLIENTE (ZONA 1, NOROESTE)		Si	
BT España Compañía de Servicios Globales de Telecomunicaciones, SA	0,50	Non	0,50
CLARO SOL FACILITIES, S.L.U.		Non	
COMPAÑÍA SCHWEPPE, S.A. (antes CADBURY SCHWEPPE, BEBIDAS DE ESPAÑA SA)	0,70	Non	0,70
Distribuidora Internacional de Alimentación, S.A. (DIA, S.A.), y Twins Alimentación, S. A.	0,60	Non	0,60
EASYJET HANDLING SPAIN, SUCURSAL EN ESPAÑA	0,50	Si	1,50
ECA, ENTIDAD COLABORADORA DE LA ADMINISTRACIÓN, SLU e INSTITUTO DE LA CALIDAD, SAU [del GRUPO BUREAU VERITAS]	0,80	Non	0,80
ENERCON WINDENERGY SPAIN, S.L. - EWS		Non	
ESC SERVICIOS GENERALES, S. L. (antes NORDÉS CONTROL, S.L.)	1,85	Non	1,85
EUROPCAR IB, SA	1,50	Non	1,50
FUNDACIÓN BANCARIA CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA, «LA CAIXA»	1,30	Non	1,30
FUNDACION SECRETARIADO GITANO		Si	
GAME STORES IBERIA, S.L.	0,00	Non	0,00
GRUPO CHAMPION (Supermercados Champion, S.A. y Grupo Supeco-Maxor, S.L.)	1,50	Non	1,50
GRUPO DE EMPRESAS RENFE (Entidad Pública Empresarial Renfe-Operadora, Renfe Viajeros, SA; Renfe Mercancías, SA; Renfe Fabricación y Mantenimiento, SA, y Renfe Alquiler de Material Ferroviario, SA.)	1,00	Non	1,00
GRUPO DE EMPRESAS RODILLA (Rodilla Sánchez, SL; Alada 1850, SL y Cafeteros desde 1933, SL)	0,54	Non	0,54
GRUPO DE EMPREZAS ZENA (Food Service Project, S.L., Concepto Argentino, S.L. y Vaca Valencia, S.L.)	0,50	Si	0,50
GRUPO E.ON ESPAÑA - II Convenio Colectivo Marco [E.ON España, S.L., E.ON Distribución, S.L., E.ON Generación, S.L., E.ON Energía, S.L., E.ON Servicios, S.L., Begasa, S.A., E.ON Cur, S.L. y E.ON Red, S.L.]	1,00	Si	1,60

Cadro 9.XIII (2016) - continuación

GRUPO ENAGÁS [Enagás, S.A., Enagás Transporte S.A.U., Enagás GTS S.A.U., Enagás Internacional, S.L.U., Enagás Transporte Norte, S.L., Enagás Financiaciones SAU]	1,50	Si	1,50
GRUPO MUERDE LA PASTA (Alforno, S.L.; Fransveta, S.L.; Madrid Mola Más cada vez, S.L.; Mexicas, S.L.; Rexorum, S.L.; Ripiena, S.L.; Tortelli, S.L.; Pasta Venecia, S.L.; Rigatoni, S.L.; Fusilli, S.L., La Focacellia, S.L. y Gran Tortello)	0,50	Si	1,60
Grupo Ortiz		Si	1,60
HERTZ DE ESPAÑA S.A.	2,50	Non	2,50
ILUNION SEGURIDAD (antes VIGILANCIA INTEGRADA, SA)	0,70	Non	0,70
ISS FACILITY SERVICES MULTISERVICIOS INTEGRALES, S.L (Servicios auxiliares y sus trabajadores)	0,80	Non	0,80
LIDL Supermercados, S.A.U.		Non	
NOROTO SAU	0,00	Non	0,00
PRAXAIR ESPAÑA, SL	0,80	Non	0,80
PROSEGUR BPO ESPAÑA, S.L.		Non	
RADIO POPULAR S.A. -COPE-	1,00	Si	1,00
REPSOL BUTANO S.A.	0,60	Si	0,60
REPSOL COMERCIAL DE PRODUCTOS PETROLÍFEROS, S.A.	0,60	Si	0,60
REPSOL LUBRICANTES Y ESPECIALIDADES, S.A.	1,50	Si	1,50
REPSOL PETROLEO S.A. - REFINO -	0,60	Si	0,60
REPSOL, S.A. (antes REPSOL YPF SA)	0,60	Si	0,60
RETEVISION I SA	1,00	Non	1,00
SAFETY-KLEEN ESPAÑA, S.A.		Si	
SAINT-GOBAIN ISOVER IBÉRICA, SL		Non	
SCHINDLER, S.A.		Non	
SEAT, S.A.	0,25	Si	0,25
TELEFÓNICA DE ESPAÑA, S.A.U., TELEFÓNICA MÓVILES ESPAÑA, S.A.U. Y TELEFÓNICA SOLUCIONES DE INFORMÁTICA Y COMUNICACIONES, S.A.U. (I Convenio colectivo de empresas vinculadas)	1,90	Non	1,90
TELEINFORMATICA Y COMUNICACIONES S.A.U. - TELYCO-	1,50	Non	1,50
TRADIA TELECOM SAU	1,00	Non	1,00
UFINET TELECOM, S.A.U. [Centros de trabajo de Manuel Silvela, 13-15 (Madrid) y Avenida de Arteixo, 171(A Coruña)]		Non	
UNION GENERAL DE TRABAJADORES (UGT)	1,50	Si	1,60
UNIPREX, SAU	1,00	Non	1,00
VESTAS EÓLICA, SAU	0,00	Non	0,00
WDFG ESPAÑA, S. A. (antes «ALDEASA, S. A.»)	0,50	Si	0,50
Zurich Insurance, PLC, Sucursal en España, Zurich Vida, Compañía de Seguros y Reaseguros, S.A. Sociedad Unipersonal y Zurich Services AIE		Si	1,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,18			

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos revisados de empresa

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ADIDAS ESPAÑA S.A.U.	1,75	Non	1,75
GRUPO DE EMPRESAS JD-SPRINTER - (JD Spain Sports Fashion 2010, S.L., y Sprinter Megacentros del Deporte, S.L.U.)	0,50	Si	1,60
Grupo IMPORTACO FRUTOS SECOS: Importaco Casa Pons, S.A., Importaco Food Service, S.L., Importaco Chocolates, S.A., Importaco Snacks, S.A. y Importaco Ingredients, S.L.	1,00	Non	1,00
ILUNION OUTSOURCING (antes V2 COMPLEMENTOS AUXILIARES SA)	0,00	Non	0,00
PRIMARK TIENDAS, S.L.U.	0,80	Si	0,80
SINTAX LOGÍSTICA, S.A. (antes WALON IBERICA, S.A.)	0,50	Non	0,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,76			

Cadro 9.XIII (2017).

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados. 2017.

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
V ACORDO ESTATAL SOBRE MATERIAS CONCRETAS E COBERTURA DE BALEIROS PARA O SECTOR CEMENTEIRO		Non	
COMERCIO DE PAPEL E ARTES GRÁFICAS	1,00	Si	1,00
COMERCIO MINORISTA DE DROGUERIAS, HERBORISTERIAS Y PERFUMERIAS [antes MINORISTAS DROGUERIA, HERBORISTERIA, ORTOPEDIA Y PERFUMERIA	1,80	Si	1,80
CONSERVAS, SEMICONSERVAS, AFUMADOS, COCIDOS, SECADOS, ELABORADOS, SALAZÓNS, ACEITES E FARIÑA DE PEIXE E MARISCO	1,00	Non	1,00
CONTACT CENTER (antes TELEMÁRKETING)	1,60	Non	1,60
DISTRIBUIDORES DE ESPECIALIDADES E PRODUCTOS FARMACÉUTICOS (Comercio por xunto)	1,80	Si	1,80
EMPRESAS DE ENXEÑERÍA E OFICINAS DE ESTUDIOS TÉCNICOS	0,00	Non	0,00
EMPRESAS DE XESTIÓN E MEDIACIÓN INMOBILIARIA	0,80	Si	1,10
ENSINO E FORMACIÓN NON REGULADA	2,00	Non	2,00
ENTIDADES DE SEGUROS, REASEGUROS E MUTUAS DE ACCIDENTES DE TRABALLO	1,00	Si	2,00
ESTABLECEMENTOS FINANCIEROS DE CRÉDITO	1,20	Si	1,20
ESTACIÓNS DE SERVIZO	1,60	Si	1,60
FARIÑAS PANIFICABLES E SÉMOLAS	2,00	Si	2,00
GRANDES ALMACÉNS	2,50	Non	2,50
INDUSTRIA FOTOGRÁFICA	2,00	Non	2,00
INDUSTRIA METALGRÁFICA E FABRICACIÓN DE ENVASES METÁLICOS	1,85	Si	1,85
INDUSTRIAS EXTRACTIVAS, INDUSTRIAS DO VIDRO, INDUSTRIAS CERÁMICAS, E PARA AS DO COMERCIO EXCLUSIVISTA DOS MESMOS MATERIAIS	1,60	Si	1,60
PERFUMERÍA E AFÍNS	1,60	Si	1,60
SECTOR DE RADIODIFUSIÓN COMERCIAL SONORA	1,50	Non	1,50
SERVIZO DE TRANSPORTE URBANO E INTERURBANO DE AUTO TAXI	1,80	Si	1,80
XESTORÍAS ADMINISTRATIVAS	1,50	Non	1,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,52			

Cadro 9.XIII (2017) - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos revisados de sector.

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ACUICULTURA MARIÑA NACIONAL	2,00	Si	2,00
COMERCIO DE FLORES E PLANTAS	1,00	Non	1,00
EMPRESAS DE PUBLICIDADE	1,60	Non	1,60
INDUSTRIA DO CALZADO	1,20	Si	1,20
INDUSTRIA QUÍMICA	1,70	Si	1,70
INDUSTRIA TÉXTIL E DA CONFECCIÓN	1,30	Si	1,30
INDUSTRIAS DE CAPTACIÓN, ELEVACIÓN, CONDUCCIÓN, TRATAMENTO, DEPURACIÓN E DISTRIBUCIÓN DE AUGAS POTABLES E RESIDUAIS	1,50	Si	1,50
INDUSTRIAS DO CURTIDO, CORREAS E COIROS INDUSTRIAIS E CURTICIÓN DE PELES PARA PELETARÍA	1,20	Si	1,20
MAIORISTAS E IMPORTADORES DE PRODUTOS QUÍMICOS INDUSTRIAIS E DE DROGUERÍA, PERFUMERÍA E ANEXOS	1,60	Si	1,60
TÉCNICOS DE EMPRESAS DE PRODUCCIÓN AUDIOVISUAL	3,00	Non	3,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,50			

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados de empresa

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ADECCO OUTSOURCING, S.A.U. Y ATLAS SERVICIOS EMPRESARIALES, S.A.U.		Non	
AIR EUROPA LINEAS AÉREAS S.A.U. (TRIPULANTES TÉCNICOS DE VUELO)		Non	
AIR EUROPA LINEAS AEREAS SA (PERSONAL TIERRA, EXCEPTO TECNICOS MANTENIMIENTO AERONAUTICO)	0,20	Si	1,30
AUTOTRANSPORTE TURÍSTICO ESPAÑOL S.A. (ATESA)		Non	
AVIS ALQUILE UN COCHE, S.A.	2,00	Non	2,00
BANCO DE ESPAÑA		Non	
COVIRAN, SCA		Non	
DECATHLON ESPAÑA, S.A.	0,70	Non	0,70
DENTOESTETIC CENTRO DE SALUD Y ESTÉTICA DENTAL, S.L. (DENTIX)	0,00	Non	0,00
European Air Transport Leipzig GMBH (EAT) - Centros de traballo de Álava, Madrid, Barcelona, Valencia, Santiago de Compostela e Alicante	2,26	Non	2,26
EXIDE TECHNOLOGIES S.L.U.		Non	
FIDELIS SERVICIOS INTEGRALES, S.L.	1,90	Si	1,90
Fundación UNICEF - Comité Español	1,00	Si	1,00
GAS NATURAL FENOSA	1,10	Non	1,10
GRUPO AXA	1,00	Si	2,00
GRUPO DE EMPRESAS JD-SPRINTER - (JD Spain Sports Fashion 2010, S.L., y Sprinter Megacentros del Deporte, S.L.U.)	2,50	Non	2,50
Grupo de empresas MAXAM	1,60	Non	1,60
GRUPO GENERALI	1,00	Non	1,00

Cadro 9.XIII (2017) - continuación

Grupo IMPORTACO FRUTOS SECOS: Importaco Casa Pons, S.A., Importaco Food Service, S.L., Importaco Chocolates, S.A., Importaco Snacks, S.A. y Importaco Ingredients, S.L.	1,80	Non	1,80
GRUPO UNIDAD EDITORIAL		Non	
IBERDROLA GRUPO		Si	
IRIS ASSISTANCE, S.L.	1,00	Non	1,00
KIABI ESPAÑA KSCE, S.A	2,00	Non	2,00
LA VOZ DE GALICIA SA		Non	
MEGA 2 SERVICIOS INTEGRALES, S.L.	1,02	Non	1,02
MENZIES AVIATION IBÉRICA, SA		Si	1,50
PRIMARK TIENDAS, S.L.U.		Non	
RADIO POPULAR S.A. -COPE-	2,00	Si	2,00
RTC Solution, SL, - Centros de traballo en Lugo e Bembibre (León)		Non	
SERVICIOS SECURITAS, S.A.	1,00	Non	1,00
SOCIEDAD ESPAÑOLA INSTALACIONES REDES TELEFONICAS S.A.U (-SEIRT-)		Non	
UNIPREX, SAU	1,50	Non	1,50
ZARDOYA OTIS, S.A.	1,30	Si	1,30
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,15			

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos revisados de empresa

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
Distribuidora Internacional de Alimentación, S.A. (DIA, S.A.), y Twins Alimentación, S. A.	0,60	Non	0,60
FLEET CARE SERVICES, SOCIEDAD LIMITADA		Non	
GRUPO CHAMPION (Supermercados Champion, S.A. y Grupo Supeco-Maxor, S.L.)	0,75	Non	0,75
GRUPO SANTANDER CONSUMER FINANCE (ESPAÑA)	1,00	Si	1,00
ILUNION OUT SOURCING (antes V2 COMPLEMENTOS AUXILIARES SA)	1,00	Non	1,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,68			

Anexo I.

A) ANALISE DAS INAPLICACIÓNS DE CONVENIOS REXISTRADAS EN 2016 EN GALICIA

Rexistráronse en 2016 en Galicia 62 inaplicacións de convenio que afectan a 1.298 persoas traballadoras, das que 718 son homes e 580 mulleres.

A maior parte concéntrase no sector servizos e segundo o ámbito territorial o maior número delas rexistráronse en Pontevedra e na Coruña.

Cadro 9.i (2016)

Inaplicacións rexistradas. Ano 2016.

Por sectores económicos e provincias

	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Número	-	-	-	5	5
Núm. Traballad.	-	-	-	469	469
Homes				257	257
Mulleres				212	212
A Coruña					
Número	1	3	2	12	18
Núm. Traballad.	18	132	7	126	283
Homes	11	122	6	72	211
Mulleres	7	10	1	54	72
Lugo					
Número	-	-	-	4	4
Núm. Traballad.	-	-	-	172	172
Homes				89	89
Mulleres				83	83
Ourense					
Número	-	2	1	3	6
Núm. Traballad.	-	7	1	27	35
Homes		1	1	11	13
Mulleres		6	0	16	22
Pontevedra					
Número	-	7	2	20	29
Núm. Traballad.	-	106	21	212	339
Homes		56	18	74	148
Mulleres		50	3	138	191
Galicia					
Número	1	12	5	44	62
Núm. Traballad.	18	245	29	1.006	1.298
Homes	11	179	25	503	718
Mulleres	7	66	4	503	580

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

As condicións de traballo que se inaplican refírense maioritariamente á contía salarial (98,39%), sendo dentro destas a redución do salario a que máis se produce (87,10%).

Cadro 9.ii (2016)

CONDICIÓN DE TRABALLO QUE SE INAPLICAN

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
XORNADA	8	12,90%	237	18,26%	180	13,87%	57	4,39%
HORARIO E DISTRIBUCIÓN DE TEMPO DE TRABALLO	3	4,84%	171	13,17%	154	11,86%	17	1,31%
SISTEMA DE REMUNERACIÓN	11	17,74%	172	13,25%	89	6,86%	83	6,39%
CONTÍA SALARIAL	61	98,39%	1.172	90,29%	602	46,38%	570	43,91%
SISTEMA DE TRABALLO E RENDEMENTO	1	1,61%	44	3,39%	38	2,93%	6	0,46%
SUPERACIÓN DOS LÍMITES PARA A MOBILIDADE FUNCIONAL		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
MELLORAS VOLUNTARIAS DA ACCIÓN PROTECTORA DA SEGURIDADE SOCIAL	3	4,84%	10	0,77%	8	0,62%	2	0,15%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

MEDIDA SALARIAL ADOPTADA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONXELACIÓN SALARIAL	5	8,06%	145	11,17%	73	5,62%	72	5,55%
INCREMENTO SALARIAL INFERIOR AO DO CONVENIO QUE SE INAPLICA		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
REDUCIÓN DO SALARIO	54	87,10%	981	75,58%	491	37,83%	490	37,75%
OUTRAS (Eliminación de complementos ou por transformación de complementos fixos en variables)	2	3,23%	46	3,54%	38	2,93%	8	0,62%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

No Cadro 9.iii (2016) pode observarse cales son os convenios dos que se producen as inaplicacións.

Cadro 9.iii (2016)

CONVENIOS OBXECTO DE INAPLICACIÓN. 2016.

ÁMBITO ESTATAL

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
ACCIÓN E INTERVENCIÓN SOCIAL	1	1,61%	57	4,39%	19	1,46%	38	2,93%
ACUICULTURA MARIÑA NACIONAL	2	3,23%	28	2,16%	19	1,46%	9	0,69%
AXENCIAS DE VIAXES	1	1,61%	11	0,85%	2	0,15%	9	0,69%
CENTROS DE ENSINO PRIVADO SEN NINGÚN NIVEL CONCERTADO OU SUBVENCIONADO	1	1,61%	40	3,08%	13	1,00%	27	2,08%
CICLO DE COMERCIO DE PAPEL Y ARTES GRÁFICAS	2	3,23%	23	1,77%	5	0,39%	18	1,39%
DESPACHOS DE TÉCNICOS TRIBUTARIOS E ASESORES FISCAIS	1	1,61%	3	0,23%	0	0,00%	3	0,23%
ELABORADORES DE PRODUTOS COCIÑADOS PARA A SÚA VENDA A DOMICILIO	1	1,61%	286	22,03%	146	11,25%	140	10,79%
EMPRESAS DE ENXEÑERÍA E OFICINAS DE ESTUDOS TÉCNICOS	4	6,45%	87	6,70%	58	4,47%	29	2,23%
EMPRESAS DE SEGURIDADE	1	1,61%	44	3,39%	38	2,93%	6	0,46%
ESTACIÓNS DE SERVIZO	1	1,61%	3	0,23%	3	0,23%	0	0,00%
INDUSTRIA TÉXTIL E DA CONFECCIÓN	2	3,23%	7	0,54%	1	0,08%	6	0,46%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

ÁMBITO COMUNIDADE AUTÓNOMA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
APARCADOIROS, GARAXES E ESTACIONAMENTOS REGULADOS DE SUPERFICIE	1	1,61%	2	0,15%	0	0,00%	2	0,15%
AXUDA A DOMICILIO	1	1,61%	25	1,93%	3	0,23%	22	1,69%
INSTALACIÓNS DEPORTIVAS E XIMNASIOS DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA	1	1,61%	16	1,23%	10	0,77%	6	0,46%
PERRUQUERÍAS DE DONAS, CABALEIROS, UNISEX E BELEZA	1	1,61%	1	0,08%	0	0,00%	1	0,08%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.iii (2016) - continuación
CONVENIOS OBXECTO DE INAPLICACIÓN. 2016.

A CORUÑA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONVENIO PROPIO	1	1,61%	30	2,31%	10	0,77%	20	1,54%
COMERCIO VARIO DA PROVINCIA DA CORUÑA	1	1,61%	1	0,08%	0	0,00%	1	0,08%
CONSTRUCCIÓN	1	1,61%	5	0,39%	5	0,39%	0	0,00%
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	5	8,06%	176	13,56%	157	12,10%	19	1,46%
OFICINAS E DESPACHOS	2	3,23%	17	1,31%	6	0,46%	11	0,85%
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	1	1,61%	3	0,23%	2	0,15%	1	0,08%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

LUGO

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONVENIO PROPIO	1	1,61%	128	9,86%	73	5,62%	55	4,24%
COMERCIO DO METAL	1	1,61%	2	0,15%	2	0,15%	0	0,00%
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	1	1,61%	2	0,15%	1	0,08%	1	0,08%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

OURENSE

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONSTRUCCIÓN	1	1,61%	1	0,08%	1	0,08%	0	0,00%
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	1	1,61%	8	0,62%	1	0,08%	7	0,54%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.iii (2016) - continuación
CONVENIOS OBXECTO DE INAPLICACIÓN. 2016.

PONTEVEDRA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONVENIO PROPIO	1	1,61%	55	4,24%	23	1,77%	32	2,47%
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	1	1,61%	1	0,08%	0	0,00%	1	0,08%
COMERCIO DE BAZARES, VENDA DE XOGUETES, ARTIGOS DE REGALO, ADORNO E RECLAMO	3	4,84%	8	0,62%	0	0,00%	8	0,62%
COMERCIO DO METAL	2	3,23%	5	0,39%	4	0,31%	1	0,08%
CONSTRUCCIÓN	1	1,61%	5	0,39%	5	0,39%	0	0,00%
HOSTALERÍA	1	1,61%	18	1,39%	2	0,15%	16	1,23%
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA (EMPRESAS DO METAL SEN CONVENIO PROPIO)	6	9,68%	83	6,39%	52	4,01%	31	2,39%
INDUSTRIAS E DESPACHOS DE PANIFICACIÓN, CONFITEIRÍAS, PASTELERÍAS, REPOSTERÍAS E PRATOS PREPARADOS (Confiteirías e panaderías)	3	4,84%	38	2,93%	14	1,08%	24	1,85%
INDUSTRIAS VINÍCOLAS OU ADEGAS, COMERCIO DE VIÑO, LICOREIRAS E VITICULTURA NAS ADEGAS DE PONTEVEDRA	1	1,61%	3	0,23%	3	0,23%	0	0,00%
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	1	1,61%	21	1,62%	3	0,23%	18	1,39%
MÁRMORES E PEDRAS	1	1,61%	11	0,85%	8	0,62%	3	0,23%
OFICINAS E DESPACHOS	3	4,84%	16	1,23%	5	0,39%	11	0,85%
TRANSPORTE PÚBLICO DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	1	1,61%	28	2,16%	24	1,85%	4	0,31%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

O Cadro 9.iv (2016) recolle a composición da Comisión negociadora das inaplicacións rexistradas en Galicia no ano 2016, e nel pode apreciarse que no 74,19% esta composición correspóndese co establecido no artigo 41 do Estatuto dos traballadores (comisión dun máximo de tres membros integrada por persoas traballadoras da propia empresa e elixida por estas democraticamente).

No 24,19% está constituída pola representación legal dos traballadores/as.

Só nun caso acudiron á mediación do AGA

Cadro 9.iv (2016)

Inaplicacións rexistradas Composición da Comisión negociadora Por provincias. Galicia. Ano 2016.

		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal dos traballadores/as		Decisión órgano tripartito		AGA	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.									
	Número	3	60,00%	1	20,00%	-	0,00%	1	20,00%
	Núm. Traballad.	139	29,64%	44	9,38%	-	0,00%	286	60,98%
	Homes	73	15,57%	38	8,10%		0,00%	146	31,13%
	Mulleres	66	14,07%	6	1,28%		0,00%	140	29,85%
A Coruña									
	Número	13	72,22%	5	27,78%	-	0,00%	-	0,00%
	Núm. Traballad.	72	25,44%	211	74,56%	-	0,00%	-	0,00%
	Homes	48	16,96%	163	57,60%	-	0,00%	-	0,00%
	Mulleres	24	8,48%	48	16,96%	-	0,00%	-	0,00%
Lugo									
	Número	2	50,00%	2	50,00%	-	0,00%	-	0,00%
	Núm. Traballad.	4	2,33%	168	97,67%	-	0,00%	-	0,00%
	Homes	3	1,74%	86	50,00%	-	0,00%	-	0,00%
	Mulleres	1	0,58%	82	47,67%	-	0,00%	-	0,00%
Ourense									
	Número	6	100,00%	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%
	Núm. Traballad.	35	100,00%	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%
	Homes	13	37,14%		0,00%	-	0,00%	-	0,00%
	Mulleres	22	62,86%		0,00%	-	0,00%	-	0,00%
Pontevedra									
	Número	22	75,86%	7	24,14%	-	0,00%	-	0,00%
	Núm. Traballad.	164	48,38%	175	51,62%	-	0,00%	-	0,00%
	Homes	69	20,35%	79	23,30%	-	0,00%	-	0,00%
	Mulleres	95	28,02%	96	28,32%	-	0,00%	-	0,00%
Galicia									
	Número	46	74,19%	15	24,19%	0	0,00%	1	1,61%
	Núm. Traballad.	414	31,90%	598	46,07%	0	0,00%	286	22,03%
	Homes	206	15,87%	366	28,20%	0	0,00%	146	11,25%
	Mulleres	208	16,02%	232	17,87%	0	0,00%	140	10,79%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Segundo pode apreciarse no cadro que segue a continuación, o 48,39% das inaplicacións rexistradas en 2016 teñen lugar en empresas que teñen entre 1 e 5 persoas traballadoras e o 33,87% en empresas que teñen entre 6 e 30.

Cadro 9.v (2016)

Inaplicacións de convenios rexistradas. Por traballadores/as da empresa e provincias.												
	C.AUTÓNOMA / INTERPROV. C.A.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-5 traball.		0,00%	11	61,11%	2	50,00%	4	66,67%	13	44,83%	30	48,39%
6-30 traball.		0,00%	5	27,78%		0,00%	2	33,33%	14	48,28%	21	33,87%
31-49 traball.	3	60,00%	1	5,56%	1	25,00%		0,00%	1	3,45%	6	9,68%
50-100 traball.	1	20,00%		0,00%		0,00%		0,00%	1	3,45%	2	3,23%
101-250 traball.		0,00%	1	5,56%	1	25,00%		0,00%		0,00%	2	3,23%
251-500 traball.	1	20,00%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%	1	1,61%
Máis de 500		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%	0	0,00%
TOTAL	5	100,00%	18	100,00%	4	100,00%	6	100,00%	29	100,00%	62	100,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

No apartado B deste anexo que recolle unha análise das inaplicacións rexistradas en 2017, figura nos cadros e gráficos 9.vii, 9.viii e 9.ix unha comparativa das inaplicacións rexistradas en 2017, 2016 e 2015.

B) ANALISE DAS INAPLICACIÓNS DE CONVENIOS REXISTRADAS EN 2017 EN GALICIA

Rexistráronse en 2017 en Galicia 67 inaplicacións de convenio que afectan a 953 persoas traballadoras, das que 532 son homes e 421 mulleres.

A maior parte concéntrase no sector servizos e segundo o ámbito territorial o maior número delas rexistráronse en Pontevedra e na Coruña.

Cadro 9.i (2017)

Inaplicacións rexistradas. Ano 2017.

Por sectores económicos e provincias

	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Número	-	-	-	1	1
Núm. Traballad.	-	-	-	51	51
Homes				36	36
Mulleres				15	15
A Coruña					
Número	-	3	-	19	22
Núm. Traballad.	-	44	-	233	277
Homes		41		122	163
Mulleres		3		111	114
Lugo					
Número	-	-	-	11	11
Núm. Traballad.	-	-	-	223	223
Homes				147	147
Mulleres				76	76
Ourense					
Número	-	1	-	1	2
Núm. Traballad.	-	4	-	4	8
Homes		1		3	4
Mulleres		3		1	4
Pontevedra					
Número	-	11	1	19	31
Núm. Traballad.	-	168	1	225	394
Homes		67	1	114	182
Mulleres		101	0	111	212
Galicia					
Número	0	15	1	51	67
Núm. Traballad.	0	216	1	736	953
Homes		109	1	422	532
Mulleres		107	0	314	421

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

As condicións de traballo que se inaplican refírense maioritariamente á contía salarial (100%), sendo dentro destas a redución do salario a que máis se produce (88,06%).

Cadro 9.ii (2017)

CONDICIÓN DE TRABALLO QUE SE INAPLICAN

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
XORNADA	15	22,39%	177	18,57%	142	14,90%	35	3,67%
HORARIO E DISTRIBUCIÓN DE TEMPO DE TRABALLO	14	20,90%	166	17,42%	140	14,69%	26	2,73%
SISTEMA DE REMUNERACIÓN	29	43,28%	284	29,80%	183	19,20%	101	10,60%
CONTÍA SALARIAL	67	100,00%	953	100,00%	532	55,82%	421	44,18%
SISTEMA DE TRABALLO E RENDEMENTO	4	5,97%	49	5,14%	43	4,51%	6	0,63%
SUPERACIÓN DOS LÍMITES PARA A MOBILIDADE FUNCIONAL		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
MELLORAS VOLUNTARIAS DA ACCIÓN PROTECTORA DA SEGURIDADE SOCIAL	10	14,93%	104	10,91%	65	6,82%	39	4,09%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

MEDIDA SALARIAL ADOPTADA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONXELACIÓN SALARIAL	2	2,99%	41	4,30%	23	2,41%	18	1,89%
INCREMENTO SALARIAL INFERIOR AO DO CONVENIO QUE SE INAPLICA	8	11,94%	113	11,86%	90	9,44%	23	2,41%
REDUCIÓN DO SALARIO	59	88,06%	827	86,78%	435	45,65%	392	41,13%
OUTRAS (Eliminación de complementos ou por transformación de complementos fixos en variables)	7	10,45%	55	5,77%	40	4,20%	15	1,57%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

No Cadro 9.iii (2017) pode observarse cales son os convenios dos que se producen as inaplicacións.

Cadro 9.iii (2017)

CONVENIOS OBXECTO DE INAPLICACIÓN. 2017.

ÁMBITO ESTATAL

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
AXENCIAS DE VIAXES	2	2,99%	16	1,68%	2	0,21%	14	1,47%
CENTROS DE ENSINO PRIVADO DE RÉXIME XERAL OU ENSINO REGRADO SEN NINGÚN NIVEL CONCERTADO OU SUBVENCIONADO	1	1,49%	29	3,04%	7	0,73%	22	2,31%
COMERCIO DE FLORES E PLANTAS	1	1,49%	4	0,42%	3	0,31%	1	0,10%
CONTACT CENTER	1	1,49%	7	0,73%	3	0,31%	4	0,42%
EMPRESAS DE ENSINO PRIVADO SOSTIDAS TOTAL OU PARCIALMENTE CON FONDOS PÚBLICOS	1	1,49%	11	1,15%	2	0,21%	9	0,94%
EMPRESAS DE ENXEÑERÍA E OFICINAS DE ESTUDOS TÉCNICOS	2	2,99%	55	5,77%	39	4,09%	16	1,68%
ESTACIÓNS DE SERVIZO	3	4,48%	9	0,94%	3	0,31%	6	0,63%
INDUSTRIA TÉXTEL E DA CONFECCIÓN	1	1,49%	17	1,78%	0	0,00%	17	1,78%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

ÁMBITO COMUNIDADE AUTÓNOMA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
APARCADOIROS, GARAXES E ESTACIONAMENTOS REGULADOS DE SUPERFICIE	1	1,49%	3	0,31%	1	0,10%	2	0,21%
AXUDA A DOMICILIO	1	1,49%	9	0,94%	0	0,00%	9	0,94%
ORQUESTRAS DE VERBENA DE GALICIA	16	23,88%	180	18,89%	151	15,84%	29	3,04%
PERRUQUERÍAS DE DONAS, CABAIEIROS, UNISEX E BELEZA	2	2,99%	2	0,21%	0	0,00%	2	0,21%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.iii (2017) - continuación
CONVENIOS OBXECTO DE INAPLICACIÓN. 2017.

A CORUÑA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONVENIO PROPIO	1	1,49%	30	3,15%	10	1,05%	20	2,10%
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	1	1,49%	2	0,21%	0	0,00%	2	0,21%
COMERCIO VARIO	1	1,49%	3	0,31%	0	0,00%	3	0,31%
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	5	7,46%	86	9,02%	74	7,76%	12	1,26%
OFICINAS E DESPACHOS	2	2,99%	19	1,99%	8	0,84%	11	1,15%
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	2	2,99%	48	5,04%	31	3,25%	17	1,78%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

LUGO

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONVENIO PROPIO	1	1,49%	128	13,43%	76	7,97%	52	5,46%
COMERCIO TÉXIL	1	1,49%	1	0,10%	0	0,00%	1	0,10%
OFICINAS E DESPACHOS DA PROVINCIA DE LUGO	1	1,49%	4	0,42%	1	0,10%	3	0,31%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

OURENSE

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	1	1,49%	4	0,42%	1	0,10%	3	0,31%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.iii (2017) - continuación
CONVENIOS OBXECTO DE INAPLICACIÓN. 2017.

PONTEVEDRA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONVENIO PROPIO	1	1,49%	58	6,09%	31	3,25%	27	2,83%
CARPINTERÍA, EBANISTERÍA E ACTIVIDADES AFÍNS	1	1,49%	1	0,10%	1	0,10%	0	0,00%
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	1	1,49%	9	0,94%	2	0,21%	7	0,73%
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	1	1,49%	3	0,31%	1	0,10%	2	0,21%
COMERCIO DO METAL	1	1,49%	3	0,31%	2	0,21%	1	0,10%
HOSTALERÍA	2	2,99%	46	4,83%	6	0,63%	40	4,20%
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA (EMPRESAS DO METAL SEN CONVENIO PROPIO)	2	2,99%	45	4,72%	28	2,94%	17	1,78%
INDUSTRIAS DE BEBIDAS REFRESCANTES	1	1,49%	7	0,73%	4	0,42%	3	0,31%
INDUSTRIAS E DESPACHOS DE PANIFICACIÓN, CONFEITEIRÍAS, PASTELERÍAS, REPOSTERÍAS E PRATOS PREPARADOS (Confeiteirías e panaderías)	5	7,46%	84	8,81%	29	3,04%	55	5,77%
MÁRMORES E PEDRAS	1	1,49%	11	1,15%	8	0,84%	3	0,31%
OFICINAS E DESPACHOS	2	2,99%	16	1,68%	5	0,52%	11	1,15%
TRANSPORTE PÚBLICO DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	1	1,49%	3	0,31%	3	0,31%	0	0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

O Cadro 9.iv (2017) recolle a composición da Comisión negociadora das inaplicacións rexistradas en Galicia no ano 2017, e nel pode apreciarse que no 80,60% esta composición correspóndese co establecido no artigo 41 do Estatuto dos traballadores (comisión dun máximo de tres membros integrada por persoas traballadoras da propia empresa e elixida por estas democraticamente).

No 19,40% está constituída pola representación legal dos traballadores/as.

Non acudiron en ningún caso á mediación do AGA nin á decisión do órgano tripartito.

Cadro 9.iv (2017)

Inaplicacións rexistradas Composición da Comisión negociadora Por provincias. Galicia. Ano 2017.

		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal dos traballadores/as		Decisión órgano tripartito		AGA	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.									
	Número	1	100,00%	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%
	Núm. Traballad.	51	100,00%	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%
	Homes	36	70,59%		0,00%		0,00%		0,00%
	Mulleres	15	29,41%		0,00%		0,00%		0,00%
A Coruña									
	Número	17	77,27%	5	22,73%	-	0,00%	-	0,00%
	Núm. Traballad.	149	53,79%	128	46,21%	-	0,00%	-	0,00%
	Homes	90	32,49%	73	26,35%		0,00%		0,00%
	Mulleres	59	21,30%	55	19,86%		0,00%		0,00%
Lugo									
	Número	10	90,91%	1	9,09%	-	0,00%	-	0,00%
	Núm. Traballad.	95	42,60%	128	57,40%	-	0,00%	-	0,00%
	Homes	71	31,84%	76	34,08%		0,00%		0,00%
	Mulleres	24	10,76%	52	23,32%		0,00%		0,00%
Ourense									
	Número	2	100,00%	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%
	Núm. Traballad.	8	100,00%	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%
	Homes	4	50,00%		0,00%		0,00%		0,00%
	Mulleres	4	50,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Pontevedra									
	Número	24	77,42%	7	22,58%	-	0,00%	-	0,00%
	Núm. Traballad.	214	54,31%	180	45,69%	-	0,00%	-	0,00%
	Homes	98	24,87%	84	21,32%		0,00%		0,00%
	Mulleres	116	29,44%	96	24,37%		0,00%		0,00%
Galicia									
	Número	54	80,60%	13	19,40%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	517	54,25%	436	45,75%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes	299	31,37%	233	24,45%	0	0,00%	0	0,00%
	Mulleres	218	22,88%	203	21,30%	0	0,00%	0	0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Segundo pode apreciarse no cadro que segue a continuación o 58,21% das inaplicacións rexistradas en 2017 teñen lugar en empresas que teñen entre 6 e 30 persoas traballadoras e o 34,33% en empresas que teñen entre 1 e 5.

Cadro 9.v (2017)

Inaplicacións de convenios rexistradas. Por traballadores/as da empresa e provincias.												
	C. AUTÓNOMA / INTERPROV. C. A.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-5 traball.		0,00%	9	40,91%	4	36,36%	2	100,00%	8	25,81%	23	34,33%
6-30 traball.		0,00%	12	54,55%	6	54,55%		0,00%	21	67,74%	39	58,21%
31-49 traball.		0,00%	1	4,55%		0,00%		0,00%	1	3,23%	2	2,99%
50-100 traball.	1	100,00%		0,00%		0,00%		0,00%	1	3,23%	2	2,99%
101-250 traball.		0,00%		0,00%	1	9,09%		0,00%		0,00%	1	1,49%
251-500 traball.		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%	0	0,00%
Máis de 500		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%	0	0,00%
TOTAL	1	100,00%	22	100,00%	11	100,00%	2	100,00%	31	100,00%	67	100,00%

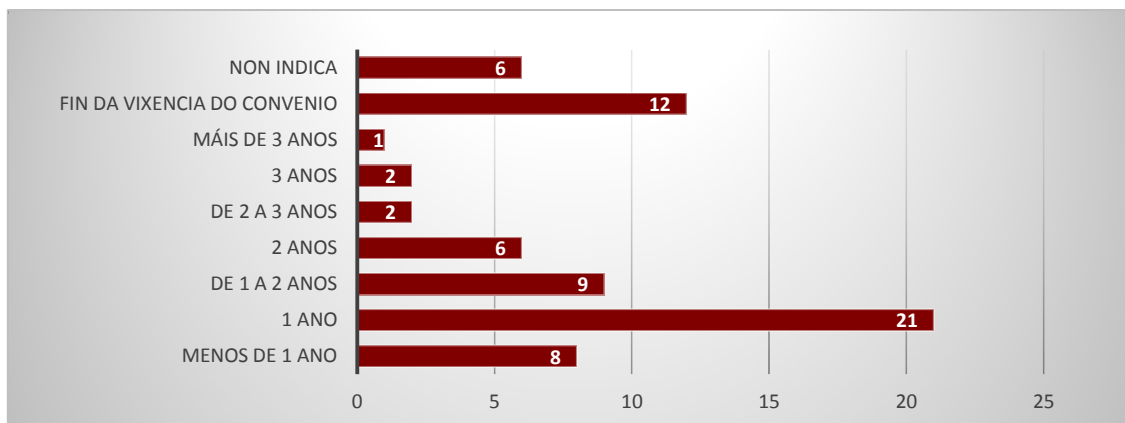
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

O cadro 9.vi reflicte a vixencia sinalada nas inaplicacións rexistradas en 2017 en Galicia.

Vixencias indicadas nas inaplicacións. Porcentaxe sobre o total de inaplicacións rexistradas Por provincias. Galicia. Ano 2017

	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
Menos de 1 ano	-	0,00%	1	4,55%	-	0,00%	-	0,00%	7	22,58%	8	11,94%
1 ano	1	100%	9	40,91%	1	9,09%	1	50,00%	9	29,03%	21	31,34%
De 1 a 2 anos	-	0,00%	3	13,64%	2	18,18%	-	0,00%	4	12,90%	9	13,43%
2 anos	-	0,00%	1	4,55%	3	27,27%	-	0,00%	2	6,45%	6	8,96%
De 2 a 3 anos	-	0,00%	2	9,09%	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%	2	2,99%
3 anos	-	0,00%	-	0,00%	1	9,09%	-	0,00%	1	3,23%	2	2,99%
Máis de 3 anos	-	0,00%	1	4,55%	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%	1	1,49%
Fin da vixencia do convenio	-	0,00%	2	9,09%	4	36,36%	1	50,00%	5	16,13%	12	17,91%
Non indica	-	0,00%	3	13,64%	-	0,00%	-	0,00%	3	9,68%	6	8,96%
Total	1		22		11		2		31		67	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Os cadros e gráficos que seguen a continuación recollen unha comparativa das inaplicacións rexistradas en 2017, 2016 e 2015.

Cadro 9.vii

COMPARATIVA INAPLICACIÓNS DE CONVENIOS REXISTRADAS. Ano 2017 - Ano 2016 - Ano 2015

Inaplicacións de convenios rexistradas. Por provincias. Ano 2017

	C.AUTÓNOMA / INTERPROV. C.A.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.
Empresa	1	51	22	277	11	223	2	8	31	394	67	953

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

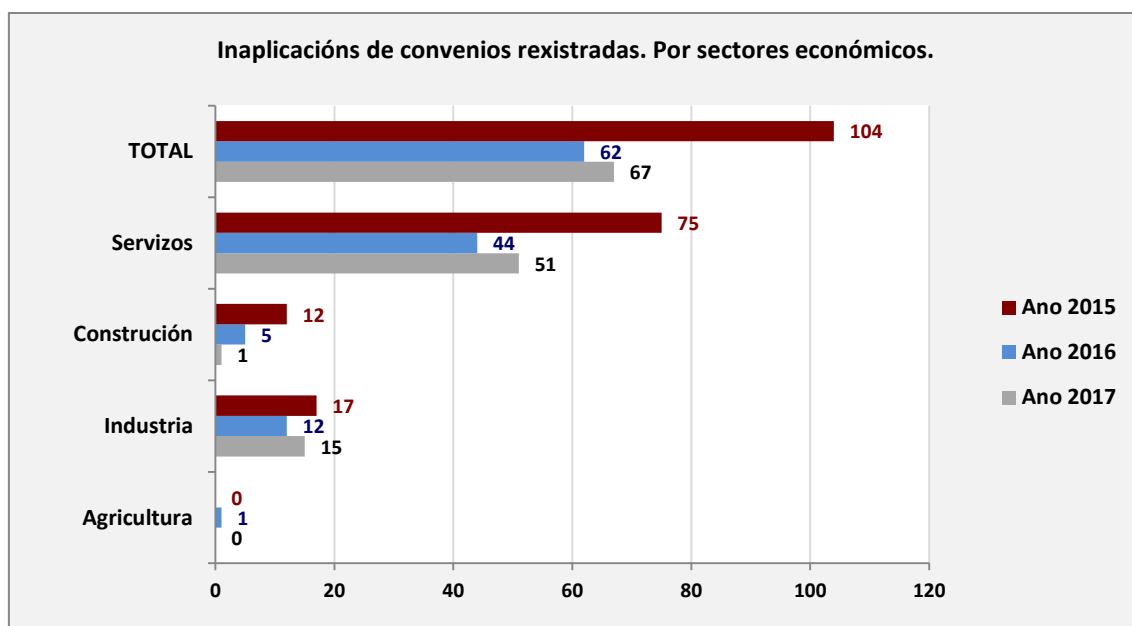
Inaplicacións de convenios rexistradas. Por provincias. Ano 2016

	C.AUTÓNOMA / INTERPROV. C.A.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.
Empresa	5	469	18	283	4	172	6	35	29	339	62	1.298

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Inaplicacións de convenios rexistradas. Por provincias. Ano 2015

	C.AUTÓNOMA / INTERPROV. C.A.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.
Empresa	3	413	36	477	9	163	7	349	49	519	104	1.921

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.viii. COMPOSICIÓN DA COMISIÓN NEGOCIADORA. 2017 – 2016 – 2015

Inaplicacións rexistradas. Composición da Comisión negociadora Galicia. Ano 2017

		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal dos traballadores/as		Decisión órgano tripartito		AGA	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
Galicia	Número	54	80,60%	13	19,40%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	517	54,25%	436	45,75%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes	299	31,37%	233	24,45%	0	0,00%	0	0,00%
	Mulleres	218	22,88%	203	21,30%	0	0,00%	0	0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Inaplicacións rexistradas. Composición da Comisión negociadora Galicia. Ano 2016

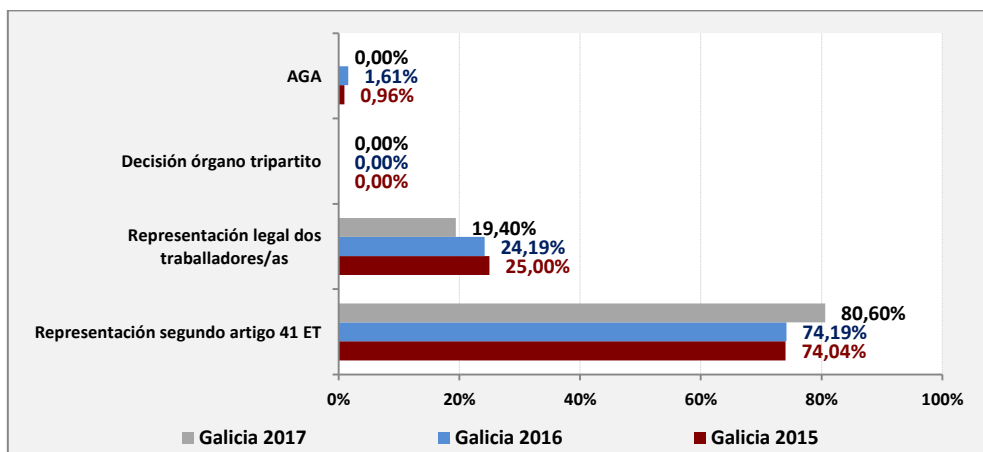
		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal dos traballadores/as		Decisión órgano tripartito		AGA	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
Galicia	Número	46	74,19%	15	24,19%	0	0,00%	1	1,61%
	Núm. Traballad.	414	31,90%	598	46,07%	0	0,00%	286	22,03%
	Homes	206	15,87%	366	28,20%	0	0,00%	146	11,25%
	Mulleres	208	16,02%	232	17,87%	0	0,00%	140	10,79%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Inaplicacións rexistradas. Composición da Comisión negociadora Galicia. Ano 2015

		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal dos traballadores/as		Decisión órgano tripartito		AGA	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
Galicia	Número	77	74,04%	26	25,00%	0	0,00%	1	0,96%
	Núm. Traballad.	584	30,40%	952	49,56%	0	0,00%	385	20,04%
	Homes	354	18,43%	652	33,94%	0	0,00%	189	9,84%
	Mulleres	230	11,97%	300	15,62%	0	0,00%	196	10,20%

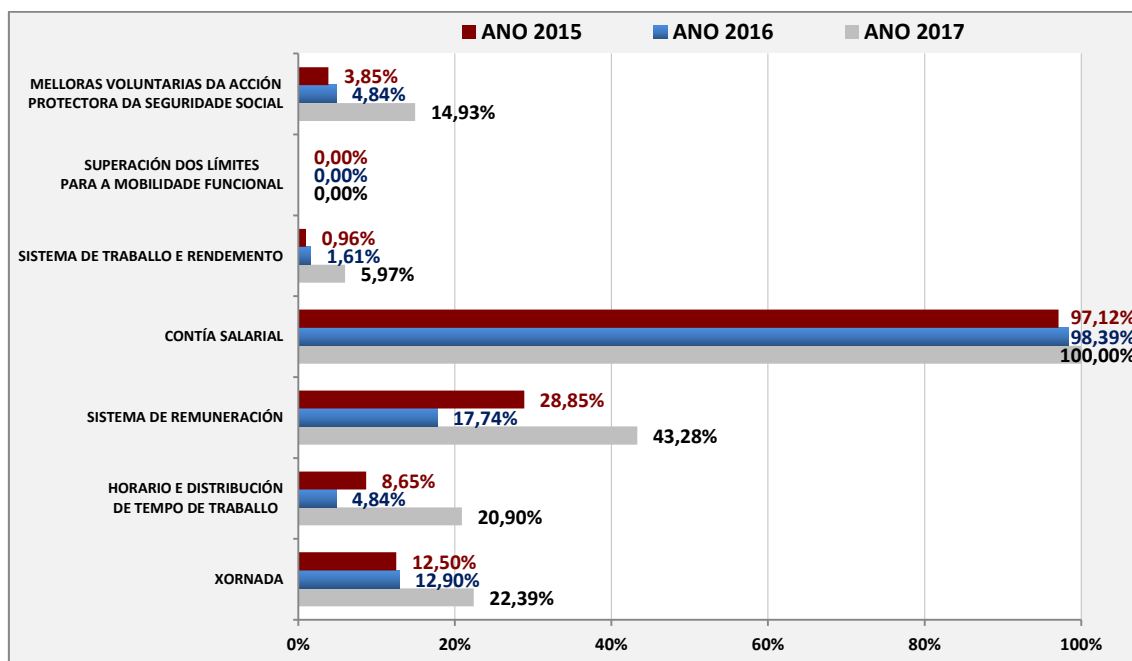
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

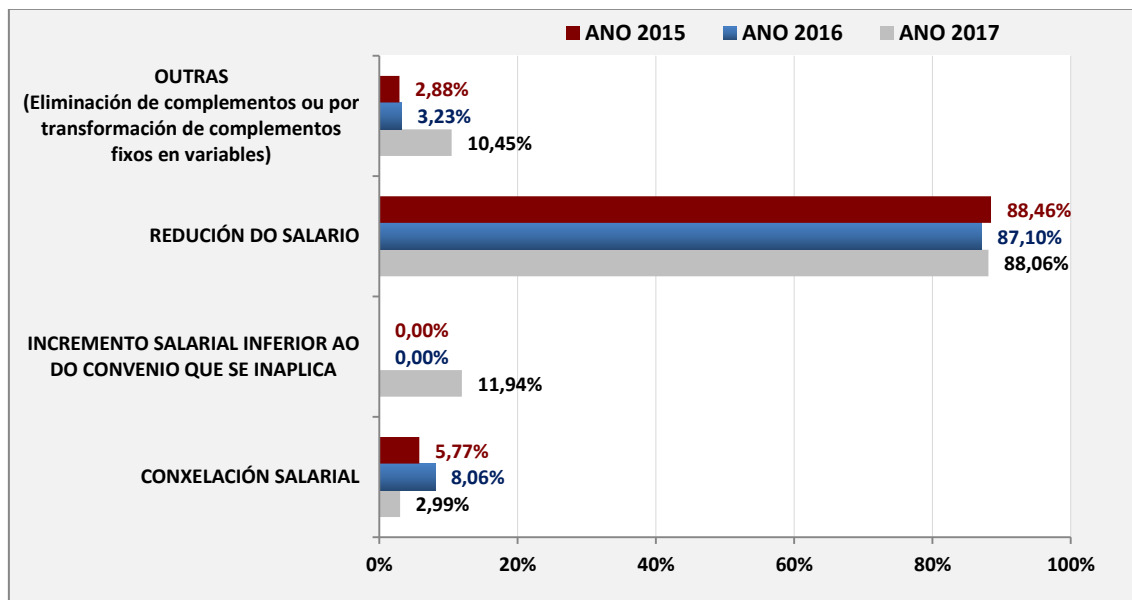
Cadro 9.ix

CONDICIÓN DE TRABALLO QUE SE INAPLICAN. COMPARATIVA 2017 - 2016 - 2015

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

MEDIDA SALARIAL ADOPTADA. COMPARATIVA 2017 - 2016 - 2015

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Anexo II.

ESTADO DA ULTRAACTIVIDADE DA NEGOCIACIÓN COLECTIVA SECTORIAL EN GALICIA

A 31 de decembro de 2017 existen en Galicia 124 convenios de sector.

Figuran nos cadros seguintes estes convenios clasificados segundo o ámbito territorial e diferenciando os que rematan a súa vixencia en 2017 ou antes e os que continúan vixentes con posterioridade.

Entre os que rematan a súa vixencia en 2017 ou antes tense en conta se teñen pacto en contrario para o caso de denuncia, entendendo como válido o pacto contido nos convenios asinados con anterioridade á entrada en vigor da Lei 3/2012.

Considéranse denunciados os convenios que figuran nese estado no programa Regcon para o rexistro e depósito de convenios e acordos colectivos de traballo.

Diferénciase se a denuncia é anterior á entrada en vigor da Lei 3/2012 (fin da vixencia do convenio un ano desde a entrada en vigor de dita lei se non existe pacto en contrario) ou se é posterior (fin da vixencia un ano desde a denuncia se non existe pacto en contrario).

Tendo isto en conta a situación é a seguinte:

► CONVENIOS DE SECTOR COMUNIDADE AUTÓNOMA

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2019

Non teñen pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
LOUSAS DE OURENSE E LUGO	01/05/2017	31/12/2019	NON
SALÓNS DE PEITEADO DE DONAS, CABAIEIROS, UNISEX E SALÓNS DE BELEZA	01/01/2016	31/12/2019	NON

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2018

Catro teñen pacto para o caso de denuncia e un non

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
ACORDO MARCO GALEGO DO SECTOR DO TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA	01/01/2017	31/12/2018	SI
II CONVENIO AUTONÓMICO PARA A ACTIVIDADE ARQUEOLÓXICA	09/12/2014	31/12/2018	SI
INSTALACIÓNS DEPORTIVAS E XIMNASIOS DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA	01/01/2016	31/12/2018	SI
ORQUESTRAS DE VERBENA DE GALICIA	01/01/2017	31/12/2018	SI
POMPAS FÚNEBRES	01/01/2015	31/12/2018	NON

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2017 OU 2016

Teñen pacto para o caso de denuncia (un deles limitado)

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
ACTORES E ACTRICES DE TEATRO DE GALICIA	01/01/2009	31/12/2017	SI
EMPRESAS ORGANIZADORAS DO XOGO DO BINGO	01/01/2016	31/12/2017	SI
EVENTOS, SERVIZOS E PRODUCIÓNS CULTURAIS	01/01/2013	31/12/2016	limitado

CONVENIOS DE SECTOR COMUNIDADE AUTÓNOMA (continuación)

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2015 OU ANTES

Teñen pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
APARCADOIROS, GARAXES E ESTACIONAMENTOS REGULADOS DE SUPERFICIE	01/01/2010	31/12/2012	SI
AXUDA A DOMICILIO	01/01/2009	31/12/2011	SI
EDITORIAIS	01/01/2008	31/12/2013	SI
GUINDASTRES MÓBILES AUTOPROPULSADOS DE GALICIA	01/01/2010	31/12/2011	SI
RESIDENCIAS PRIVADAS DA TERCEIRA IDADE	01/01/2009	31/12/2015	SI
SECTOR DA DOBRAXE	01/01/2002	31/12/2006	SI
Sector sanitario de Galicia xestionado por fundacións públicas sanitarias ou sociedades públicas autonómicas, sometidas ao protectorado da Consellería de Sanidade - Persoal laboral -	11/05/2005	31/12/2007	SI
TRANSPORTE DE ENFERMOS/AS E ACCIDENTADOS/AS EN AMBULANCIA NA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA	01/01/2013	31/12/2015	SI

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2015 OU ANTES

NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia

NON FORON DENUNCIADOS

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
CONVENIO COLECTIVO GALEGO DE CENTROS ESPECIAIS DE EMPREGO	01/01/2010	31/12/2011	NON

► CONVENIOS DE SECTOR A CORUÑA

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2019

Teñen pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
CARPINTERÍA E EBANISTERÍA	01/01/2014	31/12/2019	SI
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2016	31/12/2019	SI
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	01/01/2017	31/12/2019	SI

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2018

Teñen pacto para o caso de denuncia (un deles limitado)

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
ESTABLECEMENTOS SANITARIOS DE HOSPITALIZACIÓN, ASISTENCIA, CONSULTA E LABORATORIOS DE ANÁLISES CLÍNICAS	01/01/2016	31/12/2018	SI
HOSTALERÍA	01/01/2016	31/12/2018	limitado
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2016	31/12/2018	SI
PANADERÍAS	01/01/2014	31/12/2018	SI
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRA	01/01/2016	31/12/2018	SI

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2017 OU 2016

Teñen pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
CONSTRUCCIÓN	01/01/2012	31/12/2016	SI
DERIVADOS DO CEMENTO	01/01/2013	31/12/2016	SI
TRANSPORTE DE VIAXEIROS EN AUTOBÚS POR ESTRADA	01/01/2016	31/12/2017	SI

CONVENIOS DE SECTOR A CORUÑA (continuación)

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2015 OU ANTES

Teñen pacto para o caso de denuncia (un deles limitado)

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
AMARRADORES DA PROVINCIA DA CORUÑA	01/07/1997	31/12/1999	SI
AXENCIAS MARÍTIMAS E ADUANEIRAS, EMPRESAS ESTIBADORAS PORTUARIAS E COMISIONISTAS DE TRÁNSITO	01/01/2009	31/12/2012	SI
COMERCIO VARIO DA PROVINCIA DA CORUÑA	01/07/2011	31/12/2015	limitado
Empresas concesionarias de servizos municipais de aparcamento e/ou retirada de vehículos da vía pública da provincia da Coruña (ORA)	01/01/2012	31/12/2013	SI
OFICINAS E DESPACHOS	01/01/2012	31/12/2014	SI
PROTESICOS DENTAIS	01/01/1994	31/12/1995	SI
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2013	31/12/2015	SI

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2017 OU ANTES

NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia

NON FORON DENUNCIADOS

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
AXENCIAS DISTRIBUIDORAS DE GLP	01/01/1996	31/12/1997	NON
BEBIDAS REFRESCANTES E ANALCOHÓLICAS	01/01/2001	31/12/2002	NON
CARPINTERÍA DE RIBEIRA	01/01/2004	31/12/2006	NON
COMERCIO DE MOBLES	01/01/2009	31/12/2011	NON
COMERCIO MAIORISTA DE FROITAS, HORTALIZAS E PLÁTANOS	01/01/2008	31/12/2011	NON
CONFEITEIRÍAS, PASTELERÍAS, MASAS FRITIDAS, BOLOS E XEADOS ARTESÁNS	01/01/2004	31/12/2007	NON
ELABORACIÓN E INSTALACIÓN DE PEDRA E MÁRMORE	01/01/2011	31/12/2016	NON
FLOTA DE ARRASTRE O FRESCO DO GRAN SOL DA PROV. DA CORUÑA	01/01/1998	31/12/1999	NON
INDUSTRIAS VINÍCOLAS, ALCOHOLEIRAS, LICOREIRAS, SIDREIRAS E O SEU COMERCIO	01/01/2001	31/12/2002	NON
PERSOAL DE TERRA DE EMPRESAS PESQUEIRAS	01/01/1991	31/12/1991	NON
TINTURERÍAS, LAVANDERÍAS E REPASADO DE ROUPA	01/01/2009	31/07/2012	NON

REMATOU A SÚA VIXENCIA EN 2017 OU ANTES

Foi denunciado DESPOIS da entrada en vigor da Lei 3/2012 (Denuncia automática)

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
PINTURA	01/01/2013	31/12/2016	NON

► CONVENIOS DE SECTOR LUGO

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2018

Ten pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2015	31/12/2018	SI

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2017 OU 2016

Teñen pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	01/01/2016	31/12/2016	SI
COMERCIO DO METAL	01/01/2013	31/12/2017	SI
EDIFICACIÓN E OBRAS PÚBLICAS	01/01/2016	31/12/2016	SI
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	01/01/2013	31/12/2017	SI
MATERIAIS E PREFABRICADOS PARA A CONSTRUCCIÓN	01/01/2016	31/12/2016	SI
SANIDADE PRIVADA	01/01/2008	31/12/2016	SI

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2015 OU ANTES

Teñen pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
PANADERÍAS	01/01/2011	31/12/2013	SI
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2011	31/12/2013	SI
TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA	01/01/2013	31/12/2015	SI

CONVENIOS DE SECTOR LUGO (continuación)

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2017 OU ANTES

NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia

NON FORON DENUNCIADOS

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
BUQUES DE ARRASTRE Ó FRESCO	01/01/1992	31/12/1993	
CHOCOLATES, BOMBÓNS E CARAMELOS	01/01/1990	31/12/1990	
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2013	31/12/2017	NON
COMERCIO DE MOBLES E OBOECTOS DECORATIVOS	01/01/2007	31/12/2011	NON
CONFEITEIRÍA, PASTELERÍA E REPOSTERÍA DE LUGO	01/01/2008	31/12/2010	NON
DISTRIBUCIÓN DE BUTANO	01/01/1999	31/12/2008	NON
HOSTALERÍA	01/01/2010	31/12/2012	NON
OFICINAS E DESPACHOS DA PROVINCIA DE LUGO	01/01/2008	31/12/2011	NON
PRIMEIRA TRANSFORMACIÓN DA MADEIRA	01/01/2012	31/12/2013	NON

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2015 OU ANTES

Limitan a prórroga a un ano se non hai denuncia

NON FORON DENUNCIADOS

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DA PEL E DO CALZADO	01/01/2006	31/12/2010	NON
COMERCIO TÉXTIL	01/01/2011	31/12/2015	limitado
INDUSTRIA DA EBANISTERÍA E AFÍNS	01/01/2012	31/12/2013	limitado

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2015 OU ANTES

Foi denunciado ANTES da entrada en vigor da Lei 3/2012 (Denuncia automática)

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
INDUSTRIAS VINÍCOLAS, ALCOHOLEIRAS E SIDREIRAS	01/01/2008	31/12/2010	NON

► **CONVENIOS DE SECTOR OURENSE**

REMATA A SÚA VIXENCIA EN 2020

Ten pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2017	31/12/2020	SI

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2018

Teñen pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DE MATERIAIS PARA A CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	01/07/2017	31/12/2018	SI
PANADERÍAS	01/01/2011	31/12/2018	SI
PASTELERÍA, CONFEITEIRÍA, BOLERÍA, REPOSTERÍA E PRATOS PRECOCIÑADOS	01/01/2016	31/12/2018	SI
SIDEROMETAL E TALLERES DE REPARACIÓN DE VEHÍCULOS	01/01/2013	31/12/2018	SI

REMATA A SÚA VIXENCIA EN 2017

Ten pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2016	31/12/2017	SI

CONVENIOS DE SECTOR OURENSE (continuación)

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2015 OU ANTES

Teñen pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DA PEL	01/01/2012	31/12/2013	SI
COMERCIO DE ELEMENTOS DO METAL	01/01/2011	31/12/2011	SI
COMERCIO TÉXTIL	01/01/2009	31/12/2010	SI
CONSTRUCCIÓN	01/01/2013	31/12/2013	SI
EMPRESAS CONCESIONARIAS DE SERVIZOS MUNICIPAIS DE INMOBILIZACIÓN, RETIRADA DA VÍA PÚBLICA, TRASLADO E DEPÓSITO DE VEHÍCULOS	01/01/2008	31/12/2010	SI
FABRICANTES DE CADALEITOS	01/01/2002	31/12/2002	SI
FABRICANTES DE MOBLES, CARPINTERÍA, TAPICERÍA E EBANISTERÍA	01/01/2012	31/12/2013	SI
HOSTALERÍA	01/01/2011	31/12/2013	SI
LIMPEZA DE INSTITUCIÓNS HOSPITALARIAS DA SEGURIDADE SOCIAL DE OURENSE	01/01/2011	31/12/2013	SI
REMATANTES, SERRADOIROS E PREPARADOS INDUSTRIAIS DA MADEIRA	01/01/2008	31/12/2012	SI
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2013	31/12/2014	SI
TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA	01/01/2010	31/12/2012	SI

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2015 OU ANTES

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

NON FOI DENUNCIADO

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
SANIDADE PRIVADA	01/01/2012	31/12/2012	NON

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2015 OU ANTES

Foi denunciado ANTES da entrada en vigor da Lei 3/2012

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
INDUSTRIAS VITIVINÍCOLAS, ALCOHOLEIRAS E SIDREIRAS	01/01/2009	31/12/2010	NON

► **CONVENIOS DE SECTOR PONTEVEDRA**

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2019

Teñen pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2016	31/12/2019	SI
EMPRESAS DO METAL SEN CONVENIO PROPIO	01/01/2017	31/12/2019	SI
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRAS	01/01/2017	31/12/2019	SI

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2018

Teñen pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DE MOBLES	01/01/2016	31/12/2018	SI
COMERCIO RETALLISTA TÉXTIL	01/01/2016	31/12/2018	SI

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2017 OU 2016 –

Teñen pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
ALMACENISTAS DE MADEIRA	01/01/2014	31/12/2016	SI
AXENCIAS MARÍTIMAS, CONSIGNATARIAS, ESTIBADORAS DE BUQUES E ACTIVIDADES AFÍNS	01/01/2013	31/12/2016	SI
CARPINTERÍA DE RIBEIRA	01/01/2014	31/12/2016	SI
CARPINTERÍA, EBANISTERÍA E ACTIVIDADES AFÍNS	01/01/2014	31/12/2016	SI
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	01/01/2016	31/12/2017	SI
CONSTRUCCIÓN	01/01/2016	31/12/2016	SI
DERIVADOS DO CEMENTO	01/01/2013	31/12/2016	SI
MANUFACTURAS E COMERCIO DE VIDRO PLANO	01/01/2015	31/12/2016	SI
MÁRMORES E PEDRAS	01/01/2013	31/12/2016	SI
SECTOR EXTRACTIVO DA PEDRA NATURAL - CANTEIRAS- DE PONTEVEDRA	01/01/2013	31/12/2016	SI
TRANSPORTE PÚBLICO DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2014	31/12/2016	SI

CONVENIOS DE SECTOR PONTEVEDRA (continuación)

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2015 OU ANTES

Teñen pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DE BAZARES, VENDA DE XOGUETES, ARTIGOS DE REGALO, ADORNO E RECLAMO	01/01/2012	31/12/2014	SI
COMERCIO DO METAL	01/01/2011	31/12/2014	SI
HOSTALERÍA	01/01/2011	31/12/2015	SI
INDUSTRIAS DE BEBIDAS REFRESCANTES	01/07/2009	31/12/2015	SI
INDUSTRIAS E DESPACHOS DE PANIFICACIÓN, CONFEITEIRÍAS, PASTELERÍAS, REPOSTERÍAS E PRATOS PREPARADOS	01/01/2012	31/12/2013	SI
INDUSTRIAS VINÍCOLAS OU ADEGAS, COMERCIO DE VIÑO, LICOREIRAS E VITICULTURA NAS ADEGAS DE PONTEVEDRA	01/01/2011	31/12/2014	SI
MAIORISTAS DE FROITAS E PRODUCTOS HORTÍCOLAS	01/01/2011	31/12/2014	SI

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2017 OU ANTES

NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia

NON FORON DENUNCIADOS

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
ALUGUEIRO DE CAIXAS PLASTICAS PORTADORAS DE PEIXE	01/01/1996	31/12/1997	NON
COMERCIO DA PEL	01/01/2008	31/12/2009	NON
COMERCIO POR XUNTO DE PEIXE FRESCO	01/01/2008	31/12/2010	NON
OFICINAS E DESPACHOS	01/01/2009	31/12/2012	NON
PESCA DE ARRASTRE O FRESCO NO GRAN SOL	01/08/1997	31/12/1999	NON
TRANSPORTE PÚBLICO DE VIAXEIROS POR ESTRADA	01/01/2009	31/12/2011	NON

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2017 OU ANTES

Foron denunciado DESPOIS da entrada en vigor da Lei 3/2012

NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
HOSPITALIZACIÓN E INTERNAMENTO	01/01/2011	31/12/2013	NON
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2011	31/12/2017	NON

CONVENIOS DE SECTOR PONTEVEDRA (continuación)

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2015 OU ANTES

Foi denunciado ANTES da entrada en vigor da Lei 3/2012

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
VENDA POR XUNTO DE TECIDOS, MERCERÍA E PAQUETERÍA	01/05/2009	30/04/2012	NON

A sinistralidade laboral

10

Capítulo 10. A SINISTRALIDADE LABORAL

10.1. Introducción

Analízase neste capítulo a sinistralidade laboral en Galicia durante 2016 e 2017, para o que, previamente, se fai necesaria algunha precisión.

As cifras a tratar refírense, fundamentalmente, a accidentes de traballo e enfermidades profesionais, procedendo a información das comunicacións que as empresas están obrigadas a realizar mediante o preceptivo parte de accidente de traballo ou enfermidade profesional, referíndose a aqueles que ocasionan baixa no traballo. Inclúense dentro deste concepto, tanto os accidentes que ocorren durante a xornada de traballo, e que legalmente se consideren como tales, como os accidentes *in itinere*.

10.2. Distribución por gravidade e provincias

No que atinxe ás cifras dos accidentes con baixa, uns primeiros cadros xerais (cadros 10.1.1; 10.1.2; 10.2.1; 10.2.2; 10.3.1 e 10.3.2) permítenos unha visión global da distribución da sinistralidade laboral por provincias, en función da súa gravidade, e a súa comparación coas cifras do conxunto do Estado.

Cadro 10.1.1

Accidentes de traballo con baixa.
Por provincias e gravidade. Galicia/España. 2016

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Accidentes En xornada de traballo	Leves	11.333	2.659	2.633	8.231	24.856	484.912
	Graves	192	62	52	215	521	3.657
	Mortais	22	15	5	16	58	496
	Total	11.547	2.736	2.690	8.462	25.435	489.065
In itinere	Leves	1.252	226	233	1.067	2.778	76.045
	Graves	33	6	5	25	69	992
	Mortais	2	1	0	3	6	133
	Total	1.287	233	238	1.095	2.853	77.170

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria e Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Cadro 10.1.2

Accidentes de traballo con baixa. Por provincias e gravidade. Galicia/España. 2017

				A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Accidentes	En xornada de traballo	Leves		11.883	2.781	2.849	9.728	27.241	510.682
		Graves		147	75	46	178	446	3.904
		Mortais		12	8	5	18	43	496
	Total			12.042	2.864	2.900	9.924	27.730	515.082
	In itinere	Leves		1.268	200	218	1.354	3.040	80.327
		Graves		27	11	5	26	69	1.064
		Mortais		2		0	4	6	133
	Total			1.297	211	223	1.384	3.115	81.524

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria e Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Cadro 10.2.1

Accidentes laborais con baixa por gravidade. Galicia. 2016

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
En xornada de traballo	17.252	7.604	69,41	30,59	426	95	81,77	18,23	56	2	96,55	3,45	17.734	7.701	25.435	69,72	30,28
In itinere	1.041	1.737	37,47	62,53	34	35	49,28	50,72	6	0	100,00	0,00	1.081	1.772	2.853	37,89	62,11
Total	18.293	9.341	66,20	33,80	460	130	77,97	22,03	62	2	96,88	3,13	18.815	9.473	28.288	66,51	33,49

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.2.2

Accidentes laborais con baixa por gravidade. Galicia. 2017

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
En xornada de traballo	19.136	8.105	70,25	29,75	367	79	82,29	17,71	40	3	93,02	6,98	19.543	8.187	27.730	70,48	29,52
In itinere	1.245	1.795	40,95	59,05	35	34	50,72	49,28	3	3	50,00	50,00	1.283	1.832	3.115	41,19	58,81
Total	20.381	9.900	67,31	32,69	402	113	78,06	21,94	43	6	87,56	12,44	20.826	10.019	30.845	67,52	32,48

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.3.1

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo por gravidade e provincia. Galicia. 2016

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
A Coruña	7.882	3.451	69,5	30,5	164	28	85,4	23,0	20	2	90,9	9,1	8.066	3.481	11.547	69,9	30,1
Lugo	1.869	790	70,3	29,7	46	16	74,2	23,5	15	0	100,0	0,0	1.930	806	2.736	70,5	29,5
Ourense	1.795	838	68,2	31,8	43	9	82,7	17,4	5	0	100,0	0,0	1.843	847	2.690	69,8	30,2
Pontevedra	5.706	2.525	69,3	30,7	173	42	80,5	14,7	16	0	100,0	0,0	5.895	2.567	8.462	69,7	30,3
Total	17.252	7.604	69,4	30,6	426	95	81,8	18,2	56	2	96,5	3,5	17.734	7.701	25.435	69,7	30,3

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.3.2

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo por gravidade e provincia. Galicia. 2017

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
A Coruña	8.408	3.475	70,8	29,2	121	26	82,3	17,7	11	1	91,7	8,3	8.540	3.502	12.042	70,9	29,1
Lugo	1.904	877	68,5	31,5	64	11	85,3	14,7	7	1	87,5	12,5	1.975	889	2.864	69,0	31,0
Ourense	1.993	856	70,0	30,0	39	7	84,8	15,2	5	0	100,0	0,0	2.037	863	2.900	70,2	29,8
Pontevedra	6.831	2.897	70,2	29,8	143	35	80,3	19,7	17	1	94,4	5,6	6.991	2.933	9.924	70,4	29,6
Total	19.136	8.105	70,3	29,7	367	79	82,3	17,7	40	3	93,0	7,0	19.543	8.187	27.730	70,5	29,5

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

En 2016, os accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia (25.435) supoñen un 5,2% do total estatal. Non obstante, en accidentes mortais (58) dita porcentaxe ascende ata o 11,7%.

En 2017, o número de accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia medrou un 9,0% respecto do ano anterior, se ben xa podemos adiantar que isto foi compatible coa redución do número de accidentes de traballo graves e mortais, redución que foi

do 13,4% no caso dos accidentes graves, e do 25,9% no caso dos mortais. O total de accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia (27.730) supuxo un 5,4% respecto do total estatal, sendo os mortais (43) un 8,7% dos producidos no conxunto do Estado.

Dos 28.288 accidentes con baixa que houbo en 2016, o 10,1% foron *in itinere*, idéntica porcentaxe que en 2017.

Na distribución provincial dos accidentes con baixa en xornada de traballo, A Coruña “lidera” o ranking de sinistralidade global en Galicia, tanto en 2016 coma en 2017, co 45,5% e o 43,4% respectivamente, do total de accidentes producidos en Galicia. Non obstante, é nesta provincia onde se produce unha diminución máis significativa dos accidentes graves, que pasan a supoñer o 33,0% en 2017, fronte ao 36,9 en 2016. A diminución é aínda máis relevante no caso dos accidentes mortais, pois nesta provincia supuxeron o 37,9% en 2016 e o 27,9% en 2017, sempre en relación co total galego.

Pontevedra ocupa o segundo lugar nese “particular” ranking de sinistralidade global, co 34,5% do total de accidentes en 2016 e do 35,8% en 2017. Non obstante, Pontevedra é a provincia onde máis accidentes de traballo graves se produciron, tanto en 2016, en que supuxeron o 41,3%, sobre o total de accidentes de traballo graves ocorridos en Galicia, coma en 2017, en que esa porcentaxe foi do 39,9%. Tamén é a provincia en que peor comportamento relativo tiveron os accidentes de traballo mortais, que pasaron de supoñer o 27,6% do total galego en 2016, ao 41,9% en 2017.

No caso de Lugo e Ourense, a porcentaxe de accidentes sobre o total de Galicia é moi similar, o 10,8% e o 10,3%, respectivamente, no caso de Lugo, e o 10,4 e o 10,5, no caso de Ourense. A relación, no que atinxe aos accidentes graves, é diferente, pois os ocorridos en Lugo supuxeron o 11,9%, en 2016, e o 16,8% en 2017, mentres que en Ourense a porcentaxe mantívose estable: o 10%, en 2016 e o 10,3% en 2017. As diferencias entre as dúas provincias resultan maiores no que ten que ver cos accidentes mortais. En Lugo, produciuse o 25,9% dos totais ocorridos en Galicia en 2016, fronte ao 8,6% de Ourense; mentres que en 2017, Lugo sufriu o 18,6% fronte ao 11,6% de Ourense.

Nos cadros 10.4.1 e 10.4.2 efectúase unha nova desagregación dos accidentes que permite concluír que nos desprazamentos, sexan en xornada de traballo ou *in itinere*, ocorreu o 28,8% dos accidentes laborais, en 2016, e o 29,1% en 2017, cifras similares ás de 2015; porcentaxe que se eleva nos graves ao 41,9% en 2016 (o 38,7%, en 2015) e ao 42,9 en 2017 (o 38,7% en 2015); e que medra aínda máis no caso dos

mortais, pois supuxeron o 57,8% en 2016 e o 57,2% en 2017 (o 50,7% en 2015). Estes datos alertan da importancia relativa que teñen factores exóxenos aos centros de traballo na sinistralidade laboral e que, polo mesmo, deben estar moi presentes nas políticas de prevención de riscos laborais das empresas.

Cadro 10.4.1

Accidentes laborales con baixa segundo lugar do accidente e gravidade. Galicia. 2016

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
No centro ou lugar de traballo habitual	11.168	6.297	64,0	36,0	184	75	71,0	29,0	15	2	88,2	11,8	11.367	6.374	17.741	64,1	35,9
En desprazamento na xornada laboral	4.212	882	82,7	17,3	160	18	89,9	10,1	31	0	100,0	0,0	4.403	900	5.303	83,0	17,0
En itinere	1.041	1.737	37,5	62,5	34	35	49,3	50,7	6	0	100,0	0,0	1.081	1.772	2.853	37,9	62,1
Noutro centro ou lugar de traballo	1.872	425	81,5	18,5	82	2	97,6	2,4	10	0	100,0	0,0	1.964	427	2.391	82,1	17,9
Total	18.293	9.341	66,2	34	460	130	74,3	26	62	2	96,9	3	18.815	9.473	28.288	66,6	33,4

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.4.2

Accidentes laborales con baixa segundo lugar do accidente e gravidade. Galicia. 2017

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
No centro ou lugar de traballo habitual	12.104	6.835	63,9	36,1	169	65	72,2	27,8	14	3	82,3	17,7	12.287	6.903	19.190	64,0	36,0
En desprazamento na xornada laboral	4.780	903	84,1	15,9	139	13	91,4	8,6	22	0	100,0	0,0	4.941	916	5.857	84,4	15,6
En itinere	1.245	1.795	40,9	59,1	35	34	50,7	49,3	3	3	50,0	50,0	1.283	1.832	3.115	41,2	58,8
Noutro centro ou lugar de traballo	2.252	367	86,0	14,0	59	1	98,3	1,7	4	0	100,0	0,0	2.315	368	2.683	86,3	13,7
Total	20.381	9.900	67,3	32,7	402	113	78,1	21,9	43	6	87,8	12,2	20.826	10.019	30.845	67,5	32,5

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

10.3. Distribución dos accidentes de traballo, en xornada de traballo, con baixa por sectores económicos

En termos absolutos, en Galicia (cadros 10.5.1 e 10.5.2), o sector servizos totaliza o maior número de accidentes (50,2%, en 2016, e 49,4%, en 2017), seguido da industria (29,1% e 29,9%) e da construción (11,6% e 12,3%). Tamén o sector servizos concentra o maior número de accidentes graves (38,6%, en 2016 e 37%, en 2017) e mortais (43,0%, en 2016 e 37,2%, en 2017).

Cadro 10.5.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo por sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2016

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	926	240	79,4	20,6	41	15	73,2	26,8	5	0	100,0	0,0	972	255	1.227	79,2	20,8
Pesca	901	111	89,0	11,0	55	6	90,2	9,8	12	0	100,0	0,0	968	117	1.085	89,2	10,8
Industria	5.835	1.440	80,2	19,8	103	11	90,4	9,6	10	1	90,9	9,1	5.948	1.452	7.400	80,4	19,6
Construción	2.825	31	98,9	1,1	89	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	2.919	31	2.950	98,9	1,1
Servizos	6.765	5.782	53,9	46,1	138	63	68,7	31,3	24	1	96,0	4,0	6.927	5.846	12.773	54,2	45,8
Total	17.252	7.604	69,4	30,6	426	95	81,8	18,2	56	2	96,6	3,4	17.734	7.701	25.435	69,7	30,3

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.5.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo por sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2017

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	1.001	262	79,3	20,7	42	19	68,9	31,1	4	0	100,0	0,0	1.047	281	1.328	78,8	21,2
Pesca	857	112	88,4	11,6	43	5	89,6	10,4	6	0	100,0	0,0	906	117	1.023	88,6	11,4
Industria	6.574	1.603	80,4	19,6	93	6	93,9	6,1	2	2	50,0	50,0	6.669	1.611	8.280	80,5	19,5
Construción	3.294	18	99,5	0,5	72	1	98,6	1,4	13	0	100,0	0,0	3.379	19	3.398	99,4	0,6
Servizos	7.410	6.110	54,8	45,2	117	48	70,9	29,1	15	1	93,8	6,2	7.542	6.159	13.701	55,0	45,0
Total	19.136	8.105	70,2	29,8	367	79	82,3	17,7	40	3	93,0	7,0	19.543	8.187	27.730	70,5	29,5

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Aínda que dos índices de incidencia nos ocuparemos máis adiante, podemos avanzar

que, se no exame que estamos a facer introducimos a necesaria variable da poboación asalariada ocupada nestes sectores (cadros 10.5a.1 e 10.5a.2) o sector servizos, que ocupa o maior número de persoas asalariadas (73,3%, en 2016 e 73,0%, en 2017), sofre un número de accidentes (50,2%, en 2016, e 49,4%, en 2017, segundo se dixo máis arriba) inferior a esa porcentaxe, o contrario do que acontece co resto dos sectores produtivos.

Cadro 10.5a.1

Asalariados/as por sectores económicos. Galicia. 2016

	Total (en miles)	%
Agricultura e pesca	28,5	3,5
Industria	143,6	17,6
Construción	46,4	5,7
Servizos	599,4	73,3
Total	817,9	100

Elaboración propia.

Fonte: INE, Enquisa de poboación activa. Media dos 4 trimestres de 2016.

Cadro 10.5a.2

Asalariados/as por sectores económicos. Galicia. 2017

	Total (en miles)	%
Agricultura e pesca	27,0	3,3
Industria	154,4	18,7
Construción	42,2	5,1
Servizos	603,7	73,0
Total	827,3	100

Elaboración propia.

Fonte: INE, Enquisa de poboación activa. Media dos 4 trimestres de 2017.

A distribución da sinistralidade laboral por sectores produtivos desagregada por provincias aparece reflectida nos cadros 10.6.1 e 10.6.2

Cadro 10.6.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo por sectores de actividade e gravidade. Por provincias. Galicia. 2016

A Coruña																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	341	89	79,3	20,7	19	5	79,2	20,8	2	0	100,0	0,0	362	94	456	79,4	20,6
Pesca	440	46	90,5	9,5	25	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	470	46	516	91,1	8,9
Industria	2.360	574	80,4	19,6	29	2	93,6	6,5	3	1	75,0	25,0	2.392	577	2.969	80,6	19,4
Construción	1.451	17	98,9	1,1	35	0	100,0	0,0	3	0	100,0	0,0	1.489	17	1.506	98,9	1,1
Servizos	3.290	2.725	54,7	45,3	56	21	72,7	27,3	7	1	87,5	12,5	3.353	2.747	6.100	55,0	45,0
Total	7.882	3.451	69,6	30,4	164	28	85,4	14,6	20	2	90,9	9,1	8.066	3.481	11.547	69,9	30,1
Lugo																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	301	78	79,4	20,6	11	8	57,9	42,1	2	0	100,0	0,0	314	86	400	78,5	21,5
Pesca	91	3	96,8	3,2	2	0	100,0	0,0	1	0	100,0	0,0	94	3	97	96,9	3,1
Industria	421	88	82,7	17,3	7	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	433	88	521	83,1	16,9
Construción	323	1	99,7	0,3	8	0	100,0	0,0	1	0	100,0	0,0	332	1	333	99,7	0,3
Servizos	733	620	54,2	45,8	18	8	69,2	30,8	6	0	100,0	0,0	757	628	1.385	54,7	45,3
Total	1.869	790	70,3	29,7	46	16	74,2	25,8	15	0	100,0	0,0	1.930	806	2.736	70,5	29,5
Ourense																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	132	19	87,4	12,6	3	0	100,0	0,0	1	0	100,0	0,0	136	19	155	87,7	12,3
Pesca	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0	0,0	0,0
Industria	659	125	84,1	15,9	14	1	93,3	6,7	0	0	0,0	0,0	673	126	799	84,2	15,8
Construción	383	4	99,0	1,0	9	0	100,0	0,0	0	0	0,0	0,0	392	4	396	99,0	1,0
Servizos	621	690	47,4	52,6	17	8	68,0	32,0	4	0	100,0	0,0	642	698	1.340	47,9	52,1
Total	1.795	838	68,2	31,8	43	9	82,7	17,3	5	0	100,0	0,0	1.843	847	2.690	68,5	31,5
Pontevedra																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	152	54	73,8	26,2	8	2	80,0	20,0	0	0	0,0	0,0	160	56	216	74,1	25,9
Pesca	370	62	85,6	14,4	28	6	82,4	17,6	6	0	100,0	0,0	404	68	472	85,6	14,4
Industria	2.395	653	78,6	21,4	53	8	86,9	13,1	2	0	100,0	0,0	2.450	661	3.111	78,8	21,2
Construción	668	9	98,7	1,3	37	0	100,0	0,0	1	0	100,0	0,0	706	9	715	98,7	1,3
Servizos	2.121	1.747	54,8	45,2	47	26	64,4	35,6	7	0	100,0	0,0	2.175	1.773	3.948	55,1	44,9
Total	5.706	2.525	69,3	30,7	173	42	80,5	19,5	16	0	100,0	0,0	5.895	2.567	8.462	69,7	30,3

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.6.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo por sectores de actividade e gravidade. Por provincias. Galicia. 2017

A Coruña

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	341	85	80,05	19,95	12	5	70,6	29,4	2	0	100,0	0,0	355	90	445	79,8	20,2
Pesca	396	41	90,62	9,38	18	1	94,7	5,3	1	0	100,0	0,0	415	42	457	90,8	9,2
Industria	2.533	586	81,21	18,79	37	1	97,4	2,6	1	1	50,0	50,0	2.571	588	3.159	81,4	18,6
Construción	1.650	5	99,70	0,30	19	1	95,0	5,0	4	0	100,0	0,0	1.673	6	1.679	99,6	0,4
Servizos	3.488	2.758	55,84	44,16	35	18	66,0	34,0	3	0	100,0	0,0	3.526	2.776	6.302	56,0	44,0
Total	8.408	3.475	70,8	29,2	121	26	82,3	17,7	11	1	91,7	8,3	8.540	3.502	12.042	70,9	29,1

Lugo

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	340	88	79,4	20,6	16	8	66,7	33,3	1	0	100,0	0,0	357	96	453	78,8	21,2
Pesca	77	5	93,9	6,1	1	0	100,0	0,0	1	0	100,0	0,0	79	5	84	94,0	6,0
Industria	446	102	81,4	18,6	11	0	100,0	0,0	0	0	0,0	0,0	457	102	559	81,8	18,2
Construción	308	3	99,0	1,0	15	0	100,0	0,0	2	0	100,0	0,0	325	3	328	99,1	0,9
Servizos	733	679	51,9	48,1	21	3	87,5	12,5	3	1	75,0	25,0	757	683	1.440	52,6	47,4
Total	1.904	877	68,5	31,5	64	11	85,3	14,7	7	1	87,5	12,5	1.975	889	2.864	69,0	31,0

Ourense

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	130	21	86,1	13,9	5	1	83,3	16,7	0	0	0,0	0,0	135	22	157	86,0	14,0
Pesca	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0	0,0	0,0
Industria	810	138	85,4	14,6	10	1	90,9	9,1	1	0	100,0	0,0	821	139	960	85,5	14,5
Construción	361	1	99,7	0,3	8	0	100,0	0,0	2	0	100,0	0,0	371	1	372	99,7	0,3
Servizos	692	696	49,9	50,1	16	5	76,2	23,8	2	0	100,0	0,0	710	701	1.411	50,3	49,7
Total	1.993	856	69,9	30,1	39	7	84,8	15,2	5	0	100,0	0,0	2.037	863	2.900	70,2	29,8

Pontevedra

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	190	68	73,6	26,4	9	5	64,3	35,7	1	0	100,0	0,0	200	73	273	73,3	26,7
Pesca	384	66	85,3	14,7	24	4	85,7	14,3	4	0	100,0	0,0	412	70	482	85,5	14,5
Industria	2.785	777	78,2	21,8	35	4	89,7	10,3	0	1	0,0	100,0	2.820	782	3.602	78,3	21,7
Construción	975	9	99,1	0,9	30	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	1.010	9	1.019	99,1	0,9
Servizos	2.497	1.977	55,8	44,2	45	22	67,2	32,8	7	0	100,0	0,0	2.549	1.999	4.548	56,0	44,0
Total	6.831	2.897	70,2	29,8	143	35	80,3	19,7	17	1	94,4	5,6	6.991	2.933	9.924	70,4	29,6

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

10.4. Distribución por actividades

Na distribución por actividades económicas (cadros 10.7.1 a 10.12.2) constátase que as actividades de construción especializada e de construción de edificios, por unha parte, e o comercio polo miúdo e por xunto, pola outra, concentran o maior número global de accidentes, destacando dun xeito significativo sobre as demais actividades, como reflicten con claridade os cadros 10.12.1 e 10.12.2

Cadro 10.7.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas* por gravidade. Galicia. 2016

	Leves		Graves		Mortais		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	481	232	21	15	2	0	504	247	751
2 Silvicultura e explotacións forestais	445	8	20	0	3	0	468	8	476
3 Pesca e acuicultura	901	111	55	6	12	0	968	117	1.085
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru, petróleo e gas natural	1	2	0	0	0	0	1	2	3
7 Extracción minerais metálicos	3	0	0	0	0	0	3	0	3
8 Outras industrias extractivas	130	4	5	0	0	0	135	4	139
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	838	902	8	7	4	0	850	909	1.759
11 Fabricación de bebidas	82	12	2	1	0	0	84	13	97
13 Industria téxtil	27	19	0	0	0	0	27	19	46
14 Confección de roupa de vestir	42	142	0	0	0	0	42	142	184
15 Industria do coiro e do calzado	2	2	0	0	0	1	2	3	5
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	480	37	17	0	3	0	500	37	537
17 Industria do papel	62	4	3	0	0	0	65	4	69
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	73	19	0	0	0	0	73	19	92
19 Coquerías e refinación de petróleo	6	2	0	1	0	0	6	3	9
20 Industria química	75	11	5	0	0	0	80	11	91
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	6	8	0	0	0	0	6	8	14
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	140	28	0	0	0	0	140	28	168
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	405	50	10	0	1	0	416	50	466
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	265	14	6	0	0	0	271	14	285
25 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	1.093	19	18	0	1	0	1.112	19	1.131
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	6	1	0	0	0	0	6	1	7
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	16	1	0	0	0	0	16	1	17
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	196	10	2	0	0	0	198	10	208
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	399	78	5	0	0	0	404	78	482
30 Fabricación doutro material de transporte	751	19	8	0	1	0	760	19	779
31 Fabricación de mobles	163	4	0	1	0	0	163	5	168
32 Outras industrias manufactureiras	21	3	1	0	0	0	22	3	25
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	197	6	6	0	0	0	203	6	209
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	48	2	2	0	0	0	50	2	52
36 Captación, depuración e distribución de auga	38	3	0	0	0	0	38	3	41
37 Recolla e tratamento de augas residuais	7	0	0	0	0	0	7	0	7
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	257	37	4	1	0	0	261	38	299
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	6	1	1	0	0	0	7	1	8
41 Construción de edificios	984	13	36	0	1	0	1.021	13	1.034
42 Enxeñaría civil	240	1	12	0	1	0	253	1	254
43 Actividades de construción especializada	1.601	17	41	0	3	0	1.645	17	1.662
44 Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	555	18	9	0	2	0	566	18	584
46 Comercio por xunto e intermedarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	1.101	185	21	2	3	0	1.125	187	1.312
47 Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	722	1.139	16	8	0	0	738	1.147	1.885
49 Transporte terrestre e por tubaxe	769	43	25	1	15	0	809	44	853
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	33	0	0	0	1	0	34	0	34
51 Transporte aéreo	7	2	0	0	0	0	7	2	9
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	683	136	10	0	0	0	693	136	829
53 Actividades postais e de correos	105	76	6	1	0	0	111	77	188
55 Servizos de aloxamento	59	146	0	2	0	0	59	148	207
56 Servizos de comidas e bebidas	611	673	10	3	0	1	621	677	1.298
58 Edición	8	2	0	0	0	0	8	2	10
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	8	5	0	0	0	0	8	5	13
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	10	3	0	0	0	0	10	3	13
61 Telecomunicacións	23	4	1	0	0	0	24	4	28
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	9	4	0	0	0	0	9	4	13
63 Servizos de información	2	0	0	0	0	0	2	0	2
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	13	28	0	0	0	0	13	28	41
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	2	3	0	0	0	0	2	3	5
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	5	2	0	0	0	0	5	2	7
68 Actividades inmobiliarias	13	8	3	1	0	0	16	9	25
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	10	11	0	0	0	0	10	11	21
70 Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	13	4	1	0	0	0	14	4	18
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría, ensaios e análises técnicas	70	13	2	0	0	0	72	13	85
72 Investigación e desenvolvemento	7	8	0	0	0	0	7	8	15
73 Publicidade e estudos de mercado	23	11	0	0	0	0	23	11	34
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	56	28	0	1	0	0	56	29	85
75 Actividades veterinarias	6	6	0	0	0	0	6	6	12
77 Actividades de aluguer	41	6	3	0	0	0	44	6	50
78 Actividades relacionadas co emprego	13	6	0	0	0	0	13	6	19
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	1	0	0	0	0	0	1	0	1
80 Actividades de seguranza e investigación	70	9	0	0	1	0	71	9	80
81 Servizos a edificios e actividades de xardinería	213	222	3	3	1	0	217	225	442
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	52	43	0	0	0	0	52	43	95
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	736	661	16	6	1	0	753	667	1.420
85 Educación	72	280	1	2	0	0	73	282	355
86 Actividades sanitarias	228	804	7	19	0	0	235	823	1.058
87 Asistencia en establecementos residenciais	45	471	0	0	0	0	45	471	516
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	31	408	2	1	0	0	33	409	442
90 Actividades de creación artísticas e espectáculos	20	6	1	0	0	0	21	6	27
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	5	10	0	0	0	0	5	10	15
92 Actividades de xogos de azar e apostas	4	2	0	0	0	0	4	2	6
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	182	62	1	0	0	0	183	62	245
94 Actividades asociativas	31	29	0	1	0	0	31	30	61
96 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	32	1	0	0	0	0	32	1	33
96 Outros servizos persoais	57	111	0	0	0	0	57	111	168
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	9	93	0	12	0	0	9	105	114
99 Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	17.252	7.604	426	95	56	2	17.734	7.701	25.435

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009. Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.
 Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.7.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas* por gravidade. Galicia. 2017

	Leves		Graves		Mortais		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	462	246	24	19	2	0	488	265	753
2 Silvicultura e explotacións forestais	539	16	18	0	2	0	559	16	575
3 Pesca e acuicultura	857	112	43	5	6	0	906	117	1.023
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru, petróleo e gas natural	1	0	0	0	0	0	1	0	1
7 Extracción minerais metálicos	7	0	0	0	0	0	7	0	7
8 Outras industrias extractivas	127	0	3	0	0	0	130	0	130
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	2	1	0	0	0	0	2	1	3
10 Industria da alimentación	976	1.034	11	3	0	0	987	1.037	2.024
11 Fabricación de bebidas	81	16	3	0	0	1	84	17	101
13 Industria téxtil	30	22	1	0	0	0	31	22	53
14 Confección de roupa de vestir	62	110	0	0	0	0	62	110	172
15 Industria do coiro e do calzado	3	5	0	0	0	0	3	5	8
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	560	34	18	0	0	0	578	34	612
17 Industria do papel	49	11	2	0	0	0	51	11	62
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	77	11	1	0	0	0	78	11	89
19 Coquerías e refinación de petróleo	5	2	0	0	0	0	5	2	7
20 Industria química	84	12	2	0	0	0	86	12	98
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	11	5	0	0	0	0	11	5	16
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	185	26	3	0	0	0	188	26	214
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	458	53	8	0	0	0	466	53	519
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	285	17	6	0	0	0	291	17	308
25 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	1.211	31	8	1	0	0	1.219	32	1.251
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	8	6	0	0	0	0	8	6	14
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	31	2	0	0	0	0	31	2	33
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	222	11	1	2	0	0	223	13	236
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	470	99	2	0	1	0	473	99	572
30 Fabricación doutro material de transporte	773	8	8	0	0	0	781	8	789
31 Fabricación de mobles	202	8	5	0	0	0	207	8	215
32 Outras industrias manufactureiras	25	6	0	0	0	0	25	6	31
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	280	10	5	0	0	0	285	10	295
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	31	4	1	0	0	0	32	4	36
36 Captación, depuración e distribución de auga	32	2	1	0	0	0	33	2	35
37 Recolla e tratamento de augas residuais	10	0	0	0	0	0	10	0	10
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	273	57	4	0	1	1	278	58	336
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	3	0	0	0	0	0	3	0	3
41 Construción de edificios	1.111	2	27	0	4	0	1.142	2	1.144
42 Enxeñaría civil	319	4	8	0	2	0	329	4	333
43 Actividades de construción especializada	1.864	12	37	1	7	0	1.908	13	1.921
45 Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	621	22	11	0	3	0	635	22	657
46 Comercio por xunto e intermedarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	1.173	247	21	0	2	0	1.196	247	1.443
47 Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	769	1.211	8	3	0	0	777	1.214	1.991
48 Transporte terrestre e por tubaxe	847	42	20	1	5	0	872	43	915
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	41	2	0	1	0	0	41	3	44
51 Transporte aéreo	9	3	0	0	0	0	9	3	12
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	762	122	7	1	1	0	770	123	893
53 Actividades postais e de correos	143	106	2	0	0	0	145	106	251
55 Servizos de aloxamento	95	166	1	1	0	0	96	167	263
56 Servizos de comidas e bebidas	657	743	10	4	0	0	667	747	1.414
58 Edición	10	4	0	0	0	0	10	4	14
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	13	6	0	0	0	0	13	6	19
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	16	2	0	0	0	0	16	2	18
61 Telecomunicacións	42	5	0	1	0	0	42	6	48
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	10	4	0	0	0	0	10	4	14
63 Servizos de información	2	0	0	0	0	0	2	0	2
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	12	19	1	0	0	0	13	19	32
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	3	3	0	0	0	0	3	3	6
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	8	3	0	0	0	0	8	3	11
68 Actividades inmobiliarias	14	8	1	0	0	0	15	8	23
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	10	15	1	1	0	0	11	16	27
70 Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	13	9	0	0	0	0	13	9	22
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría, ensaios e análises técnicas	63	14	1	0	0	0	64	14	78
72 Investigación e desenvolvemento	9	7	1	0	0	0	10	7	17
73 Publicidade e estudos de mercado	29	5	1	0	0	0	30	5	35
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	49	40	1	0	0	0	50	40	90
75 Actividades veterinarias	7	10	0	0	0	0	7	10	17
77 Actividades de aluguer	48	3	2	0	0	0	50	3	53
78 Actividades relacionadas co emprego	9	3	0	0	0	0	9	3	12
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	2	2	0	0	0	0	2	2	4
80 Actividades de seguranza e investigación	78	15	1	0	0	0	79	15	94
81 Servizos a edificios e actividades de xardinaría	243	210	4	1	1	0	248	211	459
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	52	53	0	0	0	0	52	53	105
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	810	594	9	7	2	0	821	601	1.422
85 Educación	94	271	3	3	1	0	98	274	372
86 Actividades sanitarias	228	806	7	15	0	1	235	822	1.057
87 Asistencia en establecementos residenciais	54	565	0	1	0	0	54	566	620
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	37	449	0	1	0	0	37	450	487
90 Actividades de creación artísticas e espectáculos	28	8	1	0	0	0	29	8	37
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	3	8	0	0	0	0	3	8	11
92 Actividades de xogos de azar e apostas	8	1	0	1	0	0	8	2	10
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	167	77	1	0	0	0	168	77	245
94 Actividades asociativas	20	37	0	0	0	0	20	37	57
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	30	3	0	0	0	0	30	3	33
96 Outros servizos persoais	64	87	2	2	0	0	66	89	155
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	7	100	0	4	0	0	7	104	111
99 Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	1	0	0	0	0	0	1	0	1
Total	19.136	8.105	367	79	40	3	19.543	8.187	27.730

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.8.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas* por gravidade. A Coruña, 2016

	Leves		Graves		Mortais		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas									
2 Silvicultura e explotacións forestais	151	87	10	5	1	0	162	92	254
3 Pesca e acuicultura	190	2	9	0	1	0	200	2	202
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	440	46	25	0	5	0	470	46	516
6 Extracción de cru, petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Extracción minerais metálicos	0	2	0	0	0	0	0	2	2
8 Outras industrias extractivas	2	0	0	0	0	0	2	0	2
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	21	0	0	0	0	0	21	0	21
10 Industria da alimentación	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11 Fabricación de bebidas	315	331	3	0	0	0	318	331	649
13 Industria téxtil	36	2	0	0	0	0	36	2	38
14 Confección de roupa de vestir	14	11	0	0	0	0	14	11	25
15 Industria do coiro e do calzado	31	15	0	0	0	0	31	15	146
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	1	0	0	0	0	1	1	1	2
17 Industria do papel	230	17	10	0	1	0	241	17	258
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	22	3	0	0	0	0	22	3	25
19 Coquerías e refinación de petróleo	64	14	0	0	0	0	64	14	78
20 Industria química	5	2	0	1	0	0	5	3	8
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	30	4	0	0	0	0	30	4	34
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	0	2	0	0	0	0	0	2	2
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	41	4	0	0	0	0	41	4	45
24 Metalurxia: fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	67	3	1	0	0	0	68	3	71
25 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	154	2	2	0	0	0	156	2	158
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	551	10	6	0	1	0	558	10	568
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	5	1	0	0	0	0	5	1	6
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	2	0	0	0	0	0	2	0	2
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	71	2	1	0	0	0	72	2	74
30 Fabricación doutro material de transporte	65	0	0	0	0	0	65	0	65
31 Fabricación de mobles	220	8	2	0	1	0	223	8	231
32 Outras industrias manufactureiras	106	3	0	0	0	0	106	3	109
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	14	0	1	0	0	0	15	0	15
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	80	4	0	0	0	0	80	4	84
36 Captación, depuración e distribución de auga	34	2	1	0	0	0	35	2	37
37 Recolla e tratamento de augas residuais	17	1	0	0	0	0	17	1	18
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	3	0	0	0	0	0	3	0	3
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	156	31	1	1	0	0	157	32	189
41 Construción de edificios	3	0	1	0	0	0	4	0	4
42 Enxeñaría civil	437	8	11	0	0	0	448	8	456
43 Actividades de construción especializada	106	1	5	0	0	0	111	1	112
45 Venda-reparación de vehículos de motor e motocicletas	908	8	19	0	3	0	930	8	938
46 Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	214	7	2	0	0	0	216	7	223
47 Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	445	73	8	0	1	0	454	73	527
48 Transporte terrestre e por tubaxe	414	588	7	2	0	0	421	590	1.011
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	325	19	11	0	5	0	341	19	360
51 Transporte aéreo	12	0	0	0	1	0	13	0	13
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	6	2	0	0	0	0	6	2	8
53 Actividades postais e de correos	452	107	4	0	0	0	456	107	563
55 Servizos de aloxamento	59	41	1	0	0	0	60	41	101
56 Servizos de comidas e bebidas	25	57	0	0	0	0	25	57	82
58 Edición	293	305	5	2	0	1	298	308	606
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	7	1	0	0	0	0	7	1	8
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	6	4	0	0	0	0	6	4	10
61 Telecomunicacións	4	3	0	0	0	0	4	3	7
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	10	3	0	0	0	0	10	3	13
63 Servizos de información	3	3	0	0	0	0	3	3	6
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	0	0	0	0	0	0	0	0	0
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	8	18	0	0	0	0	8	18	26
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	1	2	0	0	0	0	1	2	3
68 Actividades inmobiliarias	2	2	0	0	0	0	2	2	4
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	5	5	0	0	0	0	5	5	10
70 Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	5	7	0	0	0	0	5	7	12
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	11	2	1	0	0	0	12	2	14
72 Investigación e desenvolvemento	46	5	1	0	0	0	47	5	52
73 Publicidade e estudos de mercado	0	1	0	0	0	0	0	1	1
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	14	8	0	0	0	0	14	8	22
75 Actividades veterinarias	46	26	0	1	0	0	46	27	73
77 Actividades de aluguer	1	1	0	0	0	0	1	1	2
78 Actividades relacionadas co emprego	21	4	3	0	0	0	24	4	28
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	9	2	0	0	0	0	9	2	11
80 Actividades de seguranza e investigación	1	0	0	0	0	0	1	0	1
81 Servizos a edificios e actividades de xardinería	58	7	0	0	0	0	58	7	65
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	127	130	2	0	0	0	129	130	259
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	33	32	0	0	0	0	33	32	65
85 Educación	283	272	6	3	0	0	289	275	564
86 Actividades sanitarias	26	107	0	1	0	0	26	108	134
87 Asistencia en establecementos residenciais	100	343	3	7	0	0	103	350	453
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	19	152	0	0	0	0	19	152	171
90 Actividades de creación artística e espectáculos	18	227	1	0	0	0	19	227	246
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	11	5	0	0	0	0	11	5	16
92 Actividades de xogos de azar e apostas	4	8	0	0	0	0	4	8	12
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	2	2	0	0	0	0	2	2	4
94 Actividades asociativas	97	30	1	0	0	0	98	30	128
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	11	12	0	1	0	0	11	13	24
96 Outros servizos persoais	16	0	0	0	0	0	16	0	16
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	34	65	0	0	0	0	34	65	99
99 Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais	6	37	0	4	0	0	6	41	47
Total	7.882	3.451	164	28	20	2	8.066	3.481	11.547

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.
Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.8.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas* por gravidade. A Coruña, 2017

	Leves		Graves		Mortais		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	146	76	6	5	1	0	153	81	234
2 Silvicultura e explotacións forestais	195	9	6	0	1	0	202	9	211
3 Pesca e acuicultura	396	41	18	1	1	0	415	42	457
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru, petróleo e gas natural	1	0	0	0	0	0	1	0	1
7 Extracción minerais metálicos	7	0	0	0	0	0	7	0	7
8 Outras industrias extractivas	15	0	0	0	0	0	15	0	15
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	2	0	0	0	0	0	2	0	2
10 Industria da alimentación	371	377	3	0	0	0	374	377	751
11 Fabricación de bebidas	28	3	1	0	0	0	29	3	32
13 Industria téxtil	10	7	0	0	0	0	10	7	17
14 Confección de roupa de vestir	45	72	0	0	0	0	45	72	117
15 Industria do coiro e do calzado	2	4	0	0	0	0	2	4	6
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	245	17	10	0	0	0	255	17	272
17 Industria do papel	22	3	1	0	0	0	23	3	26
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	64	9	0	0	0	0	64	9	73
19 Coquerías e refinación de petróleo	3	2	0	0	0	0	3	2	5
20 Industria química	28	2	1	0	0	0	29	2	31
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	2	0	0	0	0	0	2	0	2
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	44	1	2	0	0	0	46	1	47
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	98	4	4	0	0	0	102	4	106
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	158	7	1	0	0	0	159	7	166
25 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	602	10	3	0	0	0	605	10	615
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	6	5	0	0	0	0	6	5	11
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	11	0	0	0	0	0	11	0	11
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	56	0	1	1	0	0	57	1	58
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	93	0	0	0	0	0	93	0	93
30 Fabricación doutro material de transporte	159	1	2	0	0	0	161	1	162
31 Fabricación de mobles	132	6	2	0	0	0	134	6	140
32 Outras industrias manufactureiras	8	3	0	0	0	0	8	3	11
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	116	5	1	0	0	0	117	5	122
35 Fornecedor de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	17	3	1	0	0	0	18	3	21
36 Captación, depuración e distribución de auga	16	1	1	0	0	0	17	1	18
37 Recolla e tratamento de augas residuais	8	0	0	0	0	0	8	0	8
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	162	44	3	0	1	1	166	45	211
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	2	0	0	0	0	0	2	0	2
41 Construción de edificios	498	1	7	0	1	0	506	1	507
42 Enxeñaría civil	125	1	2	0	0	0	127	1	128
43 Actividades de construción especializada	1027	3	10	1	3	0	1040	4	1044
45 Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	243	10	3	0	0	0	246	10	256
46 Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	477	90	4	0	0	0	481	90	571
47 Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	433	610	2	2	0	0	435	612	1047
49 Transporte terrestre e por tubaxe	355	14	2	0	1	0	358	14	372
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	19	1	0	0	0	0	19	1	20
51 Transporte aéreo	6	3	0	0	0	0	6	3	9
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	470	100	2	0	1	0	473	100	573
53 Actividades postais e de correos	69	45	1	0	0	0	70	45	115
55 Servizos de aloxamento	33	58	0	0	0	0	33	58	91
56 Servizos de comidas e bebidas	324	317	5	1	0	0	329	318	647
58 Edición	5	0	0	0	0	0	5	0	5
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	12	6	0	0	0	0	12	6	18
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	10	1	0	0	0	0	10	1	11
61 Telecomunicacións	29	2	0	1	0	0	29	3	32
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	6	2	0	0	0	0	6	2	8
63 Servizos de información	2	0	0	0	0	0	2	0	2
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	7	10	1	0	0	0	8	10	18
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	2	2	0	0	0	0	2	2	4
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	5	2	0	0	0	0	5	2	7
68 Actividades inmobiliarias	7	3	1	0	0	0	8	3	11
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	6	4	1	0	0	0	7	4	11
70 Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	10	6	0	0	0	0	10	6	16
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	41	6	1	0	0	0	42	6	48
72 Investigación e desenvolvemento	2	2	0	0	0	0	2	2	4
73 Publicidade e estudos de mercado	12	4	0	0	0	0	12	4	16
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	38	36	1	0	0	0	39	36	75
75 Actividades veterinarias	3	3	0	0	0	0	3	3	6
77 Actividades de aluguer	15	1	1	0	0	0	16	1	17
78 Actividades relacionadas co emprego	6	1	0	0	0	0	6	1	7
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	1	1	0	0	0	0	1	1	2
80 Actividades de seguranza e investigación	53	9	0	0	0	0	53	9	62
81 Servizos a edificios e actividades de xardinería	134	130	1	1	0	0	135	131	266
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	36	36	0	0	0	0	36	36	72
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	301	232	3	3	1	0	305	235	540
85 Educación	34	93	1	1	0	0	35	94	129
86 Actividades sanitarias	99	345	4	6	0	0	103	351	454
87 Asistencia en establecementos residenciais	14	194	0	0	0	0	14	194	208
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	15	233	0	1	0	0	15	234	249
90 Actividades de creación artísticas e espectáculo	13	7	0	0	0	0	13	7	20
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	1	7	0	0	0	0	1	7	8
92 Actividades de xogos de azar e apostas	4	1	0	1	0	0	4	2	6
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	71	38	0	0	0	0	71	38	109
94 Actividades asociativas	6	13	0	0	0	0	6	13	19
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	13	2	0	0	0	0	13	2	15
96 Outros servizos persoais	42	40	1	1	0	0	43	41	84
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	3	38	0	0	0	0	3	38	41
99 Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	1	0	0	0	0	0	1	0	1
Total	8.408	3.475	121	26	11	1	8.540	3.502	12.042

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.9.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas* por gravidade. Lugo, 2016

	Leves		Graves		Mortais		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	201	78	6	8	1	0	208	86	294
2 Silvicultura e explotacións forestais	100	0	5	0	1	0	106	0	106
3 Pesca e acuicultura	91	3	2	0	1	0	94	3	97
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru, petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Extracción mineralis metálicos	1	0	0	0	0	0	1	0	1
8 Outras industrias extractivas	27	1	1	0	0	0	28	1	29
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	117	71	0	0	3	0	120	71	191
11 Fabricación de bebidas	4	1	0	0	0	0	4	1	5
13 Industria téxtil	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14 Confección de roupa de vestir	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15 Industria do coiro e do calzado	1	1	0	0	0	0	1	1	2
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	68	4	3	0	1	0	72	4	76
17 Industria do papel	4	0	0	0	0	0	4	0	4
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19 Coquerías e refinación de petróleo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Industria química	4	0	0	0	0	0	4	0	4
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	0	1	0	0	0	0	0	1	1
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	9	0	0	0	0	0	9	0	9
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	38	4	1	0	1	0	40	4	44
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	13	1	0	0	0	0	13	1	14
25 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	55	0	1	0	0	0	56	0	56
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	3	0	0	0	0	0	3	0	3
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	8	0	1	0	0	0	9	0	9
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	4	0	0	0	0	0	4	0	4
30 Fabricación doutro material de transporte	7	0	0	0	0	0	7	0	7
31 Fabricación de mobles	10	0	0	0	0	0	10	0	10
32 Outras industrias manufactureiras	2	1	0	0	0	0	2	1	3
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	21	0	0	0	0	0	21	0	21
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	2	0	0	0	0	0	2	0	2
36 Captación, depuración e distribución de auga	2	0	0	0	0	0	2	0	2
37 Recolla e tratamento de augas residuais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	21	3	0	0	0	0	21	3	24
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41 Construción de edificios	155	0	4	0	1	0	160	0	160
42 Enxeñaría civil	17	0	1	0	0	0	18	0	18
43 Actividades de construción especializada	151	1	3	0	0	0	154	1	155
45 Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	81	2	1	0	0	0	82	2	84
46 Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	152	12	3	0	1	0	156	12	168
47 Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	52	85	1	0	0	0	53	85	138
49 Transporte terrestre e por tubaxe	112	2	6	0	4	0	122	2	124
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51 Transporte aéreo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	14	2	1	0	0	0	15	2	17
53 Actividades postais e de correos	6	6	0	0	0	0	6	6	12
55 Servizos de aloxamento	10	19	0	1	0	0	10	19	29
56 Servizos de comidas e bebidas	60	87	1	0	0	0	61	87	148
58 Edición	1	0	0	0	0	0	1	0	1
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61 Telecomunicacións	3	1	0	0	0	0	3	1	4
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	1	0	0	0	0	0	1	0	1
63 Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	0	2	0	0	0	0	0	2	2
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	0	0	0	0	0	0	0	0	0
68 Actividades inmobiliarias	2	1	1	0	0	0	3	1	4
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	2	1	0	0	0	0	2	1	3
70 Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	1	0	0	0	0	0	1	0	1
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	4	1	0	0	0	0	4	1	5
72 Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73 Publicidade e estudos de mercado	2	0	0	0	0	0	2	0	2
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	2	0	0	0	0	0	2	0	2
75 Actividades veterinarias	5	1	0	0	0	0	5	1	6
77 Actividades de aluguer	7	1	0	0	0	0	7	1	8
78 Actividades relacionadas co emprego	0	3	0	0	0	0	0	3	3
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80 Actividades de seguranza e investigación	6	1	0	0	1	0	7	1	8
81 Servizos a edificios e actividades de xardinaria	28	24	0	2	0	0	28	26	54
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	1	2	0	0	0	0	1	2	3
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	94	75	4	0	0	0	98	75	173
85 Educación	7	14	0	0	0	0	7	14	21
86 Actividades sanitarias	33	104	0	4	0	0	33	108	141
87 Asistencia en establecementos residenciais	4	78	0	0	0	0	4	78	82
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	1	60	0	0	0	0	1	60	61
90 Actividades de creación artísticas e espectáculos	2	0	0	0	0	0	2	0	2
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
92 Actividades de xogos de azar e apostas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	21	12	0	0	0	0	21	12	33
94 Actividades asociativas	7	2	0	0	0	0	7	2	9
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	7	1	0	0	0	0	7	1	8
96 Outros servizos persoais	4	7	0	0	0	0	4	7	11
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	1	15	0	1	0	0	1	16	17
99 Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	1869	790	46	15	15	0	1930	806	2.736

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.9.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas* por gravidade. Lugo, 2017

	Leves		Graves		Mortais		Totais	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	172	107	12	7	1	0	185	114
2 Silvicultura e explotacións forestais	152	0	3	0	0	0	155	0
3 Pesca e acuicultura	87	3	1	0	0	0	88	3
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru, petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Extracción minerais metálicos	1	0	0	0	0	0	1	0
8 Outras industrias extractivas	28	0	0	0	0	0	28	0
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	109	64	0	0	0	0	109	64
11 Fabricación de bebidas	8	1	1	0	0	0	9	1
13 Industria téxtil	0	0	0	0	0	0	0	0
14 Confección de roupa de vestir	0	0	0	0	0	0	0	0
15 Industria do coiro e do calzado	1	0	0	0	0	0	1	0
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	76	7	1	0	0	0	77	7
17 Industria do papel	0	0	0	0	0	0	0	0
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	1	0	0	0	0	0	1	0
19 Coquerías e refinación de petróleo	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Industria química	5	0	0	0	0	0	5	0
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	1	1	0	0	0	0	1	1
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	11	1	1	0	0	0	12	1
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	40	1	3	0	0	0	43	1
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	18	0	0	0	0	0	18	0
25 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	66	2	0	0	0	0	68	2
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	0	0	0	0	0	0	0	0
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	3	0	0	0	0	0	3	0
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	13	1	0	0	0	0	13	1
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	2	0	1	0	0	0	3	0
30 Fabricación doutro material de transporte	11	0	0	0	0	0	11	0
31 Fabricación de mobles	6	0	0	0	0	0	6	0
32 Outras industrias manufactureiras	1	0	0	0	1	0	2	0
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	27	0	0	0	0	0	27	0
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	8	0	0	0	0	0	8	0
36 Captación, depuración e distribución de auga	2	0	1	0	0	0	3	0
37 Recolla e tratamento de augas residuais	0	0	0	0	0	0	0	0
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	24	1	0	0	0	0	24	1
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	1	0	0	0	0	0	1	0
41 Construción de edificios	133	2	5	0	0	0	138	2
42 Enxeñaría civil	32	0	0	0	0	0	32	0
43 Actividades de construción especializada	165	0	3	0	0	0	168	0
45 Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	81	0	0	0	0	0	81	0
46 Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	136	14	2	0	1	0	139	14
47 Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	51	108	0	0	0	0	51	108
49 Transporte terrestre e por tubaxe	104	1	2	0	2	0	108	1
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	0	0	0	0	0	0	0	0
51 Transporte aéreo	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	10	4	0	0	0	0	10	4
53 Actividades postais e de correos	3	10	0	0	0	0	3	10
56 Servizos de aloxamento	8	11	0	0	0	0	8	11
56 Servizos de comidas e bebidas	54	81	0	0	0	0	54	81
58 Edición	1	0	0	0	0	0	1	0
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	0	0	0	0	0	0	0	0
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	1	0	0	0	0	0	1	0
61 Telecomunicacións	4	1	0	0	0	0	4	1
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	1	0	0	0	0	0	1	0
63 Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	3	0	0	0	0	0	3	0
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	0	0	0	0	0	0	0	0
68 Actividades inmobiliarias	2	0	0	0	0	0	2	0
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	0	1	0	0	0	0	0	1
70 Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	0	0	0	0	0	0	0	0
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	4	3	0	0	0	0	4	3
72 Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0
73 Publicidade e estudos de mercado	1	0	0	0	0	0	1	0
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	1	0	0	0	0	0	1	0
75 Actividades veterinarias	1	0	0	0	0	0	1	0
77 Actividades de aluguer	5	0	0	0	0	0	5	0
78 Actividades relacionadas co emprego	1	2	0	0	0	0	1	2
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	0	0	0	0	0	0	0
80 Actividades de seguranza e investigación	3	0	0	0	0	0	3	0
81 Servizos a edificios e actividades de xardinaría	29	23	0	1	0	0	29	24
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	1	1	0	0	0	0	1	1
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	110	93	0	0	1	0	111	93
85 Educación	10	12	0	0	0	0	10	12
86 Actividades sanitarias	35	99	2	1	0	0	37	100
87 Asistencia en establecementos residenciais	3	59	0	0	0	0	3	59
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	0	39	0	1	0	0	0	40
90 Actividades de creación artísticas e espectáculos	0	0	0	0	0	0	0	0
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	0	0	0	0	0	0	0
92 Actividades de xogos de azar e apostas	1	0	0	0	0	0	1	0
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	24	6	0	0	0	0	24	6
94 Actividades asociativas	4	3	0	1	0	0	4	4
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	4	1	0	0	0	0	4	1
96 Outros servizos persoais	3	4	1	0	0	0	4	4
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	0	12	0	1	0	0	0	13
99 Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	1903	779	39	12	6	0	1948	791

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.10.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas* por gravidade. Ourense. 2016

	Leves		Graves		Mortais		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	57	15	1	0	0	0	58	15	73
2 Silvicultura e explotacións forestais	75	4	2	0	1	0	78	4	82
3 Pesca e acuicultura	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru, petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Extracción minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Outras industrias extractivas	50	3	3	0	0	0	53	3	56
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	44	21	0	1	0	0	44	22	66
11 Fabricación de bebidas	20	2	2	0	0	0	22	2	24
13 Industria téxtil	2	1	0	0	0	0	2	1	3
14 Confección de roupa de vestir	7	16	0	0	0	0	7	16	23
15 Industria do coiro e do calzado	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	65	0	0	0	0	0	65	0	65
17 Industria do papel	0	0	1	0	0	0	1	0	1
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19 Coquerías e refinación de petróleo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Industria química	11	1	0	0	0	0	11	1	12
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	1	2	0	0	0	0	1	2	3
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	28	11	0	0	0	0	28	11	39
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	156	40	4	0	0	0	160	40	200
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	13	0	1	0	0	0	14	0	14
25 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	100	1	2	0	0	0	102	1	103
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	9	0	0	0	0	0	9	0	9
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	28	6	0	0	0	0	28	6	34
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	42	13	0	0	0	0	42	13	55
30 Fabricación doutro material de transporte	10	3	0	0	0	0	10	3	13
31 Fabricación de mobles	16	0	0	0	0	0	16	0	16
32 Outras industrias manufactureiras	4	2	0	0	0	0	4	2	6
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	12	0	1	0	0	0	13	0	13
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	6	0	0	0	0	0	6	0	6
36 Captación, depuración e distribución de auga	4	2	0	0	0	0	4	2	6
37 Recolla e tratamento de augas residuais	2	0	0	0	0	0	2	0	2
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valoración	28	1	0	0	0	0	28	1	29
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	1	0	0	0	0	0	1	0	1
41 Construción de edificios	109	1	1	0	0	0	110	1	111
42 Enxeñaría civil	70	0	4	0	0	0	74	0	74
43 Actividades de construción especializada	204	3	4	0	0	0	208	3	211
44 Venda, reparación de vehículos de motor e motocicletas	66	1	2	0	0	0	68	1	69
46 Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	90	16	2	0	0	0	92	16	108
47 Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	63	107	3	2	0	0	66	109	175
49 Transporte terrestre e por tubaxe	99	4	4	0	3	0	106	4	110
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51 Transporte aéreo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	19	1	0	0	0	0	19	1	20
53 Actividades postais e de correos	4	7	0	0	0	0	4	7	11
55 Servizos de aloxamento	5	11	0	0	0	0	5	11	16
56 Servizos de comidas e bebidas	69	68	0	0	0	0	69	68	137
58 Edición	0	0	0	0	0	0	0	0	0
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	2	0	0	0	0	0	2	0	2
61 Telecomunicacións	3	0	0	0	0	0	3	0	3
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	2	1	0	0	0	0	2	1	3
63 Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	1	2	0	0	0	0	1	2	3
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	1	0	0	0	0	0	1	0	1
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	0	0	0	0	0	0	0	0	0
68 Actividades inmobiliarias	0	0	0	1	0	0	0	1	1
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	1	0	0	0	0	0	1	0	1
70 Actividades das sedes centrais, actividades consultoría de xestión empresarial	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría, ensaios e análises técnicas	9	1	1	0	0	0	10	1	11
72 Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73 Publicidade e estudos de mercado	0	0	0	0	0	0	0	0	0
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	1	0	0	0	0	0	1	0	1
75 Actividades veterinarias	0	1	0	0	0	0	0	1	1
77 Actividades de aluguer	4	0	0	0	0	0	4	0	4
78 Actividades relacionadas co emprego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80 Actividades de segurancia e investigación	1	0	0	0	0	0	1	0	1
81 Servizos a edificios e actividades de xardinaría	11	35	0	1	0	0	11	36	47
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	3	0	0	0	0	0	3	0	3
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	100	93	2	1	1	0	103	94	197
85 Educación	10	25	0	1	0	0	10	26	36
86 Actividades sanitarias	24	113	2	1	0	0	26	114	170
87 Asistencia en establecementos residenciais	13	118	0	0	0	0	13	118	131
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	4	40	1	0	0	0	5	40	45
90 Actividades de creación artísticas e espectáculos	1	0	0	0	0	0	1	0	1
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
92 Actividades de xogos de azar e apostas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	3	3	0	0	0	0	3	3	6
94 Actividades asociativas	4	5	0	0	0	0	4	5	9
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	4	0	0	0	0	0	4	0	4
96 Outros servizos persoais	4	2	0	0	0	0	4	2	6
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	0	6	0	1	0	0	0	7	7
99 Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	1795	838	43	9	5	0	1843	847	2.690

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.10.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas* por gravidade. Ourense, 2017

	Leves		Graves		Mortais		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	48	38	4	1	0	0	52	39	71
2 Silvicultura e explotacións forestais	82	3	1	0	0	0	83	3	86
3 Pesca e acuicultura	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru, petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Extracción mineral metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Outras industrias extractivas	60	0	1	0	0	0	61	0	61
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	50	24	0	0	0	0	50	24	74
11 Fabricación de bebidas	26	3	0	0	0	0	26	3	29
13 Industria téxtil	7	3	0	0	0	0	7	3	10
14 Confección de roupa de vestir	34	20	0	0	0	0	34	20	34
15 Industria do coiro e do calzado	0	1	0	0	0	0	0	1	1
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	78	3	3	0	0	0	81	3	84
17 Industria do papel	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	1	0	0	0	0	0	1	0	1
19 Coquerías e refinación de petróleo	1	0	0	0	0	0	1	0	1
20 Industria química	8	3	0	0	0	0	8	3	11
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	62	10	0	0	0	0	62	10	72
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	185	45	1	0	0	0	186	45	231
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	5	0	0	0	0	0	5	0	5
25 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	106	3	1	0	0	0	107	3	110
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	35	2	0	0	0	0	35	2	37
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	48	6	0	1	0	0	48	7	55
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	42	10	2	0	1	0	45	10	55
30 Fabricación doutro material de transporte	38	0	0	0	0	0	38	0	38
31 Fabricación de mobles	19	1	1	0	0	0	20	1	21
32 Outras industrias manufactureiras	11	2	0	0	0	0	11	2	13
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	10	0	1	0	0	0	11	0	11
35 Fomento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	3	0	0	0	0	0	3	0	3
36 Captación, depuración e distribución de auga	2	0	0	0	0	0	2	0	2
37 Recolla e tratamento de augas residuais	1	0	0	0	0	0	1	0	1
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	28	2	0	0	0	0	28	2	30
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41 Construción de edificios	112	0	2	0	0	0	114	0	114
42 Enxeñaría civil	52	0	1	0	0	0	53	0	53
43 Actividades de construción especializada	197	1	5	0	2	0	204	1	205
45 Venda-reparación de vehículos de motor e motocicletas	69	1	2	0	1	0	72	1	73
46 Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	129	9	4	0	0	0	133	9	142
47 Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	64	112	1	1	0	0	65	113	178
49 Transporte terrestre e por tubaxe	79	1	6	0	1	0	86	1	87
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51 Transporte aéreo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	23	2	0	0	0	0	23	2	25
53 Actividades postais e de correos	11	15	1	0	0	0	12	15	27
55 Servizos de aloxamento	3	13	1	0	0	0	4	13	17
56 Servizos de comidas e bebidas	72	74	0	1	0	0	72	75	147
58 Edición	0	1	0	0	0	0	0	1	1
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	2	0	0	0	0	0	2	0	2
61 Telecomunicacións	4	0	0	0	0	0	4	0	4
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63 Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	0	1	0	0	0	0	0	1	1
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	0	0	0	0	0	0	0	0	0
68 Actividades inmobiliarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	0	1	0	0	0	0	0	1	1
70 Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	4	2	0	0	0	0	4	2	6
72 Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73 Publicidade e estudos de mercado	0	0	0	0	0	0	0	0	0
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
75 Actividades veterinarias	1	1	0	0	0	0	1	1	2
77 Actividades de aluguer	12	1	0	0	0	0	12	1	13
78 Actividades relacionadas co emprego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80 Actividades de seguranza e investigación	1	3	0	0	0	0	1	3	4
81 Servizos a edificios e actividades de xardinaria	38	27	0	0	0	0	38	27	45
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	2	5	0	0	0	0	2	5	7
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	116	72	0	0	0	0	116	72	188
85 Educación	11	31	0	0	0	0	11	31	42
86 Actividades sanitarias	25	119	1	2	0	0	26	121	147
87 Asistencia en establecementos residenciais	38	131	0	0	0	0	38	131	149
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	2	50	0	0	0	0	2	50	52
90 Actividades de creación artística e espectáculo	7	0	0	0	0	0	7	0	7
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
92 Actividades de xogos de azar e apostas	1	0	0	0	0	0	1	0	1
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	7	1	0	0	0	0	7	1	8
94 Actividades asociativas	2	4	0	0	0	0	2	4	6
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	4	0	0	0	0	0	4	0	4
96 Outros servizos persoais	4	13	0	1	0	0	4	14	18
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	1	6	0	0	0	0	1	6	7
99 Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	1993	856	39	7	5	0	2.037	863	2.900

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.11.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas* por gravidade. Pontevedra, 2016

	Leves		Graves		Mortais		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	72	52	4	2	0	0	76	54	130
2 Silvicultura e explotacións forestais	80	2	4	0	0	0	84	2	86
3 Pesca e acuicultura	370	62	28	6	6	0	404	68	472
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru, petróleo e gas natural	1	0	0	0	0	0	1	0	1
7 Extracción mineral metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Outras industrias extractivas	32	0	1	0	0	0	33	0	33
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	362	479	5	6	1	0	368	485	853
11 Fabricación de bebidas	22	7	0	1	0	0	22	8	30
13 Industria téxtil	11	7	0	0	0	0	11	7	18
14 Confección de roupa de vestir	4	11	0	0	0	0	4	11	15
15 Industria do coiro e do calzado	0	1	0	0	0	0	0	1	1
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles): cestería e espartaría	117	16	4	0	1	0	122	16	138
17 Industria do papel	36	1	2	0	0	0	38	1	39
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	9	5	0	0	0	0	9	5	14
19 Coquerías e refinación de petróleo	1	0	0	0	0	0	1	0	1
20 Industria química	30	6	5	0	0	0	35	6	41
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	5	3	0	0	0	0	5	3	8
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	62	13	0	0	0	0	62	13	75
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	144	3	4	0	0	0	148	3	151
24 Metalurxia: fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	85	11	3	0	0	0	88	11	99
25 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	387	8	9	0	0	0	396	8	404
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	1	0	0	0	0	0	1	0	1
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	2	1	0	0	0	0	2	1	3
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	89	2	0	0	0	0	89	2	91
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	288	65	5	0	0	0	293	65	358
30 Fabricación doutro material de transporte	514	8	6	0	0	0	520	8	528
31 Fabricación de mobles	31	1	0	1	0	0	31	2	33
32 Outras industrias manufactureiras	1	0	0	0	0	0	1	0	1
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	84	2	5	0	0	0	89	2	91
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	6	0	1	0	0	0	7	0	7
36 Captación, depuración e distribución de auga	15	0	0	0	0	0	15	0	15
37 Recolla e tratamento de augas residuais	2	0	0	0	0	0	2	0	2
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	52	2	3	0	0	0	55	2	57
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	2	1	0	0	0	0	2	1	3
41 Construción de edificios	283	4	20	0	0	0	303	4	307
42 Enxeñaría civil	47	0	2	0	1	0	50	0	50
43 Actividades de construción especializada	338	5	15	0	0	0	353	5	358
45 Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	194	8	4	0	2	0	200	8	208
46 Comercio por xunto e intermedarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	414	84	8	2	1	0	423	86	509
47 Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	193	359	5	4	0	0	198	363	561
49 Transporte terrestre e por tubaxe	233	19	4	1	3	0	240	19	259
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	21	0	0	0	0	0	21	0	21
51 Transporte aéreo	1	0	0	0	0	0	1	0	1
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	198	26	5	0	0	0	203	26	229
53 Actividades postais e de correos	36	22	5	1	0	0	41	23	64
55 Servizos de aloxamento	19	60	0	1	0	0	19	61	80
56 Servizos de comidas e bebidas	189	213	4	1	0	0	193	214	407
58 Edición	0	1	0	0	0	0	0	1	1
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	2	1	0	0	0	0	2	1	3
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	4	0	0	0	0	0	4	0	4
61 Telecomunicacións	7	0	1	0	0	0	8	0	8
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	3	0	0	0	0	0	3	0	3
63 Servizos de información	2	0	0	0	0	0	2	0	2
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	4	6	0	0	0	0	4	6	10
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	0	1	0	0	0	0	0	1	1
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	3	0	0	0	0	0	3	0	3
68 Actividades inmobiliarias	6	2	2	0	0	0	8	2	10
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	2	3	0	0	0	0	2	3	5
70 Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	1	2	0	0	0	0	1	2	3
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	11	6	0	0	0	0	11	6	17
72 Investigación e desenvolvemento	7	7	0	0	0	0	7	7	14
73 Publicidade e estudos de mercado	7	3	0	0	0	0	7	3	10
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	7	2	0	0	0	0	7	2	9
75 Actividades veterinarias	0	3	0	0	0	0	0	3	3
77 Actividades de aluguer	9	1	0	0	0	0	9	1	10
78 Actividades relacionadas co emprego	4	1	0	0	0	0	4	1	5
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80 Actividades de seguranza e investigación	5	1	0	0	0	0	5	1	6
81 Servizos a edificios e actividades de xardinería	47	33	1	0	1	0	49	33	82
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	15	9	0	0	0	0	15	9	24
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	259	221	4	2	0	0	263	223	486
85 Educación	29	134	1	0	0	0	30	134	164
86 Actividades sanitarias	71	214	2	7	0	0	73	221	294
87 Asistencia en establecementos residenciais	9	123	0	0	0	0	9	123	132
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	8	81	0	1	0	0	8	82	90
90 Actividades de creación artísticas e espectáculos	6	1	1	0	0	0	7	1	8
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	1	2	0	0	0	0	1	2	3
92 Actividades de xogos de azar e apostas	2	0	0	0	0	0	2	0	2
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	61	17	0	0	0	0	61	17	78
94 Actividades asociativas	9	10	0	0	0	0	9	10	19
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	5	0	0	0	0	0	5	0	5
96 Outros servizos persoais	15	37	0	0	0	0	15	37	52
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	2	35	0	6	0	0	2	41	43
99 Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	5.706	2.525	173	42	16	0	5.895	2.567	8.462

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.11.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas* por gravidade. Pontevedra. 2017

	Leves		Graves		Mortais		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	89	65	6	5	1	0	96	70	166
2 Silvicultura e explotacións forestais	101	3	3	0	0	0	104	3	107
3 Pesca e acuicultura	384	66	24	4	4	0	412	70	482
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru, petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Extracción mineralis metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Outras industrias extractivas	28	0	2	0	0	0	30	0	30
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	440	548	6	3	0	0	446	551	997
11 Fabricación de bebidas	19	9	2	0	0	1	21	10	31
13 Industria téxtil	12	12	1	0	0	0	13	12	25
14 Confección de roupa de vestir	3	18	0	0	0	0	3	18	21
15 Industria do coiro e do calzado	1	0	0	0	0	0	1	0	1
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles): cestería e espartaría	159	11	2	0	0	0	161	11	172
17 Industria do papel	25	7	1	0	0	0	26	7	33
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	10	2	1	0	0	0	11	2	13
19 Coquerías e refinación de petróleo	1	0	0	0	0	0	1	0	1
20 Industria química	41	7	1	0	0	0	42	7	49
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	8	5	0	0	0	0	8	5	13
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	68	15	1	0	0	0	69	15	84
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	139	0	3	0	0	0	142	0	142
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	86	9	4	0	0	0	90	9	99
25 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	453	17	3	1	0	0	456	18	474
26 Fabricón de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	2	1	0	0	0	0	2	1	3
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	5	0	0	0	0	0	5	0	5
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	108	5	0	0	0	0	108	5	113
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	333	89	0	0	0	0	333	89	422
30 Fabricación doutro material de transporte	584	7	5	0	0	0	589	7	596
31 Fabricación de mobles	47	1	1	0	0	0	48	1	49
32 Outras industrias manufactureiras	3	1	0	0	0	0	3	1	4
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	126	4	2	0	0	0	128	4	132
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	9	0	0	0	0	0	9	0	9
36 Captación, depuración e distribución de auga	10	1	0	0	0	0	10	1	11
37 Recolla e tratamento de augas residuais	1	0	0	0	0	0	1	0	1
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	63	8	0	0	0	0	63	8	71
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	1	0	0	0	0	0	1	0	1
41 Construción de edificios	381	1	14	0	2	0	397	1	398
42 Enxeñaría civil	123	3	4	0	2	0	129	3	132
43 Actividades de construción especializada	471	5	12	0	1	0	484	5	489
45 Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	227	9	2	0	1	0	230	9	239
46 Comercio por xunto e intermedarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	431	133	9	0	1	0	441	133	574
47 Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	219	398	5	0	0	0	224	398	622
49 Transporte terrestre e por tubaxe	305	23	7	1	2	0	314	24	338
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	21	1	0	1	0	0	21	2	23
51 Transporte aéreo	3	0	0	0	0	0	3	0	3
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	258	18	5	1	0	0	263	19	282
53 Actividades postais e de correos	56	35	0	0	0	0	56	35	91
55 Servizos de aloxamento	48	73	0	1	0	0	48	74	122
56 Servizos de comidas e bebidas	190	262	3	2	0	0	193	264	457
58 Edición	3	3	0	0	0	0	3	3	6
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	1	0	0	0	0	0	1	0	1
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61 Telecomunicacións	7	3	0	0	0	0	7	3	10
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	3	0	0	0	0	0	3	0	3
63 Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	5	7	0	0	0	0	5	7	12
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	0	1	0	0	0	0	0	1	1
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	2	0	0	0	0	0	2	0	2
68 Actividades inmobiliarias	4	5	0	0	0	0	4	5	9
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	2	7	0	0	0	0	2	7	9
70 Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	2	3	0	0	0	0	2	3	5
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	13	5	0	0	0	0	13	5	18
72 Investigación e desenvolvemento	7	5	1	0	0	0	8	5	13
73 Publicidade e estudos de mercado	15	1	1	0	0	0	16	1	17
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	10	4	0	0	0	0	10	4	14
75 Actividades veterinarias	0	5	0	0	0	0	0	5	5
77 Actividades de aluguer	17	1	0	0	0	0	17	1	18
78 Actividades relacionadas co emprego	1	1	0	0	0	0	1	1	2
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	1	1	0	0	0	0	1	1	2
80 Actividades de seguranza e investigación	12	3	0	0	0	0	12	3	15
81 Servizos a edificios e actividades de xardinaria	59	34	3	0	1	0	63	34	97
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	11	7	0	0	0	0	11	7	18
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	299	209	4	4	1	0	304	213	517
85 Educación	41	133	2	2	1	0	44	135	179
86 Actividades sanitarias	69	237	0	6	0	0	69	243	312
87 Asistencia en establecemento residenciais	17	134	0	1	0	0	17	135	152
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	14	95	0	0	0	0	14	95	109
90 Actividades de creación artísticas e espectáculos	6	1	1	0	0	0	7	1	8
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	2	1	0	0	0	0	2	1	3
92 Actividades de xogos de azar e apostas	2	0	0	0	0	0	2	0	2
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	72	30	1	0	0	0	73	30	103
94 Actividades asociativas	12	14	0	0	0	0	12	14	26
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	10	1	0	0	0	0	10	1	11
96 Outros servizos persoais	18	27	1	0	0	0	19	27	46
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	2	47	0	3	0	0	2	50	52
99 Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	6.831	2.897	143	35	17	1	6.991	2.933	9.924

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.12.1

Actividades con maior número de accidentes laborais con baixa no centro de traballo.
Galicia. 2016

Nº de orde	Actividade	Nº acc.
1	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	1.885
2	Industria da alimentación	1.759
3	Actividades de construción especializada	1.662
4	Admón. Pública e Defensa; Seg. Social obrigatoria	1.420
5	Comercio por xunto e interm, agás vehíc. motor	1.312
6	Servizos de comidas e bebidas	1.298
7	Fabricación produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	1.131
8	Pesca e acuicultura	1.085
9	Actividades sanitarias	1.058
10	Construcción de edificios	1.034

Elaboración propia.
Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.12.2

Actividades con maior número de accidentes laborais con baixa no centro de traballo.
Galicia. 2017

Nº de orde	Actividade	Nº acc.
1	Industria da alimentación	2.024
2	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	1.991
3	Actividades de construción especializada	1.921
4	Comercio por xunto e interm, agás vehíc. motor	1.443
5	Admón. Pública e Defensa; Seg. Social Obrigatoria	1.422
6	Servizos de comidas e bebidas	1.414
7	Fabricación produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	1.251
8	Construcción de edificios	1.144
9	Actividades sanitarias	1.057
10	Pesca e acuicultura	1.023

Elaboración propia.
Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

10.5. Distribución en función doutras variables

Examínanse neste apartado os accidentes en función de diversas variables, permitindo unha visión que, nalgúns casos, pode ser simplemente descritiva, pero que posibilita resaltar algúns aspectos destacables. Onde se poida efectuar, e para unha visión clarificadora das cifras, é necesario poñelas en relación con outros parámetros, fundamentalmente no relativo á distribución real de efectivos.

Ao agrupar os accidentes segundo a forma en que se produciron (cadros 10.13.1 e 10.13.2) destacan, fundamentalmente, as cifras dos derivados de “sobreesforzos, trauma psíquico e exposicións a radiacións”, que representan o 38.8% do total de accidentes en 2016 e o 37,9% en 2017, e cuxa cualificación é na súa maioría de carácter leve. Desagregáanse especificamente os sobreesforzos pola súa importancia cuantitativa. Pero se temos en conta a gravidade das lesións, pasan a destacar os accidentes producidos

por “caídas e golpes con esmagamentos contra obxectos inmóbiles”, que supuxeron o 37,8% dos accidentes graves, en 2016, e o 37,9% en 2017; e os “infartos e outras patoloxías non traumáticas”, que supuxeron o 32,8% dos accidentes mortais, en 2016, e o 25,6% en 2017, mesma porcentaxe neste ano que a que supuxeron os accidentes mortais provocados por “caídas e golpes con esmagamentos contra obxectos inmóbiles”.

Cadro 10.13.1

	Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a forma do accidente por gravidade. Galicia. 2016																
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Contacto coa corrente eléctrica, lume e substancias perigosas	368	230	61,54	38,46	16	5	76,19	23,81	0	0	0,00	0,00	384	235	619	62,04	37,96
Afogados, sepultamentos	13	3	81,25	18,75	2	0	100,00	0,00	6	0	100,00	0,00	21	3	24	87,50	12,50
Caídas e golpes con esmagamentos contra obxectos inmóbiles	4.046	2.381	62,95	37,05	146	51	74,11	25,89	9	0	100,00	0,00	4.201	2.432	6.633	63,33	36,67
Choques ou golpes contra obxectos en movemento	3.306	727	81,97	18,03	111	9	92,50	7,50	13	0	100,00	0,00	3.430	736	4.166	82,33	17,67
Contacto con axente cortante ou punzante	1820	582	75,77	24,23	28	2	93,33	6,67	1	0	100,00	0,00	1849	584	2.433	76,00	24,00
Esmagamentos por atrapamento e amputacións	923	258	78,15	21,85	61	10	85,92	14,08	8	0	100,00	0,00	992	268	1.260	78,73	21,27
Sobreesforzos, trauma psíquico e exposicións a radiacións	6.574	3.262	66,84	33,16	21	9	70,00	30,00	1	0	100,00	0,00	6.596	3.271	9.867	66,85	33,15
Mordeduras, patadas e picaduras	178	150	54,27	45,73	4	3	57,14	42,86	0	1	0,00	100,00	182	154	336	54,17	45,83
Infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas	23	11	67,65	32,35	37	6	86,05	13,95	18	1	94,74	5,26	78	18	96	81,25	18,75
Outros contactos	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Total	17.252	7.604	69,41	30,59	426	95	81,77	18,23	56	2	96,55	3,45	17.734	7.701	25.435	69,72	30,28

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Sobreesforzos	6.484	3.216	66,85	33,15	19	9	67,86	32,14	0	0	0,00	0,00	6.503	3.225	9.728	66,85	33,15

Pola importancia numérica e a heteroxeneidade do grupo 7 faise a desagregación dos accidentes por sobreesforzos.
Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.13.2

	Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a forma do accidente por gravidade. Galicia. 2017																
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Contacto coa corrente eléctrica, lume e substancias perigosas	458	284	61,73	38,27	14	4	77,78	22,22	0	0	0,00	0,00	472	288	760	62,11	37,89
Afogados, sepultamentos	13	5	72,22	27,78	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	17	5	22	77,27	22,73
Caídas e golpes con esmagamentos contra obxectos inmóbiles	4.588	2.484	64,88	35,12	125	44	73,96	26,04	11	0	100,00	0,00	4.724	2.528	7.252	65,14	34,86
Choques ou golpes contra obxectos en movemento	3.675	821	81,74	18,26	77	9	89,53	10,47	10	0	100,00	0,00	3.762	830	4.592	81,93	18,07
Contacto con axente cortante ou punzante	2.088	635	76,68	23,32	28	4	87,50	12,50	0	0	0,00	0,00	2.116	639	2.755	76,81	23,19
Esmagamentos por atrapamento e amputacións	979	290	77,15	22,85	66	1	98,51	1,49	4	1	80,00	20,00	1049	292	1.341	78,23	21,77
Sobreesforzos, trauma psíquico e exposicións a radiacións	7.117	3.370	67,86	32,14	16	7	69,57	30,43	0	0	0,00	0,00	7.133	3.377	10.510	67,87	32,13
Mordeduras, patadas e picaduras	184	208	46,94	53,06	5	4	55,56	44,44	1	0	100,00	0,00	190	212	402	47,26	52,74
Infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas	31	8	79,49	20,51	36	6	85,71	14,29	9	2	81,82	18,18	76	16	92	82,61	17,39
Outros contactos	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Total	19.136	8.105	70,25	29,75	367	79	82,29	17,71	40	3	93,02	6,98	19.543	8.187	27.730	70,48	29,52

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Sobreesforzos	7.018	3.328	67,83	32,17	12	7	63,16	36,84	0	0	0,00	0,00	7.030	3.335	10.365	67,82	32,18

Pola importancia numérica e a heteroxeneidade do grupo 7 faise a desagregación dos accidentes por sobreesforzos.
Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Na distribución dos accidentes pola natureza da lesión (cadros 10.14.1 e 10.14.2) pode observarse que o 57,1%, en 2016, e o 56,6%, en 2017 do total de accidentes son torceduras, escordaduras e distensións, a maioría de carácter leve. A maioría dos accidentes graves tiveron como consecuencia fracturas óseas (o 50,7%, en 2016, e o 47,5%, en 2017), mentres que a maior porcentaxe (32,8%) dos accidentes mortais, en 2016, producíronse por infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas, e en 2017 por lesións múltiples (39,5%) e infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas (25,6%).

Cadro 10.14.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a natureza da lesión por gravidade. Galicia. 2016																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Lesións superficiais e feridas abertas	5.446	1800	75,16	24,84	48	3	94,12	5,88	0	0	0,00	0,00	5.494	1803	7.297	75,29	24,71
Fracturas de ósos	1564	535	74,51	25,49	201	58	77,61	22,39	2	0	100,00	0,00	1767	593	2.360	74,87	25,13
Torceduras, escordaduras e distensións	9.541	4.918	65,99	34,01	41	15	73,21	26,79	0	0	0,00	0,00	9.582	4.933	14.515	66,01	33,99
Amputacións traumáticas	59	10	85,51	14,49	27	5	84,38	15,63	0	0	0,00	0,00	86	15	101	85,15	14,85
Connecións e lesións internas	137	51	72,87	27,13	26	4	86,67	13,33	12	1	92,31	7,69	175	56	231	75,76	24,24
Queimaduras, escaldaduras e conxelacións	263	157	62,62	37,38	12	4	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	275	161	436	63,07	36,93
Envenenamentos e infeccións	43	38	53,09	46,91	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	45	38	83	54,22	45,78
Afogamentos e asfixias	1	5	16,67	83,33	2	0	100,00	0,00	7	0	100,00	0,00	10	5	15	66,67	33,33
Efectos do ruído, vibracións e presión	9	5	64,29	35,71	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	9	5	14	64,29	35,71
Ambiente térmico e radiacións	20	1	95,24	4,76	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	21	1	22	95,45	4,55
Danos psicolóxicos e choques traumáticos	10	20	33,33	66,67	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	12	20	32	37,50	62,50
Lesións múltiples	133	54	71,12	28,88	27	0	100,00	0,00	17	0	100,00	0,00	177	54	231	76,62	23,38
Infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas	26	10	72,22	27,78	37	6	86,05	13,95	18	1	94,74	5,26	81	17	98	82,65	17,35
Outras non incluídas ou sen especificar	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	17.252	7.604	69,41	30,59	426	95	81,77	18,23	56	2	96,55	3,45	17.734	7.701	25.435	69,72	30,28

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.14.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a natureza da lesión por gravidade. Galicia. 2017																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Lesións superficiais e feridas abertas	6.155	1932	76,11	23,89	44	7	86,27	13,73	0	0	0,00	0,00	6.199	1939	8.138	76,17	23,83
Fracturas de ósos	1703	589	74,30	25,70	157	45	78,77	21,23	1	0	100,00	0,00	1871	634	2.505	74,69	25,31
Torceduras, escordaduras e distensións	10.481	5.193	66,87	33,13	19	10	65,52	34,48	0	0	0,00	0,00	10.500	5.203	15.703	66,87	33,13
Amputacións traumáticas	63	7	90,00	10,00	35	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	98	7	105	93,33	6,67
Connecións e lesións internas	130	49	72,63	27,37	26	4	86,67	13,33	8	0	100,00	0,00	164	53	217	75,58	24,42
Queimaduras, escaldaduras e conxelacións	347	195	64,02	35,98	12	4	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	359	199	558	64,34	35,66
Envenenamentos e infeccións	46	47	49,46	50,54	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	47	47	94	50,00	50,00
Afogamentos e asfixias	4	11	26,67	73,33	1	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	10	11	21	47,62	52,38
Efectos do ruído, vibracións e presión	13	1	92,86	7,14	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	14	1	15	93,33	6,67
Ambiente térmico e radiacións	32	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	33	0	33	100,00	0,00
Danos psicolóxicos e choques traumáticos	16	21	43,24	56,76	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	18	21	39	46,15	53,85
Lesións múltiples	118	51	68,90	31,10	21	3	87,50	12,50	16	1	94,12	5,88	150	55	205	73,17	26,83
Infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas	31	8	79,49	20,51	36	6	85,71	14,29	9	2	81,82	18,18	76	16	92	82,61	17,39
Outras non incluídas ou sen especificar	2	1	66,67	33,33	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	1	5	80,00	20,00
Total	19.136	8.105	70,25	29,75	367	79	82,29	17,71	40	3	93,02	6,98	19.543	8.187	27.730	70,48	29,52

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

En atención á parte do corpo lesionada, (cadros 10.15.1 e 10.15.2), as mans ocupan o primeiro lugar. Xunto coas extremidades inferiores, agás os pes, foron a parte lesionada no 45,5% do total de accidentes de 2016, e o 46,0% en 2017. Esas mesmas partes do corpo agrupan a maioría dos accidentes graves.

Cadro 10.15.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a parte do corpo lesionada por gravidade. Galicia. 2016																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Cabeza	306	68	74,24	25,76	36	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	236	68	284	76,06	23,94
Cranio	55	35	61,11	38,89	21	4	84,00	16,00	9	1	90,00	10,00	85	40	125	68,00	32,00
Cara (agás ollos)	217	64	77,22	22,78	5	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	222	64	286	77,62	22,38
Ollos	663	128	83,82	16,18	17	4	80,95	19,05	0	0	0,00	0,00	680	132	812	83,74	16,26
PESCOZO	577	414	58,22	41,78	7	1	87,50	12,50	0	0	0,00	0,00	584	415	999	58,46	41,54
Lombo	2.860	1.287	68,97	31,03	23	7	76,67	23,33	0	0	0,00	0,00	2.883	1.294	4.177	69,02	30,98
Tórax	871	267	76,54	23,46	60	11	84,51	15,49	14	0	100,00	0,00	945	278	1.223	77,27	22,73
Extremidades superiores (agás mans)	2.395	1.222	64,24	35,76	45	22	67,36	32,64	0	0	0,00	0,00	2.240	1.244	3.484	64,29	35,71
Mans	4.297	1.865	69,73	30,27	72	12	85,71	14,29	0	0	0,00	0,00	4.369	1.877	6.246	69,95	30,05
Extremidades inferiores (agás pés)	3.743	1.444	72,36	27,64	96	32	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	3.839	1.476	5.315	72,23	27,77
Pés	1.211	578	67,69	32,31	20	2	90,91	9,09	0	0	0,00	0,00	1.231	580	1.811	67,97	32,03
Lesións múltiples	365	230	61,34	38,66	43	0	100,00	0,00	26	1	96,30	3,70	434	231	665	65,26	34,74
Outras non incluídas ou sen especificar	2	2	50,00	50,00	1	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	6	2	8	75,00	25,00
Total	17.252	7.604	69,41	30,59	426	95	81,77	18,23	56	2	96,55	3,45	17.734	7.701	25.435	69,72	30,28

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.15.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a parte do corpo lesionada por gravidade. Galicia. 2017																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Cabeza	389	72	72,41	27,59	7	1	87,50	12,50	1	0	100,00	0,00	397	73	270	72,96	27,04
Cranio	68	42	61,82	38,18	26	4	86,67	13,33	6	1	85,71	14,29	100	47	147	68,03	31,97
Cara (agás ollos)	244	73	76,97	23,03	12	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	256	73	329	77,81	22,19
Ollos	794	135	85,47	14,53	16	4	80,00	20,00	0	0	0,00	0,00	810	139	949	85,35	14,65
PESCOZO	593	455	56,58	43,42	6	4	60,00	40,00	1	0	100,00	0,00	600	459	1.059	56,66	43,34
Lombo	2.946	1.295	69,46	30,54	28	7	80,00	20,00	0	0	0,00	0,00	2.974	1.302	4.276	69,55	30,45
Tórax	1.022	270	79,10	20,90	60	3	95,24	4,76	5	1	83,33	16,67	1.087	274	1.361	79,87	20,13
Extremidades superiores (agás mans)	2.591	1.327	66,36	33,64	26	13	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	2.617	1.340	3.957	66,34	33,66
Mans	4.816	2.027	70,38	29,62	62	10	86,11	13,89	0	0	0,00	0,00	4.878	2.037	6.915	70,54	29,46
Extremidades inferiores (agás pés)	4.238	1.526	73,53	26,47	66	22	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	4.304	1.548	5.852	73,55	26,45
Pés	1.230	633	66,02	33,98	19	6	76,00	24,00	0	0	0,00	0,00	1.249	639	1.888	66,35	33,65
Lesións múltiples	404	249	61,87	38,13	39	5	88,64	11,36	27	1	96,43	3,57	470	255	725	64,83	35,17
Outras non incluídas ou sen especificar	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	1	2	50,00	50,00
Total	19.136	8.105	70,25	29,75	367	79	82,29	17,71	40	3	93,02	6,98	19.543	8.187	27.730	70,48	29,52

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

En canto á idade dos accidentados (cadros 10.16.1 e 10.16.2), constátase unha relación bastante acusada entre esta e a gravidade dos accidentes. A maioría dos accidentes de traballo concéntranse no intervalo entre 35 e 44 anos (o 32,5% do total dos accidentes de 2016 e o 32,1% dos de 2017); mentres que o intervalo de 45 a 64 anos agrupa a maior porcentaxe de accidentes graves (o 32,6%, en 2016 e o 31,8%, en 2017), e de accidentes mortais (o 39,7%, en 2016, e o 34,9%, en 2017, neste ano cunha porcentaxe idéntica no intervalo de 55 a 64 anos).

Cadro 10.16.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo idade por gravidade. Galicia. 2016

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Menor de 16 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
De 16 a 19 anos	109	33	76,76	23,24	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	113	33	146	77,40	22,60
De 20 a 24 anos	889	310	74,15	25,85	17	1	94,44	5,56	1	0	100,00	0,00	907	311	1.218	74,47	25,53
De 25 a 34 anos	4.046	1.254	76,34	23,66	75	7	91,46	8,54	9	0	100,00	0,00	4.130	1.261	5.391	76,61	23,39
De 35 a 44 anos	5.803	2.317	71,47	28,53	102	20	83,61	16,39	9	1	90,00	10,00	5.914	2.338	8.252	71,67	28,33
De 45 a 54 anos	4.328	2.230	66,00	34,00	142	28	83,53	16,47	23	0	100,00	0,00	4.493	2.258	6.751	66,55	33,45
De 55 a 65 anos	2.064	1.444	58,84	41,16	84	39	68,29	31,71	14	1	93,33	6,67	2.162	1.484	3.646	59,30	40,70
Mayor de 65 anos	13	16	44,83	55,17	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	15	16	31	48,39	51,61
Total	17.252	7.604	69,41	30,59	426	95	81,77	18,23	56	2	96,55	3,45	17.734	7.701	25.435	69,72	30,28

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.16.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo idade por gravidade. Galicia 2017

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Menor de 16 anos	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
De 16 a 19 anos	122	42	74,39	25,61	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	124	42	166	74,70	25,30
De 20 a 24 anos	1.055	358	74,66	25,34	9	1	90,00	10,00	1	0	100,00	0,00	1.065	359	1.424	74,79	25,21
De 25 a 34 anos	4.336	1.375	75,92	24,08	57	4	93,44	6,56	4	0	100,00	0,00	4.397	1.379	5.776	76,13	23,87
De 35 a 44 anos	6.344	2.432	72,29	27,71	94	15	86,24	13,76	8	0	100,00	0,00	6.446	2.447	8.893	72,48	27,52
De 45 a 54 anos	4.893	2.464	66,51	33,49	116	26	81,69	18,31	14	1	93,33	6,67	5.023	2.491	7.514	66,85	33,15
De 55 a 65 anos	2.360	1.419	62,45	37,55	89	33	72,95	27,05	13	2	86,67	13,33	2.462	1.454	3.916	62,87	37,13
Mayor de 65 anos	23	15	60,53	39,47	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	23	15	38	60,53	39,47
Total	19.136	8.105	70,25	29,75	367	79	82,29	17,71	40	3	93,02	6,98	19.543	8.187	27.730	70,48	29,52

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

A distribución da sinistralidade en función do cadro de persoal da empresa (cadros 10.17.1 e 10.17.2) permite constatar una relación directa entre ambos factores, de xeito que, tanto en 2016 coma en 2017, as empresas de entre 5 e 25 persoas traballadoras concentran a maior porcentaxe do total de accidentes (o 26,5%, en 2016, e o 27,5%, en 2017), igual que ocorre cos accidentes graves (o 31% dos de 2016 e o 29% dos de 2017). No caso dos accidentes mortais, toman o relevo dese tráxico primeiro posto as empresas con cadros de persoal de hasta 4 persoas traballadoras. Resulta determinante sinalar que o 55,1% dos accidentes graves de 2016, e o 51,8% dos accidentes graves de 2017, tiveron lugar en empresas de ata 25 persoas traballadoras, o mesmo que ocorreu co 46,6% dos accidentes mortais de 2016, e o 62,8% dos de 2017.

Cadro 10.17.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo o cadro de persoal por gravidade. Galicia. 2016

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Conta propia	830	332	71,43	28,57	49	22	69,01	30,99	9	0	100,00	0,00	888	354	1.242	71,50	28,50
De 1 a 4	2.431	684	78,04	21,96	107	19	84,92	15,08	13	2	86,67	13,33	2.551	705	3.256	78,35	21,65
De 5 a 25	5.397	1.170	82,18	17,82	150	11	93,17	6,83	12	0	100,00	0,00	5.559	1.181	6.740	82,48	17,52
De 26 a 50	2.453	670	78,55	21,45	50	5	90,91	9,09	10	0	100,00	0,00	2.513	675	3.188	78,83	21,17
De 51 a 100	2.055	1.043	66,33	33,67	30	5	85,71	14,29	7	0	100,00	0,00	2.092	1.048	3.140	66,62	33,38
De 101 a 250	1.953	1.233	61,30	38,70	21	6	77,78	22,22	3	0	100,00	0,00	1.977	1.239	3.216	61,47	38,53
De 251 a 500	899	748	54,58	45,42	9	5	64,29	35,71	2	0	100,00	0,00	910	753	1.663	54,72	45,28
De 501 a 1.000	507	518	49,46	50,54	4	6	40,00	60,00	0	0	0,00	0,00	511	524	1.035	49,37	50,63
Máis de 1.000	727	1.206	37,61	62,39	6	16	27,27	72,73	0	0	0,00	0,00	733	1.222	1.955	37,49	62,51
Total	17.252	7.604	69,41	30,59	426	95	81,77	18,23	56	2	96,55	3,45	17.734	7.701	25.435	69,72	30,28

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.17.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo o cadro de persoal por gravidade. Galicia. 2017																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Conta propia	790	341	69,85	30,15	50	26	65,79	34,21	2	0	100,00	0,00	842	367	1.209	69,64	30,36
De 1 a 4	2.530	694	78,47	21,53	94	8	92,16	7,84	14	0	100,00	0,00	2.638	702	3.340	78,98	21,02
De 5 a 25	6.211	1.269	83,03	16,97	116	13	89,92	10,08	13	0	100,00	0,00	6.340	1.282	7.622	83,18	16,82
De 26 a 50	2.664	711	78,93	21,07	44	3	93,62	6,38	3	0	100,00	0,00	2.711	714	3.425	79,15	20,85
De 51 a 100	2.277	1.030	68,85	31,15	28	2	93,33	6,67	3	1	75,00	25,00	2.308	1.033	3.341	69,08	30,92
De 101 a 250	2.336	1.333	63,67	36,33	19	6	76,00	24,00	3	1	75,00	25,00	2.358	1.340	3.698	63,76	36,24
De 251 a 500	1.039	879	54,17	45,83	7	3	70,00	30,00	2	0	100,00	0,00	1.048	882	1.930	54,30	45,70
De 501 a 1.000	439	577	43,21	56,79	2	6	25,00	75,00	0	0	0,00	0,00	441	583	1.024	43,07	56,93
Máis de 1.000	850	1.271	40,08	59,92	7	12	36,84	63,16	0	1	0,00	100,00	857	1.284	2.141	40,03	59,97
Total	19.136	8.105	70,25	29,75	367	79	82,29	17,71	40	3	93,02	6,98	19.543	8.187	27.730	70,48	29,52

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Nos seguintes cadros 10.18.1, 10.18.2, 10.19.1 e 10.19.2 examínanse os accidentes segundo a antigüidade do traballador accidentado na empresa e no posto de traballo, sendo difícil extraer conclusións concretas sen incorporar na análise o dato da distribución da poboación asalariada, en función da natureza da súa relación laboral.

Cadro 10.18.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo antigüidade na empresa por gravidade. Galicia. 2016																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Menos de 3 meses	3.320	1.375	70,71	29,29	93	13	87,74	12,26	10	1	90,91	9,09	3.423	1.389	4.812	71,13	28,87
3 meses a 6 meses	2.022	827	70,97	29,03	47	6	88,68	11,32	4	0	100,00	0,00	2.073	833	2.906	71,34	28,66
6 meses a 1 ano	1.527	595	71,96	28,04	49	6	89,09	10,91	4	0	100,00	0,00	1.580	601	2.181	72,44	27,56
1 ano a 3 anos	2.556	968	72,53	27,47	70	10	87,50	12,50	9	0	100,00	0,00	2.635	978	3.613	72,93	27,07
Máis de 3 anos	7.827	3.839	67,09	32,91	167	60	73,57	26,43	29	1	96,67	3,33	8.023	3.900	11.923	67,29	32,71
Total	17.252	7.604	69,41	30,59	426	95	81,77	18,23	56	2	96,55	3,45	17.734	7.701	25.435	69,72	30,28

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.18.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo antigüidade na empresa por gravidade. Galicia. 2017																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Menos de 3 meses	4.015	1.602	71,48	28,52	79	9	89,77	10,23	8	1	88,89	11,11	4.102	1.612	5.714	71,79	28,21
3 meses a 6 meses	2.374	896	72,60	27,40	45	9	83,33	16,67	4	0	100,00	0,00	2.423	905	3.328	72,81	27,19
6 meses a 1 ano	1.720	616	73,63	26,37	28	3	90,32	9,68	4	0	100,00	0,00	1.752	619	2.371	73,89	26,11
1 ano a 3 anos	3.086	1.166	72,58	27,42	50	12	80,65	19,35	4	1	80,00	20,00	3.140	1.179	4.319	72,70	27,30
Máis de 3 anos	7.941	3.825	67,49	32,51	165	46	78,20	21,80	20	1	95,24	4,76	8.126	3.872	11.998	67,73	32,27
Total	19.136	8.105	70,25	29,75	367	79	82,29	17,71	40	3	93,02	6,98	19.543	8.187	27.730	70,48	29,52

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.19.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo antigüidade no posto de traballo por gravidade. Galicia. 2016																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Menos de 3 meses	3.242	1.350	70,60	29,40	90	13	87,38	12,62	10	0	100,00	0,00	3.342	1.363	4.705	71,03	28,97
De 3 meses a 6 meses	2.064	843	71,00	29,00	50	6	89,29	10,71	4	0	100,00	0,00	2.118	849	2.967	71,39	28,61
De 6 meses a 1 ano	1.570	623	71,59	28,41	47	9	83,93	16,07	4	1	80,00	20,00	1.621	633	2.254	71,92	28,08
De 1 ano a 3 anos	2.614	1.008	72,17	27,83	75	9	89,29	10,71	8	0	100,00	0,00	2.697	1.017	3.714	72,62	27,38
Máis de 3 anos	7.762	3.780	67,25	32,75	164	58	73,87	26,13	30	1	96,77	3,23	7.956	3.839	11.795	67,45	32,55
Total	17.252	7.604	69,41	30,59	426	95	81,77	18,23	56	2	96,55	3,45	17.734	7.701	25.435	69,72	30,28

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.19.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo antigüidade no posto de traballo por gravidade. Galicia. 2017																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Menos de 3 meses	3.922	1.581	71,27	28,73	79	10	88,76	11,24	8	0	100,00	0,00	4.009	1.591	5.600	71,59	28,41
De 3 meses a 6 meses	2.429	918	72,57	27,43	43	8	84,31	15,69	4	0	100,00	0,00	2.476	926	3.402	72,78	27,22
De 6 meses a 1 ano	1.790	609	74,61	25,39	30	4	88,24	11,76	3	0	100,00	0,00	1.823	613	2.436	74,84	25,16
De 1 ano a 3 anos	3.115	1.194	72,29	27,71	54	13	80,60	19,40	4	2	66,67	33,33	3.173	1.209	4.382	72,41	27,59
Máis de 3 anos	7.880	3.803	67,45	32,55	161	44	78,54	21,46	21	1	95,45	4,55	8.062	3.848	11.910	67,69	32,31
Total	19.136	8.105	70,25	29,75	367	79	82,29	17,71	40	3	93,02	6,98	19.543	8.187	27.730	70,48	29,52

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

En canto á hora de traballo en que se producen os accidentes (cadros 10.20.1 e 10.20.2) destacan as primeiras horas no total de accidentes, pois os accidentes ocorridos na

primeira e segunda hora de traballo supuxeron, tanto en 2016 coma en 2017, unha porcentaxe do 33,2%. Os accidentes graves tenden a concentrarse, igualmente, nas primeiras horas de traballo, destacando, tanto en 2016 coma en 2017, a cuarta hora, que supuxo o 14,6% dos accidentes desa natureza en 2016 e o 15,3%, en 2017. No que atinxe aos accidentes mortais, de novo tenderon a concentrarse nas primeiras horas de traballo, salientando a primeira hora, en 2016, co 15,5% dos accidentes mortais, e a segunda hora en 2017, co 18,6%.

Cadro 10.20.1

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo a hora do traballo por gravidade. Galicia. 2016

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Primeira	2.284	1390	62,17	37,83	55	19	74,32	25,68	9	0	100,00	0,00	2348	1409	3.757	62,50	37,50
Segunda	3.053	1558	66,21	33,79	53	15	77,94	22,06	8	0	100,00	0,00	3.114	1573	4.687	66,44	33,56
Terceira	2.759	1272	68,44	31,56	65	15	81,25	18,75	8	0	100,00	0,00	2.832	1287	4.119	68,75	31,25
Quarta	2.374	1111	68,12	31,88	62	14	81,58	18,42	8	0	100,00	0,00	2.444	1125	3.569	68,48	31,52
Quinta	1861	727	71,91	28,09	43	7	86,00	14,00	8	0	100,00	0,00	1912	734	2.646	72,26	27,74
Sexta	2.016	644	75,79	24,21	66	8	89,19	10,81	8	0	100,00	0,00	2.090	652	2.742	76,22	23,78
Sétima	1593	510	75,75	24,25	41	7	85,42	14,58	1	1	50,00	50,00	1635	518	2.153	75,94	24,06
Oitava	1059	302	77,81	22,19	39	5	88,64	11,36	3	0	100,00	0,00	1101	307	1.408	78,20	21,80
Novena	116	35	76,82	23,18	1	3	25,00	75,00	2	0	100,00	0,00	119	38	157	75,80	24,20
Décima	50	20	71,43	28,57	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	52	20	72	72,22	27,78
Undécima	36	13	73,47	26,53	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	36	14	50	72,00	28,00
Duodécima	38	13	74,51	25,49	0	0	0,00	0,00	0	1	0,00	100,00	38	14	52	73,08	26,92
Mayor da duodécima	13	9	59,09	40,91	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	13	10	23	56,52	43,48
Total	17.252	7.604	69,41	30,59	426	95	81,77	18,23	56	2	96,55	3,45	17.734	7.701	25.435	69,72	30,28

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.20.2

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo a hora do traballo por gravidade. Galicia. 2017

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Primeira	2.432	1.515	61,62	38,38	56	11	83,58	16,42	5	1	83,33	16,67	2.493	1.527	4.020	62,01	37,99
Segunda	3.427	1.693	66,93	33,07	48	14	77,42	22,58	8	0	100,00	0,00	3.483	1.707	5.190	67,11	32,89
Terceira	3.116	1.300	70,56	29,44	47	11	81,03	18,97	3	0	100,00	0,00	3.156	1.311	4.477	70,72	29,28
Quarta	2.639	1.146	69,72	30,28	61	7	89,71	10,29	0	1	0,00	100,00	2.700	1.154	3.854	70,06	29,94
Quinta	2.097	798	72,44	27,56	44	12	78,57	21,43	7	0	100,00	0,00	2.148	810	2.958	72,62	27,38
Sexta	2.105	679	75,61	24,39	46	10	82,14	17,86	5	1	83,33	16,67	2.156	690	2.846	75,76	24,24
Sétima	1.854	576	76,30	23,70	36	7	83,72	16,28	4	0	100,00	0,00	1.894	583	2.477	76,46	23,54
Oitava	1.118	310	79,03	20,97	23	4	85,19	14,81	7	0	100,00	0,00	1.198	314	1.512	79,23	20,77
Novena	114	32	78,08	21,92	2	1	66,67	33,33	1	0	100,00	0,00	117	33	150	78,00	22,00
Décima	71	25	73,96	26,04	1	2	33,33	66,67	0	0	0,00	0,00	72	27	99	72,73	27,27
Undécima	37	9	80,43	19,57	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	37	9	46	80,43	19,57
Duodécima	49	9	84,48	15,52	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	51	9	60	85,00	15,00
Mayor da duodécima	27	13	67,50	32,50	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	28	13	41	68,29	31,71
Total	19.136	8.105	70,25	29,75	367	79	82,29	17,71	40	3	93,02	6,98	19.543	8.187	27.730	70,48	29,52

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

No que ten que ver coas horas do día en que se producen os accidentes (cadros 10.21.1 e 10.21.2) obsérvase que a franxa entre as 8 e as 12 horas é a que máis accidentes reflicte, de xeito que esa franxa horaria concentrou a maior porcentaxe de accidentes en 2016 (o 41,8%) e 2017 (o 41,7%). Os accidentes graves tamén se produciron sobre todo entre as 8 e as 12 horas, con certa relevancia para o tramo entre as 10 e as 12 horas, co 22,7%, en 2016, e o 20,6%, en 2017. Os accidentes mortais, en 2016, producíronse nun 27,6% entre as 10 e as 12 horas, mentres que en 2017 as franxas entre as 8 e as 10 horas, e as 14 a 16 horas, agruparon o 41,9% dos accidentes mortais, con igual número en cada unha delas.

Cadro 10.21.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a hora do día por gravidade. Galicia. 2016																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
De 0 a 6 horas	1065	338	77,01	22,99	38	5	78,26	21,74	5	1	83,33	16,67	1088	324	1.412	77,05	22,95
6-8 horas	1159	572	66,96	33,04	24	9	72,73	27,27	4	0	100,00	0,00	1187	581	1.768	67,14	32,86
8-10 horas	3.344	1531	68,59	31,41	65	16	80,25	19,75	6	0	100,00	0,00	3.415	1547	4.962	68,82	31,18
10-12 horas	3.839	1691	69,42	30,58	95	23	80,51	19,49	16	0	100,00	0,00	3.950	1.714	5.664	69,74	30,26
12-14 horas	1582	998	61,32	38,68	44	12	78,57	21,43	7	0	100,00	0,00	1633	1010	2.643	61,79	38,21
14-16 horas	1837	697	72,49	27,51	59	6	90,77	9,23	5	0	100,00	0,00	1901	703	2.604	73,00	27,00
16-18 horas	2.510	704	78,10	21,90	59	7	89,39	10,61	9	1	90,00	10,00	2.578	712	3.290	78,36	21,64
18-20 horas	1039	573	64,45	35,55	38	9	80,85	19,15	2	0	100,00	0,00	1079	582	1.661	64,96	35,04
20-22 horas	553	369	59,98	40,02	17	6	73,91	26,09	0	0	0,00	0,00	570	375	945	60,32	39,68
22-24 horas	324	151	68,21	31,79	7	2	77,78	22,22	2	0	100,00	0,00	333	153	486	68,52	31,48
Total	17.252	7.604	69,41	30,59	426	95	81,77	18,23	56	2	96,55	3,45	17.734	7.701	25.435	69,72	30,28

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.21.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a hora do día por gravidade. Galicia. 2017																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
De 0 a 6 horas	1174	410	74,12	25,88	10	0	100,00	0,00	6	0	100,00	0,00	1190	410	1.600	74,38	25,63
6-8 horas	1180	610	65,92	34,08	18	8	69,23	30,77	0	1	0,00	100,00	1198	619	1.817	65,93	34,07
8-10 horas	3.748	1658	69,33	30,67	72	11	86,75	13,25	9	0	100,00	0,00	3.829	1669	5.498	69,64	30,36
10-12 horas	4.339	1830	72,69	27,31	77	15	83,70	16,30	4	1	80,00	20,00	4.420	1846	6.066	72,87	27,13
12-14 horas	1782	1021	63,57	36,43	48	15	76,19	23,81	4	0	100,00	0,00	1834	1036	2.870	63,90	36,10
14-16 horas	2.072	764	73,06	26,94	47	7	87,04	12,96	8	1	88,89	11,11	2.127	772	2.899	73,37	26,63
16-18 horas	2.674	803	76,91	23,09	63	13	82,89	17,11	8	0	100,00	0,00	2.745	816	3.561	77,09	22,91
18-20 horas	1103	648	62,99	37,01	21	6	77,78	22,22	1	0	100,00	0,00	1125	654	1.779	63,24	36,76
20-22 horas	657	406	61,81	38,19	6	3	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	663	409	1.072	61,85	38,15
22-24 horas	407	155	72,42	27,58	5	1	83,33	16,67	0	0	0,00	0,00	412	156	568	72,54	27,46
Total	19.136	8.105	70,25	29,75	367	79	82,29	17,71	40	3	93,02	6,98	19.543	8.187	27.730	70,48	29,52

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Se centramos a mirada nos días en que ocorren os accidentes, o luns segue a ser o día en que a súa frecuencia é maior, descendendo ao longo da semana sen que sexan significativos os datos do sábado e domingo polo descenso de poboación que presta servizos neses días (cadros 10.22.1 e 10.22.2). Os datos de gravidade dos accidentes en función do día da semana en que teñen lugar non son significativos.

Cadro 10.22.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo o día da semana por gravidade. Galicia. 2016																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Luns	3.804	1460	72,26	27,74	82	15	84,54	15,46	14	1	93,33	6,67	3.900	1476	5.376	72,54	27,46
Martes	3.160	1287	71,06	28,94	84	15	84,85	15,15	7	0	100,00	0,00	3.251	1302	4.553	71,40	28,60
Mércores	3.147	1345	70,06	29,94	74	15	83,15	16,85	7	0	100,00	0,00	3.228	1360	4.588	70,36	29,64
Xoves	3.015	1302	69,84	30,16	66	21	75,86	24,14	9	1	90,00	10,00	3.090	1324	4.414	70,00	30,00
Venres	2.855	1225	69,98	30,02	82	16	83,67	16,33	13	0	100,00	0,00	2.950	1241	4.191	70,39	29,61
Sábado	794	635	55,56	44,44	27	8	77,14	22,86	2	0	100,00	0,00	823	643	1.466	56,14	43,86
Domingo	477	350	57,68	42,32	11	5	68,75	31,25	4	0	100,00	0,00	492	355	847	58,09	41,91
Total	17.252	7.604	69,41	30,59	426	95	81,77	18,23	56	2	96,55	3,45	17.734	7.701	25.435	69,72	30,28

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.22.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo o día da semana por gravidade. Galicia. 2017																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Luns	4.399	1579	72,67	27,33	58	18	76,32	23,68	9	1	90,00	10,00	4.266	1598	5.864	72,75	27,25
Martes	3.653	1477	71,21	28,79	69	12	85,19	14,81	3	1	75,00	25,00	3.725	1490	5.215	71,43	28,57
Mércores	3.520	1318	72,76	27,24	70	21	76,92	23,08	10	1	90,91	9,09	3.600	1340	4.940	72,87	27,13
Xoves	3.209	1323	70,81	29,19	66	12	84,62	15,38	8	0	100,00	0,00	3.283	1335	4.618	71,09	28,91
Venres	3.104	1341	69,83	30,17	69	12	85,19	14,81	5	0	100,00	0,00	3.178	1353	4.531	70,14	29,86
Sábado	952	689	58,01	41,99	24	1	96,00	4,00	4	0	100,00	0,00	980	690	1.670	58,68	41,32
Domingo	499	378	56,90	43,10	11	3	78,57	21,43	1	0	100,00	0,00	511	381	892	57,29	42,71
Total	19.136	8.105	70,25	29,75	367	79	82,29	17,71	40	3	93,02	6,98	19.543	8.187	27.730	70,48	29,52

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Polo que á natureza da relación laboral, indefinida ou temporal, que liga ás persoas

traballadoras coas súas empresas, hai que comezar por sinalar que as persoas traballadoras con contrato indefinido vense afectadas por accidentes de traballo en maior medida que as de contrato temporal (cadros 10.23.1 e 10.23.2), aínda que é preciso examinar a distribución por este concepto da poboación asalariada (cadros 10.24.1 e 10.24.2).

Cadro 10.23.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo o tipo de contrato por gravidade. Galicia. 2016

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Indefinidos	9.797	4.429	68,87	31,13	193	47	80,42	19,58	34	1	97,14	2,86	10.024	4.477	14.501	69,13	30,87
Temporais	6.625	2.843	69,97	30,03	184	26	87,62	12,38	14	1	93,33	6,67	6.823	2.870	9.693	70,39	29,61
Autónomos*	830	332	71,43	28,57	49	22	69,01	30,99	8	0	100,00	0,00	887	354	1.241	71,47	28,53
Total	17.252	7.604	69,41	30,59	426	95	81,77	18,23	56	2	96,55	3,45	17.734	7.701	25.435	69,72	30,28

*Traballadores autónomos coas contínuencias profesionais cubertas.
 Fonte: Consellería de Economía, Emrego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.23.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo o tipo de contrato por gravidade. Galicia. 2017

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Indefinidos	10.605	4.595	69,77	30,23	175	32	84,54	15,46	23	2	92,00	8,00	10.803	4.629	15.432	70,00	30,00
Temporais	7.741	3.169	70,95	29,05	142	21	87,12	12,88	15	1	93,75	6,25	7.898	3.191	11.089	71,22	28,78
Autónomos*	790	341	69,85	30,15	50	26	65,79	34,21	2	0	100,00	0,00	842	367	1.209	69,64	30,36
Total	19.136	8.105	70,25	29,75	367	79	82,29	17,71	40	3	93,02	6,98	19.543	8.187	27.730	70,48	29,52

*Traballadores autónomos coas contínuencias profesionais cubertas.
 Fonte: Consellería de Economía, Emrego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.24.1

Poboación ocupada asalariada segundo tipo de contrato⁽¹⁾. Galicia. 2016

	Nº	%
Contrato indefinido	603,4	73,8
Contrato temporal	214,4	26,2
Total	817,8	100,0

Elaboración propia.
 (1) Datos en miles media dos 4 trimestres do ano.
 Fonte: INE, EPA.

Cadro 10.24.2

Poboación ocupada asalariada segundo tipo de contrato⁽¹⁾. Galicia. 2017

	Nº	%
Contrato indefinido	604,0	73,0
Contrato temporal	223,3	27,0
Total	827,3	100,0

Elaboración propia.
 (1) Datos en miles media dos 4 trimestres do ano.
 Fonte: INE, EPA.

Incorporando ese dato imprescindible, resulta que, en 2016, en que as traballadoras e traballadores indefinidos eran o 73,8% da poboación asalariada, concentraron o 59,9% do total de accidentes de traballo, o 53,3% dos accidentes graves e o 77,8% dos accidentes mortais, en todos os casos excluindo os accidentes sufridos polas traballadoras e traballadores autónomos. Mentres que, nese mesmo ano, as

traballadoras e traballadores temporais, o 27,0% das persoas asalariadas, sufriron o 40,1% do total de accidentes de traballo, o 46,7% dos accidentes graves e o 22,2% dos accidentes mortais.

En 2017, as traballadoras e traballadores temporais, o 73,0% do total de persoas asalariadas, sufriron o 58,2% do total de accidentes, o 56,0% dos accidentes graves (cifras ambas moi similares ás de 2016) e o 61,0% dos accidentes mortais. Polo tanto, nese mesmo ano, as traballadoras e traballadores temporais, o 27,0% da poboación asalariada, agruparon o 41,8% do total de accidentes, o 44,0% dos accidentes graves (tamén neste caso cifras moi similares ás de 2016) e o 39,0% dos accidentes mortais. Non deixa de resultar enigmático que as persoas traballadoras temporais veñan soportando en maior medida, e do xeito acusado que se ven de dicir, os accidentes de traballo leves e graves, mentres que a relación se altera no caso dos accidentes de traballo mortais.

Tendo en conta a categoría das persoas traballadoras accidentadas, as artesás e o persoal cualificado das industrias manufactureiras e construción (cadros 10.25.1 e 10.25.2), sufriron a maior porcentaxe de accidentes leves, graves e mortais, tanto en 2016 coma en 2017, coa única excepción dos accidentes mortais en 2016, en que pasa a ser a categoría dos operadores e operadoras de instalacións en maquinaria, e montadores e montadoras a que sofre a maior porcentaxe de accidentes desa natureza.

Cadro 10.25.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a categoría profesional* por gravidade. Galicia. 2016																
	Leves				Graves				Mortais				Totais			
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes
Ocupacións elementais	3.993	2.190	64,58	35,42	91	29	75,83	24,17	8	0	100,00	0,00	4.092	2.219	6.311	64,84
Operadores de instalacións e maquinaria, e montadores	2.917	232	92,63	7,37	92	2	97,87	2,13	23	0	100,00	0,00	3.032	234	3.266	92,84
Artesás e traballadores cualificados das industrias manufactureiras e a construción (agás operadores de instalacións)	6.685	819	89,09	10,91	133	9	93,66	6,34	5	0	100,00	0,00	6.823	828	7.651	89,18
Traballadores cualificados no sector agrícola, gandeiro, forestal e pesqueiro	1.281	250	83,67	16,33	65	15	81,25	18,75	15	0	100,00	0,00	1.361	265	1.626	83,70
Traballadores de servizos de restauración, persoais, protección e vendedores	1.483	3.048	32,73	67,27	22	20	52,38	47,62	2	1	66,67	33,33	1.507	3.069	4.576	32,93
Empregados contables, administrativos e outros empregados de oficina	194	300	39,27	60,73	8	7	53,33	46,67	2	1	66,67	33,33	204	308	512	39,84
Técnicos; profesionais de apoio	473	185	71,88	28,12	9	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	483	185	668	72,31
Técnicos e profesionais científicos e intelectuais	178	563	24,02	75,98	3	12	20,00	80,00	0	0	0,00	0,00	181	575	756	23,94
Directores e xerentes	48	17	73,85	26,15	3	1	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	51	18	69	73,91
Ocupacións militares	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00
Total	17.252	7.604	69,41	30,59	426	95	81,77	18,23	56	2	96,55	3,45	17.734	7.701	25.435	69,72

*Codificación da clasificación nacional de ocupacións (CNO) 2011

Cadro 10.25.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a categoría profesional* por gravidade. Galicia. 2017

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Ocupacións elementais	4.471	2.318	65,86	34,14	62	23	72,94	27,06	4	2	66,67	33,33	4.537	2.343	6.880	65,94	34,06
Operadores de instalacións e maquinaria, e montadores	3.225	262	92,49	7,51	73	4	94,81	5,19	10	0	100,00	0,00	3.308	266	3.574	92,56	7,44
Artesáns e traballadores cualificados das industrias manufactureras e a construción (agás operadores de instalacións)	7.490	825	90,08	9,92	128	5	96,24	3,76	14	0	100,00	0,00	7.632	830	8.462	90,19	9,81
Traballadores cualificados no sector agrícola, gandeiro, forestal e pesqueiro	1.347	288	82,39	17,61	56	16	77,78	22,22	10	0	100,00	0,00	1.413	304	1.717	82,29	17,71
Traballadores de servizos de restauración, persoais, protección e vendedores	1.560	3.244	32,47	67,53	23	11	67,65	32,35	2	0	100,00	0,00	1.585	3.255	4.840	32,75	67,25
Empregados contables, administrativos e outros empregados de oficina	218	342	38,93	61,07	8	6	57,14	42,86	0	1	0,00	100,00	226	349	575	39,30	60,70
Técnicos; profesionais de apoio	585	211	73,49	26,51	6	3	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	591	214	805	73,42	26,58
Técnicos e profesionais científicos e intelectuais	179	586	23,40	76,60	8	11	42,11	57,89	0	0	0,00	0,00	187	597	784	23,85	76,15
Directores e xerentes	61	29	67,78	32,22	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	64	29	93	68,82	31,18
Ocupacións militares	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	19.136	8.105	70,25	29,75	367	79	82,29	17,71	40	3	93,02	6,98	19.543	8.187	27.730	70,48	29,52

*Codificación da clasificación nacional de ocupacións (CNO) 2011.
 Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Os cadros 10.26.1 e 10.26.2 reflicten as persoas traballadoras accidentadas pola súa nacionalidade.

Cadro 10.26.1

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo nacionalidade do traballador/a por gravidade. Galicia, 2016

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Europa	16.817	7.496	69,17	30,83	416	95	81,41	18,59	55	2	96,49	3,51	17.288	7.593	24.881	69,48	30,52
España	16.309	7.405	68,77	31,23	396	95	80,65	19,35	52	2	96,30	3,70	16.757	7.502	24.259	69,08	30,92
Alemaña	2	4	33,33	66,67	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	4	6	33,33	66,67
Bélica	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Bulgaria	13	1	92,86	7,14	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	14	1	15	93,33	6,67
Eslovaquia	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Francia	5	2	71,43	28,57	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	2	7	71,43	28,57
Italia	12	8	60,00	40,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	12	8	20	60,00	40,00
Moldova	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Polonia	6	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	0	6	100,00	0,00
Portugal	296	49	85,80	14,20	10	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	308	49	357	86,27	13,73
Reino Unido	1	2	33,33	66,67	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	2	3	33,33	66,67
Romanía	154	20	88,51	11,49	9	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	163	20	183	89,07	10,93
Rusia	3	1	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	1	4	75,00	25,00
Ucrania	6	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	0	6	100,00	0,00
Resto de Europa	4	4	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	4	8	50,00	50,00
Asia	11	2	84,62	15,38	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	12	2	14	85,71	14,29
Armenia	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Bangladés	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
China	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	1	2	50,00	50,00
India	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Indonesia	5	1	83,33	16,67	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	1	7	85,71	14,29
Paquistán	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
África	191	14	93,17	6,83	5	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	196	14	210	93,33	6,67
África do Sur	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Angola	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	1	0,00	100,00
Alxeria	4	2	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	2	6	66,67	33,33
Cabo Verde	2	2	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	2	4	50,00	50,00
Costa de Marfil	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Gana	7	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	0	7	100,00	0,00
Guinea-Bissau	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Marrocos	10	8	93,22	6,78	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	12	8	20	93,33	6,67
Mauritania	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Nixeria	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Senegal	58	1	98,31	1,69	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	61	1	62	98,39	1,61
América	233	92	71,69	28,31	4	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	238	92	330	72,12	27,88
Arxentina	23	10	69,70	30,30	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	23	10	33	69,70	30,30
Bolivia	6	1	85,71	14,29	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	1	7	85,71	14,29
Brasil	30	20	60,00	40,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	30	20	50	60,00	40,00
Chile	12	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	12	0	12	100,00	0,00
Colombia	44	27	61,97	38,03	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	47	27	74	63,51	36,49
Cuba	8	4	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	8	4	12	66,67	33,33
Dominica	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Rep. Dominicana	15	6	71,43	28,57	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	15	6	21	71,43	28,57
Ecuador	9	2	81,82	18,18	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	9	2	11	81,82	18,18
O Salvador	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	1	0,00	100,00
Estados Unidos	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
México	3	1	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	1	4	75,00	25,00
Panamá	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	1	0,00	100,00
Paraguay	5	2	71,43	28,57	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	2	8	75,00	25,00
Perú	42	5	89,36	10,64	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	43	5	48	89,58	10,42
Uruguai	16	5	76,19	23,81	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	16	5	21	76,19	23,81
Venezuela	18	7	72,00	28,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	18	7	25	72,00	28,00
Oceanía e Antártida	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	17.252	7.604	69,41	30,59	426	95	81,77	18,23	56	2	95,55	3,45	17.734	7.701	25.435	69,72	30,28

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.26.2

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo nacionalidade do traballador/a por gravidade. Galicia, 2017

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Europa	18.635	7.961	70,07	29,93	354	78	81,94	18,06	40	3	93,02	6,98	19.029	8.042	27.071	70,29	29,71
España	18.067	7.857	69,69	30,31	336	77	81,36	18,64	39	3	92,86	7,14	18.442	7.937	26.379	69,91	30,09
Alemaña	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
Bélxica	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Bulgaria	12	2	85,71	14,29	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	12	2	14	85,71	14,29
Chequia	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
Croacia	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
Francia	4	4	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	4	8	50,00	50,00
Italia	28	9	75,68	24,32	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	28	9	37	75,68	24,32
Moldova	3	1	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	1	4	75,00	25,00
Portugal	329	47	87,50	12,50	10	1	90,91	9,09	0	0	0,00	0,00	339	48	387	87,60	12,40
Reino Unido	4	1	80,00	20,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	1	5	80,00	20,00
Romanía	154	29	84,35	15,65	7	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	162	29	191	84,82	15,18
Rusia	0	4	0,00	100,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	4	5	20,00	80,00
Serbia	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
Ucrania	12	1	92,31	7,69	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	12	1	13	92,31	7,69
Resto de Europa	12	2	85,71	14,29	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	12	2	14	85,71	14,29
Asia	12	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	14	0	14	100,00	0,00
Armenia	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Casaquistán	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
India	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Indonesia	6	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	0	7	100,00	0,00
Paquistán	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
África	227	21	91,53	8,47	9	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	236	21	257	91,83	8,17
Alxeria	6	2	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	2	8	75,00	25,00
Cabo Verde	5	4	55,56	44,44	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	4	9	55,56	44,44
Gana	9	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	11	0	11	100,00	0,00
Mali	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Marrocos	16	9	92,80	7,20	6	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	22	9	31	93,13	6,87
Mauritania	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Mozambique	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Nixeria	5	1	83,33	16,67	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	1	6	83,33	16,67
Senegal	65	2	97,01	2,99	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	66	2	68	97,06	2,94
Tunisia	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Resto de África	9	3	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	9	3	12	75,00	25,00
América	261	123	67,97	32,03	2	1	66,67	33,33	3	0	0,00	0,00	263	124	387	67,96	32,04
Arxentina	26	10	72,22	27,78	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	26	10	36	72,22	27,78
Bolivia	11	3	78,57	21,43	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	11	3	14	78,57	21,43
Brasil	32	18	64,00	36,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	32	18	50	64,00	36,00
Chile	7	3	70,00	30,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	3	10	70,00	30,00
Colombia	41	29	58,57	41,43	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	41	29	70	58,57	41,43
Cuba	11	9	55,00	45,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	12	9	21	57,14	42,86
Dominica	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	1	2	50,00	50,00
Rep. Dominicana	18	6	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	18	6	24	75,00	25,00
Ecuador	14	5	73,68	26,32	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	14	5	19	73,68	26,32
Estados Unidos	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Honduras	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	1	2	50,00	50,00
México	3	3	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	3	6	50,00	50,00
Nicaragua	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	1	2	50,00	50,00
Paraguay	6	5	54,55	45,45	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	5	11	54,55	45,45
Perú	37	7	84,09	15,91	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	37	8	45	82,22	17,78
Uruguai	25	6	80,65	19,35	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	25	6	31	80,65	19,35
Venezuela	21	15	58,33	41,67	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	22	15	37	59,46	40,54
Resto de América	3	1	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	1	4	75,00	25,00
Oceanía e Antártida	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Australia	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Total	19.136	8.105	70,25	29,75	367	79	82,29	17,71	40	3	93,02	6,98	19.543	8.187	27.730	70,48	29,52

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

10.6. Exame específico dos accidentes mortais

Neste apartado, examínanse especificamente os accidentes mortais ocorridos en 2016, supoñendo, por tanto, unha concreción dos datos referidos a eles dentro da exposición global da sinistralidade dos apartados anteriores.

No cadro 10.27.1, constátase que, en 2016, foi na provincia da Coruña onde se produciu o maior número de accidentes de traballo mortais, 22, o 34,4% do total de Galicia. Destaca, non obstante, a cifra de accidentes mortais producidos na provincia

de Lugo, 16, o 25,0% do total.

Cadro 10.27.1

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo e in itinere por provincias. Galicia. 2016																					
	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
En xornada de traballo	20	2	90,91	9,09	15	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	16	0	100,00	0,00	56	2	58	96,6	3,4
In itinere	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	6	0	6	100,0	0,0
Total	22	2	91,7	8,3	16	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	19	0	100,0	0,0	62	2	64	96,9	3,1

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

En 2017 (cadro 10.27.2), resulta significativo o descenso operado no número de accidentes mortais producido na provincias da Coruña, en que diminuíron un 41,7% respecto dos de 2016, e Lugo, en que a diminución foi do 50,0%, mentres que en Pontevedra houbo un incremento do 15,8%. En Ourense, a cifra mantívose estable.

Cadro 10.27.2

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo e in itinere por provincias. Galicia. 2017																							
	A Coruña								Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais		
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres		
En xornada de traballo	11	1	91,67	8,33	7	1	87,50	12,50	5	0	100,00	0,00	17	1	94,44	5,56	40	3	43	93,0	7,0		
In itinere	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	2	50,00	50,00	3	3	6	50,0	50,0		
Total	12	2	85,7	14,3	7	1	87,5	12,5	5	0	100,0	0,0	19	3	86,4	13,6	43	6	49	87,8	12,2		

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Como reflicten os cadros 10.28.1 e 10.28.2, a metade dos accidentes de traballo mortais ocorridos en Galicia en 2016 e 2017 tiveron lugar en desprazamentos durante a xornada laboral, deles o 41,9% na provincia da Coruña, en 2016, e o 40,9% na provincia de Pontevedra, en 2017.

Cadro 10.28.1

Accidentes laborales mortais segundo o lugar do accidente e provincias. Galicia. 2016																					
	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
No centro ou lugar de traballo habitual	4	2	66,67	33,33	6	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	15	2	17	88,2	11,76
En desprazamento na xornada laboral	13	0	100,00	0,00	7	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	8	0	100,00	0,00	31	0	31	100,0	0,00
In itinere	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	6	0	6	100,0	0,00
Noutro centro ou lugar de traballo	3	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	10	0	10	100,0	0,00
Total	22	2	91,67	8,33	16	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	19	0	100,00	0,00	62	2	64	96,9	3,13

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.28.2

Accidentes laborais mortais segundo o lugar do accidente e provincias. Galicia. 2017																					
	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
No centro ou lugar de traballo habitual	4	1	80,00	20,00	2	1	66,67	33,33	2	0	100,00	0,00	6	1	85,71	14,29	14	3	17	82,4	17,65
En desprazamento na xornada laboral	6	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	9	0	100,00	0,00	22	0	22	100,0	0,00
In itinere	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	2	50,00	50,00	3	3	6	50,0	50,00
Noutro centro ou lugar de traballo	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	4	0	4	100,0	0,00
Total	12	2	85,71	14,29	7	1	87,50	12,50	5	0	100,00	0,00	19	3	86,36	13,64	43	6	49	87,8	12,24

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Os cadros 10.29.1 e 10.29.2 reflicten que o maior número de accidentes de traballo mortais se producen no sector servizos, representando este sector o 42,9% do total de accidentes mortais en 2016, e o 34,9%, en 2017.

Non obstante, se relacionamos os datos dos cadros que acabamos de mencionar cos que reflicten a poboación asalariada de Galicia por sectores produtivos (cadros 10.5a.1 e 10.5a.2) podemos constatar que o sector primario, polo efecto do subsector pesqueiro, é o que ten uns maiores niveis de sinistralidade, xa que en 2016, dando ocupación tan só ao 3,5% da poboación asalariada de Galicia, concentrou o 29,3%

dos accidentes mortais, mentres que en 2017, ocupando ao 3,3% da poboación asalariada, concentrou o 23,3% dos accidentes mortais.

Cadro 10.29.1

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo por sectores de actividade por provincias. Galicia. 2016

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	0	5	100,00	0,00
Pesca	5	0	100,00	0,00	0	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	0	100,00	0,00	12	0	12	100,00	0,00
Industria	3	1	75,00	25,00	5	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	10	1	11	90,91	9,09
Construción	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	5	0	5	100,00	0,00
Servizos	7	1	87,50	12,50	6	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	7	0	100,00	0,00	24	1	25	96,00	4,00
Total	20	2	69,41	30,59	15	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	16	0	100,00	0,00	56	2	58	96,55	3,45

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.29.2

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo por sectores de actividade por provincias. Galicia. 2017

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totals				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Pesca	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	6	0	6	100,00	0,00
Industria	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	1	0,00	100,00	2	2	4	50,00	50,00
Construción	4	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	13	0	13	100,00	0,00
Servizos	3	0	100,00	0,00	3	1	75,00	25,00	2	0	100,00	0,00	7	0	100,00	0,00	15	1	16	93,75	6,25
Total	11	1	69,41	30,59	7	1	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	17	1	100,00	0,00	40	3	43	93,02	6,98

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

No que atinxe ao resto dos sectores, en 2016, o sector servizos, que ocupou ao 73,3% da poboación asalariada, concentrou o 43,1% dos accidentes mortais; na industria, co 17,6% de persoas asalariadas, producíronse o 19,0% dos accidentes mortais; e a construción, co 5,7% de persoas asalariadas, tivo un 8,6% dos accidentes mortais.

En 2017, o sector servizos, co 73,0% de persoas asalariadas, tivo o 37,2% de accidentes mortais; a construción, co 5,1% de persoas asalariadas, concentrou o 30,2% dos accidentes mortais; e na industria, co 18,7% de persoas asalariadas, producíronse o 9,3% dos accidentes mortais.

Cadro 10.30.1

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a forma do accidente por provincias. Galicia. 2016

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Contacto coa corrente eléctrica, lume e substancias perigosas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Afogamentos, sepultamentos	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	0	100,00	0,00	6	0	6	100,0	0,0
Caias e golpes con esmagamentos contra obxectos inmóveis	4	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	9	0	9	100,0	0,0
Choques ou golpes contra obxectos en movemento	3	0	100,00	0,00	7	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	13	0	13	100,0	0,0
Contacto con axeite cortante ou punzante	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
Esmagamentos por atrapamentos e amputacións	6	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	8	0	8	100,0	0,0
Sobreesforzos, trauma psíquico e exposicións a radiacións	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	0,0	0,0
Mordeduras, patadas, picaduras	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	1	0,0	0,0
Infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas	7	1	87,50	12,50	4	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	18	1	19	94,7	5,3
Outros contactos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Total	20	2	90,9	9,1	15	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	16	0	100,0	0,0	56	2	58	96,6	3,4

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.30.2
Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a forma do accidente por provincias. Galicia. 2017

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Contacto coa corrente eléctrica, lume e substancias perigosas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Afogados, sepultamentos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	4	0	4	100,0	0,0
Caídas e golpes con esmagamentos contra obxectos inmóviles	3	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	11	0	11	100,0	0,0
Choques ou golpes contra obxectos en movemento	4	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	10	0	10	100,0	0,0
Contacto con axente cortante ou punzante	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Esmagamentos por atrapamentos e amputacións	1	1	50,00	50,00	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	1	5	80,0	20,0
Sobreesforzos, trauma psíquico e exposicións a radiacións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Mordeduras, patadas, picaduras	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
Infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas	2	0	100,00	0,00	1	1	50,00	50,00	3	0	100,00	0,00	3	1	75,00	25,00	9	2	11	81,8	18,2
Outros contactos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
Total	11	1	91,7	8,3	7	1	87,5	12,5	5	0	100,0	0,0	17	1	94,4	5,6	40	3	43	93,0	7,0

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Segundo a forma do accidente, destacan, en 2016, os infartos e outras patoloxías non traumáticas e, en 2017, as caídas e golpes con esmagamentos contra obxectos inmóviles como a primeira. Nas cualificacións mortais destacan os infartos e outras patoloxías non traumáticas (cadros 10.30.1 e 10.30.2)

A continuación, nos cadros 10.31.1 a 10.36.2, reflíctense outras variables que inciden na ocorrencia dos accidentes mortais.

Cadro 10.31.1
Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a natureza da lesión por provincias. Galicia. 2016

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Lesións superficiais e feridas abertas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Fracturas de ósos	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	2	100,0	0,0
Torceduras, escoraduras e distensións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Amputacións traumáticas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Comocións e lesións internas	3	1	75,00	25,00	8	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	12	1	13	92,3	7,7
Queimaduras, escaldaduras e conxelación	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Envenenamentos e infeccións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Afogados e asfixias	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	0	100,00	0,00	7	0	7	100,0	0,0
Efectos do ruído, vibracións e presión	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Ambiente térmico e radiacións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Danos psicolóxicos e choques traumáticos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Lesións múltiples	9	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	17	0	17	100,0	0,0
Infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas	7	1	87,50	12,50	4	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	18	1	19	94,7	5,3
Outras non incluídas ou sen especificar	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Total	20	2	90,91	9,09	15	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	16	0	100,00	0,00	56	2	58	96,55	3,45

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.31.2

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a natureza da lesión por provincias. Galicia. 2017

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Lesións superficiais e feridas abertas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Fracturas de ósos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
Torceduras, escordaduras e distensións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	0,0	0,0
Amputacións traumáticas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	0,0	0,0
Conmocións e lesións internas	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	8	0	8	100,0	0,0
Queimaduras, escaldaduras e conxelación	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Envenenamentos e infeccións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Afogamentos e asfixias	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	5	0	5	100,0	0,0
Efectos do ruído, vibracións e presión	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	0,0	0,0
Ambiente térmico e radiacións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Danos psicolóxicos e choques traumáticos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Lesións múltiples	5	1	83,33	16,67	5	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	17	1	18	94,4	5,6
Infartos, derrames e outras patoloxías non traumáticas	2	0	100,00	0,00	1	1	50,00	50,00	2	0	100,00	0,00	3	1	75,00	25,00	8	2	10	80,0	20,0
Outras non incluídas ou sen especificar	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	0,0	0,0
Total	11	1	91,67	8,33	7	1	87,50	12,50	10	0	100,00	0,00	17	1	94,44	5,56	45	3	48	93,75	6,25

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.32.1

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a parte do corpo lesionada por provincias. Galicia. 2016

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Cabeza	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,0	0,0
Cráneo	2	1	66,67	33,33	4	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	9	1	10	90,0	10,0
Cara (agás ollos)	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Ollos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Pescozo	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	100,0
Lombo	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Tórax	7	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	0	100,00	0,00	14	0	14	100,0	0,0
Extremidades superiores (agás mans)	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Mans	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Extremidades inferiores (agás pés)	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Pés	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Lesións múltiples	8	1	88,89	11,11	5	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	9	0	100,00	0,00	26	1	27	96,3	3,7
Outras non incluídas ou sen especificar	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,0	0,0
Total	20	2	90,9	9,1	15	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	16	0	100,0	0,0	56	2	58	96,6	3,4

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.32.2

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a parte do corpo lesionada por provincias. Galicia. 2017

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Cabeza	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
Cráneo	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	1	7	85,7	14,3
Cara (agás ollos)	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Ollos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	100,0
Pescozo	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
Lombo	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Tórax	0	1	0,00	100,00	1	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	5	1	6	83,3	16,7
Extremidades superiores (agás mans)	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Mans	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Extremidades inferiores (agás pés)	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Pés	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Lesións múltiples	9	0	100,00	0,00	5	1	83,33	16,67	2	0	100,00	0,00	11	0	100,00	0,00	27	1	28	96,4	3,6
Outras non incluídas ou sen especificar	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Total	11	1	91,7	8,3	7	1	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	17	1	94,4	5,6	40	3	43	93,0	7,0

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.33.1

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo nacionalidade do traballador/a por provincias. Galicia. 2016

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
EUROPA	20	2	90,9	9,1	15	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	15	0	100,0	0,0	55	2	57	96,5	3,5
España	19	2	90,5	9,5	14	0	100,0	0,0	5	0	70,0	30,0	14	0	100,0	0,0	52	2	54	96,3	3,7
Resto de Europa	1	0	100,0	0,0	1	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	1	0	100,0	0,0	3	0	3	100,0	0,0
ASIA	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0	0,0	0,0
ÁFRICA	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0	0,0	0,0
AMÉRICA	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	1	0	0,0	0,0	1	0	1	0,0	0,0
Total	20	2	90,9	9,1	15	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	16	0	100,0	0,0	56	2	58	96,6	3,4

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.33.2

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo nacionalidade do traballador/a por provincias. Galicia. 2017

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
EUROPA	11	1	91,7	8,3	7	1	87,5	12,5	5	0	100,0	0,0	17	1	94,4	5,6	40	3	43	93,0	7,0
España	10	1	90,9	9,1	7	1	100,0	0,0	5	0	70,0	30,0	17	1	94,4	5,6	39	3	42	92,9	7,1
Resto de Europa	1	0	100,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	1	0	1	100,0	0,0
ASIA	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0	0,0	0,0
ÁFRICA	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0	0,0	0,0
AMÉRICA	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	0	0	0	0,0	0,0
Total	11	1	91,7	8,3	7	1	87,5	12,5	5	0	100,0	0,0	17	1	94,4	5,6	40	3	43	93,0	7,0

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.34.1

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a hora do traballo por provincias. Galicia. 2016

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Primeira	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	9	0	9	100,0	0,0
Segunda	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	8	0	8	100,0	0,0
Terceira	3	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	8	0	8	100,0	0,0
Cuarta	3	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	8	0	8	100,0	0,0
Quinta	6	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	8	0	8	100,0	0,0
Sexta	4	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	8	0	8	100,0	0,0
Sétima	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	1	2	50,0	50,0
Oitava	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	3	100,0	0,0
Novena	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	2	100,0	0,0
Décima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
Undécima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	100,0
Duodécima	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	1	0,0	100,0
Maíor da duodécima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Total	20	2	90,9	9,1	15	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	16	0	100,0	0,0	56	2	58	96,6	3,4

Fonte: Elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.34.2

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a hora do traballo por provincias. Galicia. 2017

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Primeira	1	0	100,00	0,00	1	1	50,00	50,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	5	1	6	83,3	16,7
Segunda	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	8	0	8	100,0	0,0
Terceira	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	3	100,0	0,0
Cuarta	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	0,00	100,00	0	1	1	0,0	100,0
Quinta	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	7	0	7	100,0	0,0
Sexta	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	5	1	6	83,3	16,7
Sétima	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	4	0	4	100,0	0,0
Oitava	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	7	0	7	100,0	0,0
Novena	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
Décima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Undécima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	100,0
Duodécima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Maíor da duodécima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Total	11	1	91,7	8,3	7	1	87,5	12,5	5	0	100,0	0,0	17	1	94,4	5,6	40	3	43	93,0	7,0

Fonte: Elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.35.1

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a hora do día por provincias. Galicia. 2016

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
De 0 a 6 horas	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	5	1	6	83,3	16,7
6-8 horas	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	4	100,0	0,0
8-10 horas	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	6	0	6	100,0	0,0
10-12 horas	6	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	16	0	16	100,0	0,0
12-14 horas	3	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	7	0	7	100,0	0,0
14-16 horas	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	5	0	5	100,0	0,0
16-18 horas	3	1	75,00	25,00	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	9	1	10	90,0	10,0
18-20 horas	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,0	0,0
20-22 horas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
22-24 horas	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	2	100,0	0,0
Total	20	2	90,9	9,1	15	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	16	0	100,0	0,0	56	2	58	96,6	3,4

Fonte: Elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.35.2

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo a hora do día por provincias. Galicia. 2017

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
De 0 a 6 horas	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	6	0	6	100,0	0,0
6-8 horas	0	0	0,00	0,00	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	1	0,0	100,0
8-10 horas	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	9	0	9	100,0	0,0
10-12 horas	2	1	66,67	33,33	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	1	5	80,0	20,0
12-14 horas	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	4	0	4	100,0	0,0
14-16 horas	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	8	1	9	88,9	11,1
16-18 horas	3	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	8	0	8	100,0	0,0
18-20 horas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
20-22 horas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
22-24 horas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Total	11	1	91,7	8,3	7	1	87,5	12,5	5	0	100,0	0,0	17	1	94,4	5,6	40	3	43	93,0	7,0

Fonte: Elaboración propia co datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.36.1

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo o día da semana por provincias. Galicia. 2016

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Luns	6	1	85,71	14,29	6	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	14	1	15	93,3	6,7
Martes	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	7	0	7	100,0	0,0
Mércores	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	7	0	7	100,0	0,0
Xoves	6	1	85,71	14,29	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	9	1	10	90,0	10,0
Venres	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	7	0	100,00	0,00	13	0	13	100,0	0,0
Sábado	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,0	0,0
Domingo	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	4	100,0	0,0
Total	20	2	90,9	9,1	15	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	16	0	100,0	0,0	56	2	58	96,6	3,4

Fonte: Elaboración propia co datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.36.2

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo o día da semana por provincias. Galicia. 2017

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Luns	1	1	50,00	50,00	3	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	9	1	10	90,0	10,0
Martes	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	66,67	33,33	3	1	4	75,0	25,0
Mércores	2	0	100,00	0,00	2	1	66,67	33,33	1	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	10	1	11	90,9	9,1
Xoves	4	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	8	0	8	100,0	0,0
Venres	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	5	0	5	100,0	0,0
Sábado	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	4	0	4	100,0	0,0
Domingo	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
Total	11	1	91,7	8,3	7	1	87,5	12,5	5	0	100,0	0,0	17	1	94,4	0,0	40	3	43	93,0	7,0

Fonte: Elaboración propia co datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Xa dixemos máis arriba que, en 2016, ano en que as traballadoras e traballadores indefinidos eran o 73,8% da poboación asalariada, concentraron o 77,8% dos accidentes mortais, excluíndo os accidentes sufridos polas traballadoras e traballadores autónomos. Mentres que, nese mesmo ano, as traballadoras e traballadores temporais, o 27,0% da poboación asalariada, sufriron o 22,2% dos accidentes mortais.

En 2017, as traballadoras e traballadores temporais, o 73,0% da poboación asalariada, sufriron o 61,0% dos accidentes mortais. Polo tanto, nese mesmo ano, as traballadoras e traballadores temporais, o 27,0% da poboación asalariada, agruparon o 39,0% dos accidentes mortais.

Os cadros 10.37.1 e 10.37.2 permiten ir un paso máis adiante na descrición da realidade que comentamos, mediante a súa visualización en cada unha das provincias galegas en

cada un dos anos analizados.

Cadro 10.37.1

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo o tipo de contrato, por provincias. Galicia. 2016

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Indefinidos	13	1	92,86	7,14	11	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	34	1	35	97,1	2,9
Temporais	3	1	75,00	25,00	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	8	0	100,00	0,00	14	1	15	93,3	6,7
Autónomos*	4	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	8	0	8	100,0	0,0
Total	20	2	90,9	9,1	15	0	100,0	0,0	5	0	70,0	30,0	16	0	100,0	0,0	56	2	61	91,8	8,2

(*) Traballadores autónomos coas contingencias profesionais cubertas.

Fonte: Elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.37.2

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo o tipo de contrato, por provincias. Galicia. 2017

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Indefinidos	4	0	100,00	0,00	6	1	85,71	14,29	3	0	100,00	0,00	10	1	90,91	9,09	23	2	25	92,0	8,0
Temporais	6	1	85,71	14,29	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	6	0	100,00	0,00	15	1	16	93,8	6,3
Autónomos*	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	2	100,0	0,0
Total	11	1	91,7	8,3	7	1	100,0	0,0	5	0	70,0	30,0	17	1	100,0	0,0	40	3	61	65,6	34,4

(*) Traballadores autónomos coas contingencias profesionais cubertas.

Fonte: Elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.38.1

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a análise da causa por provincias. Galicia. 2016

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Accidentes de tráfico	1	0	100,0	0,0	3	0	100,0	0,0	2	0	100,0	0,0	2	0	100,0	0,0	8	0	8	100,0	0,0
Infartos e outras patoloxías non traumáticas	7	1	87,5	12,5	4	0	100,0	0,0	2	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	18	1	19	94,7	5,3
Outras causas	12	1	92,3	7,7	8	0	100,0	0,0	1	0	100,0	0,0	9	0	100,0	0,0	30	1	31	96,8	3,2
Total	20	2	90,9	9,1	15	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	16	0	100,0	0,0	56	2	61	91,8	3,3

Fonte: Elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.38.2

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a análise da causa por provincias. Galicia. 2017

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Accidentes de tráfico	2	0	100,0	0,0	1	0	100,0	0,0	1	0	100,0	0,0	3	0	100,0	0,0	7	0	7	100,0	0,0
Infartos e outras patoloxías non traumáticas	2	0	100,0	0,0	1	1	50,0	50,0	3	0	100,0	0,0	3	1	75,0	25,0	9	2	11	81,8	18,2
Outras causas	7	1	87,5	12,5	5	0	100,0	0,0	1	0	100,0	0,0	11	0	100,0	0,0	24	1	25	96,0	4,0
Total	11	1	91,7	8,3	7	1	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	17	1	94,4	5,6	40	3	61	65,6	4,9

Fonte: Elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Xa quedou claro máis arriba que, dende o punto de vista da idade, hai unha relación bastante acusada entre esta e a gravidade dos accidentes, na medida en que a maioría dos accidentes de traballo se concentran no intervalo entre 35 e 44 anos, mentres que o intervalo de 45 a 64 anos agrupa a maior porcentaxe de accidentes e de accidentes mortais.

Así, e segundo describen os cadros 10.39.1 e 10.39.2, é a partir dos 45 anos cando se sufriron máis os accidentes mortais, tanto en 2016 coma en 2017, destacando o rango de idade de entre 45 e 54 anos. Na Coruña, o 68,2% en 2016, e o 58,3% en 2017, das persoas falecidas por accidente de traballo tiñan 45 ou máis anos; en Lugo, o 66,7%

en 2016 e o 62,5% en 2017; en Ourense, o 40,0% en 2016 e o 60% en 2017; e en Pontevedra, o 68,8% en 2016 e o 83,3% en 2017.

Cadro 10.39.1

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo idade por provincias. Galicia. 2016

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Menor de 16 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
De 16 a 19 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
De 20 a 24 anos	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
De 25 a 34 anos	2	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	9	0	9	100,0	0,0
De 35 a 44 anos	3	1	75,00	25,00	2	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	9	1	10	90,0	10,0
De 45 a 54 anos	11	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	6	0	100,00	0,00	23	0	23	100,0	0,0
De 55 a 65 anos	3	1	75,00	25,00	5	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	14	1	15	93,3	6,7
Maior de 65 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Total	20	2	90,9	9,1	15	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	16	0	100,0	0,0	56	2	58	96,6	3,4

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.39.2

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo idade por provincias. Galicia. 2017

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Menor de 16 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
De 16 a 19 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
De 20 a 24 anos	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
De 25 a 34 anos	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	4	100,0	0,0
De 35 a 44 anos	4	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	8	0	8	100,0	0,0
De 45 a 54 anos	6	1	85,71	14,29	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	6	0	100,00	0,00	14	1	15	93,3	6,7
De 55 a 65 anos	0	0	0,00	0,00	3	1	75,00	25,00	2	0	100,00	0,00	8	1	88,89	11,11	13	2	15	86,7	13,3
Maior de 65 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Total	11	1	91,7	8,3	7	1	87,5	12,5	5	0	100,0	0,0	17	1	94,4	5,6	40	3	43	93,0	7,0

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Polo que atinxe á antigüidade na empresa das persoas que sufriron accidentes mortais en 2016 e 2017, identifícase como máis problemática a franxa das que teñen un ano ou máis tempo de antigüidade, o que non deixa de resultar paradoxal e implicaría unha necesaria análise, que excede dos cometidos deste informe, acerca do papel que poda desenvolver a confianza como factor coadjuvante dos accidentes de traballo de maior gravidade.

Deste xeito, e segundo reflicten os cadros 10.3401 e 10.40.2, na provincia da Coruña, o 72,7% en 2016, e o 50,0% en 2017, das persoas falecidas por accidente de traballo tiñan polo menos un ano de antigüidade na empresa; en Lugo, o 73,33% en 2016 e o 87,5% en 2017; en Ourense, o 80,0% en 2016 e o 60% en 2017; e en Pontevedra, o 50,0% en 2016 e o 55,6% en 2017.

Cadro 10.40.1

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo antigüidade na empresa por provincias. Galicia. 2016

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais		
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	
Menos de 3 meses	4	1	80,00	20,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	10	1	11
De 3 meses a 6 meses	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	4	0	4
De 6 meses a 1 ano	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	4	0	4
De 1 ano a 3 anos	3	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	9	0	9
Máis de 3 anos	12	1	92,31	7,69	8	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	7	0	100,00	0,00	29	1	30
Total	20	2	90,9	9,1	15	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	16	0	100,0	0,0	56	2	58

Fonte: Elaboración propia co datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.40.2

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo antigüidade na empresa por provincias. Galicia. 2017

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais		
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	
Menos de 3 meses	3	1	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	8	1	9
De 3 meses a 6 meses	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	4
De 6 meses a 1 ano	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	4	0	4
De 1 ano a 3 anos	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	1	50,00	50,00	4	1	5
Máis de 3 anos	4	0	100,00	0,00	5	1	83,33	16,67	3	0	100,00	0,00	8	0	100,00	0,00	20	1	21
Total	11	1	91,7	8,3	7	1	87,5	12,5	5	0	100,0	0,0	17	1	94,4	5,6	40	3	43

Fonte: Elaboración propia co datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

En congruencia co que se ven de dicir, houbo tamén en 2016 e 2017 unha relación directamente proporcional entre a antigüidade da persoa traballadora no posto de traballo e os accidentes de traballo mortais producidos, de xeito que estes tenderon a concentrarse nas franxas de persoas cun ano ou máis de antigüidade no posto de traballo, segundo reflicten os cadros 10.41.2 e 10.41.2.

Cadro 10.41.1

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo antigüidade no posto de traballo por provincias. Galicia. 2016

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais		
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	
Menos de 3 meses	4	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	10	0	10
De 3 meses a 6 meses	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	4	0	4
De 6 meses a 1 ano	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	4	1	5
De 1 ano a 3 anos	3	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	8	0	8
Máis de 3 anos	12	1	92,31	7,69	9	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	7	0	100,00	0,00	30	1	31
Total	20	2	90,9	9,1	15	0	100,0	0,0	5	0	100,0	0,0	16	0	100,0	0,0	56	2	58

Fonte: Elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.41.2

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo antigüidade no posto de traballo por provincias. Galicia. 2017

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais		
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	
Menos de 3 meses	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	8	0	8
De 3 meses a 6 meses	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	4
De 6 meses a 1 ano	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	3	0	3
De 1 ano a 3 anos	2	1	66,67	33,33	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	1	50,00	50,00	4	2	6
Máis de 3 anos	5	0	100,00	0,00	5	1	83,33	16,67	3	0	100,00	0,00	8	0	100,00	0,00	21	1	22
Total	11	1	91,7	8,3	7	1	87,5	12,5	5	0	100,0	0,0	17	1	94,4	5,6	40	3	43

Fonte: Elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

En atención á ocupación das persoas traballadoras (cadros 10.42.1 e 10.42.2), en 2016 ocupou o primeiro posto en canto a accidentes de traballo mortais a dos operadores e operadoras de instalacións e maquinaria e montadores e montadoras, co 41,1% do total

en Galicia. En 2017, foi a ocupación dos artesáns e artesás e a de persoas traballadoras cualificadas das industrias manufactureiras e construción, co 32,6% do total.

Cadro 10.42.1

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo ocupación*. Por provincias. Galicia. 2016

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	N	%	Homes	Mulleres	N	%	Homes	Mulleres	N	%	Homes	Mulleres	N	%	Homes	Mulleres	Total	N	%
Ocupacións elementais	2	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	8	0	8	100,00	0,00
Operadores/as de instalacións e maquinaria, e montadores/as	7	0	100,00	0,00	7	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	6	0	100,00	0,00	23	0	23	100,00	0,00
Artesáns e artesáns e traballadores/as cualificados/as das industrias manufactureiras e a construción (agás operadores/as de instalacións)	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	5	0	5	100,00	0,00
Traballadores/as cualificados/as no sector agrícola, gandeiro, forestal e pesqueiro	7	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	0	100,00	0,00	15	0	15	100,00	0,00
Traballadores/as de servizos de restauración, persoais, protección e vendedores/as	0	1	0,00	100,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
Contables, persoal administrativo e outro persoal de oficina	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
Técnicos/as; profesionais de apoio	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Técnicos/as e profesionais científicos/as e intelectuais	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Directores/as exxerentes	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Ocupacións militares	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	20	2	90,91	9,09	15	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	16	0	100,00	0,00	56	2	58	96,55	3,45

*Código e da clasificación nacional de ocupacións (CNO) 2011

Fonte: elaboración propia coa datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.42.2

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo ocupación*. Por provincias. Galicia. 2017

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	N	%	Homes	Mulleres	N	%	Homes	Mulleres	N	%	Homes	Mulleres	N	%	Homes	Mulleres	Total	N	%
Ocupacións elementais	1	1	50,00	50,00	0	1	0,00	100,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	4	2	6	66,67	33,33
Operadores/as de instalacións e maquinaria, e montadores/as	3	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	10	0	10	100,00	0,00
Artesáns e artesáns e traballadores/as cualificados/as das industrias manufactureiras e a construción (agás operadores/as de instalacións)	3	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	14	0	14	100,00	0,00
Traballadores/as cualificados/as no sector agrícola, gandeiro, forestal e pesqueiro	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	0	100,00	0,00	10	0	10	100,00	0,00
Traballadores/as de servizos de restauración, persoais, protección e vendedores/as	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Contables, persoal administrativo e outro persoal de oficina	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	0,00	100,00	0	1	1	0,00	100,00
Técnicos/as; profesionais de apoio	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Técnicos/as e profesionais científicos/as e intelectuais	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Directores/as exxerentes	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Ocupacións militares	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	11	1	91,67	8,33	7	1	87,50	12,50	5	0	100,00	0,00	17	1	94,44	5,56	40	3	43	93,02	6,98

*Código e da clasificación nacional de ocupacións (CNO) 2011

Fonte: elaboración propia coa datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Segundo reflicten os cadros 10.43.1 e 10.43.2, as actividades económicas que concentraron máis accidentes de traballo mortais foron, en 2016, o transporte terrestre e por tubaxe, co 25,9%, e a pesca, co 20,7% (que en Pontevedra supuxo o 37,6%); e, en 2017, as de construción especializada, co 16,3%, e de novo a pesca, co 14,0%.

Cadro 10.43.1

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo actividades económicas*. Por provincias. Galicia, 2016

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	1	0	1	0	0	0	0	0	2	0	2
2 Silvicultura e explotacións forestais	1	0	1	0	1	0	0	0	3	0	3
3 Pesca e acuicultura	5	0	1	0	0	0	6	0	12	0	12
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru, petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Extracción minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Outras industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	0	0	3	0	0	0	1	0	4	0	4
11 Fabricación de bebidas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13 Industria téxtil	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14 Confección de roupa de vestir	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15 Industria do coiro e do calzado	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles), cestería e espartaria	1	0	1	0	0	0	1	0	3	0	3
17 Industria do papel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19 Coquerías e refinação de petróleo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Industria química	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22 Fabricación de produtos de caucho e plástico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
24 Metalurxia, fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónico e ópticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30 Fabricación doutro material de transporte	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
31 Fabricación de mobles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32 Outras industrias manufactureiras	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35 Fomento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36 Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37 Recolla e tratamento de augas residuais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41 Construción de edificios	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
42 Enxeñaría civil	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
43 Actividades de construción especializada	3	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
45 Venda, reparación de vehículos de motor e motocicletas	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	2
46 Comercio por xunto e intermediario do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	1	0	1	0	0	0	1	0	3	0	3
47 Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49 Transporte terrestre e por tubaxe	5	0	4	0	3	0	3	0	15	0	15
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
51 Transporte aéreo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
53 Actividades postais e de correos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
55 Servizos de aloxamento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
56 Servizos de comidas e bebidas	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
58 Edición	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61 Telecomunicacións	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63 Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
68 Actividades inmobiliarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
70 Actividades das sedes centrais, actividades consultoría de xestión empresarial	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
72 Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73 Publicidade e estudos de mercado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
75 Actividades veterinarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
77 Actividades de aluguer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
78 Actividades relacionadas co emprego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
79 Actividades de axencias de viaxes, operacións turísticas, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80 Actividades de seguridade e investigación	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
81 Servizos a edificios e actividades de xardinería	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obigatoria	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1
85 Educación	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
86 Actividades sanitarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
87 Asistencia en establecementos residenciais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
88 Actividades de servizo social sen aloxamento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
90 Actividades de creación artísticas e espectáculos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
92 Actividades de xogos de azar e apostas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
94 Actividades asociativas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
96 Outros servizos persoais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
99 Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	20	2	15	0	5	0	16	0	56	2	58

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ESSGA.

Cadro 10.43.2

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo actividades económicas*. Por provincias. Galicia, 2017

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	1	0	0	0	0	0	1	0	2	0	2
2 Silvicultura e explotacións forestais	1	0	1	0	0	0	0	0	2	0	2
3 Pesca e acuicultura	1	0	1	0	0	0	4	0	6	0	6
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru, petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Extracción mineral metalúxicas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Outras industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11 Fabricación de bebidas	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
13 Industria téxtil	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14 Confección de roupa de vestir	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15 Industria do coiro e do calzado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17 Industria do papel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19 Coquerías e refinación de petróleo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Industria química	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23 Fabricación doutros produtos minerais non metalúxicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25 Fabricación de produtos metalúxicos, agás maquinaria e equipamento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.o.n.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1
30 Fabricación doutro material de transporte	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31 Fabricación de mobles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32 Outras industrias manufactureras	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34 Fomacemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36 Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37 Recolla e tratamento de augas residuais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	2
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41 Construción de edificios	1	0	1	0	0	2	0	4	0	4	4
42 Enxeñaría civil	0	0	0	0	0	2	0	2	0	2	2
43 Actividades de construción especializada	3	0	1	0	2	1	0	7	0	7	7
45 Venda-reparación de vehículos de motor e motocicletas	0	0	1	0	1	0	1	0	3	0	3
46 Comercio por xunto e intermedarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	0	0	1	0	0	1	0	2	0	2	2
47 Comercio polo múdo agás vehículos de motor e motocicletas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49 Transporte terrestre e por tubaxe	1	0	1	0	1	2	0	5	0	5	5
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51 Transporte aéreo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
53 Actividades postais e de correos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
55 Servizos de aloxamento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
56 Servizos de comidas e bebidas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
58 Edición	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61 Telecomunicacións	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63 Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás segundade Social e hincapiada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
68 Actividades inmobiliarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
70 Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
72 Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73 Publicidade e estudos de mercado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
75 Actividades veterinarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
77 Actividades de aluguer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
78 Actividades relacionadas co emprego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80 Actividades de seguridade e investigación	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
81 Servizos a edificios e actividades de xardinería	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	1	0	0	0	0	0	1	0	2	0	2
85 Educación	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1
86 Actividades sanitarias	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1
87 Asistencia en establecementos residenciais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
90 Actividades de creación artísticas e espectáculos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
92 Actividades de xogos de azar e apostas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
94 Actividades asociativas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
96 Outros servizos persoais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
99 Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	11	1	7	1	5	0	17	1	40	3	43

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria, ESSGA.

10.7. Evolución da sinistralidade laboral

De acordo co que reflicte o cadro 10.44, o total de accidentes con baixa en xornada de traballo en Galicia experimentou en 2017, respecto de 2016, un incremento do 9,0%, sendo o maior dos incrementos o experimentado na provincia de Pontevedra, co 17,3%, e o menor na da Coruña, co 4,3%. Este incremento global explícase polo incremento dos accidentes leves, que foi do 9,6%, na medida en que o resto da tipoloxía dos accidentes experimentou unha baixada, que foi do -14,4%, no caso dos accidentes de traballo graves (na Coruña e Pontevedra as baixadas foron do -23,4% e do -17,2%, respectivamente), e aínda maior nos accidentes de traballo mortais, o -25,9% (do -46,7% en Lugo e do -45,5% na Coruña)

Cadro 10.44

Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por provincias. Galicia. 2016-2017

	Leves			Graves			Mortais			Totais		
	2016	2017	% Var.	2016	2017	% Var.	2016	2017	% Var.	2016	2017	% Var.
A Coruña	11.333	11.883	4,9	192	147	-23,4	22	12	-45,5	11.547	12.042	4,3
Lugo	2.659	2.781	4,6	62	75	21,0	15	8	-46,7	2.736	2.864	4,7
Ourense	2.633	2.849	8,2	52	46	-11,5	5	5	0,0	2.690	2.900	7,8
Pontevedra	8.231	9.728	18,2	215	178	-17,2	16	18	12,5	8.462	9.924	17,3
Total	24.856	27.241	9,6	521	446	-14,4	58	43	-25,9	25.435	27.730	9,0

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Polo que a sectores económicos se refire (cadro 10.45), e sempre partindo dos datos de 2017 en relación cos de 2016, o maior incremento produciuse na construción, co 15,2%, que foi do 15% no caso dos accidentes de traballo leves e do 160% no dos mortais, descendendo neste sector os accidentes graves nun -18,0%. Os maiores descensos da sinistralidade producíronse nos accidentes de traballo mortais da industria (-63,3%) e da pesca (-50%).

Cadro 10.45

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Por sectores económicos. Galicia. 2016/2017

	Leves			Graves			Mortais			Totais		
	2016	2017	% Var.	2016	2017	% Var.	2016	2017	% Var.	2016	2017	% Var.
Agricultura	1.166	1.263	8,3	56	61	8,9	5	4	-20,0	1.227	1.328	8,2
Mar	1.012	969	-4,2	61	48	-21,3	12	6	-50,0	1.085	1.023	-5,7
Industria	7.275	8.177	12,4	114	99	-13,2	11	4	-63,6	7.400	8.280	11,9
Construción	2.856	3.312	16,0	89	73	-18,0	5	13	160,0	2.950	3.398	15,2
Servizos	12.547	13.520	7,8	201	165	-17,9	25	16	-36,0	12.773	13.701	7,3
Total	24.856	27.241	9,6	521	446	-14,4	58	43	-25,9	25.435	27.730	9,0

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

En atención á clasificación por actividades económicas (cadro 10.46), o comercio polo miúdo e a industria de alimentación alternaron en 2016 e 2017 o primeiro e segundo postos en canto á maior sinistralidade.

Cadro 10.46

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Por actividades económicas con maior sinistralidade. Galicia. 2016-2017

Nº de orde	2016	Nº acc.	Nº de orde	2017	Nº acc.
	Actividade			Actividade	
1	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	1.885	1	Industria da alimentación	2.024
2	Industria da alimentación	1.759	2	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	1.991
3	Actividades de construción especializada	1.662	3	Actividades de construción especializada	1.921
4	Administración Pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria	1.420	4	Comercio por xunto e intermediarios, agás vehículos motor	1.443
5	Comercio por xunto e intermediarios, agás vehículos motor	1.312	5	Administración Pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria	1.422
6	Servizos de comidas e bebidas	1.298	6	Servizos de comidas e bebidas	1.414
7	Fabricación produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	1.131	7	Fabricación produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	1.251
8	Pesca e acuicultura	1.085	8	Construción de edificios	1.144
9	Actividades sanitarias	1.058	9	Actividades sanitarias	1.057
10	Construción de edificios	1.034	10	Pesca e acuicultura	1.023

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

O cadro 10.47 permite constatar como a evolución da sinistralidade laboral, en termos de número de accidentes de traballo, sen ter en conta a poboación exposta (factor que será tomado en consideración máis adiante ao analizar os índices de incidencia) vai acompasando, en termos xerais e como resulta lóxico, o ciclo económico.

Cadro 10.47

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Galicia. 2005-2017

Anos	Leves	Var. %	Graves	Var. %	Mortais	Var. %	Total	Var. %	Var. Anos
2005	46.900	-	1.001	-	101	-	48.002	-	2004-2005
2006	47.540	1,4	949	-5,19	78	-22,8	48.567	1,2	2005-2006
2007	50.934	7,1	834	-12,12	75	-3,9	51.843	6,8	2006-2007
2008	49.594	-2,6	698	-16,31	71	-5,3	50.363	-2,9	2007-2008
2009	38.877	-21,6	548	-21,49	74	4,2	39.499	-21,6	2008-2009
2010	36.234	-6,8	614	12,04	64	-13,5	36.912	-6,6	2009-2010
2011	30.616	-15,5	473	-22,96	52	-18,8	31.141	-15,6	2010-2011
2012	23.130	-24,5	482	1,90	45	-13,5	23.657	-24,0	2011-2012
2013	21.901	-5,3	418	-13,28	47	4,4	22.366	-5,5	2012-2013
2014	22.732	3,8	430	2,87	59	25,5	23.221	3,8	2013-2014
2015	24.914	9,6	374	-13,02	61	3,4	25.349	9,2	2014-2015
2016	24.856	-16,9	521	39,31	58	-4,9	25.435	0,3	2015-2016
2017	27.241	9,6	446	-14,39	43	-25,9	27.730	9,0	2016-2017

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

10.8. Accidentes de traballo con baixa, segundo a gravidade, por comunidades autónomas

Nos seguintes cadros as cifras son as reflectidas nas estatísticas do Ministerio de Emprego e Seguridade Social que, en ocasións, presentan algunhas disparidades coas proporcionadas pola autoridade laboral autonómica.

Analizando as cifras de accidentes ocorridos en xornada de traballo con baixa en todas as comunidades autónomas (cadro 10.48), Galicia, en 2016, ocupou o sexto lugar en número total de accidentes e en accidentes leves, precedida por Andalucía, Cataluña, Comunidade Valenciana, Madrid e País Vasco; e o terceiro lugar no que atinxe aos accidentes de maior gravidade, precedida neste caso tan só por Andalucía

e Cataluña. En 2017, Galicia empeorou estas cifras relativas ao ocupar o quinto lugar no número total de accidentes e no de accidentes leves, precedida por Andalucía, Cataluña, Comunidade Valenciana e Madrid; o terceiro, nos accidentes graves, precedida por Andalucía e Cataluña; e o cuarto nos accidentes mortais, precedida aquí por Andalucía, Cataluña e Comunidade Valenciana.

Cadro 10.48.1

Accidentes de traballo en xornada de traballo con baixa, segundo a gravidade, por comunidade autónoma. España. 2016

	En xornada			
	Total	Leves	Graves	Mortais
	489.065	484.912	3.657	496
Total				
Andalucía	81.413	80.516	816	81
Aragón	13.707	13.612	77	18
Asturias	10.332	10.259	66	7
Baleares	18.480	18.383	92	5
Canarias	23.304	23.158	133	13
Cantabria	5.133	5.074	54	5
Castela-A Mancha	21.891	21.709	154	28
Castela e León	22.930	22.739	161	30
Cataluña	89.009	88.407	532	70
C. Valenciana	42.333	41.986	304	43
Extremadura	9.766	9.597	158	11
Galicia	25.821	25.233	528	60
Madrid	71.166	70.844	265	57
Murcia	15.296	15.205	70	21
Navarra	7.643	7.579	57	7
País Vasco	26.105	25.941	132	32
A Ríoxa	3.521	3.480	33	8
Ceuta	613	604	9	0
Melilla	602	586	16	0

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Cadro 10.48.2

Accidentes de traballo en xornada de traballo con baixa, segundo a gravidade, por comunidade autónoma. España. 2017

	En xornada			
	Total	Leves	Graves	Mortais
Total	515.082	510.682	3.904	496
Andalucía	86.839	85.771	971	97
Aragón	14.725	14.594	106	25
Asturias	10.142	10.031	101	10
Baleares	20.179	20.073	95	11
Canarias	24.119	23.945	158	16
Cantabria	5.278	5.223	43	12
C. astela-A Mancha	22.697	22.506	163	28
Castela e León	23.930	23.718	178	34
Cataluña	91.252	90.658	538	56
C. Valenciana	45.978	45.593	330	55
Estremadura	10.487	10.309	168	10
Galicia	29.120	28.618	457	45
Madrid	73.145	72.825	283	37
Murcia	16.544	16.430	90	24
Navarra	8.123	8.064	53	6
País Vasco	27.606	27.444	139	23
A Ríoxa	3.739	3.711	21	7
Ceuta	606	602	4	0
Melilla	573	567	6	0

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

10.9. Índices de incidencia

O índice de incidencia reflicte a relación entre o número de accidentes e as persoas traballadoras expostas. Para isto, os datos que se empregaron son os de accidentes con baixa no centro de traballo e a poboación exposta á continxencia de accidentes laborais, con cifras procedentes das estatísticas do Ministerio de Empleo e Seguridade Social. Isto aporta unha visión máis axustada da sinistralidade e a súa relación coas persoas expostas, xa que o exame das cifras absolutas, por si só, non reflicte unha visión proporcional de número de persoas traballadoras/accidentes.

De acordo con estes datos (cadro 10.49) constatamos que Galicia, no total de accidentes, ocupou catro anos (2007, 2008, 2011 e 2012) a sétima posición dos índices de incidencia; tres anos (2013, 2014 e 2015) a décimo primeira; dous anos (2010 e 2017) a sexta; 1 ano (2009) a quinta, no que é a peor posición relativa en todo este período; e outro ano (2016) a décimo cuarta, que foi a mellor posición relativa no período exposto. En definitiva, a nosa comunidade autónoma encadeou catro anos seguidos (entre 2013 e 2016) en que o seu índice de incidencia tivo un mellor comportamento en relación cos das demais comunidades autónomas, se ben 2017 volveu ser un mal ano neste parámetro que analizamos.

Cadro 10.49

Evolución dos índices de incidencia dos accidentes de traballo con baixa, en xornada de traballo. Por comunidades autónomas. 2007-2017

	Accidentes por cen mil traballadores										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Total	5914,3	5210,8	4263,4	4000,1	3633,8	2948,9	3009,2	3111,3	3252,0	3364,0	3408,8
Andalucía	6877,7	5834,5	4662,1	4261,3	3923,6	3174,7	3359,3	3466,6	3654,9	3778,8	3846,6
Aragón	5251,3	4766,0	3516,4	3442,0	3172,0	2631,2	2694,7	2740,2	3001,6	3150,6	3247,1
Asturias	6322,4	5968,3	5170,6	4892,0	4402,7	3515,7	3522,2	3669,0	3729,8	3554,8	3413,7
Baleares	7688,1	6626,0	5281,9	5018,8	4714,7	3885,1	4070,1	4357,4	4571,1	4884,0	5025,0
Canarias	6469,2	5658,5	4693,1	4385,3	4145,5	3364,1	3415,5	3587,0	3608,7	3675,7	3618,2
Cantabria	5392,2	4981,3	3829,3	3479,2	3227,5	2592,7	2658,1	2847,3	2980,6	3017,9	3019,6
Castela-A Mancha	7574,8	6487,3	5070,0	4673,1	4199,8	3457,8	3524,8	3696,3	3896,4	4149,1	4153,8
Castela e León	5683,3	5273,6	4291,8	3976,2	3459,1	2786,8	2783,2	2936,0	3085,6	3246,1	3306,0
Cataluña	5692,8	4954,2	4215,0	4014,0	3587,3	2909,6	2992,3	3117,3	3192,5	3339,1	3283,7
C. Valenciana	5595,9	4730,6	3722,2	3499,7	3181,8	2621,7	2722,9	2728,5	2907,0	2999,4	3111,0
Estremadura	5681,7	5326,7	4445,7	3979,9	3529,3	2988,7	3084,5	3393,7	3577,5	3582,8	3733,3
Galicia	5810,9	5621,0	4720,8	4376,0	3824,9	3005,1	2956,9	3095,2	3269,4	3295,6	3627,1
Madrid	5069,1	4447,0	3681,0	3513,8	3234,7	2604,9	2575,3	2602,7	2688,1	2778,2	2757,5
Murcia	5748,5	4838,2	4080,2	3756,8	3519,2	2843,2	2973,0	3111,0	3413,8	3475,3	3586,3
Navarra	5618,8	5122,6	4171,0	3878,3	3641,1	2813,4	2876,9	3072,6	3185,3	3437,1	3541,3
País Vasco	5660,0	5455,7	4448,2	4289,2	3880,0	3292,1	3243,5	3244,4	3409,1	3482,7	3596,0
A Ríoxa	5834,5	5201,8	4389,7	4023,2	3743,9	2944,0	2968,0	3049,7	3404,7	3552,8	3668,9
Ceuta	5468,8	5656,5	5154,1	4876,6	3458,2	2921,4	2935,9	3517,2	3988,8	3450,0	3347,8
Melilla	4818,8	4539,6	4205,0	3784,9	3686,8	2879,3	2919,9	2921,8	2809,2	3392,0	3242,2

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Nos cadros 10.50.1 e 10.50.2 reflíctense os índices de incidencia segundo o sector produtivo, por comunidades autónomas, podendo constatare que Galicia, tanto en 2016 como en 2017, ten índices de incidencia menores que os do conxunto estatal no sector agrario, construción e servizos, sendo superiores, non obstante, na industria. Unha descrición máis polo miúdo permítenos observar que no sector agrario, tanto en 2016 como en 2017, Galicia ocupa a décimo quinta posición no índice de incidencia; no sector industrial, Galicia empeora a súa posición relativa, pasando do quinto posto de 2016 ao segundo (tan só por detrás de Baleares) en 2017; na construción tamén empeora esa posición relativa, pasando do décimo sexto lugar, en 2016, ao décimo, en 2017; o mesmo que ocorreu nos servizos, en que Galicia pasou de ocupar o décimo sétimo lugar, en 2016, ao noveno, en 2017.

Cadro 10.50.1

Índice de incidencia dos accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Distribución por sectores produtivos e comunidades autónomas. España. 2016

	Índices de incidencia ⁽¹⁾				
	Total	Agrario	Industria	Construción	Servizos
Total	3.364,0	5.143,4	5.290,8	7.217,2	2.677,9
Andalucía	3.778,8	4.741,4	5.887,4	8.380,7	3.067,8
Aragón	3.150,6	4.691,3	4.709,5	6.219,9	2.406,2
Asturias	3.554,8	5.110,2	6.988,5	6.432,1	2.535,7
Baleares	4.884,0	5.233,1	6.877,5	10.199,5	4.213,6
Canarias	3.675,7	6.324,1	5.390,7	7.851,3	3.243,5
Cantabria	3.017,9	6.277,7	4.179,5	6.126,2	2.403,6
Castela-A Mancha	4.149,1	4.899,3	5.790,3	7.996,9	3.299,1
Castela e León	3.246,1	4.515,3	5.208,4	7.169,2	2.393,3
Cataluña	3.339,1	4.990,3	5.268,8	7.243,0	2.692,3
C. Valenciana	2.999,4	6.373,5	3.721,5	5.911,4	2.457,2
Estremadura	3.582,8	6.399,8	5.824,5	6.821,9	2.575,2
Galicia	3.295,6	4.658,4	6.070,5	6.166,4	2.308,3
Madrid	2.778,2	5.841,0	4.705,4	6.579,7	2.399,3
Murcia	3.475,3	5.370,8	5.162,3	6.439,3	2.428,6
Navarra	3.437,1	4.749,0	5.326,9	7.479,7	2.307,3
País Vasco	3.482,7	6.931,0	6.576,1	7.532,8	2.329,2
A Ríoxa	3.552,8	4.124,5	5.232,7	7.391,8	2.602,8
Ceuta e Melilla	3.421,0	9.043,2	7.268,6	6.385,2	3.029,7

Base do índice: o promedio da poboación afiliada á Seguridade Social coa continxencia por AT cuberta.

(1) Índice de incidencia = (Nº de accidentes de traballo/poboación afiliada) x 100.000

Cadro 10.50.2

Índice de incidencia dos accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por sectores produtivos e comunidades autónomas. España. 2017

	Índices de incidencia ⁽¹⁾				
	Total	Agrario	Industria	Construción	Servizos
Total	3.408,8	5.381,5	5.397,9	7.645,6	2.667,0
Andalucía	3.846,6	5.150,9	5.892,4	8.722,4	3.056,1
Aragón	3.247,1	5.135,7	4.911,4	6.693,6	2.410,9
Asturias	3.413,7	5.282,7	6.539,6	6.023,7	2.489,5
Baleares	5.025,0	6.168,5	7.566,9	10.882,9	4.211,6
Canarias	3.618,2	6.328,7	4.928,0	7.880,9	3.185,7
Cantabria	3.019,6	4.996,2	4.610,7	6.359,0	2.339,6
Castela-A Mancha	4.153,8	4.986,2	5.908,8	8.553,8	3.190,9
Castela e León	3.306,0	4.614,4	5.499,7	7.303,1	2.385,7
Cataluña	3.283,7	4.762,0	5.137,4	7.432,4	2.636,6
C. Valenciana	3.111,0	6.794,9	3.928,0	6.684,9	2.483,2
Estremadura	3.733,3	6.545,7	6.408,1	7.199,4	2.638,0
Galicia	3.627,1	4.910,4	6.804,5	7.274,7	2.496,4
Madrid	2.757,5	5.909,9	4.633,4	7.007,3	2.349,8
Murcia	3.586,3	5.493,2	5.308,5	6.912,3	2.475,0
Navarra	3.541,3	5.369,0	5.701,2	7.003,7	2.299,2
País Vasco	3.596,0	6.757,8	6.772,3	7.966,0	2.409,2
A Ríoxa	3.668,9	4.163,0	5.530,9	8.648,7	2.580,6
Ceuta e Melilla	3.295,7	6.334,8	6.029,5	7.446,9	2.897,0

Base do índice: o promedio da poboación afiliada á Seguridade Social coa continxencia por AT cuberta.

(1) Índice de incidencia = (Nº de accidentes de traballo/poboación afiliada) x 100.000

Nos cadros seguintes, faise unha desagregación dos índices de incidencia por sectores produtivos en Galicia (cadros 10.51.1 a 10.55.2).

Cadro 10.51.1

Índice de incidencia por sectores e gravidade dos accidentes. Galicia. 2016

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia	variación 2016-2015
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Total
Agricultura	16.999	15.405	32.404	5.447,4	1.557,9	3.598,3	241,2	97,4	172,8	29,4	0,0	15,4	5.718,0	1.655,0	3.786,6	-3,33 %
Pesca	14.261	4.363	18.624	6.317,9	2.544,1	5.433,9	385,7	137,5	327,5	84,2	0,0	64,4	6.787,7	2.681,6	5.825,8	9,16 %
Industria	87.227	36.503	123.730	6.689,4	3.944,9	5.879,7	118,1	30,1	92,1	11,5	2,7	8,9	6.819,0	3.977,8	5.980,8	-0,37 %
Construción	44.588	4.501	49.089	6.335,8	688,7	5.818,0	199,6	0,0	181,3	11,2	0,0	10,2	6.546,6	688,7	6.009,5	-4,13 %
Servizos	229.551	331.184	560.735	2.947,1	1.745,9	2.237,6	60,1	19,0	35,9	10,5	0,3	4,5	3.017,6	1.765,2	2.277,9	-0,40 %
Total	392.626	391.956	784.582	4.394,0	1.940,0	3.168,1	108,5	24,2	66,4	14,3	0,5	7,4	4.516,8	1.964,8	3.241,9	-0,91 %

Índice de incidencia por 100.000 traballadores e traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fontes: Consellería de Economía, Emprego e Industria e Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Cadro 10.51.2

Índice de incidencia por sectores e gravidade dos accidentes. Galicia. 2017

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia	variación 2017-2016
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Total
Agricultura	17.158	14.481	31.639	5.834,0	1.809,3	3.991,9	244,8	131,2	192,8	23,3	0,0	12,6	6.102,1	1.940,5	4.197,4	10,85 %
Pesca	14.326	4.393	18.719	5.982,1	2.549,5	5.176,6	300,2	113,8	256,4	41,9	0,0	32,1	6.324,2	2.663,3	5.465,0	-6,19 %
Industria	90.339	36.944	127.283	7.278,6	4.339,0	6.425,3	103,0	16,2	77,8	2,2	5,4	3,1	7.383,8	4.360,7	6.506,2	8,79 %
Construción	45.352	4.558	49.910	7.263,2	394,9	6.635,9	158,8	21,9	146,3	28,7	0,0	26,0	7.450,6	416,8	6.808,3	13,29 %
Servizos	236.441	340.895	577.336	3.134,0	1.792,3	2.341,8	49,5	14,1	28,6	6,3	0,3	2,8	3.189,8	1.806,7	2.373,1	4,18 %
Total	403.596	401.271	804.867	4.741,4	2.019,8	3.384,5	90,9	19,7	55,4	9,9	0,7	5,3	4.842,2	2.040,3	3.445,3	6,28 %

Índice de incidencia por 100.000 traballadores e traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fontes: Consellería de Economía, Emprego e Industria e Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Cadro 10.52.1
Índice de incidencia por sectores. A Coruña. 2016

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	5.831	5.883	11.714	5.848,1	1.512,8	3.670,8	325,8	85,0	204,9	34,3	0,0	17,1	6.208,2	1.597,8	3.892,8
Pesca	4.336	1027	5.363	10.638,3	4.479,1	9.413,1	604,4	0,0	484,2	120,9	0,0	96,8	11.363,6	4.479,1	9.994,2
Industria	33.119	15.739	48.858	7.125,8	3.647,0	6.005,2	87,6	12,7	63,4	9,1	6,4	8,2	7.222,4	3.666,1	6.076,8
Construción	20.961	2.137	23.148	6.922,4	777,3	6.341,8	167,0	0,0	151,2	14,3	0,0	13,0	7.103,7	777,3	6.506,0
Servizos	104.690	146.891	251.581	3.142,6	1.855,1	2.390,9	53,5	14,3	30,6	6,7	0,7	3,2	3.202,8	1.870,1	2.424,7
Total	168.737	171.727	340.464	4.671,2	2.009,6	3.328,7	97,2	16,3	56,4	11,9	1,2	6,5	4.780,2	2.027,1	3.391,5

Índice de incidencia por 100.000 traballadores e traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fontes: Consellería de Economía, Emprego e Industria e Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Cadro 10.52.2
Índice de incidencia por sectores. A Coruña. 2017

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	5.833	5.466	11.299	5.846,0	1.555,1	3.770,2	205,7	91,5	150,5	34,3	0,0	17,7	6.086,1	1.646,5	3.938,4
Pesca	4.363	1028	5.391	9.512,4	3.988,3	8.418,4	432,4	97,3	366,0	24,0	0,0	19,3	9.968,8	4.085,6	8.803,7
Industria	34.505	15.696	50.201	7.341,0	3.733,4	6.213,0	107,2	6,4	75,7	2,9	6,4	4,0	7.451,1	3.746,2	6.292,7
Construción	21.595	2.240	23.835	7.640,7	223,2	6.943,6	88,0	44,6	83,9	18,5	0,0	16,8	7.747,2	267,9	7.044,3
Servizos	107.733	151.070	258.803	3.237,6	1.825,6	2.413,4	32,5	11,9	20,5	2,8	0,0	1,2	3.272,9	1.837,6	2.435,1
Total	173.829	175.500	349.329	4.836,9	1.980,1	3.401,7	69,6	14,8	42,1	6,3	0,6	3,4	4.912,9	1.995,4	3.447,2

Índice de incidencia por 100.000 traballadores e traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fontes: Consellería de Economía, Emprego e Industria e Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Cadro 10.53.1
Índice de incidencia por sectores. Lugo. 2016

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	6.286	5.312	11.598	4.788,4	1.468,4	3.267,8	175,0	150,6	163,8	31,8	0,0	17,2	4.995,2	1.619,0	3.448,9
Pesca	1.378	104	1.482	6.603,8	2.884,6	6.342,8	145,1	0,0	135,0	72,6	0,0	67,5	6.821,5	2.884,6	6.545,2
Industria	8.458	2.560	11.018	4.977,5	3.437,5	4.619,7	82,8	0,0	63,5	59,1	0,0	45,4	5.119,4	3.437,5	4.728,6
Construción	5.367	448	5.815	6.018,3	223,2	5.571,8	149,1	0,0	137,6	18,6	0,0	17,2	6.186,0	223,2	5.726,6
Servizos	25.790	39.359	64.949	2.842,2	1.583,3	2.083,2	69,8	20,4	40,0	23,3	0,0	9,2	2.935,2	1.603,7	2.132,4
Total	47.279	47.583	94.862	3.953,1	1.660,3	2.803,0	97,3	33,6	65,4	31,7	0,0	15,8	4.082,2	1.693,9	2.884,2

Índice de incidencia por 100.000 traballadores e traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fontes: Consellería de Economía, Emprego e Industria e Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Cadro 10.53.2
Índice de incidencia por sectores. Lugo. 2017

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	6.309	5.011	11.320	5.389,1	1.756,1	3.780,9	253,6	159,6	212,0	15,9	0,0	8,8	5.658,6	1.915,8	4.001,8
Pesca	1.402	116	1.518	5.492,2	4.310,3	5.401,8	71,3	0,0	65,9	71,3	0,0	65,9	5.634,8	4.310,3	5.533,6
Industria	8.680	2.623	11.303	5.138,2	3.888,7	4.848,3	126,7	0,0	97,3	0,0	0,0	0,0	5.265,0	3.888,7	4.945,6
Construción	5.334	451	5.785	5.774,3	665,2	5.376,0	281,2	0,0	259,3	37,5	0,0	34,6	6.093,0	665,2	5.669,8
Servizos	26.451	40.209	66.660	2.771,2	1.688,7	2.118,2	79,4	7,5	36,0	11,3	2,5	6,0	2.861,9	1.698,6	2.160,2
Total	48.176	48.410	96.586	3.952,2	1.811,6	2.879,3	132,8	22,7	77,7	14,5	2,1	8,3	4.099,6	1.836,4	2.965,2

Índice de incidencia por 100.000 traballadores e traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fontes: Consellería de Economía, Emprego e Industria e Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Cadro 10.54.1
Índice de incidencia por sectores. Ourense. 2016

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	2.029	1.320	3.349	6.505,7	1.439,4	4.508,8	147,9	0,0	89,6	49,3	0,0	29,9	6.702,8	1.439,4	4.628,2
Pesca	2	1	3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Industria	9.537	3.554	13.091	6.909,9	3.517,2	5.988,8	146,8	28,1	114,6	0,0	0,0	0,0	7.056,7	3.545,3	6.103,4
Construción	4.994	499	5.493	7.669,2	801,6	7.045,3	180,2	0,0	163,8	0,0	0,0	0,0	7.849,4	801,6	7.209,2
Servizos	22.851	34.050	56.901	2.717,6	2.026,4	2.304,0	74,4	23,5	43,9	17,5	0,0	7,0	2.809,5	2.049,9	2.355,0
Total	39.433	39.424	78.837	4.554,3	2.125,6	3.339,8	109,1	22,8	66,0	12,7	0,0	6,3	4.676,1	2.148,4	3.412,1

Índice de incidencia por 100.000 traballadores e traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fontes: Consellería de Economía, Emprego e Industria e Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Cadro 10.54.2
Índice de incidencia por sectores. Ourense. 2017

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	2.086	1.221	3.307	6.232,0	1.719,9	4.566,1	239,7	81,9	181,4	0,0	0,0	0,0	6.471,7	1.801,8	4.747,5
Pesca	2	1	3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Industria	9.724	3.572	13.296	8.329,9	3.863,4	7.130,0	102,8	28,0	82,7	10,3	0,0	7,5	8.443,0	3.891,4	7.220,2
Construción	4.909	479	5.388	7.353,8	208,8	6.718,6	163,0	0,0	148,5	40,7	0,0	37,1	7.557,5	208,8	6.904,2
Servizos	23.369	34.780	58.149	2.961,2	2.001,2	2.387,0	68,5	14,4	36,1	8,6	0,0	3,4	3.038,2	2.015,5	2.426,5
Total	40.090	40.053	80.143	4.971,3	2.137,2	3.554,9	97,3	17,5	57,4	12,5	0,0	6,2	5.081,1	2.154,6	3.618,5

Índice de incidencia por 100.000 traballadores e traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fontes: Consellería de Economía, Emprego e Industria e Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Cadro 10.55.1
Índice de incidencia por sectores. Pontevedra. 2016

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	2.853	2.890	5.743	5.327,7	1.868,5	3.587,0	280,4	69,2	174,1	0,0	0,0	0,0	5.608,1	1.937,7	3.761,1
Pesca	8.744	3.231	11.975	4.231,5	1.918,9	3.607,5	320,2	185,7	283,9	68,6	0,0	50,1	4.620,3	2.104,6	3.941,5
Industria	36.114	14.649	50.763	6.631,8	4.457,6	6.004,4	146,8	54,6	120,2	5,5	0,0	3,9	6.784,1	4.512,3	6.128,5
Construción	13.267	1.367	14.634	5.035,0	658,4	4.626,2	278,9	0,0	252,8	7,5	0,0	6,8	5.321,5	658,4	4.885,9
Servizos	76.220	111.084	187.304	2.782,7	1.572,7	2.065,1	61,7	23,4	39,0	9,2	0,0	3,7	2.853,6	1.596,1	2.107,8
Total	137.198	133.221	270.419	4.159,0	1.895,3	3.043,8	126,1	31,5	79,5	11,7	0,0	5,9	4.296,7	1.926,9	3.129,2

Índice de incidencia por 100.000 traballadores e traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fontes: Consellería de Economía, Emprego e Industria e Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Cadro 10.55.2
Índice de incidencia por sectores. Pontevedra. 2017

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	2.929	2.782	5.711	6.486,9	2.444,3	4.517,6	307,3	179,7	245,1	34,1	0,0	17,5	6.828,3	2.624,0	4.780,2
Pesca	8.759	3.248	12.007	4.384,1	2.032,0	3.747,8	274,0	123,2	233,2	45,7	0,0	33,3	4.703,7	2.155,2	4.014,3
Industria	37.411	15.054	52.465	7.444,3	5.161,4	6.789,3	93,6	26,6	74,3	0,0	6,6	1,9	7.537,9	5.194,6	6.865,5
Construción	13.514	1.388	14.902	7.214,7	648,4	6.603,1	222,0	0,0	201,3	37,0	0,0	33,6	7.473,7	648,4	6.838,0
Servizos	78.889	114.836	193.725	3.165,2	1.721,6	2.309,5	57,0	19,2	34,6	8,9	0,0	3,6	3.231,1	1.740,7	2.347,7
Total	141.502	137.308	278.810	4.827,5	2.109,9	3.489,1	101,1	25,5	63,8	12,0	0,7	6,5	4.940,6	2.136,1	3.559,4

Índice de incidencia por 100.000 traballadores e traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fontes: Consellería de Economía, Emprego e Industria e Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Por último, no que ten que ver cos índices de incidencia, no cadro 10.56 sintetízase a evolución de tales índices para os accidentes de traballo mortais. Nel apréciase a importante diminución que tiveron os mesmos entre 2000 e 2013, coa excepción do reponte sufrido en 2008 e 2009. Dende 2014, a suba vólvese a producir, se ben esa tendencia quebrou en 2017, ano en que o índice acadou o seu valor máis baixo nos 18 anos da serie, coa excepción de 2013.

Cadro 10.56

Índices de incidencia.
Accidentes de traballo mortais
Galicia. 2000-2017

	Accidentes mortais
2000	18,5
2001	12,4
2002	13,3
2003	12,6
2004	9,8
2005	10,9
2006	8,8
2007	7,8
2008	8,5
2009	8,6
2010	7,5
2011	6,1
2012	5,8
2013	5,3
2014	7,6
2015	7,4
2016	7,7
2017	5,6

Elaboración propia.

Por cen mil traballadores.

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

10.10. Enfermidades profesionais

Os datos referentes a enfermidades profesionais seguen a ofrecer pouca fiabilidade pola falta, en moitos casos, de determinación e declaración das mesmas, polo que os cadros correspondentes, que en calquera caso reflicten os datos oficiais, facilítanse só a título orientativo.

Cadro 10.57.1

Enfermidades profesionais. Por sectores de actividade. Galicia. 2016

	Enfermidades profesionais con baixa				Enfermidades profesionais sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Agricultura	12	7	19	2,32	3	3	6	1,07
Pesca	10	2	12	1,47	8	0	8	1,43
Industria	240	159	399	48,78	201	90	291	51,87
Construción	49	0	49	5,99	31	0	31	5,53
Servizos	69	270	339	41,44	74	151	225	40,11
Total	380	438	818	100,00	317	244	561	100,0

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.57.2
Enfermedades profesionales. Por sectores de actividade. Galicia. 2017

	Enfermedades profesionales con baixa				Enfermedades profesionales sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Agricultura	8	5	13	1,54	9	3	12	1,86
Pesca	14	1	15	1,78	5	0	5	0,77
Industria	264	139	403	47,69	232	115	347	53,72
Construción	33	2	35	4,14	31	1	32	4,95
Servizos	85	294	379	44,85	84	166	250	38,70
Total	404	441	845	100,00	361	285	646	100,0

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.58.1
Enfermedades profesionales. Segundo estratos de idade. Galicia. 2016

	Enfermedades profesionales con baixa				Enfermedades profesionales sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Menores de 20	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
20-24	2	5	7	0,9	3	2	5	0,9
25-29	12	13	25	3,1	11	6	17	3,0
30-34	30	47	77	9,4	25	23	48	8,6
35-39	85	70	155	18,9	48	48	96	17,1
40-44	66	85	151	18,5	49	40	89	15,9
45-49	75	69	144	17,6	43	45	88	15,7
50-54	41	62	103	12,6	62	34	96	17,1
55-59	51	59	110	13,4	49	34	83	14,8
60-64	18	26	44	5,4	26	10	36	6,4
65 ou maior	0	2	2	0,2	1	2	3	0,5
Total	380	438	818	100,0	317	244	561	100,0

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.58.2
Enfermedades profesionales. Segundo estratos de idade. Galicia. 2017

	Enfermedades profesionales con baixa				Enfermedades profesionales sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Menores de 20	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
20-24	3	4	7	0,8	1	4	5	0,8
25-29	11	23	34	4,0	12	17	29	4,5
30-34	35	39	74	8,8	22	25	47	7,3
35-39	65	73	138	16,3	50	48	98	15,2
40-44	84	92	176	20,8	72	59	131	20,3
45-49	78	82	160	18,9	60	40	100	15,5
50-54	57	52	109	12,9	62	43	105	16,3
55-59	45	50	95	11,2	46	36	82	12,7
60-64	25	24	49	5,8	34	13	47	7,3
65 ou maior	1	2	3	0,4	2	0	2	0,3
Total	404	441	845	100,0	361	285	646	100,0

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.59.1
Enfermedades profesionales. Segundo nacionalidade. Galicia. 2016

	Enfermedades profesionales con baixa				Enfermedades profesionales sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Europa								
España	367	434	801	97,9	309	240	549	97,9
Hungría	1	0	1	0,1	0	0	0	0,0
Portugal	5	2	7	0,9	6	1	7	1,2
Romanía	0	1	1	0,1	0	1	1	0,2
África								
Marrocos	2	0	2	0,2	0	0	0	0,0
América								
Arxentina	0	0	0	0,0	0	1	1	0,2
Brasil	0	1	1	0,1	0	1	1	0,2
Colombia	1	0	1	0,1	0	0	0	0,0
Resto América	4	0	4	0,5	2	0	2	0,4
Total	380	438	818	100,0	317	244	561	100,0

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.59.2
Enfermedades profesionales. Segundo nacionalidade. Galicia. 2017

	Enfermedades profesionales con baixa				Enfermedades profesionales sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Europa								
España	394	432	826	97,8	353	277	630	97,5
Bulgaria	1	0	1	0,1	0	0	0	0,0
Italia	2	0	2	0,2	0	0	0	0,0
Polonia	0	1	1	0,1	0	1	1	0,2
Portugal	3	5	8	0,9	3	4	7	1,1
África								
Marrocos	2	0	2	0,2	0	0	0	0,0
Nixeria	0	0	0	0,0	0	1	1	0,2
América								
Arxentina	0	1	1	0,1	1	0	1	0,2
Colombia	0	0	0	0,0	2	2	4	0,6
Cuba	1	0	1	0,1	1	0	1	0,2
Perú	1	0	1	0,1	1	0	1	0,2
Venezuela	0	2	2	0,2	0	0	0	0,0
Total	404	441	845	99,8	361	285	646	100,0

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.60.1

Enfermedades profesionales. Segundo grupo de E.P. Galicia. 2016

	Enfermedades profesionales con baixa				Enfermedades profesionales sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Grupo 1	14	4	18	2,2	11	9	20	3,6
Grupo 2	257	327	584	71,4	222	191	413	73,6
Grupo 3	9	55	64	7,8	1	7	8	1,4
Grupo 4	85	10	95	11,6	67	13	80	14,3
Grupo 5	14	42	56	6,8	14	24	38	6,8
Grupo 6	1	0	1	0,1	2	0	2	0,4
Total	380	438	818	100,0	317	244	561	100,0

Grupo 1 E.P. causadas por axentes químicos.

Grupo 2: E.P. causadas por axentes físicos.

Grupo 3: E.P. causadas por axentes biolóxicos.

Grupo 4: E.P. causadas por inhalación de substancias e axentes non comprendidos noutros apartados.

Grupo 5: E.P. da pel causadas por substancias e axentes non comprendidos nalgún dos outros apartados.

Grupo 6: E.P. causadas por axentes carcinógenos.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.60.2

Enfermedades profesionales. Segundo grupo de E.P. Galicia. 2017

	Enfermedades profesionales con baixa				Enfermedades profesionales sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Grupo 1	9	8	17	2,0	8	13	21	3,3
Grupo 2	285	357	642	76,0	247	236	483	74,8
Grupo 3	6	36	42	5,0	3	9	12	1,9
Grupo 4	91	17	108	12,8	90	9	99	15,3
Grupo 5	12	23	35	4,1	10	18	28	4,3
Grupo 6	1	0	1	0,1	3	0	3	0,5
Total	404	441	845	100,0	361	285	646	100,0

Grupo 1 E.P. causadas por axentes químicos.

Grupo 2: E.P. causadas por axentes físicos.

Grupo 3: E.P. causadas por axentes biolóxicos.

Grupo 4: E.P. causadas por inhalación de substancias e axentes non comprendidos noutros apartados.

Grupo 5: E.P. da pel causadas por substancias e axentes non comprendidos nalgún dos outros apartados.

Grupo 6: E.P. causadas por axentes carcinógenos.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.61.1

Enfermedades profesionales. Segundo grupo de E.P. e provincia. Galicia. 2016

	Enfermedades profesionales con baixa								Enfermedades profesionales sen baixa							
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra	
	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%
Grupo 1	5	2,2	1	2,1	3	2,5	9	2,1	2	1,6	0	0,0	2	2,6	16	5,0
Grupo 2	160	71,7	32	68,1	61	50,8	331	77,3	87	68,0	20	62,5	42	53,8	264	81,7
Grupo 3	16	7,2	0	0,0	7	5,8	41	9,6	2	1,6	1	3,1	0	0,0	5	1,5
Grupo 4	20	9,0	13	27,7	45	37,5	17	4,0	19	14,8	9	28,1	29	37,2	23	7,1
Grupo 5	21	9,4	1	2,1	4	3,3	30	7,0	18	14,1	2	6,3	5	6,4	13	4,0
Grupo 6	1	0,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	0,6
Total	223	100,0	47	100,0	120	100,0	428	100,0	128	100,0	32	100,0	78	100,0	323	100,0

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.61.2
Enfermedades profesionales. Segundo grupo de E.P. e provincia. Galicia. 2017

	Enfermedades profesionales con baixa								Enfermedades profesionales sen baixa							
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra	
	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%
Grupo 1	8	3,3	3	4,0	1	0,7	5	1,3	5	3,2	1	3,0	1	0,9	14	4,0
Grupo 2	203	83,2	39	52,0	66	45,8	334	87,4	119	75,3	21	63,6	52	48,6	291	83,6
Grupo 3	11	4,5	3	4,0	12	8,3	16	4,2	3	1,9	1	3,0	4	3,7	4	1,1
Grupo 4	11	4,5	24	32,0	59	41,0	14	3,7	15	9,5	9	27,3	47	43,9	28	8,0
Grupo 5	11	4,5	6	8,0	6	4,2	12	3,1	15	9,5	1	3,0	3	2,8	9	2,6
Grupo 6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,3	1	0,6	0	0,0	0	0,0	2	0,6
Total	244	100,0	75	100,0	144	100,0	382	100,0	158	100,0	33	100,0	107	100,0	348	100,0

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.62.1
Enfermedades profesionales segundo grupo de E.P. con baixa e sectores de actividade. Galicia. 2016

	Enfermedades profesionales con baixa															
	Agricultura				Pesca				Industria				Construcción			
	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %
Grupo 1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	9	64,3	2	50,0	3	21,4	0	0,0
Grupo 2	10	3,9	4	1,2	10	3,9	1	0,3	152	59,1	143	43,7	35	13,6	0	0,0
Grupo 3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	9	100,0
Grupo 4	2	2,4	3	30,0	0	0,0	1	10,0	71	83,5	4	40,0	6	7,1	2	20,0
Grupo 5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	7	50,0	10	23,8	5	35,7	0	0,0
Grupo 6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Total	12	7	10	2	240	159	49	0	69	270	380	438				

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.62.2
Enfermedades profesionales segundo grupo de E.P. con baixa e sectores de actividade. Galicia. 2017

	Enfermedades profesionales con baixa															
	Agricultura				Pesca				Industria				Construcción			
	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %
Grupo 1	1	11,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	33,3	5	62,5	1	11,1	0	0,0
Grupo 2	3	1,1	4	1,1	14	4,9	1	0,3	176	61,8	114	31,9	25	8,8	2	0,6
Grupo 3	1	16,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	16,7	0	0,0	0	0,0	4	66,7
Grupo 4	2	2,2	1	5,9	0	0,0	0	0,0	78	85,7	13	76,5	5	5,5	0	0,0
Grupo 5	1	8,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	41,7	7	30,4	2	16,7	0	0,0
Grupo 6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Total	8	5	14	1	264	139	33	2	85	294	404	441				

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.63.1
Enfermedades profesionales segundo grupo de E.P. sen baixa e sectores de actividade. Galicia. 2016

	Enfermedades profesionales sen baixa															
	Agricultura				Pesca				Industria				Construcción			
	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %
Grupo 1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	7	63,6	0	0,0	0	0,0	4	100,0
Grupo 2	0	0,0	1	0,5	8	3,6	0	0,0	136	61,3	78	40,8	22	9,9	0	0,0
Grupo 3	0	0,0	2	28,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0
Grupo 4	2	3,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	52	77,6	5	38,5	6	9,0	7	61,5
Grupo 5	1	7,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	28,6	7	29,2	3	21,4	0	0,0
Grupo 6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Total	3	3	8	0	201	90	31	0	74	151	317	244				

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.63.2
Enfermedades profesionales segundo grupo de E.P. sen baixa e sectores de actividade. Galicia. 2017

	Enfermedades profesionales sen baixa															
	Agricultura				Pesca				Industria				Construcción			
	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %	Homes E.P.	Mulleres E.P.	Homes %	Mulleres %
Grupo 1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	7	87,5	6	46,2	0	0,0	1	12,5
Grupo 2	3	1,2	1	0,4	5	2,0	0	0,0	147	59,5	100	42,4	22	8,9	1	0,4
Grupo 3	1	33,3	1	11,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	33,3	8	88,9
Grupo 4	3	3,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	74	82,2	8	88,9	7	7,8	0	0,0
Grupo 5	2	20,0	1	5,6	0	0,0	0	0,0	1	10,0	1	5,6	1	10,0	0	0,0
Grupo 6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Total	9	3	5	0	232	115	31	1	84	166	361	285				

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Enfermedades profesionales. Segundo grupo de E.P. e axente causante. Galicia. 2016

	AXENTE	Con baixa				Sen baixa			
		Homes	Mulleres	Total	%	Homes	Mulleres	Total	%
Grupo 1	Metais	4	1	5	0,6	1	1	2	0,4
	Metaloides	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Halóxenos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Ácidos inorgánicos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Ácidos orgánicos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Alcohois e fenóis	0	0	0	0,0	1	1	2	0,4
	Aldehídos	0	0	0	0,0	1	1	2	0,4
	Alifáticos	0	0	0	0,0	3	0	3	0,5
	Aminas e hidracinas	0	0	0	0,0	0	1	1	0,2
	Amoniaco	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Aromáticos	3	1	4	0,5	2	1	3	0,5
	Cetonas	0	0	0	0,0	0	4	4	0,7
	Epóxidos	5	1	6	0,7	2	0	2	0,4
	Ésteres	0	1	1	0,1	0	0	0	0,0
	Éteres	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Glicóis	0	0	0	0,0	1	0	1	0,2
	Isocianatos	2	0	2	0,2	0	0	0	0,0
	Nitroderivados	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Organoclorados e organofosforados	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Óxidos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Sulfuros	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
Grupo 2	Hipoacusia ou xordeira provocada polo ruído	2	0	2	0,2	58	0	58	10,3
	Enfermedades osteoarticulares ou anxioneuróticas provocadas polas vibracións mecánicas	12	9	21	2,6	11	5	16	2,9
	Enfermedades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: enfermidades das bolsas serosas debidas á presión, celulite subcutánea	5	0	5	0,6	3	0	3	0,5
	Enfermedades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: enfermidades por fatiga e inflamación das vañas tendinosas, de tecidos peritendinosos e insercións musculares e tendinosas	181	182	363	44,4	109	96	205	36,5
	Enfermedades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: arrincamento por fatiga das apófises espinosas	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Enfermedades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: parálise dos nervios por mor da presión	51	106	157	19,2	36	82	118	21,0
	Enfermedades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: lesións do menisco	4	1	5	0,6	3	0	3	0,5
	Enfermedades provocadas por compresión ou descompresión atmosférica	0	0	0	0,0	1	0	1	0,2
	Enfermedades provocadas por radiacións ionizantes	1	0	1	0,1	0	0	0	0,0
	Enfermedades oftalmolóxicas por mor de exposicións a radiacións ultravioletas	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Enfermedades provocadas por enerxía radiante	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Nódulos das cordas vocais a causa dos esforzos sostidos da voz por motivos profesionais	1	29	30	3,7	1	8	9	1,6
	Nistagmus dos mineiros	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
Grupo 3	Enfermedades infecciosas causadas polo traballo das persoas que se ocupan da prevención, asistencia médica e actividades nas que se ten probado un risco de infección (excluídos aqueles microorganismos incluídos no grupo 1 do R.D. 644/1997)	8	53	61	7,5	1	2	3	0,5
	Enfermedades infecciosas ou parasitarias transmitidas ao home polos animais ou polos seus produtos e cadáveres	0	2	2	0,2	0	5	5	0,9
	Paludismo, amebiasis, tripanosomiasis, dengue, febre amarela,...	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Enfermedades infecciosas e parasitarias non contempladas noutros apartados: micose, leishmaniasis e helmintiasis	1	0	1	0,1	0	0	0	0,0
Grupo 4	Po de sílice libre	61	1	62	7,6	47	2	49	8,7
	Po de carbón	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Po de amianto (asbesto)	1	0	1	0,1	7	0	7	1,2
	Outros pos de minerais (talco, caolín, terra de batán, bentonita, sepiolita, mica, outros silicatos naturais)	3	0	3	0,4	1	0	1	0,2
	Metais sinterizados, compostos de carburos metálicos de alto punto de fusión e metais de ligazón de baixo punto de fusión	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Escouras de Thomas	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Neumoconiose por po de aluminio	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Substancias de alto peso molecular (substancias de orixe vexetal, animal, microorganismos e substancias enzimáticas de orixe vexetal, animal e/ou de microorganismos)	15	8	23	2,8	9	6	15	2,7
	Substancias de baixo peso molecular (metais e os seus sales, pos de madeiras, produtos farmacéuticos, substancias químico-plásticas, aditivos, etc.)	5	1	6	0,7	3	5	8	1,4
	Antimonio e derivados	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
Grupo 5	Berilio (glicinio) e os seus compostos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,00
	Substancias de baixo peso molecular por debaixo dos 1000 daltons (metais e os seus sales, pos de madeiras, produtos farmacéuticos, substancias químico-plásticas, aditivos, disolventes, catalizadores, perfumes, adhesivos, acrilatos, resinas,...)	12	23	35	4,3	7	12	19	3,4
	Axentes e substancias de alto peso molecular, por enriba dos 1000 daltons (substancias de orixe vexetal, animal, microorganismos e substancias enzimáticas de orixe vexetal, animal e/ou microorganismos)	2	5	7	0,9	6	9	15	2,7
	Substancias fotosensibilizantes exógenas	0	0	0	0,0	1	1	2	0,4
Grupo 6	Axentes infecciosos	0	14	14	1,7	0	2	2	0,4
	Amianto (Asbesto)	1	0	1	0,1	0	0	0	0,0
	Aminas aromáticas	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Arsénico e os seus compostos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Benceno	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Berilio	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Bis-(cloro-metil) éter	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Cadmio	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Cloruro de vinilo monómero	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Cromo VI e compostos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Hidrocarburos aromáticos policíclicos (PAH), produtos de destilación do carbón: feluxe, alcatrán, betume, brea, antraceno, aceites minerais, parafina bruta e os compostos, produtos, residuos destas substancias e a outros factores cancerixenos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Níquel e os seus compostos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Po de madeira dura	0	0	0	0,0	2	0	2	0,4
	Radón	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Radiación ionizante	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Aminas (primarias, secundarias...) e hidracinas aromáticas e derivados	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Nitroenceno	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Ácido cianhídrico, cianuros...	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	TOTAL	380	438	818	100,0	317	244	561	100,0

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

Cadro 10.64.2

Enfermedades profesionales. Segundo grupo de E.P. e axente causante. Galicia. 2017

	AXENTE	Con baixa				Sen baixa			
		Homes	Mulleres	Total	%	Homes	Mulleres	Total	%
Grupo 1	Metais	1	1	2	0,2	1	1	2	0,3
	Metaloides	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Halóxenos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Ácidos inorgánicos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Ácidos orgánicos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Alcohois e fenois	0	0	0	0,0	1	1	2	0,3
	Aldehídos	1	1	2	0,2	0	0	0	0,0
	Alifáticos	0	0	0	0,0	0	1	1	0,2
	Aminas e hidracinas	0	0	0	0,0	1	2	3	0,5
	Amoniaco	0	2	2	0,2	0	0	0	0,0
	Aromáticos	0	1	1	0,1	2	2	4	0,6
	Cetonas	4	1	5	0,6	0	1	1	0,2
	Epóxidos	3	2	5	0,6	3	2	5	0,8
	Ésteres	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Éteres	0	0	0	0,0	0	2	2	0,3
	Glicois	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Isocianatos	0	0	0	0,0	0	1	1	0,2
	Nitroderivados	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Organoclorados e organofosforados	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Óxidos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Sulfuros	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
Grupo 2	Hipoacusia ou xordeira provocada polo ruído	0	0	0	0,0	36	4	40	6,2
	Enfermedades osteoarticulares ou anxioneuróticas provocadas polas vibracións mecánicas	19	6	25	3,0	6	1	7	1,1
	Enfermedades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: enfermidades das bolsas serosas debidas á presión, celulite subcutánea	9	0	9	1,1	1	0	1	0,2
	Enfermedades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: enfermidades por fatiga e inflamación das vañas tendinosas, de tecidos peritendinosos e insercións musculares e tendinosas	183	193	376	44,5	145	137	282	43,7
	Enfermedades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: arrincamento por fatiga das apófises espinosas	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Enfermedades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: parálise dos nervios por mor da presión	63	95	158	18,7	53	77	130	20,1
	Enfermedades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: lesións do menisco	3	0	3	0,4	2	1	3	0,5
	Enfermedades provocadas por compresión ou descompresión atmosférica	2	0	2	0,2	1	0	1	0,2
	Enfermedades provocadas por radiacións ionizantes	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Enfermedades oftalmolóxicas por mor de exposicións a radiacións ultravioletas	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Enfermedades provocadas por enerxía radiante	0	1	1	0,1	0	0	0	0,0
	Nódulos das cordas vocais a causa dos esforzos sostidos da voz por motivos profesionais	6	62	68	8,0	3	16	19	2,9
	Nistagnus dos mineiros	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
Grupo 3	Enfermedades infecciosas causadas polo traballo das persoas que se ocupan da prevención, asistencia médica e actividades nas que se ten probado un risco de infección (excluídos aqueles microorganismos incluídos no grupo 1 do R.D. 644/1997)	4	35	39	4,6	1	7	8	1,2
	Enfermedades infecciosas ou parasitarias transmitidas ao home polos animais ou polos seus produtos e cadáveres	2	1	3	0,4	1	2	3	0,5
	Paludismo, amebiasis, tripanosomiasis, dengue, febre amarela,...	0	0	0	0,0	1	0	1	0,2
	Enfermedades infecciosas e parasitarias non contempladas noutros apartados: micose, leishmaniasis e helmintiasis	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
Grupo 4	Po de sílice libre	75	10	85	10,1	70	5	75	11,6
	Po de carbón	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Po de amianto (asbesto)	0	0	0	0,0	3	0	3	0,5
	Outros pos de minerais (talco, caolín, terra de batán, bentonita, sepiolita, mica, outros silicatos naturais)	0	0	0	0,0	3	0	3	0,5
	Metais sinterizados, compostos de carburos metálicos de alto punto de fusión e metais de ligazón de baixo punto de fusión	0	0	0	0,0	0	1	1	0,2
	Escouras de Thomas	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Neumomioses por po de aluminio	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Substancias de alto peso molecular (substancias de orixe vexetal, animal, microorganismos e substancias enzimáticas de orixe vexetal, animal e/ou de microorganismos)	10	5	15	1,8	11	3	14	2,2
	Substancias de baixo peso molecular (metais e os seus sales, pos de madeiras, produtos farmacéuticos, substancias químico-plásticas, aditivos, etc.)	6	2	8	0,9	3	0	3	0,5
	Antimonio e derivados	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
Grupo 5	Berilio (glicinio) e os seus compostos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Substancias de baixo peso molecular por debaixo dos 1000 daltons (metais e os seus sales, pos de madeiras, produtos farmacéuticos, substancias químico-plásticas, aditivos, conservantes, catalizadores, perfumes, adhesivos, acrilatos, resinas,...)	9	21	30	3,6	6	14	20	3,1
	Axentes e substancias de alto peso molecular, por enriba dos 1000 daltons (substancias de orixe vexetal, animal, microorganismos e substancias enzimáticas de orixe vexetal, animal e/ou microorganismos)	2	0	2	0,2	3	4	7	1,1
	Substancias fotosensibilizantes exógenas	0	0	0	0,0	1	0	1	0,2
	Axentes infecciosos	1	2	3	0,4	0	0	0	0,0
Grupo 6	Amianto (Asbesto)	0	0	0	0,0	1	0	1	0,2
	Aminas aromáticas	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Arsénico e os seus compostos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Benceno	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Berilio	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Bis-(cloro-metil) éter	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Cadmio	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Cloruro de vinilo monómero	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Cromo VI e compostos	1	0	1	0,1	2	0	2	0,3
	Hidrocarburos aromáticos policíclicos (PAH), produtos de destilación do carbón: feluxe, alcatrán, betume, brea, antraceno, aceitos minerais, parafina bruta e os compostos, produtos, residuos destas substancias e a outros factores canceríxenos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Níquel e os seus compostos	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Po de madeira dura	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Radón	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Radiación ionizante	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Aminas (primarias, secundarias...) e hidracinas aromáticas e derivados	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Nitroenceno	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	Ácido cianhídrico, cianuros...	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
	TOTAL	404	441	845	100,0	361	285	646	100,0

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. ISSGA.

**Conflitividade e medios
de solución de conflitos
de traballo**

11

Capítulo 11. CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS DE TRABAJO

11.1. Folgas

Á hora de examinar as cifras referentes ás folgas, téñense en conta as estatísticas ofrecidas polos distintos organismos oficiais, Ministerio de Emprego e Consellería de Economía, Emprego e Industria, así como polos axentes sociais, sobre todo non aspecto de persoas participantes e xornadas non traballadas que, en moitos casos, son froito de estimacións con distintos criterios.

As fontes de información son os cuestionarios estatísticos que cumprimentan, para cada unha das folgas ou peches patronais, as unidades administrativas competentes das comunidades autónomas e a Dirección Xeral de Traballo do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, dependendo do ámbito territorial de convocatoria do conflito. Este conxunto de información é remitido mensualmente á Subdirección Xeral de Estatística do departamento, para a elaboración da correspondente estatística.

Ademais, posto que non existe obrigación formal, por parte das empresas, de comunicar á autoridade laboral o número de persoas traballadoras participantes nas folgas, as autoridades laborais provinciais conseguen dita información a través dalgunhas das seguintes fontes: consulta directa ás empresas, consulta ás organizacións patronais e sindicais, ou ben, facendo seguimento das folgas mediante enquisas.

A información ofrecida neste apartado refírese a todas as folgas das que se tivo coñecemento, exista ou non constancia administrativa previa da súa convocatoria, excepto os seguintes tipos de folgas:

- As que non implican xornadas non traballadas, como as chamadas folgas de celo.
- As de duración inferior a unha hora.
- As que se refiren a actividades convencionalmente non produtivas: folgas de estudantes, de consumidores/as, etc.
- As que afectan a colectivos sen dereito a folga: persoal militar e das Forzas e Corps de Seguridade do Estado.

A unidade folga, obxecto da estatística, asóciase á unidade de convocatoria, independentemente do seu ámbito territorial, sectorial e temporal, así como do seu carácter continuo ou descontinuo.

Nas folgas desenvolvidas no ano inclúense todas as que tivesen incidencia nel, podendo comezar nese ano ou en períodos anteriores.

Enténdese por centros de traballo e persoal "convocados", aqueles centros e os seus respectivos cadros de persoal que pertencen ao ámbito de convocatoria da folga, podendo participar ou non nesta.

Por persoas traballadoras participantes enténdese o número de persoas que efectivamente participaron na folga suspendendo o seu traballo, xa sexa durante todo o tempo de duración do conflito ou nunha parte deste.

O número de xornadas non traballadas obtense, nos conflitos de días completos e con participación constante, multiplicando o número de persoas participantes polo número de días laborables de duración do conflito; nos conflitos nos que a participación non é constante e/ou a interrupción do traballo non afecta á xornada completa (entendendo por xornada completa a xornada laboral habitual que realiza unha persoa traballadora sen incluír, en ningún caso, as horas extraordinarias), o cálculo das xornadas non traballadas en cada folga obtense multiplicando o número de persoas que participaron cada un dos días de duración da folga pola parte de xornada non traballada cada día e sumando este resultado para todos os días de duración.

Os datos anuais e acumulados preséntanse regularizados, é dicir, contabilízase unha soa vez o número de folgas, cadros de persoal das empresas e persoas traballadoras afectadas, co fin de eliminar aquelas folgas que, iniciadas nun mes dado, continúan en meses sucesivos. Polo contrario, as xornadas non traballadas en cada mes, si se suman no caso anteriormente mencionado.

Considéranse folgas de ámbito provincial as que afectan só unha provincia. Á hora de contabilizar as folgas provinciais, aténdese ao concepto folga provincial. Trátase dun concepto estatístico que ten por obxecto medir a incidencia ou a repercusión que a folga tivo en cada provincia, só dentro do seu respectivo ámbito territorial.

Nas folgas de ámbito autonómico, cada convocatoria de folga considérase un só conflito, independentemente do número de provincias ás que afecte.

Sen entrar en valoracións numéricas comparativas con anos anteriores, dada a variación non tempo de cifras que se ofrecen polas mesmas fontes, pódese dar un cadro xeral das consideradas neste momento desde 2007 a 2017 a nivel estatal (cadro 11.1) que permite observar que, aínda que existiu unha evolución crecente do número de folgas nos anos 2012 e 2013, diminúen nos anos 2014 e continúa esta tendencia en 2015, apreciándose esta minoración significativa, tanto en número de folgas como nas persoas participantes e as xornadas non traballadas. Nos anos 2016 e 2017 volve

a medrar o número de folgas e resulta especialmente significativo que, en canto ás persoas participantes, se acada en 2017 a cifra mais alta desde 2009.

Cadro 11.1

Evolución das folgas desenvolvidas segundo principais características. España. 2007-2017

	Folgas	Participantes	Xornadas non traballadas	Centros de traballo convocados	
				Número	Cadro de persoal ⁽¹⁾
2007	751	492.150	1.182.782	45.235	1.429.204
2008	810	542.508	1.508.179	581.350	5.860.468
2009	1.001	653.483	1.290.852	105.830	1.502.572
2010	986	340.776	671.498	46.393	1.332.668
2011	777	221.974	485.054	304.341	3.344.081
2012	878	323.871	1.290.114	36.634	1.363.080
2013	992	448.024	1.098.480	45.832	1.633.924
2014	777	217.047	620.568	7.666	618.478
2015	615	170.528	497.483	4.939	588.359
2016	641	183.120	388.912	9.679	563.451
2017	730	482.878	851.444	367.229	4.057.210

(1) Datos en miles.

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Nos cadros 11.2, 11.2 bis e 11.3 e 11.3 bis desagreganse os datos estatais por comunidades autónomas, segundo sector de actividade e ámbito territorial, podéndose observar que o maior número en case todas as autonomías corresponde ao sector servizos. No caso de Galicia séguelle o sector da industria e moi de lonxe, con carácter case residual, o sector agrario.

Cadro 11.2

Traballadores/as participantes e xornadas non traballadas segundo sector de actividade, por repercusión territorial da folga en cada comunidade autónoma. 2016

	Participantes				Xornadas non traballadas			
	Agrario	Industria	Construción	Servizos	Agrario	Industria	Construción	Servizos
Total	1.774	49.651	2.712	128.983	8.609	124.546	16.094	239.663
Andalucía	627	1.038	882	10.658	4.409	6.414	638	25.195
Aragón	60	1.540	36	3.010	95	1.385	68	11.510
Asturias	52	579	54	740	92	1.401	266	491
Baleares	3	77	0	171	4	192	0	394
Canarias	119	91	0	802	105	102	0	2.719
Cantabria	46	453	86	129	82	765	430	171
Castela-A Mancha	81	1.035	0	268	99	1.242	0	1.413
Castela e León	380	1.999	0	454	683	2.925	0	675
Cataluña	5	24.948	126	34.433	6	49.317	163	44.963
C. Valenciana	108	254	0	2.055	142	2.568	0	8.456
Estremadura	16	0	0	287	19	0	0	901
Galicia	136	5.546	45	6.139	251	7.976	112	9.026
Madrid	69	2.579	1.269	60.218	82	2.361	7.537	107.962
Murcia	13	322	23	1.199	20	1.582	23	3.475
Navarra	36	4.131	0	97	2.486	16.262	0	133
País Vasco	7	5.059	191	8.322	7	30.054	6.857	22.177
A Rioxa	16	0	0	1	27	0	0	2
Ceuta e Melilla	0	0	0	0	0	0	0	0

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Cadro 11.2 bis

Traballadores/as participantes e xornadas non traballadas segundo sector de actividade, por repercusión territorial da folga en cada comunidade autónoma. 2017

	Participantes				Xornadas non traballadas			
	Agrario	Industria	Construción	Servizos	Agrario	Industria	Construción	Servizos
Total	4.333	71.367	925	149.062	17.383	249.517	6.436	320.918
Andalucía	4.209	1.565	0	5.231	16.845	5.305	0	14.187
Aragón	100	110	0	1.190	100	476	0	3.172
Asturias	0	3.647	144	1.844	0	12.957	503	3.054
Baleares	0	31	57	1.022	0	256	57	1.315
Canarias	6	302	0	898	6	1.623	0	4.513
Cantabria	0	269	12	1.472	0	487	3	1.779
Castela-A Mancha	0	846	0	2.836	0	1.463	0	3.967
Castela e León	0	614	4	3.748	0	1.894	4	7.089
Cataluña	0	12.434	0	16.473	0	26.007	0	52.318
C. Valenciana	0	1.868	48	4.648	0	4.248	4.651	19.375
Estremadura	0	730	0	65	0	1.397	0	297
Galicia	0	34.355	10	5.612	0	139.849	300	19.417
Madrid	0	6.992	0	43.114	0	28.326	0	100.352
Murcia	18	794	55	6.619	432	1.774	28	8.458
Navarra	0	1.437	9	510	0	2.920	9	1.821
País Vasco	0	5.364	586	53.439	0	20.445	880	79.311
A Ríoxa	0	9	0	336	0	90	0	477
Ceuta e Melilla	0	0	0	5	0	0	0	16

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Cadro 11.3

Traballadores/as participantes e xornadas non traballadas segundo ámbito territorial, por repercusión territorial da folga en cada comunidade autónoma. 2016

	Participantes			Xornadas non traballadas		
	Provincial ⁽¹⁾	Autonómica	Estat ⁽²⁾	Provincial ⁽¹⁾	Autonómica	Estat ⁽²⁾
Total	170.580	3.197	9.343	361.467	2.471	24.974
Andalucía	11.764	0	1.441	34.022	0	2.634
Aragón	3.868	0	778	11.837	0	1.221
Asturias	1.302	0	123	2.035	0	215
Baleares	0	227	24	0	523	67
Canarias	929	0	83	2.672	0	254
Cantabria	586	0	128	1.219	0	229
Castela-A Mancha	610	0	774	1.744	0	1.010
Castela e León	2.171	0	662	3.113	0	1.170
Cataluña	57.005	1.012	1.495	88.388	729	5.332
C. Valenciana	1.807	0	610	9.222	0	1.944
Estremadura	118	0	185	472	0	448
Galicia	10.772	0	1.094	15.423	0	1.942
Madrid	62.327	0	1.808	109.863	0	8.079
Murcia	1.527	0	30	4.971	0	129
Navarra	4.249	0	15	18.812	0	69
País Vasco	11.545	1.958	76	57.674	1.219	202
A Ríoxa	0	0	17	0	0	29
Ceuta e Melilla	0	0	0	0	0	0

(1) Inclúense as folgas con repercusión municipal e comarcal.

(2) Refírese á folga que afecta a provincias e comunidades autónomas distintas.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Cadro 11.3 bis

Traballadores/as participantes e xornadas non traballadas segundo ámbito territorial, por repercusión territorial da folga en cada comunidade autónoma. 2017

	Participantes			Xornadas non traballadas		
	Provincial ⁽¹⁾	Autonómica	Estatal ⁽²⁾	Provincial ⁽¹⁾	Autonómica	Estatal ⁽²⁾
Total	150.211	310.811	21.856	443.972	333.459	74.013
Andalucía	9.315	0	1.690	26.192	0	10.145
Aragón	583	404	413	1.342	804	1.602
Asturias	5.496	0	139	15.497	0	1.017
Baleares	0	994	116	0	1.219	409
Canarias	915	0	291	3.697	0	2.445
Cantabria	502	0	1.251	257	0	2.012
Castela-A Mancha	1.006	0	2.676	1.222	0	4.208
Castela e León	851	1.433	2.082	1.671	2.863	4.453
Cataluña	22.238	258.149	5.711	60.948	258.579	15.989
C. Valenciana	3.799	2.079	686	15.711	7.193	5.370
Estremadura	725	0	70	1.363	0	331
Galicia	37.425	1.609	943	147.451	8.045	4.070
Madrid	45.711	0	4.395	112.637	0	16.041
Murcia	6.884	0	602	8.466	0	2.226
Navarra	1.854	0	102	4.277	0	473
País Vasco	12.907	46.143	339	43.241	54.756	2.639
A Ríoxa	0	0	345	0	0	567
Ceuta e Melilla	0	0	5	0	0	16

(1) Inclúense as folgas con repercusión municipal e comarcal.

(2) Refírese á folga que afecta a provincias e comunidades autónomas distintas.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Como pode verse nos cadros 11.4 e 11.5 foron realizadas, durante 2016, 43 folgas, 37 provinciais e 6 autonómicas, desagregándose por provincias as que foron de empresa ou de sector, e no ano 2017 medra o número ata chegar a 63 folgas realizadas, 7 autonómicas e 56 provinciais. Se no ano 2016, só se realizaron 2 folgas sectoriais, no ano 2017 subiron ata 9 folgas sectoriais.

Cadro 11.4

Folgas de ámbito provincial e autonómico convocadas, realizadas e non realizadas. Galicia. Ano 2016

	FOLGAS		
	Convocadas	Realizadas	Non realizadas
A Coruña	43	21	22
Lugo	5		5
Ourense	1		1,00
Pontevedra	35	16	19
Autonómicas	12	6	6
Totais	96	43	53

Fonte: Consellería de Economía, Empleo e Industria. Secretaría Xeral de Empleo.

Cadro 11.4 bis

Folgas de ámbito provincial e autonómico convocadas, realizadas e non realizadas. Galicia. Ano 2017

	FOLGAS		
	Convocadas	Realizadas	Non realizadas
A Coruña	73	39	34
Lugo	2		2
Ourense	3	2	1,00
Pontevedra	42	15	27
Autonómicas	9	7	2
Totais	129	63	66

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 11.5

Folgas de ámbito provincial e autonómico de empresa e de sector. Galicia. Ano 2016

		Convocadas	Realizadas	Non realizadas
A Coruña	Empresa Sector	43	21	22
	Total	43	21	22
Lugo	Empresa Sector	5		5
	Total	5		
Ourense	Empresa Sector	1		1
	Total	1		1
Pontevedra	Empresa	34	16	18
	Sector	1	1	1
	Total	35	17	19
Autonómico	Empresa	11	6	5
	Sector	1	1	1
	Total	13	7	6

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 11.5 bis

**Folgas de ámbito provincial e autonómico de empresa e de sector.
Galicia. Ano 2017**

		Convocadas	Realizadas	Non realizadas
A Coruña	Empresa	70	37	33
	Sector	3	2	1
	Total	73	39	34
Lugo	Empresa	2		2
	Sector			2
	Total	2		4
Ourense	Empresa	3	2	1
	Sector			
	Total	3	2	1
Pontevedra	Empresa	42	15	27
	Sector		2	
	Total	42	17	27
Autonómico	Empresa	3	5	1
	Sector	6	7	1
	Total	9	12	2

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Respecto das razóns alegadas para convocar e desenvolver unha folga, a causa de anuncio ou aplicación de medidas de política económica-social é o motivo específico mais frecuente das folgas realizadas tanto no ano 2016 como 2017.

Cadro 11.6

Folgas de ámbito provincial e autonómico realizadas, segundo o motivo ou a causa da convocatoria. Galicia. Ano 2016

	5	10	11	12	13	14	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	40	50	60	70	Total
A Coruña	4																1		16		1	21
Lugo																						
Ourense																						
Pontevedra	6																		5		5	16
Autonómico	6																					6
Total	16																1		21		6	43

Conflicto derivados do proceso de negociación colectiva e coincidentes no tempo	Conflicto non derivados do proceso de negociación colectiva
(11).- Presión pola negativa a negociar un convenio (12).- Presión pola negativa a revisar un convenio (13).- Presión durante a negociación dun convenio (14).- Interpretación das cláusulas do convenio vixente (30).- Conflicto relacionados con causas sindicais (40).- Conflicto de solidariedade (50).- Outros conflitos motivados polo anuncio ou aplicación de medida de política económica-social (60).- Conflicto por outras causas non laborais	(20).- Reconversión industrial (21).- Regulación de emprego (excluídos os de reconversión industrial) (22).- Organización/sistemas de traballo (23).- Accidente laboral, seguridade e hixiene (24).- Despedimentos, sancións ou outras medidas disciplinarias (25).- Incumprimento de acordos ou normas legais (26).- Falta de pagamento de salarios (27).- Melloras salariais e non salariais independentes do convenio (28).- Melloras salariais e non salariais de colectivos sen convenio (29).- Outras causas laborais

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 11.6 bis**Folgas de ámbito provincial e autonómico realizadas, segundo o motivo ou a causa da convocatoria. Galicia. Ano 2017**

	5	10	11	12	13	14	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	40	50	60	70	Total
A Coruña		4																	33		2	39
Lugo																						
Ourense		##																			1	2
Pontevedra		4																	11			15
Autonómico		6																	1			7
Total		15																	45		3	63

Conflitos derivados do proceso de negociación colectiva e coincidentes no tempo	Conflitos non derivados do proceso de negociación colectiva
(11).- Presión pola negativa a negociar un convenio (12).- Presión pola negativa a revisar un convenio (13).- Presión durante a negociación dun convenio (14).- Interpretación das cláusulas do convenio vixente (30).- Conflitos relacionados con causas sindicais (40).- Conflitos de solidariedade (50).- Outros conflitos motivados polo anuncio ou aplicación de medida de política económica-social (60).- Conflitos por outras causas non laborais	(20).- Reconversión industrial (21).- Regulación de emprego (excluídos os de reconversión industrial) (22).- Organización/sistemas de traballo (23).- Accidente laboral, seguridade e hixiene (24).- Despedimentos, sancións ou outras medidas disciplinarias (25).- Incumprimento de acordos ou normas legais (26).- Falta de pagamento de salarios (27).- Melloras salariais e non salariais independentes do convenio (28).- Melloras salariais e non salariais de colectivos sen convenio (29).- Outras causas laborais

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Por último, como se pode ver no cadro 11.7, e con datos do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, ofrécese unha perspectiva bianual da incidencia das folgas nas provincias, con independencia do ámbito territorial da súa convocatoria, dato que non permite análise dada a disparidade que se aprecia nas cifras en relación coas anteriormente sinaladas. Recóllense ademais dos resultados das folgas cuxo ámbito territorial é a propia provincia, a repercusión que sobre elas tiveron as folgas autonómicas e estatais.

Cadro 11.7**Folgas desenvolvidas, centros e cadro de persoal convocados, traballadores/as participantes e xornadas non traballadas, segundo criterio de repercusión⁽¹⁾, por provincia. Galicia 2016-2017**

	Folgas		Centros de traballo convocados		Cadro de persoal dos centros convocados		Traballadores/as participantes		Xornadas non traballadas	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
A Coruña	36	58	47	1.134	10.116	47.363	7.295	35.659	10.293	146.729
Lugo	4	9	4	21	165	988	39	342	86	1.822
Ourense	7	14	73	56	4.311	1.578	2.485	325	4.726	1.052
Pontevedra	22	26	23	57	2.923	10.850	2.047	3.651	2.280	9.963
Galicia	57	76	150	1.268	17.515	60.779	11.866	39.977	17.365	159.566

(1) Refírese a que a cada provincia se lle asignan, ademais dos resultados das folgas cuxo ámbito territorial fora a dita provincia, a repercusión que nela tivesen as folgas da súa comunidade autónoma e nacionais.

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

11.2. Conciliacións colectivas e individuais

Incorpóranse os cadros 11.8, 11.8 bis, 11.9, 11.9 bis e 11.10, nos que, segundo datos facilitados pola Consellería de Economía, Emprego e Industria, aparecen reflectidos os conflitos colectivos e individuais nos que participaron en tarefas de conciliación as

unidades administrativas da Xunta de Galicia, os coñecidos como SMACS, e o resultado obtido.

Nas conciliacións colectivas, resulta anecdótico o número de avinzas obtidas, o que contrasta coas cifras do AGA, como se verá mais adiante neste capítulo.

No que a conciliacións individuais se refire resaltan as cifras de reclamacións de cantidade seguida dos despedimentos e en último lugar as sancións, sendo clara a alta actividade destas unidades en relación coas cantidades acordadas nas conciliacións individuais con avinza.

Nas conciliacións colectivas, na maioría delas non se alcanzou acordo entre as partes.

Cadro 11.8

Conciliacións colectivas segundo tipo de resolución e asunto.

Ámbito territorial provincial. Ano 2016

		Número de conciliacións	Empresas afectadas	Nº traballadores/as
A Coruña (Unidades conciliadoras: A Coruña, Ferrol, Santiago)	Con avinza	0	0	0
	Sen avinza	34	52	6.556
	Resto ⁽¹⁾	15	16	2.169
Lugo	Con avinza	0	0	0
	Sen avinza	3	7	2.898
	Resto ⁽¹⁾	3	3	1.200
Ourense	Con avinza	0	0	0
	Sen avinza	8	8	235
	Resto ⁽¹⁾	0	0	0
Pontevedra (Unidades conciliadoras: Pontevedra e Vigo)	Con avinza	2	2	336
	Sen avinza	29	32	24.836
	Resto ⁽¹⁾	8	7	1.653
Galicia	Con avinza	3	3	448
	Sen avinza	76	101	36.013
	Resto ⁽¹⁾	27	27	5.022

(1) Resto: Intentadas sen efecto, tidas por non presentadas, desistidas e outras.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 11.8 bis

Conciliacións colectivas segundo tipo de resolución e asunto.

Ámbito territorial provincial. Ano 2017

		Número de conciliacións	Empresas afectadas	Nº traballadores/as
A Coruña (Unidades conciliadoras: A Coruña, Ferrol, Santiago)	Con avinza	2	3	329
	Sen avinza	40	49	15.182
	Resto ⁽¹⁾	12	13	2.174
Lugo	Con avinza	1	1	25
	Sen avinza	17	8	1.620
	Resto ⁽¹⁾	10	2	150
Ourense	Con avinza	0	0	0
	Sen avinza	4	4	1.310
	Resto ⁽¹⁾	3	3	69
Pontevedra (Unidades conciliadoras: Pontevedra e Vigo)	Con avinza	0	0	0
	Sen avinza	39	43	18.450
	Resto ⁽¹⁾	9	9	14.827
Galicia	Con avinza	4	5	1.854
	Sen avinza	104	108	37.619
	Resto ⁽¹⁾	35	24	17.325

(1) Resto: Intentadas sen efecto, tidas por non presentadas, desistidas e outras.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 11.9

Conciliacións individuais por provincias, segundo motivación e tipo de resolución. Ano 2016

		Despedimentos	Reclamacións de cantidade	Sancións	Total
A Coruña	Con avinza	1.961	277	105	2.343
	Sen avinza	1.339	1.968	1.479	4.786
	Intentadas sen efecto	819	2.555	921	4.295
	Resto ⁽¹⁾				
	Total	4.119	4.800	2.505	11.424
	Suma de cantidades acordadas	32.724.449	1.417.086	543.471	34.685.006
Lugo	Con avinza	485	58	47	590
	Sen avinza	288	606	311	1.205
	Intentadas sen efecto	112	470	141	723
	Resto ⁽¹⁾				
	Total	285	1.134	499	1.918
	Suma de cantidades acordadas	7.496.976	236.862	317.478	8.051.316
Ourense	Con avinza	389	64	37	490
	Sen avinza	240	394	466	1.100
	Intentadas sen efecto	184	490	117	791
	Resto ⁽¹⁾				
	Total	813	948	620	2.381
	Suma de cantidades acordadas	5.240.360	195.111	26.966	5.462.437
Pontevedra	Con avinza	1.415	315	62	1.792
	Sen avinza	1.011	1.473	528	3.012
	Intentadas sen efecto	621	1.582	349	2.552
	Resto ⁽¹⁾				
	Total	3.047	3.370	939	7.356
	Suma de cantidades acordadas	24.738.791	704.039	453.081	25.877.911
Galicia	Con avinza	4.250	714	251	5.215
	Sen avinza	2.878	4.441	2.784	10.103
	Intentadas sen efecto	1.736	5.097	1.528	8.361
	Resto⁽¹⁾				
	Total	8.864	10.252	4.563	23.679
	Suma de cantidades acordadas	70.200.576	2.553.098	1.340.996	74.094.670

(1) Resto: Intentadas sen efecto, tidas por non presentadas, desistidas e outras.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 11.9 bis

Conciliacións individuais por provincias, segundo motivación e tipo de resolución. Ano 2017

		Despedimentos	Reclamacións de cantidade	Sancións	Varios	Total
A Coruña	Con avinza	2.044	329	252		2.625
	Sen avinza	1.331	2.541	1.708		5.580
	Intentadas sen efecto	1.015	2.256	947		4.218
	Resto ⁽¹⁾					0
	Total	4.390	5.126	2.907		12.423
	Suma de cantidades acordadas	37.498.170	1.032.843	870.586		39.401.599
Lugo	Con avinza	480	112	59		651
	Sen avinza	277	503	485		1.265
	Intentadas sen efecto	138	581	308		1.027
	Resto ⁽¹⁾					
	Total	895	1.196	852		2.943
	Suma de cantidades acordadas	5.245.054	194.484	312.521		5.752.059
Ourense	Con avinza	355	115	30		500
	Sen avinza	331	394	310		1.035
	Intentadas sen efecto	130	399	127		656
	Resto ⁽¹⁾					
	Total	816	908	467		2.191
	Suma de cantidades acordadas	4.697.824	321.403	92.465		5.111.692
Pontevedra	Con avinza	1.506	291	83		1.880
	Sen avinza	1.070	1.389	565		3.024
	Intentadas sen efecto	671	1.422	251		2.344
	Resto ⁽¹⁾					
	Total	3.247	3.102	899		7.248
	Suma de cantidades acordadas	27.224.239	830.449	342.381		28.397.069
Galicia	Con avinza	4.385	847	424		5.656
	Sen avinza	3.009	4.827	3.068		10.904
	Intentadas sen efecto	1.954	4.658	1.633		8.245
	Resto ⁽¹⁾					
	Total	9.348	10.332	5.125		24.805
	Suma de cantidades acordadas	74.665.287	2.379.179	1.617.953		78.662.419

(1) Resto: Intentadas sen efecto, tidas por non presentadas, desistidas e outras.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 11.10

Conciliacións individuais por rama de actividade económica (CNAE 2009), con distribución do ámbito territorial provincial e da Comunidade Autónoma de Galicia. Ano 2016

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	353	369	427	359	1.508
INDUSTRIA	2.202	477	395	1.427	4.501
Industrias extractivas	52	58	108	43	261
Industria manufacteireira	1.919	401	257	1.296	3.873
Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	60	3	14	68	145
Fornecemento de auga, saneamento, xestión de residuos	171	15	16	20	222
CONSTRUCCIÓN					0
Construción	2.584	175	357	495	3.611
SERVIZOS	6.285	1.497	1.202	5.075	14.059
Comercio por xunto, reparación de vehículos de motor	1.373	184	292	1.284	3.133
Transporte e almacenamento	669	109	66	347	1.191
Hostalaría	1.076	318	233	861	2.488
Información e comunicacións	426	78	47	143	694
Actividades financeiras e de seguros	222	35	25	102	384
Actividades inmobiliarias	11	0	7	18	36
Actividades profesionais, científicas e técnicas	1.166	597	348	1.481	3.592
Actividades administrativas e servizos auxiliares	318	11	14	85	428
Administración pública e defensa, Seguridade Social obrigatoria	30	0	7	18	55
EDUCACIÓN	148	25	23	108	304
Actividades sanitarias e de servizos sociais	339	63	86	287	775
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	295	52	26	169	542
OUTROS SERVIZOS	135	11	20	138	304
Actividades dos fogares como empregadores e produtores de bens	77	14	7	34	132
Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	1	0	1
TOTAL SECTORES ECONÓMICOS	11.424	2.518	2.381	7.356	23.679

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

11.3. Xulgados do Social

No conxunto do Estado diminuíron os asuntos resoltos polos xulgados do Social, en 2017 respecto de 2016, en 9.055 asuntos, diminución que se deu tanto en conflitos individuais, como en colectivos e en seguridade social, aínda que con mais intensidade nos primeiros.

En Galicia, pola contra, aumentaron lixeiramente os asuntos resoltos (994 asuntos máis en 2017). O aumento prodúcese en conflitos individuais e en seguridade social, diminuíndo en 20 asuntos en conflitos colectivos (155 asuntos en 2017 fronte a 175 en 2016). Este foi o guión que seguiron as catro provincias galegas, coa excepción de Lugo na que diminuíron os conflitos individuais resoltos no xulgado e Pontevedra que se incrementaron os conflitos colectivos.

Cadro 11.11
**Asuntos resoltos, segundo materia obxecto da demanda a nivel estatal.
Por comunidade autónoma e provincia. 2016-2017**

	Total		Conflitos colectivos		Conflitos individuais		Seguridade Social	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Totsl	343.779	334.724	3.053	2.294	249.908	243.638	90.818	88.792
Galicia	24.755	25.749	175	155	15.889	16.159	8.691	9.435
A Coruña	10.368	11.493	84	71	6.972	7.373	3.312	4.049
Lugo	2.991	2.650	32	26	2.207	1.744	752	880
Ourense	3.361	3.564	8	5	1.665	1.909	1.688	1.650
Pontevedra	8.035	8.042	51	53	5.045	5.133	2.939	2.856

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais.

Diminúen as cantidades acordadas en conflitos individuais tanto en Galicia como no conxunto do Estado. En 2017 no conxunto do Estado, o 54,7% das cantidades acordadas en materia de conflitos individuais foi establecido mediante conciliación, mentres que o restante 45,3% foi por sentenza. No caso de Galicia, o 47,8% das cantidades acordadas en materia de despedimentos foi establecido mediante conciliación, mentres que o 52,2% foi por sentenza. Por fin, e de novo no ámbito estatal, o 68,01% das cantidades acordadas en materia de reclamacións derivadas do contrato de traballo foi fixado por sentenza, e o 31,99% restante pactado en conciliación.

Cadro 11.12
**Conflitos individuais. Cantidades acordadas, segundo materia obxecto da demanda e clase de resolución.
Por comunidade autónoma e provincia. 2016**

	Cantidades acordadas en conflitos individuais								
	Miles de euros								
	Total conflitos individuais			Despedimentos			Reclamacións derivadas do contrato de traballo		
	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación
Total	1.398.624,0	707.488,0	691.156,0	947.688,0	400.776,0	546.891,0	450.956,0	306.691,0	144.264,0
Galicia	73.708,0	44.245,0	29.458,0	46.075,0	24.049,0	22.026,0	27.629,0	20.195,0	7.430,0
A Coruña	34.298,0	19.455,0	14.842,0	21.738,0	10.524,0	11.213,0	12.560,0	8.930,0	3.629,0
Lugo	9.407,0	5.003,0	4.403,0	6.392,0	2.609,0	3.782,0	3.015,0	2.394,0	620,0
Ourense	7.342,0	4.977,0	2.364,0	4.086,0	2.384,0	1.701,0	3.256,0	2.593,0	662,0
Pontevedra	22.660,0	14.810,0	7.849,0	13.862,0	8.532,0	5.330,0	8.797,0	6.278,0	2.519,0

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais.

Cadro 11.12 bis
**Conflitos individuais. Cantidades acordadas, segundo materia obxecto da demanda e clase de resolución.
Por comunidade autónoma e provincia. 2017**

	Cantidades acordadas en conflitos individuais								
	Miles de euros								
	Total conflitos individuais			Despedimentos			Reclamacións derivadas do contrato de traballo		
	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación
Total	1.230.701,0	617.214,0	613.486,0	823.658,0	355.810,0	467.848,0	407.042,0	261.404,0	145.638,0
Galicia	76.652,0	52.123,0	24.529,0	41.993,0	24.494,0	17.499,0	34.653,0	27.627,0	7.024,0
A Coruña	36.085,0	23.700,0	12.384,0	16.654,0	7.846,0	8.801,0	19.430,0	15.853,0	3.578,0
Lugo	9.753,0	6.197,0	3.555,0	5.791,0	2.825,0	2.965,0	3.962,0	3.371,0	590,0
Ourense	8.809,0	7.196,0	1.612,0	5.852,0	4.870,0	981,0	2.957,0	2.326,0	630,0
Pontevedra	22.009,0	15.030,0	6.978,0	13.706,0	8.953,0	4.752,0	8.303,0	6.077,0	2.226,0

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais.

No que atinxe aos asuntos resoltos en materia de despedimento, tanto no conxunto do Estado como en Galicia produciuse un descenso en 2017 respecto de 2016, descenso que no conxunto do Estado foi de 3.804 asuntos, mentres que en Galicia foi de 429 asuntos. O descenso tivo lugar en tres das catro provincias galegas, mentres que en Lugo hai un lixeiro incremento de 7 asuntos. O descenso foi, ademais, xeneralizado segundo a clase de resolución, tanto en Galicia como no conxunto do Estado, posto que neste último nivel as conciliacións medraron, de xeito imperceptible en todo caso. Exceptúase en Galicia que medran en 2017 as resolucións con sentenza favorable ao traballador.

En Galicia, a sentenza foi tamén o mecanismo máis utilizado en 2016 e 2017, se ben aquí iso ocorreu non só co conxunto dos conflitos individuais, senón tamén para cada unha das categorías en que eses conflitos se desagregan, isto é, os despedimentos e as reclamacións derivadas do contrato de traballo. Así, o 66,25 das cantidades acordadas no total de conflitos individuais en Galicia foi fixado mediante sentenza, fronte ao 33,8% restante, pactado en conciliación. Como se dixo, o mesmo ocorreu no caso dos despedimentos (56,1% mediante sentenza, fronte ao 43,9% mediante conciliación) e das restantes reclamacións derivadas do contrato de traballo (o 73,0% por cento a través de sentenza e o 27,0% por cento mediante pacto en conciliación). Esa realidade deuse no conxunto de Galicia e tamén nas catro provincias galegas.

No conxunto do Estado, en 2017, a maior parte das persoas traballadoras obxecto de despedimento pactaron este en conciliación, o 53%, mecanismo a través do cal se acordaron a maior parte das cantidades establecidas por tal motivo, curiosamente na mesma porcentaxe, o 53,3%, de tal xeito que a contía media das cantidades acordadas en materia de despedimentos foi máis alta no caso das pactadas en conciliación.

En Galicia ocorreu exactamente o contrario. A maior parte das persoas traballadoras viron extinguido o seu contrato, por despedimento, a través de sentenza, o 55,7%; as cantidades fixadas por sentenza foron tamén superiores fronte á conciliación, o 56,1%; polo que a contía media das cantidades fixadas por sentenza foi superior á contía media pactada en conciliación. Tal ocorreu nas catro provincias galegas, coa excepción da provincia da Coruña, na que, a pesares de ser despedidas máis persoas traballadoras por sentenza que mediante conciliación (o 54,2% fronte ao 45,8%, respectivamente), foron lixeiramente superiores as cantidades pactadas en conciliación, fronte ás establecidas por sentenza, e tamén a contía media do acordado en conciliación foi máis elevada que a contía media establecida por sentenza.

Recóllense finalmente no cadro 11.13 bis os asuntos da sala do social do TSXG por procedemento e situación, conforme aos últimos datos publicados pola memoria do CXPX.

Cadro 11.13

Asuntos resoltos en materia de despidimentos, segundo clase de resolución. Por provincias. Galicia- España. 2016-2017														
Total	Total		Con sentenza favorable ao traballador		Con sentenza favorable en parte ao traballador		Con sentenza desfavorable ao traballador		Por conciliación		Por desistencia		Por outras causas	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
	101.477	97.673	21.264	19.862	4.905	4.949	7.412	6.818	46.268	43.357	17.387	18.407	4.241	4.280
Galicia	5.269	4.840	1.384	1.424	386	320	520	486	2.135	1.937	626	558	171	135
A Coruña	2.578	2.183	653	572	164	109	269	248	1.120	926	302	258	70	70
Lugo	604	611	169	193	29	35	36	42	246	258	54	61	43	22
Ourense	505	484	171	196	61	72	50	28	164	116	45	60	14	12
Pontevedra	1.582	1.562	391	463	132	104	165	168	605	637	225	179	44	31

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborales.

Cadro 11.13 bis

Sala do Social do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia. Asuntos por procedemento e situación. Ano 2016							
- ASUNTOS - EXECUCIÓN DE SENTENZAS - PROCEDIMIENTO EN ÚNICA INSTANCIA - RECURSOS DE SUPPLICACIÓN X. SOCIAL - RECURSOS DE SUPPLICACIÓN X. MERCANTIL - RECURSOS DE QUEIXA - RECURSOS DE SUPPLICA/REPOSICIÓN	Pendientes ao inicio	Ingresados	Demandantes	Reiniciados	Acumulados	Resoltos	Pendientes ao finalizar
	4.486	5.547	38.547	162	991	7.406	2.627
	3	2				4	1
	8	39				34	9
	4.477	5.381				7.247	2.615
		4				3	1
	1	92				91	2
		31				31	

Fonte: Tribunal Superior de Xustiza de Galicia. Sala do Social.

Cadro 11.14

Traballadores/as despididos/as, cantidades acordadas e cuantías medias, segundo calse de resolución. Por comunidade autónoma e provincia. 2016									
Total	Despidimentos								
	Traballadores/as despididos/as ⁽¹⁾			Cantidades acordadas miles de euros			Contías medias en euros		
	Total	Sentenza ⁽²⁾	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación
	82.095	31.796	50.299	947.668,0	400.776,0	546.891,0	11.543,0	12.604,0	10.872,0
Galicia	4.374	2.073	2.301	46.079,0	24.049,0	22.026,0	10.534,0	11.602,0	9.573,0
A Coruña	2.235	988	1.247	21.738,0	10.524,0	11.213,0	9.762,0	10.652,0	8.992,0
Lugo	495	234	261	6.392,0	2.609,0	3.782,0	12.913,0	11.151,0	14.492,0
Ourense	405	241	164	4.086,0	2.384,0	1.701,0	10.089,0	9.894,0	10.376,0
Pontevedra	1.239	610	629	13.862,0	8.532,0	5.330,0	11.188,0	13.987,0	8.474,0

(1) Non inclúe as persoas traballadoras afectadas por asuntos "desistidos" e asuntos terminados "por outras causas".

(2) Non inclúe as persoas traballadoras afectadas por sentenza desfavorable ao traballador.

Fonte: Anuario de estadísticas laborales, Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Cadro 11.14 bis

Traballadores/as despididos/as, cantidades acordadas e cuantías medias, segundo clase de resolución. Por comunidade autónoma e provincia. 2017									
Total	Despidimentos								
	Traballadores/as despididos/as ⁽¹⁾			Cantidades acordadas miles de euros			Contías medias en euros		
	Total	Sentenza ⁽²⁾	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación
	3.976	1.872	2.104	42.003,0	24.494,0	17.506,0	45.920,0	54.432,0	34.352,0
Galicia	1.699	705	994	16.654,0	7.846,0	8.808,0	9.802,0	11.129,0	8.861,0
A Coruña	533	245	288	5.791,0	2.825,0	2.965,0	10.865,0	11.533,0	10.296,0
Ourense	386	270	116	5.852,0	4.870,0	981,0	15.161,0	18.038,0	8.464,0
Pontevedra	1.358	652	706	13.706,0	8.953,0	4.752,0	10.092,0	13.732,0	6.731,0

(1) Non inclúe as persoas traballadoras afectadas por asuntos "desistidos" e asuntos terminados "por outras causas".

(2) Non inclúe as persoas traballadoras afectadas por sentenza desfavorable ao traballador.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborales.

11.4 Xestión do Acordo Interprofesional Galego sobre Procedementos Extraxudiciais de Solución de Conflitos de Traballo (AGA)

Os expedientes xestionados ao abeiro do AGA dende os seus comezos en xuño de 1992 ata o 31 de decembro de 2017 son 1.235, cun total de 941.610 persoas traballadoras afectadas.

Cadro 11.15

AGA. Total expedientes. 2016

Expedientes iniciados	91			
Expedientes desistidos	1			
Expedientes en tramitación	0			
Expedientes rexeitados	28			
Expedientes arquivados por solución previa	6			
Expedientes tramitados	56			
Conciliacións/Mediacións	45			
Arbitraxes	11			
		Conflitos con resultado positivo	Empresas afectadas	Traballadores/as afectados/as
		6	1015	3.184
		33	7.347	45.415
		11	5.510	7.734
		50	13.872	56.333

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Cadro 11.15 bis

AGA. Total expedientes. 2017

Expedientes iniciados	86			
Expedientes desistidos	3			
Expedientes en tramitación	2			
Expedientes rexeitados	27			
Expedientes arquivados por solución previa	4			
Expedientes tramitados	50			
Conciliacións/Mediacións	40			
Arbitraxes	10			
		Conflitos con resultado positivo	Empresas afectadas	Traballadores/as afectados/as
		4	4	1.203
		27	2.419	30.349
		10	10	9.586
		41	2.433	41.138

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

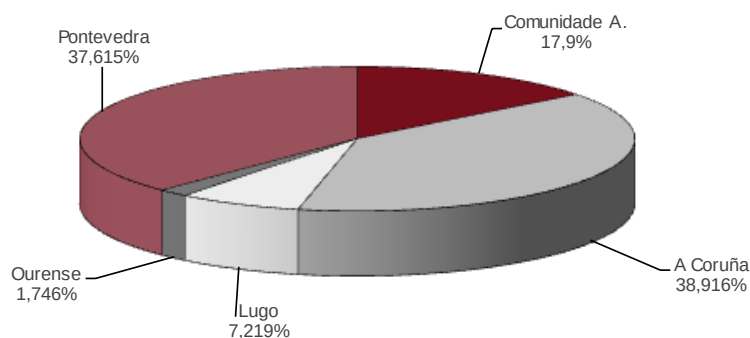
Cadro 11.16

AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados (01.06.1992 - 31.12.2017)

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	134	509	148	46	398	1.235
Traballadores/as afectados/as	136.571	366.441	67.974	16.438	354.186	941.610
Expedientes de conflitos de sector	41	49	12	14	72	188
Traballadores/as afectados/as conf. sector	112.728	286.758	26.450	11.902	297.204	735.042
Expedientes de conflitos empresa	93	460	136	32	326	1.047
Traballadores/as afectados/as conf. empresa	23.843	79.683	41.524	4.536	56.982	206.568

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Traballadores/as afectados/as

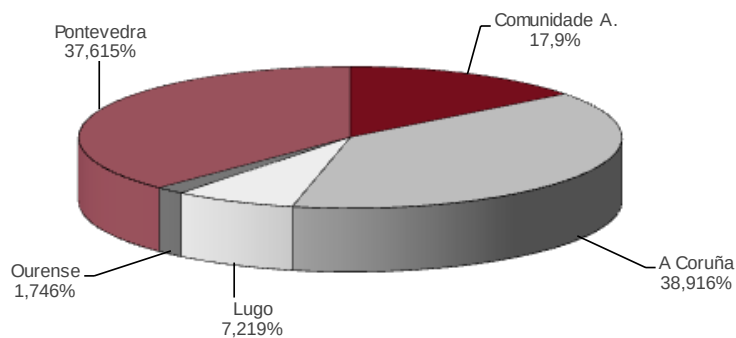
Cadro 11.16 bis

AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados. 2016

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	13	32	7	4	35	91
Traballadores/as afectados/as	15.414	11.251	5.667	2.474	35.632	70.438
Expedientes de conflitos de sector	3	2	1	1	4	11
Traballadores/as afectados/as conf. sector	12.250	8.340	2.296	1.500	27.450	51.836
Expedientes de conflitos empresa	10	30	6	3	31	80
Traballadores/as afectados/as conf. empresa	3.164	2.911	3.371	974	8.182	18.602

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Traballadores/as afectados/as

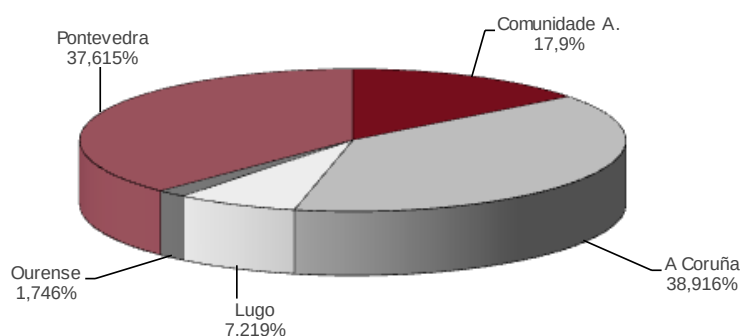
Cadro 11.16 ter

AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados. 2017

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	3	33	13	2	35	86
Traballadores/as afectados/as	174	24.422	9.371	860	24.425	59.252
Expedientes de conflitos de sector	0	2	2	1	4	9
Traballadores/as afectados/as conf. sector	0	17.800	4.300	700	8.100	30.900
Expedientes de conflitos empresa	3	31	11	1	31	77
Traballadores/as afectados/as conf. empresa	174	6.622	5.071	160	16.325	28.352

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Traballadores/as afectados/as

Nunha primeira aproximación a esta estatística, podemos dicir que o 56,7% deses expedientes corresponde ao sector servizos, o 41,0% ao da industria, o 0,9% ao da pesca, o 1,2% ao da construción e o 0,2% ao de agricultura.

A distribución destes expedientes segundo o ámbito xeográfico e diferenciando tamén os que corresponden a conflitos de empresa e de sector, indican que a provincia da Coruña é onde se iniciaron mais expedientes, seguida de Pontevedra e Lugo.

No ano 2016 iniciáronse 91 expedientes, que afectaron a 1.015 empresas e 56.333 persoas traballadoras. Sobre o total de mediacións e arbitraxes levadas a cabo polo AGA, a efectividade acadada ao longo do ano foi do 89,29%.

O 80,35% dos procedementos tramitados no ano 2016 foron conciliacións ou mediacións que afectaron a 45.415 persoas traballadoras e 7.347 empresas. O 19,65% restante foron arbitraxes que afectaron a 7.734 persoas traballadoras e 5.510 empresas.

O maior número de persoas traballadoras afectadas polos expedientes presentados este ano pertence á provincia de Pontevedra con 35.632, seguido do grupo de expedientes que teñen como ámbito afectado a provincia da Coruña con 11.251.

Seguindo coa tendencia xeneralizada en anos anteriores a maioría dos conflitos presentados son de ámbito de empresa (o 90,0%).

No ano 2017 iniciáronse 86 expedientes, que afectaron a 2.433 empresas e 41.138 persoas traballadoras. A efectividade acadada ao longo do ano foi do 74%. O 80% dos procedementos tramitados nese ano foron mediacións que afectaron a 2.419 empresas 30.349 persoas traballadoras e o 20% arbitraxes, afectando a 10 empresas e 9.586 persoas traballadoras.

Novamente, Pontevedra é a provincia con maior número de persoas traballadoras afectadas, 24.425. seguida da Coruña con 24.422 e Lugo con 9.371.

Por sectores económicos, o sector servizos lévase a maior parte dos expedientes nos dous anos, non así o número de persoas traballadoras afectadas, que no 2017 foi maior na industria.

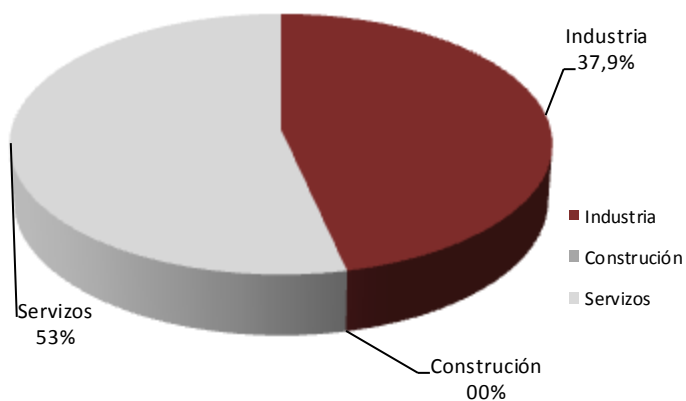
Cadro 11.17

**AGA. Expedientes por sectores económicos e
traballadores/as afectados/as. 2016**

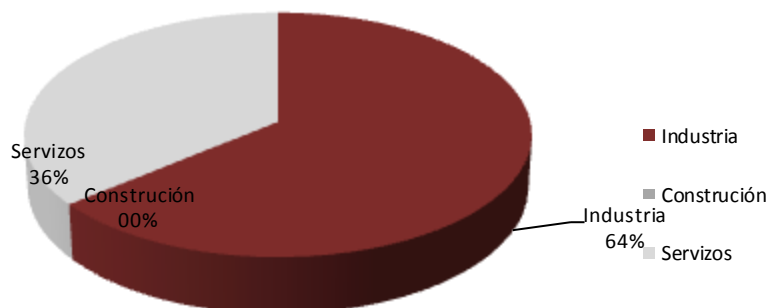
	Núm. expedientes	Núm. persoas traballadoras
Agricultura	0	0
Pesca	0	0
Industria	37	16.050
Construción	0	0
Servizos	54	54.388
Total	91	70.438

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Número de expedientes

Número de traballadores/as

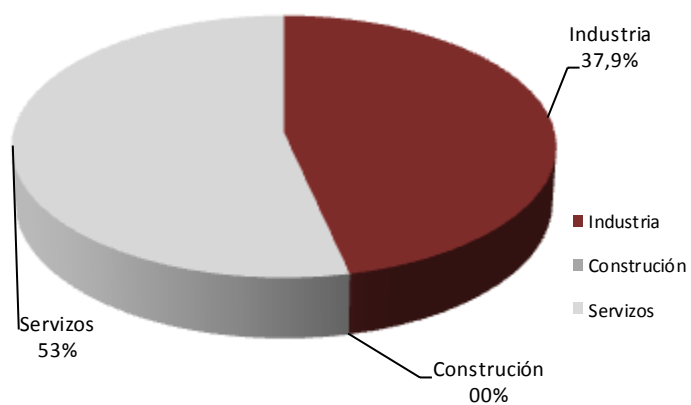
Cadro 11.17 bis

**AGA. Expedientes por sectores económicos e
traballadores/as afectados/as. 2017**

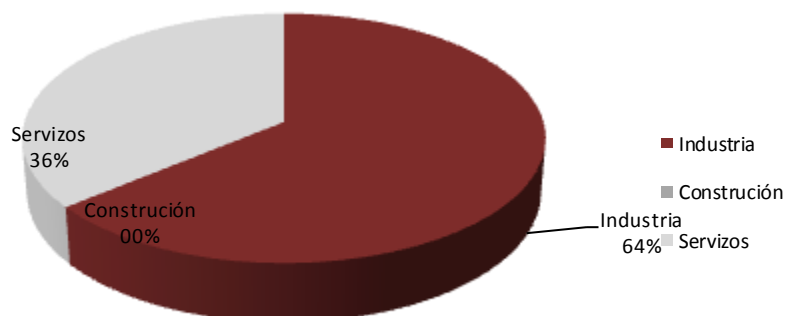
	Núm. expedientes	Núm. persoas traballadoras
Agricultura	0	0
Pesca	0	0
Industria	40	37.921
Construción	0	0
Servizos	46	21.331
Total	86	59.252

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Número de expedientes

Número de traballadores/as

Nos cadros 11.18 e 11.18 bis pódese apreciar o resultado obtido polos procedementos presentados ao abeiro do AGA durante estes dous anos, predominando notablemente os resultados positivos.

Cadro 11.18

AGA. Resultado dos expedientes. Distribución territorial. 2016

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	13	32	7	4	35	91
Expedientes desistidos	0	1	0	0	0	1
Expedientes rexeitados pola contraparte afectada	4	11	6	1	6	28
Conflitos resolto por acordo previo	0	3	0	0	2	5
Expedientes tramitados	8	17	1	3	27	56
Expedientes con resultado positivo	6	8	1	2	27	44
Expedientes con resultado negativo	2	9	0	1	0	12
Expedientes en tramitación	0	0	0	0	0	0

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Cadro 11.18 bis

AGA. Resultado dos expedientes. Distribución territorial. 2017

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	3	33	13	2	35	86
Expedientes desistidos	0	1	0	0	2	3
Expedientes rexeitados pola contraparte afectada	2	7	9	1	8	27
Conflitos resoltos por acordo previo	0	1	1	0	2	4
Expedientes tramitados	1	23	3	1	22	50
Expedientes con resultado positivo	1	14	2	1	19	37
Expedientes con resultado negativo	0	9	1	0	3	13
Expedientes en tramitación	0	1	0	0	1	2

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Por último indicar que os procedementos de ámbito de sector iniciados nestes anos foron os sectores de industrias panificadoras, transporte de mercadorías por estrada, comercio do metal, industria de siderometal, transporte de viaxeiros por estrada, comercio de alimentación, confeitaría, residencias privadas da terceira idade e sanidade privada.

**A regulación do
emprego e o Fondo de
Garantía Salarial**

12

CAPÍTULO 12: REGULACIÓN DE EMPREGO E FONDO DE GARANTÍA SALARIAL (FOGASA)

12.1. Regulación de emprego

Neste apartado analízásenos os expedientes de regulación de emprego tramitados e as persoas traballadoras afectadas cos datos facilitados pola Consellería de Economía, Emprego e Industria con competencia en Galicia e coa información publicada polo Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

O Estatuto dos traballadores nos seus artigos 47 e 51 regula os despedimentos colectivos, suspensión do contrato ou redución de xornada por causas económicas, técnicas, organizativas ou de produción ou derivados de forza maior.

No caso dos procedementos de extinción colectiva de contratos por causas económicas, técnicas, organizativas ou de produción por decisión da empresa, unha vez finalizado o período de consultas, con acordo ou sen el, a empresa poderá notificar os despedimentos de xeito individual ás persoas afectadas.

Aínda que non é necesaria autorización administrativa previa, si é necesaria a comunicación á autoridade laboral e o período de consultas.

Enténdese por redución de xornada a diminución temporal de entre un 10% e un 70% da xornada computada sobre a base dunha xornada diaria, con independencia do número de persoas traballadoras da empresa e do número de persoas afectadas, sempre que sexa por causas económicas, técnicas, organizativas ou de produción.

Igualmente o contrato de traballo poderá extinguirse, suspenderse ou reducir a súa xornada por causas de forza maior.

A existencia de forza maior que motive a extinción, suspensión ou redución de xornada, debe ser constatada pola autoridade laboral calquera que sexa o número de persoas afectadas.

Denomínanse procedementos pactados aqueles nos que se alcanza un acordo entre a empresa e os representantes legais. Os procedementos sen período de consultas son aqueles que se xustifican en causas de forza maior, nos que a normativa non establece a obrigatoriedade dun período de consultas.

Cadro 12.1**Expedientes de regulación de empleo, pactados, non pactados e sen período de consultas.
Galicia. 2016-2017**

	Pactados		Non pactados		Sen período de consultas		Totais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
A Coruña	66	39	8	14	22	5	96	58
Lugo	22	11	0	0	2	4	24	15
Ourense	14	11	2	1	1	1	17	13
Pontevedra	147	96	10	6	123	10	280	112
Autonómicos	6	7	1	0	0	0	7	7
Totais	255	164	21	21	148	20	424	205

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Neste primeiro cadro vemos como evolucionaron os expedientes nas catro provincias galegas nos anos 2016 e 2017, tanto en expedientes pactados, como non pactados ou sen período de consultas.

O máis destacado é a diminución de número de expedientes, chegando case a un 62% menos.

Pontevedra segue sendo a que máis expedientes presenta e a que mostra unha redución máis significativa.

É especialmente relevante no caso daqueles que non teñen período de consultas pasando de 123 en 2016 a 10 en 2017.

Os únicos aumentos danse en Lugo, neste mesmo apartado pasando de 2 en 2016 a 4 en 2017 e na Coruña no grupo de non pactados pasando de 8 en 2016 a 14 en 2017.

Cadro 12.2**Expedientes de regulación de emprego segundo a medida e o sector de actividade.
Galicia. 2016-2017**

	Despidimento s colectivos		Suspensión de contratos		Reducción de xornada		Totais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Agricultura	0	0	1	1	0	0	1	1
Pesca	2	3	142	16	1	0	145	19
Industria	9	14	44	26	16	11	69	51
Construción	6	3	30	15	12	10	48	28
Servizos	21	20	51	39	89	47	161	106
Totais	38	40	268	97	118	68	424	205

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Os expedientes segundo o sector de actividade e a medida adoptada, a nivel de Galicia quedan reflectidos neste cadro no que se confirma a tendencia a baixa, agás

en despedimentos colectivos nos sectores de pesca e industria, onde aumentan en torno ao 50%.

Os cadros seguintes móstrannos a mesma información pero desagregada por provincias.

Cadro 12.3

Expedientes de regulación de empleo segundo a medida e o sector de actividade. A Coruña. 2016-2017

	Despedimento s colectivos		Suspensión de contratos		Reducción de xornada		Totais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Agricultura	0	0	1	1	0	0	1	1
Pesca	1	3	22	2	0	0	23	5
Industria	2	8	8	5	4	1	14	14
Construción	2	2	6	3	1	0	9	5
Servizos	11	7	14	16	24	10	49	33
Totais	16	20	51	27	29	11	96	58

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Con esta información podemos ver que o aumento en despedimentos colectivos en pesca e industria en 2017 se deben exclusivamente á provincia da Coruña

Cadro 12.4

Expedientes de regulación de empleo segundo a medida e o sector de actividade. Lugo. 2016-2017

	Despedimento s colectivos		Suspensión de contratos		Reducción de xornada		Totais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Agricultura	0	0	0	0	0	0	0	0
Pesca	0	0	1	2	0	0	1	2
Industria	1	1	2	0	1	1	4	2
Construción	0	0	2	1	1	1	3	2
Servizos	2	2	6	3	8	4	16	9
Totais	3	3	11	6	10	6	24	15

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

En Lugo as reducións son significativas en suspensión e redución de xornada (en torno ao 40%) principalmente no sector servizos e en Ourense son os despedimentos colectivos e as suspensións os que se ven reducidos nun 50%.

Cadro 12.5**Expedientes de regulación de empleo segundo a medida e o sector de actividade.
Ourense. 2016-2017**

	Despedimento s colectivos		Suspensión de contratos		Reducción de xornada		Totais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Agricultura	0	0	0	0	0	0	0	0
Pesca	0	0	0	0	0	0	0	0
Industria	1	1	0	3	1	1	5	5
Construción	1	0	3	0	1	1	3	1
Servizos	0	0	1	0	7	7	9	7
Totais	2	1	6	3	9	9	17	13

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Cadro 12.6**Expedientes de regulación de empleo segundo a medida e o sector de actividade.
Pontevedra. 2016-2017**

	Despedimento s colectivos		Suspensión de contratos		Reducción de xornada		Totais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Agricultura	0	0	0	0	0	0	0	0
Pesca	1	0	119	12	1	0	121	12
Industria	5	4	31	18	10	8	46	30
Construción	2	0	18	9	9	7	29	16
Servizos	6	10	29	19	49	25	84	54
Totais	14	14	197	58	69	40	280	112

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Nesta provincia son os suspensións as que reflicten o maior descenso, alcanzando un -70% concentradas maioritariamente no sector da pesca.

Cadro 12.7**Expedientes de regulación de empleo segundo a medida e o sector de actividade.
Autonómicos (afectan a máis de unha provincia). 2016-2017**

	Despedimento s colectivos		Suspensión de contratos		Reducción de xornada		Totais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Agricultura	0	0	0	0	0	0	0	0
Pesca	0	0	0	0	0	0	0	0
Industria	0	0	0	0	0	0	0	0
Construción	1	1	3	2	0	1	4	0
Servizos	2	1	0	1	1	1	3	4
Totais	3	2	3	3	1	2	7	3

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Neste cadro temos información sobre aqueles expedientes que afectan a máis dunha provincia, e son os despedimentos colectivos do sector servizos os de maior descenso (-50%) e as suspensións en construción as máis numerosas.

A xeito de resumo por provincias e tipo de medida dos anos 2016 e 2017 presentamos o seguinte cadro.

Cadro 12.8

Expedientes de regulación de emprego segundo a medida e ámbito territorial. 2016-2017

	2016			2017		
	Despedimento s colectivos	Suspensión de contratos	Reducción de xornada	Despedimento s colectivos	Suspensión de contratos	Reducción de xornada
A Coruña	16	51	29	20	27	11
Lugo	3	11	10	3	6	6
Ourense	2	6	9	1	3	9
Pontevedra	14	197	69	14	58	40
Autónomos	3	3	1	2	3	2
Totais	38	268	118	40	97	68

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Pasaremos agora a analizar as persoas afectadas por estes expedientes segundo a medida e o sector de actividade.

Cadro 12.9

Persoas traballadoras afectadas segundo a medida e o sector de actividade. Galicia. 2016-2017

	Despedimentos colectivos		Suspensión de contratos		Reducción de xornada		Totais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Agricultura	0	0	3	3	0	0	3	3
Pesca	11	23	329	190	7	0	347	213
Industria	509	260	2.954	1.170	177	57	3.640	1.478
Construción	174	63	451	116	68	39	693	218
Servizos	311	211	614	452	464	173	1.389	836
Totais	1.005	557	4.351	1.931	716	269	6.072	2.757

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

O maior número de persoas afectadas concéntrase no sector de industria e na medida de suspensión de contratos, seguido do sector servizos.

A maior redución interanual encontrámola no sector da construción e concretamente nas suspensións de contratos (-74,28%).

Os cadros seguintes detallan a situación nas catro provincias e a nivel autonómico (afectan a máis dunha provincia).

Cadro 12.10**Persoas traballadoras afectadas segundo a medida e o sector de actividade. A Coruña. 2016-2017**

	Despedimentos colectivos		Suspensión de contratos		Reducción de xornada		Totais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Agricultura	0	0	3	3	0	0	3	3
Pesca	5	23	53	19	0	0	58	42
Industria	33	182	132	146	36	3	201	331
Construción	59	46	140	26	4	0	203	72
Servizos	172	87	100	95	72	38	344	220
Totais	269	338	428	289	112	41	809	668

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Aumento significativo das persoas afectadas en despedimentos colectivos dos sectores de pesca e industria, aínda que en cómputo total da provincia se produce un descenso do -17,43%.

Cadro 12.11**Persoas traballadoras afectadas segundo a medida e o sector de actividade. Lugo. 2016-2017**

	Despedimentos colectivos		Suspensión de contratos		Reducción de xornada		Totais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Agricultura	0	0	0	0	0	0	0	0
Pesca	0	0	1	8	0	0	1	8
Industria	14	2	11	0	9	16	34	18
Construción	0	0	6	2	3	2	9	4
Servizos	25	23	36	25	15	8	76	56
Totais	39	25	54	35	27	26	120	86

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Ao igual que na provincia da Coruña aínda que no total se produce un descenso do -28,33%, hai un incremento tanto na suspensión de contratos en pesca, coma en redución de xornada no sector de industria (77,78%).

Cadro 12.12**Persoas traballadoras afectadas segundo a medida e o sector de actividade. Ourense. 2016-2017**

	Despedimentos colectivos		Suspensión de contratos		Reducción de xornada		Totais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Agricultura	0	0	0	0	0	0	0	0
Pesca	0	0	0	0	0	0	0	0
Industria	8	23	33	121	10	1	51	145
Construción	11	0	9	0	1	1	21	1
Servizos	0	0	4	0	20	16	24	16
Totais	19	23	46	121	31	18	96	162

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Ourense é a única provincia con aumento no número total de persoas afectadas (68,75%), orixinada principalmente polo aumento na industria tanto en despedimentos (187,50%) como suspensión de contratos (266,67%).

Cadro 12.13

Persoas traballadoras afectadas segundo a medida e o sector de actividade. Pontevedra. 2016-2017

	Despedimentos colectivos		Suspensión de contratos		Reducción de xornada		Totais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Agricultura	0	0	0	0	0	0	0	0
Pesca	6	0	275	163	7	0	288	163
Industria	454	53	2.778	903	122	37	3.354	993
Construción	78	0	238	50	38	9	354	59
Servizos	87	88	474	311	286	44	847	443
Totais	625	141	3.756	1.427	453	90	4.843	1.658

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Nesta provincia o número de persoas afectadas redúcese en termos globais (-65,77%) especialmente nos sectores da industria (70,39%) e construción (-83,33%).

Cadro 12.14

Persoas traballadoras afectadas segundo a medida e o sector de actividade. Autónomicos (afectan a máis de unha provincia). 2016-2017

	Despedimentos colectivos		Suspensión de contratos		Reducción de xornada		Totais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Agricultura	0	0	0	0	0	0	0	0
Pesca	0	0	0	0	0	0	0	0
Industria	0	0	0	0	0	0	0	0
Construción	26	17	58	38	22	27	106	82
Servizos	27	13	0	21	71	67	98	101
Totais	53	30	58	59	93	94	204	183

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Neste cadro temos información sobre aqueles expedientes que afectan a máis dunha provincia, concentrándose as persoas afectadas en construción e servizos.

A xeito de resumo por provincias, tipo de medida e persoas afectadas dos anos 2016 e 2017 presentamos o seguinte cadro.

Cadro 12.15**Persoas traballadoras afectadas segundo a medida e ámbito territorial. 2016-2017**

	2016			2017		
	Despedimento s colectivos	Suspensión de contratos	Reducción de xornada	Despedimento s colectivos	Suspensión de contratos	Reducción de xornada
A Coruña	269	428	112	338	289	41
Lugo	39	54	27	25	35	26
Ourense	19	46	31	23	121	18
Pontevedra	625	3.765	453	141	1.427	90
Autonomicos	53	58	93	30	59	94
Totais	1.005	4.351	716	557	1.931	269

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

Cadro 12.16**Persoas traballadoras afectadas segundo a medida e o sexo. Galicia. 2016-2017**

	Despedimentos colectivos		Suspensión de contratos		Reducción de xornada		Totais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Homes	626	287	3.417	1.369	391	132	4.434	1.788
Mulleres	379	270	934	562	325	137	1.638	969
Totais	1.005	557	4.351	1.931	716	269	6.072	2.757

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria.

O cadro 12.16 mostra a desagregación por sexo con máis homes que mulleres afectadas sendo a diferenza máis relevante nas suspensións de contratos. A redución das mulleres afectadas alcanzou o -40,84% e o -59,68% no caso dos homes.

Cadro 12.17

Procedementos de despedimento colectivo, suspensión de contratos e redución de xornada e persoas traballadoras afectadas, segundo ámbito territorial (anos 2010-2017)

	Expedientes					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Autonómicos	Totais
2010	368	80	46	510	7	1.011
2011	472	148	63	734	19	1.436
2012	700	188	137	1.261	46	2.332
2013	604	177	161	930	45	1.917
2014	324	91	72	483	14	984
2015	228	51	30	299	5	613
2016	123	31	25	290	0	434
2017	83	22	18	125	0	221

	Persoas traballadoras afectadas					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Autonómicos	Totais
2010	4.657	857	614	7.564	327	14.019
2011	5.661	1.560	1.070	11.271	1.165	20.727
2012	7.443	1.479	2.360	15.259	2.275	28.816
2013	5.514	1.172	1.934	9.577	2.054	20.251
2014	3.368	452	605	6.882	454	11.761
2015	2.597	341	326	2.938	65	6.267
2016	1.318	145	148	5.075	0	6.686
2017	1.116	131	205	1.887	0	3.339

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Ponse de manifesto neste cadro 12.17 que despois do elevado incremento dos anos 2011 e 2012, a tendencia varía no 2013 e dende entón a redución tanto nos expedientes coma nas persoas afectadas se mantén ata o 2017.

Cadro 12.18

**Empresas e persoas traballadoras afectadas por procedementos de regulación de emprego,
segundo tipo de medida, por comunidade autónoma**

	Empresas afectadas ⁽¹⁾		Persoas traballadoras afectadas							
			Total		Despido colectivo		Suspensión de contrato		Redución de xornada	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Andalucía	443	289	6.657	4.683	1.954	2.385	3.846	1.649	857	649
Aragón	221	131	11.028	2.450	624	461	10.094	1.675	310	314
Asturias	257	170	4.196	2.642	399	750	3.388	1.020	409	872
Baleares	113	82	1.110	675	521	313	468	323	121	39
Canarias	102	76	1.379	1.999	386	314	907	1.618	86	67
Cantabria	148	94	3.057	2.027	325	219	2.537	1.340	195	468
Castela-A Mancha	81	84	785	2.099	486	684	216	344	83	1.071
Castela e León	404	262	4.881	3.811	995	1.238	3.204	2.134	682	439
Cataluña	550	375	11.426	6.105	4.815	2.910	5.666	2.419	945	776
C. Valenciana	532	366	8.257	5.212	2.193	1.788	4.875	2.782	1.189	642
Estremadura	78	57	512	823	96	123	299	126	117	574
Galicia	434	221	6.686	3.339	1.699	1.038	4.303	1.949	684	352
Madrid	476	363	13.723	13.167	7.888	6.675	4.625	5.199	1.210	1.293
Murcia	72	45	737	404	476	114	77	147	184	143
Navarra	160	91	3.238	3.189	521	387	2.483	2.597	234	205
País Vasco	429	264	8.341	4.678	799	1.273	6.334	2.896	1.208	509
A Rioxa	32	16	481	149	157	99	300	36	24	14
Ceuta	4	4	54	16	7	13	15	3	32	
Melilla	5	4	28	29	7	29	21	0		
Total	4.541	2.994	86.576	57.497	24.348	20.813	53.658	28.257	8.570	8.427

(1) Nos datos de empresas, os datos do total nacional e dos totais por provincias e/ou comunidade autónoma poden non coincidir coa suma dos datos por comunidades autónomas debido a que unha mesma empresa pode ter centros afectados por procedementos de regulación de emprego en distintas provincias e/ou comunidades autónomas.

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Cos datos do Ministerio de Emprego e Seguridade Social (cadro 12.18), podemos observar como en todas ás comunidades autónomas diminúen significativamente o número de persoas traballadoras afectadas por todas ás medidas.

12.2. Fondo de Garantía Salarial (Fogasa)

O Fondo de Garantía Salarial (Fogasa) é un organismo autónomo pertencente ao Ministerio de Emprego e Seguridade Social. creado para garantir os créditos salariais en situacións de insolvencia da empresa.

O Fogasa regúlase polo Real decreto 505/1985, do 6 de marzo, polo que se establece a súa natureza, organización e funcionamento.

Están protexidas polo Fogasa as persoas traballadoras contratadas laboralmente, con independencia do tipo de empresa e contrato ou da relación laboral especial. Está incluído os persoal de alta dirección e as traballadoras e traballadores suxeitos a prestación de servizos de carácter transnacional. Tamén están amparados as socias e socios traballadores de sociedades laborais que contén cun número de socios superior a 25.

Están fóra do seu ámbito de protección as persoas ao servizo do fogar, as que ostenten cargos de conselleiras e conselleiros e administradoras e administradores de sociedades mercantís capitalistas que non posúan o control efectivo, cando desenvolvan funcións de dirección e xerencia e sexan retribuídas por iso ou pola súa condición de persoas traballadoras. Tampouco están no seu ámbito de cobertura as socias e socios traballadores de cooperativas de traballo asociado ou explotación comunitaria da terra.

As prestacións económicas satisfeitas polo Fogasa teñen como finalidade:

- Garantir ás persoas traballadoras por conta allea o percibo dos salarios e as indemnizacións pendentes de pagamento como consecuencia de desequilibrios patrimoniais das empresas nos casos de insolvencia declarada e recoñecida xudicialmente, suspensión de pagamentos, quebra, forza maior ou concurso de acredores, derivadas de despedimento improcedente ou nulo, despedimento obxectivo ou extinción colectiva, extinción do contrato por vontade da persoa traballadora mediando causa xusta, así como extinción de contratos temporais nos casos que legalmente proceda.

Estas circunstancias deben ser recoñecidas por sentenza, auto, acta de conciliación xudicial ou resolución administrativa ou certificación da administración concursal, nos supostos de indemnización, ou por acta de conciliación xudicial ou administrativa, resolución xudicial ou certificación da administración concursal, nos supostos de salarios.

- Aboar directamente as seguintes indemnizacións, sen necesidade de declaración de insolvencia ou concurso:
 - . Empresas de menos de 25 persoas traballadoras, o 40% da indemnización legal, en caso de despedimento obxectivo ou extinción colectiva.
 - . Expedientes de regulación de emprego por causa de forza maior, cando a autoridade laboral acorde o pagamento parcial ou total da indemnización.

Cadro 12.19

Expedientes, empresas afectadas e persoas beneficiarias das prestacións acordadas, segundo sexo, por provincia, Galicia. 2016-2017

	EXPEDIENTES		EMPRESAS ⁽¹⁾		persoas beneficiarias					
					ambos sexos		execucións laborais		procedementos concursais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Galicia	5.570	5.090	2.319	1.797	7.662	6.357	4.684	3.539	2.975	2.813
A Coruña	2.204	2.261	985	1.001	3.013	2.867	1.782	1.721	1.228	1.142
Lugo	401	200	209	186	605	801	397	612	208	189
Ourense	445	373	178	136	602	427	360	310	242	117
Pontevedra	2.520	1.956	993	504	3.442	2.262	2.145	896	1.297	1.365

(1) O número de empresas que figura no total non se corresponde coa suma dos parciais, xa que unha mesma empresa pode estar ubicada en máis dunha provincia.

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Avance anuario de estadísticas 2016/2017.

Tanto no conxunto do Estado, coma en Galicia, e tanto en 2016 coma en 2017, reducíronse de forma significativa, con respecto a anos anteriores, o número de expedientes e de persoas beneficiarias das resolucións do Fogasa.

Esta redución tamén se aprecia nas empresas afectadas, en Galicia e en España.

En Galicia a redución do número de persoas beneficiarias de prestacións do Fogasa foi en 2016 do 38%, con respecto a 2015, e do 17% en 2017, en comparación co 2016.

A nivel estatal a redución alcanzou o 11% no 2016 e o 39% no 2017, foi menor que en Galicia o primeiro ano e maior o segundo.

Se se comparan as provincias galegas, a maior redución deuse en Pontevedra en 2017 cun descenso do 34% e só se produciu aumento en Lugo, pasando de 605 persoas beneficiarias en 2016 a 801 en 2017.

Cadro 12.20

Importe dos salarios acordados segundo sexo, por provincia. Galicia. 2016-2017

	IMPORTE DOS SALARIOS ACORDADOS (miles de €)					
	Ambos sexos ⁽¹⁾		Varóns		Mulleres	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
España	35.787,9	214.070,3	33.091,1	20.469,3	16.394,1	9.811,5
Galicia	17.848,7	15.366,0	11.369,2	9.594,5	6.470,2	5.456,6
A Coruña	7.457,1	7.616,2	4.700,9	4.813,0	2.746,9	2.490,0
Lugo	1.339,7	2.231,3	866,7	1.726,5	473,0	504,8
Ourense	1.500,4	1.145,1	974,0	888,5	526,3	256,6
Pontevedra	7.551,5	4.373,4	4.827,6	2.166,5	2.724,0	2.205,2

(1) a suma de varóns e mulleres non coincide con ambos sexos porque éste inclúe os non clasificables por sexo.

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Avance anuario de estadísticas 2016/2017.

Como consecuencia da diminución de persoas beneficiarias e empresas afectadas, hai tamén unha diminución dos importes dos salarios acordados tanto en España coma en Galicia.

No conxunto do Estado a redución foi:

2016: Mulleres 2% e homes 9%

2017: Mulleres 39% e homes 41%

Mentres que en Galicia:

2016: Mulleres 23% e homes 42%

2017: Mulleres 16% e homes 17%

O descenso en Galicia foi maior en 2016 e no Estado en 2017.

Tomando como referencia as catro provincias galegas, obsérvase o maior descenso en Pontevedra, cun 42% menos en 2017 sobre o 2016. Mentres que en Lugo o aumento chegou ao 67% no mesmo período, e en consonancia co aumento do número de persoas beneficiarias.

Cadro 12.21

Importe das indemnizacións acordadas segundo sexo, por provincia. Galicia 2016-2017

	IMPORTE DOS SALARIOS ACORDADOS (miles de €)					
	Ambos sexos ⁽¹⁾		Varóns		Mulleres	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
España	685.283,8	376.528,6	464.959,3	245.469,0	218.757,4	129.710,4
Galicia	35.801,1	25.372,3	23.424,1	16.898,7	12.364,2	8.449,3
A Coruña	14.635,5	14.378,6	9.206,4	8.969,1	5.416,3	5.385,2
Lugo	2.498,0	3.182,4	1.859,2	2.565,0	638,8	617,4
Ourense	2.223,4	1.534,5	1.541,8	1.073,5	681,6	461,0
Pontevedra	16.444,2	6.276,8	10.816,7	4.291,1	5.627,5	1.985,7

(1) A suma de varóns e mulleres non coincide con ambos sexos porque éste inclúe os non clasificables por sexo.

Elaboración propia.

Fuente: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Avance anuario de estadísticas 2016/2017.

Seguindo a tendencia das reducións do número de persoas beneficiarias e empresas en 2016 e 2017, tamén se reduciron os importes das indemnizacións acordadas.

En España estas reducións foron:

2016: Mulleres 6% e homes 9,5%

2017: Mulleres 32% e homes 47%

En Galicia:

2016: Mulleres 14% e homes 42%

2017: Mulleres 32% e homes 28%

O único aumento experimentouse na provincia de Lugo e no grupo de homes e a maior redución deuse en Pontevedra cun 46% en 2016 e 38% en 2017.

Polo tanto, agás en Lugo, no resto das provincias galegas a diminución apreciouse tanto no número de persoas beneficiarias, coma en número de empresas, importes dos salarios acordados e importes das indemnizacións acordadas.

Cadro 12.22

Importe dos salarios acordados segundo motivo de solicitude por provincia. Galicia 2016-2017

	IMPORTE DOS SALARIOS ACORDADOS (miles de €)					
	Total		Execucións laborais		Procedementos concursais	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
España	357.787,9	214.070,3	202.530,1	126.259,8	155.225,9	87.805,5
Galicia	17.848,7	15.066,0	10.393,4	8.391,3	7.455,2	6.674,8
A Coruña	7.457,1	7.316,2	4.151,4	4.795,9	3.305,6	2.520,3
Lugo	1.339,7	2.231,3	669,1	520,9	670,6	1.710,5
Ourense	1.500,4	1.145,1	938,3	971,0	562,1	174,1
Pontevedra	7.551,5	4.373,4	4.634,6	2.103,5	2.916,9	2.269,9

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Avance anuario de estatísticas 2016/2017.

Nos cadros 12.22 e 12.23 pódese apreciar, desagregados por tipoloxía de salarios e indemnizacións, execucións laborais ou procedementos concursais, os importes acordados.

Cadro 12.23

Importe das indemnizacións acordadas segundo motivo da solicitude, por provincia. Galicia 2016-2017

	INDEMNIZACIÓNS (miles de €)							
	Total		Por impago da empresa				Responsabilidade directa Fogasa	
			Execucións laborais		Procedementos concursais			
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
	España	685.283,8	376.528,6	322.812,2	186.430,3	350.527,5	187.696,9	11.994,1
Galicia	35.801,1	25.372,3	17.313,2	11.412,5	18.071,9	13.678,1	416,0	281,9
A Coruña	14.635,5	14.378,6	6.773,7	6.010,0	7.758,4	8.134,1	103,4	234,5
Lugo	2.498,0	3.182,4	1.022,8	747,5	1.457,5	2.430,7	17,7	4,3
Ourense	2.223,4	1.534,5	1.388,2	998,1	821,4	536,4	13,8	0,0
Pontevedra	16.444,2	6.276,8	8.128,5	3.656,9	8.034,6	2.576,9	281,1	43,1

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social, Avance anuario de estatísticas 2016/2017.

Protección social

13

Capítulo 13. PROTECCIÓN SOCIAL

13.1. Introducción

Os sistemas de protección social posibilitan a cobertura ante continxencias como a inestabilidade no emprego, a enfermidade, a incapacidade ou a morte. Nos Estados modernos, ademais, son un importante instrumento económico e social que permite a redistribución das rendas. En España temos, dunha parte, as pensións e prestacións do sistema de Seguridade Social, que conforman a vertente contributiva do sistema. Doutra, a denominada cobertura asistencial, configurada polas pensións non contributivas da Seguridade Social, a renda de integración social (RISGA), as prestacións derivadas da Lei de integración social dos discapacitados (LISMI) e aquelas establecidas na Lei da dependencia.

En materia de pensións houbo cambios substanciais nos últimos anos. O máis importante foi o aprobado coa Lei 27/2011, do 1 de agosto, sobre actualización, adecuación e modernización do sistema de Seguridade Social. Esta normativa foi modificada polo Real decreto lei 3/2013, do 15 de marzo, de medidas para favorecer a continuidade da vida laboral dos traballadores de maior idade e promover o envellecemento activo.

Dende aquela, estase a incrementar de xeito progresivo a idade de xubilación dende os 65 anos ata os 67 en 2027. O período de cómputo para a pensión pasa dos 15 aos 25 anos en 2022, aínda que se mantén 15 anos como mínimo de anos cotizados para ter dereito a unha pensión contributiva. Ademais, abandónase a actualización automática das pensións, optando por un sistema que considera a actualización en función dos ingresos e gastos do sistema (o chamado factor de revalorización anual ou FRA). Por outra parte, introdúcese un factor de corrección ou de equidade interxeneracional (FEI), que vincula a prestación coa esperanza de vida no momento da xubilación¹.

13.2 a protección social na unión europea. Análise xeral

Iníciase este capítulo analizando as grandes cifras de ingresos e gastos en protección social nos países da UE entre 2000 e 2015 (último dato dispoñible ao peche deste informe), a partir do sistema SEEPROS da Oficina Estatística da UE (Eurostat).

¹ En maio de 2018 o Goberno de España chega a un acordo co Partido Nacionalista Vasco, aprazando a súa aplicación ata 2023 (estaba prevista a partir de 2019), co obxecto de acadar o seu apoio aos orzamentos do Estado para 2018. Ademais, apróbase unha suba do IPC a todas as pensións para 2018 e 2019.

Nos cadros 13.1 e 13.2 sintetízase a evolución dos ingresos e gastos do total das funcións da protección social en relación co PIB, na UE27. Comezando cos ingresos, España tras o forte incremento das contías de 2009 respecto a 2008 (máis de tres puntos), fundamentalmente pola caída do denominador como consecuencia da chamada Gran Recesión, presenta baixadas e subidas ata 2013. Dende aquela, comeza a decrecer, ata chegar ao 23,6% en 2015. En 2014, a diferenza entre España e a UE28 é de 5,7 puntos (igual que con respecto a UE17).

En canto aos gastos, España en 2014 está a 4,5 puntos da media de UE15 e a 3,6 da UE27. As medidas de axuste pola crise (sobre todo en 2007 e 2008) inflúen nas dotacións para a protección social de todos os países da UE. En 2015 España dota o 24,6% do seu PIB para a protección social.

Cadro 13.1

Ingresos de protección social sobre o PIB na UE. 2000-2015

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
UE28	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	28,0	30,1	29,6	29,8	30,2	30,3	30,1	s/d
UE27	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	26,7	26,4	27,7	28,0	30,1	29,6	29,8	30,3	30,4	30,1	s/d
UE15	26,9	26,8	27,0	27,2	27,2	27,2	26,9	28,4	28,8	30,9	30,4	30,8	31,2	31,3	31,1	s/d
Bélxica	26,8	26,9	27,8	27,6	28,2	27,3	27,3	27,1	28,4	29,8	30,0	30,2	30,3	30,7	30,6	30,4
Bulgaria	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	15,0	14,1	14,2	15,7	17,7	17,5	17,4	17,7	19,2	20,1	19,1
Rep. Checa	17,8	17,6	18,2	18,3	17,7	17,9	18,0	18,5	18,4	19,9	20,2	20,2	20,4	20,9	20,5	19,7
Dinamarca	31,4	32,5	32,7	34,4	33,7	33,6	32,1	33,8	33,8	38,0	37,0	35,7	35,6	36,8	34,6	36,6
Alemaña	30,0	29,5	29,9	30,5	30,0	29,7	29,1	28,3	28,8	31,7	31,6	30,8	31,0	30,7	30,6	30,6
Estonia	13,6	12,8	12,5	12,4	12,8	12,3	11,8	11,8	14,5	18,6	17,4	15,5	14,8	14,4	14,7	16,1
Irlanda	13,6	14,4	17,9	18,3	18,5	18,6	18,8	19,6	22,1	24,8	26,3	24,8	24,1	23,1	21,2	16,0
Grecia	19,8	19,9	20,0	20,2	21,0	21,8	22,0	22,8	23,8	26,4	26,5	26,9	26,2	26,7	26,0	26,3
España	21,0	20,7	21,6	21,2	21,2	21,5	21,6	21,7	22,5	25,3	24,7	25,1	24,5	25,1	24,4	23,6
Francia	29,6	30,2	30,5	30,5	30,3	30,6	30,8	30,7	31,1	32,5	32,1	32,5	33,3	33,8	34,1	34,0
Italia	24,4	24,6	25,0	24,6	25,7	25,7	25,9	26,3	26,9	28,5	29,1	28,8	29,7	30,4	30,7	30,6
Chipre	17,3	17,5	18,1	20,4	19,3	20,1	20,5	20,3	19,7	22,4	22,8	23,1	27,7	21,4	21,6	21,7
Letonia	15,4	14,6	13,9	13,5	13,2	13,1	13,4	12,8	13,3	16,9	18,3	15,5	14,4	14,6	14,5	15,0
Lituania	15,8	14,8	14,2	13,8	14,5	14,5	15,2	15,6	16,9	18,3	16,7	15,5	14,7	14,7	14,9	15,6
Luxemburgo	20,8	22,8	22,7	23,6	23,1	23,2	22,4	21,8	23,7	25,6	24,5	23,4	25,8	25,3	26,0	24,0
Hungría	19,8	19,7	20,4	20,3	20,0	20,9	23,3	23,7	24,4	27,0	26,7	21,5	20,9	21,3	20,4	20,2
Malta	16,6	17,5	17,5	17,4	17,9	17,7	17,8	17,8	18,2	19,6	19,4	19,0	19,2	19,0	18,3	17,5
Holanda	30,9	27,9	28,8	30,2	30,6	30,2	29,5	29,6	30,5	31,4	31,3	32,5	34,3	34,0	34,3	33,6
Austria	27,8	28,0	28,1	28,4	28,0	27,7	27,3	26,7	27,3	29,0	29,0	28,6	29,1	29,5	29,6	29,5
Polonia	19,8	21,4	21,4	21,1	20,2	20,3	20,1	19,1	19,2	19,6	18,8	18,8	18,3	19,5	18,9	s/d
Portugal	20,2	20,5	21,9	22,7	24,6	24,9	24,8	24,2	24,6	26,7	26,6	26,9	27,0	28,3	27,6	26,8
Romanía	13,9	12,5	13,9	13,3	12,7	13,1	12,4	12,6	12,7	14,9	16,1	16,1	15,6	14,9	14,9	14,9
Eslovenia	23,3	23,5	23,6	23,2	22,9	22,9	22,1	21,4	21,6	24,2	24,3	24,4	24,8	24,8	24,3	23,4
Eslovaquia	19,1	19,0	19,1	18,0	17,0	16,8	17,6	17,4	17,3	19,7	20,0	19,5	19,6	18,9	19,5	18,8
Finlandia	27,5	27,6	28,2	28,4	28,5	28,6	28,9	27,9	28,8	31,6	31,8	31,3	32,3	32,7	33,3	32,9
Suecia	32,8	33,4	33,5	34,9	34,4	33,9	32,5	32,7	32,0	32,9	31,9	31,0	32,0	32,0	31,7	31,7
Reino Unido	24,4	24,5	23,8	23,7	23,6	23,8	23,5	31,9	32,0	34,5	31,4	34,4	34,4	33,5	32,3	28,9

Alguns datos son provisionais, poden existir diferenzas con publicacións nacionais posteriores.

s/d: sen datos

Fonte : Eurostat.

Cadro 13.2

Gastos de Protección Social sobre o PIB na UE 2000-2015

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
UE28	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	25,9	28,7	28,6	28,3	28,7	28,8	28,6	s/d
UE27	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	26,1	25,7	25,3	25,9	28,7	28,6	28,3	28,7	28,8	28,6	s/d
UE15	25,5	25,7	26,0	26,5	26,4	26,6	26,2	25,9	26,6	29,4	29,4	29,1	29,5	29,7	29,5	s/d
Bélxica	25,0	25,8	26,2	27,0	27,0	26,8	26,6	26,2	27,7	30,0	29,4	29,7	29,6	30,1	30,2	30,3
Bulgaria	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	14,7	13,8	13,4	14,7	16,1	17,0	16,5	16,6	17,6	18,5	17,9
Rep. Checa	18,0	17,8	18,6	18,6	17,8	18,0	17,6	17,6	17,9	20,1	20,0	20,1	20,4	20,2	19,7	19,0
Dinamarca	28,1	28,5	28,9	30,1	29,9	29,5	28,4	29,1	28,9	32,7	32,4	32,1	32,0	32,5	32,8	32,3
Alemaña	28,7	28,7	29,3	29,8	29,0	28,9	27,8	26,8	27,1	30,5	29,8	28,6	28,7	29,0	29,0	29,1
Estonia	13,8	13,0	12,7	12,6	13,0	12,5	12,0	12,0	14,7	18,8	17,6	15,6	15,0	14,8	15,1	16,4
Irlanda	12,9	13,8	16,3	16,6	17,2	17,2	17,5	18,1	20,7	24,6	25,2	24,7	24,4	23,5	21,6	16,3
Grecia	18,1	18,5	18,5	18,6	18,9	20,4	20,6	21,3	22,8	24,8	25,9	27,3	28,0	26,3	26,0	26,4
España	19,5	19,2	19,5	19,8	19,9	20,1	20,0	20,3	21,4	24,4	24,6	25,3	25,5	25,8	25,4	24,6
Francia	28,8	29,0	29,7	30,4	30,5	30,6	30,4	30,1	30,4	32,9	32,9	32,7	33,5	33,9	34,2	33,9
Italia	23,8	24,0	24,4	24,8	25,0	25,3	25,6	25,7	26,7	28,8	28,9	28,5	29,3	29,8	29,9	29,9
Chipre	13,7	13,8	14,9	16,7	16,4	16,6	16,7	16,4	17,6	19,1	19,9	21,5	22,3	24,2	21,7	21,8
Letonia	15,4	14,5	13,8	13,3	12,6	12,2	11,9	10,6	12,1	16,8	18,3	15,3	14,4	14,6	14,4	14,9
Lituania	15,7	14,7	14,0	13,4	13,4	13,2	13,3	14,2	15,9	21,0	19,0	16,9	16,2	15,3	15,2	15,5
Luxemburgo	18,7	19,8	20,6	21,8	21,9	21,9	20,5	19,5	20,9	23,4	22,5	21,8	22,7	23,1	22,4	22,1
Hungría	19,6	19,1	20,0	20,9	20,4	21,4	21,9	22,1	22,3	22,7	22,5	21,6	21,3	20,8	19,8	20,0
Malta	16,6	17,3	17,4	17,3	17,8	17,7	17,8	17,8	18,1	19,6	19,3	18,9	19,1	18,9	18,3	17,5
Holanda	24,4	24,3	25,4	26,3	26,2	25,8	26,5	26,1	26,4	29,4	29,7	30,2	31,0	31,2	30,9	30,2
Austria	27,9	27,9	28,2	28,7	28,3	28,0	27,5	27,0	27,6	29,6	29,6	28,8	29,2	29,6	29,8	29,8
Polonia	19,6	21,0	21,1	21,0	20,3	20,0	19,7	18,4	19,3	20,3	19,7	18,7	18,9	19,4	19,1	s/d
Portugal	20,7	21,7	22,5	22,8	23,4	23,8	23,7	23,0	23,4	25,8	25,8	25,8	26,4	27,6	26,9	25,7
Romanía	13,0	12,7	13,5	13,0	12,8	13,4	12,8	13,2	13,7	16,4	17,4	16,5	15,4	14,9	14,8	14,6
Eslovenia	23,7	23,9	23,9	23,2	22,8	22,6	22,3	20,9	21,0	23,7	24,4	24,5	24,9	24,7	23,9	23,8
Eslovaquia	19,1	18,7	18,8	18,0	16,9	16,1	16,0	15,7	15,7	18,5	18,2	17,8	18,0	18,3	18,5	18,2
Finlandia	24,3	24,1	24,9	25,5	25,6	25,6	25,4	24,5	25,1	29,0	29,3	28,9	30,1	31,1	31,9	31,6
Suecia	28,3	28,7	29,6	30,4	29,8	29,5	28,6	27,4	27,7	30,1	28,6	28,2	29,3	30,0	29,5	29,2
Reino Unido	23,7	24,3	23,4	24,2	24,5	25,2	25,1	24,7	25,8	28,6	29,0	29,0	29,1	28,2	27,3	28,6

Sen incluír gastos de funcionamento.

Alguns datos son provisionais, poden existir diferencias con publicacións nacionais posteriores.

s/d: sen datos.

Fonte : Eurostat.

13.3. Pensións contributivas da Seguridade Social: aspectos xerais

Galicia é unha das CC.AA. con maior porcentaxe de pensionistas (cadro 13.3). Dende 2012 o número de pensionistas en Galicia supón unha porcentaxe preto do 8% do total, situándose en 2107 no 7,9%, unha ratio superior ao que representa a poboación galega no total do Estado (5,8%). En relación á contía percibida, a pensión media en Galicia entre 2010 e 2017 incrementouse en 126,7 euros, mentres que a suba na media do Estado foi de 141,4 euros.

Cadro 13.3
**Evolución das pensións do Sistema da Seguridade Social. Por provincias.
Galicia/España. 1985/1990/2000/2006/2017**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985	Nº	161.300	100.700	88.400	130.800	481.200	5.396.600
	Pensión Media	159,34	148,20	149,78	156,74	154,54	171,52
1990	Nº	189.100	111.800	98.500	125.900	525.300	6.102.100
	Pensión Media	246,69	220,36	221,41	236,60	234,09	267,23
2000	Nº	243.300	124.200	109.800	190.100	667.400	7.598.900
	Pensión Media	418,63	358,57	353,99	408,65	394,06	471,30
2006	Nº	261.919	122.207	109.605	207.296	701.027	8.231.379
	Pensión Media	570,10	483,62	474,60	566,90	539,15	647,26
2007	Nº	265.014	121.930	109.400	210.048	706.392	8.338.546
	Pensión Media	599,59	507,95	498,97	597,10	567,45	681,46
2008	Nº	269.144	121.586	109.317	213.319	713.366	8.473.927
	Pensión Media	639,38	541,23	532,50	637,51	605,72	725,88
2009	Nº	272.260	120.993	109.429	216.476	719.158	8.614.876
	Pensión Media	670,96	566,75	557,04	668,32	635,30	760,68
2010	Nº	275.166	120.673	109.226	219.762	724.827	8.749.054
	Pensión Media	695,23	585,15	575,23	692,11	657,87	786,51
2011	Nº	278.496	120.358	109.283	223.078	731.215	8.871.435
	Pensión Media	717,37	603,43	591,98	716,33	679,56	811,42
2012	Nº	282.138	119.826	109.161	225.947	737.072	9.008.348
	Pensión Media	741,04	624,08	611,46	740,63	702,71	837,02
2013	Nº	285.583	119.767	109.336	229.420	744.106	9.154.617
	Pensión Media	765,79	644,35	630,21	766,03	726,39	862,74
2014	Nº	288.799	119.734	109.683	232.601	750.817	9.282.732
	Pensión Media	780,03	655,91	640,49	779,28	739,62	877,30
2015	Nº	290.727	118.736	109.199	234.492	753.154	9.353.988
	Pensión Media	795,6	668,5	651,0	794,8	754,3	894,0
2016	Nº	293.133,0	117.751,0	108.924,0	236.793,0	756.601,0	9.465.341,0
	Pensión Media	811,1	681,4	663,0	810,2	769,3	911,3
2017	Nº	295.521,0	117.293,0	108.882,0	239.135,0	760.831,0	9.572.436,0
	Pensión Media	826,5	696,5	676,5	825,3	784,6	927,9

Elaboración propia.

Números redondeados en cientos, anos 1985, 1990 e 2000. Medias anuais.

Pensión media en euros, a decembro de cada ano.

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

13.3.1. Relación persoas activas-pasivas

A relación persoas activas-pasivas do sistema da Seguridade Social constitúe un indicador do fluxo traballo-prestacións públicas. No cadro 13.4 inclúense os datos a nivel provincial, galego e para o conxunto do Estado.

Analizando a situación para Galicia, a relación entre persoas activas e pasivas na Seguridade Social non para de caer dende 2010 (1,8) ata 2017 (1,64). Ademais, a situación por provincias é moi distinta. As que sistematicamente presentan un peor comportamento son Ourense e Lugo. Para 2017, a ratio en Ourense era de 1,2 e en Lugo de 1,3. Este resultado contrasta co 1,8 de Pontevedra e A Coruña. A media estatal é de 2,38 (o dobre do resultado obtido para Ourense).

Cadro 13.4

**Relación de activos/pasivos na Seguridade Social.
Galicia/España. 1985/1990/2000/2007-2017**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985						
Activos	265,4	120,8	93,6	222,2	702,0	10.561,8
Pasivos	161,3	100,7	88,4	130,8	481,2	5.396,6
Proporción	1,65	1,20	1,06	1,70	1,46	1,96
1990						
Activos	301,2	116,4	95,7	255,6	768,9	12.513,9
Pasivos	189,1	118,0	98,5	125,9	525,3	6.102,1
Proporción	1,59	0,99	0,97	2,03	1,46	2,05
2000						
Activos	357,3	117,3	98,2	307,4	880,1	15.062,9
Pasivos	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4	7.598,9
Proporción	1,47	0,94	0,89	1,62	1,32	1,98
2007						
Activos	443,3	132,4	111,3	383,2	1.070,2	19.152,3
Pasivos	265,0	121,9	109,4	210,0	706,4	8.338,5
Proporción	1,67	1,09	1,02	1,82	1,52	2,30
2008						
Activos	445,9	133,1	111,4	382,1	1.072,5	19.005,6
Pasivos	269,1	121,6	109,3	213,3	713,4	8.473,9
Proporción	1,66	1,09	1,02	1,79	1,50	2,24
2009						
Activos	431,4	129,0	108,2	361,1	1.029,6	17.916,8
Pasivos	272,3	121,0	109,4	216,5	719,2	8.614,9
Proporción	1,58	1,07	0,99	1,67	1,43	2,08
2010						
Activos	544,9	161,0	142,8	455,8	1.304,4	23.364,6
Pasivos	275,2	120,7	109,2	219,8	724,8	8.749,1
Proporción	1,98	1,33	1,31	2,07	1,80	2,67
2011						
Activos	551,1	161,8	144,8	458,7	1.316,6	23.434,1
Pasivos	278,5	120,4	109,3	223,1	731,2	8.871,4
Proporción	1,98	1,34	1,33	2,06	1,80	2,64
2012						
Activos	555,2	158,2	142,8	461,5	1.317,7	23.443,7
Pasivos	282,1	119,8	109,2	225,9	737,1	9.008,3
Proporción	1,97	1,32	1,31	2,04	1,79	2,60
2013						
Activos	543,0	158,0	136,6	453,3	1.290,9	23.190,1
Pasivos	285,6	119,8	109,3	229,4	744,1	9.154,6
Proporción	1,90	1,32	1,25	1,98	1,73	2,53
2014						
Activos	538,4	154,8	133,4	447,4	1.273,9	22.954,6
Pasivos	288,8	119,7	109,7	232,6	750,8	9.282,7
Proporción	1,86	1,29	1,22	1,92	1,70	2,47
2015						
Activos	532,7	154,9	133,4	439,8	1.260,7	22.922,0
Pasivos	290,7	118,7	109,2	234,5	753,2	9.354,0
Proporción	1,83	1,30	1,22	1,88	1,67	2,45
2016						
Activos	532,0	154,6	132,7	436,8	1.256,1	22.822,7
Pasivos	293,1	117,8	108,9	236,8	756,6	9.465,3
Proporción	1,81	1,31	1,22	1,84	1,66	2,41
2017						
Activos	530,7	152,1	131,2	434,3	1.248,3	22.741,7
Pasivos	295,5	117,3	108,9	239,1	760,8	9.572,4
Proporción	1,80	1,30	1,20	1,82	1,64	2,38

Elaboración propia.

Número de persoas en miles. Medias anuais.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social e INE.

13.3.2. Altas iniciais e baixas

O cadro 13.5 reflicte as altas iniciais de pensións contributivas, e dicir, o número de ditas prestacións ás que se lle recoñece o dereito por primeira vez, sen incluír as altas por traslado de provincias. O cadro 13.6 recolle as baixas, isto é o número de baixas de pensións contributivas derivadas por falecemento, por perda do dereito ou incomparecencia ao cobro durante catro meses consecutivos.

En 1992, primeiro ano considerado, as altas das pensións de xubilación en Galicia superan amplamente ás baixas (18.237 fronte 13.160). En 1998 as baixas comezan a superar ás altas iniciais, reproducíndose este resultado con maior amplitude entre 2001 e 2006. En 2013, prodúcese un cambio. Por primeira vez en moitos anos, as altas de pensións de xubilación superan as baixas en Galicia. En 2017, último ano dispoñible, as baixas das pensións de xubilación en Galicia (22.523) superan as altas (20.841).

En 2017, as altas de pensións de viuvez (10.411), son lixeiramente superiores en Galicia ás baixas (10.245). As cifras de altas e baixas de orfandade e en favor de familiares nese mesmo ano son moi parecidas (2.523 e 2.125, respectivamente).

No que atinxe ás prestacións de invalidez, despois de se produciren máis baixas que altas durante boa parte do período estudado (consecuencia da inclusión das e dos pensionistas de máis de 65 anos como titulares de pensións de xubilación), as baixas de ditas pensións experimentan unha substancial diminución de máis das dúas terceiras partes.

O número total das altas iniciais de pensións en 2017 (40.960) aumentan lixeiramente en Galicia respecto a 2016 (40.352). En España aumentan dende as 560.759 en 2016, ás 566.363 en 2017.

A Coruña é a provincia onde se acusa máis a diferenza entre altas e baixas (16.372 fronte 14.102). A segunda, é Pontevedra (13.353 altas e 11.202 baixas). Na provincia de Ourense a relación garda un certo equilibrio (5.434 baixas e 5.371 altas); en Lugo as altas (5.801), son moi inferiores ás baixas (6.466).

Cadro 13.5

Altas iniciais de pensións contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1992/2009-2017⁽¹⁾

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación	1992	7.138	3.472	3.153	4.564	18.237	224.138
	2009	8.003	2.461	2.560	6.658	19.682	287.904
	2010	8.058	2.465	2.397	6.734	19.654	288.172
	2011	8.412	2.494	2.729	7.323	20.958	286.143
	2012	8.907	2.453	2.615	7.341	21.316	308.400
	2013	9.162	2.741	2.777	7.770	22.450	314.204
	2014	9.045	2.662	2.649	7.399	21.755	298.496
	2015	8.761	2.557	2.488	7.005	20.811	289.721
	2016	8.710	2.507	2.457	7.019	20.693	307.511
	2017	8.646	1.659	2.486	7.050	20.841	309.709
Invalidez	1992	2.113	2.099	1.133	2.592	7.937	92.172
	2009	3.152	863	1.197	2.491	7.703	98.056
	2010	2.798	1.013	1.002	2.762	7.575	90.949
	2011	2.651	1.083	958	2.460	7.152	86.851
	2012	2.541	1.111	951	2.109	6.712	84.136
	2013	2.371	1.124	969	1.882	6.346	79.481
	2014	2.035	1.205	1.123	1.782	6.145	81.573
	2015	2.444	1.105	1.149	2.197	6.895	86.957
	2016	2.521	958	1.206	2.380	7.065	89.674
	2017	2.747	1.218	1.268	2.222	7.455	92.983
Viuvez	1992	3.257	1.743	1.460	2.338	8.798	116.692
	2009	4.042	1.747	1.490	3.099	10.378	129.615
	2010	3.862	1.712	1.515	2.981	10.070	127.439
	2011	4.049	1.644	1.550	3.205	10.448	128.883
	2012	4.017	1.633	1.533	3.221	10.404	131.978
	2013	4.045	1.694	1.559	3.087	10.385	129.610
	2014	4.166	1.697	1.443	3.027	10.333	129.705
	2015	4.208	1.646	1.500	3.108	10.462	132.581
	2016	4.151	1.669	1.373	3.146	10.339	130.831
	2017	4.122	1.597	1.453	3.239	10.411	131.667
Orfandade e en favor de familiares	1992	693	262	254	733	1.942	22.864
	2009	838	274	255	756	2.123	28.290
	2010	720	297	243	690	1.950	27.538
	2011	763	293	248	692	1.996	27.935
	2012	794	262	281	687	2.024	29.984
	2013	843	296	253	734	2.126	30.977
	2014	937	276	236	785	2.234	32.669
	2015	925	248	281	852	2.306	32.635
	2016	860	306	261	792	2.255	32.743
	2017	857	327	227	842	2.253	32.004
Total	1992	13.201	7.576	6.000	10.227	37.004	455.866
	2009	16.035	5.345	5.502	13.004	39.886	543.865
	2010	15.438	5.487	5.157	13.167	39.249	534.098
	2011	15.875	5.514	5.485	13.680	40.554	529.812
	2012	16.259	5.459	5.380	13.358	40.456	554.498
	2013	16.421	5.855	5.558	13.473	41.307	554.172
	2014	16.183	5.840	5.451	12.993	40.467	542.443
	2015	16.338	5.556	5.418	13.162	40.474	541.894
	2016	16.278	5.440	5.297	13.337	40.352	560.759
	2017	16.372	5.801	5.434	13.353	40.960	566.363

Elaboración propia.

(1) Non incluídos os datos relativos ao réxime de traballadores/as do mar.

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Cadro 13.6

Baixas de pensións contributivas. Por provincias.

Galicia/España. 1992/ 2009-2017⁽¹⁾

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación	1992	5.032	2.779	2.643	2.706	13.160	142.039
	2009	7.775	3.942	3.462	6.196	21.375	244.146
	2011	7.721	3.764	3.471	6.451	21.407	245.951
	2012	7.986	3.919	3.584	6.833	22.322	259.530
	2013	8.285	3.950	3.452	6.600	22.287	256.718
	2014	8.127	3.791	3.268	6.331	21.517	257.207
	2015	8.805	4.175	3.630	6.892	23.502	277.366
	2016	8.404	4.071	3.393	6.696	22.564	263.878
	2017	8.432	4.003	3.332	6.756	22.523	268.294
Invalidez	1992	1.426	1.909	1.005	1.828	6.168	65.547
	2009	992	228	258	858	2.336	28.349
	2010	894	227	257	713	2.091	29.367
	2011	931	248	236	894	2.309	29.241
	2012	942	229	216	891	2.278	30.281
	2013	799	255	216	784	2.054	29.060
	2014	926	271	204	791	2.192	29.146
	2015	896	281	275	757	2.209	29.023
	2016	909	270	217	786	2.182	27.998
	2017	929	267	238	814	2.248	28.478
Viuvez	1992	1.728	1.060	885	1.103	4.776	64.972
	2009	3.341	1.667	1.467	2.475	8.950	110.143
	2010	3.362	1.586	1.454	2.453	8.855	107.754
	2011	3.278	1.695	1.480	2.518	8.971	110.629
	2012	3.466	1.778	1.571	2.787	9.602	119.878
	2013	3.599	1.679	1.489	2.631	9.398	115.345
	2014	3.652	1.699	1.438	2.621	9.410	118.333
	2015	4.028	1.934	1.695	3.092	10.749	134.287
	2016	3.830	1.940	1.607	2.882	10.259	125.864
	2017	3.864	1.953	1.572	2.856	10.245	130.298
Orfandade e en favor de familiares	1992	603	182	186	540	1.511	21.228
	2009	765	230	192	601	1.788	21.686
	2010	727	239	186	633	1.785	22.578
	2011	653	216	223	631	1.723	23.324
	2012	321	105	124	250	800	8.784
	2013	362	123	124	254	863	9.265
	2014	318	113	108	253	792	9.207
	2015	736	221	215	704	1.876	27.452
	2016	852	207	261	804	2.124	29.124
	2017	877	243	229	776	2.125	29.343
Total	1992	8.789	5.930	4.719	6.177	25.615	293.786
	2009	12.873	6.067	5.379	10.130	34.449	404.324
	2010	12.563	5.808	5.340	10.086	33.797	400.323
	2011	12.583	5.923	5.410	10.494	34.410	409.145
	2012	12.715	6.031	5.495	10.761	35.002	418.473
	2013	13.045	6.007	5.281	10.269	34.602	410.388
	2014	13.023	5.874	5.018	9.996	33.911	413.893
	2015	14.465	6.611	5.815	11.445	38.336	468.128
	2016	13.995	6.488	5.478	11.168	37.129	446.864
	2017	14.102	6.466	5.371	11.202	37.141	456.413

Elaboración propia.

(1) Non incluídos os datos relativos ao réxime de traballadores/as do mar.

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

13.3.3. Media das pensións

No cadro 13.7, aparece o número de pensións e o seu importe medio por CC.AA. Do total de 9.514.800 pensionistas a nivel estatal, Galicia (758.700) representa o 7,9%, unha porcentaxe superior en máis de dous puntos, en relación coa que existe respecto da total da poboación.

O cadro 13.8 resume a evolución do importe mensual medio das pensións na comunidade autónoma dende 1985. Dende este ano, no que a diferenza do importe da pensión media de Galicia respecto á media española era de 15,02 euros, ata os 143 euros de 2017, prodúcese ano tras ano unha maior diferenza na contía. De feito, Galicia é a comunidade autónoma con menor importe medio de pensións ata o ano 2014, momento en que Estremadura ocupa este derradeiro lugar. A baixa contía media das pensións galegas, explícase significativamente polo peso que aínda teñen as pensións do réxime especial agrario, de importe moito máis reducido que as do réxime xeral ou de autónomos.

Cadro 13.7

Pensionistas do sistema de seguridade social. Por comunidades autónomas. 1990/2000/2010-2017

	1990		2000		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017	
	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾
Andalucía	938,0	252,8	1199,3	437,4	1379,3	75,6	1399,9	736,8	1417,6	757,4	1443,0	778,8	1468,7	789,4	1486,7	800,4	1505,2	813,1	1526,1	826,6
Aragón	223,2	272,3	260,0	482,0	280,9	807,8	283,9	835,5	286,3	863,8	289,7	892,9	292,6	909,9	294,4	928,3	296,6	947,8	299,0	967,4
Asturias	240,5	310,6	283,2	575,1	294,7	930,9	296,1	958,8	297,1	984,7	298,3	1012,3	299,5	1028,8	300,2	1048,0	300,7	1066,7	301,0	1085,6
Baleares	121,2	244,4	146,8	426,6	155,9	708,0	158,8	734,0	171,9	758,3	175,2	784,4	178,3	799,4	180,9	815,8	183,6	833,4	186,2	851,5
Canarias	151,4	258,7	201,3	444,5	253,9	732,2	260,9	755,2	267,9	777,7	275,7	801,0	283,7	811,7	291,5	823,1	299,6	835,4	308,2	848,1
Cantabria	101,3	274,9	120,0	486,9	130,7	811,2	132,0	837,9	133,0	863,5	134,3	891,4	135,5	909,1	136,2	927,1	137,4	946,7	138,7	966,7
Castela-A Mancha	257,4	256,3	312,4	433,4	340,4	728,5	344,7	751,2	348,0	775,0	352,9	798,8	357,6	809,6	360,9	821,7	364,1	834,9	367,2	849,4
Castela e León	479,3	263,4	561,9	455,4	586,8	757,9	589,9	782,7	592,1	808,6	596,4	836,1	600,6	851,9	603,1	869,1	605,6	887,2	608,2	905,4
Cataluña	1071,4	270,1	1335,1	484,3	1550,7	803,8	1578,4	831,0	1602,1	857,0	1630,0	885,2	1651,6	901,0	1668,6	918,4	1685,3	937,0	1701,6	956,0
C. Valenciana	597,5	245,2	739,4	423,3	879,8	715,3	895,6	739,0	909,2	762,5	923,8	787,7	937,8	802,1	947,6	815,9	958,0	832,3	968,1	848,0
Estremadura	158,8	245,0	192,9	405,3	206,7	664,8	208,5	684,2	210,0	704,4	213,4	723,9	215,5	732,6	218,6	742,4	221,0	753,4	223,4	765,7
Galicia	552,2	234,1	667,4	394,1	721,0	651,9	727,6	674,1	732,7	696,3	739,1	720,3	746,0	733,9	750,7	748,1	754,9	762,6	758,7	777,7
Madrid	581,5	306,9	790,4	558,6	965,3	922,4	990,4	953,4	1011,5	982,0	1038,0	1013,4	1062,7	1030,9	1083,9	1049,4	1104,5	1068,8	1123,8	1087,6
Murcia	159,1	245,9	194,7	420,6	222,4	687,1	226,4	709,5	229,1	731,0	233,1	755,3	236,5	767,8	239,1	781,0	241,3	794,5	243,5	809,2
Navarra	79,0	286,4	99,8	514,2	119,3	879,4	121,2	910,7	123,1	941,5	125,4	973,5	127,6	992,1	129,3	1013,2	131,0	1035,0	133,0	1056,9
País Vasco	331,4	320,8	423,8	594,5	494,8	966,1	501,8	995,7	508,2	1024,8	516,6	1057,3	533,9	1076,6	530,2	1098,2	536,7	1120,5	543,7	1142,6
A Rioxa	48,0	256,8	56,6	452,1	63,6	744,6	64,3	769,7	64,9	794,7	65,7	821,9	66,5	839,4	67,0	857,6	67,6	876,4	68,3	894,9
Ceuta e Melilla	11,0	288,6	13,8	504,0	14,8	801,3	15,0	819,0	15,1	837,5	15,4	855,1	15,6	863,0	15,8	883,0	16,0	885,4	16,2	897,6
España	6.102,1	267,2	7.598,8	468,2	8.671,0	779,5	8.805,1	8.05,0	8.920,0	8.29,8	9.065,8	856,4	9.201,1	871,0	9.304,5	871,0	9.409,2	903,6	9.514,8	920,6

Elaboración propia.

Números en miles. Medias anuais.

(1) Contía mensual. Medias anuais en euros.

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Cadro 13.8

Evolución do importe medio das pensións do Sistema da Seguridade Social. Por comunidades autónomas. 1985/1989/2000-2017

	1985	1989	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Andalucía	159,87	222,37	437,54	461,60	480,45	504,65	530,81	561,90	592,91	62184	663,13	693,53	715,64	736,82	757,4	778,8	789,4	800,4	813,1	826,6
Aragón	171,29	239,20	482,01	509,31	532,17	560,54	592,83	627,95	66103	695,32	744,03	780,79	807,79	835,50	863,8	892,9	909,9	928,3	947,8	967,4
Asturias	200,74	284,28	575,17	606,27	628,19	66145	700,04	738,74	777,87	814,61	865,70	903,27	930,86	958,82	984,7	1022,3	1028,8	1048,0	1066,7	1085,6
Baleares	158,67	217,57	426,72	450,01	469,24	493,89	521,59	551,09	580,54	609,20	651,26	683,40	707,95	733,95	758,3	784,4	799,4	815,8	833,4	851,5
Canarias	164,68	229,59	444,75	468,90	487,94	512,67	539,94	571,26	602,80	632,63	675,82	708,27	732,16	755,20	777,7	801,0	811,7	823,1	835,4	848,1
Cantabria	174,29	243,41	486,82	515,40	537,14	566,34	599,92	633,82	666,31	700,28	748,52	784,35	811,17	837,86	863,5	891,4	909,1	927,1	946,7	966,7
Castela-A Mancha	161,67	225,38	433,33	456,97	475,43	499,05	523,74	556,63	590,52	622,51	667,79	702,46	728,49	751,23	775,0	798,8	809,6	821,7	834,9	849,4
Castela e León	164,68	230,19	455,57	480,94	501,05	526,41	554,23	587,26	620,11	651,26	686,06	731,42	757,87	782,69	808,6	836,1	851,9	869,1	887,2	905,4
Cataluña	171,89	239,20	484,42	511,83	535,33	564,48	597,71	630,94	661,52	694,25	742,80	777,76	803,81	830,96	857,0	885,2	901,0	918,4	937,0	956,0
C. Valenciana	155,66	216,36	432,13	456,73	476,17	501,13	528,99	559,34	586,98	616,45	658,93	691,18	715,27	738,95	762,5	787,7	802,1	815,9	832,3	848,0
Estremadura	153,86	215,76	405,08	426,20	442,30	463,14	484,44	513,80	544,26	572,13	611,84	642,06	664,75	684,17	704,4	723,9	732,6	742,4	753,4	765,7
Galicia	153,26	207,95	394,26	415,45	432,38	454,43	478,26	506,23	535,10	562,19	600,73	629,85	651,88	674,13	696,3	720,3	733,9	748,1	762,6	777,7
Madrid	189,92	280,07	558,34	591,44	616,75	649,37	687,47	726,13	762,83	799,39	852,79	892,78	922,37	953,43	982,0	1013,4	1030,9	1049,4	1068,8	1087,6
Murcia	159,87	217,57	420,71	443,84	461,75	485,04	510,35	539,34	567,12	593,77	633,80	664,36	687,09	709,46	731,0	755,4	767,8	781,0	794,5	809,2
Navarra	176,70	251,22	513,87	545,89	570,90	602,61	639,44	679,36	718,08	755,56	808,54	849,52	879,42	910,65	941,5	973,5	992,1	1013,2	1035,0	1056,9
País Vasco	185,93	280,67	540,31	629,29	655,51	691,17	733,16	771,82	806,10	843,02	898,27	938,44	966,11	995,68	1024,8	1057,3	1076,7	1098,2	1120,5	1142,6
A Rioxa	159,87	226,58	451,96	478,55	499,06	524,40	552,05	583,42	612,55	642,78	686,52	719,75	744,64	769,74	794,7	821,9	839,5	857,6	876,4	894,9
Ceuta e Melilla ⁽¹⁾	177,90	254,23	504,25	532,85	555,21	583,13	613,37	646,60	679,60	704,50	751,00	780,40	801,33	819,01	837,5	855,1	863,0	873,4	885,4	897,6
España	168,28	236,80	468,19	497,89	518,89	546,04	576,57	609,75	641,86	673,69	719,68	754,06	779,49	804,96	829,8	856,4	871,0	886,8	903,6	920,6

Elaboración propia.

Datos en euros mes.

(1) Media de ambas as dúas cidades autónomas.

Fonte: INSS.

13.3.4. Pensións con complemento a mínimo

Co obxecto de garantir un nivel mínimo de subsistencia a todas as persoas pensionistas, establécense contías mínimas. Isto permite unha renda mínima, que procura evitar situacións de pobreza.

As pensións contributivas cuxa contía fora á da pensión mínima poden ser complementadas, baixo o cumprimento de certos requisitos ata dito importe mínimo. Dentro das pensións contributivas caben varias modalidades: xubilación, incapacidade permanente e morte e supervivencia.

Os cadros 13.9 e 13.10 mostran o número de pensións cos complementos a mínimo e co tanto por cento do total, por tipos de prestacións, para as catro provincias galegas, para o total do Estado e en porcentaxe por CC.AA. Como pode observarse, para 2017, en orfandade máis da metade das pensións recoñecidas en Galicia, o 52,8%, benefíciáanse deste complemento e o 74,2% na modalidade de en favor de familiares. En xubilación, o número de pensións con complemento de mínimo é de 157.644, o 33,44% e no total.

Por CC.AA., Galicia constitúe en porcentaxe a cuarta que máis se beneficia deste complemento, detrás de Estremadura e Castela-A Mancha e Andalucía, estando a súa porcentaxe 6,3 puntos por riba da media estatal.

Cadro 13.9

Pensións con complemento a mínimo. Galicia a julio 2017*												
	Incapacidade permanente		Xubilación		Viuvez		Orfandade		En favor de familiares		Total	
	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)
A Coruña	3.595	13,83	56.845	31,20	24.411	32,93	4.893	50,41	1.621	70,69	91.365	31,04
Lugo	1.754	16,75	29.563	40,02	6.646	22,75	1.803	57,41	635	76,52	40.401	34,38
Ourense	1.941	18,58	29.460	42,99	8.603	33,16	1.727	60,90	1.031	86,05	42.762	39,25
Pontevedra	2.807	12,29	41.776	28,44	17.552	30,26	4.236	51,09	1.315	69,80	67.686	28,45
Galicia	10.097	14,47	157.644	33,44	57.212	30,55	12.659	52,80	4.602	74,17	242.214	31,92
España	127.460	13,46	1.385.215	23,78	748.819	31,72	158.219	46,48	21.863	53,68	2.441.576	25,66

(*) %sobre el total de cada tipo de pensionis.
Fonte: Informe económico-financiero. Orzamentos xerais da Seguridade Social 2017.

Cadro 13.10

Porcentaxe de pensións contributivas con complemento a mínimos por comunidades autónomas. 2013-2017																														
	I. Permanente					Xubilación					Viuvez					Orfandade					En favor de Familiares					Total				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Andalucía	17,41	18,06	18,57	18,37	19,44	36,62	35,57	35,04	34,31	33,21	42,63	41,89	41,53	41,36	40,30	55,50	55,63	56,81	56,82	56,20	54,24	55,13	54,71	52,22	52,03	36,09	35,86	35,61	35,09	34,31
Aragón	8,79	9,34	9,45	9,44	9,95	24,33	23,66	22,82	22,51	21,11	36,48	35,83	35,28	35,24	33,87	41,60	41,33	41,75	41,33	40,60	50,61	49,00	48,72	49,84	47,43	26,64	26,27	25,61	25,38	24,14
Asturias	8,29	8,76	8,77	8,90	9,11	18,66	18,12	17,70	17,56	16,46	19,77	19,38	19,21	19,37	18,69	37,57	36,50	36,88	37,12	35,55	39,19	38,87	37,82	36,61	36,56	18,44	18,17	17,87	17,85	17,01
Baleares	8,83	8,90	8,89	8,96	9,39	23,31	21,52	21,50	20,93	19,99	26,81	26,46	26,17	26,17	25,29	44,13	44,64	45,18	45,56	44,62	50,36	49,62	46,27	46,97	45,11	23,15	22,79	22,23	21,88	21,08
Canarias	13,20	13,75	14,31	13,52	14,84	30,70	29,71	29,08	28,39	27,66	45,32	44,76	44,46	43,93	43,53	56,79	56,43	57,33	56,88	57,18	58,89	57,73	56,45	54,80	52,42	33,70	33,57	33,12	32,20	31,81
Cantabria	10,11	10,49	10,48	10,49	9,81	20,83	20,27	19,63	19,34	18,37	24,00	23,69	23,38	23,33	22,80	42,15	41,20	41,61	41,44	41,00	50,73	50,18	48,80	45,94	44,74	21,37	21,12	20,68	20,47	19,65
Castela e León	11,08	11,35	11,70	11,50	11,86	30,62	29,69	28,77	28,58	26,72	41,34	40,79	40,37	40,50	39,57	52,78	52,24	53,02	53,37	51,99	58,50	59,25	58,73	57,93	56,74	32,74	32,18	31,51	31,36	29,88
Castela-A Mancha	13,64	13,76	14,06	13,73	14,01	40,87	39,50	38,49	38,09	35,94	59,82	59,18	58,84	58,77	57,82	57,44	56,72	57,84	58,39	57,65	65,17	64,96	64,67	63,75	63,07	43,44	42,75	42,10	41,73	40,16
Cataluña	7,99	8,18	8,48	8,49	8,90	18,53	17,95	17,56	17,28	16,68	19,91	19,39	19,10	19,07	18,38	33,78	33,67	34,32	34,27	33,72	37,12	38,24	38,02	38,00	36,59	18,07	17,79	17,52	17,34	16,81
C. Valenciana	13,55	14,35	14,91	14,79	15,76	28,13	27,60	27,21	26,74	25,82	36,96	36,67	36,74	36,63	35,86	48,42	48,05	49,94	49,85	49,49	52,44	53,19	52,63	52,31	52,11	29,45	29,46	29,34	28,99	28,29
Extremadura	22,29	22,43	22,41	21,78	22,41	51,12	49,51	48,29	47,53	45,26	62,24	61,51	61,01	61,04	59,74	66,91	66,52	68,11	68,11	67,77	68,18	67,87	67,13	64,42	63,66	51,56	50,86	49,98	49,37	47,70
Galicia	14,54	14,67	14,53	14,40	14,42	37,11	36,03	35,28	35,07	33,28	31,03	30,87	30,90	30,89	30,57	54,41	53,78	54,16	54,33	53,28	75,09	76,17	75,20	73,64	73,08	34,08	33,66	33,22	33,06	31,84
Madrid	7,99	8,59	8,65	8,52	9,04	14,82	14,55	14,31	13,95	13,79	26,39	25,88	25,40	25,29	24,58	34,25	33,93	34,40	34,17	33,80	33,98	34,81	34,35	34,00	34,28	17,66	17,60	17,21	16,98	16,68
Murcia	14,44	14,59	14,81	14,91	14,95	33,08	32,09	31,56	31,10	30,09	39,23	38,68	38,51	38,32	37,82	54,61	54,15	54,92	54,58	53,78	61,82	60,56	59,30	54,86	59,29	32,86	32,53	32,29	31,98	31,28
Navarra	6,35	6,92	7,14	7,16	7,42	19,74	19,28	18,60	18,20	17,13	31,90	31,11	30,27	30,18	28,27	37,03	36,54	36,40	35,96	35,38	52,72	52,55	52,15	51,24	52,22	21,81	21,60	20,94	20,62	19,49
País Vasco	5,60	5,67	5,76	5,76	6,05	11,94	11,73	11,52	11,30	10,96	17,48	16,95	16,56	16,56	15,67	28,78	28,26	28,28	28,27	27,47	31,00	30,50	30,01	30,40	27,67	13,30	13,14	12,91	12,75	12,28
A Ríoxa	8,78	9,53	9,79	9,97	10,12	25,91	25,17	24,48	24,11	22,67	38,10	37,45	36,91	36,78	35,49	46,57	46,12	46,16	46,13	45,99	53,89	51,61	53,89	53,59	51,91	27,99	27,63	27,08	26,82	25,53
Ceuta	6,70	6,64	7,46	7,20	7,31	21,98	22,03	21,26	21,09	20,79	39,31	39,62	39,93	39,99	38,64	49,44	52,32	55,14	54,12	53,58	42,22	46,67	42,22	42,22	46,51	28,04	28,70	28,66	28,40	27,83
Meilla	10,66	10,43	11,28	10,99	12,44	25,96	25,66	25,09	24,57	23,87	41,80	40,91	40,59	40,20	38,96	64,15	60,15	63,10	61,72	64,55	62,50	61,29	50,00	48,48	60,00	32,12	31,84	31,85	31,26	31,02
Media	12,22	12,64	12,94	12,83	13,42	26,26	25,51	24,95	24,53	23,54	33,41	32,90	32,61	32,55	31,73	46,95	46,66	47,51	47,47	46,83	54,70	55,27	54,81	53,47	53,01	27,26	26,99	26,62	26,31	25,51

Elaboración propia.
Nota: Porcentaxes sobre o número de cada unha das prestacións e o sobre o total destas. Os datos de pensións con complemento a mínimo son a agosto de 2012 a 2014 e a xullo en 2015.
Fonte: Informes económico-financieros. Orzamentos da Seguridade Social.

13.3.5. Análise por réximes

Como foi apuntado en informes anteriores, en Galicia prodúcese a partir de 1994 unha inflexión no crecemento continuo de pensionistas do réxime agrario, comezando a ser maior o número das pensións que causan baixa que o número de novos e novas pensionistas.

Galicia é a comunidade autónoma que experimentou un proceso de transformación máis importante con respecto á configuración da súa poboación activa nestes últimos anos. A importante diminución do colectivo agrario cotizante nestes últimos anos desembocou, en gran medida, na xubilación ou a invalidez. Ademais, as pequenas diminucións dos últimos anos parecen indicar que o proceso vai remitindo na súa intensidade.

A inmensa maioría das e dos pensionistas galegos do réxime agrario, pasan a integrarse no de traballadoras e traballadores autónomos (cadro 13.11), de tal xeito que estes pasan de 75.700 en 2007 a 294.600 en 2008, unha cifra moi próxima á do réxime xeral. As e os 5.900 pensionistas do réxime agrario en 2011 constitúen un escaso 0,81% do total, e a partir de 2012 non se computan ao integrarse os de conta allea no réxime xeral.

As pensións do réxime xeral da Seguridade Social (404.700 en 2017) experimentan unha suba de 8.900 con respecto ao ano anterior. As provincias de Lugo e Ourense, con 47.800 e 60.000 pensións, respectivamente, representan conxuntamente o 26,6% dos perceptores de pensións do réxime xeral en Galicia.

As pensións galegas do réxime especial de traballadoras e traballadores autónomos (RETA) increméntanse coa suma dos agrarios por conta propia a partir de 2008, acadando en 2017 o 34,7% do total de pensionistas de Galicia. A cifra máis numerosa é a da provincia da Coruña, con 92.100 pensións, contando Lugo con 62.700, unha cifra moi próxima á de Pontevedra, 64.300.

Cadro 13.11

**Evolución do número de pensións polos principais réximes.
Por provincias. Galicia 2000/2008-2017**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Xeral⁽²⁾	2000	97,6	29,5	37,4	76,8	241,3
	2008	120,2	35,3	45,6	97,1	298,1
	2009	123,9	36,2	46,8	100,4	307,3
	2010	127,4	37,1	48,1	103,7	316,3
	2011	131,1	38,0	49,3	107,3	325,7
	2012	136,2	40,2	51,2	113,2	340,7
	2013	146,8	43,7	55,1	121,7	367,3
	2014	150,9	44,9	56,6	125,3	377,6
	2015	154,7	45,9	57,8	128,7	386,9
	2016	158,5	46,8	58,9	131,7	395,8
	2017	162,1	47,8	60,0	134,8	404,7
Autónomos⁽¹⁾	2000	23,4	10,0	9,7	16,8	59,9
	2008	97,5	75,4	54,8	67,0	294,6
	2009	97,2	74,0	53,6	66,9	291,7
	2010	96,7	72,7	52,5	66,8	288,7
	2011	96,2	71,5	51,3	66,6	285,7
	2012	95,6	70,0	50,0	66,2	281,9
	2013	95,1	68,8	48,8	65,9	278,5
	2014	94,5	67,5	47,9	65,7	275,6
	2015	93,7	65,9	46,7	65,2	271,5
	2016	92,9	64,4	45,5	64,7	267,6
	2017	92,1	62,7	44,3	64,3	263,4
Agrario^{(1) (2)}	2000	77,6	75,2	54,8	55,1	262,7
	2008	1,4	1,3	0,8	2,7	6,2
	2009	1,4	1,3	0,8	2,7	6,1
	2010	1,4	1,3	0,8	2,6	6,0
	2011	1,4	1,2	0,8	2,5	5,9
	2017	26,7	2,7	0,8	25,4	55,6
Mar	2000	23,3	2,3	0,1	20,3	46,0
	2008	25,6	2,5	0,1	23,1	51,3
	2009	25,8	2,6	0,1	23,4	51,9
	2010	26,1	2,6	0,1	23,7	52,4
	2011	26,3	2,6	0,1	24,0	53,0
	2012	26,5	2,6	0,1	24,3	53,6
	2013	26,8	2,7	0,1	24,7	54,2
	2014	26,9	2,7	0,1	25,0	54,7
	2015	26,9	2,7	0,1	25,2	54,9
	2016	26,8	2,7	0,8	25,4	55,7
	2017	26,7	2,7	0,8	25,4	55,6
Outros	2000	21,4	7,2	7,8	21,1	57,5
	2008	22,0	7,1	7,8	21,4	58,3
	2009	22,0	7,1	7,8	21,2	58,0
	2010	21,8	7,1	7,8	21,1	57,7
	2011	21,7	7,0	7,7	20,9	57,3
	2012	21,5	7,0	7,7	20,5	56,6
	2013	14,7	4,6	4,9	14,9	39,0
	2014	14,3	4,5	4,8	14,6	38,2
	2015	14,0	4,4	4,7	14,2	37,3
	2016	13,7	4,4	3,9	13,8	35,8
	2017	13,4	4,3	3,9	13,4	35,0
Total	2000	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4
	2008	266,7	121,6	109,0	211,2	708,5
	2009	270,2	121,1	109,1	214,5	714,9
	2010	273,4	120,7	109,1	217,8	721,0
	2011	276,7	120,5	109,1	221,2	727,5
	2012	279,8	119,8	108,9	224,2	732,7
	2013	283,3	119,7	108,9	227,2	739,1
	2014	286,6	119,6	109,3	230,6	746,0
	2015	289,3	119,0	109,2	233,3	750,7
	2016	291,9	118,3	109,1	235,5	754,9
	2017	294,3	117,5	108,9	237,9	758,7

Elaboración propia.

Medias anuais en miles.

(1) Os traballadores por conta propia do réxime agrario intégranse no de autónomos a partir de 2008.

(2) A partir do 01/01/2012 os traballadores por conta allea do réxime agrario intégranse no réxime xeral.

(3) A partir de xuño de 2013 as pensións do réxime especial de empregados do fogar intégranse no réxime xeral.

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Galicia é a comunidade autónoma con maior número de pensionistas do réxime especial do mar, dobrando a Andalucía que ocupa o segundo lugar. Os e as 54.800 pensionistas deste réxime en Galicia, representan o 43,1% do total español, estando sobre todo na provincia da Coruña (26.700) e Pontevedra (25.400).

Cadro 13.12

Evolución do número de pensións polos principais réximes. Por comunidades autónomas. 1990/1995/2011-2017

	Réxime Xeral ⁽³⁾									Autónomos ⁽¹⁾								
	1990	1995	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	1990	1995	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Andalucía	367,2	481,6	728,8	1.068,8	1.122,6	1.145,0	1.161,9	1.188,9	1.207,9	77,0	96,2	213,5	217,0	221,4	226,4	229,6	234,7	237,9
Aragón	96,6	124,0	171,1	182,7	189,8	192,6	195,2	199,8	203,1	26,9	30,7	73,9	74,0	74,6	75,3	75,2	75,2	75,3
Asturias	82,7	103,6	145,4	149,2	156,9	159,3	161,9	165,5	168,0	18,6	23,0	76,2	75,5	75,2	74,9	74,1	72,8	72,1
Baleares	54,5	68,6	103,3	110,9	118,3	121,0	123,4	127,5	130,2	14,2	19,0	43,0	43,6	44,4	45,2	45,7	46,3	46,7
Canarias	66,9	89,6	166,6	192,4	203,0	210,1	217,1	228,6	236,5	11,9	16,0	47,1	47,9	49,0	50,3	51,3	52,9	53,8
Cantabria	47,5	58,1	79,0	81,2	84,7	86,3	87,7	90,3	92,1	10,2	11,9	35,5	35,2	35,1	35,1	34,8	34,6	34,4
Castela e León	159,7	207,5	294,5	319,2	334,1	340,2	346,0	355,2	361,6	55,3	64,0	204,4	202,2	201,1	200,3	198,3	195,1	193,0
Castela-A Mancha	84,5	114,7	180,7	232,4	241,9	245,9	249,3	254,2	257,4	31,8	36,2	89,8	90,1	90,9	91,9	92,2	92,5	92,8
Cataluña	626,5	758,9	1.072,4	1.117,3	1.177,1	1.197,6	1.216,4	1.244,8	1.263,4	126,5	152,4	286,8	291,3	297,5	303,3	306,8	311,6	314,3
C. Valenciana	273,6	349,1	553,5	650,3	680,7	693,0	702,6	718,4	728,5	59,5	70,8	152,9	156,3	160,1	164,2	167,1	171,6	174,2
Extremadura	47,6	68,0	98,4	145,4	151,9	154,8	157,0	160,7	163,3	17,2	19,8	51,1	51,1	51,5	51,8	51,9	52,1	52,2
Galicia	146,9	197,2	325,7	340,7	367,3	377,6	386,9	400,0	409,5	40,1	49,2	285,7	281,9	278,6	275,6	271,5	265,5	261,2
Madrid	402,1	511,8	749,7	775,8	824,3	845,4	864,7	894,0	912,6	57,6	70,4	123,9	127,2	132,0	137,5	141,6	146,9	150,3
Murcia	56,5	71,8	114,9	157,3	167,5	170,5	172,8	176,1	178,0	16,9	20,5	45,7	46,4	47,3	48,3	48,9	49,7	50,1
Navarra	36,6	47,3	77,0	82,6	86,2	88,1	90,0	93,0	95,1	10,0	11,4	28,3	28,4	28,9	29,4	29,5	29,8	29,9
País Vasco	197,5	250,3	346,9	354,1	367,6	374,0	380,5	390,2	398,4	35,2	41,8	81,7	83,2	85,3	87,8	89,5	91,8	93,4
A Ríoxa	20,1	26,4	37,5	39,7	41,4	42,1	42,7	43,9	44,8	6,2	7,2	17,7	17,7	17,8	18,1	18,2	18,2	18,2
Ceuta	3,4	4,3	5,3	5,4	5,7	5,8	5,9	6,1	6,1	0,7	0,9	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3
Melilla	2,6	3,4	4,2	4,3	4,7	4,8	4,9	5,1	5,3	1,0	1,3	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
España	2.773,0	3.536,2	5.254,9	6.009,5	6.325,7	6.454,0	6.566,9	6.742,5	6.861,7	617,1	742,4	1.860,0	1.871,8	1.893,6	1.918,2	1.929,0	1.944,5	1.952,9

	Agrario ^{(1) (2)}			Mar								
	1990	1995	2011	1990	1995	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Andalucía	326,1	344,3	323,0	18,5	21,0	21,8	21,6	21,5	21,5	21,2	21,0	20,6
Aragón	61,9	60,2	8,7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Asturias	58,7	59,9	1,1	5,0	5,3	4,7	4,6	4,5	4,5	4,4	4,3	4,2
Baleares	30,2	29,4	4,8	2,9	3,1	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8	2,7
Canarias	37,9	38,1	19,3	9,3	10,4	10,3	10,2	10,1	9,9	9,8	9,5	9,4
Cantabria	26,3	26,9	0,8	3,6	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0	3,9	3,8	3,8
Castela e León	185,5	186,7	19,4	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Castela-A Mancha	112,0	113,3	48,3	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Cataluña	123,5	123,2	22,7	8,7	9,0	8,4	8,3	8,2	8,1	8,0	7,8	7,8
C. Valenciana	142,7	143,4	84,5	8,6	9,1	8,3	8,1	8,0	7,9	7,7	7,5	7,3
Extremadura	77,0	77,4	45,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Galicia	271,5	275,1	5,9	33,9	40,9	53,0	53,6	54,3	54,7	55,0	55,0	54,8
Madrid	29,0	26,3	7,3	1,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,4
Murcia	51,7	54,5	39,7	1,8	1,9	2,0	2,0	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8
Navarra	20,5	20,5	3,7	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
País Vasco	29,0	28,1	1,3	11,7	13,1	13,2	13,0	12,9	12,8	12,6	12,3	12,1
A Ríoxa	12,7	12,6	1,5	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ceuta	—	0,0	0,0	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Melilla	—	0,0	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
España	1.596,2	1.619,9	637,1	106,3	120,5	131,3	131,1	131,1	130,8	130,0	128,6	127,2

Elaboración propia.
Medias anuais en miles.
A suma de cada un dos epígrafes non coincide necesariamente con exactitude co total de España ao empregar cantidades reducidas.
(1) A partir do 01/01/2008, os traballadores por conta propia do réxime agrario intégranse no de autónomos.
(2) A partir do 01/01/2012 os traballadores por conta aliea do réxime agrario intégranse no réxime xeral.
(3) A partir de xunio de 2013 as pensións do réxime especial de empregados do fogar intégranse no réxime xeral.
Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

13.4. Análise dos datos sobre as pensións do sistema

13.4.1. Pensións de xubilación

En Galicia (cadro 13.13) hai, en 2017, 471.500 pensións de xubilación, 2.900 máis que en 2016. Esta cifra representa o 8,1% das 5.826.100 existentes en España. Ademais,

prodúcese un importante incremento do número das devanditas prestacións entre 1997 e 1998, pola conversión das pensións de incapacidade permanente das persoas beneficiarias de 65 ou máis anos en pensións de xubilación. Os aumentos interanuais de 1999 a 2002, de menor contía, son consecuencia do incremento natural do número de pensións. En 2016 o aumento foi de 3.100 e en 2017 de 2.900.

Na provincia de Lugo, dende 2008 (79.200) baixan lixeiramente o número de pensións ata chegar as 73.900 en 2017; en Ourense baixan dende as 70.100 (en 2008) ata as 68.500 (en 2017). Nestes últimos dez anos aumentan en gran medida nas outras dúas provincias galegas (de 160.400 a 182.200 na Coruña e de 126.400 ás 146.900 en Pontevedra). Como se indicaba en informes anteriores, a estrutura da poboación das provincias de Lugo e Ourense, cun peso importante da poboación maior, condiciona claramente estes resultados.

A media en 2017 das pensións galegas de xubilación situouse en 884,9 euros mensuais, subindo 18,7 euros con respecto a 2016. A media estatal increméntase, en 2017, en 20,8 euros, situándose en 1.063,5 euros, isto é, 178,4 euros por riba da media galega.

As provincias de Lugo e Ourense, polo importante número de pensións de xubilación do sistema especial agrario, aparecen ambas as dúas cunha diferenza con respecto a media estatal de 290,1 euros no primeiro caso e 329,9 no segundo.

Cadro 13.13
Pensións de xubilación. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/ 2008-2017

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe%
1990							
Nº	101,6	55,6	54,9	57,8	269,9	2.803,8	9,63
Pensión media	282,09	251,62	248,92	279,69	268,61	308,07	87,19
1997							
Nº	124,8	62,6	60,7	77,0	325,1	3.502,5	9,28
Pensión media	419,60	364,01	355,15	414,34	395,42	478,28	82,68
1998							
Nº	147,8	83,0	74,8	111,0	416,6	4.400,9	9,47
Pensión media	433,53	374,40	365,07	427,70	407,99	496,15	82,23
2008							
Nº	160,4	79,2	70,1	126,4	436,0	4.936,8	8,83
Pensión media	737,0	616,0	598,5	739,9	693,9	845,4	82,08
2009							
Nº	162,7	78,7	69,9	128,6	440,0	5.038,9	8,73
Pensión media	764,2	635,6	616,6	766,4	718,7	875,0	82,14
2010							
Nº	165,0	78,0	69,7	130,9	443,6	5.140,6	8,63
Pensión media	793,3	656,2	636,2	794,1	745,1	905,9	82,24
2011							
Nº	167,6	77,5	69,6	133,4	448,1	5.246,2	8,54
Pensión media	820,7	677,7	655,7	824,7	771,9	936,4	82,43
2012							
Nº	169,9	76,7	69,3	135,4	451,3	5.330,2	8,47
Pensión media	829,3	684,6	660,7	834,3	780,3	946,4	82,45
2013							
Nº	172,8	76,3	69,1	138,0	456,1	5.451,5	8,37
Pensión media	860,3	709,4	682,8	866,1	809,9	979,5	82,68
2014							
Nº	175,7	75,8	69,3	140,9	461,6	5.559,0	8,30
Pensión media	871,4	717,2	689,4	877,7	820,4	991,0	82,78
2015							
Nº	178,0	75,2	69,0	143,2	465,5	5.641,9	8,25
Pensión media	911,7	748,3	714,5	916,3	857,8	1.033,2	83,02
2016							
Nº	180,2	74,5	68,8	145,1	468,6	5.732,0	8,18
Pensión media	920,6	755,3	720,0	924,9	866,2	1.042,7	83,07
2017							
Nº	182,2	73,9	68,5	146,9	471,5	5.826,1	8,09
Pensión media	939,7	773,4	733,6	943,6	884,9	1.063,5	83,20

Elaboración propia.

Números en miles redondeados. Medias anuais.

Promedio mensual, en euros, a decembro de cada ano.

Porcentaxe: %Galicia/ España.

A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

13.4.2. Pensións de invalidez permanente

As pensións de incapacidade experimentan pequenas subas no seu número ata 1997 (cadro 13.14). En 1998 sofren unha importante diminución, xa que dende novembro de 1997 as persoas beneficiarias das pensións de incapacidade permanente de 65 anos ou

máis se consideran como persoas xubiladas. En 2017 o número das pensións de invalidez aumenta en 800 en Galicia, subindo no total estatal en 8.800. As 69.800 pensións de incapacidade permanente en Galicia pasan a representar un 7,4% sobre as da mesma natureza en España, e o 9,2% respecto do total de pensións na comunidade autónoma.

Cadro 13.14

Pensións de invalidez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/ 2008-2017

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990							
Nº	36,3	32,8	23,2	54,7	147,0	1.567,9	9,38
Pensión Media	251,10	226,82	229,24	240,22	238,21	284,33	83,78
1997							
Nº	39,6	31,2	22,1	53,6	146,5	1.626,6	9,01
Pensión Media	432,98	337,76	353,46	378,47	385,22	471,29	81,74
1998							
Nº	19,5	10,9	7,7	21,1	59,2	804,5	7,36
Pensión Media	456,19	355,08	372,07	396,08	407,74	492,94	82,72
2008							
Nº	26,4	9,3	9,2	22,7	67,5	906,8	7,44
Pensión Media	726,33	675,68	674,50	712,32	707,67	826,39	85,63
2009							
Nº	26,8	9,2	9,3	23,0	68,3	920,9	7,42
Pensión Media	745,75	710,45	701,48	731,78	730,23	845,66	86,35
2010							
Nº	27,2	9,3	9,5	23,2	69,1	933,7	7,40
Pensión Media	762,89	736,89	719,78	753,85	750,46	864,96	86,76
2011							
Nº	27,2	9,5	9,5	23,6	69,8	938,5	7,44
Pensión Media	780,35	760,77	743,47	772,79	770,08	883,05	87,21
2012							
Nº	27,1	9,7	9,6	23,6	69,9	943,3	7,41
Pensión Media	784,52	767,29	750,29	778,58	775,46	887,29	87,40
2013							
Nº	26,9	9,8	9,6	23,3	69,5	935,2	7,44
Pensión Media	805,53	790,66	776,75	801,48	798,12	907,64	87,93
2014							
Nº	26,4	10,1	9,7	22,8	68,9	929,5	7,42
Pensión Media	810,12	797,71	783,48	808,11	803,97	912,89	88,07
2015							
Nº	25,9	10,2	9,9	22,6	68,5	931,7	7,36
Pensión Media	829,21	813,63	806,45	823,31	821,64	927,53	88,58
2016							
Nº	25,9	10,3	10,1	22,7	69,0	938,3	7,36
Pensión Media	832,75	817,15	812,54	826,52	825,41	929,69	88,78
2017							
Nº	26,0	10,5	10,4	22,8	69,8	947,1	7,37
Pensión Media	842,39	824,29	829,30	835,21	835,36	936,00	89,25

Elaboración propia.

Números en miles redondeados. Medias anuais.

Promedio mensual, en euros, a decembro de cada ano.

Porcentaxe: Galicia/ España.

A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

O cadro 13.15 proporciona información sobre a distribución do número de pensións de invalidez, segundo os grados de incapacidade. De acordo con estes datos, o volume maior de pensionistas de invalidez en Galicia son as persoas con incapacidade permanente total: 47.880, que representan o 69,4% do total de inválidos/as galegos, e o 8,7% das persoas con incapacidade total a nivel estatal, unha cifra maior a que correspondería á proporción da poboación.

Cadro 13.15

Pensións de incapacidade permanente en vigor segundo grao de incapacidade

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
Gran invalidez	2008	998	339	279	743	2.359	31.650	7,45
	2009	990	344	270	721	2.325	32.178	7,23
	2010	978	351	264	724	2.317	32.700	7,09
	2011	993	360	262	715	2.330	32.973	7,07
	2012	984	362	270	721	2.337	33.050	7,07
	2013	983	361	285	712	2.341	32.625	7,18
	2014	965	366	284	679	2.294	32.405	7,08
	2015	935	356	292	676	2.259	32.553	6,94
	2016	939	351	296	669	2.255	32.841	6,87
	2017	134	340	300	681	1.455	33.389	4,36
Incap. perm. absoluta*	2008	8.198	3.339	3.113	7.652	22.302	381.941	5,84
	2009	8.130	3.331	3.115	7.619	22.195	384.492	5,77
	2010	8.012	3.369	3.099	7.619	22.099	386.271	5,72
	2011	7.853	3.476	3.063	7.523	21.915	384.932	5,69
	2012	7.723	3.517	3.051	7.319	21.610	383.297	5,64
	2013	7.529	3.511	3.028	7.065	21.133	376.306	5,62
	2014	7.255	3.515	3.030	6.828	20.628	370.386	5,57
	2015	6.971	3.479	3.065	6.662	20.177	367.210	5,49
	2016	6.765	3.393	3.127	6.519	19.805	364.227	5,44
	2017	6.635	3.287	3.210	6.492	19.624	360.766	5,44
Incap. perm. total	2008	17.132	5.583	5.774	14.266	42.755	492.088	8,69
	2009	17.671	5.540	5.953	14.580	43.744	503.276	8,69
	2010	18.150	5.549	6.134	14.839	44.672	514.054	8,69
	2011	18.352	5.660	6.164	15.339	45.515	520.079	8,75
	2012	18.419	5.788	6.232	15.562	46.001	526.949	8,73
	2013	18.377	5.950	6.254	15.509	46.090	526.289	8,76
	2014	18.151	6.207	6.364	15.293	46.015	526.693	8,74
	2015	17.981	6.388	6.496	15.245	46.110	531.905	8,67
	2016	18.205	6.600	6.674	15.481	46.960	541.262	8,68
	2017	18.426	6.842	6.936	15.675	47.880	552.971	8,66

Elaboración propia.

Medias anuais. Porcentaxe: %Galicia/ España.

* A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

As pensións de incapacidade permanente parcial suprimíronse no ano 1966, pasando a percibir os novos beneficiarios unha cantidade tanto alzado.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

13.4.3. Pensións de viuvez

Integrada dentro do que tradicionalmente se considera como seguro por falecemento ou prestacións por morte e supervivencia, a pensión de viuvez ten como finalidade mitigar o quebranto económico que supón a desaparición dun dos cónxuxes ou parella de feito. En 2017 continúa a tendencia no aumento de pensións de viuvez en Galicia (cadro 13.16), con 200 máis que o ano anterior. As 187.300 pensións de viuvez en Galicia representan un 7,9% do total español, destacando con respecto ao total da poboación, as cifras de Lugo e Ourense.

Como se sinalou en anteriores informes, a media da contía económica das pensións de viuvez nas provincias galegas é inferior á do conxunto de España, nun proceso no que a diferenza a favor da media nacional vai acrecentándose anualmente. En 2017 a pensión media en Galicia foi de 548,1 euros, mentres que na media nacional foi de 646,4 euros. Como no resto das pensións, as diferenzas das medias de Lugo e Ourense, con respecto ao total español, son aínda maiores.

Cadro 13.16
Pensións de viuvez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2017

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990	Nº	44,8	21,6	18,4	34,6	119,5	1.541,0	7,75
	Pensión media	175,80	137,43	138,96	171,94	162,07	188,76	85,86
1997	Nº	57,1	26,3	23,0	44,0	150,4	1.897,5	7,93
	Pensión media	271,07	206,26	214,72	266,10	250,20	297,63	84,06
1998	Nº	58,4	26,8	23,6	45,0	153,8	1.936,7	7,94
	Pensión media	278,54	215,35	221,12	273,88	257,36	307,09	83,80
2008	Nº	69,8	29,9	26,2	53,9	179,8	2.249,9	7,99
	Pensión media	496,2	391,9	402,7	484,8	461,9	550,8	83,86
2009	Nº	70,5	29,9	26,3	54,5	181,2	2.270,3	7,98
	Pensión media	512,7	405,2	417,1	500,3	477,4	568,8	83,93
2010	Nº	71,1	30,0	26,4	55,1	182,6	2.290,1	7,97
	Pensión media	526,3	416,9	430,0	513,6	490,6	583,6	84,07
2011	Nº	71,7	30,1	26,4	55,7	183,8	2.309,3	7,96
	Pensión media	540,1	428,8	441,8	526,3	503,7	598,6	84,16
2012	Nº	72,3	29,9	26,4	56,3	184,9	2.322,9	7,96
	Pensión media	542,7	431,6	444,7	528,9	506,5	601,6	84,20
2013	Nº	72,7	30,0	26,4	56,8	185,8	2.336,2	7,95
	Pensión media	557,4	444,6	458,5	543,5	520,9	617,6	84,34
2014	Nº	73,1	29,9	26,4	57,2	186,6	2.348,4	7,94
	Pensión media	561,0	448,3	461,9	547,0	524,6	621,5	84,41
2015	Nº	73,5	29,7	26,3	57,4	186,8	2.353,3	7,94
	Pensión media	574,0	460,2	472,0	559,1	537,1	634,6	84,64
2016	Nº	73,8	29,5	26,1	57,6	187,1	2.358,7	7,93
	Pensión media	576,9	463,1	474,6	562,2	540,2	637,9	84,68
2017	Nº	74,1	29,2	25,9	58,0	187,3	2.360,4	7,93
	Pensión media	584,4	471,0	481,8	570,3	548,1	646,4	84,80

Elaboración propia.

Números en miles. Medias anuais.

Promedio mensual, en euros, a decembro de cada ano.

Porcentaxe: % Galicia/ España.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

13.4.4. Pensións de orfandade

A pensión de orfandade ten como finalidade a obtención dunha prestación económica por cada filla ou fillo que sexa menor de certa idade ou estea incapacitado/a para todo traballo, sempre que teña cuberto o período mínimo de cotización esixido para ter dereito á pensión de viuvez.

Durante 2017 produciuse en Galicia (cadro 13.17) un descenso en 99 pensións de orfandade con respecto ao ano anterior, diminución que ten lugar en todas as provincias galegas, coa excepción de Lugo. Os 23.975 orfas e orfos acollidos ao sistema da Seguridade Social en Galicia representan o 7,04% do total estatal, dos cales o 40,4% son da Coruña, o 34,5% de Pontevedra, o 13,1% de Lugo e o 11,8% de Ourense.

O importe medio da contía da pensión experimenta no ano 2017 un incremento en Galicia de 6,2 euros e no conxunto do Estado de 4,8 euros.

Cadro 13.17

Pensións de orfandade. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2017

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990	Nº	5.448	1.564	1.561	4.707	13.280	163.653	8,11
	Pensión media	154,31	138,21	137,60	155,83	150,99	157,84	95,66
1997	Nº	6.986	2.163	1.942	5.829	16.920	212.146	7,98
	Pensión media	177,23	164,13	171,66	173,75	173,72	181,37	95,78
1998	Nº	7.559	2.363	2.127	6.369	18.418	231.733	7,95
	Pensión media	181,52	167,37	174,46	176,58	177,18	186,05	95,23
2008	Nº	8.177	2.631	2.396	6.729	19.933	261.012	7,64
	Pensión media	342,58	323,84	328,46	323,35	331,92	337,77	98,81
2009	Nº	8.165	2.621	2.457	6.802	20.045	266.436	7,52
	Pensión media	355,71	335,67	339,52	336,94	344,74	348,69	98,87
2010	Nº	8.133	2.641	2.490	6.821	20.085	270.488	7,43
	Pensión media	366,06	342,03	348,42	345,84	353,85	357,60	98,95
2011	Nº	8.186	2.690	2.487	6.870	20.233	275.077	7,36
	Pensión media	375,60	352,07	357,56	356,47	363,76	367,62	98,95
2012	Nº	8.633	2.831	2.620	7.275	21.359	294.827	7,24
	Pensión media	372,23	352,29	354,29	352,19	360,56	365,30	98,70
2013	Nº	9.105	2.980	2.739	7.716	22.540	315.546	7,14
	Pensión media	377,19	360,43	358,93	357,37	365,97	370,57	98,76
2014	Nº	9.626	3.100	2.817	8.148	23.691	335.637	7,06
	Pensión media	373,72	357,67	357,87	354,07	362,97	368,01	98,63
2015	Nº	9.751	3.094	2.837	8.284	23.966	338.208	7,09
	Pensión media	377,49	362,18	364,96	357,75	367,21	373,15	98,41
2016	Nº	9.793	3.132	2.849	8.300	24.074	340.519	7,07
	Pensión media	738,22	363,98	365,57	359,71	368,49	374,61	98,37
2017	Nº	9.707	3.141	2.836	8.292	23.975	340.427	7,04
	Pensión media	382,78	368,26	368,46	363,99	372,68	379,43	98,22

Elaboración propia.

Datos do nº de pensións e pensión media. Media anual.

Porcentaxe: %Galicia/ España.

Fonte: INSS.

13.4.5. Pensións en favor de familiares

O aseguramento derivado do pasamento pode chegar, ademais de ao cónxuxe e as fillas e fillos, a outros parentes por consanguinidade do causante que reúnan certos requisitos,

entre outros, a convivencia coa persoa causante dous anos antes do falecemento, non ter dereito a outra pensión e carecer de medios de subsistencia e de familiares coa obriga de dar alimentos.

En 2017, en Galicia (cadro 13.18), incrementábase en 137 o número de pensións en favor de familiares en relación co ano anterior, para acadar a cifra de 6.205 pensionistas, que representan o 15,2% do total do conxunto nacional.

O dato máis salientable da análise provincial é o elevado número de pensionistas da provincia de Ourense, sobre todo se a comparamos con Lugo (44,3% máis). Ademais, incrementábase en 2017 o número de pensións nas catro provincias galegas.

No que se refire á contía media de pensión cabe destacar, polo que atinxe ao global galego en 2017 (481,2 euros), que é netamente inferior á media estatal (535,27 euros), sendo a diferenza máis importante nas provincias de Lugo e Ourense.

Cadro 13.18
Pensións a favor de familiares. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2017

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990							
Nº	977	193	462	1.110	2.742	26.484	10,35
Pensión media	188,74	189,47	171,65	175,81	180,68	190,59	94,80
1997							
Nº	1.658	502	869	1.706	4.735	45.988	10,30
Pensión media	222,21	198,29	218,83	217,33	217,30	217,62	99,85
1998							
Nº	1.659	502	898	1.646	4.705	45.460	10,35
Pensión media	230,87	205,90	221,74	224,36	224,18	225,49	99,42
2008							
Nº	1.967	702	1.102	1.596	5.367	37.674	14,25
Pensión media	419,69	378,39	403,32	414,58	409,41	443,94	92,22
2009							
Nº	2.010	726	1.104	1.659	5.499	37.810	14,54
Pensión media	418,14	426,54	393,11	414,05	421,65	455,93	92,48
2010							
Nº	2.027	732	1.124	1.680	5.563	37.628	14,78
Pensión media	440,96	406,98	424,47	436,93	431,94	470,57	91,79
2011							
Nº	2.098	762	1.144	1.684	5.688	38.121	14,92
Pensión media	454,63	416,66	436,95	455,10	446,13	482,70	92,42
2012							
Nº	2.095	698	1.159	1.726	5.678	37.967	14,96
Pensión media	462,03	417,81	437,46	462,52	451,73	488,24	92,52
2013							
Nº	2.100	751	1.144	1.730	5.725	38.030	15,05
Pensión media	476,38	433,95	445,21	477,31	464,87	505,60	91,94
2014							
Nº	2.125	759	1.165	1.783	5.832	38.667	15,08
Pensión media	477,28	441,03	449,86	478,58	467,48	510,91	91,50
2015							
Nº	2.205	776	1.199	1.824	6.004	39.273	15,29
Pensión media	482,07	451,60	449,23	491,01	474,29	522,52	90,77
2016							
Nº	2.233	793	1.201	1.841	6.068	39.694	15,29
Pensión media	484,53	450,07	451,73	492,26	475,88	525,63	90,54
2017							
Nº	2.293	830	1.198	1.884	6.205	40.727	15,24
Pensión media	488,66	453,83	458,18	498,82	481,20	535,27	89,90

Elaboración propia.

Datos do nº de pensións e promedio. Media anual.

Porcentaxe: % Galicia/ España.

Fonte: INSS.

13.5. Outras prestacións
13.5.1. Prestacións de incapacidade temporal

A 31 de maio de 2016 (cadro 13.19) existían 41.470 persoas traballadoras en Galicia en situación de incapacidade temporal, 4.338 máis que en 2015, dos que o número maior correspondían a provincia da Coruña (17.704) e o inferior á de Ourense (4.062). Ademais, destaca o elevado número de procesos por continxencias comúns das persoas traballadoras por conta propia, que soben en 2016 con respecto a 2015, representando en dito ano o 7,2% do total español.

Cadro 13.19

Procesos de incapacidade temporal en vigor. Galicia/España a 30/06/2014 e 31/05/2016

	Continxencias Comúns								Continxencia profesionais				Total 2013	Total 2014	Total 2015	Total 2016
	conta allea				conta propia				conta propia e allea							
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016				
A Coruña	8280	9233	10816	12301	3272	3223	3479	3568	1343	1439	1637	1835	12895	13895	15932	17704
Lugo	2082	2284	2728	3091	1405	1292	1550	1617	409	411	501	566	3896	3987	4779	5274
Ourense	1743	2032	2187	2681	892	846	869	971	296	314	369	410	2931	3192	3425	4062
Pontevedra	7124	7423	8941	10180	2544	2414	2793	2737	1012	1124	1262	1513	10680	10961	12996	14430
Galicia	19229	20972	24672	28253	8113	7775	8691	8893	3060	3288	3769	4324	30402	32035	37132	41470
España	301553	335440	393918	466293	80239	80364	85873	91104	40975	45107	52584	59876	422767	460911	532375	617273

Fonte: Informe económico-financiero dos orzamentos da Seguridade Social.

A prevalencia da incapacidade temporal fai referencia ao número de procesos rexistrados en vigor en relación coa poboación protexida, e calcúlase dividindo o número de procesos ao final do período entre a poboación protexida nesa data e o resultado multiplícase por mil.

Como pode apreciarse no cadro 13.20, Galicia supera moi amplamente as ratios do total nacional, sobre todo na prevalencia das continxencias comúns das persoas traballadoras por conta propia. Supera 12,4 puntos en 2016 o dato do total estatal; de feito as catro provincias superan moi amplamente as cifras estatais, sobre todo Pontevedra, no que atinxe a prevalencia das continxencias comúns e a provincia de Lugo nas continxencias profesionais.

Cadro 13.20

Prevalencia de I.T. por tipo de continxencia Galicia/España. Datos a 01-01-2017

	Continxencias Comúns		Continxencias Profesionais
	Prevalencia por mil persoas traballadoras		Prevalencia por mil persoas traballadoras
	conta allea	conta propia ⁽¹⁾	conta propia e allea
A Coruña	35,96	40,93	5,32
Lugo	35,48	46,49	5,96
Ourense	34,16	37,62	5,15
Pontevedra	36,90	41,26	5,66
Galicia	36,06	41,54	5,50
España	30,88	29,14	4,06

Elaboración propia.

(1) Autónomos e fogar.

Fonte: Informe económico- financiero dos orzamentos da Seguridade Social 2017.

13.5.2. Prestacións de maternidade

Dentro das prestacións de maternidade considéranse a maternidade, a adopción e o acollemento preadoptivo ou permanente, durante os períodos de descanso, consecuencia de ditas situacións. A prestación consiste nun subsidio en función da base reguladora que, no caso da maternidade, é de 16 semanas de duración, ampliables por parto múltiple en dúas semanas máis por cada filla ou fillo. Nos supostos de adopción e acollemento de menores de ata seis anos, a suspensión terá unha duración de 16 semanas, ampliables no suposto de adopción ou acollemento múltiple en dúas semanas por filla ou fillo. O período de descanso poderá ser utilizado pola nai ou, a opción desta, tamén pola outra persoa proxenitora no caso de que ambas as dúas traballen, sen prexuízo das seis semanas inmediatas ao parto de descanso obrigatorio para a nai.

De acordo co cadro 13.21, hai 14.159 persoas perceptoras do subsidio de maternidade en Galicia a 31 de decembro de 2017, 363 menos que en 2016, percibido polas nais nun 96,6%. Por provincias, A Coruña ten o número máis grande de persoas beneficiarias (5.973), e Ourense o máis reducido (1.238). O importe anual en concepto de prestación por maternidade en Galicia (cadro 13.21) representa en 2017 os 72,1 millóns, 1,6 millóns de euros máis que o ano anterior.

Cadro 13.21

Prestacións de maternidade 2012-2017

	Número de prestaciones												Importe das Prestacións					
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2012	2013	2014	2015	2016	2017
	total	% percibidas pai*	total	% percibidas pai	total	% percibidas pai	total	% percibidas pai	total	% percibidas pai	total	% percibidas pai	miles de euros	miles de euros	miles de euros	miles de euros	miles de euros	miles de euros
A Coruña	6.561	2,1	6.467	2,5	6.153	2,4	6.237	2,5	6.384		5.973	1,8	36.152,26	33.913,36	32.522,71	33.342,89	33.763,14	32.951,68
Lugo	1.564	2,2	1.562	2,0	1.499	1,9	1.596	2,3	1.521		1.508	2,1	7.868,65	7.611,46	7.414,09	7.810,46	7.404,52	7.418,59
Ourense	1.360	3,4	1.363	2,8	1.328	2,2	1.284	1,9	1.343		1.238	2,3	6.753,86	6.544,12	6.409,91	6.272,03	6.429,60	6.047,24
Pontevedra	5.708	2,0	5.491	1,8	5.299	1,8	5.325	2,1	5.274		5.166	1,8	29.154,21	26.479,48	26.146,22	26.412,37	26.112,65	25.685,30
Galicia	15.193	2,2	14.883	2,2	14.279	2,1	14.442	2,3	14.522		14.159	3,4	79.928,98	74.548,42	72.492,93	73.837,75	73.709,91	72.102,82
España	268.732	1,7	288.842	1,7	281.151	1,7	278.389	1,9	278.509		272.821	1,7	1.741.478,97	1.609.516,41	1.585.345,76	1.579.656,08	1.560.661,00	1.519.134,23

(*) Só pode disfrutar as de adopción ou acollemento.
Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

13.5.3. Prestacións de paternidade

A prestación de paternidade, regulada na Lei orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, constitúe un dereito individual, exclusivo e intransferible do pai. Consiste na suspensión do contrato polos mesmos motivos ca situación de maternidade, cun dereito ao 100% da base reguladora e, dende o 1 de xaneiro de 2017, cunha duración de catro semanas.

Como pode comprobarse no cadro 13.22, o número de prestacións no ano 2017 incrementábase lixeiramente co respecto a 2016. Os 12.972 perceptores en Galicia da prestación de paternidade en 2017 representan o 4,9% do total do Estado. A dotación en 2017 ascende a 17,8 millóns de euros, o que supón o 4,5% da contía a nivel nacional.

Cadro 13.22

Prestacións de paternidade 2011-2017.Galicia/España

	Número de prestacións							Importe das prestacións (miles de euros)						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A Coruña	5.624	5.215	5.016	4.831	5.019	5.315	5.653	4.440,47	4.177,84	3.919,65	3.984,46	4.011,61	4.223,06	8.086,85
Lugo	1.143	1.099	1.135	1.139	1.231	1.195	1.488	800,28	819,01	796,84	820,06	910,19	833,48	1.771,06
Ourense	1.121	1.038	1.067	1.018	1.049	1.121	1.148	800,49	767,13	761,17	760,79	750,97	802,28	1.412,59
Pontevedra	4.773	4.304	4.142	4.168	4.120	4.188	4.683	3.660,24	3.328,36	3.222,87	3.243,99	3.181,89	3.265,88	6.610,56
Galicia	12.661	11.656	11.360	11.156	11.419	11.819	12.972	9.701,48	9.092,34	8.700,53	8.809,30	8.854,66	9.124,69	17.881,06
España	269.715	245.867	237.988	235.678	238.806	244.468	264.632	225.273,97	208.725,48	198.974,13	201.229,15	201.786,30	206.268,08	399.845,94

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

13.5.4. Prestacións familiares por filla/fillo a cargo

A prestación familiar por filla/fillo experimentou en 1991 unha importante transformación, pasando a ter un carácter universal. Co RDL 1/2000, do 14 de xaneiro, actualizouse a contía das prestacións por fillas/filos menores de 18 anos non discapacitados, e por fillas/filos menores discapacitados nun grao igual ou superior ao 33%. Ademais, establécense dúas novas prestacións de pago único: nacemento do terceiro ou posterior fillo/a e a de parto múltiple.

No cadro 13.23 recóllese a media anual do número de persoas beneficiarias e causantes da prestación en 1993 e de 2004 a 2016. En 2016, hai en Galicia 50.009 familias con dereito a prestación, recollendo un aumento respecto a 2015. Da análise provincial, infírese que é na provincia de Pontevedra onde existe maior número de beneficiarias, 19.821.

Cadro 13.23

Beneficiarios/as de prestacións por fillo/a a cargo. Galicia/España. 1993/ 2004-2016

	Total													
	1993	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
A Coruña	31.539	17.116	16.605	15.769	15.287	15.362	15.326	15.646	15.629	15.816	16.582	17.618	18.241	18.847
Lugo	14.588	6.323	6.087	5.657	5.357	5.388	5.417	5.481	5.376	5.301	5.567	5.762	5.909	6.159
Ourense	12.597	5.692	5.335	4.972	4.731	4.735	4.735	4.757	4.716	4.701	4.850	4.996	5.058	5.182
Pontevedra	32.697	16.759	16.688	15.412	14.663	14.743	14.996	15.618	15.747	15.981	17.167	18.437	18.970	19.821
Galicia	91.421	45.890	44.714	41.810	40.038	40.228	40.474	41.502	41.468	41.799	44.166	46.813	48.178	50.009
España	1011512	694.075	682.904	656.682	630.025	663.777	716.265	791.980	825.888	850.744	913.115	976.083	1008.706	1049.684

Elaboración propia.

Medias anuais.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

13.5.5. Prestacións por desemprego

A prestación por desemprego ten por obxecto garantir a continxencia na que se atopan as persoas que, podendo e querendo traballar, perden o seu emprego, ou ven reducida a súa xornada habitual. O desemprego pode ser total ou parcial. O primeiro caso é cando a persoa traballadora cesa na actividade que viña desenvolvendo, polo que xa non ten dereito ao seu salario. O segundo, aparece cando a persoa traballadora ve reducida temporalmente a súa xornada ordinaria de traballo, polo menos nunha terceira parte, coa redución proporcional do seu salario.

A protección por desemprego estrutúrase nun nivel contributivo e outro asistencial. O primeiro proporciona unha prestación substitutiva das rendas salariais deixadas de percibir; a súa duración está en función dos períodos de ocupación cotizados nos 6 anos anteriores. O segundo, é complementario do contributivo, e permite garantir unha protección as persoas en desemprego baixo certos requisitos: ter esgotado a prestación contributiva por desemprego e ter responsabilidades familiares, ou ben, ser maior de 45 anos, traballadora ou traballador emigrante retornado, liberado/a de prisión, etc.

A carón da prestación contributiva e asistencial, a partir de 2001 estableceuse, seguindo as directrices sobre o emprego da UE, a renda activa de inserción, que combina medidas activas con pasivas. Este programa persigue mellorar a capacidade de inserción profesional das persoas desempregadas de longa duración; para iso, asínase un compromiso de actividade co perceptor/ra, incorporando o beneficiario a programas de emprego e/ou formación e co apoio complementario dunha renda como axuda económica. A renda, cunha duración máxima de once meses, será igual ao 80% do IPREM mensual.

No cadro 13.24 preséntanse os datos do número de persoas beneficiarias da prestación por desemprego. A serie recolle un comportamento contra cíclico, aumentando o número en situacións de crise e reducíndose cando mellora a economía. O número máximo de persoas beneficiarias acádase en 2012 (158.640). Nos últimos anos, recóllese unha tendencia decrecente, ata chegar aos 99.824 persoas perceptoras en 2017. Esta diminución prodúcese nas catro provincias galegas, cunha intensidade semellante en proporción a poboación.

Cadro 13.24

Beneficiarios/as da prestación por desemprego.Galicia/ España. 1993/2004-2017

	1993	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A Coruña	44.000	30.900	32.600	33.300	33.200	38.500	51.700	58.200	57.400	62.169	60.972	52.552	44.437	38.992	38.233
Lugo	12.900	8.300	8.000	8.100	8.100	9.300	12.500	14.800	14.600	16.601	16.637	14.235	11.907	10.721	10.796
Ourense	16.000	9.600	10.100	9.900	9.900	11.300	14.800	16.800	16.200	17.421	16.741	14.517	12.835	11.502	11.171
Pontevedra	39.700	26.300	27.900	27.900	28.100	35.200	51.300	59.900	58.700	62.449	61.124	53.479	45.389	40.126	39.624
Galicia	112.600	75.100	78.600	79.200	79.300	94.300	130.300	149.700	146.900	158.640	155.474	134.783	114.568	101.340	99.824
España	1.993.000	1.065.100	1.103.900	1.145.600	1.421.000	1.815.000	2.681.000	3.042.700	2.846.000	2.942.061	2.865.153	2.542.977	2.224.172	2.010.245	1.949.762

Datos en medias anuais. De 1993 a 2011 redondeados en centos.
Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

As 92.752 persoas beneficiarias das prestacións de desemprego en decembro de 2017 (cadro 13.25) supoñen o 4,8% do total español. O 53,4% das perceptoras e perceptores galegos son dunha prestación asistencial (subsídio ou renda activa de inserción); mentres que o 43,9% acadan unha prestación contributiva. Pola súa banda, as 1.894.209 persoas beneficiarias en España en decembro de 2017 distribúense nunha proporción do 40,1% que perciben a prestación contributiva e do 56,5% a asistencial.

En 2017 a taxa de cobertura das prestacións por desemprego en Galicia foi do 51,8%, unha cifra inferior ao 56% da media estatal

(1) Incluidos renta agraria y subsidio eventuais agrarios.
Nº de beneficiarios/as a dezembro 2013-2015.
Fonte: Serviço Público de Emprego Estatal. Ministério de Emprego e Segurança Social

As pensións non contributivas son prestacións periódicas vitalicias en función da idade ou o grao de incapacidade, e a favor daquelas persoas que non cotizaron nunca ou o tempo suficiente para acadar prestacións de nivel contributivo, pola realización de actividades profesionais.

Complementariamente, a Xunta de Galicia, mediante a Lei 9/1991, do 2 de outubro, de medidas básicas para a reinserción social, estableceu unha prestación, a renda de integración social (RISGA). O obxecto desta prestación é garantir un mínimo de subsistencia persoal a persoas entre 25 (nalgúns casos dende os 18) e 65 anos. Este programa articúlase a través dun proxecto individualizado, a través dun conxunto de accións que posibiliten unha integración personal, familiar, social y laboral.

580

Cadro 13.26

Beneficiarios/as das prestacións da LISMI⁽¹⁾. Por provincias. Galicia/España. 1991/2008-2016

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Subsidio de garantía ingresos mínimos	1991	7.309	1.956	2.645	8.215	20.125	251.092
	2008	439	66	132	518	1.155	28.728
	2009	383	57	116	450	1.006	24.927
	2010	332	46	96	382	856	21.424
	2011	264	29	74	299	666	17.007
	2012	249	26	68	274	617	15.603
	2013	209	23	60	240	532	13.364
	2014	169	17	51	196	433	11.143
	2015	151	15	40	172	378	9.220
	2016	134	13	37	157	341	8.470
Subsidio axuda de terceira presoa	1991	3.337	798	888	3.074	8.097	91.560
	2008	90	17	10	84	201	3.391
	2009	76	15	9	68	168	2.879
	2010	63	13	7	54	137	2.446
	2011	52	8	5	41	106	1.827
	2012	51	7	4	36	98	1.657
	2013	42	6	3	27	78	1.379
	2014	36	4	2	20	62	1.144
	2015	31	4	2	19	56	947
	2016	29	4	2	17	51	871
Subsidio de mobil. compens. por pagos de transporte	1991	1.818	104	117	852	2.891	38.769
	2008	132	25	3	61	221	2.845
	2009	119	26	2	26	173	2.460
	2010	108	24	2	12	146	2.189
	2011	96	19	2	10	127	1.766
	2012	88	19	2	8	117	1.667
	2013	79	18	2	6	105	1.554
	2014	67	13	1	6	87	1.456
	2015	53	12	1	6	72	1.336
	2016	48	13	1	5	67	1.265
Asistencia sanitaria e prestación farmaceutica	1991	3.664	395	782	3.525	8.366	56.140
	2008	189	35	229	426	879	13.893
	2009	165	40	234	416	855	13.274
	2010	147	45	240	253	685	12.259
	2011	130	48	245	238	661	11.216
	2012	125	47	241	239	652	10.874
	2013	117	43	110	165	435	9.718
	2014	96	37	74	61	268	8.269
	2015	90	29	40	58	217	7.812
	2016	76	28	28	53	185	7.661
Total	1991	11.410	2.463	3.556	11.482	28.911	329.792
	2008	724	119	362	927	2.132	43.891
	2009	641	115	352	824	1.932	39.317
	2010	564	108	337	592	1.601	34.687
	2011	475	90	322	500	1.387	29.040
	2012	449	86	311	480	1.326	27.262
	2013	392	78	171	376	1.017	23.865
	2014	368	71	128	283	850	22.012
	2015	288	54	80	214	636	17.836
	2016	254	53	65	196	567	16.902

Elaboración propia.

(1) A Lei 26/1990, do 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas, suprime estes subsidios pero seguen cobrándoos os que os percibían con anterioridade á entrada en vigor da lei, agás que os interesados pasen a percibir unha pensión non contributiva.

Medias anuais agás 1991, 2011, 2014 e 2015 que son a decembro.

A suma de cada unha das rúbricas dos beneficiarios, segundo a clase de prestación, non coincide necesariamente co total de beneficiarios, xa que un mesmo beneficiario pode recibir máis dunha prestación.

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

As pensións non contributivas poden obterse por estar en situación de invalidez-discapacidade igual ou superior ao 65%, ou en idade de xubilación. Ademais, é necesario cumprir con outros requisitos, como carecer de rendas ou ingresos suficientes.

En 2016 produciuse en Galicia un aumento de 412 pensionistas que perciben de pensións non contributivas (cadro 13.27). A partir de 1996, e como quedou reflectido en informes anteriores, o número de persoas beneficiarias de pensións non contributivas de invalidez supera ás de xubilación, aínda que nos últimos anos medrou máis o número pensionistas por xubilación. En 2016, en Galicia, as pensións de invalidez aumentan en 166, e as de xubilación en 246. Non obstante, estas en número de 26.344 constitúen as maioritarias.

Por provincias, A Coruña, con 16.833 pensionistas, representa o 39,8% do total galego. No extremo oposto, na provincia de Lugo soamente existen 4.963 pensionistas desta modalidade, que constitúen o 11,7% do total de Galicia.

Cadro 13.27

Pensións non contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1994/2011-2016

	Invalidez							Xubilación							Total						
	1994	2011	2012	2013	2014	2015	2016	1994	2011	2012	2013	2014	2015	2016	1994	2011	2012	2013	2014	2015	2016
A Coruña	5.179	6.575	6.381	6.224	5.992	5.904	5.975	7.406	11.925	11.683	11.460	11.030	10.692	10.859	12.585	19.500	18.064	17.684	17.022	16.596	16.833
Lugo	1.406	1.876	1.839	1.777	1.733	1.720	1.725	1.437	3.579	3.478	3.379	3.285	3.238	3.238	2.843	5.455	5.317	5.155	5.038	4.938	4.963
Ourense	2.909	2.488	2.426	2.368	2.270	2.205	2.237	2.312	4.116	4.041	3.958	3.807	3.736	3.763	5.221	6.605	6.467	6.326	6.077	5.941	6.000
Pontevedra	3.764	6.321	6.234	6.142	6.021	5.908	5.966	4.133	9.050	8.797	8.618	8.570	8.452	8.484	7.897	15.370	15.031	14.760	14.591	14.360	14.450
Galicia	13.258	17.260	16.880	16.511	16.016	15.737	15.903	15.288	28.670	27.999	27.415	26.692	26.098	26.344	28.546	45.930	44.879	43.926	42.708	41.835	42.247
España	114.487	134.712	134.876	135.478	136.934	139.538	138.891	154.486	254.295	251.549	250.815	253.702	254.029	253.838	268.973	449.006	446.425	446.292	450.636	453.547	452.729

Elaboración propia.

Medias anuais 1994 e de 2011a 2013. Os datos de 2014 e 2015 son a decembro.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

No cadro 13.28 figura o número de pensións non contributivas por CC.AA. Galicia é a quinta, despois de Andalucía, Cataluña, Comunidade Valenciana e Canarias. Os 40.098 persoas perceptoras de pensións non contributivas en 2016 representan o 8,9% do total nacional, moi por riba de CC.AA. con moito maior número de habitantes que Galicia, como pode ser o caso de Madrid.

Cadro 13.28

Pensións non contributivas da Seguridade Social. Por comunidade autónomas. 1997/2007-2017

	Total núm. pensionistas											
	1997	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Andalucía	94.445	108.198	106.064	104.955	104.104	102.924	101.768	101.707	102.447	102.025	101.669	101.173
Aragón	12.123	9.139	8.679	8.338	8.093	7.923	7.762	7.701	7.631	7.546	7.515	7.402
Asturias	10.618	10.917	10.526	10.056	9.813	9.729	8.565	9.489	9.300	9.184	9.138	9.038
Baleares	7.270	7.878	7.749	7.655	7.621	7.638	7.590	7.509	7.647	7.802	7.929	7.938
Canarias	34.188	42.204	42.275	42.341	42.258	42.160	42.603	42.714	43.005	43.712	43.869	43.704
Cantabria	5.616	6.223	6.164	6.143	6.163	6.181	6.309	6.424	6.609	6.720	6.896	7.010
Castela-A Mancha	21.281	22.309	21.709	21.337	21.039	20.798	20.375	20.174	19.902	19.682	19.497	19.645
Castela e León	27.457	26.085	24.772	23.801	23.150	22.740	22.424	22.386	22.276	22.128	22.051	21.966
Cataluña	49.581	58.679	57.685	56.589	56.194	55.905	56.012	55.659	56.527	57.884	58.400	58.854
C. Valenciana	37.248	47.162	46.376	46.548	46.723	46.656	46.332	46.400	46.952	47.629	48.394	48.921
Extremadura	1.343	16.305	15.977	15.674	15.239	14.868	14.446	14.202	14.282	14.115	13.959	13.575
Galicia	46.508	51.657	50.198	48.673	47.275	45.930	44.878	43.925	43.146	42.247	41.277	40.098
Madrid	30.512	33.753	33.406	33.038	32.891	32.846	33.599	34.645	35.722	37.315	38.415	39.989
Murcia	11.798	14.721	14.415	14.192	14.096	13.957	13.923	14.175	14.503	14.670	14.954	15.128
Navarra	3.449	2.979	2.876	2.807	2.711	2.687	2.653	2.635	2.616	2.625	2.686	2.678
País Vasco	10.692	9.850	9.658	9.741	9.949	10.107	10.230	10.449	10.772	10.991	11.298	11.586
A Ríoxa	2.415	1.998	1.895	1.825	1.781	1.763	1.732	1.772	1.807	1.829	1.865	1.893
Ceuta	1.560	1.742	1.746	1.750	1.705	1.702	1.727	1.778	1.756	1.913	1.877	1.882
Melilla	2.400	2.584	2.553	2.571	2.490	2.492	2.498	2.548	2.731	2.711	2.815	2.824
España	410.504	474.383	464.723	458.034	453.295	449.006	445.426	446.292	449.631	452.728	454.504	455.304

Elaboración propia.

Media anual.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

O cadro 13.29 mostra que o número de persoas beneficiarias do RISGA en Galicia se incrementa lixeiramente en 2016, despois dos fortes incrementos de 2012 e 2013, acadando a 31 de decembro de 2016 as 10.761 persoas, máis do dobre que en 2010. Hai que destacar o elevado número nas provincias de Pontevedra (4.888) e A Coruña (3.090), mentres que a de Lugo (1.335), constitúe a de inferior colectivo de persoas beneficiarias.

Cadro 13.29

Beneficiarios/as da renda de integración social (RISGA). Por provincias. Galicia. 1992-2016

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
A Coruña	237	635	1.323	1.600	1.633	1.769	1.858	1.850	1.731	1.887	1.825	1.904	1.844
Lugo	88	159	283	294	306	364	427	453	426	453	477	540	464
Ourense	86	190	349	415	438	387	347	382	421	447	529	543	559
Pontevedra	148	492	803	1.128	1.335	1.407	1.508	1.607	1.578	1.570	1.479	1.515	1.306
Galicia	559	1.476	2.758	3.437	3.712	3.927	4.140	4.292	4.156	4.357	4.310	4.502	4.173
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
A Coruña	1.844	1.769	1.700	1.717	1.654	1.528	1.500	1.638	2.532	2.345	2.808	3.090	
Lugo	464	427	403	405	492	468	500	725	990	1.169	1.226	1.335	
Ourense	559	635	600	658	730	779	835	1.079	1.361	1.445	1.278	1.448	
Pontevedra	1.306	1.334	1.399	1.570	1.920	2.213	2.285	3.276	4.417	4.205	4.401	4.888	
Galicia	4.173	4.165	4.102	4.350	4.796	4.988	5.120	6.718	9.300	9.164	9.713	10.761	

Elaboración propia.

Datos a 31 de decembro.

Fonte: Xunta de Galicia.

No cadro 13.30 figura o importe medio da prestación do RISGA en cada unha das provincias galegas para 2012-2016. A contía maior sempre corresponde as provincia de Pontevedra e A Coruña. O RISGA supón un desembolso de máis de 56,2 millóns de euros en 2016, dos que case a metade (24,8 millóns) corresponde a provincia de Pontevedra.

Cadro 13.30

Importe medio e total pagos RISGA. 2012-2016

	Importe medio mensual ⁽¹⁾					Total neto				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
A Coruña	405,09	405,39	448,97	441,64	446,58	7.489.165	10.299.215	12.236.151	14.569.902	16.770.507
Lugo	377,89	378,95	446,75	444,09	441,56	2.682.624	3.736.459	4.784.688	5.994.371	7.005.188
Ourense	374,33	378,36	454,97	438,04	438,02	4.462.403	5.492.650	6.529.649	7.280.262	7.582.359
Pontevedra	387,41	388,29	420,17	417,65	422,93	12.197.265	17.269.548	20.499.662	22.368.646	24.896.143
Galicia	388,59	390,50	462,01	430,61	434,07	26.831.457	36.797.872	44.050.150	50.213.181	56.254.197

Elaboración propia.

(1) Importe medio por beneficiario. Datos de decembro de cada ano.

Fonte: Xunta de Galicia.

No cadro 13.31 inclúese o conxunto de prestacións periódicas de carácter asistencial en Galicia: as derivadas da LISMI, as do FAS (ata 2013), as non contributivas da Seguridade Social e as do RISGA.

Como xa se indicou, as do FAS extinguíronse en 2014; as pensións do LISMI vanse reducindo notablemente. A partir de 1994 aparecen as pensións non contributivas como as máis importantes numericamente, representando en 2015 o 80,2% do conxunto das asistenciais. As prestacións do RISGA (9.712 en decembro de 2015), experimentan un importantísimo incremento nos tres últimos anos e pasan a representar un 18,6% do total.

En 2015 diminúe o número do conxunto global destas prestacións periódicas de carácter asistencial en Galicia, redución que ten lugar nas catro provincias galegas en proporcións similares, fundamentalmente por mor da diminución das prestacións contributivas a pesar do incremento das prestacións do RISGA.

Cadro 13.31
Conxunto das prestacións periódicas de carácter asistencial. Por provincias.

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
LISMI	1992	11.154	2.091	2.825	10.776	26.846
	2008	724	119	362	927	2.132
	2009	641	115	352	824	1.932
	2010	564	108	337	592	1.601
	2011	475	90	322	500	1.387
	2012	449	86	311	480	1.326
	2013	392	78	171	376	1.017
	2014	368	71	128	283	850
	2015	288	54	80	214	636
Asistenciais ⁽¹⁾	1992	13.084	3.985	3.785	7.863	28.717
	2008	12	10	22	19	63
	2009	8	8	16	14	46
	2010	6	7	12	11	36
	2011	4	6	10	9	29
	2012	3	3	6	7	19
	2013	1	3	2	6	12
Non contributivas	1992	4.341	1.067	2.755	3.074	11.237
	2008	20.598	5.867	7.227	16.506	50.198
	2009	19.808	5.763	7.031	16.072	48.674
	2010	19.090	5.594	6.834	15.758	47.276
	2011	18.213	5.410	6.523	15.210	45.356
	2012	18.064	5.317	6.467	15.031	44.879
	2013	17.684	5.155	6.326	14.760	43.925
	2014	17.022	5.018	6.077	14.591	42.708
	2015	16.596	4.938	5.941	14.360	41.835
RISGA	1992	237	88	86	148	559
	2008	1.717	405	658	1.570	4.350
	2009	1.654	492	730	1.920	4.796
	2010	1.528	468	779	2.213	4.988
	2010	1.500	500	835	2.285	5.120
	2012	1.637	725	1.079	3.276	6.717
	2013	2.532	990	1.361	4.417	9.300
	2014	2.345	1.169	1.445	4.205	9.164
	2015	2.807	1.226	1.278	4.401	9.712
Total	1992	28.816	7.231	9.451	21.861	67.359
	2008	23.051	6.401	8.269	19.022	56.743
	2009	22.111	6.378	8.129	18.830	55.448
	2010	21.188	6.177	7.962	18.574	53.901
	2011	20.192	6.006	7.690	18.004	51.892
	2012	20.153	6.131	7.863	18.794	52.941
	2013	20.608	6.223	7.858	19.553	54.242
	2014	19.735	6.258	7.650	19.079	52.722
	2015	19.691	6.218	7.299	18.975	52.183

Elaboración propia.

(1) A partir de 2014 xa non hai beneficiarios.

Fonte: Xunta de Galicia e Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

13.7. Dependencia

A Lei de autonomía persoal e atención as persoas en situación de dependencia recoñece a partir de 2007 o dereito ás persoas que non poidan valerse por si mesmas para que sexan atendidas polo Estado e as CC.AA. Trátase de garantir unha serie de prestacións económicas (vinculadas ao servizo, para coidados no entorno familiar e para asistencia persoal) e en especie (servizos de prevención das situacións de dependencia e os de promoción da autonomía persoal, teleasistencia, axuda a domicilio, coidados persoais, servizo de centro de día e de noite e servizo de atención residencial). As situacións de dependencia fíxanse en tres grados: moderada, severa e gran dependencia.

As contías das prestacións económicas fíxanse polo Consello Territorial de Servizos Sociais e do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia (SAAD), tendo en conta a capacidade económica da persoa beneficiaria a efectos de determinar a contía individual das prestacións económicas.

No cadro 13.32 contéplase por CC.AA. o número de persoas beneficiarias con dereito a prestación por cada un dos seus tipos, xunto á ratio de número de prestacións por persoa beneficiaria. As prestacións por coidados familiares constitúen no conxunto do Estado as prestacións máis numerosas, a 31-12-2017, o 40,4%. En Galicia dita prestación supón o 24,2% das prestacións, e a axuda a domicilio é a primeira por número de persoas beneficiarias (20.465), que representan o 36,9%. Segue en importancia en Galicia as de atención residencial (7.660), que constitúen o 13,8%.

Cadro 13.32

Beneficiarios/as e prestacións do sistema de dependencia a 31-12 2017

	Beneficiarios/as con dereito a prestación	Prev.dep. e Prom. a. persoal	Teleasistencia	Axuda a domicilio	Centros de día/noite	Atención residencial	P.e. vinculada ao servizo	P.e. coidados familiares	P.e. asistencia persoal	Total	Ratio prest.por beneficiario/a
Andalucía	196.730	1602	80.547	58.657	11.000	24.607	3.726	70.911	9	254.062	129
Aragón	25.617	2.892	853	2.611	1512	3.786	5.255	11.663	0	28.572	112
Asturias	21.242	5.955	985	3.779	2.264	3.145	2.413	8.616	1	27.158	128
Baleares	16.761	1428	1292	524	1068	2.355	819	11.375	0	19.861	113
Canarias	19.417	17	876	6	4.144	3.659	3.771	7.757	0	20.230	104
Cantabria	15.283	0	1431	1045	1814	4.450	0	8.402	0	17.142	112
C. castela e León	88.709	13.858	8.766	22.087	8.397	8.897	28.651	24.255	596	115.507	130
Castela-A Mancha	51.473	4.877	9.815	14.010	3.211	12.102	5.118	13.167	19	62.319	121
Cataluña	141.058	956	17.623	25.309	11.770	28.192	11.611	80.247	17	175.725	125
C. Valenciana	61.488	558	3.762	29	6.560	10.586	10.001	33.374	6	64.876	106
Estremadura	25.582	1174	1855	757	1866	4.509	11.253	6.825	0	28.239	110
Galicia	55.370	4.167	4.049	20.465	7.062	7.660	6.806	13.392	100	63.701	1,15
Madrid	117.758	3.274	34.626	34.239	15.294	22.859	16.211	26.705	78	153.286	130
Murcia	33.962	3.667	5.762	533	3.615	4.232	1.680	22.875	0	42.364	125
Navarra	12.284	209	2.065	1.041	271	1.823	1.118	9.029	2	15.588	127
País Vasco	62.070	154	9.293	6.780	7.162	12.743	1.273	33.312	5.826	76.543	123
A Rioxa	7.396	864	2.066	2.074	872	1.357	930	2.159	0	10.322	140
Ceuta e Melilla	2.631	426	610	779	77	212	3	1.409	0	3.516	134
España	954.831	46.078	186.276	194.725	90.959	157.174	110.669	385.476	6.654	1.178.011	1,23

Fonte: Inmerso.

No cadro 13.33 figura o número de persoas beneficiarias con dereito a prestación en relación coa poboación por CC.AA. e a nivel nacional. Galicia está a unha décima por baixo da media estatal, cun número a 31-12-2017 de 55.370 persoas, 6.269 máis que o ano anterior.

Cadro 13.33

Beneficiarios/as con prestación do sistema de dependencia en relación coa poboación. Por comunidades autónomas. 2014-2017

	Poboación*				Beneficiarios/as con dereito a prestación				%persoas beneficiarias/poboación			
	2014	2015	2016	2017	a 31/12/2014	a 31-12-2015	a 31-12-2016	a 31-12-2017	a 31/12/2014	a 31-12-2015	a 31-12-2016	a 31-12-2017
Andalucía	8.402.305	8.399.043	8.388.107	8.379.820	163.348	179.239	183.962	196.730	1,94	2,13	2,19	2,35
Aragón	1.325.385	1.317.847	1.308.563	1.308.750	17.076	17.828	21.038	25.617	1,29	1,35	1,61	1,96
Asturias	1.061.756	1.051.229	1.042.608	1.034.960	15.354	17.524	20.034	21.242	1,45	1,67	1,92	2,05
Baleares	1.103.442	1.104.479	1.107.220	1.115.999	11.483	11.630	14.587	16.761	1,04	1,05	1,32	1,50
Canarias	2.104.815	2.100.306	2.101.924	2.108.121	23.196	13.885	16.852	19.417	1,10	0,66	0,80	0,92
Cantabria	588.656	585.179	582.206	580.295	13.774	13.945	13.370	15.283	2,34	2,38	2,30	2,63
Castela e León	2.494.790	2.472.052	2.447.519	2.425.801	62.047	73.546	85.301	88.709	2,49	2,98	3,49	3,66
Castela-A Mancha	2.078.611	2.059.191	2.041.631	2.031.479	36.322	36.796	41.338	51.473	1,75	1,79	2,02	2,53
Cataluña	7.518.903	7.508.106	7.522.596	7.555.830	125.821	126.450	126.668	141.058	1,67	1,68	1,68	1,87
C. Valenciana	5.004.844	4.980.689	4.959.968	4.941.509	41.809	43.239	51.564	61.488	0,84	0,87	1,04	1,24
Extremadura	1.099.632	1.092.997	1.087.778	1.079.920	21.697	22.242	24.435	25.582	1,97	2,03	2,25	2,37
Galicia	2.748.695	2.732.347	2.718.525	2.708.339	39.004	41.823	49.101	55.370	1,42	1,53	1,81	2,04
Madrid	6.454.440	6.436.996	6.466.996	6.507.184	90.038	101.304	108.817	117.758	1,39	1,57	1,68	1,81
Murcia	1.466.818	1.467.288	1.464.847	1.470.273	27.029	27.485	32.134	33.962	1,84	1,87	2,19	2,31
Navarra	640.790	640.476	640.647	643.234	8.454	9.038	9.754	12.284	1,32	1,41	1,52	1,91
País Vasco	2.188.985	2.189.257	2.189.534	2.194.158	41.049	51.044	56.449	62.070	1,88	2,33	2,58	2,83
A Ríoxa	319.002	317.053	315.794	315.381	6.320	6.743	7.592	7.396	1,98	2,13	2,40	2,35
Ceuta y Melilla	169.472	169.847	170.545	171.079	1.899	2.348	2.568	2.631	1,12	1,38	1,51	1,54
España	46.771.341	46.624.382	46.557.008	46.572.132	745.720	796.109	865.564	954.831	1,59	1,71	1,86	2,05

* Cifras INE de poboación a 1de xaneiro.
Fonte: Imerso.

Eleccións sindicais

14

Capítulo 14. ELECCIÓN SINDICAIS

Neste apartado reflíctense os procesos de conformación da representación sindical das persoas traballadoras e os seus resultados, para o cal se procede á análise dos mesmos, dos resultados das eleccións celebradas e das súas continxencias, respecto dos procesos electorais desenvolvidos na Comunidade Autónoma Galega. Todo iso coa finalidade de expresar a realidade, nunca estática, da representatividade sindical de Galicia.

Para facer unha primeira análise desa representatividade sindical non sería suficiente co exame dos datos referidos a 2016 e 2017, anos aos que se circunscribe este Informe, senón que hai que contemplar períodos de tempo máis amplos, diferentes segundo iremos vendo.

En 2016 (cadro 14.1.1) rexistráronse un total de 1.168 actas de procesos electorais e foron elixidas 3.134 persoas representantes, coa distribución, dende o punto de vista sindical, que se dirá máis adiante.

Cadro 14.1.1

Distribución provincial dos avisos previos, actas rexistradas, persoas representantes elixidas segundo as actas rexistradas e porcentaxe das persoas representantes elixidas. Galicia.

	N.º de avisos previos presentados	N.º de actas rexistradas	Representantes elixidos	Porcentaxe de representates elixidos sobre o total
A Coruña	397	550	1.557	49,68
Lugo	122	170	420	13,40
Ourense	65	60	164	5,23
Pontevedra	276	388	993	31,68
Galicia	860	1.168	3.134	100,00

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Se tomamos en consideración (cadro 14.1.1) o período que abrangue dende o 1 de xaneiro de 2013 ata o 31 de decembro de 2016, o número de actas rexistradas foi de 5.559 e o de persoas representantes elixidas de 15.516. Tanto nese período de catro anos como en 2016, a provincia onde se elixiron máis representantes foi a da Coruña, sempre por riba do 40%.

Cadro 14.1.1.1

Distribución provincial dos avisos previos, actas rexistradas, persoas representantes elixidas segundo as actas rexistradas e porcentaxe das persoas representates elixidas. Galicia.

	Nº de avisos previos presentados	Nº de actas rexistradas	Representantes elixidos	Porcentaxe de representates elixidos sobre o total
A Coruña	2.417	2.188	6.506	41,93
Lugo	774	681	1.741	11,22
Ourense	710	651	1.771	11,41
Pontevedra	2.192	2.039	5.498	35,43
Galicia	6.093	5.559	15.516	100,00

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

En 2017 (cadro 14.1.2) rexistráronse un total de 671 actas de procesos electorais e foron elixidas 1.580 persoas representantes, coa distribución, dende o punto de vista sindical, que se dirá máis adiante.

Cadro 14.1.2

Distribución provincial dos avisos previos, actas rexistradas, persoas representantes elixidas segundo as actas rexistradas e porcentaxe das persoas representantes elixidas. Galicia. 01.01.2017/ 31.12.2017

	Nº de avisos previos presentados	Nº de actas rexistradas	Representantes elixidos	Porcentaxe de representates elixidos sobre o total
A Coruña	322	302	803	50,82
Lugo	87	80	156	9,87
Ourense	54	50	83	5,25
Pontevedra	253	239	538	34,05
Galicia	716	671	1.580	100,00

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Se tomamos en consideración (cadro 14.1.2.1) o período dos últimos catro anos, o número de actas rexistradas foi de 5.583 e o de persoas representantes elixidas de 15.687. Tamén neste período foi A Coruña a provincia onde se elixiron máis representantes, igualmente por riba do 40%.

Cadro 14.1.2.1

Distribución provincial dos avisos previos, actas rexistradas, persoas representantes elixidas segundo as actas rexistradas e porcentaxe das persoas representantes elixidas. Galicia. 01.01.2014/ 31.12.2017

Provincia	Nº de avisos previos presentados	Nº de actas rexistradas	Representantes elixidos	Porcentaxe de representates elixidos sobre o total
A Coruña	2.390	2.188	6.558	41,81
Lugo	789	699	1.798	11,46
Ourense	710	652	1.749	11,15
Pontevedra	2.183	2.044	5.582	35,58
Galicia	6.072	5.583	15.687	100,00

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

No que se refire á participación dos persoas traballadoras nos procesos electorais (cadros 14.2 a 14.5) nos últimos catro anos, participaron en Galicia un 71,3% do persoal afectado polas eleccións, producíndose a maior porcentaxe de participación na provincia de Ourense e a menor na da Coruña.

Cadro 14.2

Distribución provincial da participación electoral. Galicia. 01.01.2014/ 31.12.2017

	Traballadores/as afectados/as		Traballadores/as participantes (votantes)		Porcentaxe de participación por provincias
	N.º	% ⁽¹⁾	N.º	% ⁽²⁾	%
A Coruña	165.883	44,79	111.144	42,07	67,00
Lugo	38.601	10,42	28.909	10,94	74,89
Ourense	35.926	9,70	27.514	10,41	76,59
Pontevedra	129.969	35,09	96.635	36,58	74,35
Galicia	370.379	100,00	264.202	100,00	71,33

(1) Porcentaxe de persoas traballadoras afectadas en relación co total.

(2) Porcentaxe de persoas traballadoras participantes en relación co total.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

No cadro 14.3 pódese constatar a casuística dos votos emitidos.

Cadro 14.3

Características dos votos emitidos. Galicia. 01.01.2014/ 31.12.2017

	A candidaturas	Nulos	En branco	Total votos	%
A Coruña	107.829	1.554	5.083	114.466	42,25
Lugo	27.651	355	1.061	29.067	10,73
Ourense	26.502	293	899	27.694	10,22
Pontevedra	94.297	988	4.440	99.725	36,81
Galicia	256.279	3.190	11.483	270.952	100,00

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Dende unha perspectiva de xénero, tanto no caso das mulleres coma no dos homes as maiores porcentaxes de participación electoral déronse, no período que se expón, nas provincia de Ourense e a menor na provincia da Coruña.

Cadro 14.4

Distribución provincial dos/as electores/as, votantes e participación electoral. Por xénero. Galicia. 01.01.2014/ 31.12.2017

	Electores			Votantes			Participación electoral		
	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes	Total
A Coruña	81.202	84.681	165.883	53.840	57.304	111.144	66,30	67,67	67,00
Lugo	15.336	23.265	38.601	11.257	17.652	28.909	73,40	75,87	74,89
Ourense	10.737	25.189	35.926	8.161	19.353	27.514	76,01	76,83	76,59
Pontevedra	61.232	68.737	129.969	44.682	51.953	96.635	72,97	75,58	74,35
Galicia	168.507	201.872	370.379	117.940	146.262	264.202	69,99	72,45	71,33

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

E no que ten que ver coa dimensión dos centros de traballo, o maior número de procesos electorais, medido en termos de actas rexistradas, deuse nas empresas de

ata 30 persoas traballadoras, seguido polo das empresas de entre 50 e 100 persoas traballadoras. En todos os tramos contemplados, a provincia da Coruña concentra o maior número de procesos electorais.

Cadro 14.5

Distribución provincial do número de actas rexistradas segundo o tamaño do centro de traballo. Galicia. 01.01.2014/31.12.2017

	Ata 30 trab.	De 31-49 trab.	50-100 trab.	101-250 trab.	251-500 trab.	501-750 trab.	751-1000 trab.	1001-5000 trab.	> de 500 trab.	Total
A Coruña	1.369	260	303	164	43	21	8	17	3	2.188
Lugo	481	76	87	33	10	4	3	5	0	699
Ourense	439	72	81	41	11	5	0	3	0	652
Pontevedra	1.328	271	248	127	42	11	6	8	3	2.044
Galicia	3.617	679	719	365	106	41	17	33	6	5.583

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Polo que respecta ás impugnacións dos procesos electorais, nos cadros 14.6.1 e 14.6.2 reflicten que é a provincia da Coruña, de xeito destacado, a de maior conflitividade neste terreo.

Cadro 14.6.1

Impugnacións, desestimacións e laudos. Galicia. 2016

	Impugnacións presentadas	Desestimacións	Laudos ditados	Impugnacións pendentes
A Coruña	63	1	50	11
Lugo	26	6	33	0
Ourense	3	0	7	0
Pontevedra	33	1	35	0
Galicia	125	8	125	11

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral do Emprego.

Cadro 14.6.2

Impugnacións, desestimacións e laudos. Galicia. 2017

	Impugnacións presentadas	Desestimacións	Laudos ditados	Impugnacións pendentes
A Coruña	64	8	50	0
Lugo	11	2	9	0
Ourense	3	0	3	0
Pontevedra	32	3	17	0
Galicia	110	13	79	0

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Analizando os resultados dos procesos electorais en Galicia entre os anos 2013 e 2016 (cadro 14.7.1) e os anos 2014 e 2017 (cadro 14.7.2) podemos constatar que a central sindical UGT- Galicia, cun resultado nos dous períodos do 28,2% do total de persoas representantes elixidas, é a que obtivo maior número de representantes, seguida da CIG (co 27,9% no primeiro período e o 28,1% no segundo) e do S.N. de CC. OO. de Galicia (o 25,6% no primeiro dos períodos e o 25,1% no segundo). O resto

de comparecentes obtiveron un resultado global de algo máis do 18% nos dous períodos.

Cadro 14.7.1

Representantes elixidos/as por sindicato e provincia. Galicia. 01.01.2013/ 31.12.2016

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	%
UGT	1.831	569	564	1.411	4.375	28,20
CIG	1.842	354	393	1.743	4.332	27,92
CC.OO.	1.694	440	381	1.454	3.969	25,58
Outros	1.139	378	433	890	2.840	18,30
Total	6.506	1.741	1.771	5.498	15.516	100,00

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 14.7.2

Representantes elixidos/as por sindicato e provincia. Galicia. 01.01.2014/ 31.12.2017

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Totais	%
UGT	1.837	568	567	1.454	4.426	28,21
CIG	1.891	377	381	1.766	4.415	28,14
CC.OO.	1.634	458	379	1.460	3.931	25,06
Outros	1.196	395	422	902	2.915	18,58
Total	6.558	1.798	1.749	5.582	15.687	100,00

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Nos mesmos cadros a que vimos de facer referencia, reflíctese que nos dous períodos electorais expostos a CIG é a primeira forza sindical nas provincias da Coruña e Pontevedra, mentres que UGT- Galicia ocupa esa primeira posición nas provincias de Lugo e Ourense. O S.N. de CC. OO. de Galicia é segunda forza sindical nas provincias de Lugo e Pontevedra. Unha visión sintética do sinalado ofrécese no cadro 14.8.

Cadro 14.8

Comparativa, a nivel provincial, dos/as representantes elixidos/as entre o período actual (PA: 01.01.14/ 31.12.17) e o período anterior (PRM: 01.01.13/ 31.12.16). Galicia. Datos de 2017

	Centrais sindicais									
	CC. OO.		UGT		CIG		Outros		Totais por provincias	
	PA	PRM	PA	PRM	PA	PRM	PA	PRM	PA	PRM
A Coruña	1.634	1.694	1.837	1.831	1.891	1.842	1.196	1.139	6.558	6.506
Lugo	458	440	568	569	377	354	395	378	1.798	1.741
Ourense	379	381	567	564	381	393	422	433	1.749	1.771
Pontevedra	1.460	1.454	1.454	1.411	1.766	1.743	902	890	5.582	5.498
Total	3.931	3.969	4.426	4.375	4.415	4.332	2.915	2.840	15.687	15.516

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Nos cadros 14.9 e seguintes detállase o número de representantes que obtivo en Galicia e en cada unha das catro provincias o total de organizacións sindicais e profesionais concorrentes aos procesos electorais producidos no período 2014/ 2017.

Cadro 14.9

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas.
Galicia. 01.01.2014/ 31.12.2017

Código	Homes	Mulleres	N.º representantes
14 UNIÓN GENERAL DE TRABAJADORES (UGT- GALICIA)	3.111	1.315	4.426
2 CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	3.109	1.306	4.415
11 SINDICATO NACIONAL DE COMISIONES OBRERAS DE GALICIA (CC. OO.)	2.710	1.221	3.931
04 CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	429	201	630
15 UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	272	155	427
99 NON SINDICADOS (NON SIND)	229	145	374
820504 FEDERACIÓN DE TRABAJADORES INDEPENDIENTES DEL COMERCIO (FETICO)	150	174	324
820498 FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE LA ENSEÑANZA (FSIE)	99	115	214
01 CONFEDERACIÓN GENERAL DEL TRABAJO (CGT)	70	35	105
720290 CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	74	29	103
720293 UNIÓN SINDICAL DE TRABAJADORES DE GALICIA (USTG)	42	25	67
39 FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES SINDICALES DE GRANDES ALMACENES (FASGA)	43	20	63
230001 FEDERACION DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE SERVICIOS FINANCIEROS	35	11	46
90 COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL. SIND.)	27	11	38
170001 SINDICATO DE ENFERMERÍA	7	22	29
170003 ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE	13	14	27
720218 SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES-FSI (SIT-FSI)	20	7	27
10 CONFEDERACIÓN COORDINADORA INTERSINDICAL DE CAJAS	23	3	26
820526 FEDERACIÓN INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DEL CRÉDITO (FITC)	18	6	24
720307 SINDICATO DE TRABALLADORES DE LIMPEZA	18	2	20
821111 UNIÓN SINDICAL Y TÉCNICOS SANITARIOS (USAE)	6	11	17
05 CONFEDERACIÓN DE SINDICATOS DE TRABAJADORES/AS DE LA ENSEÑANZA (STEs)	8	6	14
720312 SINDICATO SANITARIOS GALEGOS PÚBLICOS (SAGAP)	4	10	14
720299 MÉDICOS DE GALICIA INDEPENDIENTES (O'MEGA)	10	3	13
720302 SINDICATO INDEPENDIENTE CONCELLO DE VIGO (SICO)	10	2	12
720309 SINDICATO INDEPENDIENTE Y PROFESIONAL DE PROFESORES DE RELIGIÓN DE GALICIA	4	8	12
821548 SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA ENERGÍA (SIE)	12	0	12
820588 SINDICATO ESPAÑOL DE MAQUINISTAS Y AYUDANTES FERROVIARIOS (SEMAF)	11	0	11
821335 SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	11	0	11
720301 SINDICATO INDEPENDIENTE DE BOMBEIROS DE GALICIA (SIBGAL)	10	0	10
720311 MOVIMIENTO ALTERNATIVO SINDICAL (MAS)	10	0	10
821257 SINDICATO PROFESIONAL DE VIAJES (SPV)	6	4	10
821786 SINDICATO FERROVIARIO	8	2	10
821365 SINDICATO DE TRABAJADORES DEL SANTANDER (STS)	10	0	10
821393 CENTRAL SINDICAL OBRERA INDEPENDIENTE (CSOI)	7	3	10
23 FEDERACIÓN FUERZA, INDEPENDENCIA Y EMPLEO	9	0	9
720318 AGROPACIÓN SINDICAL DE PROFESIONALES DE LA SALUD DE GALICIA (PROSAGAL)	1	8	9
821306 SINDICATO DE TRABAJADORES	9	0	9
821384 SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	8	1	9
03 CONFEDERACIÓN DE CUADROS (CC)	7	1	8
821749 UNIÓN NACIONAL DE FUNCIONARIOS DE GESTIÓN DE HACIENDA (GESTHA)	3	5	8
820692 SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	5	2	7
821316 FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES DE CUERPOS SUPERIORES DE LA ADMINISTRACIÓN CIVIL ESTADO	5	2	7
821342 UNIÓN DE GRUPOS C DE HACIENDA	5	2	7
230003 CUADROS GRUPO BANCO SABADELL	5	1	6
720310 SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE FRIGOLOURU	6	0	6
720313 MOVIMIENTO SINDICAL DE TRABAJADORES Y TRABAJADORAS	4	2	6
821272 SINDICATO PROFESIONAL DE POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	6	0	6
150837 SINDICATO PROFESIONAL DE JUSTICIA (SPJ- USO)	4	1	5
230005 ASOCIACIÓN DE CUADROS BANCA BBVA	4	1	5
720317 INDEPENDIENTES DE CTAG (IDEC)	3	2	5
820445 CONFEDERACIÓN ESTATAL DE SINDICATOS MÉDICOS (CESM)	5	0	5
821323 SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	4	1	5
821356 ASOCIACIÓN GENERAL DE PROFESORES TITULARES DE UNIVERSIDAD	3	2	5
821301 FEDERACIÓN DE SINDICATOS DE EMPLEADOS PÚBLICOS	5	0	5
170002 CONVERGENCIA ESTATAL DE MÉDICOS Y DE ENFERMERÍA	3	1	4
720295 SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABALLADORES DE AUTOESTRADAS (SITA)	4	0	4
821787 ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES (AST)	4	0	4
821791 SINDICATO DE TRABAJADORES DE LA ADMINISTRACIÓN DE JUSTICIA (STAJ)	4	0	4
821322 CONFEDERACIÓN DE SINDICATOS PROFESIONALES AÉREOS (CSPA)	4	0	4
821391 UNIDOS POR LA ENFERMERÍA	2	2	4
390014 SINDICATO PROFESIONAL DE SEGUROS (SPS)	0	3	3
720314 TRABALLADORES DA SANIDADE PÚBLICA	2	1	3
720316 ORGANIZACIÓN DE ESTIBADORES PORTUARIOS DE VIGO	3	0	3
821762 ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	3	0	3
50049 SINDICATO DE TRABALLADORAS E TRABALLADORES DO ENSINO DE GALIZA	1	1	2
100024 ALTERNATIVA SINDICAL DE CAJAS	0	2	2
720288 ALTERNATIVA INDEPENDIENTE	2	0	2
820003 AGROPACIÓN DE INDEPENDIENTES DE CITROEN (AIC)	2	0	2
821773 SINDICATO DE TRABAJADORES DE COMUNICACIONES (STC)	2	0	2
821317 ASOCIACIÓN PROFESIONAL DE FUNCIONARIOS DE PRISIONES (APFP)	2	0	2
30006 ASOCIACIÓN DE CUADROS GRUPO CAJA MADRID (ACCAM)	1	0	1
30094 ASOCIACIÓN DE TÉCNICOS Y PROFESIONALES DEL SECTOR DE LA ENERGÍA	1	0	1
230004 SINDICATO DE EMPLEADOS DEL BANCO POPULAR	1	0	1
720124 SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES (SIT)	1	0	1
720315 SINDICATO UNIDOS EN UNA MANO	1	0	1
820555 SINDICATO AUTÓNOMO DE TRABAJADORES DEL BANCO DE ESPAÑA (SATBE)	1	0	1
821113 COORDINADORA ESTATAL DE TRABAJADORES DEL MAR (CTM)	1	0	1
821308 SINDICATO INDEPENDIENTE DE COMUNICACIÓN Y DIFUSIÓN	1	0	1
821409 COMISION DE TRABAJADORES ASAMBLEARIOS (CTA)	1	0	1
821768 SINDICATO LIBRE DE TRANSPORTES	1	0	1
821323 SINDICATO DE SALVAMENTO MARÍTIMO (SSM)	1	0	1
821347 SINDICATO DE TRABAJADORES FIJOS DISCONTINUOS DE LA AET	1	0	1
821359 UNIÓN Y EMPLEO	0	1	1
821317 SINDICATO LIBRE DE SEGURIDAD	1	0	1
821347 SINDICATO LIBRE DE TRABAJADORES AÉREOS	1	0	1
TOTAL	10.779	4.908	15.687

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 14.10

**Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas.
A Coruña. 01.01.2014/ 31.12.2017**

Código	Homes	Mulleres	Nº representantes
02 CONFEDERACION INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	1.403	488	1.891
14 UNIÓN GENERAL DE TRABAJADORES (UGT- GALICIA)	1.366	471	1.837
11 SINDICATO NACIONAL DE COMISSIONS OBRERAS DE GALICIA (CC. OO.)	1.172	462	1.634
04 CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	186	61	247
820504 FEDERACIÓN DE TRABAJADORES INDEPENDIENTES DEL COMERCIO (FETICO)	117	71	188
15 UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	126	55	181
99 NON SINDICADOS (NON SIND)	78	33	111
820498 FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE LA ENSEÑANZA (FSIE)	40	25	65
720293 UNIÓN SINDICAL DE TRABAJADORES DE GALICIA (USTG)	32	14	46
39 FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES SINDICALES DE GRANDES ALMACENES (FASGA)	33	10	43
720290 CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	32	11	43
01 CONFEDERACIÓN GENERAL DEL TRABAJO (CGT)	30	10	40
230001 FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE SERVICIOS FINANCIEROS	19	2	21
90 COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL. SIND.)	16	5	21
720307 SINDICATO DE TRABALLADORES DE LIMPEZA	18	2	20
10 CONFEDERACIÓN COORDINADORA INTERSINDICAL DE CAJAS	16	0	16
720311 SINDICATO MOVIMIENTO ALTERNATIVO SINDICAL	10	0	10
23 FEDERACIÓN FUERZA, INDEPENDENCIA Y EMPLEO	9	0	9
820526 FEDERACIÓN INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DEL CREDITO (FITC)	8	1	9
821335 SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	8	0	8
03 CONFEDERACION DE CUADROS (CC)	7	0	7
821548 SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA ENERGIA (SIE)	7	0	7
821311 UNIÓN SINDICAL Y TÉCNICOS SANITARIOS	4	3	7
170003 ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE (ADHERIDO A FSEs)	3	3	6
720313 MOVIMIENTO SINDICAL DE TRABAJADORES Y TRABAJADORAS	4	2	6
821306 SINDICATO DE TRABAJADORES	6	0	6
05 CONFEDERACIÓN DE SINDICATOS DE TRABAJADORES/AS DE LA ENSEÑANZA (STEs)	4	1	5
720301 SINDICATO INDEPENDIENTE DE BOMBEIROS DE GALICIA (SIBGAL)	5	0	5
720309 SINDICATO INDEPENDIENTE Y PROFESIONAL DE PROFESORES DE RELIGIÓN DE GALICIA	2	3	5
821257 SINDICATO PROFESIONAL DE VIAJES (SPV)	5	0	5
170001 SINDICATO DE ENFERMERÍA (ADHERIDO A FSEs-Cód.17)	1	3	4
170002 CONVERGENCIA ESTATAL DE MÉDICOS Y DE ENFERMERÍA	3	0	3
720312 SINDICATO SANITARIOS GALEGOS PÚBLICOS (SAGAP)	1	2	3
820588 SINDICATO ESPAÑOL DE MAQUINISTAS Y AYUDANTES FERROVIARIOS (SEMAF)	3	0	3
821749 UNIÓN NACIONAL DE FUNCIONARIOS DE GESTIÓN HACIENDA (GESTHA)	2	1	3
821316 FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES DE CUERPOS SUPERIORES DE LA ADMINISTRACIÓN CIVIL ESTADO	3	0	3
821322 CONFEDERACIÓN DE SINDICATOS PROFESIONALES AEREO (CSPA)	3	0	3
821365 SINDICATO DE TRABAJADORES DEL SANTANDER	3	0	3
100024 ALTERNATIVA SINDICAL DE CAJAS	0	2	2
720288 ALTERNATIVA INDEPENDIENTE	2	0	2
720295 SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABALLADORES DE AUTOESTRADAS (SITA)	2	0	2
820692 SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	1	1	2
821272 SINDICATO PROFESIONAL DE POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	2	0	2
821791 SINDICATO DE TRABAJADORES DE LA ADMINISTRACIÓN DE JUSTICIA (STAJ)	2	0	2
821342 UNIÓN DE GRUPOS C DE HACIENDA	1	1	2
821384 SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	2	0	2
821393 CENTRAL SINDICAL OBRERA INDEPENDIENTE	2	0	2
030006 ASOCIACIÓN DE CUADROS GRUPO CAJA MADRID (ACCAM)	1	0	1
390014 SINDICATO PROFESIONAL DE SEGUROS (SPS)	0	1	1
820003 AGRUPACIÓN DE INDEPENDIENTES DE CITROEN (AIC)	1	0	1
820555 SINDICATO AUTÓNOMO DE TRABAJADORES DEL BANCO DE ESPAÑA (SATBE)	1	0	1
821113 COORDINADORA ESTATAL DE TRABAJADORES DEL MAR (CTM)	1	0	1
821308 SINDICATO INDEPENDIENTE DE COMUNICACIÓN Y DIFUSIÓN	1	0	1
821323 SINDICATO DE CIRCULACION FERROVIARIA (SCF)	0	1	1
821768 SINDICATO LIBRE DE TRANSPORTES	1	0	1
821773 SINDICATO DE TRABAJADORES DE COMUNICACIONES (STC)	1	0	1
821786 SINDICATO FERROVIARIO	1	0	1
821787 ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES (AST)	1	0	1
821323 SINDICATO DE SALVAMENTO MARÍTIMO (SSM)	1	0	1
821347 SINDICATO DE TRABAJADORES FUOS DISCONTINUOS DE LA AET	1	0	1
821371 SINDICATO LIBRE DE SEGURIDAD	1	0	1
821301 FEDERACIÓN DE SINDICATOS DE EMPLEADOS PÚBLICOS	1	0	1
821317 SINDICATO LIBRE DE TRABAJADORES AÉREOS	1	0	1
TOTAL	4.813	1.745	6.558

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 14.11

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas.
Lugo. 01.01.2014/ 31.12.2017

Código	Homes	Mulleres	Nº representantes
14 UNION GENERAL DE TRABAJADORES (UGT- GALICIA)	368	200	568
11 SINDICATO NACIONAL DE COMISIÓNS OBRERAS DE GALICIA (CC.OO.)	334	124	458
02 CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	243	134	377
04 CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	76	39	115
99 NON SINDICADOS (NON SIND)	29	25	54
15 UNION SINDICAL OBRERA (USO)	32	18	50
820498 FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE LA ENSEÑANZA (FSIE)	10	22	32
820504 FEDERACIÓN DE TRABAJADORES INDEPENDIENTES DEL COMERCIO (FETICO)	4	23	27
720293 UNIÓN SINDICAL DE TRABAJADORES DE GALICIA (USTG)	10	6	16
820526 FEDERACIÓN INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DEL CRÉDITO (FITC)	7	3	10
170001 SINDICATO DE ENFERMERÍA	1	8	9
170003 ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE	4	4	8
720299 MÉDICOS DE GALICIA INDEPENDIENTES (O'MEGA)	7	1	8
230001 FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE SERVICIOS FINANCIEROS	4	2	6
01 CONFEDERACIÓN GENERAL DEL TRABAJO (CGT)	3	2	5
10 CONFEDERACIÓN COORDINADORA INTERSINDICAL DE CAJAS	4	1	5
821893 CENTRAL SINDICAL OBRERA INDEPENDIENTE	4	1	5
821811 UNIÓN SINDICAL Y TÉCNICOS SANITARIOS	1	3	4
720290 CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	3	0	3
720301 SINDICATO INDEPENDIENTE DE BOMBEIROS DE GALICIA (SIB-GAL)	3	0	3
720309 SINDICATO INDEPENDIENTE Y PROFESIONAL DE PROFESORES DE RELIGIÓN DE GALICIA	1	2	3
820588 SINDICATO ESPAÑOL DE MAQUINISTAS Y AYUDANTES FERROVIARIOS (SEMAF)	3	0	3
050049 SINDICATO DE TRABALLADORAS E TRABALLADORES DO ENSINO DE GALIZA	1	1	2
230003 CUADROS GRUPO BANCO SABADELL	2	0	2
230005 ASOCIACIÓN DE CUADROS BANCA DE BBVA	2	0	2
720312 SINDICATO SANITARIOS GALEGOS PÚBLICOS (SAGAP)	0	2	2
820692 SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	2	0	2
821786 SINDICATO FERROVIARIO	2	0	2
821817 ASOCIACIÓN PROFESIONAL DE FUNCIONARIOS DE PRISIONES (APFP)	2	0	2
821865 SINDICATO DE TRABAJADORES DEL SANTANDER	2	0	2
821884 SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	2	0	2
03 CONFEDERACION DE CUADROS (CC)	0	1	1
150837 SINDICATO PROFESIONAL DE JUSTICIA (SPJ- USO)	0	1	1
720124 SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES (SIT)	1	0	1
821548 SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA ENERGIA (SIE)	1	0	1
821623 SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	1	0	1
821749 UNIÓN NACIONAL DE FUNCIONARIOS DE GESTIÓN HACIENDA (GESTHA)	0	1	1
821762 ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	1	0	1
821791 SINDICATO DE TRABAJADORES DE LA ADMINISTRACIÓN DE JUSTICIA (STAJ)	1	0	1
821806 SINDICATO DE TRABAJADORES	1	0	1
821835 SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	1	0	1
821842 UNIÓN DE GRUPOS C DE HACIENDA	1	0	1
TOTAL	1.174	624	1.798

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 14.12

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Ourense. 01.01.2014/ 31.12.2017

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Nº representantes
14	UNIÓN GENERAL DE TRABAJADORES (UGT- GALICIA)	383	184	567
02	CONFEDERACION INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	262	119	381
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISSIONS OBRERAS DE GALICIA (CC. OO.)	238	141	379
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	50	52	102
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	68	30	98
15	UNION SINDICAL OBRERA (USO)	39	30	69
820498	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE LA ENSEÑANZA (FSIE)	18	28	46
820504	FEDERACIÓN DE TRABAJADORES INDEPENDIENTES DEL COMERCIO (FETICO)	7	16	23
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE	4	5	9
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA	3	5	8
01	CONFEDERACIÓN GENERAL DEL TRABAJO (CGT)	5	1	6
820445	CONFEDERACIÓN ESTATAL SINDICATOS MEDICOS (CESM)	5	0	5
150837	SINDICATO PROFESIONAL DE JUSTICIA (SPJ- USO)	4	0	4
230001	FEDERACION DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE SERVICIOS FINANCIEROS	1	3	4
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	2	2	4
720312	SINDICATO SANITARIOS GALEGOS PÚBLICOS (SAGAP)	2	2	4
821548	SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA ENERGÍA (SIE)	4	0	4
821811	UNIÓN SINDICAL Y TÉCNICOS SANITARIOS	1	3	4
820588	SINDICATO ESPAÑOL DE MAQUINISTAS Y AYUDANTES FERROVIARIOS (SEMAF)	3	0	3
821901	FEDERACIÓN DE SINDICATOS DE EMPLEADOS PÚBLICOS	3	0	3
05	CONFEDERACIÓN DE SINDICATOS DE TRABAJADORES/AS DE LA ENSEÑANZA (STEs)	1	1	2
230003	CUADROS GRUPO BANCO SABADELL	1	1	2
821272	SINDICATO PROFESIONAL DE POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	2	0	2
821762	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	2	0	2
821786	SINDICATO FERROVIARIO	2	0	2
821865	SINDICATO DE TRABAJADORES DEL SANTANDER	2	0	2
821893	CENTRAL SINDICAL OBRERA INDEPENDIENTE	1	1	2
030094	ASOCIACIÓN DE TÉCNICOS Y PROFESIONALES DEL SECTOR DE LA ENERGÍA	1	0	1
10	CONFEDERACIÓN COORDINADORA INTERSINDICAL DE CAJAS	0	1	1
230005	ASOCIACION CUADROS BANCA DE BBVA	1	0	1
720315	SINDICATO UNIDOS EN UNA MANO	1	0	1
820526	FEDERACIÓN INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DEL CREDITO (FITC)	1	0	1
821623	SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	1	0	1
821749	UNIÓN NACIONAL DE FUNCIONARIOS DE GESTION HACIENDA (GESTHA)	0	1	1
821791	SINDICATO DE TRABAJADORES DE LA ADMINISTRACIÓN DE JUSTICIA (STAJ)	1	0	1
821806	SINDICATO DE TRABAJADORES	1	0	1
821816	FEDERACIÓN ASOCIACIONES CUERPOS SUPERIORES DE LA ADMINISTRACIÓN CIVIL DEL ESTADO	1	0	1
821842	UNIÓN DE GRUPOS C DE HACIENDA	1	0	1
821884	SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	0	1	1
TOTAL		1122	627	1749

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 14.13

**Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas.
Pontevedra. 1.01.2014/ 31.12.2017**

Código	Homos	Mulleres	Representantes
02 CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	1.201	565	1.766
11 SINDICATO NACIONAL DE COMISIÓN OBRERAS DE GALICIA (CC.OO.)	966	494	1.460
14 UNIÓN GENERAL DE TRABAJADORES (UGT- GALICIA)	994	460	1.454
04 CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	99	71	170
15 UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	75	52	127
99 NON SINDICADOS (NON SIND)	72	35	107
820504 FEDERACIÓN DE TRABAJADORES INDEPENDIENTES DEL COMERCIO (FETICO)	22	64	86
820498 FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE LA ENSEÑANZA (FSIE)	31	40	71
01 CONFEDERACION GENERAL DEL TRABAJO (CGT)	32	22	54
720290 CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	37	16	53
720218 SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES-FSI (SIT-FSI)	20	7	27
39 FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES SINDICALES DE GRANDES ALMACENES (FASGA)	10	10	20
90 COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL. SIND.)	11	6	17
230001 FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE SERVICIOS FINANCIEROS	11	4	15
720302 SINDICATO INDEPENDIENTE CONCELLO DE VIGO (SICO)	10	2	12
720318 AGRUPACIÓN DE PROFESIONALES DE LA SALUD DE GALICIA	1	8	9
170001 SINDICATO DE ENFERMERÍA	2	6	8
05 CONFEDERACIÓN DE SINDICATOS DE TRABAJADORES/AS ENSEÑANZA (STES)	3	4	7
720310 SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE FRIGOLUORO	6	0	6
720293 UNIÓN SINDICAL DE TRABAJADORES DE GALICIA (USTG)	0	5	5
720299 MÉDICOS DE GALICIA INDEPENDIENTES (O'MEGA)	3	2	5
720312 SINDICATOS SANITARIOS GALEGOS PÚBLICOS (SAGAP)	1	4	5
720317 GRUPO TRABAJADORES DEL CTAG-INDEPENDIENTES DE CTAG (IDEC)	3	2	5
821257 SINDICATO PROFESIONAL DE VIAJES (SPV)	1	4	5
821656 ASOCIACIÓN GENERAL DE PROFESORES TITULARES DE UNIVERSIDAD	3	2	5
821786 SINDICATO FERROVIARIO	3	2	5
10 CONFEDERACIÓN COORDINADORA INTERSINDICAL DE CAJAS	3	1	4
170003 ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE	2	2	4
720309 SINDICATO INDEPENDIENTE Y PROFESIONAL DE PROFESORES DE RELIGIÓN DE GALICIA	1	3	4
820526 FEDERACIÓN INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DEL CRDITO (FITC)	2	2	4
821884 SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	4	0	4
821891 UNIDOS POR LA ENFERMERÍA	2	2	4
720314 TRABALLADORES DA SANIDADE PÚBLICA	2	1	3
720316 ORGANIZACIÓN DE ESTIBADORES PORTUARIOS DE VIGO	3	0	3
820692 SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	2	1	3
821749 UNIÓN NACIONAL DE FUNCIONARIOS DE GESTIÓN DE HACIENDA (GESTHA)	1	2	3
821787 ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES (AST)	3	0	3
821816 FEDERACIÓN ASOCIACIONES CUERPOS SUPERIORES DE LA ADMINISTRACIÓN CIVIL DEL ESTADO	1	2	3
821842 UNIÓN DE GRUPOS C DE HACIENDA	2	1	3
821865 SINDICATO DE TRABAJADORES DEL SANTANDER	3	0	3
230003 CUADROS GRUPO BANCO SABADELL	2	0	2
230005 ASOCIACIÓN CUADROS BANCA DE BBVA	1	1	2
390014 SINDICATO PROFESIONAL DE SEGUROS (SPS)	0	2	2
720295 SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABALLADORES DE AUTOESTRADAS (SITA)	2	0	2
720301 SINDICATO INDEPENDIENTE DE BOMBEIROS DE GALICIA (SIBGAL)	2	0	2
820588 SINDICATO ESPAÑOL DE MAQUINISTAS Y AYUDANTES FERROVIARIOS (SEMAF)	2	0	2
821272 SINDICATO PROFESIONAL DE POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	2	0	2
821623 SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	2	0	2
821811 UNIÓN SINDICAL Y TÉCNICOS SANITARIOS	0	2	2
821835 SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	2	0	2
170002 CONVERGENCIA ESTATAL DE MÉDICOS Y DE ENFERMERÍA	0	1	1
230004 SINDICATO DE EMPLEADOS DEL BANCO POPULAR	1	0	1
820003 AGRUPACIÓN INDEPENDIENTES DE CITROEN (AIC)	1	0	1
821409 COMISIÓN DE TRABAJADORES ASAMBLEARIOS (CTA)	1	0	1
821773 SINDICATO DE TRABAJADORES DE COMUNICACIONES (STC)	1	0	1
821806 SINDICATO DE TRABAJADORES	1	0	1
821822 CONFEDERACIÓN DE SINDICATOS PROFESIONALES AÉREOS (CSPA)	1	0	1
821859 UNIÓN Y EMPLEO	0	1	1
821893 CENTRAL SINDICAL OBRERA INDEPENDIENTE	0	1	1
821901 FEDERACIÓN DE SINDICATOS DE EMPLEADOS PÚBLICOS	1	0	1
TOTAL	3.670	1.912	5.582

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria. Secretaría Xeral de Emprego.

ANEXO

Cadros de persoal ao servizo da Comunidade Autónoma de Galicia

Cadro A-1

Cadro de persoal administrativo funcionario da Xunta de Galicia. 2008-2017

	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total
2008	9.503	2.196	11.706
2009	9.545	1.999	11.544
2010	9.688	1.802	11.490
2011	9.824	1.471	11.295
2012	9.663	1.205	10.868
2013	9.312	1.237	10.549
2014	9.021	1.192	10.213
2015	7.697	659	8.356
2016	7.605	671	8.276
2017	7.521	685	8.206
% Mulleres 2015	55,70	58,73	55,94
% Mulleres 2016	55,65	58,87	55,91
% Mulleres 2017	55,87	60,44	56,25

(1) Inclúe servizo activo, servizos especiais, excedencia por coidado de fillos.
e funcionarios e funcionarios/as en prácticas.

Fonte: IGE.

Cadro A-2

Cadro de persoal laboral fixo da Xunta de Galicia. Por grupos. 2008-2015¹

	Número										Porcentaxe									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		
Laboral	7.128	7.083	7.626	7.604	7.858	7.683	7.704	7.749	7.696	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00		
Fixo	5.664	5.525	5.446	5.361	5.270	5.136	4.978	4.865	4.744	79,46	78,00	71,41	70,50	67,07	66,85	64,62	62,78	62,78		
Temporal	1.464	1.558	2.180	2.243	2.588	2.547	2.726	2.884	2.952	20,54	22,00	28,59	29,50	32,93	33,15	35,38	37,22	37,22		
Mulleres total	3.958	3.961	4.358	4.339	4.382	4.273	4.323	4.407	4.371	55,53	55,92	57,15	57,06	55,76	55,62	56,11	56,87	56,80		
Mulleres fixo	2.670	2.599	2.577	2.543	2.502	2.441	2.369	2.317	2.484	47,14	47,04	47,32	47,44	47,48	47,53	47,59	47,63	52,40		
Mulleres temporal	500	523	691	722	974	969	1.012	1.025	1.887	34,15	33,57	31,70	32,19	37,64	38,04	37,12	35,54	63,92		

Cadro A3

Cadro de persoal da Xunta de Galicia, segundo a súa relación de servizos

	2015			2016			2017		
	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres
Funcionarios/as	8.356	52	55,88	8.276	49,57	56,91	8.206	49,47	56,25
Interinos/as	659	4,10	58,73	671	4,02	58,87	685	4,13	60,43
Laborais fixos/as	4.978	31,00	52,41	4.865	29,14	52,37	4.744	28,60	52,37
Laborais temporais	2.726	16,97	62,88	2.884	17,27	64,46	2.952	17,80	63,92
Total	16.060	100,00	58,43	16.696	100,00	56,47	16.587	100,00	56,67

Cadro A-4

Cadro de persoal funcionario de carreira da Xunta de Galicia. Por zona xeográfica.
(Administración xeral e especial)

	Total						Mulleres					
	2015		2016		2017		2015		2016		2017	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Total	7.697	100,00	7.605	100,00	7.521	100,00	4.287	55,70	4.232	55,65	4.202	55,87
A Coruña ¹	4.181	54,32	4.133	54,35	4.075	54,18	2.395	57,28	2.370	57,34	2.334	57,28
Lugo ¹	1.027	13,34	1.027	13,50	1.013	13,47	501	48,78	505	49,17	504	49,75
Ourense ¹	994	12,91	991	13,03	1.005	13,36	554	55,73	547	55,20	559	55,62
Pontevedra ¹	1.495	19,42	1.454	19,12	1.428	18,99	837	55,99	810	55,71	805	56,37

Cadro A-5

Cadro de persoal de universidades. Por categoría de persoal. Galicia. 2016

		Universidade da Coruña	Universidade de Santiago	Universidade de Vigo	Total
2016	Persoal docente e investigador	1.501	2.109	1.572	5.182
	Persoal de administración e servizos	773	1.239	741	2.753
	Total	2.274	3.348	2.313	7.935
	% Mulleres				
	Persoal docente e investigador	38,11	41,73	40,01	40,16
	Persoal de administración e servizos	61,58	56,58	59,92	58,88
2017	Total	46,08	47,22	46,39	46,65
	Persoal docente e investigador	1.421	2.066	1.362	4.849
	Persoal de administración e servizos	772	1.242	746	2.760
	Total	2.193	3.308	2.108	7.609
	% Mulleres				
	Persoal docente e investigador	38,08	41,53	39,87	40,05
	Persoal de administración e servizos	61,91	56,44	59,92	58,92
	Total	46,46	47,12	46,93	46,89

Cadros de persoal dos organismos autónomos, entidades públicas e sociedades mercantís

Cadros de persoal dos organismos autónomos

Cadro A.6

Consello Consultivo de Galicia.
Cadro de persoal. 2001/2008-2018

	Persoal funcionario	Persoal laboral	Persoal asesor	Total
2001	16	7		23
2008	18	1	1	20
2009	19	1		20
2010	20	1		21
2011	20	1		21
2012	20	1		21
2013	20	1		21
2014	19	1		20
2015	19	1		20
2018	18	1	1	20

Consello Consultivo de Galicia.
Persoal funcionario. 2018

Nível	Subgrupo	Puestos
30	A1	7
28	A1/A2	1
25	A1	1
20	A2/C1/C2	1
20	C1/C2	5
18	C1/C2	1
12	C2	1
10	E	1

Fonte: Consello Consultivo de Galicia.

Cadro A-7

Cadro de persoal da Administración xeral e especial

	2016		2017		% Mulleres	
	H	M	H	M	2016	2017
Administración pública estatal	19.669	7.944	19.710	7.909	28,77	28,64
Administración xeral do Estado	5.142	5.522	5.088	5.448	51,78	51,71
Ministerios OO.AA. e áreas vinculadas	4.974	5.319	4.919	5.250	51,68	51,63
Axencias estatais (Lei 28/2006)	168	203	169	198	54,72	53,95
Institucións sanitarias S.S./Defensa	0	0	0	0	0,00	0,00
Outros Administración pública estatal	14.527	2.422	14.622	2.461	14,29	14,41
Forzas e Corpos Seguridade Estado	7.043	632	7.023	631	8,23	8,24
Forzas Armadas	5.950	947	6.052	969	13,73	13,80
Administración de Xustiza	323	552	318	558	63,09	63,70
Entes públicos	1.211	291	1.229	303	19,37	19,78
Comunidades autónomas	25.900	60.918	25.585	60.683	70,17	70,34
Administración local	13.299	11.957	13.904	12.727	47,34	47,79
Universidades	4.042	3.562	4.045	3.580	46,84	46,95

Cadro A-8

Cadro de persoal da Administración pública estatal. Por provincias. Galicia/ España. 2015

Cadaño de persoa na Administración pública estatal. Por provincias. Galicia, España, 2015										
	Administración xeral do Estado			Outra Administración pública estatal					Total xeral	
	Ministerios e xencias estatais		Total	FFCC	Forzas	Admón.	Entes	Total		
	OO.AA.	(Lei 28/2006)		Seg. Estado	Armadas	Xusticia	públicos			
2016	A Coruña	4.479	153	4.632	2.888	4.197	374	632	8.091	12.723
	Lugo	1.359		1.359	1.228	33	104	115	1.480	2.839
	Ourense	1.319		1.319	1.018	11	99	172	1.300	2.619
	Pontevedra	3.136	218	3.354	2.541	2.656	298	583	6.078	9.423
	Galicia	10.293	371	10.664	7.675	6.897	875	1.502	16.949	27.604
	España	190.858	14.184	208.573	140.212	120.017	24.446	31.660	316.335	524.908
2017	A Coruña	4.329	155	4.484	2.864	4.200	364	584	8.012	12.493
	Lugo	1.308		1.308	1.235	29	105	101	1.470	2.778
	Ourense	1.309		1.309	1.030	13	93	161	1.297	2.606
	Pontevedra	3.060	227	3.287	2.534	2.545	298	560	5.937	9.224
	Galicia	10.006	382	10.388	7.663	6.787	860	1.406	16.716	27.104
	España	184.228	14.611	202.345	138.396	118.811	24.197	30.623	312.027	514.372

(1) Inclúe efectivos do Instituto Nacional de Xestión Sanitaria de Ceuta e Melilla e outros do ISM e rede hospitalaria de Defensa.

Fonte: Rexistro Central de Persoal Ministerio de Facenda e Administracións Públicas a xullo de 2016-2017.

Cadro A-9

Persoal ao servizo das Administracións Públicas. Por provincias. Galicia/ España. 2016-2017

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
2016	Administración pública estatal	12.723	2.839	2.619	9.423	27.613	524.908
	Administración da C.A. ¹	37.498	12.349	11.024	25.947	86.818	1.298.132
	Admininistración local	9.229	3.841	4.189	7.997	25.256	547.825
	Universidades	4.826	602	425	1.751	7.604	152.548
	Total	64.276	19.631	18.257	45.118	147.291	2.523.413
2017	Administración pública estatal	12.496	2.778	2.606	9.224	27.104	514.372
	Administración da C.A. ¹	37.446	12.140	11.006	25.791	86.383	1.303.641
	Admininistración local	9.469	3.954	4.230	8.095	25.748	566.141
	Universidades	4.793	658	409	1.732	7.592	151.339
	Total	64.204	19.530	18.251	44.842	146.827	2.535.493

(1) En España conxunto das comunidades autónomas.

Fonte: Rexistro Central de Persoal. Ministerio de Facenda e Administracións Públicas a xullo de 2016 e 2017, excepto persoal da Comunidade Autónoma.

**CONCLUSIÓNS do equipo
autor deste informe**

CAPÍTULO 1. A ECONOMÍA GALEGA EN 2016/2017

Primeira. En 2017 Galicia acadou un crecemento económico do PIB igual que a media estatal (3,1%). No que atinxe ao PIB por habitante, con 22.497 euros, alcanzou o 90% da media estatal, o máximo na historia da autonomía. Este resultado explícase pola combinación dunha dinámica do PIB moi semellante en ambas as dúas economías dende o ano 2000 e unha dinámica poboacional claramente máis expansiva no resto de España nese mesmo período. En 2016 o PIB por habitante en Galicia supuxo o 89,1% da media estatal, comprobándose unha lixeira converxencia da nosa Comunidade Autónoma. Asemade, a avaliación da dinámica do PIB por habitante en Galicia en relación a media da UE recolle unha converxencia, tras o período de crisis económica, situándose en 2016 no 81,8%.

Segunda. Segundo os datos que se tiveron en conta para a elaboración deste informe, a provincia da Coruña xerou un 43,4% do PIB galego e a de Pontevedra un 33,1%. Conxuntamente, as de Lugo (12,6%) e Ourense (11,0%) representan menos da cuarta parte do PIB en Galicia.

Terceira. A produtividade aparente do traballo subiu notablemente dende o final da última crise económica. Pásase do 92,8% respecto da media española en 2012 ao 98,4% en 2017. Por sectores, as produtividades aparentes do traballo en Galicia están por baixo das medias estatais na industria, construción e servizos, mentres que xa está por riba no sector agro-pesqueiro.

Cuarta. En 2017 un 23,7% dos fogares galegos non tiñan capacidade económica para facerlle fronte a gastos imprevistos (13,6 puntos porcentuais menos ca media estatal). Un 6,0% dos fogares galegos tiveron moita dificultade para chegar a fin de mes (9,3 puntos porcentuais por baixo da media española). Finalmente, os ingresos medios anuais netos por persoa en Galicia están en 2017 un 2,9% por baixo da media española.

CAPÍTULO 2. ESTRUCTURA EMPRESARIAL POLÍTICA INDUSTRIAL

Primeira. Galicia é sé do 6% das empresas con residencia en España, e o 3,48% das novas empresas inscritas no bienio 2016-2017. A comunidade galega ocupa o quinto lugar na súa achega á cifra de negocios do sector comercial, o sétimo no sector industrial e o oitavo no volume do sector servizos. Este sector, precisamente, adopta un rol motor en Galicia, sendo o único que incrementa a súa participación porcentual sobre o global de empresas galegas. A provincia de Pontevedra é a que amosa un maior dinamismo, cun incremento relativo do número de empresas superior á media do conxunto do Estado, e unha taxa de crecemento anual de empresas inscritas superior á media galega e estatal. En segundo lugar estaría A Coruña, pechando Lugo e Ourense a clasificación. Dende 1995 ata a actualidade, case 3 de cada 4 empresas está na Coruña ou Pontevedra.

Segunda. Máis do 55% das empresas inscritas en Galicia constitúense como persoa física. Entre as sociedades inscritas como persoa xurídica, destacan as de responsabilidade limitada, cun peso próximo ao 33%. Este patrón coincide nas catro provincias galegas, sendo a provincia da Coruña quen lidera o número de sociedades anónimas. Esta provincia, xunto con Pontevedra, aporta máis do 80% de sociedades anónimas da Comunidade galega dende 2009. O capital medio da subscrición en Galicia é superior ao importe medio no conxunto do Estado, mentres que o capital medio das ampliacións de capital é inferior.

Terceira. As empresas galegas caracterízanse pola súa reducida dimensión. Máis do 83% teñen menos de dúas persoas traballando por conta allea. A práctica totalidade do tecido empresarial galego (o 99,89% equivalente a 198.706 unidades produtivas) está constituído por pemes e micropemes.

Cuarta. Os debedores concursados en Galicia diminúen de forma sostida dende 2013. A maioría de debedores sometidos a concurso de acredores en Galicia veñen sendo voluntarios e de carácter abreviado e correspóndense con sociedades de responsabilidade limitada na súa maioría no sector servizos, con menos de 10 persoas traballando e facturación inferior a dous millóns de euros anuais.

Quinta. Galicia dedica menos do 1% do seu PIB a I+D, que representa un 3,8% do gasto estatal. Esta cantidade é inferior á que lle correspondería en proporción a súa participación no PIB (5,2%) e no número de empresas españolas (6,1%) e queda lonxe do obxectivo fixado no Plan estratéxico de Galicia 2015-2020 (1,7% do PIB). Igualmente, o número de persoas implicadas nestas actividades (4,5%) é inferior á participación que lle correspondería pola representatividade na poboación activa

(5,5%). Non obstante, Galicia atópase entre as comunidades autónomas que rexistran unha maior taxa de variación neste capítulo no pasado ano. O sector empresarial é o que acada máis fondos, o que reforza a súa posición como destino preferente dende 2014.

CAPÍTULO 3. ECONOMÍA SOCIAL

Primeira. O número total de cooperativas inscritas na Seguridade Social en Galicia tivo unha diminución continuada nos tres últimos anos, diminución que, en 2017 respecto de 2015, foi do 4,7%, similar á do número de persoas empregadas nelas que, neste caso, foi do 3,4%. A provincia da Coruña segue a ser a que conta con máis cooperativas, igualada coa provincia de Pontevedra no número de persoas traballadoras, practicamente o mesmo.

Segunda. Tamén diminuíu nos tres últimos anos o número total de sociedades laborais inscritas na Seguridade Social en Galicia, nunha tendencia uniforme en todas as provincias. A diminución en 2017 respecto de 2015 foi do 10,8%, se ben o número de persoas traballadoras permaneceu estable.

CAPÍTULO 4. POBOACIÓN E MERCADO DE TRABAJO

Primeira. A 1 de xaneiro de 2017, as provincias da Coruña e Pontevedra seguen a concentrar mais de dous millóns de habitantes, un 76,2% da poboación total. O devalar demográfico en Galicia vai cobrando máis intensidade cada ano, sobre todo nas provincias de Ourense e Lugo.

Segunda. A taxa de natalidade en Galicia en 2016 foi de 7 por 1.000 habitantes, moi por baixo da media estatal (8,8 por 1.000 habitantes). Galicia é a terceira comunidade autónoma con menor taxa de natalidade; por tras de Asturias e Castela e León. Por outra banda, a taxa de crecemento vexetativo de Galicia en 2016 (-4,7 por 1.000 habitantes) contrasta co crecemento cero de España o da Unión Europea.

Terceira. A poboación activa galega no cuarto trimestre de 2017 totalizou 1.237.900 persoas, 16.000 menos que no ano anterior. A participación de Galicia na poboación activa en España en 2017 é de 5,4%, estabilizándose nesta cifra. A taxa de actividade en Galicia foi do 72,9% en 2017, 2,2 puntos porcentuais por baixo da taxa estatal.

Cuarta. Galicia pechou 2017 con 1.055.800 persoas ocupadas, tras a creación de emprego neto de 6.200 postos de traballo no último ano. Non obstante, a suba porcentual da poboación ocupada en Galicia en 2017 (0,6%) foi notablemente inferior á do conxunto do Estado (2,6%). A taxa de ocupación subiu en 2017 respecto ao ano anterior en 0,81 puntos porcentuais, mentres que o aumento foi de 1,52 puntos porcentuais na media do Estado.

Quinta. A taxa de temporalidade foi en 2017 en Galicia dun 26,9%, sete decimas máis que en 2016. Xa que logo, a taxa de contratación indefinida foi do 73,1%. O 10,1% dos contratos temporais en Galicia son dunha duración inferior a un mes, o 28,9% están entre 1 e 3 meses e o 37,4% son de 4 a 6 meses. O 76,4% dos contratos temporais en Galicia ten unha duración inferior a medio ano. A taxa de temporalidade no sector público en Galicia en 2017 foi do 24,0%, lixeiramente por riba da media estatal (23,7%). Ademais, compróbase unha suba da taxa de temporalidade do sector público en Galicia respecto de 2016 (22,3%).

CAPÍTULO 5. MULLER E MERCADO LABORAL

Primeira. Mantense unha maior representación dos homes na contratación fronte ás mulleres (47,73% en 2016 e 47,68% en 2017), unida a un maior uso dos contratos temporais, dos contratos a tempo parcial (62%) e un menor concerto de contratos indefinidos, chegando en 2016 ao 47,8% e en 2017 a 46%.

Hai que destacar que seguen existindo modalidades contractuais eminentemente femininas como a de interinidade (71%) e os contratos para a formación. O sector servizos e ocupacións como empregada administrativa e traballadoras de servizos de restauración, persoais e de comercio manteñen a maioría feminina.

Segunda. Polas características do traballo das mulleres (máis traballo a tempo parcial, subrepresentación en postos altos, menor antigüidade media, maior temporalidade, categorías menos retribuídas altamente feminizadas, etc.), as mulleres galegas percibiron un salario medio anual un 22% inferior ao do home e o 36% das mulleres galegas tiveron ingresos iguais ou inferiores ao salario mínimo interprofesional.

O importe medio das prestacións por desemprego percibidas polas mulleres galegas foi o 85,7% das prestacións recibidas polos homes, un 14,3% menos. De igual forma as pensionistas galegas só percibiron como media o 71,2% das pensións do grupo de homes.

Terceira. As excedencias para o coidado de familiares foron solicitadas por mulleres no 77% dos casos. Porcentaxes aínda máis altas danse nas excedencias por coidado de dependentes (91,6% de mulleres). Do total de persoas que realizan un traballo a tempo parcial por coidado de nenos e nenas e persoas enfermas, incapacitadas ou maiores, o 96% en 2016 e o 95,2% en 2017 son mulleres.

CAPÍTULO 6. INICIO DA RELACIÓN LABORAL

Primeira. No bienio 2016/2017 en Galicia medra en 415 o número de empresas con persoas traballadoras asalariadas. Fronte a isto, diminúe o número de persoas autónomas sen asalariadas en case tres mil. A pesar deste descenso, este número segue a ser maior na realidade empresarial galega. No que atinxe á titularidade, segue a medrar o número de empresas baixo a forma de persoa xurídica e a diminuír lixeiramente as empresas persoa física. Estas últimas empregan oito veces menos persoas traballadoras que as primeiras.

Segunda. Seguindo a tendencia iniciada en 2014, continúa en 2016/2017 o incremento do número de persoas afiliadas á Seguridade Social. Pese a iso, analizando a evolución dende 2005, existen entre unha e outra data 20.400 persoas cotizantes menos. A poboación afiliada galega situase maioritariamente no sector servizos co 71,14% do total, catro puntos menos que a media do Estado. En 2017 increméntase a contratación de persoas traballadoras estranxeiras, maioritariamente baixo formas de contratación temporal.

Do total de persoas afiliadas en Galicia, o 72,51% corresponden ao réxime xeral e o 21,94% a o RETA. Por provincias, o 42,86% das persoas afiliadas o están na provincia da Coruña, o 12,66% en Lugo, o 10,33% en Ourense e o 34,54% en Pontevedra.

CAPÍTULO 7. CONTRATACIÓN

Primeira. Tras varios anos cunha redución no número de contratos, en 2015 aumentan as contratacións alcanzando os 878.053 contratos rexistrados en Galicia, e segue a tendencia en 2016 con 915.618 e en 2017 con 987.580. En 2016 e 2017, a modalidade de contrato eventual segue a ser a máis utilizada (45,66% e 50,52% dos contratos iniciais, respectivamente). En segundo lugar encóntrase o contrato de obra ou servizo determinado (32,15% e 33,18% dos contratos iniciais). Este tipo de contrato sumado ao anterior alcanzou un 77,81% e 83,7% da contratación de 2016 e 2017. Os contratos indefinidos ordinarios (bonificados e non bonificados) seguen a ter unha moi baixa representación porcentual cun 4,73% (4,37% en 2016) da contratación inicial.

Segunda. A rotación das persoas asalariadas galegas (número de contratos eventuais que, por termo medio, se concertan con cada asalariado temporal) alcanzou os 3,71 contratos no caso das mulleres e os 4,74 nos homes en 2017 incrementando ao ano anterior. A media en España foi de 4,06 no grupo de mulleres e de 5,14 no de homes. Mantense unha elevada porcentaxe de asalariados temporais, especialmente no colectivo feminino, e aumentan as distancias entre o grupo de homes e de mulleres entre 2017 e 2016.

CAPÍTULO 8. O SUBSISTEMA DE FORMACIÓN PARA O EMPREGO

Primeira. A formación de demanda ou programada polas empresas experimentou unha redución de todos os seus indicadores nos anos 2016 e 2017: número de empresas formadoras, ratio de cobertura de empresas, crédito asignado para accións formativas, crédito disposto respecto do asignado, bonificación aplicada na Seguridade Social. Destaca a redución do número de horas de formación que chegou ao 36% se tomamos como referencia os anos 2015 e 2017.

A distribución das horas de formación segundo o sector de actividade, tanto en España coma en Galicia concéntranse maioritariamente no sector servizos, que chega ao 66% en Galicia.

Segunda. Durante o bienio 2016-2017 non se publicaron convocatorias para oferta de persoas ocupadas.

CAPÍTULO 9. A NEGOCIACIÓN COLECTIVA

Primeira. O número de convenios colectivos que existen en Galicia a 31 de decembro de 2017, xa sexan vixentes ou prorrogados tacitamente, é de 977, dos cales 124 son de sector e 853 de empresa. Neste ano asináronse por primeira vez 34 convenios (2 de sector e 32 de empresa), tres máis que en 2016 (todos de empresa).

Segunda. En 2017 o incremento salarial pactado nos convenios colectivos asinados e revisados en Galicia foi do 1,57%, media superior ao IPC galego (1,2%) e ao estatal (1,1%). Porén, en 2016, o incremento foi do 0,97%, inferior ao IPC galego e ao estatal (1,6%).

En 2017, só o 23,74% dos convenios asinados e o 14,29% dos revisados recollen cláusulas de revisión salarial fronte ao 13,91% dos convenios asinados e o 18,75% dos revisados en 2016. Recollen pactos de ultraactividade o 82,01% dos asinados en 2017 (90,91% nos de sector e 80,34% nos de empresa) e o 75,65% dos asinados en 2016 (100% nos de sector e 72 % nos de empresa).

A xornada media pactada no ano 2017 foi de 1.770,18 horas, superior á do 2016, que foi de 1.737,88 horas e máis reducida nos convenios de empresa que nos de sector. O 56,83% dos convenios colectivos asinados en 2017 (13 convenios de sector e 66 de empresa) establecen unha xornada anual inferior á máxima legal, que é do 67,83% en 2016 (12 de sector e 66 de empresa).

Terceira. En 2017 rexistráronse en Galicia 67 inaplicacións de convenio (62 en 2016), que afectan a 953 persoas traballadoras, das que 532 son homes e 421 mulleres. As condicións de traballo que se inaplican refírense maioritariamente á contía salarial e, dentro destas, é a redución do salario a que máis se produce (88,06%). Ao non existir representación legal das persoas traballadoras, a composición da comisión negociadora no 80,60% das inaplicacións rexistradas (74,19% en 2016) correspóndese co establecido no artigo 41 do Estatuto dos traballadores (comisión dun máximo de tres membros integrada por persoas traballadoras da propia empresa e elixida por estas democraticamente). No 19,40% está constituída pola representación legal das persoas traballadoras (24,19% en 2016) En ningún caso acudiron á mediación do AGA (só nun caso en 2016) nin á decisión do órgano tripartito.

O 58,21% das inaplicacións rexistradas en 2017 teñen lugar en empresas que teñen entre 6 e 30 persoas traballadoras, mentres que en 2016 a porcentaxe máis alta (o 48,39%) é en empresas que teñen entre 1 e 5.

CAPÍTULO 10. A SINISTRALIDADE LABORAL

Primeira. En 2017, o número de accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia medrou un 9,0% respecto do ano anterior, se ben isto foi compatible coa redución do número de accidentes de traballo graves e mortais, redución que foi do 13,4% no caso dos accidentes graves e do 25,9% no caso dos mortais. O total de accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia (27.730) supuxo un 5,4% respecto do total estatal, sendo os mortais (43) un 8,7% dos producidos no conxunto do Estado.

Segunda. A nosa comunidade autónoma encadeou catro anos seguidos (entre 2013 e 2016) en que o seu índice de incidencia tivo un mellor comportamento en relación cos das demais comunidades autónomas, se ben 2017 volveu ser un mal ano neste parámetro que analizamos. No sector agrario, tanto en 2016 como en 2017, Galicia ocupa a décimo quinta posición no índice de incidencia; no sector industrial, Galicia empeora a súa posición relativa, pasando do quinto posto de 2016 ao segundo (tan só por detrás de Baleares) en 2017; na construción tamén empeora esa posición relativa, pasando do décimo sexto lugar, en 2016, ao décimo, en 2017; o mesmo que ocorreu nos servizos, en que Galicia pasou de ocupar o décimo sétimo lugar, en 2016, ao noveno, en 2017.

CAPÍTULO 11. CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLITOS DE TRABAJO

Primeira. En 2016 realizáronse 43 folgas (37 provinciais e 6 autonómicas), mentres que no ano 2017 medra o número ata chegar a 63 (7 autonómicas e 56 provinciais). Se en 2016 só se realizaron 2 folgas sectoriais, en 2017 subiron ata 9.

Segunda. No que atinxe á xestión do AGA, en 2016 iniciáronse 91 expedientes, que afectaron a 1.015 empresas e 56.333 persoas traballadoras. Sobre o total de mediacións e arbitraxes levadas a cabo polo AGA, a efectividade acadada ao longo do ano foi do 89,29%. En 2017 iniciáronse 86 expedientes, que afectaron a 2.403 empresas e 41.138 persoas traballadoras. A efectividade acadada ao longo do ano foi do 74%. O 80% dos procedementos tramitados nese ano foron mediacións que afectaron a 2.419 empresas e 30.349 persoas traballadoras e o 20% foron arbitraxes, que afectaron a 10 empresas e 9.586 persoas traballadoras.

CAPÍTULO 12. A REGULACIÓN DE EMPREGO E O FONDO DE GARANTÍA SALARIAL

Primeira. Os expedientes nas catro provincias galegas nos anos 2016 e 2017, tanto en expedientes pactados, coma non pactados ou sen período de consultas, diminuíron en número, chegando case a un 62% menos.

O número de persoas afectadas tamén se reduciu, concentrándose no sector de industria, seguido do sector servizos e na medida de “suspensión de contratos”. Os despedimentos experimentaron un descenso do 7,7% en 2016 e do 55,4% en 2017.

A redución no grupo de mulleres alcanzou o -40,84% e o -59,68% no caso dos homes.

A maior redución interanual encontrámola no sector da construción e concretamente nas “suspensións de contratos” (-74,28%).

Segunda. O número de expedientes, de empresas afectadas e de persoas beneficiarias das resolucións do FOGASA reducíronse de forma significativa, tanto no conxunto do Estado, como en Galicia, e tanto en 2016 como en 2017. A provincia galega máis afectada por esta diminución foi Pontevedra.

CAPÍTULO 13. PROTECCIÓN SOCIAL

Primeira. Galicia é unha das comunidades autónomas con maior porcentaxe de pensionistas (7,9% en 2017) unha ratio moi superior ao que representa a poboación galega no total do Estado (5,8%). En relación á contía percibida, a pensión media na nosa comunidade autónoma entre 2010 e 2017 incrementouse en 126,7 euros, fronte a 141,4 euros na media do Estado.

Segunda. En 2017, en Galicia computáronse 471.500 pensións de xubilación, 2.900 máis que en 2016. Esta cifra representa o 8,1% das 5.826.100 existentes en España. A media en 2017 das pensións galegas de xubilación situouse en 884,9 euros mensuais, subindo 18,7 euros con respecto a 2016. A media estatal incrementase, en 2017, en 20,8 euros, situándose en 1.063,5 euros, isto é, 178,4 euros por riba da cifra para Galicia. As provincias de Lugo e Ourense, debido ao importante número de pensións de xubilación do sistema especial agrario, recollen as maiores diferenzas con respecto a media estatal, 290,1 euros e 329,9 respectivamente.

Terceira. As 92.752 persoas beneficiarias das prestacións de desemprego en Galicia supoñen, en decembro de 2017, o 4,8% do total español. O 53,4% perciben unha prestación asistencial (subsídio ou renda activa de inserción) e o 43,9% unha prestación contributiva. En 2017 a taxa de cobertura das prestacións por desemprego en Galicia foi do 51,8%, unha cifra inferior ao 56% da media estatal.

Cuarta. Galicia foi en 2016 a quinta comunidade autónoma con maior número de pensións non contributivas, despois de Andalucía, Cataluña, Comunidade Valenciana e Canarias. Os 40.098 perceptores de pensións non contributivas en 2016 representan o 8,9% do total estatal, moi por riba de comunidades autónomas con moito maior número de habitantes que Galicia.

CAPITULO 14. ELECCIÓN SINDICAIS

Única. Os procesos de eleccións sindicais celebrados en Galicia entre 2013 e 2016 e 2014 e 2017 reflicten que a central sindical UGT- Galicia, cun resultado nos dous períodos do 28,2% do total de representantes elixidos, é a que obtivo maior número de representantes, seguida da CIG, co 27,9% no primeiro período e o 28,1% no segundo, e do S.N. de CC OO de Galicia, co 25,6% no primeiro e o 25,1% no segundo dos períodos. O resto de comparecentes obtiveron un resultado global de algo máis do 18% en cada un dos dous períodos.